

OPROEPING

voor de op 4 november 2015 vanaf 17.00 uur

in de raadzaal van het stadhuis te houden
vergadering van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

				Port.H.	Tijd:
A	Algemeen				
	A01	Opening			
	A02	Vaststellen agenda			
	A03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de Gemeenteraad)			15 min.
	A04	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)			15 min.
B		Hamerstukken			min.
	B01	1e wijziging Verordening Maatschappelijke Ondersteuning	1097627	Bron	
	B02	1e wijziging Verordening jeugdhulp	1096558	Schoonhoven	
C		Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt			min.
	C01	Tweede Beleidsrapportage 2015	1094593	Ten Heuw	
	C02	Beleidsbegroting 2016-2019	1094686	Ten Heuw	
	C03	Belastingtarieven 2016	1094818	Ten Heuw	
	C04	Vaststellen verordening tarieven sportaccommodaties 2016	1094578	Schoonhoven	
	C05	Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking	1097546	Schelberg	
D		Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt			
	D01	Beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)'	1077006	Elferink	

Hengelo, 12 oktober 2015
De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op 18 november 2015 aanvang 19.30 uur.

Advies van het presidium voor de behandeling van deze agenda:

- 17.00 uur: Begin raadsvergadering met opening A01 en vaststellen agenda A02
- 17.00 - 18.30 uur: Behandeling van de agendapunten C02, C03 en C04:
Eerste termijn van de raad met algemene beschouwingen over de Begroting (inclusief belasting- en sporttarieven), indienen van moties en amendementen:
- max. 7 minuten per fractie;
- twee woordvoerders per fractie;
- geen debat toegestaan, wel verhelderende vragen;
- 18.30 - 19.30 uur: Schorsing raadsvergadering/maaltijd
- 19.30 uur: Hervatting raadsvergadering, vervolg behandeling van de agendapunt C02, C03 en C04
- 19.30 – 20.00 uur: Eerste termijn college, max. 30 minuten:
- geen debat toegestaan, wel verhelderende vragen;
- V.a 20.00 uur: Tweede termijn raad en college volgens de normale spelregels:
- debat;
- twee woordvoerders per fractie;
- reactie college;
- stemming over moties, amendementen en over de agendapunten.

Daarna de behandeling van en stemming over de overige Agendapunten A03, A04, B01, B02, C01, C05 en D01.

Het presidium adviseert de fracties om de bijdrage in de eerste termijn vooral te benutten voor het geven van meningen en standpunten over de voorliggende begrotingsstukken.

Behandelaanbod

Onderwerp	1e wijziging Verordening Maatschappelijke Ondersteuning		
Zaaknummer	1097627	Portefeuillehouder	Jan Bron
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	De "Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Hengelo 2015 1e wijziging" vast te stellen.		
Historie	Op 29 oktober 2014 is de Verordening maatschappelijke ondersteuning Hengelo door de raad vastgesteld. De modelverordening VNG heeft hiervoor als basis gediend. Inmiddels wordt er ruim negen maanden gewerkt met de regels zoals vastgelegd in de verordening. In de praktijk lopen we tegen een aantal zaken aan die aanpassing van de verordening behoeven. Verder stonden er een aantal tekstuele onvolkomenheden in de verordening die met de voorgestelde wijziging op de Verordening maatschappelijke ondersteuning verholpen worden. Als laatste is de modelverordening van de VNG geactualiseerd in de tussenliggende periode. Deze wijzigingen zijn, indien relevant, ook verwerkt.		

Raad	Datum 4 november 2015	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raadsleden worden gevraagd om de "Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Hengelo 2015 1e wijziging" vast te stellen. Aangezien het om een aantal tekstuele en wetmatige wijzigingen gaat is het advies om dit onderwerp direct als hamerstuk in de raad te agenderen.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1097627	Flohr, Alex	SAM-MO	Jan Bron
ONDERWERP			
1e wijziging Verordening Maatschappelijke Ondersteuning			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015 1e wijziging vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Op 29 oktober 2014 heeft de raad de Verordening maatschappelijke ondersteuning vastgesteld. De modelverordening VNG heeft hiervoor als basis gediend. Inmiddels wordt er ruim negen maanden gewerkt met de regels zoals vastgelegd in de verordening. In de praktijk lopen we tegen een aantal zaken aan die aanpassing van de verordening behoeven. Ook is de modelverordening van de VNG geactualiseerd in de tussenliggende periode. Deze wijzigingen zijn, indien relevant, verwerkt. Verder stonden er een aantal tekstuele onvolkomenheden in de verordening die met de voorgestelde wijziging op de Verordening maatschappelijke ondersteuning verholpen worden.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1097627	Nijkamp, Monique	SAM-MO	Jan Bron
ONDERWERP			
1e wijziging Verordening Maatschappelijke Ondersteuning			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

02 - Zorg voor de mens

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op 29 oktober 2014 heeft u de Verordening maatschappelijke ondersteuning vastgesteld. De modelverordening VNG heeft hiervoor als basis gediend. Inmiddels wordt er ruim negen maanden gewerkt met de regels zoals vastgelegd in de verordening. In de praktijk lopen we tegen een aantal zaken aan die aanpassing van de verordening behoeven. Ook is de modelverordening van de VNG geactualiseerd in de tussenliggende periode. Deze wijzigingen zijn, indien relevant, verwerkt. Verder stonden er een aantal tekstuele onvolkomenheden in de verordening die met de voorgestelde wijziging op de Verordening maatschappelijke ondersteuning verholpen worden.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Een aantal artikelen van de Verordening maatschappelijk ondersteuning moeten gewijzigd worden. De wijzigingen zijn inhoudelijk of tekstueel van aard. We lopen hieronder alleen de inhoudelijke wijzigingen met bijbehorende motivering door. De complete versie met alle wijzigingen is als bijlage toegevoegd.

Algemene bepalingen

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

De definitie van het begrip "vertegenwoordiger" is opgenomen. Daarbij is aansluiting gezocht bij de wettelijke definitie van vertegenwoordiging.

Algemene voorziening

Artikel 3.2 Eigen bijdrage

In de huidige verordening is geen grondslag opgenomen voor het heffen van een eigen bijdrage voor algemene voorzieningen. Dit is een bewuste beleidskeuze, om de toegang tot algemene voorzieningen zo laagdrempelig mogelijk te houden. Op een tweetal onderwerpen, beschermd wonen en de huishoudelijke hulp toelage (HHT), geeft het echter problemen dat we geen grondslag hebben voor het heffen van een eigen bijdrage. Beschermd wonen is een taak die voor het grootste deel belegd is bij de centrumgemeente Enschede. Zij verzorgen de toegang en de toeleiding naar deze vorm van hulp. De gemeente Enschede heeft er voor gekozen beschermd wonen als een algemene voorziening aan te merken in plaats van een maatwerkvoorziening. Volgens onze huidige systematiek kan er dan voor inwoners van de gemeente Hengelo voor de voorziening beschermd wonen geen eigen bijdrage worden geheven. Dat is niet wenselijk. Beschermd wonen is ook niet te kwalificeren als een laagdrempelige voorziening. Daarnaast gaat de wetgever er ook vanuit dat voor beschermd wonen een eigen bijdrage wordt geheven conform de normen van het landelijk Uitvoeringsbesluit. Om hier binnen de afwijkende systematiek van onze centrumgemeente aan te kunnen voldoen, zal er in ieder geval een grondslag voor het kunnen heffen van een eigen bijdrage moeten worden opgenomen in de verordening. Ook bij de HHT lopen we tegen dit probleem aan. Met de HHT-regeling is een algemene voorziening voor aanvullende huishoudelijke hulp gecreëerd. Burgers met een WMO-indicatie komen voor deze extra algemene voorziening in aanmerking, maar betalen daar wel een eigen bijdrage voor. Om deze eigen bijdrage rechtmatig op te kunnen leggen, moet daarvoor een grondslag worden gecreëerd in de verordening.

Daarom is er voor gekozen om artikel 3.2. toe te voegen. Daar wordt bepaald dat een cliënt een eigen bijdrage in de kosten van een algemene voorziening verschuldigd kan zijn. Er is bewust gekozen voor een "kan"-bepaling, omdat we geen wezenlijke wijziging van het beleid voorstaan, maar wel de mogelijkheid willen creëren om in bovengenoemde gevallen rechtmatig een eigen bijdrage op te kunnen leggen.

Lid 2 van het artikel bepaalt dat het college in de nadere regels (het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning) verder uit kan werken voor welke algemene voorzieningen een eigen bijdrage is verschuldigd. Als het college van deze bevoegdheid gebruik maakt, consulteert het college hierover vooraf de raad gezien de maatschappelijke gevolgen voor de inwoners van de gemeente Hengelo.

Nadat u heeft uitgesproken over de verordening en deze heeft vastgesteld, komt er een voorstel tot aanpassing van het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning naar het college.

Criteria maatwerkvoorzieningen

Artikel 4.1.1. lid 2 voorzienbaarheid

Deze wijziging vloeit voort uit de geactualiseerde modelverordening. De huidige bepaling ging uit van een categoriale uitsluiting in geval een hulpvraag “voorzienbaar” was. Omdat het criterium ‘voorzienbaarheid’ niet letterlijk in de wettekst van de Wmo 2015 wordt genoemd en in de jurisprudentie op basis van de huidige Wmo nog geen eenduidigheid is over de reikwijdte en het toepassingsbereik van dit criterium, is hier discussie over geweest tussen de VNG en het ministerie van VWS. Uiteindelijk heeft men de Landsadvocaat een oordeel laten vellen en is er een gewijzigd artikel voorgesteld. Daarin speelt het begrip ‘voorzienbaarheid’ in individuele omstandigheden een rol. Als we de mogelijkheid willen hebben om ‘voorzienbaarheid’ mee te laten wegen bij het al dan niet verlenen van een maatwerkvoorziening, dan is het gelet op artikel 2.1.3, tweede lid, aanhef onder a, van de wet, de wetsgeschiedenis en de huidige jurisprudentie noodzakelijk een expliciete grondslag te hebben voor afwijzing van een maatwerkvoorziening waarbij de ‘voorzienbaarheid’ een rol speelt. Het tweede lid voorziet in een dergelijke grondslag. Gelet op de noodzaak tot een individuele beoordeling is een ‘kan-bepaling’ opgenomen. Een categorale afwijzingsgrond is niet mogelijk. Evenmin is een (verkapte) inkomenstoets mogelijk, immers een ieder kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening.

Artikel 4.1.3. lid 2

In dit artikel was geen koppeling gelegd met de ingekochte voorzieningen in natura. Ondanks de mogelijkheden voor een pgb als maatwerk daar om vraagt, blijft de goedkoopst ingekochte voorziening in natura leidend bij de verstrekking van een maatwerkvoorziening.

Persoonsgebonden budget

Naar aanleiding van het college-advies “Voornemens opvangen kortingen meicirculaire jeugdhulp en Wmo” (Iris 1084925) en de daarbij behorende memo over het pgb (Iris 1092654) zijn de bepalingen in de verordening over pgb nogmaals bekeken. De conclusie is dat er geen wijzigingen in deze bepalingen hoeven te worden aangebracht. Er is voldoende ruimte om een pgb toe te kennen binnen de huidige bepalingen. In de verordening wordt aangesloten bij de wettelijke bepalingen. Aanvullend daarop wordt geregeld dat een pgb-aanvraag goed onderbouwd moet worden en dat de hoogte van het pgb gekoppeld is het maximum van de kostprijs van een zelfde voorziening via zorg in natura. Het is dus mogelijk om binnen de bestaande kaders van de verordening maatwerk te leveren via een pgb. Voor het overige gaat het stelsel van de verordening er vanuit dat zorg in natura leidend is.

Kwaliteitseisen

Artikel 5.1.1 lid 3 kwaliteitseisen

Aan lid 3 is de mogelijkheid tot een extra controle van de geleverde voorzieningen toegevoegd. Hiermee kan het college ter plaatse, samen met de cliënt, de kwaliteit van de voorzieningen bespreken en bekijken.

Inspraak en medezeggenschap

Artikel 5.3.1. Inspraak en medezeggenschap

Lid 1 van dit artikel kan geschrapt worden. In dit artikel werd geregeld dat het college inwoners bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning betreft. Deze bepaling is overbodig aangezien de Inspraakverordening gemeente Hengelo dit al regelt.

Bestrijding, misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet

Artikel 6.3. terugvordering

In lid 1 wordt naar een verkeerd artikel verwezen. Dit is gecorrigeerd.

Overgangs- en slotbepalingen

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015 wordt ingetrokken en komt daarmee te vervallen. Dit betekent dat in beginsel alle besluiten die gebaseerd zijn op de ingetrokken verordening komen te vervallen, tenzij deze worden “omgehangen”. Omhangen betekent dat gemeentelijke regels worden gebaseerd (of geacht worden te zijn gebaseerd) op een andere wettelijke bepaling dan de bepaling waarop ze oorspronkelijk gebaseerd waren. Omdat we niet alle besluiten willen laten vervallen is gekozen voor “omhangbepalingen”.

Toelichting

De toelichting op de verordening is conform de wijzigingen in de verordening aangepast.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Wij vragen de raad de bijgevoegde Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015 1e wijziging vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De wijziging van de verordening heeft vooralsnog geen financiële gevolgen.

BIJLAGE(N)

- Huidige versie Verordening maatschappelijke ondersteuning met wijzigingen
- Nieuwe versie Verordening maatschappelijke ondersteuning 1e wijziging (integraal).

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

VERORDENING MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING GEMEENTE HENGELO 2015, 1e WIJZIGING

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 oktober 2015;

gelet op:

- de artikelen 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.6, 2.3.6, 2.6.6, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en artikel 149 gemeentewet;
- het Beleidsplan *Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning*;
- gehoord de opmerkingen van de WMO-cliëntenraad Hengelo;

Overwegende dat burgers een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven; dat van burgers verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan; dat burgers die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen; dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang, en dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;

Besluit vast te stellen:

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015, 1^e wijziging

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. Algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten.
- b. Andere voorziening: voorziening anders dan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
- c. Bijdrage: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4, eerste lid, van de wet.
- d. CVV: Collectief Vraagafhankelijk Vervoer, voor een ieder openstaand personenvervoer per auto niet volgens een dienstregeling als bedoeld in het Bp 2000 .
- e. College: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo.
- f. Gesprek: gesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.

- g. Hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.
- h. Melding: melding aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.
- i. Pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet.
- j. Vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;
- k. Voorzieningen (met onderscheid in soort):
 - maatwerkvoorziening: aangesloten wordt bij de begripsbepaling zoals vermeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de wet;
 - algemene voorziening: aangesloten wordt bij de begripsbepaling zoals vermeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de wet;
 - wettelijk voorliggende voorziening: een voorziening op grond van een wettelijke bepaling anders dan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 waarmee aan de hulpvraag tegemoet wordt gekomen;
 - niet-wettelijk voorliggende voorziening: een voorziening waarop aanspraak kan worden gemaakt anders dan op grond van een wettelijke regeling en waarmee aan de hulpvraag tegemoet wordt gekomen.
- l. Wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Artikel 1.2. Vertegenwoordiger cliënt

Waar in deze verordening gesproken wordt over cliënt, kan in voorkomende gevallen ook worden bedoeld de vertegenwoordiger van cliënt.

Artikel 1.3. Nadere regels en beleidsregels

Het college kan nadere regels (in het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning) en beleidsregels vaststellen ter uitvoering van deze verordening.

HOOFDSTUK 2 PROCEDURELE BEPALINGEN

Artikel 2.1. Melding

1. Een hulpvraag kan door of namens een cliënt bij het college worden gemeld.
2. Een melding kan schriftelijk, elektronisch of mondeling- al dan niet telefonisch- worden gedaan.
3. Een melding wordt door het college geregistreerd zodra cliënt zijn zorgvraag helder heeft gemaakt, met in achtneming van lid 4.
4. Niet als melding wordt aangemerkt de hulpvraag die meteen kan worden beantwoord en geen nader onderzoek behoeft.
5. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk.
6. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 2.2. Legitimatie

Het college kan cliënt alsmede zijn gemachtigde of vertegenwoordiger verplichten zich te legitimeren door middel van een identiteitsbewijs als bedoeld in de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2.3. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen een beroep kunnen doen op kosteloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning.
3. Het college waarborgt de onafhankelijkheid van de cliëntondersteuning.

Artikel 2.4. Onderzoek

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de cliënt en zijn situatie en maakt zo spoedig mogelijk met hem een afspraak voor een gesprek, maar uiterlijk binnen 6 weken.
2. De cliënt verstrekt het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
3. Als de cliënt genoegzaam bekend is bij de gemeente, kan het college in overeenstemming met de cliënt afzien van een onderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Het college brengt de cliënt op de hoogte van de mogelijkheid om een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet op te stellen en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.

Artikel 2.5. Gesprek

1. Voor zover noodzakelijk onderzoekt het college zo spoedig mogelijk in een gesprek, bedoeld in artikel 2.4. eerste lid, met deskundigen, de cliënt of zijn vertegenwoordiger en waar mogelijk de mantelzorger(s) en desgewenst familie:
 - a. de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt;
 - b. het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;
 - c. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
 - d. de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
 - e. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt;
 - f. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening, zoals bedoeld in het beleidsplan, bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet, of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
 - g. de mogelijkheden om door middel van voorliggende voorzieningen of door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;
 - h. de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken;
 - i. welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4 van de wet verschuldigd zal zijn, en
 - j. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.

2. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.4, vierde lid, aan het college heeft overhandigd, betreft het college dat plan bij het onderzoek, bedoeld in het eerste lid.
3. Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolprocedure en vraagt de cliënt toestemming om zijn persoonsgegevens te verwerken.
4. Als de hulpvraag genoegzaam bekend is, kan het college onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, in overleg met de cliënt afzien van een gesprek.

Artikel 2.6. Verslag

1. Het onderzoek, als bedoeld in artikel 2.4., wordt afgerond binnen zes weken na registratie van de melding, tenzij cliënt heeft ingestemd met verlenging van deze termijn.
2. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek en stuurt dit verslag ter kennisname aan cliënt.

Artikel 2.7. Aanvraag

Een cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger kan een aanvraag om een maatwerkvoorziening schriftelijk indienen bij het college. Een aanvraag wordt ingediend door middel van een door het college vastgesteld aanvraagformulier.

Artikel 2.8. Extern deskundigenonderzoek

1. Het college is bevoegd om ten behoeve van het onderzoek, als bedoeld in artikel 2.4., de cliënt op een aangegeven plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en onderzoeken.
2. Het college vraagt de door haar aangewezen adviesinstantie om advies indien:
 - er onvoldoende duidelijkheid bestaat over de beperkingen dan wel de oorzaak hiervan;
 - het college dat om een andere reden gewenst vindt.

Artikel 2.9. Beslistermijnen

De termijn waarbinnen na ontvangst van de aanvraag een besluit wordt genomen bedraagt twee weken.

Artikel 2.10. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze als voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
 - c. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing, en
 - d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb kan worden aangewend;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld, en

- e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
4. Als sprake is van een te betalen bijdrage wordt de cliënt daarover in de beschikking geïnformeerd.

HOOFDSTUK 3 ALGEMENE VOORZIENINGEN

Artikel 3.1. Voorliggend op maatwerkvoorziening

Een algemene voorziening is voorliggend op een maatwerkvoorziening voor zover cliënt zijn beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie –naar het oordeel van het college- met deze voorziening kan verminderen of wegnemen.

Artikel 3.2 Eigen bijdrage

1. Een cliënt kan een eigen bijdrage in de kosten verschuldigd zijn voor het gebruik van een algemene voorziening, niet zijnde cliëntenondersteuning.
2. Het college kan bij nadere regels bepalen:
 - a. voor welke algemene voorzieningen, niet zijnde cliëntenondersteuning, de cliënt een bijdrage is verschuldigd;
 - b. wat per soort algemene voorziening de hoogte van deze bijdrage is;
 - c. voor welke groep personen een korting op de bijdrage van toepassing is.

HOOFDSTUK 4 MAATWERKVOORZIENINGEN

Paragraaf 4.1. criteria maatwerkvoorzieningen

Artikel 4.1.1. Criteria maatwerkvoorzieningen beperking zelfredzaamheid of participatie

1. Een cliënt komt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking ter compensatie van de beperkingen in zelfredzaamheid of participatie, voor zover de cliënt deze beperkingen - naar het oordeel van het college - niet kan wegnemen of verminderen:
 - a. op eigen kracht, of;
 - b. met gebruikelijke hulp, of;
 - c. met mantelzorg, of
 - d. met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk, of
 - e. met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen, of
 - f. met gebruikmaking van algemene voorzieningen.

De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 2.4. bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.
2. Als het college van oordeel is dat een cliënt zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, kan het college besluiten dat de cliënt niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening met betrekking tot de zelfredzaamheid of participatie.

Artikel 4.1.2. Criteria maatwerkvoorzieningen psychische en psychosociale problemen

1. Een cliënt met psychische of psychosociale problemen en een cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, komt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving, voor zover de cliënt deze problemen - naar het oordeel van het college - niet kan wegnemen of verminderen:
 - a. op eigen kracht, of;
 - b. met gebruikelijke hulp, of;
 - c. met mantelzorg, of;
 - d. met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk;
 - e. met gebruikmaking van algemene voorzieningen.
2. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 2.4. bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het voorzien in de behoefte van de cliënt aan beschermd wonen of opvang en aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zo zich snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Artikel 4.1.3. Aanvullende criteria

1. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte voorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte voorziening technisch is afgeschreven:
 - a. tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen;
 - b. als de eerder verstrekte voorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning en dit niet te voorzien was.
2. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, verstrekt het college de goedkoopst adequate ingekochte voorziening in natura.
3. Nadat is vastgesteld dat een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, kan de cliënt vrij kiezen uit de gecontracteerde zorgaanbieders die de betreffende voorziening leveren.
4. Een maatwerkvoorziening wordt niet toegekend:
 - a. voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die cliënt voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt en niet meer is na te gaan of de ingekochte voorziening noodzakelijk was en als goedkoopst adequate voorziening aan te merken valt;
 - b. indien cliënt niet de medewerking heeft verleend die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet;
 - c. voor zover er aan de zijde van cliënt geen sprake is van aantoonbare extra kosten in vergelijking met de situatie voorafgaand aan het optreden van de beperkingen;
 - d. indien de maatwerkvoorziening onveilig is.

Paragraaf 4.2. Persoonsgebonden budget (pgb)

Artikel 4.2.1. Criteria voor een pgb

1. Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, maar de ondersteuning zelf wenst in te kopen door middel van een door het college te verstrekken pgb, dient de cliënt daartoe volgens een door het college ter beschikking gesteld format een gemotiveerde aanvraag in, samen met een zorg- en budgetplan, waarbij de cliënt aangeeft:
 - a. wat hij met het pgb wenst in te kopen;
 - b. waarom hij de ondersteuning in de vorm van een pgb wenst te ontvangen;
 - c. indien van toepassing: wie hij heeft gemachtigd om zijn belangen ten aanzien van het pgb te behartigen en de aan het pgb verbonden taken uit te voeren;
 - d. hoe hij de ondersteuning wenst te organiseren;
 - e. op welke wijze de kwaliteit van de ondersteuning is gewaarborgd;
 - f. een onderbouwde begroting.
2. Een pgb wordt verstrekt in overeenstemming met artikel 2.3.6. van de wet.
3. Onverminderd artikel 2.3.6, tweede en vijfde lid, van de wet verstrekt het college geen pgb voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de belanghebbende voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt en niet meer is na te gaan of de ingekochte voorziening noodzakelijk was.
4. Een pgb is niet mogelijk:
 - a. als er sprake is van ondersteuning in een spoedeisende situatie, als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet;
 - b. voor zover het pgb is bestemd voor besteding in het buitenland, tenzij hiervoor expliciet vooraf toestemming is gegeven door het college, al dan niet op basis van het in het eerste lid bedoelde zorg- en budgetplan;
 - c. als uit het onderzoek zoals bedoeld in artikel 2.4. blijkt dat de cliënt in deze behoefte kan voorzien door gebruik te maken van het CVV;
 - d. voor zover deze is bedoeld voor begeleidings- of administratiekosten in verband met het pgb.

Artikel 4.2.2. Hoogte van het pgb

1. De hoogte van een pgb wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate voorziening in natura en is toereikend voor de aanschaf daarvan.
2. Het college bepaalt bij nadere regels op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.

Artikel 4.2.3. Pgb voor diensten van persoon uit het sociaal netwerk

Het college bepaalt bij nadere regels onder welke voorwaarden betreffende het tarief, een cliënt aan wie een pgb wordt verstrekt de mogelijkheid heeft om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen te betrekken van een persoon die behoort tot het sociaal netwerk.

Paragraaf 4.3. Bijdrage voor gebruik maatwerkvoorzieningen

Artikel 4.3.1. Inkomensafhankelijke eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening dan wel pgb, zolang hij van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt, overeenkomstig het Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning 2015, en afhankelijk van het inkomen en vermogen van de cliënt en zijn echtgenoot.
2. Als de bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt is verschuldigd, is de bijdrage verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is afgewezen, en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt.
3. De kostprijs van een maatwerkvoorziening is gelijk aan de prijs waarvoor de gemeente de maatwerkvoorziening afneemt of aanschafft van (gecontracteerde) aanbieder, inclusief de bijkomende kosten.
4. De kostprijs van een pgb is gelijk aan het bedrag van het pgb.
5. Het college kan bij nadere regels bepalen:
 - a. door welke andere instantie dan het CAK, in de gevallen bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid van de wet, de bijdragen voor een maatwerkvoorziening of pgb worden vastgesteld en geïnd.
 - b. dat de bijdrage voor maatwerkvoorzieningen overeenkomstig artikel 3.1, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 wordt verlaagd, waarbij wordt bepaald welke afwijkende bedragen, percentages en inkomensbedragen worden gehanteerd.

Paragraaf 4.4. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Artikel 4.4.1. Nadere regels waardering mantelzorgers

Het college bepaalt bij nadere regels waaruit de blijk van waardering voor mantelzorgers van cliënten in de gemeente bestaat.

HOOFDSTUK 5. KWALITEIT, KLACHTEN EN INSPRAAK

Paragraaf 5.1. Kwaliteitseisen

Artikel 5.1.1. Kwaliteitseisen

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen conform artikel 3.1 van de wet, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
 - a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
 - b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg;
 - c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard.
2. Het college kan bij nadere regels bepalen welke verdere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

Artikel 5.1.2. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren diensten, in ieder geval rekening met:
 - a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
 - b. een redelijke toeslag voor overheadkosten;
 - c. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
 - d. kosten voor bijscholing van het personeel.
2. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren overige voorzieningen, in ieder geval rekening met:
 - a. de marktprijs van de voorziening, en
 - b. de eventuele extra taken die in verband met de voorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals:
 - aanmeten, leveren en plaatsen van de voorziening;
 - instructie over het gebruik van de voorziening;
 - onderhoud van de voorziening, en
 - verplichte deelname in bepaalde samenwerkingsverbanden.

Paragraaf 5.2. Klachten, medezeggenschap en meldingen

Artikel 5.2.1. Klachtregeling en medezeggenschapsregeling

1. Het college behandelt klachten van cliënten - dan wel hun gemachtigden, vertegenwoordigers of mantelzorgers- die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van hulpvragen en aanvragen als bedoeld in deze verordening, overeenkomstig de bepalingen van de Procedureregeling Klachtbehandeling gemeente Hengelo.
2. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van alle voorzieningen
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.
4. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van alle voorzieningen .
5. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 5.2.2. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1, van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.
4. Het college kan bij nadere regels bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

Paragraaf 5.3. Betrekken ingezetenen bij beleid

Artikel 5.3.1. Inspraak en medezeggenschap

1. Het college stelt ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, vroegtijdig gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
1. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.
2. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het tweede en derde lid.

HOOFDSTUK 6 BESTRIJDING, MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK VAN DE WET

Artikel 6.1. Nieuwe feiten en omstandigheden

Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een cliënt aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.

Artikel 6.2. Herziening of intrekking

1. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing betreffende een maatwerkvoorziening of pgb intrekken dan wel herzien als het college vaststelt dat:
 - a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het pgb is aangewezen;
 - c. de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het pgb verbonden voorwaarden;
 - d. de cliënt de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruikt, of
 - e. de maatwerkvoorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten.

2. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen zes maanden na uitbetaling nog niet is aangewend voor bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 6.3. Terugvordering

1. Als het college een beslissing op grond van artikel 6.2., eerste lid 1, onder a, heeft ingetrokken dan wel herzien en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens opzettelijk door de cliënt heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
2. Het college kan het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel invorderen.
3. Ingeval het recht op een in eigendom of in bruikleen verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd dan wel teruggehaald.

Artikel 6.4. Onderzoek naar besteding van pgb

Het college onderzoekt uit het oogpunt van kwaliteit van de geleverde zorg, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van pgb's.

HOOFDSTUK 7 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 7.1. Intrekking oude verordening

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015 wordt ingetrokken.

Artikel 7.2. Overgangsbepalingen

1. Besluiten op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015 worden aangemerkt als besluiten op grond van deze Verordening.
2. Aanvragen, die zijn ingediend onder de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze Verordening.
3. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo wordt beslist met inachtneming van deze verordening.

Artikel 7.3. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking de dag na de bekendmaking.

Artikel 7.4. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015, 1^e wijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 4 november 2015.

De griffier,

De voorzitter,

TOELICHTING VERORDENING MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Een algemeen gebruikelijke voorziening is bijvoorbeeld een elektrische fiets.

Het gesprek is het mondeling contact na een melding waarin het college met degene die maatschappelijke ondersteuning vraagt zijn gehele situatie inventariseert. Tijdens het gesprek wordt geïnventariseerd wat de mogelijkheden zijn van een cliënt om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk dan wel met gebruikmaking van voorliggende voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen om zijn zelfredzaamheid of participatie te verbeteren of te voorkomen dat hij gebruik moet maken van beschermd wonen of opvang.

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet (in artikel 1.1.1) al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Voor de duidelijkheid zijn een aantal belangrijke wettelijke definities hieronder weergegeven.

- aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;
- algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;
- begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;
- cliënt: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;
- cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
- maatschappelijke ondersteuning:
 - 1°. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
 - 2°. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psycho-sociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
 - 3°. bieden van beschermd wonen en opvang;
- maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:
 - 1°. ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
 - 2°. ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
 - 3°. ten behoeve van beschermd wonen en opvang;
- mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
- participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;

- persoonsgebonden budget: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
- sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;
- voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;
- zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals:

- aanvraag (artikel 1:3, derde lid Awb): een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen;
- beschikking (artikel 1:3 tweede lid Awb): een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan.

Artikel 1.2. Vertegenwoordiger cliënt

In de wet (artikel 1.1.1) is de vertegenwoordiger gedefinieerd als “persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake”. Als een cliënt niet zelfstandig in staat zijn tot het behartigen van zijn belangen, bijvoorbeeld als gevolg van een verstandelijke of psycho-geriatrische beperking, of omdat het om een kind gaat, kan deze vertegenwoordiger zijn plaats innemen bij het doen van de melding en het indienen van de aanvraag. Het college zal er op toezien dat de vertegenwoordiger ook werkelijk de belangen van de cliënt vertegenwoordigt.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 2:2 Awb) kan het college een gemachtigde (waarmee de vertegenwoordiger feitelijk gelijk gesteld kan worden) weigeren als tegen die gemachtigde ernstige bezwaren bestaan.

Artikel 1.3. Nadere regels en beleidsregels

Het college kan nadere regels en beleidsregels vaststellen ter uitvoering van deze verordening. Nadere regels zijn slechts mogelijk, voor zover dit past binnen de artikelen 147 en 156 van de Gemeentewet en de Wmo 2015 niet bepaalt dat de regels bij verordening moeten worden vastgesteld. Bij een aantal artikelen in deze verordening staat expliciet opgenomen dat hierover nadere regels (kunnen) worden opgesteld.

Artikel 2.1 Melding

In artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet wordt al bepaald dat indien bij het college melding wordt gedaan van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, het college deze melding onderzoekt. Deze bepaling verankert ook in de verordening dat bij het college een melding kan worden gedaan en door wie. In artikel 2.3.2, negende lid, van de wet is bepaald dat een aanvraag niet kan worden gedaan dan nadat (naar aanleiding van de melding) onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen de termijn van zes weken.

De melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college worden gedaan.

In artikel 2:15 van de Awb is bepaald dat een aanvraag elektronisch (onder meer per email) kan worden gedaan indien het bestuursorgaan kenbaar heeft gemaakt dat deze weg geopend is. De melding kan ‘door of namens de cliënt’ worden gedaan. Dit kan ruim worden opgevat. Naast de cliënt kan bijvoorbeeld diens vertegenwoordiger, mantelzorger, partner, familielid, buurman of andere betrokkene de melding doen.

In het eerste lid is met gebruik van de in artikel 1 gedefinieerde term ‘hulpvraag’ een afbakeningsbepaling gegeven. Een persoon met een hulpvraag die op grond van een andere wet kan worden beantwoord, kan direct en gericht worden doorverwezen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan de Zorgverzekeringswet, de Wet werk en bijstand en de Leerplichtwet. Zie ook de tekst en toelichting van artikel 8, tweede lid.

Het derde lid geeft aan dat het college de melding registreert zodra de cliënt zijn zorgvraag helder heeft gemaakt. Onder zorgvraag wordt verstaan: door de cliënt zelf of door zijn omgeving geuite behoefte aan maatschappelijke ondersteuning.

In het vierde lid staat aangegeven dat niet als melding wordt aangemerkt de hulpvraag die meteen kan worden beantwoord en geen nader onderzoek behoeft. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan

dat uit het eerste contact kan blijken dat de burger eenvoudig kan worden verwezen naar een andere instantie, zoals Loes, of dat de burger een voorlichting wenst over het gevoerde beleid.

In het vijfde lid is de verplichte ontvangstbevestiging verankerd (artikel 2.3.2, eerste lid, slotzin, van de wet). Conform artikel 4:3a van de Awb is het bestuursorgaan gehouden een elektronisch ingediende aanvraag te bevestigen. Dat kan dan – en ligt voor de hand – ook elektronisch. Indien de melding mondeling of telefonisch is gedaan, zou dit ook kunnen worden afgesproken. Aangezien het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag beslaan (zie artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet), is registratie en ontvangstbevestiging van de melding ook in het kader van deze termijn van belang.

In het zesde lid is overeenkomstig artikel 2.3.3 van de wet een uitzondering vervat voor spoedeisende gevallen. Het college is op grond van de wet verplicht in dergelijke gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Artikel 2.2. Legitimatie

In het kader van de rechtmatigheid is het op grond van artikel 2.3.4 van de wet in ieder geval verplicht om de identiteit van de cliënt vast te stellen aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht en is de cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening ook verplicht dat document ter inzage te geven. Bij de gegevensverzameling op grond van artikel 2.4 eerste en tweede lid zullen de grenzen van de Wet bescherming persoonsgegevens in acht genomen moeten worden.

Artikel 2.3. Cliëntondersteuning

Het eerste lid is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college in artikel 2.2.4, eerste lid, onder a, en tweede lid, van de wet. In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar burgers informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het verkrijgen daarvan kunnen krijgen.

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, derde lid, van de wet bepaald dat het college de betrokkene na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning.

Met de waarborg geformuleerd in lid 3 kunnen cliënten vertrouwen op de onafhankelijkheid van de cliëntondersteuning.

Artikel 2.4. Onderzoek

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen. Het eerste lid dient ter ambtelijke voorbereiding van het onderzoek op basis van de melding waarbij in samenspraak met de cliënt bekende gegevens in kaart worden gebracht en cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn.

De verplichting tot het overleggen van stukken, zoals vermeld in het tweede lid, is opgenomen overeenkomstig artikel 2.3.2, zevende lid, van de wet.

Op grond van het derde lid kan worden afgezien van het onderzoek indien dat een onnodige herhaling van zetten zou betekenen.

In het vierde lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet de verplichting voor het college opgenomen om informatie te verschaffen over de mogelijkheid voor de cliënt om een persoonlijk plan op te stellen en deze aan het college te overhandigen.

Artikel 2.5. Gesprek

Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij onder meer is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college te nemen besluiten of te verrichten handelingen.

De onderdelen van het eerste lid zijn overeenkomstig de opsomming in artikel 2.3.2 van de wet opgenomen. In artikel 2.3.2, eerste lid van de wet, wordt niet de aanduiding "het gesprek" gebruikt maar "een onderzoek in samenspraak met degene door of namens wie de melding is

gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger". De memorie van toelichting op deze bepaling (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 143) verduidelijkt dat voor een zorgvuldig onderzoek veelal sprake zal zijn van enige vorm van persoonlijk contact met betrokkene of een vertegenwoordiger van betrokkene, aangezien daardoor een adequaat totaalbeeld van de betrokkene en zijn situatie verkregen kan worden. Het eerste lid bepaalt daarom dat het onderzoek moet plaatsvinden in samenspraak met betrokkene. Met betrokkene wordt in ieder geval bedoeld de cliënt of zijn vertegenwoordiger, waar mogelijk de mantelzorger(s) en desgewenst familie. De vorm van het onderzoek is vrij.

Algemene voorzieningen zijn voorzieningen die voor de inwoners vrij toegankelijk zijn. Dat wil zeggen dat ze geen toestemming van de gemeente nodig hebben om er gebruik van te maken. Algemene voorzieningen kunnen collectief (soms doelgroep gericht) en individueel zijn en zijn voorliggend dan wel aanvullend.

Voorbeelden van collectieve algemene voorzieningen die door de gemeente worden gefinancierd zijn de jongerensoos, ouderensociëteiten, vrijetijdsbesteding voor verstandelijk gehandicapten, prenatale voorlichting, taallessen en sociale vaardigheidstrainingen. Individuele algemene voorzieningen die wij financieren zijn bijvoorbeeld maatschappelijk werk, ouderenadviseur, jeugdgezondheidszorg, budget alert en begeleide omgangsregeling (voor ouders in scheiding).

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet verankerd dat het college een door of namens de cliënt ingediend persoonlijk plan betreft bij het onderzoek.

Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. Indien woningaanpassingen nodig zijn, is dat zeker essentieel om de thuissituatie goed te kunnen beoordelen en doeltreffende oplossingen te vinden.

Het gesprek is hoofdregel en hoeft uiteraard niet plaats te vinden als dit niet nodig is (zie het vierde lid). Het kan bijvoorbeeld om een cliënt gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige 'vervolgvraag' heeft.

Artikel 2.6. Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, achtste lid, van de wet opgenomen. Het verslag kan worden gezien als een onderdeel van het ondersteuningsplan.

In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de cliënt een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt.

Artikel 2.7. Aanvraag

Ook deze bepaling is een uitwerking van artikel 2.1.3, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. De wet bepaalt dat het college binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag de beschikking moet geven (artikel 2.3.5, tweede lid). In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

In artikel 2.7. is bepaald dat naast de cliënt alleen een daartoe door hem gemachtigd persoon of een vertegenwoordiger (zie voor een definitie van vertegenwoordiger de toelichting onder artikel 1) een aanvraag kan indienen. Dit is minder ruim dan de kring van personen rond de cliënt die een melding kan doen. Aangezien het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb, is hier de formele eis van machtiging of vertegenwoordiging gesteld.

Indien de aanvraag niet is gedaan door middel van het vastgestelde aanvraagformulier wordt de cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger één keer in de gelegenheid gesteld om een juist aanvraagformulier in te dienen. De aanvraag wordt pas verder in behandeling genomen als

eventueel verzuim is hersteld. De afhandelingstermijn wordt met even zoveel dagen als het verzuim duurt verlengd. Indien het verzuim niet wordt hersteld, wordt de aanvraag afgewezen.

Artikel 2.8. Extern deskundigenonderzoek

In lid 1 is bepaald het college bevoegd is om de cliënt op te roepen in persoon te verschijnen op een door burgemeester en wethouders te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of ondervragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van het onderzoek. Het college mag dus geen gegevens (doen) opvragen waarin hij uit andere hoofde geïnteresseerd is.

Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de cliënt en de adviseur welk aanvullend onderzoek nog nodig is.

In artikel 2.3.8, derde lid, van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet.

Artikel 2.9. Beslistermijnen

Het gaat hier om een wettelijke termijn. In artikel 2.3.5 tweede lid van de wet staat vermeld dat het college de beschikking geeft binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag.

Artikel 2.10. Inhoud beschikking

Uitgangspunt van de wet is dat de cliënt een maatwerkvoorziening in 'natura' krijgt. Indien gewenst door de cliënt bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van een budget.

Tweede lid, onder a, en derde lid, onder a: het beoogde resultaat is bijvoorbeeld 'mobiliteit' en niet 'een scootmobiel'.

Tweede, onder b, en derde lid, onder d: onder 'duur' valt ook de termijn waarop een voorziening technisch is afgeschreven.

Het vierde lid dient uitsluitend ter informatie aan de cliënt. Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. Dat loopt immers via het CAK, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. Zie artikel 12 en artikel 2.14, zesde lid, van de wet, waarin is bepaald dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget, met uitzondering van die voor opvang, wordt vastgesteld en voor de gemeente geïnd door het CAK.

Artikel 3.1 Voorliggend op maatwerkvoorziening

Een algemene voorziening kan in de daarvoor geschikte situaties een voorliggend en volwaardig alternatief zijn voor een maatwerkvoorziening. Of dit in een individueel geval ook zo is, onderzoekt de gemeente indien door of namens een betrokkene een melding is gedaan dat deze maatschappelijke ondersteuning nodig heeft. Een cliënt die naar het oordeel van het college voor een specifieke vorm van ondersteuning gebruik kan maken van een algemene voorziening waarbij deze ondersteuning als een passende ondersteuning wordt aangemerkt, komt dus niet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening voor die ondersteuning.

Artikel 3.2. Eigen bijdrage

Voor een algemene voorziening kan eventueel een bijdrage van de cliënt in de kosten worden gevraagd (m.u.v. cliëntondersteuning), maar deze bijdrage mag, anders dan die voor een maatwerkvoorziening, niet inkomensafhankelijk zijn.

Het tweede lid is een delegatiebepaling. Het college kan bij nadere regels bepalen voor welke algemene voorzieningen een bijdrage is verschuldigd, wat per soort algemene voorziening de hoogte van deze bijdrage is en voor welke groep personen een korting op de bijdrage van toepassing is.

Artikel 4.1.1. Criteria maatwerkvoorzieningen beperking zelfredzaamheid of participatie

Het verstrekken van een maatwerkvoorziening heeft als doel een beperking in de zelfredzaamheid en participatie te compenseren, zodanig dat de cliënt in de eigen leefomgeving kan blijven. Omdat de behoeften en passende oplossingen kunnen verschillen is het niet wenselijk en mogelijk een limitatieve opsomming in de verordening op te nemen.

Het tweede lid betreft een 'kan'-bepaling en weet eveneens zijn grondslag in artikel 2.1.3, (eerste lid en) tweede lid, aanhef en onder a, van de wet. In de memorie van toelichting is bij artikel 2.3.5, derde lid, van de wet (Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 3, p. 148) opgemerkt dat de maatwerkvoorziening nadrukkelijk een hekklus is:

"Alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college. Dat is niet het geval wanneer het gaat om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard gebruikelijk zijn (fiets, schoonmaakmiddelen, wandelstok, eenvoudige rollator). Wanneer iemand beschikt over algemeen gebruikelijke zaken, maar deze in verband met zijn beperking of problemen niet meer afdoende zijn, kan aanleiding bestaan om een voorziening te treffen. Dat is ook niet het geval als de aanvrager zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, bijvoorbeeld: indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen."

Deze passage in het bijzonder – maar gelezen in samenhang met de verdere parlementaire geschiedenis – biedt een onderbouwing om het begrip 'voorzienbaarheid' in individuele gevallen een rol te laten spelen bij de afwijzing van een maatwerkvoorziening. Zoveel volgt ook uit de passages in de parlementaire geschiedenis waaruit blijkt dat de wetgever aan heeft willen sluiten bij de huidige rechtspraak op dit punt (zie in het bijzonder de nadere memorie van antwoord, Kamerstukken I 2013-14, 33841, nr. J, p. 18). Hieruit volgt verder dat met artikel 8, tweede lid, nadrukkelijk geen (verkapte) inkomenstoets is – of kan worden – beoogd. Ook op grond van de wettekst en blijkens de parlementaire geschiedenis is hiervoor namelijk uitdrukkelijk geen ruimte gelaten (zie verder de nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 34, p. 24).

Gelet op artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, van de wet, de genoemde wetsgeschiedenis en de huidige jurisprudentie is het van belang een expliciete grondslag te hebben voor afwijzing van een maatwerkvoorziening waarbij de 'voorzienbaarheid' een rol speelt. Het tweede lid voorziet in een dergelijke grondslag. Gelet op de noodzaak tot een individuele beoordeling is de weigeringsgrond als 'kan-bepaling' vormgegeven; het college van burgemeester en wethouders is daarmee altijd gegeven een inhoudelijke afweging te maken bij iedere individuele aanvraag.

Artikel 4.1.2. Criteria maatwerkvoorzieningen psychische en psychosociale problemen

Zie toelichting bij artikel 4.1.1.

Artikel 4.1.3. Aanvullende criteria

Lid 1: Als er al eerder een maatwerkvoorziening (of individuele voorziening, zoals dat heette onder de oude Wet maatschappelijke ondersteuning) is verstrekt en deze voorziening biedt nog voldoende ondersteuning en is nog niet technisch afgeschreven, dan komt de cliënt niet opnieuw in aanmerking voor een maatwerkvoorziening. De noodzaak is dan niet aanwezig:

- tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan cliënt zijn toe te rekenen;
- als de eerder verstrekte voorziening niet langer de oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning en dit niet te voorzien was.

Lid 2: Als het college vaststelt dat een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, zal het college kiezen voor de goedkoopst doelmatige voorziening in natura die zij ingekocht heeft. Voorop staat dat de voorziening adequaat (doelmatig) is om bij te dragen aan de ondersteuningsbehoefte. Als er echter meerdere varianten mogelijk zijn, kiest het college voor de goedkoopste variant in natura. Als de individuele situatie daar om vraagt kan onder voorwaarden ook een pgb verstrekt worden.

Lid 3: Als een cliënt op grond van de criteria zoals genoemd in artikel 4.1.1 in aanmerking komt voor een bepaalde maatwerkvoorziening, kan de cliënt zelf kiezen bij welke, door de gemeente voor die voorziening gecontracteerde zorgaanbieder, hij zijn zorg af wil nemen.

Lid 4 sub a: Het is voor het college belangrijk dat het objectief kan vaststellen of de voorziening noodzakelijk is. Als een cliënt zich op een zodanig moment meldt dat dit niet meer mogelijk is, dan komt dat voor rekening en risico van de cliënt. Bovendien blijkt hier dan ook uit dat de cliënt in staat is gebleken zelf met oplossingen te komen voor zijn probleem, zodat ondersteuning door het college niet aan de orde is.

Lid 4 sub b: De inzet van maatwerkvoorzieningen kan onderdeel uitmaken van een ondersteuningsplan, waar behalve de maatwerkvoorziening ook inzet van de cliënt wordt verwacht, gebruik van algemene voorzieningen of deelname aan bepaalde activiteiten. Als een cliënt weigert om aan een dergelijk ondersteuningsplan mee te werken die het college noodzakelijk vindt voor het bereiken van de resultaatgebieden, of niet meewerkt aan de uitvoering daarvan, kan dit tot gevolg hebben dat ook de maatwerkvoorziening wordt geweigerd.

Lid 4 sub c: In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren door hen zelf bekostigde voorzieningen en melden zich voor een aanspraak op een maatwerkvoorziening na het optreden van een beperking. In voorkomende gevallen kan dat leiden tot de conclusie dat het optreden van die beperking geen meerkosten met zich meebrengt.

Lid 4 sub d: Een voorziening moet veilig zijn en geen gezondheidsrisico's met zich meebrengen voor hemzelf of een ander. Zo zal bijvoorbeeld iemand die geen verkeersinzicht heeft niet in aanmerking kunnen komen voor een aangepaste auto of een snelle scooter.

Artikel 4.2.1. Criteria voor pgb

Op grond van artikel 2.3.6 van de wet moet de cliënt voldoen aan een aantal voorwaarden om in aanmerking te kunnen komen voor een pgb. Deze zijn:

- hij moet, al dan niet met ondersteuning, in staat zijn om een pgb te beheren. Dat wil zeggen dat hij de administratieve verantwoordelijkheden aankan, maar ook kan bepalen wat hij nodig heeft en door hem ingeschakelde personen kan aansturen;
- hij kan motiveren waarom hij de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wenst te ontvangen;
- de diensten, hulpmiddelen e.d. die hij met het pgb wenst in te kopen worden veilig, doeltreffend en cliëntgericht verstrekt en dragen bij aan het behalen van het beoogde resultaat.

Ook bepaalt de wet dat het college een pgb kan weigeren:

- voor zover de kosten van de met het pgb in te kopen ondersteuning hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening; of
- indien het college eerder een beslissing voor het verstrekken van een maatwerkvoorziening of pgb heeft herzien in verband met het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens, het niet voldoen aan de voorwaarden die verbonden zijn aan de maatwerkvoorziening of pgb of een onjuiste besteding van een pgb.

Om te kunnen vaststellen of de cliënt aan deze voorwaarden voldoet, wordt van de cliënt verwacht dat hij een gemotiveerd verzoek indient als hij voor een pgb in aanmerking wil komen. Aan dit verzoek wordt een aantal eisen verbonden, dat is opgenomen in het eerste lid.

Het tweede lid geeft aan dat het college op grond van artikel 2.3.6 van de wet een pgb kan verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, kan zelfs van een verplichting van het college worden gesproken.

Het derde lid bepaalt dat het in beginsel niet mogelijk is om achteraf kosten te declareren.

In het vierde lid is een aantal aanvullende weigeringsgronden opgenomen.

- a. Als er sprake is van ondersteuning in een spoedeisende situatie, als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet is er nog geen sprake van geïndiceerde ondersteuning. In zo'n geval is de ondersteuning niet mogelijk via een pgb. Zodra het reguliere onderzoek is afgerond en een maatwerkvoorziening blijkt aan de orde, dan kan de cliënt uiteraard wel een verzoek indienen voor een pgb.
- b. Besteding van een pgb in het buitenland is alleen mogelijk als hiervoor expliciet vooraf toestemming is gegeven. Het college zal hierbij toetsen of de besteding van het pgb past binnen het ondersteuningsplan en de te behalen resultaatgebieden.
- c. Als een CVV als maatwerkvoorziening voor een cliënt passend wordt geacht, is een pgb in principe niet mogelijk.
- d. Een pgb is niet mogelijk voor de betaling van een persoon die hem begeleidt met het beheer van het pgb. Ook mogen er van het pgb geen administratiekosten worden betaald.

Artikel 4.2.2. De hoogte van het pgb

In artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. De maximale hoogte van een pgb is in de verordening begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte maatwerkvoorziening in natura.

Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de cliënt beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Cliënten kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoopt met een pgb. Daarbij kan gedacht worden aan vervoers- of opvangvoorzieningen.

Het tweede lid is een delegatiebepaling. Het college bepaalt bij nadere regels op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.

Artikel 4.2.3. Pgb voor diensten van persoon uit sociaal netwerk

Het gaat hier om een delegatiebepaling. Het college bepaalt bij nadere regelgeving onder welke voorwaarden betreffende het tarief, een cliënt voor wie een pgb wordt verstrekt de mogelijkheid heeft om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen te betrekken van een persoon die behoort tot het sociaal netwerk. Hierbij is van belang dat in de Nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34) de regering heeft aangegeven dat onder dit sociale netwerk ook mantelzorgers kunnen vallen. Wel is de regering van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is.

Artikel 4.3.1. Inkomensafhankelijke eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen

Deze bepaling geeft uitvoering aan de artikelen 2.1.4, eerste tot en met derde en zevende lid, en 2.1.5, eerste lid van de wet. De gemeente mag van cliënten een bijdrage in de kosten vragen voor maatwerkvoorzieningen in natura en in de vorm van een persoonsgebonden budget alsmede voor algemene voorzieningen. In dit artikel wordt de bijdrage in de kosten voor een maatwerkvoorziening geregeld. De bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen zijn gelimiteerd tot een bedrag gelijk aan de kostprijs van de voorziening (artikel 2.1.4, derde lid, eerste zin, van de wet) en in het Uitvoeringsbesluit Wmo worden regels vastgesteld met betrekking tot deze bijdragen (artikel 2.1.4, vierde lid, van de wet).

In het tweede lid is de mogelijkheid van artikel 2.1.5, om de bijdrage ook aan de ouders van minderjarige cliënten op te leggen, benut.

In het derde lid is bepaald wat onder de kostprijs van een maatwerkvoorziening in natura en een pgb wordt verstaan. De kostprijs is bepalend voor de hoogte van de bijdrage in de kosten die de cliënt moet betalen. De bijdrage in kosten voor een maatwerkvoorziening mag niet hoger zijn dan de kostprijs. De cliënt betaalt dus niet meer dan de gemeente zelf verschuldigd is voor de maatwerkvoorziening. Indien aan een cliënt een pgb verstrekt is, is de kostprijs gelijk aan de hoogte van dat budget (lid 4).

In het vijfde lid sub a is bepaald dat het college nadere regels kan stellen over door welke andere instantie dan het CAK de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een pgb voor opvang wordt vastgesteld en geïnd.

In het Uitvoeringsbesluit 2015 zijn regels vastgesteld met betrekking tot de maximaal verschuldigde bijdrage in de kosten danwel het maximum van het totaal van de verschuldigde bedragen in de kosten (artikel 2.1.4 lid 4 van de wet). Met dit artikel delegeert de raad aan het college de mogelijkheid te besluiten om de verschuldigde bijdrage te verlagen en op welke wijze (conform het Uitvoeringsbesluit).

Artikel 4.4.1. Nadere regelgeving mantelzorgers

Artikel 2.1.6 stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van cliënten in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een cliënt als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of pgb, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de cliënt bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Het betreft hier een delegatiebepaling, het college bepaalt bij nadere regels waaruit de blijk van waardering voor mantelzorgers van cliënten in de gemeente bestaat.

Artikel 5.1.1. Kwaliteitseisen

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In het eerste lid zijn een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Lid 2 biedt het college de mogelijkheid om in een nadere regels te bepalen welke verdere eisen er worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen. Het in het derde lid genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

Artikel 5.1.2. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de cliënt, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 5.2.1. Klachtregeling en medezeggenschapsregeling

De gemeente is op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. In het eerste lid is een bepaling opgenomen over het gemeentelijke klachtrecht. Deze bepaling is niet verplicht op grond van deze wet en is hier opgenomen in het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Awb, waarin een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling is gegeven, en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te verzoeken een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met de eenvoudige bepaling van het eerste lid worden volstaan.

In het tweede lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten is vereist. De aanbieder is ten aanzien

van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet).

In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat cliënten in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de cliënt niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder).

Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

In het derde lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot de afhandeling van klachten door aanbieders goed wordt uitgevoerd

Het vierde lid geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder f, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is.

Het gaat hier dus om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht cliënten en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten.

In het eerste lid is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder b, van de wet).

In het vijfde lid zijn instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 5.2.2. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet. In aanvulling op het bovenstaande regelt artikel 5.2.2. dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld. Overeenkomstig het vierde lid kan het college bij nadere regels bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

Artikel 5.3.1. Inspraak en medezeggenschap

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet.

Met het derde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 6.1. Nieuwe feiten en omstandigheden

Dit artikel is een herhaling van hetgeen vermeld staat in artikel 2.3.8 van de wet.

Artikel 6.2. Herziening of intrekking

Lid 1 is een herhaling van hetgeen al in de tekst van de wet is opgenomen (artikel 2.3.10).

Lid 2 is een 'kan' bepaling. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen zes maanden na de beslissing tot het verstrekken van het pgb nog

geen voorziening is getroffen, heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in het lid 1, onder e (dat tevens op maatwerkvoorzieningen (in natura) ziet).

Artikel 6.3. Terugvordering

Dit artikel is een herhaling van artikel 2.4.1 van de wet.

In artikel 2.4.1 tot en met 2.4.4 van de wet zijn regels voor het verhaal van kosten opgenomen en is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte maatwerkvoorziening of pgb. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen. Uit de memorie van toelichting op artikel 2.4.1 (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 157) wordt duidelijk dat daarnaast de mogelijkheid blijft bestaan om maatwerkvoorzieningen terug te vorderen; 'omdat het niet in alle gevallen mogelijk is een al genoten maatwerkvoorziening terug te vorderen, kan het college de waarde van de genoten maatwerkvoorziening uitdrukken in een bedrag dat voor terugvordering in aanmerking komt.'

In het derde lid is dan ook bepalingen opgenomen die het college de bevoegdheid geven tot terugvordering van in eigendom en in bruikleen verstrekte voorzieningen.

De artikelen 6.1., 6.2. en 6.3. betreffen een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Met opname van de wettekst in de artikelen 6.1., 6.2. en 6.3. van de verordening wordt beoogd een compleet beeld te geven van de regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Artikel 6.4. Onderzoek naar besteding van pgb

Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van de pgb's. Dit onderzoek wordt uitgevoerd uit het oogpunt van de kwaliteit van de geleverde zorg.

Artikel 7.1. Intrekking oude verordening

In dit artikel wordt de oude verordening ingetrokken.

Artikel 7.2. Overgangsbepalingen

In het eerste lid is bepaald dat besluiten die berusten op bepaalde artikelen van de in te trekken verordening, voortaan berusten op de overeenkomstige artikelen van de nieuwe verordening. Dit wordt omhangen genoemd. De besluiten hangen voortaan aan de nieuwe verordening.

In het tweede lid is bepaald dat aanvragen die voor de inwerkingtreding van deze nieuwe verordening zijn ingediend maar waarop bij de inwerkingtreding nog niet is beslist, worden afgedaan op grond van de nieuwe verordening.

In het derde lid is voor lopende bezwaarschriften bepaald dat deze volgens de nieuwe verordening worden afgedaan.

Artikel 7.3. Inwerkingtreding

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 7.4. Citeertitel

Dit artikel legt vast hoe de verordening moet worden aangehaald.

VERORDENING MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING GEMEENTE HENGELO 2015, 1^e WIJZIGING

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 oktober 2015;

gelet op:

- de artikelen 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.6, 2.3.6, 2.6.6, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en artikel 149 gemeentewet;
- het Beleidsplan *Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning*;
- gehoord de opmerkingen van de WMO-cliëntenraad Hengelo;

Overwegende dat burgers een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven; dat van burgers verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan; dat burgers die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen; dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang, en dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;

Besluit vast te stellen:

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015, 1^e wijziging

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- Algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten.
- Andere voorziening: voorziening anders dan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
- Bijdrage: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4, eerste lid, van de wet.
- CVV: Collectief Vraagafhankelijk Vervoer, voor een ieder openstaand personenvervoer per auto niet volgens een dienstregeling als bedoeld in het Bp 2000 .
- College: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo.
- Gesprek: gesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.

- g. Hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.
- h. Melding: melding aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.
- i. Pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet.
- j. **Vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;**
- k. Voorzieningen (met onderscheid in soort):
 - maatwerkvoorziening: aangesloten wordt bij de begripsbepaling zoals vermeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de wet;
 - algemene voorziening: aangesloten wordt bij de begripsbepaling zoals vermeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de wet;
 - wettelijk voorliggende voorziening: een voorziening op grond van een wettelijke bepaling anders dan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 waarmee aan de hulpvraag tegemoet wordt gekomen;
 - niet-wettelijk voorliggende voorziening: een voorziening waarop aanspraak kan worden gemaakt anders dan op grond van een wettelijke regeling en waarmee aan de hulpvraag tegemoet wordt gekomen.
- l. Wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Artikel 1.2. Vertegenwoordiger cliënt

Waar in deze verordening gesproken wordt over cliënt, kan in voorkomende gevallen ook worden bedoeld de vertegenwoordiger van cliënt.

Artikel 1.3. Nadere regels en beleidsregels

Het college kan nadere regels (in het Besluit **voorzieningen** maatschappelijke **ondersteuning**) en beleidsregels vaststellen ter uitvoering van deze verordening.

HOOFDSTUK 2 PROCEDURELE BEPALINGEN

Artikel 2.1. Melding

1. Een hulpvraag kan door of namens een cliënt bij het college worden gemeld.
2. Een melding ~~voor een gesprek~~ kan schriftelijk, elektronisch of mondeling- al dan niet telefonisch- worden gedaan.
3. Een melding wordt door het college geregistreerd zodra cliënt zijn zorgvraag helder heeft gemaakt, met in achtneming van lid 4.
4. Niet als melding wordt aangemerkt de hulpvraag die meteen kan worden beantwoord en geen nader onderzoek behoeft.
5. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk.
6. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 2.2. Legitimatie

Het college kan cliënt alsmede zijn gemachtigde of vertegenwoordiger verplichten zich te legitimeren door middel van een identiteitsbewijs als bedoeld in de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2.3. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen een beroep kunnen doen op kosteloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning.
3. Het college waarborgt de onafhankelijkheid van de cliëntondersteuning.

Artikel 2.4. Onderzoek

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de cliënt en zijn situatie en maakt zo spoedig mogelijk met hem een afspraak voor een gesprek, maar uiterlijk binnen 6 weken.
2. De cliënt verstrekt het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
3. Als de cliënt genoegzaam bekend is bij de gemeente, kan het college in overeenstemming met de cliënt afzien van een onderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Het college brengt de cliënt op de hoogte van de mogelijkheid om een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet op te stellen en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.

Artikel 2.5. Gesprek

1. Voor zover noodzakelijk onderzoekt het college zo spoedig mogelijk in een gesprek, bedoeld in artikel 2.4. eerste lid, met deskundigen, de cliënt of zijn vertegenwoordiger en waar mogelijk de mantelzorger(s) en desgewenst familie:
 - a. de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt;
 - b. het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;
 - c. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
 - d. de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
 - e. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt;
 - f. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening, zoals bedoeld in het beleidsplan, bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet, of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
 - g. de mogelijkheden om door middel van voorliggende voorzieningen of door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;
 - h. de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken;
 - i. welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4 van de wet verschuldigd zal zijn, en

- j. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.
2. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.4, vierde lid, aan het college heeft overhandigd, betreft het college dat plan bij het onderzoek, bedoeld in het eerste lid.
3. Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgprocedure en vraagt de cliënt toestemming om zijn persoonsgegevens te verwerken.
4. Als de hulpvraag genoegzaam bekend is, kan het college onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, in overleg met de cliënt afzien van een gesprek.

Artikel 2.6. Verslag

1. Het onderzoek, als bedoeld in artikel 2.4., wordt afgerond binnen zes weken na registratie van de melding, tenzij cliënt heeft ingestemd met verlenging van deze termijn.
2. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek en stuurt dit verslag ter kennisname aan cliënt.

Artikel 2.7. Aanvraag

Een cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger kan een aanvraag om een maatwerkvoorziening schriftelijk indienen bij het college. Een aanvraag wordt ingediend door middel van een door het college vastgesteld aanvraagformulier.

Artikel 2.8. Extern deskundigenonderzoek

1. Het college is bevoegd om ten behoeve van het onderzoek, als bedoeld in artikel 2.4., de cliënt op een aangegeven plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en onderzoeken.
2. Het college vraagt de door haar aangewezen adviesinstantie om advies indien:
 - er onvoldoende duidelijkheid bestaat over de beperkingen dan wel de oorzaak hiervan;
 - het college dat om een andere reden gewenst vindt.

Artikel 2.9. Beslistermijnen

De termijn waarbinnen na ontvangst van de aanvraag een besluit wordt genomen bedraagt twee weken.

Artikel 2.10. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze als voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
 - c. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing, en
 - d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb kan worden aangewend;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;

- c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld, en
 - e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
4. Als sprake is van een te betalen bijdrage wordt de cliënt daarover in de beschikking geïnformeerd.

HOOFDSTUK 3 ALGEMENE VOORZIENINGEN

Artikel 3.1. Voorliggend op maatwerkvoorziening

Een algemene voorziening is voorliggend op een maatwerkvoorziening voor zover cliënt zijn beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie –naar het oordeel van het college- met deze voorziening kan verminderen of wegnemen.

Artikel 3.2 Eigen bijdrage

1. Een cliënt kan een eigen bijdrage in de kosten verschuldigd zijn voor het gebruik van een algemene voorziening, niet zijnde cliëntenondersteuning.
2. Het college kan bij nadere regels bepalen:
 - a. voor welke algemene voorzieningen, niet zijnde cliëntenondersteuning, de cliënt een bijdrage is verschuldigd;
 - b. wat per soort algemene voorziening de hoogte van deze bijdrage is;
 - c. voor welke groep personen een korting op de bijdrage van toepassing is.

HOOFDSTUK 4 MAATWERKVOORZIENINGEN

Paragraaf 4.1. criteria maatwerkvoorzieningen

Artikel 4.1.1. Criteria maatwerkvoorzieningen beperking zelfredzaamheid of participatie

1. Een cliënt komt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking ter compensatie van de beperkingen in zelfredzaamheid of participatie, voor zover de cliënt deze beperkingen - naar het oordeel van het college - niet kan wegnemen of verminderen:
 - a. op eigen kracht, of;
 - b. met gebruikelijke hulp, of;
 - c. met mantelzorg, of
 - d. met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk, of
 - e. met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen, of
 - f. met gebruikmaking van algemene voorzieningen.

De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 2.4. bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.
2. Als het college van oordeel is dat een cliënt zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, kan het college besluiten dat de cliënt niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening met betrekking tot de zelfredzaamheid of participatie.

Artikel 4.1.2. Criteria maatwerkvoorzieningen psychische en psychosociale problemen

1. Een cliënt met psychische of psychosociale problemen en een cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, komt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving, voor zover de cliënt deze problemen - naar het oordeel van het college - niet kan wegnemen of verminderen:
 - a. op eigen kracht, of;
 - b. met gebruikelijke hulp, of;
 - c. met mantelzorg, of;
 - d. met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk;
 - e. met gebruikmaking van algemene voorzieningen.
2. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 2.4. bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het voorzien in de behoefte van de cliënt aan beschermd wonen of opvang en aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zo zich snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Artikel 4.1.3. Aanvullende criteria

1. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte voorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte voorziening technisch is afgeschreven:
 - a. tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen;
 - b. als de eerder verstrekte voorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning en dit niet te voorzien was.
2. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, verstrekt het college de goedkoopst adequate **ingekochte voorziening in natura**.
3. **Nadat is vastgesteld dat een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, kan de cliënt vrij kiezen uit de gecontracteerde zorgaanbieders die de betreffende voorziening leveren.**
4. Een maatwerkvoorziening wordt niet toegekend:
 - a. voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die cliënt voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt en niet meer is na te gaan of de ingekochte voorziening noodzakelijk was en als goedkoopst adequate voorziening aan te merken valt;
 - b. indien cliënt niet de medewerking heeft verleend die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet;
 - c. voor zover er aan de zijde van cliënt geen sprake is van aantoonbare extra kosten in vergelijking met de situatie voorafgaand aan het optreden van de beperkingen;
 - d. indien de maatwerkvoorziening onveilig is.

Paragraaf 4.2. Persoonsgebonden budget (pgb)

Artikel 4.2.1. Criteria voor een pgb

1. Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, maar de ondersteuning zelf wenst in te kopen door middel van een door het college te verstrekken pgb, dient de cliënt daartoe volgens een door het college ter beschikking gesteld format een gemotiveerde aanvraag in, samen met een zorg- en budgetplan, waarbij de cliënt aangeeft:
 - a. wat hij met het pgb wenst in te kopen;
 - b. waarom hij de ondersteuning in de vorm van een pgb wenst te ontvangen;
 - c. indien van toepassing: wie hij heeft gemachtigd om zijn belangen ten aanzien van het pgb te behartigen en de aan het pgb verbonden taken uit te voeren;
 - d. hoe hij de ondersteuning wenst te organiseren;
 - e. op welke wijze de kwaliteit van de ondersteuning is gewaarborgd;
 - f. een onderbouwde begroting.
2. Een pgb wordt verstrekt in overeenstemming met artikel 2.3.6. van de wet.
3. Onverminderd artikel 2.3.6, tweede en vijfde lid, van de wet verstrekt het college geen pgb voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de belanghebbende voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt en niet meer is na te gaan of de ingekochte voorziening noodzakelijk was.
4. Een pgb is niet mogelijk:
 - a. als er sprake is van ondersteuning in een spoedeisende situatie, als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet;
 - b. voor zover het pgb is bestemd voor besteding in het buitenland, tenzij hiervoor expliciet vooraf toestemming is gegeven door het college, al dan niet op basis van het in het eerste lid bedoelde zorg- en budgetplan;
 - c. als uit het onderzoek zoals bedoeld in artikel 2.4. blijkt dat de cliënt in deze behoefte kan voorzien door gebruik te maken van het CVV;
 - d. voor zover deze is bedoeld voor begeleidings- of administratiekosten in verband met het pgb.

Artikel 4.2.2. Hoogte van het pgb

1. De hoogte van een pgb wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate voorziening in natura en is toereikend voor de aanschaf daarvan.
2. Het college bepaalt bij nadere regels op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.

Artikel 4.2.3. Pgb voor diensten van persoon uit het sociaal netwerk

Het college bepaalt bij nadere regels onder welke voorwaarden betreffende het tarief, een cliënt aan wie een pgb wordt verstrekt de mogelijkheid heeft om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen te betrekken van een persoon die behoort tot het sociaal netwerk.

Paragraaf 4.3. Bijdrage voor gebruik maatwerkvoorzieningen

Artikel 4.3.1. Inkomensafhankelijke eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening dan wel pgb, zolang hij van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt, overeenkomstig het Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning 2015, en afhankelijk van het inkomen en vermogen van de cliënt en zijn echtgenoot.
2. Als de bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt is verschuldigd, is de bijdrage verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is afgewezen, en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt.
3. De kostprijs van een maatwerkvoorziening is gelijk aan de prijs waarvoor de gemeente de maatwerkvoorziening afneemt of aanschafft van (gecontracteerde) aanbieder, inclusief de bijkomende kosten.
4. De kostprijs van een pgb is gelijk aan het bedrag van het pgb.
5. Het college kan bij nadere regels bepalen:
 - a. door welke andere instantie dan het CAK, in de gevallen bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid van de wet, de bijdragen voor een maatwerkvoorziening of pgb worden vastgesteld en geïnd.
 - b. dat de bijdrage voor maatwerkvoorzieningen overeenkomstig artikel 3.1, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 wordt verlaagd, waarbij wordt bepaald welke afwijkende bedragen, percentages en inkomensbedragen worden gehanteerd.

Paragraaf 4.4. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Artikel 4.4.1. Nadere regels waardering mantelzorgers

Het college bepaalt bij nadere regels waaruit de blijk van waardering voor mantelzorgers van cliënten in de gemeente bestaat.

HOOFDSTUK 5. KWALITEIT, KLACHTEN EN INSPRAAK

Paragraaf 5.1. Kwaliteitseisen

Artikel 5.1.1. Kwaliteitseisen

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen conform artikel 3.1 van de wet, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
 - a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
 - b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg;
 - c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard.
2. Het college kan bij nadere regels bepalen welke verdere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek **en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.**

Artikel 5.1.2. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren diensten, in ieder geval rekening met:
 - a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
 - b. een redelijke toeslag voor overheadkosten;
 - c. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
 - d. kosten voor bijscholing van het personeel.
2. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren overige voorzieningen, in ieder geval rekening met:
 - a. de marktprijs van de voorziening, en
 - b. de eventuele extra taken die in verband met de voorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals:
 - aanmeten, leveren en plaatsen van de voorziening;
 - instructie over het gebruik van de voorziening;
 - onderhoud van de voorziening, en
 - verplichte deelname in bepaalde samenwerkingsverbanden.

Paragraaf 5.2. Klachten, medezeggenschap en meldingen

Artikel 5.2.1. Klachtregeling en medezeggenschapsregeling

1. Het college behandelt klachten van cliënten - dan wel hun gemachtigden, vertegenwoordigers of mantelzorgers- die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van hulpvragen en aanvragen als bedoeld in deze verordening, overeenkomstig de bepalingen van de Procedureregeling Klachtbehandeling gemeente Hengelo.
2. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van alle voorzieningen
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.
4. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van alle voorzieningen .
5. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 5.2.2. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1, van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.
4. Het college kan bij nadere regels bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

Paragraaf 5.3. Betrekken ingezetenen bij beleid

Artikel 5.3.1. Inspraak en medezeggenschap

1. ~~Het college betreft de ingezetenen van de gemeente bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning overeenkomstig de Inspraakverordening Hengelo.~~
1. Het college stelt ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, vroegtijdig gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
2. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.
3. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het tweede en derde lid.

HOOFDSTUK 6 BESTRIJDING, MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK VAN DE WET

Artikel 6.1. Nieuwe feiten en omstandigheden

Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een cliënt aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.

Artikel 6.2. Herziening of intrekking

1. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing betreffende een maatwerkvoorziening of pgb intrekken dan wel herzien als het college vaststelt dat:
 - a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het pgb is aangewezen;
 - c. de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het pgb verbonden voorwaarden;
 - d. de cliënt de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruikt, of
 - e. de maatwerkvoorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten.
2. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen zes maanden na uitbetaling nog niet is aangewend voor bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 6.3. Terugvordering

1. Als het college een beslissing op grond van ~~artikel 4.5.1.~~ 6.2., eerste lid 1, onder a, heeft ingetrokken dan wel herzien en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens opzettelijk door de cliënt heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
2. Het college kan het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel invorderen.
3. Ingeval het recht op een in eigendom of in bruikleen verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd dan wel teruggehaald.

Artikel 6.4. Onderzoek naar besteding van pgb

Het college onderzoekt uit het oogpunt van kwaliteit van de geleverde zorg, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van pgb's.

HOOFDSTUK 7 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 7.1. Intrekking oude verordening

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015 wordt ingetrokken.

Artikel 7.2. Overgangsbepalingen

1. Besluiten op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015 worden aangemerkt als besluiten op grond van deze Verordening.
2. Aanvragen, die zijn ingediend onder de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze Verordening.
3. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo wordt beslist met inachtneming van deze verordening.

Artikel 7.3. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking de dag na de bekendmaking.

Artikel 7.4. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2015, 1^e wijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 4 november 2015.

De griffier,

De voorzitter,

TOELICHTING VERORDENING MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Een algemeen gebruikelijke voorziening is bijvoorbeeld een elektrische fiets.

Het gesprek is het mondeling contact na een melding waarin het college met degene die maatschappelijke ondersteuning vraagt zijn gehele situatie inventariseert. Tijdens het gesprek wordt geïnventariseerd wat de mogelijkheden zijn van een cliënt om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk dan wel met gebruikmaking van voorliggende voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen om zijn zelfredzaamheid of participatie te verbeteren of te voorkomen dat hij gebruik moet maken van beschermd wonen of opvang.

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet (in artikel 1.1.1) al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Voor de duidelijkheid zijn een aantal belangrijke wettelijke definities hieronder weergegeven.

- aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;
- algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;
- begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;
- cliënt: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;
- cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
- maatschappelijke ondersteuning:
 - 1°. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
 - 2°. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psycho-sociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
 - 3°. bieden van beschermd wonen en opvang;
- maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:
 - 1°. ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
 - 2°. ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
 - 3°. ten behoeve van beschermd wonen en opvang;
- mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
- participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;

- persoonsgebonden budget: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
- sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;
- ~~vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;~~
- voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;
- zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals:

- aanvraag (artikel 1:3, derde lid Awb): een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen;
- beschikking (artikel 1:3 tweede lid Awb): een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan.

Artikel 1.2. Vertegenwoordiger cliënt

In de wet (artikel 1.1.1) is de vertegenwoordiger gedefinieerd als “persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake”. Als een cliënt niet zelfstandig in staat zijn tot het behartigen van zijn belangen, bijvoorbeeld als gevolg van een verstandelijke of psycho-geriatrische beperking, of omdat het om een kind gaat, kan deze vertegenwoordiger zijn plaats innemen bij het doen van de melding en het indienen van de aanvraag. Het college zal er op toezien dat de vertegenwoordiger ook werkelijk de belangen van de cliënt vertegenwoordigt.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 2:2 Awb) kan het college een gemachtigde (waarmee de vertegenwoordiger feitelijk gelijk gesteld kan worden) weigeren als tegen die gemachtigde ernstige bezwaren bestaan.

Artikel 1.3. Nadere regels en beleidsregels

Het college kan nadere regels en beleidsregels vaststellen ter uitvoering van deze verordening. Nadere regels zijn slechts mogelijk, voor zover dit past binnen de artikelen 147 en 156 van de Gemeentewet en de Wmo 2015 niet bepaalt dat de regels bij verordening moeten worden vastgesteld. Bij een aantal artikelen in deze verordening staat expliciet opgenomen dat hierover nadere regels (kunnen) worden opgesteld.

Artikel 2.1 Melding

In artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet wordt al bepaald dat indien bij het college melding wordt gedaan van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, het college deze melding onderzoekt. Deze bepaling verankert ook in de verordening dat bij het college een melding kan worden gedaan en door wie. In artikel 2.3.2, negende lid, van de wet is bepaald dat een aanvraag niet kan worden gedaan dan nadat (naar aanleiding van de melding) onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen de termijn van zes weken.

De melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college worden gedaan.

In artikel 2:15 van de Awb is bepaald dat een aanvraag elektronisch (onder meer per email) kan worden gedaan indien het bestuursorgaan kenbaar heeft gemaakt dat deze weg geopend is. De melding kan 'door of namens de cliënt' worden gedaan. Dit kan ruim worden opgevat. Naast de cliënt kan bijvoorbeeld diens vertegenwoordiger, mantelzorger, partner, familielid, buurman of andere betrokkene de melding doen.

In het eerste lid is met gebruik van de in artikel 1 gedefinieerde term 'hulpvraag' een afbakeningsbepaling gegeven. Een persoon met een hulpvraag die op grond van een andere wet kan worden beantwoord, kan direct en gericht worden doorverwezen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan de Zorgverzekeringswet, de Wet werk en bijstand en de Leerplichtwet. Zie ook de tekst en toelichting van artikel 8, tweede lid.

Het derde lid geeft aan dat het college de melding registreert zodra de cliënt zijn zorgvraag helder heeft gemaakt. Onder zorgvraag wordt verstaan: door de cliënt zelf of door zijn omgeving geuite behoefte aan maatschappelijke ondersteuning.

In het vierde lid staat aangegeven dat niet als melding wordt aangemerkt de hulpvraag die meteen kan worden beantwoord en geen nader onderzoek behoeft. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan dat uit het eerste contact kan blijken dat de burger eenvoudig kan worden verwezen naar een andere instantie, zoals Loes, of dat de burger een voorlichting wenst over het gevoerde beleid.

In het vijfde lid is de verplichte ontvangstbevestiging verankerd (artikel 2.3.2, eerste lid, slotzin, van de wet). Conform artikel 4:3a van de Awb is het bestuursorgaan gehouden een elektronisch ingediende aanvraag te bevestigen. Dat kan dan – en ligt voor de hand – ook elektronisch. Indien de melding mondeling of telefonisch is gedaan, zou dit ook kunnen worden afgesproken.

Aangezien het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag beslaan (zie artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet), is registratie en ontvangstbevestiging van de melding ook in het kader van deze termijn van belang.

In het zesde lid is overeenkomstig artikel 2.3.3 van de wet een uitzondering vervat voor spoedeisende gevallen. Het college is op grond van de wet verplicht in dergelijke gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Artikel 2.2. Legitimatie

In het kader van de rechtmatigheid is het op grond van artikel 2.3.4 van de wet in ieder geval verplicht om de identiteit van de cliënt vast te stellen aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht en is de cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening ook verplicht dat document ter inzage te geven. Bij de gegevensverzameling op grond van artikel 2.4 eerste en tweede lid zullen de grenzen van de Wet bescherming persoonsgegevens in acht genomen moeten worden.

Artikel 2.3. Cliëntondersteuning

Het eerste lid is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college in artikel 2.2.4, eerste lid, onder a, en tweede lid, van de wet. In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar burgers informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het verkrijgen daarvan kunnen krijgen.

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, derde lid, van de wet bepaald dat het college de betrokkene na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning.

Met de waarborg geformuleerd in lid 3 kunnen cliënten vertrouwen op de onafhankelijkheid van de cliëntondersteuning.

Artikel 2.4. Onderzoek

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen. Het eerste lid dient ter ambtelijke voorbereiding van het onderzoek op basis van de melding waarbij in samenspraak met de cliënt bekende gegevens in kaart worden gebracht en cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn.

De verplichting tot het overleggen van stukken, zoals vermeld in het tweede lid, is opgenomen overeenkomstig artikel 2.3.2, zevende lid, van de wet.

Op grond van het derde lid kan worden afgezien van het onderzoek indien dat een onnodige herhaling van zetten zou betekenen.

In het vierde lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet de verplichting voor het college opgenomen om informatie te verschaffen over de mogelijkheid voor de cliënt om een persoonlijk plan op te stellen en deze aan het college te overhandigen.

Artikel 2.5. Gesprek

Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij onder meer is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval

regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college te nemen besluiten of te verrichten handelingen.

De onderdelen van het eerste lid zijn overeenkomstig de opsomming in artikel 2.3.2 van de wet opgenomen. In artikel 2.3.2, eerste lid van de wet, wordt niet de aanduiding “het gesprek” gebruikt maar “een onderzoek in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger”. De memorie van toelichting op deze bepaling (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 143) verduidelijkt dat voor een zorgvuldig onderzoek veelal sprake zal zijn van enige vorm van persoonlijk contact met betrokkene of een vertegenwoordiger van betrokkene, aangezien daardoor een adequaat totaalbeeld van de betrokkene en zijn situatie verkregen kan worden. Het eerste lid bepaalt daarom dat het onderzoek moet plaatsvinden in samenspraak met betrokkene. Met betrokkene wordt in ieder geval bedoeld de cliënt of zijn vertegenwoordiger, waar mogelijk de mantelzorger(s) en desgewenst familie. De vorm van het onderzoek is vrij.

Algemene voorzieningen zijn voorzieningen die voor de inwoners vrij toegankelijk zijn. Dat wil zeggen dat ze geen toestemming van de gemeente nodig hebben om er gebruik van te maken. Algemene voorzieningen kunnen collectief (soms doelgroep gericht) en individueel zijn en zijn voorliggend dan wel aanvullend.

Voorbeelden van collectieve algemene voorzieningen die door de gemeente worden gefinancierd zijn de jongerensoos, ouderensociëteiten, vrijetijdsbesteding voor verstandelijk gehandicapten, prenatale voorlichting, taallessen en sociale vaardigheidstrainingen. Individuele algemene voorzieningen die wij financieren zijn bijvoorbeeld maatschappelijk werk, ouderenadviseur, jeugdgezondheidszorg, budget alert en begeleide omgangsregeling (voor ouders in scheiding).

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet verankerd dat het college een door of namens de cliënt ingediend persoonlijk plan betreft bij het onderzoek.

Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. Indien woningaanpassingen nodig zijn, is dat zeker essentieel om de thuissituatie goed te kunnen beoordelen en doeltreffende oplossingen te vinden.

Het gesprek is hoofdregel en hoeft uiteraard niet plaats te vinden als dit niet nodig is (zie het vierde lid). Het kan bijvoorbeeld om een cliënt gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige ‘vervolgvraag’ heeft.

Artikel 2.6. Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, achtste lid, van de wet opgenomen. Het verslag kan worden gezien als een onderdeel van het ondersteuningsplan.

In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de cliënt een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt.

Artikel 2.7. Aanvraag

Ook deze bepaling is een uitwerking van artikel 2.1.3, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. De wet bepaalt dat het college binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag de beschikking moet geven (artikel 2.3.5, tweede lid). In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

In artikel 2.7. is bepaald dat naast de cliënt alleen een daartoe door hem gemachtigd persoon of een vertegenwoordiger (zie voor een definitie van vertegenwoordiger de toelichting onder artikel 1) een aanvraag kan indienen. Dit is minder ruim dan de kring van personen rond de cliënt die een melding kan doen. Aangezien het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb, is hier de formele eis van machtiging of vertegenwoordiging gesteld.

Indien de aanvraag niet is gedaan door middel van het vastgestelde aanvraagformulier wordt de cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger één keer in de gelegenheid gesteld om een juist aanvraagformulier in te dienen. De aanvraag wordt pas verder in behandeling genomen als eventueel verzuim is hersteld. De afhandelingstermijn wordt met even zoveel dagen als het verzuim duurt verlengd. Indien het verzuim niet wordt hersteld, wordt de aanvraag afgewezen.

Artikel 2.8. Extern deskundigenonderzoek

In lid 1 is bepaald het college bevoegd is om de cliënt op te roepen in persoon te verschijnen op een door burgemeester en wethouders te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of ondervragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van het onderzoek. Het college mag dus geen gegevens (doen) opvragen waarin hij uit andere hoofde geïnteresseerd is.

Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de cliënt en de adviseur welk aanvullend onderzoek nog nodig is.

In artikel 2.3.8, derde lid, van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet.

Artikel 2.9. Beslistermijnen

Het gaat hier om een wettelijke termijn. In artikel 2.3.5 tweede lid van de wet staat vermeld dat het college de beschikking geeft binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag.

Artikel 2.10. Inhoud beschikking

Uitgangspunt van de wet is dat de cliënt een maatwerkvoorziening in 'natura' krijgt. Indien gewenst door de cliënt bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van een budget.

Tweede lid, onder a, en derde lid, onder a: het beoogde resultaat is bijvoorbeeld 'mobiliteit' en niet 'een scooter'.

Tweede, onder b, en derde lid, onder d: onder 'duur' valt ook de termijn waarop een voorziening technisch is afgeschreven.

Het vierde lid dient uitsluitend ter informatie aan de cliënt. Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. Dat loopt immers via het CAK, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. Zie artikel 12 en artikel 2.14, zesde lid, van de wet, waarin is bepaald dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget, met uitzondering van die voor opvang, wordt vastgesteld en voor de gemeente geïnd door het CAK.

Artikel 3.1 Voorliggend op maatwerkvoorziening

Een algemene voorziening kan in de daarvoor geschikte situaties een voorliggend en volwaardig alternatief zijn voor een maatwerkvoorziening. Of dit in een individueel geval ook zo is, onderzoekt de gemeente indien door of namens een betrokkene een melding is gedaan dat deze maatschappelijke ondersteuning nodig heeft. Een cliënt die naar het oordeel van het college voor een specifieke vorm van ondersteuning gebruik kan maken van een algemene voorziening waarbij deze ondersteuning als een passende ondersteuning wordt aangemerkt, komt dus niet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening voor die ondersteuning.

Artikel 3.2. Eigen bijdrage

Voor een algemene voorziening kan eventueel een bijdrage van de cliënt in de kosten worden gevraagd (m.u.v. cliëntondersteuning), maar deze bijdrage mag, anders dan die voor een maatwerkvoorziening, niet inkomensafhankelijk zijn.

Het tweede lid is een delegatiebepaling. Het college kan bij nadere regels bepalen voor welke algemene voorzieningen een bijdrage is verschuldigd, wat per soort algemene voorziening de hoogte van deze bijdrage is en voor welke groep personen een korting op de bijdrage van toepassing is.

Artikel 4.1.1. Criteria maatwerkvoorzieningen beperking zelfredzaamheid of participatie

Het verstrekken van een maatwerkvoorziening heeft als doel een beperking in de zelfredzaamheid en participatie te compenseren, zodanig dat de cliënt in de eigen leefomgeving kan blijven. Omdat

de behoeften en passende oplossingen kunnen verschillen is het niet wenselijk en mogelijk een limitatieve opsomming in de verordening op te nemen.

~~In lid 2 is opgenomen dat een cliënt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komt als de noodzaak tot ondersteuning voor de cliënt redelijkerwijs niet vermijdbaar was en de voorziening voorzienbaar was, maar van de cliënt redelijkerwijs niet verwacht kon worden maatregelen te hebben getroffen die de hulpvraag overbodig had gemaakt. Zoals eerder vermeld, is cliënt in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor zijn zelfredzaamheid en participatie. Dat betekent dat een cliënt tijdig maatregelen moet nemen om ervoor te zorgen dat hij kan verhuizen naar een meer geschikte woning, die past bij zijn levensfase en omstandigheden. Een maatwerkvoorziening voor een verhuizing zal in zo'n geval niet snel aan de orde zijn. Dat staat los van het feit dat als een verhuizing niet gewenst is, bijvoorbeeld in verband met de beschikbaarheid van mantelzorg, of als er sprake is van een plotseling optredende situatie, het college wel kan overgaan tot een maatwerkvoorziening. Dat kan ook het geval zijn als een cliënt door gewijzigde omstandigheden moet verhuizen naar een andere woning en daar aanpassingen noodzakelijk zijn.~~

Het tweede lid betreft een 'kan'-bepaling en weet eveneens zijn grondslag in artikel 2.1.3, (eerste lid en) tweede lid, aanhef en onder a, van de wet. In de memorie van toelichting is bij artikel 2.3.5, derde lid, van de wet (Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 3, p. 148) opgemerkt dat de maatwerkvoorziening nadrukkelijk een hekkensluis is:

~~"Alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college. Dat is niet het geval wanneer het gaat om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard gebruikelijk zijn (fiets, schoonmaakmiddelen, wandelstok, eenvoudige rollator). Wanneer iemand beschikt over algemeen gebruikelijke zaken, maar deze in verband met zijn beperking of problemen niet meer afdoende zijn, kan aanleiding bestaan om een voorziening te treffen. Dat is ook niet het geval als de aanvrager zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, bijvoorbeeld: indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen."~~

~~Deze passage in het bijzonder – maar gelezen in samenhang met de verdere parlementaire geschiedenis – biedt een onderbouwing om het begrip 'voorzienbaarheid' in individuele gevallen een rol te laten spelen bij de afwijzing van een maatwerkvoorziening. Zoveel volgt ook uit de passages in de parlementaire geschiedenis waaruit blijkt dat de wetgever aan heeft willen sluiten bij de huidige rechtspraak op dit punt (zie in het bijzonder de nadere memorie van antwoord, Kamerstukken I 2013-14, 33841, nr. J, p. 18). Hieruit volgt verder dat met artikel 8, tweede lid, nadrukkelijk geen (verkapte) inkomenstoets is – of kan worden – beoogd. Ook op grond van de wettekst en blijkens de parlementaire geschiedenis is hiervoor namelijk uitdrukkelijk geen ruimte gelaten (zie verder de nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 34, p. 24).~~

~~Gelet op artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, van de wet, de genoemde wetsgeschiedenis en de huidige jurisprudentie is het van belang een expliciete grondslag te hebben voor afwijzing van een maatwerkvoorziening waarbij de 'voorzienbaarheid' een rol speelt. Het tweede lid voorziet in een dergelijke grondslag. Gelet op de noodzaak tot een individuele beoordeling is de weigeringsgrond als 'kan-bepaling' vormgegeven; het college van burgemeester en wethouders is daarmee altijd gegeven een inhoudelijke afweging te maken bij iedere individuele aanvraag.~~

Artikel 4.1.2. Criteria maatwerkvoorzieningen psychische en psychosociale problemen

Zie toelichting bij artikel 4.1.1.

Artikel 4.1.3. Aanvullende criteria

Lid 1: Als er al eerder een maatwerkvoorziening (of individuele voorziening, zoals dat heette onder de oude Wet maatschappelijke ondersteuning) is verstrekt en deze voorziening biedt nog voldoende ondersteuning en is nog niet technisch afgeschreven, dan komt de cliënt niet opnieuw in aanmerking voor een maatwerkvoorziening. De noodzaak is dan niet aanwezig:

- tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan cliënt zijn toe te rekenen;
- als de eerder verstrekte voorziening niet langer de oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning en dit niet te voorzien was.

Lid 2: Als het college vaststelt dat een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, zal het college kiezen voor de goedkoopst doelmatige voorziening **in natura die zij ingekocht heeft**. Voorop staat dat de voorziening adequaat (doelmatig) is om bij te dragen aan de ondersteuningsbehoefte. Als er echter meerdere varianten mogelijk zijn, kiest het college voor de goedkoopste variant **in natura**. **Als de individuele situatie daar om vraagt kan onder voorwaarden ook een pgb verstrekt worden.**

Lid 3: **Als** een cliënt op grond van de criteria zoals genoemd in artikel 4.1.1 in aanmerking komt voor een bepaalde maatwerkvoorziening, kan de cliënt zelf kiezen bij welke, door de gemeente voor die voorziening gecontracteerde zorgaanbieder, hij zijn zorg af wil nemen.

Lid 4 sub a: Het is voor het college belangrijk dat het objectief kan vaststellen of de voorziening noodzakelijk is. Als een cliënt zich op een zodanig moment meldt dat dit niet meer mogelijk is, dan komt dat voor rekening en risico van de cliënt. Bovendien blijkt hier dan ook uit dat de cliënt in staat is gebleken zelf met oplossingen te komen voor zijn probleem, zodat ondersteuning door het college niet aan de orde is.

Lid 4 sub b: De inzet van maatwerkvoorzieningen kan onderdeel uitmaken van een ondersteuningsplan, waar behalve de maatwerkvoorziening ook inzet van de cliënt wordt verwacht, gebruik van algemene voorzieningen of deelname aan bepaalde activiteiten. Als een cliënt weigert om aan een dergelijk ondersteuningsplan mee te werken die het college noodzakelijk vindt voor het bereiken van de resultaatgebieden, of niet meewerkt aan de uitvoering daarvan, kan dit tot gevolg hebben dat ook de maatwerkvoorziening wordt geweigerd.

Lid 4 sub c: In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren door hen zelf bekostigde voorzieningen en melden zich voor een aanspraak op een maatwerkvoorziening na het optreden van een beperking. In voorkomende gevallen kan dat leiden tot de conclusie dat het optreden van die beperking geen meerkosten met zich meebrengt.

Lid 4 sub d: Een voorziening moet veilig zijn en geen gezondheidsrisico's met zich meebrengen voor hemzelf of een ander. Zo zal bijvoorbeeld iemand die geen verkeersinzicht heeft niet in aanmerking kunnen komen voor een aangepaste auto of een snelle scooter.

Artikel 4.2.1. Criteria voor pgb

Op grond van artikel 2.3.6 van de wet moet de cliënt voldoen aan een aantal voorwaarden om in aanmerking te kunnen komen voor een pgb. Deze zijn:

- hij moet, al dan niet met ondersteuning, in staat zijn om een pgb te beheren. Dat wil zeggen dat hij de administratieve verantwoordelijkheden aankan, maar ook kan bepalen wat hij nodig heeft en door hem ingeschakelde personen kan aansturen;
- hij kan motiveren waarom hij de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wenst te ontvangen;
- de diensten, hulpmiddelen e.d. die hij met het pgb wenst in te kopen worden veilig, doeltreffend en cliëntgericht verstrekt en dragen bij aan het behalen van het beoogde resultaat.

Ook bepaalt de wet dat het college een pgb kan weigeren:

- voor zover de kosten van de met het pgb in te kopen ondersteuning hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening; of
- indien het college eerder een beslissing voor het verstrekken van een maatwerkvoorziening of pgb heeft herzien in verband met het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens, het niet voldoen aan de voorwaarden die verbonden zijn aan de maatwerkvoorziening of pgb of een onjuiste besteding van een pgb.

Om te kunnen vaststellen of de cliënt aan deze voorwaarden voldoet, wordt van de cliënt verwacht dat hij een gemotiveerd verzoek indient als hij voor een pgb in aanmerking wil komen. Aan dit verzoek wordt een aantal eisen verbonden, dat is opgenomen in het eerste lid.

Het tweede lid geeft aan dat het college op grond van artikel 2.3.6 van de wet een pgb kan verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, kan zelfs van een verplichting van het college worden gesproken.

Het derde lid bepaalt dat het in beginsel niet mogelijk is om achteraf kosten te declareren.

In het vierde lid is een aantal aanvullende weigeringsgronden opgenomen.

- a. Als er sprake is van ondersteuning in een spoedeisende situatie, als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet is er nog geen sprake van geïndiceerde ondersteuning. In zo'n geval is de ondersteuning niet mogelijk via een pgb. Zodra het reguliere onderzoek is afgerond en een maatwerkvoorziening blijkt aan de orde, dan kan de cliënt uiteraard wel een verzoek indienen voor een pgb.
- b. Besteding van een pgb in het buitenland is alleen mogelijk als hiervoor expliciet vooraf toestemming is gegeven. Het college zal hierbij toetsen of de besteding van het pgb past binnen het ondersteuningsplan en de te behalen resultaatgebieden.
- c. Als een CVV als maatwerkvoorziening voor een cliënt passend wordt geacht, is een pgb in principe niet mogelijk.
- d. Een pgb is niet mogelijk voor de betaling van een persoon die hem begeleidt met het beheer van het pgb. Ook mogen er van het pgb geen administratiekosten worden betaald.

Artikel 4.2.2. De hoogte van het pgb

In artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. De maximale hoogte van een pgb is in de verordening begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte maatwerkvoorziening in natura.

Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de cliënt beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Cliënten kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoopt met een pgb. Daarbij kan gedacht worden aan vervoers- of opvangvoorzieningen.

Het tweede lid is een delegatiebepaling. Het college bepaalt bij nadere regels op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.

Artikel 4.2.3. Pgb voor diensten van persoon uit sociaal netwerk

Het gaat hier om een delegatiebepaling. Het college bepaalt bij nadere regelgeving onder welke voorwaarden betreffende het tarief, een cliënt voor wie een pgb wordt verstrekt de mogelijkheid heeft om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen te betrekken van een persoon die behoort tot het sociaal netwerk. Hierbij is van belang dat in de Nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34) de regering heeft aangegeven dat onder dit sociale netwerk ook mantelzorgers kunnen vallen. Wel is de regering van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatig is.

Artikel 4.3.1. Inkomensafhankelijke eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen

Deze bepaling geeft uitvoering aan de artikelen 2.1.4, eerste tot en met derde lid, en 2.1.5, eerste lid van de wet. De gemeente mag van cliënten een bijdrage in de kosten vragen voor maatwerkvoorzieningen in natura en in de vorm van een persoonsgebonden budget alsmede voor algemene voorzieningen. In dit artikel wordt de bijdrage in de kosten voor een maatwerkvoorziening geregeld. De bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen zijn gelimiteerd tot een bedrag gelijk aan de kostprijs van de voorziening (artikel 2.1.4, derde lid, eerste zin, van de wet) en in het Uitvoeringsbesluit Wmo worden regels vastgesteld met betrekking tot deze bijdragen (artikel 2.1.4, vierde lid, van de wet).

In het tweede lid is de mogelijkheid van artikel 2.1.5, om de bijdrage ook aan de ouders van minderjarige cliënten op te leggen, benut.

In het derde lid is bepaald wat onder de kostprijs van een maatwerkvoorziening in natura en een pgb wordt verstaan. De kostprijs is bepalend voor de hoogte van de bijdrage in de kosten die de cliënt moet betalen. De bijdrage in kosten voor een maatwerkvoorziening mag niet hoger zijn dan de kostprijs. De cliënt betaalt dus niet meer dan de gemeente zelf verschuldigd is voor de

maatwerkvoorziening. Indien aan een cliënt een pgb verstrekt is, is de kostprijs gelijk aan de hoogte van dat budget (lid 4).

In het vijfde lid sub a is bepaald dat het college nadere regels kan stellen over door welke andere instantie dan het CAK de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een pgb voor opvang wordt vastgesteld en geïnd.

In het Uitvoeringsbesluit 2015 zijn regels vastgesteld met betrekking tot de maximaal verschuldigde bijdrage in de kosten danwel het maximum van het totaal van de verschuldigde bedragen in de kosten (artikel 2.1.4 lid 4 van de wet). Met dit artikel delegeert de raad aan het college de mogelijkheid te besluiten om de verschuldigde bijdrage te verlagen en op welke wijze (conform het Uitvoeringsbesluit).

Artikel 4.4.1. Nadere regelgeving mantelzorgers

Artikel 2.1.6 stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van cliënten in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een cliënt als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of pgb, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de cliënt bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Het betreft hier een delegatiebepaling, het college bepaalt bij nadere regels waaruit de blijk van waardering voor mantelzorgers van cliënten in de gemeente bestaat.

Artikel 5.1.1. Kwaliteitseisen

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In het eerste lid zijn een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Lid 2 biedt het college de mogelijkheid om in een nadere regels te bepalen welke verdere eisen er worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen. Het in het derde lid genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

Artikel 5.1.2. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de cliënt, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 5.2.1. Klachtregeling en medezeggenschapsregeling

De gemeente is op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. In het eerste lid is een bepaling opgenomen over het gemeentelijke klachtrecht. Deze bepaling is niet verplicht op grond van deze wet en is hier opgenomen in het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Awb, waarin een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling is gegeven, en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te verzoeken een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met de eenvoudige bepaling van het eerste lid worden volstaan. In het tweede lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet).

In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat cliënten in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de cliënt niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder).

Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

In het derde lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot de afhandeling van klachten door aanbieders goed wordt uitgevoerd

Het vierde lid geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder f, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is.

Het gaat hier dus om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht cliënten en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten.

In het eerste lid is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder b, van de wet).

In het vijfde lid zijn instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 5.2.2. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet.

In aanvulling op het bovenstaande regelt artikel 5.2.2. dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld. Overeenkomstig het vierde lid kan het college bij nadere regels bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

Artikel 5.3.1. Inspraak en medezeggenschap

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet.

~~In het eerste lid is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat er eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het Wmo-beleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning. Onder ingezetenen wordt in ieder geval verstaan: cliënten of hun vertegenwoordigers.~~

Met het derde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 6.1. Nieuwe feiten en omstandigheden

Dit artikel is een herhaling van hetgeen vermeld staat in artikel 2.3.8 van de wet.

Artikel 6.2. Herziening of intrekking

Lid 1 is een herhaling van hetgeen al in de tekst van de wet is opgenomen (artikel 2.3.10).

Lid 2 is een 'kan' bepaling. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen zes maanden na de beslissing tot het verstrekken van het pgb nog geen voorziening is getroffen, heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in het lid 1, onder e (dat tevens op maatwerkvoorzieningen (in natura) ziet).

Artikel 6.3. Terugvordering

Dit artikel is een herhaling van artikel 2.4.1 van de wet.

In artikel 2.4.1 tot en met 2.4.4 van de wet zijn regels voor het verhaal van kosten opgenomen en is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte maatwerkvoorziening of pgb. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen. Uit de memorie van toelichting op artikel 2.4.1 (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 157) wordt duidelijk dat daarnaast de mogelijkheid blijft bestaan om maatwerkvoorzieningen terug te vorderen; 'omdat het niet in alle gevallen mogelijk is een al genoten maatwerkvoorziening terug te vorderen, kan het college de waarde van de genoten maatwerkvoorziening uitdrukken in een bedrag dat voor terugvordering in aanmerking komt.'

In het derde lid is dan ook bepalingen opgenomen die het college de bevoegdheid geven tot terugvordering van in eigendom en in bruikleen verstrekte voorzieningen.

De artikelen 6.1., 6.2. en 6.3. betreffen een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Met opname van de wettekst in de artikelen 6.1., 6.2. en 6.3. van de verordening wordt beoogd een compleet beeld te geven van de regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Artikel 6.4. Onderzoek naar besteding van pgb

Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van de pgb's. Dit onderzoek wordt uitgevoerd uit het oogpunt van de kwaliteit van de geleverde zorg.

Artikel 7.1. Intrekking oude verordening

In dit artikel wordt de oude verordening ingetrokken.

Artikel 7.2. Overgangsbepalingen

~~In het eerste lid is bepaald dat besluiten die berusten op bepaalde artikelen van de in te trekken verordening, voortaan berusten op de overeenkomstige artikelen van de nieuwe verordening. Dit wordt omhangen genoemd. De besluiten hangen voortaan aan de nieuwe verordening.~~

In het tweede lid is bepaald dat aanvragen die voor de inwerkingtreding van deze nieuwe verordening zijn ingediend maar waarop bij de inwerkingtreding nog niet is beslist, worden afgedaan op grond van de nieuwe verordening.

In het derde lid is voor lopende bezwaarschriften bepaald dat deze volgens de ~~oude~~ nieuwe verordening worden afgedaan.

Artikel 7.3. Inwerkingtreding

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 7.4. Citeertitel

Dit artikel legt vast hoe de verordening moet worden aangehaald.

Behandelaanbod

Onderwerp	1e wijziging Verordening Jeugdhulp		
Zaaknummer	1096558	Portefeuillehouder	Lukas Schoonhoven
Belangrijkste beslis / - besprekpunten	De "Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2015 1e wijziging" vast te stellen.		
Historie	Op 29 oktober 2014 is de Verordening jeugdhulp Hengelo door de raad vastgesteld. De modelverordening VNG heeft hiervoor als basis gediend. Inmiddels is de Jeugdwet op een aantal punten gewijzigd. Dit heeft gevolgen voor de verordening. Verder stonden er een aantal tekstuele onvolkomenheden in de verordening die met de voorgestelde wijziging op de Verordening jeugdhulp verholpen worden. Als laatste is de modelverordening van de VNG geactualiseerd in de tussenliggende periode. Deze wijzigingen zijn ook verwerkt.		

Raad	Datum 4 november 2015	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raadsleden worden gevraagd om de "Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2015 1^e wijziging" vast te stellen. Aangezien het om een aantal tekstuele en wetmatige wijzigingen gaat is het advies om dit onderwerp direct als hamerstuk in de raad te agenderen.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1096558	Nijkamp, Monique	SAM-MO	Lukas Schoonhoven
ONDERWERP			
1e wijziging Verordening Jeugdhulp			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2015 1e wijziging vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Op 29 oktober 2014 is de Verordening jeugdhulp vastgesteld. De modelverordening VNG heeft hiervoor als basis gediend. Inmiddels is de Jeugdwet op een aantal punten gewijzigd. Dit heeft gevolgen voor de verordening. Verder stonden er een aantal tekstuele onvolkomenheden in de verordening die met de voorgestelde wijziging op de Verordening jeugdhulp verholpen worden. Als laatste is de modelverordening van de VNG geactualiseerd in de tussenliggende periode. Deze wijzigingen zijn ook verwerkt.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,**DATUM**

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1096558	Nijkamp, Monique	SAM-MO	Lukas Schoonhoven
ONDERWERP			
1e wijziging Verordening jeugdhulp			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

02 - Zorg voor de mens

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op 29 oktober 2014 is de Verordening jeugdhulp vastgesteld. De modelverordening VNG heeft hiervoor als basis gediend. Inmiddels is de Jeugdwet op een aantal punten is gewijzigd. Dit heeft gevolgen voor de verordening. Verder stonden er een aantal tekstuele onvolkomenheden in de verordening die met de voorgestelde wijziging op de Verordening jeugdhulp verholpen worden. Als laatste is de modelverordening van de VNG geactualiseerd in de tussenliggende periode. Deze wijzigingen zijn, indien relevant, ook verwerkt.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Voorgesteld wordt een aantal artikelen van de Verordening jeugdhulp te wijzigen. De wijzigingen zijn inhoudelijk of tekstueel van aard. We lopen hieronder alleen de inhoudelijke wijzigingen met bijbehorende motivering door. De complete versie met alle wijzigingen treft u als bijlage aan.

Procedurele bepalingen

Artikel 2.3. en 2.4. familiegroepsplan

De artikelen 2.3. en 2.4. zijn uitgebreid met een expliciete verwijzing naar het familiegroepsplan. Deze wijziging komt voort uit de geactualiseerde modelverordening en is een uitvloeisel van een amendement. De Jeugdwet vraagt weliswaar niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen, maar om een zorgvuldige procedure te waarborgen en te zorgen dat jeugdigen en ouders goed worden geïnformeerd over hun rechten en plichten. Op grond van artikel 2.1 van de Jeugdwet moet het gemeentelijk beleid zich ook richten op het tot stand brengen en uitvoeren van familiegroepsplannen en het verlenen van hulp op basis van familiegroepsplannen. Wellicht ten overvloede, de procedure in de verordening waarin het familiegroepsplan nu expliciet is ingebed ziet alleen op de situatie dat een jeugdige of zijn ouders zich zelf tot de gemeente wenden. Het gedwongen kader, en de (on)mogelijkheden met betrekking tot het familiegroepsplan daarbinnen, worden uitputtend in de wet zelf geregeld (artikel 4.1.2 Jeugdwet).

Persoonsgebonden budget

Artikel 3.1 weigeringsgrond pgb

Voorgesteld wordt om in het vierde lid van dit artikel het woordje “niet” te schrappen. Doel van dit lid was het college conform artikel 8.1.1. lid 4 van de Jeugdwet een weigeringsgrond van pgb te bieden in het geval een pgb duurder is dan een voorziening in natura. Per abuis is door de toevoeging van het woordje “niet” het tegenovergestelde opgenomen (weigeren mag als het pgb goedkoper is dan zorg in natura). Deze vergissing wordt nu gecorrigeerd.

Artikel 3.3. lid 2 pgb bij kinderschermingsmaatregelen en/of jeugdreclassering

In het oorspronkelijke wetsvoorstel Jeugdwet stond in artikel 8.1.1. lid 2 dat een pgb niet mocht worden verstrekt indien sprake was van kinderschermingsmaatregelen en/of jeugdreclassering of een gesloten plaatsing. Met de Invoeringswet Jeugdwet is dit tweede lid geschrapt. Dat betekent dat kinderen met een kinderschermingsmaatregel, jeugdreclassering of plaatsing binnen gesloten jeugdhulp wel een pgb kunnen krijgen voor jeugdhulp die zij daarbij nodig hebben. De verordening moet daarop aangepast worden. Lid 2 wordt daarom geschrapt.

Naar aanleiding van het college-advies “Voornemens opvangen kortingen meicirculaire jeugdhulp en Wmo” (Iris 1084925) en de daarbij behorende memo over het pgb (Iris 1092654) zijn de bepalingen in de verordening over pgb nogmaals bekeken. De conclusie is dat er geen wijzigingen in deze bepalingen

hoeven te worden aangebracht. Er is voldoende ruimte om een pgb toe te kennen als dat in een individuele situatie passender is dan zorg in natura (artikel 3.1). Het pgb-aanbod moet dan natuurlijk wel van voldoende kwaliteit zijn en de jeugdige en zijn ouders moeten het beheer van een pgb op verantwoorde wijze uit kunnen voeren. Ook artikel 3.3. kan onverkort blijven staan. In dit artikel wordt geregeld dat een pgb-aanbod goed onderbouwd wordt en dat de hoogte van het pgb gekoppeld is het maximum van de kostprijs van een zelfde voorziening via zorg in natura. Het is dus mogelijk om binnen de bestaande kaders van de verordening in complexe situaties maatwerk te leveren via een pgb. Voor het overige gaat het stelsel van de verordening er vanuit dat zorg in natura leidend is.

Inspraak en medezeggenschap

Artikel 5.4. Inspraak en medezeggenschap

Lid 1 van dit artikel kan geschrapt worden. In dit artikel werd geregeld dat het college inwoners bij de voorbereiding van het beleid betreffende jeugdhulp betreft. Deze bepaling is overbodig aangezien de Inspraakverordening gemeente Hengelo dit al regelt.

Overige bepalingen

Artikel 6.1. Hardheidsclausule

In de geactualiseerde modelverordening VNG is geen hardheidsclausule opgenomen. Dat is een bewuste keuze gebaseerd op het stelsel van de Jeugdwet: jeugdigen en ouders hebben onder de Jeugdwet geen wettelijk recht op jeugdzorg en geen individuele aanspraken op jeugdzorg. Wel is er een voorzieningenplicht voor de gemeente en het daaruit voortvloeiende recht van jeugdigen en ouders op een zorgvuldige procedure. De verordening bevat een aantal bepalingen die dit moeten waarborgen. Een hardheidsclausule is daarom overbodig. Artikel 6.1. kan daarom geschrapt worden.

Artikel 6.3 Inwerkingtreding en citeertitel

De Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2015 wordt ingetrokken en komt daarmee te vervallen. Dit betekent dat in beginsel alle besluiten die gebaseerd zijn op de ingetrokken verordening komen te vervallen, tenzij deze worden "omgehangen". Omhangen betekent dat gemeentelijke regels worden gebaseerd (of geacht worden te zijn gebaseerd) op een andere wettelijke bepaling dan de bepaling waarop ze oorspronkelijk gebaseerd waren. Omdat we niet alle besluiten willen laten vervallen is gekozen voor "omhangbepalingen".

De toelichting op de verordening is conform de wijzigingen in de verordening aangepast.

Nadat u zich heeft uitgesproken over de verordening en deze heeft vastgesteld, komt er een voorstel tot aanpassing van het Besluit jeugdhulp (nadere regels behorend bij de verordening) naar het college.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

We vragen de raad de bijgevoegde verordening Jeugdhulp 1e wijziging vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De wijziging van de verordening heeft vooralsnog geen financiële gevolgen.

BIJLAGE(N)

- Huidige versie Verordening jeugdhulp met wijzigingen
- Nieuwe versie Verordening jeugdhulp 1^e wijziging (integraal).

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

VERORDENING JEUGDHULP GEMEENTE HENGELO, 1^e WIJZIGING

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 oktober 2015;

gelet op de artikelen 2.9, 2.10, 2.12, 8.1.1. vierde lid en 12.4 tweede lid van de Jeugdwet;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

gezien het advies van de WMO-raad van 16 september 2014;

gelet op de doelstellingen zoals verwoord in het Beleidsplan *Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning*;

Overwegende dat:

- de Jeugdwet de verantwoordelijkheid voor het organiseren van goede en toegankelijke jeugdhulp bij de gemeente heeft belegd, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt;
- het noodzakelijk is om regels vast te stellen over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen, de wijze van afstemming met andere voorzieningen, de wijze waarop het persoonsgebonden budget wordt vastgesteld, de bestrijding misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet en regels ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor levering van jeugdhulp en de uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan; en
- het wenselijk is te bepalen onder welke voorwaarden degene aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot diens sociale netwerk.

Besluit vast te stellen:

Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo, 1^e wijziging

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. andere voorziening: voorziening anders dan in het kader van de Jeugdwet, op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen;
- b. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo;
- c. familiegroepsplan: hulpverleningsplan of plan van aanpak opgesteld door de ouders, samen met bloedverwanten, aanverwanten of anderen die tot de sociale omgeving van de jeugdige behoren;
- d. gesprek: gesprek als bedoeld in artikel 2.4.;
- e. hulpvraag: behoefte van een jeugdige of zijn ouders aan jeugdhulp in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de wet;

- f. individuele voorziening: de via een beschikking toegankelijke, op de jeugdige of zijn ouders toegesneden jeugdhulpvoorziening, die door het college in natura of bij pgb wordt verstrekt;
- g. melding: melding van een hulpvraag als bedoeld in artikel 2.1., eerste lid;
- h. ondersteuningsplan: het hulpverleningsplan als bedoeld in artikel 1.1. van de wet;
- i. ouders: ouders als bedoeld in artikel 1.1 van de wet;
- j. overige voorziening: de overige voorzieningen als bedoeld in artikel 2.9 onder a van de wet, waarvoor geen beschikking van het college is vereist;
- k. pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8.1.1 van de wet, zijnde een door het college verstrekt budget aan een jeugdige of zijn ouders, dat hen in staat stelt de jeugdhulp die in de vorm van een individuele voorziening is toegekend, van derden te betrekken;
- l. wet: Jeugdwet.

Artikel 1.2. Vormen van jeugdhulp

1. De volgende overige voorzieningen zijn beschikbaar:
 - a. Informatie en advies;
 - b. Opvoedondersteuning (individueel en groepsgericht);
 - c. Opgroeiondersteuning (individueel en groepsgericht).
2. De volgende individuele voorzieningen zijn beschikbaar:
 - a. Ambulante jeugdhulp;
 - b. Residentiële/24-uurs jeugdhulp;
 - c. Pleegzorg;
 - d. Jeugdbescherming;
 - e. Jeugdreclassering;
 - f. JeugdzorgPlus;
 - g. GRIP.
3. Het college kan bij **naderse** regels aanvullingen op de overige en individuele voorzieningen vaststellen die op basis van het eerste en tweede lid beschikbaar zijn.

Artikel 1.3. Toegang jeugdhulp via gemeente, indiening hulpvraag

1. Jeugdigen en ouders met een hulpvraag kunnen het college verzoeken om toeleiding naar een overige voorziening of toekenning van een door het college bij besluit te verlenen individuele voorziening.
2. Het college zorgt voor inzet van de jeugdhulp die de rechter of de gecertificeerde instelling nodig acht bij de uitvoering van een kinderschermingsmaatregel en de uitvoering van jeugdreclassering.
3. In spoedeisende gevallen treft het college zo spoedig mogelijk een passende tijdelijke maatregel of vraagt het college een machtiging gesloten jeugdhulp als bedoeld in hoofdstuk 6 van de wet.
4. Het college legt de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking als bedoeld in artikel 3.2.
5. Jeugdigen en ouders kunnen zich rechtstreeks wenden tot een overige voorziening.

Artikel 1.4. Toegang jeugdhulp via huisarts, jeugdarts of medisch specialist

1. Het college draagt zorg voor de inzet van jeugdhulp na een verwijzing door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar een jeugdhulpaanbieder, als en voor zover genoemde jeugdhulpaanbieder van oordeel is dat inzet van jeugdhulp nodig is.

2. De huisarts, medisch specialist en jeugdarts die een jeugdige of zijn ouders behandelen, stellen het college in kennis van hun verwijzing naar een individuele voorziening.
3. Het college legt de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking als bedoeld in artikel 3.2.

HOOFDSTUK 2 PROCEDURELE BEPALINGEN

Artikel 2.1. Indienen van een melding

1. Een hulpvraag kan door een jeugdige en/of ouders bij het college worden gesteld.
2. Een ~~hulpvraag~~/melding kan schriftelijk, elektronisch of mondeling- al dan niet telefonisch- worden gedaan.
3. ~~Een hulpvraag~~/ De melding wordt door het college geregistreerd zodra de jeugdige en/of ouders zijn hulpvraag helder heeft gemaakt, met in achtneming van lid 4.
4. Niet als ~~hulpvraag~~/ melding wordt aangemerkt de vraag die meteen kan worden beantwoord en geen nader onderzoek behoeft.
5. Het college bevestigt de ontvangst van een ~~hulpvraag~~/ melding schriftelijk.

Artikel 2.2. Legitimatie

Het college kan ~~cliënt de jeugdige en/of zijn ouders~~ alsmede zijn gemachtigde of vertegenwoordiger verplichten zich te legitimeren door middel van een identiteitsbewijs als bedoeld in de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2.3. Onderzoek

1. Het college maakt zo spoedig mogelijk met de jeugdige of zijn ouders een afspraak voor een gesprek.
2. Voor het gesprek verschaft de jeugdige of zijn ouders het college alle gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
3. Het college verzamelt voor het onderzoek, ~~bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet,~~ van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de jeugdige ~~en zijn situatie. Hierbij brengt het college de jeugdige en zijn ouders op de hoogte van de mogelijkheid om binnen een redelijke termijn een familiegroepsplan als bedoeld in artikel 1.1 van de wet op te stellen. Als de jeugdige en zijn ouders daarom verzoeken, draagt het college zorg voor ondersteuning bij het opstellen van een familiegroepsplan.~~
4. Het college kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van een onderzoek als bedoeld in het tweede en derde lid

Artikel 2.4. Gesprek

1. Voor zover noodzakelijk onderzoekt het college zo spoedig mogelijk in een gesprek, bedoeld in artikel 2.3. tussen deskundigen en de jeugdige en/of zijn ouders:
 - a. de behoeften, persoonskenmerken, voorkeuren, veiligheid, ontwikkeling en gezinssituatie van de jeugdige en het probleem of de hulpvraag;
 - b. het gewenste resultaat van het verzoek om jeugdhulp;
 - c. het vermogen van de jeugdige of zijn ouders om op eigen kracht of met ondersteuning van de naaste omgeving of andere dan wel overige voorzieningen een oplossing voor zijn hulpvraag te vinden, al dan niet met behulp van een familiegroepsplan;

- d. de mogelijkheid om een individuele voorziening te verstrekken;
 - e. de wijze waarop een mogelijk toe te kennen individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, of werk en inkomen;
 - f. hoe rekening zal worden gehouden met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de jeugdige en zijn ouders;
 - g. welke bijdragen in de kosten de ouders met toepassing van het bepaalde bij of krachtens 8.2.1 van de wet verschuldigd zijn en op welke wijze deze bijdrage wordt geïnd;
 - h. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de jeugdige en of zijn ouders in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.
- 2. Als de jeugdige en zijn ouders een familiegroepsplan als bedoeld in artikel 1.1 van de wet hebben opgesteld, betreft het college dat als eerste bij het onderzoek zoals bedoeld in artikel 2.3.
 - 3. Het college informeert de jeugdige en of zijn ouders over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgpprocedure en vraagt hen toestemming om zijn persoonsgegevens te verwerken.
 - 4. Het college kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van een gesprek.

Artikel 2.5. Verslag

- 1. Het onderzoek, wordt afgerond binnen zes weken na registratie van de hulpvraag / melding, tenzij de jeugdige of zijn ouders heeft ingestemd met verlenging van deze termijn.
- 2. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek en stuurt dit verslag ter kennisname aan de jeugdige en/of zijn ouders.

Artikel 2.6. Aanvraag

- 1. Een jeugdige of zijn ouders kan een aanvraag om een individuele voorziening schriftelijk indienen bij het college. Een aanvraag wordt ingediend door middel van een door het college vastgesteld aanvraagformulier.
- 2. De termijn waarbinnen na ontvangst van de aanvraag een besluit wordt genomen bedraagt twee weken.

Artikel 2.7. Extern deskundigenonderzoek

- 1. Het college is bevoegd om de jeugdige op een aangegeven plaats en tijdstip door één of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en onderzoeken.
- 2. Het college vraagt de door haar aangewezen adviesinstantie om advies indien:
 - er onvoldoende duidelijkheid bestaat over de beperkingen en/of hulpvraag dan wel de oorzaak hiervan;
 - het college dat om andere redenen gewenst vindt.

HOOFDSTUK 3 AFWEGING EN VOORWAARDEN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN

Artikel 3.1. Toekenning individuele voorzieningen

1. Het college kent een individuele voorziening toe voor zover in het verslag bedoeld in artikel 2.5, tweede lid, wordt vastgesteld dat de jeugdige:
 - a. op eigen kracht of met zijn ouders of andere personen uit zijn naaste omgeving geen oplossing voor zijn hulpvraag kan vinden;
 - b. geen oplossing kan vinden voor zijn hulpvraag door, al dan niet gedeeltelijk, gebruik te maken van een overige voorziening als bedoeld in artikel 1.2. lid 1, of
 - c. geen oplossing kan vinden voor zijn hulpvraag door, al dan niet gedeeltelijk, gebruik te maken van een andere voorziening als bedoeld in artikel 1.1. sub a.
2. Het college kent eveneens een individuele voorziening toe voor zover met betrekking tot de jeugdige een verwijzing zoals bedoeld in artikel 1.4. is afgegeven.
3. Conform artikel 8.1.1 van de wet verstrekt het college alleen een individuele voorziening in de vorm van een pgb:
 - a. indien de jeugdige of zijn ouders naar het oordeel van het college in staat zijn de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;
 - b. de jeugdige ~~en~~ of zijn ouders zich gemotiveerd op het standpunt stellen dat zij de individuele voorziening, die wordt geleverd door een door het college voorgestelde aanbieder, niet passend achten;
 - c. naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de jeugdhulp die tot een individuele voorziening behoort en die de jeugdige ~~en~~ of zijn ouder van het budget willen betrekken, van goede kwaliteit is.
4. Het college kan een pgb weigeren voor zover de kosten van het betrekken van de jeugdhulp van derden ~~niet~~ hoger zijn dan de kosten van de individuele voorziening tenzij de jeugdige of zijn ouders de kosten van het pgb, die uitstijgen boven de kostprijs van de naar het oordeel van het college adequate individuele voorziening in natura, zelf willen bekostigen.

Artikel 3.2. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een individuele voorziening wordt in ieder geval aangegeven of de voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een voorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
 - c. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing, en
 - d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een voorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb kan worden aangewend;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld, en
 - e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
4. Als sprake is van een te betalen ouderbijdrage worden de jeugdige of zijn ouders daarover in de beschikking geïnformeerd.

Artikel 3.3. Regels voor pgb

1. Als een jeugdige in aanmerking komt voor een individuele voorziening, maar de voorziening zelf wenst in te kopen door middel van een door het college te verstrekken pgb, dient de jeugdige of zijn ouders daartoe volgens een door het college ter beschikking gesteld format een gemotiveerde aanvraag in:
 - a. wat hij met het pgb wenst in te kopen;
 - b. waarom hij de ondersteuning in de vorm van een pgb wenst te ontvangen;
 - c. indien van toepassing: wie hij heeft gemachtigd om zijn belangen ten aanzien van het pgb te behartigen en de aan het pgb verbonden taken uit te voeren;
 - d. hoe hij de ondersteuning wenst te organiseren;
 - e. op welke wijze de kwaliteit van de ondersteuning is gewaarborgd;
 - f. een onderbouwde begroting.
2. ~~Een pgb is niet mogelijk als er sprake is van een minderjarige die een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering heeft gekregen of een jeugdige is opgenomen in een gesloten accommodatie met een machtiging op grond van hoofdstuk 6 van de wet.~~
2. De hoogte van een pgb wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate individuele voorziening in natura.
3. Het college bepaalt bij nadere regels op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.
4. Het college bepaalt bij nadere regels onder welke voorwaarden de persoon aan wie een pgb wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.

HOOFDSTUK 4 BESTRIJDING, MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK VAN DE WET

Artikel 4.1. Nieuwe feiten en omstandigheden

Onverminderd artikel 8.1.2 van de wet doen een jeugdige of zijn ouders op verzoek of onverwijld uit eigen beweging aan het college mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hun redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing aangaande een individuele voorziening.

Artikel 4.2. Herziening of intrekking

1. Onverminderd artikel 8.1.4 van de wet kan het college een beslissing aangaande een individuele voorziening herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:
 - a. de jeugdige of zijn ouders onjuiste of onvolledige gegevens hebben verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - b. de jeugdige of zijn ouders niet langer op de individuele voorziening of op het pgb zijn aangewezen;
 - c. de individuele voorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten;
 - d. de jeugdige of zijn ouders niet voldoen aan de voorwaarden van de individuele voorziening of het pgb, of
 - e. de jeugdige of zijn ouders de individuele voorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruiken dan waarvoor het is bestemd.

2. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen 6 maanden na uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 4.3. Terugvordering

1. Als het college een beslissing op grond van artikel 4.2. , eerste lid, onder a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van degene die opzettelijk onjuiste of onvolledige gegevens heeft verschaft geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten individuele voorziening of het ten onrechte genoten pgb.
2. Het college kan het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel invorderen.

Artikel 4.4. Onderzoek naar besteding pgb

Het college onderzoekt uit het oogpunt van kwaliteit van de geleverde zorg, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van pgb's.

HOOFSTUK 5 KWALITEIT, KLACHTEN EN INSPRAAK

Artikel 5.1. Verhouding prijs en kwaliteit

Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren jeugdhulp of uit te voeren kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, rekening met:

- a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
- b. de voor de sector toepasselijke CAO-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie; een redelijke toeslag voor overheadkosten;
- c. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
- d. kosten voor bijscholing van het personeel.

Artikel 5.2. Vertrouwenspersoon

1. Het college zorgt ervoor dat jeugdigen, ouders en pleegouders een beroep kunnen doen op een onafhankelijke vertrouwenspersoon.
2. Het college wijst jeugdigen en ouders erop dat zij zich desgewenst kunnen laten bijstaan door een onafhankelijke vertrouwenspersoon.

Artikel 5.3. Klachtregeling

Het college behandelt klachten van jeugdigen of ouders die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van hulpvragen en aanvragen als bedoeld in deze verordening, overeenkomstig de bepalingen van de Procedureregeling Klachtbehandeling gemeente Hengelo.

Artikel 5.4. Inspraak en medezeggenschap

1. ~~Het college betreft de ingezetenen van de gemeente bij de voorbereiding van het beleid betreffende jeugdhulp overeenkomstig de Inspraakverordening Hengelo.~~
1. Het college stelt cliënten en vertegenwoordigers van cliëntgroepen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende jeugdhulp te doen, advies uit te brengen

- bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende jeugdhulp, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
2. De door het college ingestelde adviesraad zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg , waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.
 3. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van ~~het eerste en tweede en derde~~ lid.

HOOFDSTUK 6 OVERIGE BEPALINGEN

~~Artikel 6.1. Hardheidsclausule~~

~~Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de jeugdige of zijn ouders afwijken van de bepalingen in deze verordening, als toepassing van deze verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.~~

Artikel 6.1. Nadere regels en beleidsregels

Het college kan nadere regels (in het Besluit Jeugdhulp) en beleidsregels vaststellen ter uitvoering van deze verordening.

Artikel 6.2. Intrekking oude verordening

De Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2015 wordt ingetrokken.

Artikel 6.3. Overgangsbepalingen

1. Besluiten op grond van de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2015 worden aangemerkt als besluiten op grond van deze Verordening.
2. Aanvragen, die zijn ingediend onder de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2015 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze Verordening.
3. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo wordt beslist met inachtneming van deze verordening.

Artikel 6.4. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking de dag na de bekendmaking.

Artikel 6.5. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2015, 1^e wijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 4 november.

De griffier,

De voorzitter,

TOELICHTING

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet. Deze wet maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en financiële decentralisatie naar gemeenten van de jeugdzorg, de jeugd-ggz, de zorg voor verstandelijk beperkte jeugdigen en de begeleiding en persoonlijke verzorging van jeugdigen. Daarnaast wordt met deze wet een omslag gemaakt van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningenplicht voor gemeenten (voorziening), op een wijze zoals eerder is gebeurd met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het wettelijke recht op jeugdzorg en individuele aanspraken op jeugdzorg worden hierbij vervangen door een voorzieningenplicht waarvan de aard en omvang in beginsel door de gemeente worden bepaald (maatwerk). Het doel van het jeugdzorgstelsel blijft echter onverminderd overeind: jeugdigen en ouders krijgen waar nodig tijdig bij hun situatie passende hulp, met als beoogd doel ervoor te zorgen de eigen kracht van de jongere en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken.

De Jeugdwet schrijft in de artikelen 2.9, 2.10 en 2.12 voor dat de gemeenteraad per verordening in ieder geval regels opstelt:

- over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen;
- met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning, de wijze van beoordeling van en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;
- over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen;
- over de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;
- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Jeugdwet;
- over de wijze waarop ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de Jeugdwet, en
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de Jeugdwet door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Artikel 2.9 van de Jeugdwet biedt verder ruimte om met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Jeugdwet nadere regels te stellen. Deze verordening maakt hier spaarzaam gebruik van; om een meer compleet beeld te geven van de rechten en plichten van burgers en de gemeente. Daarnaast kan op grond van artikel 8.1.1, vierde lid, bij verordening bepaald worden onder welke voorwaarden de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale netwerk.

Deze verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan, dat de raad op grond van artikel 2.2 van de Jeugdwet eveneens dient vast te stellen. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid vastgelegd met betrekking tot preventie en jeugdhulp, de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Toeleiding naar de jeugdhulp

De toeleiding naar de jeugdhulp kan op verschillende manieren plaatsvinden.

Vrij toegankelijk

In de verordening is onderscheid gemaakt tussen overige (vrij-toegankelijke) en individuele (niet vrij-toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp (zie artikel 1.2., eerste, respectievelijk tweede lid). Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de jeugdhulpaanbieder wenden.

Toegang jeugdhulp via de gemeente

Ook kan een hulpvraag van een jeugdige of zijn ouder binnenkomen bij de gemeente. De beslissing door de gemeente welke zorg een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft, komt vervolgens tot stand in overleg met die jeugdige en zijn ouders. In een gesprek tussen een door de gemeente ingezette deskundige en de jeugdige en zijn ouders zal gekeken worden wat de jeugdige en zijn ouders eventueel zelf of met behulp van hun netwerk kunnen doen aan het probleem. Als aanvullend daarop een voorziening op het gebied van jeugdhulp nodig is, dan zal eerst gekeken worden of dit een vrij-toegankelijke voorziening is of een niet vrij-toegankelijke voorziening. Is het laatste het geval dan neemt deze deskundige, namens het college, een besluit en verwijst hij de jeugdige door naar de jeugdhulpaanbieder die volgens de deskundige de aangewezen is om de betreffende problematiek aan te pakken.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist

De Jeugdwet regelt daarnaast dat de jeugdhulp toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist. Na een dergelijke verwijzing staat echter nog niet vast welke specifieke behandelvorm van jeugdhulp (dus bijvoorbeeld welke therapie) een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft. Een jeugdige kan op dat moment terecht bij de jeugdhulpaanbieder die de gemeente heeft ingekocht. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zelf zijn die op basis van zijn professionele autonomie na de verwijzing beoordeelt welke voorziening precies nodig is (de behandelvorm), hoe vaak iemand moet komen (de omvang) en hoe lang (de duur). Bij deze beoordeling dient de jeugdhulpaanbieder zich te houden aan de afspraken die hij daarover met de gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie. Deze afspraken zien op hoe de gemeente haar regierol kan waarmaken en op de omvang van het pakket. Deze afspraken zullen verder ook ingaan op hoe de artsen en de gemeentelijke toegang goed van elkaar op de hoogte zijn van de doorverwijzing of behandeling van een kind, zodat de integrale benadering rond het kind en het principe van 1 gezin – 1 regisseur – 1 plan, met name bij multiproblematiek, kan worden geborgd en er geen nieuwe ‘verkokering’ zal plaatsvinden, waarbij professionals niet goed van elkaar weten dat zij bij het gezin betrokken zijn. Daarnaast zal de jeugdhulpaanbieder rekening moeten houden met de regels die de gemeente bij verordening heeft gesteld. Deze verordening regelt welk aanbod van de gemeente alleen via verwijzing of met een besluit van de gemeente toegankelijk is (zie artikel 1.2.). ~~Omdat de gemeente verder geen nadrukkelijke rol speelt bij de toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist, regelt deze slechts een enkel aspect met betrekking tot het proces (zie artikel 1.4.). Artikel 3.2. en verder zijn wel van overeenkomstige toepassing.~~

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

Een andere ingang tot de jeugdhulp is via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter (via een kinderbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering), het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting. De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter

opgelegde kinderschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de gemeente. Uiteraard kan bij dit overleg een kostenafweging plaatsvinden. De gemeente is op haar beurt vervolgens gehouden de jeugdhulp in te zetten die deze partijen nodig achten ter uitvoering van de kinderschermingsmaatregel of de jeugdreclassering. Deze leveringsplicht van de gemeente vloeit voort uit het feit dat uitspraken van rechters te allen tijde moeten worden uitgevoerd om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te kunnen garanderen. Ook hier geldt dat de gecertificeerde instelling in beginsel gebonden is aan de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht. Als de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezagsbeëindiging uitspreekt, wijst hij gelijktijdig in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. Dit kan de rechter juist omdat de raad voor de kinderscherming in zijn verzoekschrift een concreet advies geeft over welke gecertificeerde instelling de maatregel zou moeten uitvoeren. De raad voor de kinderscherming neemt een gecertificeerde instelling in zijn verzoekschrift op die na overleg met de gemeente en gezien de concrete omstandigheden van het geval hiervoor het meest geschikt lijkt. De raad voor de kinderscherming is verplicht om hierover met de gemeente te overleggen. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Toegang via de advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)

Ten slotte vormt ook het AMHK een toegang tot onder andere jeugdhulp. Het AMHK geeft advies over vermoedens en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling, onderzoekt indien nodig op basis van een melding of er sprake is van kindermishandeling, motiveert zo nodig ouders tot accepteren van jeugdhulp en legt daartoe contacten met de hulpverlening. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Artikelsgewijs

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

Onder het begrip ‘andere voorziening’ wordt in deze verordening verstaan een voorziening die niet op grond van de Jeugdwet wordt getroffen, maar in het kader van maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, werk en inkomen of zorg. Zie ook artikel 2.9, onder b, van de wet. De individuele voorzieningen en overige voorzieningen zijn opgenomen in artikel 1.2. Hoe individuele voorzieningen verkregen kunnen worden, is nader geregeld in artikel 1.3. en verder.

De definities van ‘gesprek’ en ‘melding’ zijn nodig omdat deze begrippen niet zijn gedefinieerd in de wet en het gebruik hier afwijkt van het normaal spraakgebruik.

De melding is het eerste contact van jeugdigen en ouders met het college om aan te geven dat zij behoefte hebben aan jeugdhulp. De melding (artikel 2.1.) is iets anders dan de aanvraag om een individuele voorziening; dit laatste is geregeld in artikel 2.6.

Het gesprek is het mondeling contact bij het onderzoek naar de hulpvraag waarin het college - in de praktijk zal het college deze bevoegdheid mandateren aan deskundigen - met degene die jeugdhulp vraagt zijn gehele situatie bespreekt ten aanzien van de ondervonden problemen en de gevolgen daarvan en de gewenste resultaten van de te kiezen oplossingen.

De definitie van ‘pgb’ is opgenomen omdat de afkorting pgb in het spraakgebruik inmiddels meer is ingeburgerd dan voluit ‘persoonsgebonden budget’.

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Deze wettelijke definities zijn dan ook niet nogmaals opgenomen in de verordening. Het betreft onder meer definities van centrale begrippen als ‘jeugdhulp’ en ‘jeugdige’. In de verordening gebruiken we de begrippen jeugdige en ouder overeenkomstig de Jeugdwet. Indien mogelijk aangeduid algemeen als ‘jeugdigen en ouders’ en

specifiek veelal als 'de jeugdige of zijn ouders'. Met de aanduiding 'de jeugdige of zijn ouders' bedoelen we: de jeugdige (van bijvoorbeeld 16 jaar of ouder) zelfstandig, de jeugdige met één of beide ouders (in de definitie van artikel 1 van de wet: de gezaghebbend ouder, adoptiefouder, stiefouder of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, niet zijnde een pleegouder) (bij een jeugdige tussen de 12 en de 16 jaar), of de ouders namens de jeugdige (bij een jeugdige jonger dan 12 jaar).

In artikel 1.1 van de wet is jeugdhulp als volgt gedefinieerd:

1°. ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptiegerelateerde problemen;

2°. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en

3°. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdsgrens van achttien jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht.

Overige voorzieningen kenmerken zich doordat zij vrij toegankelijk zijn. Dat wil zeggen: zonder dat eerst een onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers heeft plaatsgevonden, kan van de voorziening gebruik worden gemaakt. Een overige voorziening kan bestaan uit diensten, activiteiten of zaken die toegankelijk zijn voor specifieke groepen of voor de gehele bevolking. Aan de toelating tot een overige voorziening gaat géén beschikking van het college vooraf.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal definitiebepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals:

- aanvraag (artikel 1:3, derde lid, van de Awb): een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen;
- beschikking (artikel 1:3 tweede lid Awb): een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan.

Artikel 1.2. Vormen van jeugdhulp

Dit artikel geeft een nadere uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarin is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen. Uit de memorie van toelichting op de wet (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 3) komt naar voren dat de burger recht heeft op een duidelijk beeld van het aanbod van voorzieningen binnen de gemeente.

Het begrip 'voorziening' is een lastig te vatten begrip. De wetgever waagt zich dan ook niet aan een definitie, maar geeft wel in de memorie van toelichting aan dat de door de gemeente te treffen voorziening zowel een algemene, vrij toegankelijke voorziening kan zijn als een individuele voorziening. Een individuele voorziening zal vaak betrekking hebben op meer gespecialiseerde zorg. De gemeente bepaalt zelf welke hulp vrij toegankelijk is en welke niet. Voor de niet vrij toegankelijke vormen van ondersteuning zal door de gemeente (artikel 1.3.) of door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts en de jeugdhulpaanbieder (artikel 1.4.) eerst beoordeeld moeten worden of de jeugdige of zijn ouders deze ondersteuning daadwerkelijk nodig hebben.

Voorzieningen in de zin van de Jeugdwet zijn gerelateerd aan de driedelige wettelijke definitie van jeugdhulp (zie de toelichting op artikel 1). Een voorziening kan derhalve een breed spectrum van verschillende soorten ondersteuning, hulp en zorg omvatten. Een beschrijving is gewenst omdat de wetgever gemeenten opdraagt ervoor te zorgen dat de burger zich een beeld kan vormen van de voorzieningen in het kader van jeugdhulp.

Artikel 1.2. van deze verordening biedt een overzicht van het palet aan overige en individuele voorzieningen dat het college ter beschikking staat. Omdat het aanbod van overige en individuele voorzieningen zich in de praktijk zal moeten ontwikkelen, biedt het derde lid het college de mogelijkheid om desgewenst nadere regels te stellen.

Artikel 1.3. Toegang jeugdhulp via gemeente, indiening hulpvraag

Voor de toeleiding naar een overige voorziening of het verkrijgen van een individuele voorziening geldt de vanaf artikel 1.3 beschreven procedure.

Lid 1 van dit artikel regelt de start van het toegangstraject voor jeugdigen en ouders met een hulpvraag.

Lid 2 is een letterlijke weergave van artikel 2.4, tweede lid, onderdeel b, van de wet en regelt de uitvoering van de verplichting van het college om jeugdhulp in te zetten die nodig wordt geacht in situaties waarbij de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering aan de orde is. In die situaties zal in eerste instantie een beroep moeten worden gedaan op het voorzieningenpakket dat door de gemeente is ingekocht via subsidies dan wel contracten.

Lid 3 beschrijft een toeleidingssituatie bij crisissituaties. Beschreven wordt welke mogelijkheden het college dan heeft om adequaat te reageren. Het gaat dan om situaties waarbij gesloten jeugdhulp nodig is vanwege ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen. Volgens artikel 6.1.8 van de wet kan het college hiervoor bij de kinderrechter een verzoek indienen voor een machtiging, een spoedmachtiging of een voorwaardelijke machtiging.

In lid 4 is bepaald dat het college de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen ervan, vast in een beschikking. Onder beschikking wordt overeenkomstig artikel 1:3 tweede lid van de Awb verstaan: een besluit van niet algemene strekking, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag. Het is mogelijk om een bezwaarschrift in te dienen tegen deze beschikking.

In lid 5 van dit artikel is geregeld dat onder andere de jeugdige en ouders die een beroep doen op een overige voorziening zoals een opvoedcursus, zich hier direct toe kunnen wenden zonder de procedure vanaf artikel 1.3 te hoeven doorlopen.

Artikel 1.4. Toegang jeugdhulp via huisarts, jeugdarts of medisch specialist

Artikel 1.4. regelt de wijze waarop het college omgaat met de toegang via de huisarts, medisch specialist en jeugdarts tot de jeugdhulp zoals geregeld in artikel 2.6, eerste lid, onder g, van de wet. De huisarts, medisch specialist of jeugdarts kan een jeugdige of zijn ouders verwijzen naar een individuele voorziening. Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de levering van de voorziening, moet een dergelijke verwijzing door de gemeente worden bekrachtigd. Met andere woorden, een huisarts, medisch specialist of jeugdarts kan aangeven dat een individuele voorziening nodig is, maar het is de gemeente die het formele besluit (een verleningsbeschikking als bedoeld in artikel 3.2.) dient te nemen zodat de voorziening ook daadwerkelijk beschikbaar is voor de jeugdige of zijn ouders. In het bestek is geregeld dat de specialist binnen 5 werkdagen melding doet bij het college dat een cliënt naar hem is doorverwezen via de huisarts, medisch specialist en jeugdarts. De

gemeente zal in beginsel niet treden in het oordeel van de verwijzer. In geval zich een structureel meningsverschil voordoet tussen de gemeente en een verwijzer, kan de gemeente een beroep doen op de expertise van een deskundige.

Artikel 2.1 Indienen ~~hulpvraag~~/ melding

In de Jeugdwet is niet specifiek bepaald op welke wijze het proces, om te komen tot een beoordeling van de hulpvraag, moet plaatsvinden. De keuze is gemaakt om dezelfde werkwijze te hanteren als bij de WMO. Het stellen van een hulpvraag ~~/melding~~ kan leiden tot het indienen van een aanvraag.

In lid 1 is aangegeven dat bij het college een hulpvraag ~~/melding~~ kan worden gedaan en door wie.

De ~~hulpvraag~~/melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college worden gedaan.

Het derde lid geeft aan dat het college ~~de hulpvraag~~/melding registreert zodra de jeugdige en/of ouder de hulpvraag helder heeft gemaakt. Onder hulpvraag wordt verstaan: de behoefte van een jeugdige of zijn ouders in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen als bedoeld in artikel 2.3 eerste lid van de wet.

In het vierde lid staat aangegeven dat niet als ~~hulpvraag~~/ melding wordt aangemerkt de vraag die meteen kan worden beantwoord en geen nader onderzoek behoeft. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan dat uit het eerste contact kan blijken dat de jeugdige en/of ouder eenvoudig kan worden verwezen naar een andere instantie of dat de jeugdige en/of ouder een voorlichting wenst over het gevoerde beleid.

In lid 5 is bepaald dat het college de ontvangst van een ~~hulpvraag~~/ melding schriftelijk bevestigt.

Artikel 2.2. Legitimatie

In het kader van de rechtmatigheid wordt de identiteit van de jeugdige ~~en~~/of ouders vastgesteld aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2.3. Onderzoek

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en te zorgen dat jeugdigen en ouders goed worden geïnformeerd.

In het eerste lid staat vermeld dat het college zo spoedig mogelijk een afspraak maakt voor een gesprek. Bij de vaststelling van de datum, het tijdstip en de locatie voor het gesprek kunnen dan ook al wat concrete vragen worden gesteld of aan de jeugdige of zijn ouders worden verzocht om nog een aantal stukken te overleggen.

Het derde lid dient ter voorbereiding van het gesprek waarbij voor het onderzoek naar aanleiding van de melding relevante bekende gegevens in kaart worden gebracht, zodat cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn en een goede afstemming mogelijk is met eventuele andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen. De regels met betrekking tot de privacy van betrokkenen en gegevensuitwisseling die gelden op grond van de Jeugdwet en de Wet bescherming persoonsgegevens zijn hierop van overeenkomstige toepassing. Indien gegevens nodig zijn waartoe het college geen toegang heeft in verband met de privacyregels, kan het college de jeugdige of zijn ouders vragen om toestemming om deze op te vragen of in te zien.

~~De tweede zin van het derde lid vloeit voort uit het amendement Voordewind/Ypma (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 83). De wet vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling is toch in de verordening opgenomen vanwege het belang om in de verordening een zorgvuldige procedure te waarborgen en te zorgen dat jeugdigen en ouders goed worden~~

geïnformeerd over hun rechten en plichten. Dat jeugdigen en ouders niet gedwongen kunnen worden om een familiegroepsplan op te stellen spreekt voor zich, uiteraard kan het college het – in bepaalde gevallen waar dat meerwaarde zou kunnen hebben – wel aanraden en stimuleren. Bovendien, ook als er geen familiegroepsplan wordt opgesteld, zullen bepaalde zaken die ter sprake kunnen komen tijdens het opstellen van een familiegroepsplan óók ter sprake komen tijdens het onderzoek (een gesprek tussen deskundigen en de jeugdige of zijn ouders, zie artikel 2.4., eerste lid). Dan gaat het bijvoorbeeld om het vermogen van de jeugdige of zijn ouders om zelf of met ondersteuning van de naaste omgeving een oplossing voor de hulpvraag te vinden. De gemeente heeft in dezen de taak om haar beleid zo vorm te geven dat het gericht is op het tot stand brengen en uitvoeren van familiegroepsplannen (artikel 2.1, onder g, van de wet). Het kan zijn dat het nodig is om enige vorm van ondersteuning te bieden bij het opstellen van een familiegroepsplan om hier effectief uitvoering aan te geven. Dat deze ondersteuning geboden dient te worden als de jeugdige of zijn ouders hier behoefte aan hebben, wordt bevestigd in de laatste zin van het derde lid. Uiteraard kunnen de jeugdige of zijn ouders niet gedwongen worden om ondersteuning te accepteren, maar kan het college het – in bepaalde gevallen waar dat meerwaarde zou kunnen hebben – ook hier wel aanraden en stimuleren. Welke vorm deze ondersteuning heeft, is aan de gemeente, bovendien kan deze van geval tot geval verschillen. Het familiegroepsplan moet binnen redelijke termijn opgesteld worden. Een vaste termijn stellen is niet mogelijk, aangezien dit ook mede afhangt van de mate waarin en de vorm van eventuele geboden ondersteuning. Omdat het onderwerp zal zijn van het onderzoek, ligt het voor de hand het familiegroepsplan voorafgaand aan het begin van het onderzoek wordt opgesteld. Maar ook tijdens het onderzoek kan mogelijk nog de (gedeelte) wens ontstaan om de eigen kracht nader te onderzoeken en een familiegroepsplan op te stellen. Zo de situatie zich daarvoor leent, kan dan besloten worden hiermee aan de slag te gaan en het onderzoek daarna voort te zetten.

In het vierde lid is een bepaling opgenomen ter voorkoming van onnodige bureaucratie. Als de gemeente al een dossier heeft van de jeugdige of zijn ouders, en de jeugdige of zijn ouders geven toestemming om dit dossier te gebruiken, dan kan een vooronderzoek achterwege blijven. Een gesprek over de acute hulpvraag is dan in de regel nog wel nodig. Indien de hulpvraag ook al bekend is, en het bijvoorbeeld over een vervolgvraag gaat, dan kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders ook van het gesprek worden afgezien. Dit laatste is bepaald in artikel 2.4., derde lid.

Artikel 2.4 Gesprek

Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het van belang dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Daarbij is het van belang dat het onderzoek in samenspraak met de jeugdige en zijn ouders wordt verricht. Voor een zorgvuldig onderzoek is veelal persoonlijk contact nodig om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn ouders te krijgen. Het ligt daarom ook voor de hand dat tijdens een gesprek met de jeugdige en zijn ouders het een en ander wordt besproken. Of dit gesprek op een gemeentelocatie plaatsvindt, op school, bij de jeugdige of zijn ouders thuis, of bij een andere deskundige zal afhankelijk van de concrete situatie worden besloten. Indien nodig voor het onderzoek, kan ook sprake zijn van meerdere (opeenvolgende) gesprekken.

In het gesprek zou duidelijk moeten worden hoe ook de meest complexe individuele voorzieningen kunnen worden getroffen. De wetgever omkleedt de procedure om te komen tot een individuele voorziening met allerlei waarborgen rond een deskundige beoordeling. Het kan zelfs gaan om diagnostiek om voor een psychiatrische behandeling in aanmerking te komen of voor een verblijf in 24-uursopvang. Dat zijn zwaarwegende beslissingen waaraan professioneel onderzoek en afweging aan ten grondslag ligt.

In het eerste lid is opgenomen dat het gesprek zo spoedig mogelijk moet plaatsvinden. Het hangt af van de situatie hoe snel dat kan of moet plaatsvinden.

In de onderdelen a tot en met h zijn de onderwerpen van het gesprek weergegeven. Het betreft uiteraard altijd maatwerk. Indien de jeugdige al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden en zal bijvoorbeeld alleen kunnen worden gevraagd of er nog nieuwe ontwikkelingen zijn. Komen een jeugdige of zijn ouders voor het eerst bij de gemeente, dan zal het gesprek dienen om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn situatie te krijgen. In onderdeel c wordt de eigen kracht van jeugdigen en ouders voorop gesteld overeenkomstig het in de considerans van de wet vermelde uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt. Een te verstrekken voorziening kan ook juist nodig zijn om de mate van probleemoplossend vermogen van de jeugdige en zijn ouders en die van de naaste omgeving te versterken.

Ten aanzien van de afstemmingsplicht in onderdeel e valt te denken aan een voorziening die een jeugdige ontvangt op grond van de AWBZ of de Zvw en een voorziening op het gebied van passend onderwijs.

Het tweede lid dient ertoe ouders te informeren.

Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. De bijdrage wordt vastgesteld door een door het college daartoe aangewezen bestuursorgaan, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. In artikel 8.2.3 van de wet is bepaald dat de ouderbijdrage door 'het bestuursorgaan dat (door Onze Ministers) met (de vaststelling en) de inning is belast' wordt vastgesteld en ten behoeve van de gemeente wordt geïnd. De ouderbijdrage geldt op grond van art. 8.2.1 van de wet alleen in situaties van jeugdhulp buiten de thuissituatie.

Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat de regering het wenselijk acht om de eigenbijdrageregelingen voor de extramurale AWBZ, de Wmo en de Jeugdwet goed op elkaar te laten aansluiten. Gelijk aan de eigen bijdrage in de Wmo, wordt daarom geregeld dat de vaststelling en inning van de ouderbijdrage voor jeugdhulp zal worden verzorgd door het CAK. Het hebben van één organisatie die de ouderbijdragen int maakt dat er zicht is op het aantal ouderbijdragen dat een gezin moet betalen en maakt het mogelijk om die waar nodig te beperken.

Artikel 2.5. Verslag

In lid 1 staat vermeld dat het onderzoek wordt afgerond binnen zes weken na registratie van de melding. In de wet staat echter geen termijn vermeld. Er is gekozen voor een termijn van zes weken, zodat dezelfde termijn wordt gehanteerd als bij de WMO.

Het tweede lid is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij is een voorbeeld genomen aan de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting op het wetsvoorstel Wmo 2015 (Kamerstukken II 2013/14 33 841, nr.3) staat hierover dat het college een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om de cliënt in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen

die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen.

Artikel 2.6. Aanvraag

Deze bepaling is een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels stelt met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening. Een aanvraag is nodig om een verleningsbeschikking voor een individuele voorziening te verkrijgen.

In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af.

Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. Een aanvraag dient te zijn voorafgegaan door het stellen van een hulpvraag / een melding.

In de Jeugdwet is geen beslistermijn opgenomen. Voor de beslistermijn is daarom aansluiting gezocht bij de WMO. In lid 2 is opgenomen dat het college een beschikking geeft binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag.

Artikel 2.7. Extern deskundigenonderzoek

In lid 1 is bepaald het college bevoegd is om de jeugdige en/of ouders op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of ondervragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van het onderzoek. Het college mag dus geen gegevens (doen) opvragen waarin hij uit andere hoofde geïnteresseerd is.

Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de jeugdige en/of ouders en de adviseur welk aanvullend onderzoek nog nodig is.

Artikel 3.1. Toekenning individuele voorziening

In dit artikel wordt duidelijk gemaakt welke afwegingsfactoren het college hanteert bij toekenning van individuele voorzieningen, inclusief het pgb. Hierbij is het voor het college van belang de mate van 'eigen kracht' en het al of niet gedeeltelijk gebruik kunnen maken van een overige of andere voorziening, goed te beoordelen. Dit is vastgelegd in lid 1.

Lid 2 heeft betrekking op de situatie, dat een verwijzing op grond van artikel 1.4. die door het college moet worden uitgevoerd, aan de orde is. Er dient dan een schriftelijke toekenning van een individuele voorziening plaats te vinden.

In het derde lid van dit artikel zijn specifieke bepalingen over het pgb opgenomen.

Hierin is aangesloten op artikel 8.1.1 van de wet, dat voor het pgb is aangepast aan de verwante regelgeving met betrekking tot de maatschappelijke ondersteuning als geregeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

In artikel 8.1.1, vijfde lid, onderdeel a, van de wet is bepaald dat het college een pgb kan weigeren voor zover de kosten van het betrekken van de jeugdhulp van derden hoger zijn dan de kosten van de individuele voorziening. De formulering in artikel 8.1.1 maakt nog wel mogelijk dat jeugdigen of hun ouders zelf kunnen bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb dan slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgesteld aanbod. Deze, uit het amendement Bisschop en Voortman

voortvloeiende mogelijkheid is expliciet vastgelegd in lid 4.

Artikel 3.2 Inhoud beschikking

Indien de jeugdige of zijn ouders een formele aanvraag bij het college indienen (artikel 2.6.) of er overeenkomstig de artikelen 1.3. vierde lid en 1.4. derde lid, een beschikking afgegeven wordt, dient het college een schriftelijke beschikking op te stellen, waartegen zij bezwaar en beroep op grond van de Awb kunnen indienen. Uitgangspunt van de wet is dat de jeugdige of zijn ouders een voorziening in 'natura' krijgen. Indien gewenst door de jeugdige of zijn ouders bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van een pgb.

Het eerste lid bevestigt de regeling van deze onderwerpen in de Jeugdwet en de Awb en is hier opgenomen in het belang van burgers om hen in de verordening een zo compleet mogelijk beeld te geven van hun rechten en plichten. De mogelijkheid om bezwaar in te dienen tegen de beschikking en ook de daarop volgende mogelijkheid van beroep bij de rechter is geregeld in de Awb en geldt in beginsel voor alle beschikkingen. Indien een jeugdige of zijn ouders in bezwaar en beroep willen gaan, hebben zij op grond van de Awb het recht op het indienen van een aanvraag, waarmee een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit kan worden uitgelokt. Ook de weigering, of het te lang uitblijven van een beschikking, geeft de burger op grond van de Awb de ingang van bezwaar en beroep.

Lid 2 geeft aan welke elementen de beschikking voor een voorziening in natura dient te bevatten.

Lid 3 vermeldt de inhoudseisen voor de pgb-beschikkingen.

In lid 4 is bepaald dat in de beschikking informatie wordt opgenomen over de wettelijk geldende regels ter zake van de eventuele verschuldigdheid van een ouderbijdrage. De vaststelling en inning geschiedt door het bestuursorgaan dat namens de gemeente met de inning is belast.

Artikel 3.3. Regels voor het pgb

Op grond van artikel 8.1.1 van de wet is bepaald dat indien de jeugdige of zijn ouders dit wensen, het college hen een pgb verstrekt dat hen in staat stelt die jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort van derden te betrekken.

Een pgb wordt verstrekt indien:

- de jeugdige of zijn ouders, eventueel met hulp, in staat zijn de aan de pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;
- de jeugdige of zijn ouders zich gemotiveerd op het standpunt stellen dat zij de individuele voorziening, die wordt geleverd door een aanbieder, niet passend achten.

Om te kunnen vaststellen of de jeugdige of zijn ouders aan deze voorwaarden voldoen, wordt van de jeugdige of zijn ouders verwacht dat zij een gemotiveerd verzoek indienen als zij voor een pgb in aanmerking willen komen. Aan dit verzoek wordt een aantal eisen verbonden, dat is opgenomen in het eerste lid.

~~Lid 2 is een uitwerking van artikel 8.1.1 lid 2 van de wet.~~

Het ~~derde en vierde~~ **tweede en derde** lid berusten op artikel 2.9, onder c, van de wet. In deze wetsbepaling staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.

Het ~~vijfde~~ **vierde** lid betreft een delegatiebepaling. De raad delegeert de bevoegdheid aan het college om bij nadere regels voorwaarden te stellen aan het pgb voor personen uit het sociaal netwerk.

Artikel 4.1. Nieuwe feiten en omstandigheden

Dit artikel is een uitwerking van artikel 8.1.2 van de wet.

Artikel 4.2. Herziening of intrekking

Lid 1 is een uitwerking van artikel 8.1.4. van de wet.

Lid 2 is een 'kan' bepaling. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen zes maanden na de uitbetaling van het pgb geen voorziening is getroffen, heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken.

Artikel 4.3. Terugvordering

In dit artikel is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte individuele voorziening of pgb. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen.

De artikelen 4.1. tot en met 4.3. zijn een uitwerking van de bij nota van wijziging (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 11, artikel D) ingevoegde verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder d, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. In de toelichting op de nota van wijziging is voorts vermeld dat het tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid behoort misbruik van de geboden voorzieningen te voorkomen en, waar nodig, op te treden tegen onterecht gebruik van individuele voorzieningen of persoonsgebonden budgetten.

De artikelen 4.1. tot en met 4.3. geven handen en voeten aan de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik en zijn opgenomen in deze verordening. De wettekst van de artikelen 8.1.2 tot en met 8.1.4 is veelal beperkt tot de pgb. Waar mogelijk en zinvol, is dit ter uitwerking van de delegatiebepaling in artikel 2.9, onder d, van de wet, in de verordening uitgebreid tot de individuele voorziening in natura. Hiervoor kan ook steun gevonden worden in de tekst van de toelichting op artikel 8.1.2, waarbij is vermeld dat de in het eerste lid geregelde inlichtingenverplichting als uitgangspunt heeft dat van de jeugdige en zijn ouders aan wie een individuele voorziening of een daaraan gekoppeld pgb is verstrekt, verlangd kan worden dat ze voldoende gegevens en inlichtingen verstrekken om het college in staat te stellen te beoordelen of het beroep op die individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb terecht is gedaan. Indien het de jeugdige of zijn ouders redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat er feiten en omstandigheden, of daarin opgetreden wijzigingen, zijn die van invloed kunnen zijn op de toekenning van de individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb, dienen zij dit onverwijld aan het college te melden. Verstrekken zij niet onverwijld uit eigen beweging of op verzoek van het college alle gevraagde inlichtingen en bewijsstukken, dan heeft dat gevolgen voor de toekenning van de voorziening of het daaraan gekoppelde pgb. Het college kan niet alleen bij een aanvraag, maar ook in andere stadia concrete informatie en bewijsstukken van de belanghebbende vragen.

Artikel 5.1. Verhouding prijs en kwaliteit

Het college kan de uitvoering van de Jeugdwet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de jeugdige of zijn ouders, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.11, eerste lid, van de Jeugdwet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.12 van de Jeugdwet). Daarbij dient in ieder rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat er alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat er een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 5.2. Vertrouwenspersoon

In artikel 2.6, eerste lid, onder f, van de wet is bepaald dat het college ervoor verantwoordelijk is dat jeugdigen, hun ouders of pleegouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon. De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het in het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van jeugdigen en ouders te geven. Iedere cliënt die vragen, klachten over en/of problemen heeft met zijn/haar (rechts)positie en over de (toeleiding naar) jeugdhulp, mag ondersteuning krijgen van een vertrouwenspersoon. Gemeenten hebben er met elkaar voor gekozen het vertrouwenswerk centraal via de VNG te regelen en in te richten (ALV VNG, 18 juni 2014). De VNG gaat namens alle gemeenten in eerste instantie landelijke inkoop voor de duur van twee jaar verrichten, waarna evaluatie plaatsvindt. Als gemeente hebben we de plicht om aan onze inwoners kenbaar te maken dat ze gebruik mogen maken van deze vorm van ondersteuning.

Artikel 5.3. Klachtenregeling

Dit artikel regelt het gemeentelijke klachtrecht. De gemeente is al op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Awb, waarin een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling is gegeven, en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te verzoeken een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met een enkele bepaling worden volstaan.

In de regel zal eerst de aanbieder worden aangesproken bij klachten over de wijze van behandeling. De klachtmogelijkheid tegenover de aanbieder is geregeld in artikel 4.2.1 e.v. van de wet. Pas wanneer dit klachtrecht niet bevredigend is, of niet logisch, bijvoorbeeld bij gedragingen van gemeenteambtenaren, dan komt de gemeentelijke klachtmogelijkheid in zicht. De klacht wordt dan afgehandeld overeenkomstig de bepalingen van de Procedureregeling Klachtbehandeling gemeente Hengelo.

Artikel 5.4. Inspraak en medezeggenschap

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over de medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4.2.4 e.v. van de wet.

Regeling van de medezeggenschap is verplicht op grond van artikel 2.10 van de wet in samenhang met artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015. In artikel 2.10 worden de artikelen 2.1.3, derde lid, en 2.5.1 (jaarlijks cliëntervaringsonderzoek) van de Wmo 2015 van overeenkomstige toepassing verklaard. Ingevolge artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015 dient bij verordening te worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet. Met het derde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven. ~~In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over inspraak en medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot inspraak en medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4.2.4 e.v. van de wet.~~

~~Regeling van de inspraak en medezeggenschap is verplicht op grond van artikel 2.10 van de wet in samenhang met artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015. In artikel 2.10 (in de redactie van de Nota van wijziging op het wetsvoorstel Wmo 2015 van 12 maart 2014, kamerstukken II 22841, nr. 35) worden de artikelen 2.1.3, derde lid, en 2.5.1 (jaarlijks cliëntervaringsonderzoek) van de Wmo 2015 van overeenkomstige toepassing verklaard. Ingevolge artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015 dient bij verordening te worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet.~~

~~In het eerste lid is verwezen naar de inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het jeugdhulpbeleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.~~

~~Met het vierde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.~~

Artikel 6.1 Hardheidsclausule

~~Deze bepaling regelt de toepassing van een hardheidsclausule als instrument voor het college om onvoorziene omstandigheden het hoofd te bieden.~~

Artikel 6.21. Nadere regels

Het kan noodzakelijk zijn om nadere regels te stellen op het gebied van onderwerpen die niet expliciet als onderwerp van nadere regelgeving zijn aangemerkt. Dit artikel biedt de grondslag hiervoor.

Artikel 6.32. ~~Inwerkingtreding en citeertitel~~ Intrekking oude verordening

~~Lid 1 bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening.~~

~~Lid 2 legt vast hoe de verordening moet worden aangehaald.~~

In dit artikel wordt de oude verordening ingetrokken.

Artikel 6.3. Overgangsbepalingen

In het eerste lid is bepaald dat besluiten die berusten op bepaalde artikelen van de in te trekken verordening, voortaan berusten op de overeenkomstige artikelen van de nieuwe verordening. Dit wordt omhangen genoemd. De besluiten hangen voortaan aan de nieuwe verordening.

In het tweede lid is bepaald dat aanvragen die voor de inwerkingtreding van deze nieuwe verordening zijn ingediend maar waarop bij de inwerkingtreding nog niet is beslist, worden afgedaan op grond van de nieuwe verordening.

In het derde lid is voor lopende bezwaarschriften bepaald dat deze volgens de nieuwe verordening worden afgedaan.

Artikel 6.4. Inwerkingtreding

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 6.5. Citeertitel

Dit artikel legt vast hoe de verordening moet worden aangehaald.

VERORDENING JEUGDHULP GEMEENTE HENGELO, 1^e WIJZIGING

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 oktober 2015;

gelet op de artikelen 2.9, 2.10, 2.12, 8.1.1. vierde lid en 12.4 tweede lid van de Jeugdwet;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

gezien het advies van de WMO-raad van 16 september 2014;

gelet op de doelstellingen zoals verwoord in het Beleidsplan *Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning*;

Overwegende dat:

- de Jeugdwet de verantwoordelijkheid voor het organiseren van goede en toegankelijke jeugdhulp bij de gemeente heeft belegd, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt;
- het noodzakelijk is om regels vast te stellen over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen, de wijze van afstemming met andere voorzieningen, de wijze waarop het persoonsgebonden budget wordt vastgesteld, de bestrijding misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet en regels ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor levering van jeugdhulp en de uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan; en
- het wenselijk is te bepalen onder welke voorwaarden degene aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot diens sociale netwerk.

Besluit vast te stellen:

Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo, 1^e wijziging

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. andere voorziening: voorziening anders dan in het kader van de Jeugdwet, op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen;
- b. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo;
- c. familiegroepsplan: hulpverleningsplan of plan van aanpak opgesteld door de ouders, samen met bloedverwanten, aanverwanten of anderen die tot de sociale omgeving van de jeugdige behoren;
- d. gesprek: gesprek als bedoeld in artikel 2.4.;
- e. hulpvraag: behoefte van een jeugdige of zijn ouders aan jeugdhulp in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de wet;

- f. individuele voorziening: de via een beschikking toegankelijke, op de jeugdige of zijn ouders toegesneden jeugdhulpvoorziening, die door het college in natura of bij pgb wordt verstrekt;
- g. melding: melding van een hulpvraag als bedoeld in artikel 2.1., eerste lid;
- h. ondersteuningsplan: het hulpverleningsplan als bedoeld in artikel 1.1. van de wet;
- i. ouders: ouders als bedoeld in artikel 1.1 van de wet;
- j. overige voorziening: de overige voorzieningen als bedoeld in artikel 2.9 onder a van de wet, waarvoor geen beschikking van het college is vereist;
- k. pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8.1.1 van de wet, zijnde een door het college verstrekt budget aan een jeugdige of zijn ouders, dat hen in staat stelt de jeugdhulp die in de vorm van een individuele voorziening is toegekend, van derden te betrekken;
- l. wet: Jeugdwet.

Artikel 1.2. Vormen van jeugdhulp

1. De volgende overige voorzieningen zijn beschikbaar:
 - a. Informatie en advies;
 - b. Opvoedondersteuning (individueel en groepsgericht);
 - c. Opgroeiondersteuning (individueel en groepsgericht).
2. De volgende individuele voorzieningen zijn beschikbaar:
 - a. Ambulante jeugdhulp;
 - b. Residentiële/24-uurs jeugdhulp;
 - c. Pleegzorg;
 - d. Jeugdbescherming;
 - e. Jeugdreclassering;
 - f. JeugdzorgPlus;
 - g. GRIP.
3. Het college kan bij nadere regels aanvullingen op de overige en individuele voorzieningen vaststellen die op basis van het eerste en tweede lid beschikbaar zijn.

Artikel 1.3. Toegang jeugdhulp via gemeente, indiening hulpvraag

1. Jeugdigen en ouders met een hulpvraag kunnen het college verzoeken om toeleiding naar een overige voorziening of toekenning van een door het college bij besluit te verlenen individuele voorziening.
2. Het college zorgt voor inzet van de jeugdhulp die de rechter of de gecertificeerde instelling nodig acht bij de uitvoering van een kinderschermingsmaatregel en de uitvoering van jeugdreclassering.
3. In spoedeisende gevallen treft het college zo spoedig mogelijk een passende tijdelijke maatregel of vraagt het college een machtiging gesloten jeugdhulp als bedoeld in hoofdstuk 6 van de wet.
4. Het college legt de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking als bedoeld in artikel 3.2.
5. Jeugdigen en ouders kunnen zich rechtstreeks wenden tot een overige voorziening.

Artikel 1.4. Toegang jeugdhulp via huisarts, jeugdarts of medisch specialist

1. Het college draagt zorg voor de inzet van jeugdhulp na een verwijzing door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar een jeugdhulpaanbieder, als en voor zover genoemde jeugdhulpaanbieder van oordeel is dat inzet van jeugdhulp nodig is.

2. De huisarts, medisch specialist en jeugdarts die een jeugdige of zijn ouders behandelen, stellen het college in kennis van hun verwijzing naar een individuele voorziening.
3. Het college legt de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking als bedoeld in artikel 3.2.

HOOFDSTUK 2 PROCEDURELE BEPALINGEN

Artikel 2.1. Indienen van een melding

1. Een hulpvraag kan door een jeugdige en/of ouders bij het college worden gesteld.
2. Een melding kan schriftelijk, elektronisch of mondeling- al dan niet telefonisch- worden gedaan.
3. De melding wordt door het college geregistreerd zodra de jeugdige en/of ouders zijn hulpvraag helder heeft gemaakt, met in achtneming van lid 4.
4. Niet als melding wordt aangemerkt de vraag die meteen kan worden beantwoord en geen nader onderzoek behoeft.
5. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk.

Artikel 2.2. Legitimatie

Het college kan de jeugdige en/of zijn ouders alsmede zijn gemachtigde of vertegenwoordiger verplichten zich te legitimeren door middel van een identiteitsbewijs als bedoeld in de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2.3. Onderzoek

1. Het college maakt zo spoedig mogelijk met de jeugdige of zijn ouders een afspraak voor een gesprek.
2. Voor het gesprek verschaft de jeugdige of zijn ouders het college alle gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
3. Het college verzamelt voor het onderzoek van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de jeugdige en zijn situatie. Hierbij brengt het college de jeugdige en zijn ouders op de hoogte van de mogelijkheid om binnen een redelijke termijn een familiegroepsplan als bedoeld in artikel 1.1 van de wet op te stellen. Als de jeugdige en zijn ouders daarom verzoeken, draagt het college zorg voor ondersteuning bij het opstellen van een familiegroepsplan.
4. Het college kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van een onderzoek als bedoeld in het tweede en derde lid

Artikel 2.4. Gesprek

1. Voor zover noodzakelijk onderzoekt het college zo spoedig mogelijk in een gesprek, bedoeld in artikel 2.3. tussen deskundigen en de jeugdige en/of zijn ouders:
 - a. de behoeften, persoonskenmerken, voorkeuren, veiligheid, ontwikkeling en gezinssituatie van de jeugdige en het probleem of de hulpvraag;
 - b. het gewenste resultaat van het verzoek om jeugdhulp;
 - c. het vermogen van de jeugdige of zijn ouders om op eigen kracht of met ondersteuning van de naaste omgeving of andere dan wel overige voorzieningen een oplossing voor zijn hulpvraag te vinden, al dan niet met behulp van een familiegroepsplan;
 - d. de mogelijkheid om een individuele voorziening te verstrekken;

- e. de wijze waarop een mogelijk toe te kennen individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, of werk en inkomen;
 - f. hoe rekening zal worden gehouden met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de jeugdige en zijn ouders;
 - g. welke bijdragen in de kosten de ouders met toepassing van het bepaalde bij of krachtens 8.2.1 van de wet verschuldigd zijn en op welke wijze deze bijdrage wordt geïnd;
 - h. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de jeugdige en of zijn ouders in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.
- 2. Als de jeugdige en zijn ouders een familiegroepsplan als bedoeld in artikel 1.1 van de wet hebben opgesteld, betreft het college dat als eerste bij het onderzoek zoals bedoeld in artikel 2.3.
 - 3. Het college informeert de jeugdige en of zijn ouders over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgpcedure en vraagt hen toestemming om zijn persoonsgegevens te verwerken.
 - 4. Het college kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van een gesprek.

Artikel 2.5. Verslag

- 1. Het onderzoek, wordt afgerond binnen zes weken na registratie van de hulpvraag / melding, tenzij de jeugdige of zijn ouders heeft ingestemd met verlenging van deze termijn.
- 2. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek en stuurt dit verslag ter kennisname aan de jeugdige en/of zijn ouders.

Artikel 2.6. Aanvraag

- 1. Een jeugdige of zijn ouders kan een aanvraag om een individuele voorziening schriftelijk indienen bij het college. Een aanvraag wordt ingediend door middel van een door het college vastgesteld aanvraagformulier.
- 2. De termijn waarbinnen na ontvangst van de aanvraag een besluit wordt genomen bedraagt twee weken.

Artikel 2.7. Extern deskundigenonderzoek

- 1. Het college is bevoegd om de jeugdige op een aangegeven plaats en tijdstip door één of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en onderzoeken.
- 2. Het college vraagt de door haar aangewezen adviesinstantie om advies indien:
 - er onvoldoende duidelijkheid bestaat over de beperkingen en/of hulpvraag dan wel de oorzaak hiervan;
 - het college dat om andere reden gewenst vindt.

HOOFDSTUK 3 AFWEGING EN VOORWAARDEN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN

Artikel 3.1. Toekenning individuele voorzieningen

1. Het college kent een individuele voorziening toe voor zover in het verslag bedoeld in artikel 2.5, tweede lid, wordt vastgesteld dat de jeugdige:
 - a. op eigen kracht of met zijn ouders of andere personen uit zijn naaste omgeving geen oplossing voor zijn hulpvraag kan vinden;
 - b. geen oplossing kan vinden voor zijn hulpvraag door, al dan niet gedeeltelijk, gebruik te maken van een overige voorziening als bedoeld in artikel 1.2. lid 1, of
 - c. geen oplossing kan vinden voor zijn hulpvraag door, al dan niet gedeeltelijk, gebruik te maken van een andere voorziening als bedoeld in artikel 1.1. sub a.
2. Het college kent eveneens een individuele voorziening toe voor zover met betrekking tot de jeugdige een verwijzing zoals bedoeld in artikel 1.4. is afgegeven.
3. Conform artikel 8.1.1 van de wet verstrekt het college alleen een individuele voorziening in de vorm van een pgb:
 - a. indien de jeugdige of zijn ouders naar het oordeel van het college in staat zijn de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;
 - b. de jeugdige of zijn ouders zich gemotiveerd op het standpunt stellen dat zij de individuele voorziening, die wordt geleverd door een door het college voorgestelde aanbieder, niet passend achten;
 - c. naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de jeugdhulp die tot een individuele voorziening behoort en die de jeugdige of zijn ouder van het budget willen betrekken, van goede kwaliteit is.
4. Het college kan een pgb weigeren voor zover de kosten van het betrekken van de jeugdhulp van derden hoger zijn dan de kosten van de individuele voorziening tenzij de jeugdige of zijn ouders de kosten van het pgb, die uitstijgen boven de kostprijs van de naar het oordeel van het college adequate individuele voorziening in natura, zelf willen bekostigen.

Artikel 3.2. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een individuele voorziening wordt in ieder geval aangegeven of de voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een voorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
 - c. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing, en
 - d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een voorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb kan worden aangewend;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld, en
 - e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
4. Als sprake is van een te betalen ouderbijdrage worden de jeugdige of zijn ouders daarover in de beschikking geïnformeerd.

Artikel 3.3. Regels voor pgb

1. Als een jeugdige in aanmerking komt voor een individuele voorziening, maar de voorziening zelf wenst in te kopen door middel van een door het college te verstrekken pgb, dient de jeugdige of zijn ouders daartoe volgens een door het college ter beschikking gesteld format een gemotiveerde aanvraag in:
 - a. wat hij met het pgb wenst in te kopen;
 - b. waarom hij de ondersteuning in de vorm van een pgb wenst te ontvangen;
 - c. indien van toepassing: wie hij heeft gemachtigd om zijn belangen ten aanzien van het pgb te behartigen en de aan het pgb verbonden taken uit te voeren;
 - d. hoe hij de ondersteuning wenst te organiseren;
 - e. op welke wijze de kwaliteit van de ondersteuning is gewaarborgd;
 - f. een onderbouwde begroting.
2. De hoogte van een pgb wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate individuele voorziening in natura.
3. Het college bepaalt bij nadere regels op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.
4. Het college bepaalt bij nadere regels onder welke voorwaarden de persoon aan wie een pgb wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.

HOOFDSTUK 4 BESTRIJDING, MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK VAN DE WET

Artikel 4.1. Nieuwe feiten en omstandigheden

Onverminderd artikel 8.1.2 van de wet doen een jeugdige of zijn ouders op verzoek of onverwijld uit eigen beweging aan het college mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hun redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing aangaande een individuele voorziening.

Artikel 4.2. Herziening of intrekking

1. Onverminderd artikel 8.1.4 van de wet kan het college een beslissing aangaande een individuele voorziening herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:
 - a. de jeugdige of zijn ouders onjuiste of onvolledige gegevens hebben verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - b. de jeugdige of zijn ouders niet langer op de individuele voorziening of op het pgb zijn aangewezen;
 - c. de individuele voorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten;
 - d. de jeugdige of zijn ouders niet voldoen aan de voorwaarden van de individuele voorziening of het pgb, of
 - e. de jeugdige of zijn ouders de individuele voorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruiken dan waarvoor het is bestemd.
2. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen 6 maanden na uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 4.3. Terugvordering

1. Als het college een beslissing op grond van artikel 4.2. , eerste lid, onder a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van degene die opzettelijk onjuiste of onvolledige gegevens heeft verschaft geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten individuele voorziening of het ten onrechte genoten pgb.
2. Het college kan het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel invorderen.

Artikel 4.4. Onderzoek naar besteding pgb

Het college onderzoekt uit het oogpunt van kwaliteit van de geleverde zorg, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van pgb's.

HOOFSTUK 5 KWALITEIT, KLACHTEN EN INSPRAAK

Artikel 5.1. Verhouding prijs en kwaliteit

Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren jeugdhulp of uit te voeren kindbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, rekening met:

- a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
- b. de voor de sector toepasselijke CAO-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie; een redelijke toeslag voor overheadkosten;
- c. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
- d. kosten voor bijscholing van het personeel.

Artikel 5.2. Vertrouwenspersoon

1. Het college zorgt ervoor dat jeugdigen, ouders en pleegouders een beroep kunnen doen op een onafhankelijke vertrouwenspersoon.
2. Het college wijst jeugdigen en ouders erop dat zij zich desgewenst kunnen laten bijstaan door een onafhankelijke vertrouwenspersoon.

Artikel 5.3. Klachtregeling

Het college behandelt klachten van jeugdigen of ouders die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van hulpvragen en aanvragen als bedoeld in deze verordening, overeenkomstig de bepalingen van de Procedureregeling Klachtbehandeling gemeente Hengelo.

Artikel 5.4. Inspraak en medezeggenschap

1. Het college stelt cliënten en vertegenwoordigers van cliëntgroepen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende jeugdhulp te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende jeugdhulp, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
2. De door het college ingestelde adviesraad zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg , waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat

zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.

3. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het eerste en tweede lid.

HOOFDSTUK 6 OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 6.1. Nadere regels en beleidsregels

Het college kan nadere regels (in het Besluit Jeugdhulp) en beleidsregels vaststellen ter uitvoering van deze verordening.

Artikel 6.2. Intrekking oude verordening

De Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2015 wordt ingetrokken.

Artikel 6.3. Overgangsbepalingen

1. Besluiten op grond van de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2015 worden aangemerkt als besluiten op grond van deze Verordening.
2. Aanvragen, die zijn ingediend onder de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2015 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze Verordening.
3. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo wordt beslist met inachtneming van deze verordening.

Artikel 6.4. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking de dag na de bekendmaking.

Artikel 6.5. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2015, 1^e wijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 4 november.

De griffier,

De voorzitter,

TOELICHTING

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet. Deze wet maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en financiële decentralisatie naar gemeenten van de jeugdzorg, de jeugd-ggz, de zorg voor verstandelijk beperkte jeugdigen en de begeleiding en persoonlijke verzorging van jeugdigen. Daarnaast wordt met deze wet een omslag gemaakt van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningenplicht voor gemeenten (voorziening), op een wijze zoals eerder is gebeurd met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het wettelijke recht op jeugdzorg en individuele aanspraken op jeugdzorg worden hierbij vervangen door een voorzieningenplicht waarvan de aard en omvang in beginsel door de gemeente worden bepaald (maatwerk). Het doel van het jeugdzorgstelsel blijft echter onverminderd overeind: jeugdigen en ouders krijgen waar nodig tijdig bij hun situatie passende hulp, met als beoogd doel ervoor te zorgen de eigen kracht van de jongere en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken.

De Jeugdwet schrijft in de artikelen 2.9, 2.10 en 2.12 voor dat de gemeenteraad per verordening in ieder geval regels opstelt:

- over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen;
- met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning, de wijze van beoordeling van en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;
- over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen;
- over de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;
- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Jeugdwet;
- over de wijze waarop ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de Jeugdwet, en
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de Jeugdwet door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Artikel 2.9 van de Jeugdwet biedt verder ruimte om met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Jeugdwet nadere regels te stellen. Deze verordening maakt hier spaarzaam gebruik van; om een meer compleet beeld te geven van de rechten en plichten van burgers en de gemeente. Daarnaast kan op grond van artikel 8.1.1, vierde lid, bij verordening bepaald worden onder welke voorwaarden de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale netwerk.

Deze verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan, dat de raad op grond van artikel 2.2 van de Jeugdwet eveneens dient vast te stellen. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid vastgelegd met betrekking tot preventie en jeugdhulp, de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Toeleiding naar de jeugdhulp

De toeleiding naar de jeugdhulp kan op verschillende manieren plaatsvinden.

Vrij toegankelijk

In de verordening is onderscheid gemaakt tussen overige (vrij-toegankelijke) en individuele (niet vrij-toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp (zie artikel 1.2., eerste, respectievelijk tweede lid). Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de jeugdhulpaanbieder wenden.

Toegang jeugdhulp via de gemeente

Ook kan een hulpvraag van een jeugdige of zijn ouder binnenkomen bij de gemeente. De beslissing door de gemeente welke zorg een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft, komt vervolgens tot stand in overleg met die jeugdige en zijn ouders. In een gesprek tussen een door de gemeente ingezette deskundige en de jeugdige en zijn ouders zal gekeken worden wat de jeugdige en zijn ouders eventueel zelf of met behulp van hun netwerk kunnen doen aan het probleem. Als aanvullend daarop een voorziening op het gebied van jeugdhulp nodig is, dan zal eerst gekeken worden of dit een vrij-toegankelijke voorziening is of een niet vrij-toegankelijke voorziening. Is het laatste het geval dan neemt deze deskundige, namens het college, een besluit en verwijst hij de jeugdige door naar de jeugdhulpaanbieder die volgens de deskundige de aangewezen is om de betreffende problematiek aan te pakken.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist

De Jeugdwet regelt daarnaast dat de jeugdhulp toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist. Na een dergelijke verwijzing staat echter nog niet vast welke specifieke behandelvorm van jeugdhulp (dus bijvoorbeeld welke therapie) een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft. Een jeugdige kan op dat moment terecht bij de jeugdhulpaanbieder die de gemeente heeft ingekocht. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zelf zijn die op basis van zijn professionele autonomie na de verwijzing beoordeelt welke voorziening precies nodig is (de behandelvorm), hoe vaak iemand moet komen (de omvang) en hoe lang (de duur). Bij deze beoordeling dient de jeugdhulpaanbieder zich te houden aan de afspraken die hij daarover met de gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie. Deze afspraken zien op hoe de gemeente haar regierol kan waarmaken en op de omvang van het pakket. Deze afspraken zullen verder ook ingaan op hoe de artsen en de gemeentelijke toegang goed van elkaar op de hoogte zijn van de doorverwijzing of behandeling van een kind, zodat de integrale benadering rond het kind en het principe van 1 gezin – 1 regisseur – 1 plan, met name bij multiproblematiek, kan worden geborgd en er geen nieuwe ‘verkokering’ zal plaatsvinden, waarbij professionals niet goed van elkaar weten dat zij bij het gezin betrokken zijn. Daarnaast zal de jeugdhulpaanbieder rekening moeten houden met de regels die de gemeente bij verordening heeft gesteld. Deze verordening regelt welk aanbod van de gemeente alleen via verwijzing of met een besluit van de gemeente toegankelijk is (zie artikel 1.2.).

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

Een andere ingang tot de jeugdhulp is via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter (via een kinderbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering), het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting. De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter opgelegde kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de gemeente. Uiteraard kan bij dit overleg een kostenafweging plaatsvinden. De gemeente is op haar beurt

vervolgens gehouden de jeugdhulp in te zetten die deze partijen nodig achten ter uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel of de jeugdreclassering. Deze leveringsplicht van de gemeente vloeit voort uit het feit dat uitspraken van rechters te allen tijde moeten worden uitgevoerd om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te kunnen garanderen. Ook hier geldt dat de gecertificeerde instelling in beginsel gebonden is aan de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht. Als de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezagsbeëindiging uitspreekt, wijst hij gelijktijdig in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. Dit kan de rechter juist omdat de raad voor de kinderbescherming in zijn verzoekschrift een concreet advies geeft over welke gecertificeerde instelling de maatregel zou moeten uitvoeren. De raad voor de kinderbescherming neemt een gecertificeerde instelling in zijn verzoekschrift op die na overleg met de gemeente en gezien de concrete omstandigheden van het geval hiervoor het meest geschikt lijkt. De raad voor de kinderbescherming is verplicht om hierover met de gemeente te overleggen. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Toegang via de advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)

Ten slotte vormt ook het AMHK een toegang tot onder andere jeugdhulp. Het AMHK geeft advies over vermoedens en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling, onderzoekt indien nodig op basis van een melding of er sprake is van kindermishandeling, motiveert zo nodig ouders tot accepteren van jeugdhulp en legt daartoe contacten met de hulpverlening. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Artikelsgewijs

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

Onder het begrip ‘andere voorziening’ wordt in deze verordening verstaan een voorziening die niet op grond van de Jeugdwet wordt getroffen, maar in het kader van maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, werk en inkomen of zorg. Zie ook artikel 2.9, onder b, van de wet. De individuele voorzieningen en overige voorzieningen zijn opgenomen in artikel 1.2. Hoe individuele voorzieningen verkregen kunnen worden, is nader geregeld in artikel 1.3. en verder.

De definities van ‘gesprek’ en ‘melding’ zijn nodig omdat deze begrippen niet zijn gedefinieerd in de wet en het gebruik hier afwijkt van het normaal spraakgebruik.

De melding is het eerste contact van jeugdigen en ouders met het college om aan te geven dat zij behoefte hebben aan jeugdhulp. De melding (artikel 2.1.) is iets anders dan de aanvraag om een individuele voorziening; dit laatste is geregeld in artikel 2.6.

Het gesprek is het mondeling contact bij het onderzoek naar de hulpvraag waarin het college - in de praktijk zal het college deze bevoegdheid mandateren aan deskundigen - met degene die jeugdhulp vraagt zijn gehele situatie bespreekt ten aanzien van de ondervonden problemen en de gevolgen daarvan en de gewenste resultaten van de te kiezen oplossingen.

De definitie van ‘pgb’ is opgenomen omdat de afkorting pgb in het spraakgebruik inmiddels meer is ingeburgerd dan voluit ‘persoonsgebonden budget’.

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Deze wettelijke definities zijn dan ook niet nogmaals opgenomen in de verordening. Het betreft onder meer definities van centrale begrippen als ‘jeugdhulp’ en ‘jeugdige’. In de verordening gebruiken we de begrippen jeugdige en ouder overeenkomstig de Jeugdwet. Indien mogelijk aangeduid algemeen als ‘jeugdigen en ouders’ en specifiek veelal als ‘de jeugdige of zijn ouders’. Met de aanduiding ‘de jeugdige of zijn ouders’ bedoelen we: de jeugdige (van bijvoorbeeld 16 jaar of ouder) zelfstandig, de jeugdige met één of beide ouders (in de definitie van artikel 1 van de wet: de gezaghebbend ouder, adoptiefouder,

stiefouder of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, niet zijnde een pleegouder) (bij een jeugdige tussen de 12 en de 16 jaar), of de ouders namens de jeugdige (bij een jeugdige jonger dan 12 jaar).

In artikel 1.1 van de wet is jeugdhulp als volgt gedefinieerd:

1°. ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptiegerelateerde problemen;

2°. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en

3°. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdsgrens van achttien jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht.

Overige voorzieningen kenmerken zich doordat zij vrij toegankelijk zijn. Dat wil zeggen: zonder dat eerst een onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers heeft plaatsgevonden, kan van de voorziening gebruik worden gemaakt. Een overige voorziening kan bestaan uit diensten, activiteiten of zaken die toegankelijk zijn voor specifieke groepen of voor de gehele bevolking. Aan de toelating tot een overige voorziening gaat géén beschikking van het college vooraf.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal definitiebepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals:

- aanvraag (artikel 1:3, derde lid, van de Awb): een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen;
- beschikking (artikel 1:3 tweede lid Awb): een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan.

Artikel 1.2. Vormen van jeugdhulp

Dit artikel geeft een nadere uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarin is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen. Uit de memorie van toelichting op de wet (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 3) komt naar voren dat de burger recht heeft op een duidelijk beeld van het aanbod van voorzieningen binnen de gemeente.

Het begrip 'voorziening' is een lastig te vatten begrip. De wetgever waagt zich dan ook niet aan een definitie, maar geeft wel in de memorie van toelichting aan dat de door de gemeente te treffen voorziening zowel een algemene, vrij toegankelijke voorziening kan zijn als een individuele voorziening. Een individuele voorziening zal vaak betrekking hebben op meer gespecialiseerde zorg. De gemeente bepaalt zelf welke hulp vrij toegankelijk is en welke niet. Voor de niet vrij toegankelijke vormen van ondersteuning zal door de gemeente (artikel 1.3.) of door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts en de jeugdhulpaanbieder (artikel 1.4.) eerst beoordeeld moeten worden of de jeugdige of zijn ouders deze ondersteuning daadwerkelijk nodig hebben.

Voorzieningen in de zin van de Jeugdwet zijn gerelateerd aan de driedelige wettelijke definitie van jeugdhulp (zie de toelichting op artikel 1). Een voorziening kan derhalve een breed spectrum van verschillende soorten ondersteuning, hulp en zorg omvatten. Een beschrijving is gewenst omdat de

wetgever gemeenten opdraagt ervoor te zorgen dat de burger zich een beeld kan vormen van de voorzieningen in het kader van jeugdhulp.

Artikel 1.2. van deze verordening biedt een overzicht van het palet aan overige en individuele voorzieningen dat het college ter beschikking staat. Omdat het aanbod van overige en individuele voorzieningen zich in de praktijk zal moeten ontwikkelen, biedt het derde lid het college de mogelijkheid om desgewenst nadere regels te stellen.

Artikel 1.3. Toegang jeugdhulp via gemeente, indiening hulpvraag

Voor de toeleiding naar een overige voorziening of het verkrijgen van een individuele voorziening geldt de vanaf artikel 1.3 beschreven procedure.

Lid 1 van dit artikel regelt de start van het toegangstraject voor jeugdigen en ouders met een hulpvraag.

Lid 2 is een letterlijke weergave van artikel 2.4, tweede lid, onderdeel b, van de wet en regelt de uitvoering van de verplichting van het college om jeugdhulp in te zetten die nodig wordt geacht in situaties waarbij de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering aan de orde is. In die situaties zal in eerste instantie een beroep moeten worden gedaan op het voorzieningenpakket dat door de gemeente is ingekocht via subsidies dan wel contracten.

Lid 3 beschrijft een toeleidingssituatie bij crisissituaties. Beschreven wordt welke mogelijkheden het college dan heeft om adequaat te reageren. Het gaat dan om situaties waarbij gesloten jeugdhulp nodig is vanwege ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen. Volgens artikel 6.1.8 van de wet kan het college hiervoor bij de kinderrechter een verzoek indienen voor een machtiging, een spoedmachtiging of een voorwaardelijke machtiging.

In lid 4 is bepaald dat het college de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen ervan, vast in een beschikking. Onder beschikking wordt overeenkomstig artikel 1:3 tweede lid van de Awb verstaan: een besluit van niet algemene strekking, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag. Het is mogelijk om een bezwaarschrift in te dienen tegen deze beschikking.

In lid 5 van dit artikel is geregeld dat onder andere de jeugdige en ouders die een beroep doen op een overige voorziening zoals een opvoedcursus, zich hier direct toe kunnen wenden zonder de procedure vanaf artikel 1.3 te hoeven doorlopen.

Artikel 1.4. Toegang jeugdhulp via huisarts, jeugdarts of medisch specialist

Artikel 1.4. regelt de wijze waarop het college omgaat met de toegang via de huisarts, medisch specialist en jeugdarts tot de jeugdhulp zoals geregeld in artikel 2.6, eerste lid, onder g, van de wet. De huisarts, medisch specialist of jeugdarts kan een jeugdige of zijn ouders verwijzen naar een individuele voorziening. Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de levering van de voorziening, moet een dergelijke verwijzing door de gemeente worden bekrachtigd. Met andere woorden, een huisarts, medisch specialist of jeugdarts kan aangeven dat een individuele voorziening nodig is, maar het is de gemeente die het formele besluit (een verleningsbeschikking als bedoeld in artikel 3.2.) dient te nemen zodat de voorziening ook daadwerkelijke beschikbaar is voor de jeugdige of zijn ouders. In het bestek is geregeld dat de specialist binnen 5 werkdagen melding doet bij het college dat een cliënt naar hem is doorverwezen via de huisarts, medisch specialist en jeugdarts. De gemeente zal in beginsel niet treden in het oordeel van de verwijzer. In geval zich een structureel meningsverschil voordoet tussen de gemeente en een verwijzer, kan de gemeente een beroep doen op de expertise van een deskundige.

Artikel 2.1 Indienen melding

In de Jeugdwet is niet specifiek bepaald op welke wijze het proces, om te komen tot een beoordeling van de hulpvraag, moet plaatsvinden. De keuze is gemaakt om dezelfde werkwijze te hanteren als bij de WMO. Het stellen van een hulpvraag kan leiden tot het indienen van een aanvraag.

In lid 1 is aangegeven dat bij het college een hulpvraag kan worden gedaan en door wie.

De melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college worden gedaan.

Het derde lid geeft aan dat het college melding registreert zodra de jeugdige en/of ouder de hulpvraag helder heeft gemaakt. Onder hulpvraag wordt verstaan: de behoefte van een jeugdige of zijn ouders in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen als bedoeld in artikel 2.3 eerste lid van de wet.

In het vierde lid staat aangegeven dat niet als melding wordt aangemerkt de vraag die meteen kan worden beantwoord en geen nader onderzoek behoeft. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan dat uit het eerste contact kan blijken dat de jeugdige en/of ouder eenvoudig kan worden verwezen naar een andere instantie of dat de jeugdige en/of ouder een voorlichting wenst over het gevoerde beleid.

In lid 5 is bepaald dat het college de ontvangst van een melding schriftelijk bevestigt.

Artikel 2.2. Legitimatie

In het kader van de rechtmatigheid wordt de identiteit van de jeugdige en/of ouders vastgesteld aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2.3. Onderzoek

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en te zorgen dat jeugdigen en ouders goed worden geïnformeerd.

In het eerste lid staat vermeld dat het college zo spoedig mogelijk een afspraak maakt voor een gesprek. Bij de vaststelling van de datum, het tijdstip en de locatie voor het gesprek kunnen dan ook al wat concrete vragen worden gesteld of aan de jeugdige of zijn ouders worden verzocht om nog een aantal stukken te overleggen.

Het derde lid dient ter voorbereiding van het gesprek waarbij voor het onderzoek naar aanleiding van de melding relevante bekende gegevens in kaart worden gebracht, zodat cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn en een goede afstemming mogelijk is met eventuele andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen. De regels met betrekking tot de privacy van betrokkenen en gegevensuitwisseling die gelden op grond van de Jeugdwet en de Wet bescherming persoonsgegevens zijn hierop van overeenkomstige toepassing. Indien gegevens nodig zijn waartoe het college geen toegang heeft in verband met de privacyregels, kan het college de jeugdige of zijn ouders vragen om toestemming om deze op te vragen of in te zien.

De tweede zin van het derde lid vloeit voort uit het amendement Voordewind/Ypma (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 83). De wet vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling is toch in de verordening opgenomen vanwege het belang om in de verordening een zorgvuldige procedure te waarborgen en te zorgen dat jeugdigen en ouders goed worden geïnformeerd over hun rechten en plichten. Dat jeugdigen en ouders niet gedwongen kunnen worden om een familiegroepsplan op te stellen spreekt voor zich, uiteraard kan het college het – in bepaalde gevallen waar dat meerwaarde zou kunnen hebben – wel aanraden en stimuleren. Bovendien, ook als er geen familiegroepsplan wordt opgesteld, zullen bepaalde zaken die ter sprake kunnen komen tijdens het opstellen van een familiegroepsplan óók ter sprake komen tijdens het

onderzoek (een gesprek tussen deskundigen en de jeugdige of zijn ouders, zie artikel 2.4., eerste lid). Dan gaat het bijvoorbeeld om het vermogen van de jeugdige of zijn ouders om zelf of met ondersteuning van de naaste omgeving een oplossing voor de hulpvraag te vinden.

De gemeente heeft in dezen de taak om haar beleid zo vorm te geven dat het gericht is op het tot stand brengen en uitvoeren van familiegroepsplannen (artikel 2.1, onder g, van de wet). Het kan zijn dat het nodig is om enige vorm van ondersteuning te bieden bij het opstellen van een familiegroepsplan om hier effectief uitvoering aan te geven. Dat deze ondersteuning geboden dient te worden als de jeugdige of zijn ouders hier behoefte aan hebben, wordt bevestigd in de laatste zin van het derde lid. Uiteraard kunnen de jeugdige of zijn ouders niet gedwongen worden om ondersteuning te accepteren, maar kan het college het – in bepaalde gevallen waar dat meerwaarde zou kunnen hebben – ook hier wel aanraden en stimuleren. Welke vorm deze ondersteuning heeft, is aan de gemeente, bovendien kan deze van geval tot geval verschillen.

Het familiegroepsplan moet binnen redelijke termijn opgesteld worden. Een vaste termijn stellen is niet mogelijk, aangezien dit ook mede afhangt van de mate waarin en de vorm van eventuele geboden ondersteuning. Omdat het onderwerp zal zijn van het onderzoek, ligt het voor de hand het familiegroepsplan voorafgaand aan het begin van het onderzoek wordt opgesteld. Maar ook tijdens het onderzoek kan mogelijk nog de (gedeelde) wens ontstaan om de eigen kracht nader te onderzoeken en een familiegroepsplan op te stellen. Zo de situatie zich daarvoor leent, kan dan besloten worden hiermee aan de slag te gaan en het onderzoek daarna voort te zetten.

In het vierde lid is een bepaling opgenomen ter voorkoming van onnodige bureaucratie. Als de gemeente al een dossier heeft van de jeugdige of zijn ouders, en de jeugdige of zijn ouders geven toestemming om dit dossier te gebruiken, dan kan een vooronderzoek achterwege blijven. Een gesprek over de acute hulpvraag is dan in de regel nog wel nodig. Indien de hulpvraag ook al bekend is, en het bijvoorbeeld over een vervolgvraag gaat, dan kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders ook van het gesprek worden afgezien. Dit laatste is bepaald in artikel 2.4., derde lid.

Artikel 2.4 Gesprek

Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het van belang dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Daarbij is het van belang dat het onderzoek in samenspraak met de jeugdige en zijn ouders wordt verricht. Voor een zorgvuldig onderzoek is veelal persoonlijk contact nodig om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn ouders te krijgen. Het ligt daarom ook voor de hand dat tijdens een gesprek met de jeugdige en zijn ouders het een en ander wordt besproken. Of dit gesprek op een gemeentelocatie plaatsvindt, op school, bij de jeugdige of zijn ouders thuis, of bij een andere deskundige zal afhankelijk van de concrete situatie worden besloten. Indien nodig voor het onderzoek, kan ook sprake zijn van meerdere (opeenvolgende) gesprekken.

In het gesprek zou duidelijk moeten worden hoe ook de meest complexe individuele voorzieningen kunnen worden getroffen. De wetgever omkleedt de procedure om te komen tot een individuele voorziening met allerlei waarborgen rond een deskundige beoordeling. Het kan zelfs gaan om diagnostiek om voor een psychiatrische behandeling in aanmerking te komen of voor een verblijf in 24-uursopvang. Dat zijn zwaarwegende beslissingen waaraan professioneel onderzoek en afweging aan ten grondslag ligt.

In het eerste lid is opgenomen dat het gesprek zo spoedig mogelijk moet plaatsvinden. Het hangt af van de situatie hoe snel dat kan of moet plaatsvinden.

In de onderdelen a tot en met h zijn de onderwerpen van het gesprek weergegeven. Het betreft uiteraard altijd maatwerk. Indien de jeugdige al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden en zal bijvoorbeeld alleen kunnen worden gevraagd of er nog nieuwe ontwikkelingen zijn. Komen een jeugdige of zijn ouders voor het eerst bij de gemeente, dan zal het gesprek dienen om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn situatie

te krijgen. In onderdeel c wordt de eigen kracht van jeugdigen en ouders voorop gesteld overeenkomstig het in de considerans van de wet vermelde uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt. Een te verstrekken voorziening kan ook juist nodig zijn om de mate van probleemoplossend vermogen van de jeugdige en zijn ouders en die van de naaste omgeving te versterken.

Ten aanzien van de afstemmingsplicht in onderdeel e valt te denken aan een voorziening die een jeugdige ontvangt op grond van de AWBZ of de Zvw en een voorziening op het gebied van passend onderwijs.

Het tweede lid dient ertoe ouders te informeren.

Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. De bijdrage wordt vastgesteld door een door het college daartoe aangewezen bestuursorgaan, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. In artikel 8.2.3 van de wet is bepaald dat de ouderbijdrage door 'het bestuursorgaan dat (door Onze Ministers) met (de vaststelling en) de inning is belast' wordt vastgesteld en ten behoeve van de gemeente wordt geïnd. De ouderbijdrage geldt op grond van art. 8.2.1 van de wet alleen in situaties van jeugdhulp buiten de thuissituatie.

Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat de regering het wenselijk acht om de eigenbijdrageregelingen voor de extramurale AWBZ, de Wmo en de Jeugdwet goed op elkaar te laten aansluiten. Gelijk aan de eigen bijdrage in de Wmo, wordt daarom geregeld dat de vaststelling en inning van de ouderbijdrage voor jeugdhulp zal worden verzorgd door het CAK. Het hebben van één organisatie die de ouderbijdragen int maakt dat er zicht is op het aantal ouderbijdragen dat een gezin moet betalen en maakt het mogelijk om die waar nodig te beperken.

Artikel 2.5. Verslag

In lid 1 staat vermeld dat het onderzoek wordt afgerond binnen zes weken na registratie van de melding. In de wet staat echter geen termijn vermeld. Er is gekozen voor een termijn van zes weken, zodat dezelfde termijn wordt gehanteerd als bij de WMO.

Het tweede lid is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij is een voorbeeld genomen aan de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting op het wetsvoorstel Wmo 2015 (Kamerstukken II 2013/14 33 841, nr.3) staat hierover dat het college een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om de cliënt in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen.

Artikel 2.6. Aanvraag

Deze bepaling is een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels stelt met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening. Een aanvraag is nodig om een verleningsbeschikking voor een individuele voorziening te verkrijgen.

In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af.

Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. Een aanvraag dient te zijn voorafgegaan door het stellen van een hulpvraag / een melding.

In de Jeugdwet is geen beslistermijn opgenomen. Voor de beslistermijn is daarom aansluiting gezocht bij de WMO. In lid 2 is opgenomen dat het college een beschikking geeft binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag.

Artikel 2.7. Extern deskundigenonderzoek

In lid 1 is bepaald het college bevoegd is om de jeugdige en/of ouders op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of ondervragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van het onderzoek. Het college mag dus geen gegevens (doen) opvragen waarin hij uit andere hoofde geïnteresseerd is.

Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de jeugdige en/of ouders en de adviseur welk aanvullend onderzoek nog nodig is.

Artikel 3.1. Toekenning individuele voorziening

In dit artikel wordt duidelijk gemaakt welke afwegingsfactoren het college hanteert bij toekenning van individuele voorzieningen, inclusief het pgb. Hierbij is het voor het college van belang de mate van 'eigen kracht' en het al of niet gedeeltelijk gebruik kunnen maken van een overige of andere voorziening, goed te beoordelen. Dit is vastgelegd in lid 1.

Lid 2 heeft betrekking op de situatie, dat een verwijzing op grond van artikel 1.4. die door het college moet worden uitgevoerd, aan de orde is. Er dient dan een schriftelijke toekenning van een individuele voorziening plaats te vinden.

In het derde lid van dit artikel zijn specifieke bepalingen over het pgb opgenomen. Hierin is aangesloten op artikel 8.1.1 van de wet, dat voor het pgb is aangepast aan de verwante regelgeving met betrekking tot de maatschappelijke ondersteuning als geregeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

In artikel 8.1.1, vijfde lid, onderdeel a, van de wet is bepaald dat het college een pgb kan weigeren voor zover de kosten van het betrekken van de jeugdhulp van derden hoger zijn dan de kosten van de individuele voorziening. De formulering in artikel 8.1.1 maakt nog wel mogelijk dat jeugdigen of hun ouders zelf kunnen bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb dan slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgesteld aanbod. Deze, uit het amendement Bisschop en Voortman voortvloeiende mogelijkheid is expliciet vastgelegd in lid 4.

Artikel 3.2 Inhoud beschikking

Indien de jeugdige of zijn ouders een formele aanvraag bij het college indienen (artikel 2.6.) of er overeenkomstig de artikelen 1.3. vierde lid en 1.4. derde lid, een beschikking afgegeven wordt, dient het college een schriftelijke beschikking op te stellen, waartegen zij bezwaar en beroep op grond van de Awb kunnen indienen. Uitgangspunt van de wet is dat de jeugdige of zijn ouders een voorziening in 'natura' krijgen. Indien gewenst door de jeugdige of zijn ouders bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van een pgb.

Het eerste lid bevestigt de regeling van deze onderwerpen in de Jeugdwet en de Awb en is hier opgenomen in het belang van burgers om hen in de verordening een zo compleet mogelijk beeld te geven van hun rechten en plichten. De mogelijkheid om bezwaar in te dienen tegen de beschikking en ook de daarop volgende mogelijkheid van beroep bij de rechter is geregeld in de Awb en geldt in beginsel voor alle beschikkingen. Indien een jeugdige of zijn ouders in bezwaar en beroep willen gaan, hebben zij op grond van de Awb het recht op het indienen van een aanvraag, waarmee een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit kan worden uitgelokt. Ook de weigering, of het te lang uitblijven van een beschikking, geeft de burger op grond van de Awb de ingang van bezwaar en beroep.

Lid 2 geeft aan welke elementen de beschikking voor een voorziening in natura dient te bevatten.

Lid 3 vermeldt de inhoudseisen voor de pgb-beschikkingen.

In lid 4 is bepaald dat in de beschikking informatie wordt opgenomen over de wettelijk geldende regels ter zake van de eventuele verschuldigdheid van een ouderbijdrage. De vaststelling en inning geschiedt door het bestuursorgaan dat namens de gemeente met de inning is belast.

Artikel 3.3. Regels voor het pgb

Op grond van artikel 8.1.1 van de wet is bepaald dat indien de jeugdige of zijn ouders dit wensen, het college hen een pgb verstrekt dat hen in staat stelt die jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort van derden te betrekken.

Een pgb wordt verstrekt indien:

- de jeugdige of zijn ouders, eventueel met hulp, in staat zijn de aan de pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;
- de jeugdige of zijn ouders zich gemotiveerd op het standpunt stellen dat zij de individuele voorziening, die wordt geleverd door een aanbieder, niet passend achten.

Om te kunnen vaststellen of de jeugdige of zijn ouders aan deze voorwaarden voldoen, wordt van de jeugdige of zijn ouders verwacht dat zij een gemotiveerd verzoek indienen als zij voor een pgb in aanmerking willen komen. Aan dit verzoek wordt een aantal eisen verbonden, dat is opgenomen in het eerste lid.

Het tweede en derde lid berusten op artikel 2.9, onder c, van de wet. In deze wetsbepaling staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.

Het vierde lid betreft een delegatiebepaling. De raad delegeert de bevoegdheid aan het college om bij nadere regels voorwaarden te stellen aan het pgb voor personen uit het sociaal netwerk.

Artikel 4.1. Nieuwe feiten en omstandigheden

Dit artikel is een uitwerking van artikel 8.1.2 van de wet.

Artikel 4.2. Herziening of intrekking

Lid 1 is een uitwerking van artikel 8.1.4. van de wet.

Lid 2 is een 'kan' bepaling. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen zes maanden na de uitbetaling van het pgb geen voorziening is getroffen, heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken.

Artikel 4.3. Terugvordering

In dit artikel is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte individuele voorziening of pgb. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen.

De artikelen 4.1. tot en met 4.3. zijn een uitwerking van de bij nota van wijziging (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 11, artikel D) ingevoegde verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder d, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. In de toelichting op de nota van wijziging is voorts vermeld dat het tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid behoort misbruik van de geboden voorzieningen te voorkomen en, waar nodig, op te treden tegen onterecht gebruik van individuele voorzieningen of persoonsgebonden budgetten.

De artikelen 4.1. tot en met 4.3. geven handen en voeten aan de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik en zijn opgenomen in deze verordening. De wettekst van de artikelen 8.1.2 tot en met 8.1.4 is veelal beperkt tot de pgb. Waar mogelijk en zinvol, is dit ter uitwerking van de delegatiebepaling in artikel 2.9, onder d, van de wet, in de verordening uitgebreid tot de individuele voorziening in natura. Hiervoor kan ook steun gevonden worden in de tekst van de toelichting op artikel 8.1.2, waarbij is vermeld dat de in het eerste lid geregelde inlichtingenverplichting als uitgangspunt heeft dat van de jeugdige en zijn ouders aan wie een individuele voorziening of een daaraan gekoppeld pgb is verstrekt, verlangd kan worden dat ze voldoende gegevens en inlichtingen verstrekken om het college in staat te stellen te beoordelen of het beroep op die individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb terecht is gedaan. Indien het de jeugdige of zijn ouders redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat er feiten en omstandigheden, of daarin opgetreden wijzigingen, zijn die van invloed kunnen zijn op de toekenning van de individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb, dienen zij dit onverwijld aan het college te melden. Verstrekken zij niet onverwijld uit eigen beweging of op verzoek van het college alle gevraagde inlichtingen en bewijsstukken, dan heeft dat gevolgen voor de toekenning van de voorziening of het daaraan gekoppelde pgb. Het college kan niet alleen bij een aanvraag, maar ook in andere stadia concrete informatie en bewijsstukken van de belanghebbende vragen.

Artikel 5.1. Verhouding prijs en kwaliteit

Het college kan de uitvoering van de Jeugdwet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de jeugdige of zijn ouders, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.11, eerste lid, van de Jeugdwet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.12 van de Jeugdwet). Daarbij dient in ieder rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat er alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat er een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 5.2. Vertrouwenspersoon

In artikel 2.6, eerste lid, onder f, van de wet is bepaald dat het college ervoor verantwoordelijk is dat jeugdigen, hun ouders of pleegouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon. De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het in het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van jeugdigen en ouders te geven. Iedere cliënt die vragen, klachten over en/of problemen heeft met zijn/haar (rechts)positie en over de (toeleiding naar) jeugdhulp, mag ondersteuning krijgen van een vertrouwenspersoon. Gemeenten hebben er met elkaar voor gekozen het vertrouwenswerk centraal via de VNG te regelen en in te richten (ALV VNG, 18 juni 2014). De VNG gaat namens alle gemeenten in eerste instantie landelijke inkoop voor de duur van twee jaar verrichten, waarna evaluatie plaatsvindt. Als gemeente hebben we de plicht om aan onze inwoners kenbaar te maken dat ze gebruik mogen maken van deze vorm van ondersteuning.

Artikel 5.3. Klachtenregeling

Dit artikel regelt het gemeentelijke klachtrecht. De gemeente is al op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Awb, waarin een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling is gegeven, en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te verzoeken een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met een enkele bepaling worden volstaan.

In de regel zal eerst de aanbieder worden aangesproken bij klachten over de wijze van behandeling. De klachtmogelijkheid tegenover de aanbieder is geregeld in artikel 4.2.1 e.v. van de wet. Pas wanneer dit klachtrecht niet bevredigend is, of niet logisch, bijvoorbeeld bij gedragingen van gemeenteambtenaren, dan komt de gemeentelijke klachtmogelijkheid in zicht. De klacht wordt dan afgehandeld overeenkomstig de bepalingen van de Procedureregeling Klachtbehandeling gemeente Hengelo.

Artikel 5.4. Inspraak en medezeggenschap

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over de medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4.2.4 e.v. van de wet.

Regeling van de medezeggenschap is verplicht op grond van artikel 2.10 van de wet in samenhang met artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015. In artikel 2.10 worden de artikelen 2.1.3, derde lid, en 2.5.1 (jaarlijks cliëntervaringsonderzoek) van de Wmo 2015 van overeenkomstige toepassing verklaard. Ingevolge artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015 dient bij verordening te worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet. Met het derde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 6.1. Nadere regels

Het kan noodzakelijk zijn om nadere regels te stellen op het gebied van onderwerpen die niet expliciet als onderwerp van nadere regelgeving zijn aangemerkt. Dit artikel biedt de grondslag hiervoor.

Artikel 6.2. Intrekking oude verordening

In dit artikel wordt de oude verordening ingetrokken.

Artikel 6.3. Overgangsbepalingen

In het eerste lid is bepaald dat besluiten die berusten op bepaalde artikelen van de in te trekken verordening, voortaan berusten op de overeenkomstige artikelen van de nieuwe verordening. Dit wordt omhangen genoemd. De besluiten hangen voortaan aan de nieuwe verordening.

In het tweede lid is bepaald dat aanvragen die voor de inwerkingtreding van deze nieuwe verordening zijn ingediend maar waarop bij de inwerkingtreding nog niet is beslist, worden afgedaan op grond van de nieuwe verordening.

In het derde lid is voor lopende bezwaarschriften bepaald dat deze volgens de nieuwe verordening worden afgedaan.

Artikel 6.4. Inwerkingtreding

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 6.5. Citeertitel

Dit artikel legt vast hoe de verordening moet worden aangehaald.

Behandelaanbod

Onderwerp	Tweede Beleidsrapportage 2015		
Zaaknummer	1094593	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis / - besprekpunten	Het kader van jaarlijkse P&C cyclus bestaat uit de beleidsbegroting, twee tussentijdse rapportages en het jaarverslag. U wordt de tweede beleidsrapportage 2015 aangeboden.		
Historie			

Politieke Markt	Datum 13 oktober 2015			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Vincent Mulder	Leo Nijland	Raadzaal	bestuur	45 minuten
Doel van de sessie	Oordeelvormend			
Behandeladvies	Vergelijkbaar met vorig jaar behandelt het college de beleidsrapportage in de vorm van een Power Point Presentatie			
Spreekrecht publiek	ja		duur: max. 5 minuten	

Raad	Datum 4 november 2015	
Doel van de sessie	Besluitvormend	
Behandeladvies	Zie advies voor de behandeling op de raadsagenda	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1094593	Bosveld, Dolf	PF-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Tweede Beleidsrapportage 2015			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

1. in te stemmen met de tweede beleidsrapportage 2015;
2. de begroting 2015 te wijzigen op basis van de voorliggende begrotingswijziging;
3. kennis te nemen van de notitie "Tweede Bestuursrapportage 2015 Transitie"

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Met deze beleidsrapportage rapporteert het college over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen bij de uitvoering van de begroting 2015.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1094593	Bosveld, Dolf	PF-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Tweede Beleidsrapportage 2015			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

Niet van toepassing

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het kader van jaarlijkse P&C cyclus bestaat uit de beleidsbegroting, twee tussentijdse rapportages en het jaarverslag. Nu wordt u de tweede beleidsrapportage 2015 aangeboden. Evenals vorig jaar wordt de Berap in de vorm van een powerpoint presentatie behandeld.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De inhoudelijke en financiële afwijkingen in de uitvoering van de begroting 2015 zijn toegelicht in de als bijlage opgenomen presentatie "Tweede Beleidsrapportage 2015".

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. *in te stemmen met de tweede beleidsrapportage 2015;*
2. *de begroting 2015 te wijzigen op basis van de voorliggende begrotingswijziging;*
3. *kennis te nemen van de notitie "2e Bestuursrapportage 2015 - Transities"*

FINANCIËLE ASPECTEN

Financieel:

Op basis van deze tweede beleidsrapportage 2015 wordt een batig saldo van ruim € 900.000 verwacht, waarvan wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de algemene reserve.

BIJLAGE(N)

1. Powerpointpresentatie "Tweede beleidsrapportage 2015";
2. .e begrotingswijziging 2015
3. Overzicht budgettaire effecten
4. 2e Bestuursrapportage 2015 - Transities

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

BIJLAGE I

BETREFT: VASTSTELLING 6E WIJZIGING BELEIDSBEGROTING 2015

BEHOREND BIJ 2e BELEIDSRAPPORTAGE 2015 (zaaknr. 1094593)

DATUM RAADSBSLUIT: 4 november 2015

[illegible]

BIJLAGE II

Overzicht van mutaties in reserves uit de 6e wijziging Beleidsbegroting 2015 Raadsbesluit 4-11-2015 (raadzaak 1094593)

Reserve	Omschrijving	Bedrag (x 1.000)		Opmerkingen
		Onttrekking	Toevoeging	
Reserve bestrijding Jeugdwerkloosheid	Voor projecten jeugdwerkloosheid wordt 50.000,- onttrokken aan deze reserve.	50		<i>vrij aanwendbaar</i>
Reserve vastgoedbedrijf	Voor toekomstig te treffen onderhoudsmaatregelen aan het sport- en leercentrum bij het FBK-stadion wordt vanuit de Reserve Preventiepakket Berflo Es 240.000,- overgeheveld naar de Reserve vastgoedbedrijf.		240	<i>vrij aanwendbaar</i>
Reserve Preventiepakket Berflo Es	Voor de dit jaar gemaakte kosten sport- en leercentrum dient 160.000,- te worden onttrokken uit deze reserve. Daarnaast wordt 240.000,- overgeheveld naar de Reserve vastgoedbedrijf voor toekomstig onderhoud aan het sport- en leercentrum.	400		<i>vrij aanwendbaar</i>
Reserve Decentralisatie Uitkering	Voor de afwikkeling van de stelpost erfgoed en ruimte wordt 25.000,- onttrokken uit deze reserve	25		<i>vrij aanwendbaar</i>
saldo		475	240	

Voor toerekening weerstandsvermogen is bepalend de vrije aanwendbaarheid (zie Beleidsbegroting 2015-2018 par. 6.2 Weerstandsvermogen (pag. 94))

toename weerstandsvermogen	240
afname weerstandsvermogen	475
totaal toename weerstandsvermogen	715

Bijlage 1**OVERZICHT FINANCIËLE AFWIJKINGEN HOOFDFUNCTIES
MET TOELICHTING 2E BERAP 2015***(betreft prognose te verwachten afwijking voor begrotingsjaar 2015)*

Product	Budgettaire effecten 2^e berap 2015 (> € 50.000) Toelichting	Afwijking (+ = voordeel) (- = nadeel)
002.2	Externe subsidieverwerving De verwachting is dat van de resterende taakstelling € 200.000 kan worden gerealiseerd.	-100.000
214.1	Parkeren Door tariefsverhoging in de schilgebieden wordt over 2015 een hogere opbrengst verwacht.	100.000
421.2	Onderwijshuisvesting In het financieel perspectief is vanaf 2016 al rekening gehouden met de structurele overschrijding van de lasten van schadeherstel aan onderwijsgebouwen. De begroting 2015 was hierop nog niet aangepast.	-100.000
531.1	Sportparken Betreft het restant van de taakstelling FBK (€ 110.000). In de raadsbrief van 2 december 2014 bent u uitgebreid geïnformeerd over de "Uitvoering motie inzake exploitatie FBK stadion" (zaaknummer 1008824).	-110.000
511.1	Muziekschool De Muziekschool heeft een beroep gedaan op de overeenkomst werkloosheidslasten. Het betreft lasten over 2014. Daarnaast moet rekening worden gehouden met extra uitgaven voor juridische advisering en extra inzet op personeel en organisatie.	-198.400
560.6	Groen stedelijk niveau Herstelkosten stormschade juli 2015.	-80.000
610.1	Bijstandsverlening Nadeel op terugvordering bijstandsuitkeringen van € 150.000 a.g.v. gerechtelijke uitspraken, waardoor correcties op onderhoudsplicht en fraudevordering dienden te worden doorgevoerd (over meerdere jaren).	-150.000
	Bijstandsuitkeringen: een lagere stijging van het aantal bijstandsuitkeringen dan geprognosticeerd en een daling van de prijs per uitkering.	1.100.000
	Overige afwijkingen: PostNL, starters- en bedrijfsadviesing, sociale economie	-145.000
614.1	Minimabeleid Extra verstrekkingen minimabeleid, met name door extra kosten bewindvoering. Hiervoor kan de stelpost armoedebelid voor dit doel worden ingezet omdat er zeker een raakvlak bestaat en de evaluatie armoedebelid op zijn vroegst eind 2015 afgerond zal zijn.	-140.000
614.4	Schuldhelpverlening / bedrijfsadviesing Er wordt een lagere omzet verwacht als gevolg van de aantrekkende economie. Per saldo € 40.000 nadeel. Extra kosten inhuren voor schuldhelpverlening ad € 150.000 worden deels gedekt uit vacaturruimte en lagere kosten Stadsbank Oost Nederland. Per saldo nadeel € 103.000.	-143.000
623.4	Werkloosheidsbeleid Na-ijlende alfabetiserings-of inburgeringstrajecten bij ROC kunnen voor een bedrag van € 94.000 niet binnen de beschikbare budgetten worden opgevangen.	-94.000
822.5	Vergunningverlening bouwen Hoewel de prognoses voor de bouw positief zijn blijven de leges nog fors achter bij de raming. De legesinkomsten zijn grotendeels afhankelijk van grote projecten. Nog niet alle begrote projecten voor 2015 zijn ingediend.	-500.000
830.7	Accommodatiebeleid In verband met leegstand en het afstoten van enkele objecten verwachten wij	-233.000

	dat de begrote baten niet worden gerealiseerd (nadeel € 170.000). De lasten zullen naar verwachting hoger uitvallen dan begroot (€ 63.000) in verband met leegstand van enkele objecten (o.a. energielasten, belastingen en leegstandsbeheer).	
830.6	Grex algemene dienst De doorberekening voor werkzaamheden Projectburo Hart van Zuid is te hoog geraamd.	-94.000
914.1	Rente financiering Voor het eerst is bij de tussenrapportage een actualisering van de kostenplaats rente gemaakt. Er is een betere prognose van de werkelijke rente gemaakt en ook zijn de kapitaallasten van de lopende en nieuwe investeringen geëxtrapoleerd naar de verwachte jaarlasten. Belangrijke meevallers zijn te constateren in de nog steeds extreem lage marktrente en de door te berekenen rente aan nieuwe investeringen.	985.000
913.2	Deelnemingen Het eerste dividend van Twente Milieu sinds de oprichting was niet geraamd.	100.000
921.1	Gemeentefonds Op basis van de septembercirculaire kan de geraamde uitkering voornamelijk door aanpassing van het accres, in positieve zin worden bijgesteld.	471.700
922.5	Begrotingstechnische correcties Resultaat GBT vorig boekjaar.	76.700
931.1	Onroerende zaakbelasting De opbrengst is door areaaltoename hoger dan geraamd.	300.000
960	Saldo kostenplaatsen Onderuitputting op sectorbudgetten en (nog)niet geraamde inkomsten uit samenwerking leiden tot een voordelig resultaat op kostenplaatsen.	467.060
	Budgettaire neutrale wijzigingen o.a. baten en lasten burgerzaken, onderwijshuisvesting, volwasseneneducatie, jeugdwerkloosheid, baten en lasten afval.	-1.101.300 1.101.300
	Saldo van kleinere wijzigingen (< € 50.000)	-185.300

Totaal wijzigingen per saldo (batig)

1.327.760

2^e Bestuurs-rapportage 2015 – Transitie

Inleiding

In juni 2015 heeft u de eerste bestuurs-rapportage 2015 ontvangen rond de transitie Jeugd, Wmo en Participatie 2015. Hierin hebben wij u verder meegenomen in de voortgang rond de Transitie. Belangrijk vonden wij het toen u te melden dat in de eerste periode van 2015 de prioriteit lag bij het verstrekken van de zorg die nodig is voor de burger. We zijn nu 8 maanden op weg en willen u rond de verschillende onderwerpen opnieuw informeren over de voortgang. We zitten nog steeds in de ontwikkeling van de transitie, dus de opzet en de invulling van deze rapportage kan naar de toekomst toe nog wijzigen en aangevuld worden. Daarnaast heeft u in augustus 2015 de Jeugdmonitor 2013-2014 en de Kindmonitor 2013 van de JGZ ontvangen. Deze beide documenten zijn op Extranet geplaatst. De aankomende jaren zullen we proberen zoveel mogelijk de gegevens met elkaar te integreren.

Jeugd en WMO

Nu na 8 maanden kunnen we u in deze rapportage meenemen in een groot aandeel cijfers rond Jeugd en Wmo (peildatum 31 augustus 2015).

- *Aantal meldingen*; om te kunnen sturen op de benodigde inzet registreren we het aantal (nieuwe) meldingen bij het zorgloket en de teams van de gemeente en bij de wijkteams.

In de afgelopen periode zijn er 1271 meldingen geweest bij de wijkteams. Verderop in de rapportage zijn deze meldingen verder geduid. Het zorgloket kreeg 9836 meldingen. Het team Jeugd kreeg 237 meldingen en het team WMO 1149 meldingen in de afgelopen periode.

- *Verwijzers jeugdhulp en WMO*; verwijspatronen kunnen op langere termijn trends zichtbaar maken en zo informatie geven over de ingerichte zorgstructuur.

Verwijzingen jeugdhulp	Aantal
Regisseur (aantal beschikkingen)	112
Huisarts	111
Jeugdarts	11
Medisch specialist*	26
Gecertificeerde instelling**	43

*medisch specialist = kinderarts 4 en kinderpsychiater 22

**gecertificeerde instellingen = jeugdbescherming 29 en school 14

Verstrekte voorzieningen WMO	Aantal
Regisseur / consulent (aantal beschikkingen)	867

- *Jeugdigen in zorg en cliënten in WMO*; hier wordt inzicht gegeven in waar beïnvloeding kan plaatsvinden om doorstroom naar maatwerkvoorziening te beperken

Jeugd en traject	Jeugdigen	Maatwerkvoorzieningen
Overgangsrecht maatwerk	50	92
Maatwerk	80	119
Overgangsccliënten jeugd AWBZ	52	64
Jeugd	30	34
Overgangsccliënten GGZ	657	679
Jeugd GGZ	332	382
Spec. Jeugdzorg	104	113
JbJr	0	0
Jeugdzorg +	1	1
LTA	1	1

**het betreft hier aantallen jeugd en aantallen jeugdigen in traject (geen unieke jeugdigen)
Zo is het dus mogelijk dat 50 jeugdigen gebruik maken van 92 maatwerkvoorzieningen.*

Cliënten en voorzieningen	Cliënt	Maatwerkvoorzieningen
HH basis	2634	2634
HH plus	36	36
Woonvoorziening	342	424
Vervoer sociaal	2269	2322
Vervoer naar voorziening	255	255
Hulpmiddelen	1451	1996
Overgangsccliënten begeleiding groep	360	360
Overgangsccliënten begeleiding individueel	668	668
Overgangsccliënten persoonlijke verzorging	70	70
Overgangsccliënten kortdurend verblijf	4	4
Ondersteuning maatschappelijke deelname	231	231
Ondersteuning zelfstandig leven	278	278
Kortdurend verblijf	3	3
Invalidenparkeerkaart**	1310	1379

**het betreft hier aantallen cliënten en aantal cliënten in voorzieningen (geen unieke cliënten)*

***invalidenparkeerkaart = officieel geen WMO, maar wel een aanvullende voorziening*

- *Kosten per zorgvorm*

Ook hebben we nu meer zicht op de kosten over de afgelopen 8 maanden. De afgelopen maanden is er nog wel gekozen voor betaling van de facturen zonder koppeling met de beschikking, het zgn. handmatig betalen. Voor zover we nu kunnen bekijken zullen de systemen vanaf september voldoende ingericht zijn om automatische betaling te kunnen doen. Wel hebben we zicht op de financiële inzet op de verschillende zorgvormen. Op basis van de tot op heden ingediende facturen, van zorgaanbieders ontvangen omzetgegevens over het eerste half jaar en van hen ontvangen prognosecijfers over de resterende maanden hebben wij financiële doorrekeningen (extrapolaties) gemaakt voor het gehele jaar 2015. Zoals de financiën zich nu ontwikkelen verwachten we de transities op Jeugd en WMO in 2015 budgettair neutraal uit te kunnen voeren.

Jeugd	Begroet (heel 2015) in €	Kosten t/m 31.08.2015 in €
Begeleiding, behandeling, persoonlijke verzorging en tijdelijk verblijf – Zorg in natura		
Overgangsrecht	120.707	30.260
Begeleiding		179.679
GRIP	238.293	187.502 <i>(waarvan 139.168 gefinancierd wordt middels een provinciale subsidie)</i>
Behandeling	221.000	60.737
Persoonlijke verzorging	44.000	3.629
Tijdelijk verblijf	0	7.911
Verblijf	3.980.000	1.110.179
	4.604.000	1.440.729
Geestelijke gezondheidszorg – Zorg in natura		
Jeugd GGZ	2.501.000	117.596
Specialistische jeugdhulp – Zorg in natura		
Opvoedhulp	919.000	506.111
Spoedzorg	393.000	426.892
Pleegzorg	1.183.000	686.973
Verblijf	1.631.000	981.081
	4.126.000	2.601.057
Gesloten jeugdzorg – Zorg in natura		
Jeugdbescherming	1.762.000	1.076.564
Jeugdreclassering	258.000	202.120
Jeugdzorg +	679.112	199.852
	2.699.112	1.478.536
AMHK/ crisisdienst:		
Veilig Thuis Twente	402.140	301.303
Landelijk Transitie Arrangement		
LTA – uitbestede werkzaamheden	666.936	45.608
LTA- Academische zorg	133.064	0
	800.000	45.608
Persoonsgebonden budget		
PGB - Jeugdhulp	3.744.000	1.232.543
Bijdragen		
Ouderbijdragen	-10.000	-20.366

* een aantal zorgaanbieders heeft nog een (forse) achterstand met betrekking tot de facturatie van geleverde zorg. De kosten hiervan zijn derhalve nog niet opgenomen.

Voor de GGZ-zorg geldt dat pas na afloop van een diagnosebehandelcombinatie (DBC/ traject) gefactureerd kan worden. We verwachten eind van dit jaar/ begin volgend jaar nog zeer veel facturen voor deze zorgvorm binnen te krijgen. Daarnaast komen rekeningen later binnen door de privacy problematiek. Voor alle genoemde bedragen geldt dat dit de kosten voor de extern door zorgaanbieders geleverde zorg betreffen. Interne uitvoeringskosten zijn hierin niet meegerekend.

WMO	Begroot (heel 2015) in €	Kosten t/m 31.08.2015 in €
Huishoudelijke hulp		
HH basis (ZIN)	6.125.300	2.546.453
HH plus (ZIN)		
HH toeslag	1.021.972	57.018
HH (PGB)	1.325.800	624.027
Eigen bijdragen	-850.000	-1.078.227
	7.623.072	2.149.271
Hulpmiddelen en woonvoorzieningen		
Woonvoorziening	725.000	388.749
Hulpmiddelen (ZIN)	1.875.000	1.057.745
Hulpmiddelen (PGB)		21.320
Invalidenparkeerkaart	-14.000	-7.736
	2.586.000	1.460.078
Vervoer		
Vervoer sociaal	1.400.000	526.468
Vervoer naar dagvoorziening	62.000	45.934
Eigen bijdragen	-343.000	-205.905
	1.119.000	366.497
Begeleiding en behandeling		
Overgangsccliënten (ZIN)	4.836.000	1.325.676
Ondersteuning zelfstandig leven (ZIN)		122.163
Ondersteuning maatschappelijke deelname (ZIN)		196.611
Begeleiding & behandeling (PGB)	5.255.000	3.136.966
Eigen bijdragen	-568.000	0
	9.523.000	4.781.416
Kortdurend verblijf		
Kortdurend verblijf (ZIN)	6.000	201
Kortdurend verblijf (PGB)	87.000	13.404
	93.000	13.605

* een aantal zorgaanbieders heeft nog een achterstand met betrekking tot de facturatie van geleverde zorg. De kosten hiervan zijn derhalve nog niet opgenomen.
Voor alle genoemde bedragen geldt dat dit de kosten voor de extern door zorgaanbieders geleverde zorg betreffen. Interne uitvoeringskosten (en externe inhuur i.v.m. herindicaties) zijn hierin niet meegerekend.

- Aantal beëindigde trajecten; hiermee kan zicht gehouden worden op de resultaten

Reden beëindiging Jeugd	Maatwerkvoorziening Jeugd
Beëindiging volgens plan	277
Externe omstandigheden (vb verhuizing)	1

Reden beëindiging WMO	Maatwerkvoorzieningen WMO
Beëindiging volgens plan	457
Afgesloten in overeenstemming	160
Externe omstandigheden (vb verhuizing)	69
Overlijden	210
Overgang naar WLZ	62

- *Aantal bezwaar en beroepszaken, aantal klachten en meldingen*

Tendens bezwaren

Inmiddels lopen er dertien bezwaarprocedures tegen beschikkingen WMO en Jeugdzorg (nieuwe taken). Daarbij zien we een aantal zaken naar voren komen.

Ten eerste komt onze werkwijze voor het afhandelen van meldingen aan de orde. We hebben er bewust voor gekozen om de benodigde zorg zo snel mogelijk in te zetten. Dat betekent in de praktijk dat onze werkwijze niet volledig overeen komt met wat is vastgelegd in de wet of in de verordening. Zo mist bijvoorbeeld de formele aanvraag, de melding wordt na onderzoek “automatisch” doorgezet naar een toekenning dan wel een afwijzing. Verder ontvangen cliënten bij een toekenning pas de beschikking en het verslag nadat de benodigde zorg is ingezet. Dit is formeel niet juist. Het is echter een bewuste keuze de werkwijze op deze manier in te richten. Dit omdat we op dit moment kampen met achterstanden in de afwikkeling van meldingen en we het nodig vinden om de zorg zo snel mogelijk in te zetten, ook al betekent dit dat dit juridisch niet altijd de juiste weg is. Wanneer de achterstanden zijn weggewerkt gaan we de werkwijze in overeenstemming brengen met de formele vereisten.

Daarnaast zien we dat de bezwaren zich tot nu voornamelijk richten op “verlengde” indicaties. Dat wil zeggen dat het gaat om cliënten die al zorg ontvingen, daarmee onder het overgangsrecht vielen en waarbij de indicatie opnieuw moest worden beoordeeld omdat deze afliep. In veel gevallen blijven deze cliënten zorg ontvangen (positieve beschikking), maar in mindere mate of op een andere manier. Het bezwaar richt zich dan met name op het aantal uren zorg (te weinig) en de onderbouwing van het aantal uren. In het nieuwe stelsel van de WMO en Jeugdwet wordt uitgegaan van een maatwerkafweging per casus. Dit betekent dat de kaders ruim en globaal zijn en er geen normentabel of iets soortgelijks gehanteerd wordt. De inschatting van het benodigde aantal uren en het type zorg wordt gemaakt op basis van de ervaring en deskundigheid van de medewerkers van de teams. Daarbij kunnen zij ook extern deskundigheid inwinnen bij een gedragswetenschapper van voormalig Bureau Jeugdzorg. Omdat echter geen normentabel of andersoortige lijst kan worden gevolgd is gebleken dat het lastig is het aantal uren te onderbouwen. We gaan er de komende tijd mee aan de slag om deze onderbouwing beter vorm te geven.

Nu na 8 maanden kunnen we meer zicht geven op de aantallen binnen Jeugd en WMO.

Financieel hebben we nu de inschatting dat we de transities op Jeugd en WMO in 2015 budgettair neutraal kunnen uitvoeren.

Op het terrein van de meldingen zien we een tendens die zich richt op de werkwijze van afhandeling en de bezwaren richting zich voornamelijk op “verlengde” indicaties.

Participatie

Landelijk wordt de implementatie van de Participatiewet gevolgd door de Werkkamer, waarin de sociale partners en de gemeenten zijn vertegenwoordigd. Voor wat betreft de gemeente is het van belang de nieuwe doelgroep die onder de re-integratieverantwoordelijkheid van de gemeente valt, in beeld te krijgen en te houden. Vooraf was ingeschat dat dit voor Hengelo om een groep zou gaan van plm. 70 mensen die voorheen in de Wajong dan wel in de Wsw terecht zouden zijn gekomen.

De staatssecretaris heeft inmiddels aangegeven dat deze doelgroep zich zonder tussenkomst van de gemeenten kan melden voor het zogenaamd doelgroepenregister. Plaatsing in dit register is voorwaarde voor het meetellen in de zogenaamde banenafspraken. Inmiddels zijn per 1 september 48 schoolverlaters “automatisch” in het doelgroepenregister geplaatst.

Per 1 juli 2015 kunnen burgers en gemeenten een beoordeling arbeidsvermogen aanvragen. De beoordelingseisen voor opname in het doelgroepenregister zijn streng. Een werkgroep van gemeenten, scholen en UWV houdt in de gaten of jongeren vanuit VSO-PRO-scholen niet tussen wal en schip gaan vallen. Wij hebben inmiddels goede contacten met de betrokken scholen in Hengelo. Per school is sprake van een contactpersoon bij de sociale dienst. De werkwijze is gericht op een zogenaamde warme overdracht. Daarbij wordt bij aanmelding nauw samengewerkt met de afdeling WMO. Dit om in het geval ook van daaruit voorzieningen aanwezig of nodig zijn tijdig af te stemmen.

De tweede groep die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente komt te vallen is de wachtlijst Wsw per 1-1-2015, voor zover deze mensen een WWB-achtergrond hebben. Het betreft voor Hengelo een 61-tal mensen. Van 50 wordt verwacht dat zij enige loonwaarde hebben en in aanmerking zouden kunnen komen voor de garantiebannen in het kader van de Participatiewet. Wij zijn gestart met een voortraject voor een deel van deze groep om hen arbeidsfit te maken.

Een derde groep die zich wel al daadwerkelijk gemeld heeft is een kleine groep waarvan de Wajong-aanvraag door UWV is afgewezen. Om voor de Wajong 2015 in aanmerking te komen moet men volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn bevonden door de keuringsarts van UWV. Een zeer groot deel van de mensen die zich melden is wel volledig arbeidsongeschikt, maar niet duurzaam. Door een aanpassing van de regelgeving is ook deze groep (49 personen) direct zonder beoordeling tijdelijk in het doelgroepenregister geplaatst. In overleg met WMO wordt naar passende voorzieningen gezocht (voortraject, dagbesteding). Wel wordt de uitkeringsaanvraag op basis van de Participatiewet normaal afgehandeld.

De plaatsing in het doelgroepenregister is een verantwoordelijkheid van UWV. Op dit moment loopt een proces om de gegevens die UWV heeft aangeleverd te controleren en te ontdubbelen.

Vanaf 1 oktober worden in de regio Twente in totaal 60 cliënten uit het zittend gemeentelijk bestand voorgedragen voor opname in het doelgroepenregister. Van deze groep zal duidelijk moeten worden of zij voldoen aan de criteria voor opname in dit register.

Na een zorgvuldige aanbestedingsprocedure in regio-verband is per 1 juli besloten de loonwaardemeting van Compensys uit Enschede voor de hele regio Twente te gebruiken. Op dit moment zijn er twee arbeidsdeskundigen in opleiding, die naast de reeds aanwezige arbeidsdeskundige deze loonwaardemetingen voor de gemeenten Hengelo, Haaksbergen, Hof van Twente en Borne gaan verrichten. Zij maken deel uit van een regionale pool die ook op afroep beschikbaar is voor andere Twentse gemeenten en UWV.

Van de schoolverlaters zijn er 48 inmiddels ‘automatisch’ in het doelgroepregister geplaatst.

Een deel van de wachtlijst Wsw (61 mensen per 1-1-2015) , die naar verwachting in aanmerking kan komen voor een garantiebaan in kader van de Participatiewet, is gestart met een voortraject om ze arbeidsfit te maken.

De groep van 49 personen waarvoor de Wajong aanvraag is afgewezen zijn ook direct in doelgroepregister geplaatst. In samenwerking met het team WMO gekeken wordt naar passende voorziening.

Voor de loonwaarde meting van de personen in het doelgroepregister wordt in de regio gebruik gemaakt van Compensys.

Wijkkracht (inclusief cliëntondersteuning)

In Hengelo functioneert sinds een tijdje één integraal wijkteam, onder de naam “Wijkkracht” (voorheen Samen Sterk). Dit is het samenwerkingsverband van Carintreggeland (inclusief Stichting Welzijn Ouderen Hengelo (SWOH), Scala Welzijnswerk en Stichting Informele Zorg Twente (SIZT).

In de periode januari tot en met juli hebben ongeveer 1271 vragen de wijkteams bereikt. Ongeveer omdat ook hier het integrale registratiesysteem voor alle 3 de wijkteams nog niet optimaal functioneert.

Wijkteam	Aantal vragen
Midden	396
Noord	392
Zuid	483

Het grootste aantal vragen komt via het zorgloket, 346 vragen totaal. Het Zorgloket is de telefonische toegang tot de wijkteams en dan ook de grootste toeleverancier. Als tweede vindplaats staat wijkkracht zelf. Hieronder vallen de mensen die zich rechtstreeks melden bij een van de medewerkers in de wijk of via de website. Het gaat hier om ongeveer 300 vragen. De volgende 3 vindplaatsen zijn de teams WMO en Jeugd en Gezin, 169 vragen. De huisarts met 84 vragen en de scholen, 88 vragen.

Met ingang van 2015 is de gemeente ook verantwoordelijk geworden voor de cliëntondersteuning. Voorheen was dit ondergebracht bij Stichting MEE. Het college heeft in de loop van 2014 besloten om op lokaal niveau de cliëntondersteuning niet bij MEE Twente neer te leggen. Omdat van ons verwacht wordt dat wij de cliëntondersteuning breder inzetten dan alleen voor de doelgroep verstandelijk beperkten, koppelen wij deze dienstverlening aan een aantal lokale voorzieningen die zich ook met cliëntondersteuning bezig houden. In de afgelopen periode zijn 14 mensen vanuit MEE Twente overgedragen aan de wijkteams.

Wijkkracht heeft de afgelopen periode 1271 vragen gekregen.

De grootste vindplaatsen zijn het Zorgloket, Wijkkracht, Teams WMO en Jeugd en Gezin, de scholen en de huisartsen

De cliëntondersteuning is onder gebracht bij “Wijkkracht” en hiervoor is een (aanvullende) subsidie beschikbaar gesteld € 655.000,-. MEE Twente heeft 14 mensen overgedragen aan de wijkteams.

Onderwijs

In lijn met de transities is in het onderwijs Passend Onderwijs ingevoerd. Meer leerlingen met een ondersteuningsbehoefte zullen dit in het regulier onderwijs geboden krijgen. Twente, en ook Hengelo, kent een hogere verwijzing naar speciaal onderwijs dan het landelijk gemiddelde. De komende jaren is het streven minder te verwijzen naar het speciaal onderwijs en leerlingen (meer op reguliere scholen) toch goed ondersteuning te blijven bieden. Alle basisscholen, scholen voor speciaal (basis)onderwijs, voorgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs maken onderdeel uit van de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. Hier wordt verder invulling gegeven aan de invoering van Passend Onderwijs.

Omdat de school een belangrijke vindplaats is voor de jeugd, maar ook de school zelf ondersteuningsmogelijkheden biedt aan leerlingen is het belangrijk vanuit de gemeente actief te verbinden met het onderwijs. We willen waar jeugdigen zowel onderwijszorg als jeugdhulp ontvangen dit ook nog beter vervlechten met elkaar.

De toegang jeugd en gezin is actief in contact gegaan met alle onderwijssoorten in Hengelo. Voor het primair onderwijs is er de afgelopen jaren intensiever contact gelegd. De ondersteuningsstructuur op iedere school is verder verbeterd (van ZAT's naar SOT's-schoolondersteuningsteams), de zorgroute van het onderwijs ook voor de voorschoolse periode uitgewerkt en voor 2015-2016 is afgesproken dat de gemeente een extra impuls geeft aan effectieve gedragsprogramma's (o.a. school wide positive behavior support) binnen de scholen.

Veilig Thuis Twente

Bij de overgang van de jeugdhulp en maatwerkvoorzieningen heeft het rijk als voorwaarde gesteld dat gemeenten op onderdelen met elkaar samenwerken. Eind 2014 hebben de Twentse gemeenteraden besloten dat de advies- en meldpunt functie huiselijk geweld en kindermishandeling en de crisisdienst onder wordt gebracht bij Veilig Thuis Twente (VTT). VTT is een nieuwe organisatie, ontstaan vanuit Steunpunt Huiselijk Geweld en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. De Organisatie voor Zorg en Jeugd in Twente (OZJT) heeft de opdracht gekregen te zorgen voor subsidiëring van VTT en het accountmanagement in te vullen. Alle Twentse gemeenten leveren –via OZJT- een bijdrage aan VTT, inclusief de regionale expertfunctie. De bijdrage van gemeenten aan VTT is gebaseerd op een bedrag per inwoner.

Regionaal heeft VTT het eerste half jaar de volgende activiteiten uitgevoerd:

<i>Activiteit</i>	<i>1e half jaar</i>	<i>Begroot 2015</i>
Advies	561	940
Consult	125	260
Onderzoek	472	590
Zorgmeldingen (via politie)	1515	3000
Meldingen (van inwoners)	596	300

Opvallend is dat met name het aantal onderzoeken en meldingen fors hoger ligt dan geraamd. Het hoge aantal onderzoeken is zorgwekkend en onderzocht wordt waardoor dit komt. Het grote aantal meldingen komt waarschijnlijk door de landelijke campagne die is geweest. Blijkbaar weten de Twentse inwoners het VTT goed te vinden. Deze toename leidt wel tot discussie over de hoogte van het budget.

We hebben nog niet de beschikking over een vertaling naar Hengelose cijfers op alle terreinen. Wel zijn voor Hengelo de volgende cijfers bekend voor het eerste half jaar 2015:

- Aantal meldingen: 95 (16% van het totaal in Twente, wat hoger is dan op basis van inwonertal verwacht mag worden).
- Aantal vervolgetrajecten/onderzoeken: 41 (20% van het totaal in Twente, wat hoger is dan op basis van inwonertal verwacht mag worden.)
- Inzet expertteam: 23 (10% van het totaal in Twente, wat lager is dan op basis van inwonertal verwacht mag worden.)

Opvallend is dat met name het aantal onderzoeken en meldingen fors hoger ligt dan geraamd. Blijkbaar weten de Twentse inwoners het VTT goed te vinden.

Voor Hengelo komt de bijdrage voor het VTT op € 402.140 in 2015.

De Raad voor de Kinderbescherming heeft gerapporteerd dat er in 2015 het eerste halfjaar 211 Hengelose zaken in onderzoek zijn genomen (72 beschermingsonderzoeken, 34 gezag en omgang, 5 adoptie, 80 strafonderzoek/taakstraffen).

Innovaties binnen Jeugd en WMO

Over het jaar 2015 is een bedrag van € 886.000,- beschikbaar om veranderingen en innovaties te stimuleren. In de vorige bestuurs-rapportage is al gemeld dat er een 2-tal pilots bekostigd worden uit dit budget. Voor beide pilots zijn de resultaten zeer positief te noemen. Verder ontwikkeling is mogelijk.

- Pilot Huisartsen

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp. De gemeente Hengelo is daarom samen met huisartsen, scholen en jeugdartsen een project gestart over de zorg aan kinderen en jeugdigen in de stad. De bedoeling van het project is de jeugdige zo snel mogelijk op de juiste plek te krijgen en onnodige en ongerichte doorverwijzing van huisartsen naar zwaardere zorg te voorkomen. Hiertoe heeft de gemeente met alle huisartsenpraktijken afspraken gemaakt over verwijzing, consultatie & advies en registratie & terugkoppeling. Met een aantal huisartsen – 13 in totaal - heeft de gemeente extra afspraken gemaakt over ondersteuning door een praktijkondersteuner jeugd in de huisartspraktijk.

In het project gaat de gemeente Hengelo er vanuit dat de nieuwe handelingswijze (inzet POH Jeugd in de huisartsenpraktijk) zichzelf terugverdiend. De kost gaat voor de baat uit. Hierbij is de aanname dat door vroegtijdige signalering door de POH Jeugd tijdige en minder dure interventies in de huisartsenpraktijk zelf uitgevoerd kunnen worden, inzet van specialistische (dure) zorg minder nodig is en de verwijsstroom om zal buigen van tweedelijns aanbod naar eerstelijns aanbod en/of voorliggende voorzieningen.

De resultaten van de monitor tot nu toe ondersteunen de veronderstellingen uit de business case. Gelet op de beperktheid van het onderzoek (slechts enkele 3 maanden na start) kunnen we met de nodige voorzichtigheid stellen dat:

- o in de pilotpraktijken meer kind- en opvoedproblemen gesignaleerd worden
- o sneller wordt geïntervenieerd (door inzet praktijkondersteuners jeugd)
- o meer passende zorg wordt geboden met minder verwijzingen naar de Specialistische Jeugdzorg en Jeugd GGZ. Zo worden er van de 64 trajecten in de 13 pilot huisartspraktijken slechts 10 kinderen doorverwezen, waarvan 4 verwijzingen naar Specialistische Jeugd GGZ, 2 verwijzingen naar Generalistische Basis GGZ, 2 verwijzingen naar regisseur, 1 verwijzing naar Specialistische Jeugdzorg en 1 verwijzing naar voorveld.

Het advies is om meer tijd te nemen voor onderzoek om goed met elkaar na te gaan wat de werkelijke meerwaarde is van de inzet van praktijkondersteuners jeugd in de huisartsenpraktijk in Hengelo.

- *Pilot mbo sociaal werker wijkteams*

De sociale wijkteams van Samen Sterk zijn als pilot in 2015 gedurende een jaar aangevuld met MBO professionals voor cliënten die juist baat hebben bij een vorm van praktische hulp, de problemen snel, dichtbij en voorliggend worden opgelost. Het gaat hier om een algemene voorziening, waarvoor geen aparte beschikking van de gemeente noodzakelijk is. De eerste resultaten laten zien dat de inzet van de MBO sociaal werker een meerwaarde heeft. Er wordt snel hulp ingezet daar waar nodig. De lijntjes tussen de gemeentelijke toegangsteams en Wijkkracht zijn kort. Hierdoor kan duurdere zorg voorkomen worden.

De pilot huisartsen en pilot mbo sociaal werker wijkteams zijn inmiddels opgestart en worden bekostigd vanuit de innovatiepot. Uit de eerste evaluatie blijkt dat ze een meerwaarde hebben, maar doorontwikkeling in 2016 ook nog zeker mogelijk is.

Het eerste gedeelte van 2015 heeft de focus gelegen op uitvoering van de transities. Vanaf de zomer wordt er ingezet op doorontwikkeling, transformatie. Binnen deze transformatie is nog een bedrag van € 547.817 beschikbaar om andere innovatieve projecten te stimuleren.

Actuele ontwikkelingen

Eigen bijdrage WMO

Via een brief bent u al geïnformeerd over onduidelijkheden en ontwikkelingen rondom de eigen bijdragen die mensen betalen voor de WMO.

Het Centraal Administratie Kantoor (CAK) berekent en int de eigen bijdrage voor bewoners van Hengelo die via de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) een vorm van ondersteuning krijgen. Voor 2015 deed het CAK dit al voor hulp bij het huishouden, nu dus ook voor de nieuwe taken zoals begeleiding en dagbesteding.

Vanaf 1 januari 2015 zijn landelijk alle eigen bijdragen om hoog gegaan. Dit komt door het wegvallen van de Wtcg tegemoetkoming. (Deze tegemoetkoming ligt van 2015 zoals u kunt lezen in de vorige bestuurs-rapportage bij de gemeente. De gemeente Hengelo heeft ervoor gekozen om mensen met een laag inkomen en veel zorgkosten te compenseren via de collectieve

zorgverzekering). Tot 1 januari 2015 werd de Wtcg tegemoetkoming automatisch van de eigen bijdrage afgetrokken. Dat is vanaf 2015 dus niet meer mogelijk waardoor mensen ongeveer 33% meer eigen bijdrage betalen.

Bij de eigen bijdragen kunnen we een onderscheid maken tussen de "oude" Wmo-taken zoals hulp bij het huishouden en de "nieuwe" Wmo-taken zoals begeleiding en dagbesteding. Voor Ondersteuning basis geldt een vooraf vastgesteld tarief per periode van vier weken van € 170, -. De mensen die hulp bij het huishouden hebben, ontvangen de facturen over de eerste perioden in een keer. Dit is in sommige gevallen een hoog bedrag. Wel kunnen zij een betalingsregeling treffen met het CAK. Inmiddels hebben meerdere mensen in Hengelo aangegeven te willen stoppen met de door de gemeente geïndiceerde hulp bij het huishouden. Het gaat om ongeveer 200 personen. Als mensen geen of minder hulp ontvangen in een periode omdat zij bijvoorbeeld zijn opgenomen zijn in het ziekenhuis of op vakantie zijn wordt toch een volledige eigen bijdrage in rekening gebracht. Dit alles heeft geleid tot ongeveer 120 vragen, klachten of bezwaren.

Voor de maatwerkvoorziening geldt een inkomensafhankelijke eigen bijdrageregeling op grond van een landelijk Besluit Maatschappelijke Ondersteuning. Het kan voorkomen dat de eigen bijdrage voor burgers hoger ligt dan wanneer zij zelf hulp bij het huishouden organiseren. Zoals hierboven al is aangegeven is de Wtcg-tegemoetkoming niet meer van toepassing dus bij iedereen is de eigen bijdrage omhoog gegaan.

Het CAK behoort ook de eigen bijdragen voor Wmo begeleiding en kort durend verblijf te innen. Landelijk was daarover veel te doen, met name omdat de bijdragen zo hoog zouden zijn. In ieder geval zijn de eigen bijdragen ook hier verhoogd vanwege het wegvallen van de Wtcg. Voor de meeste cliënten die dit jaar (2015) een indicatie hebben gekregen voor een Wmo maatwerkvoorziening op het gebied van begeleiding (ondersteuning maatschappelijke deelname of ondersteuning zelfstandig leven) of kortdurend verblijf heeft het CAK nog geen een eigen bijdrage in rekening gebracht.

De landelijke eigen bijdrage zijn vanaf 1 januari 2015 omhoog gegaan door het wegvallen van de Wtcg tegemoetkoming. Het Centraal Administratie Kantoor (CAK) berekent en int de bijdrage voor de bewoners van Hengelo. Ongeveer 200 personen hebben al bij de gemeente aangegeven te willen stoppen met de door de gemeente geïndiceerde hulp bij het huishouden. Daarnaast heeft de gemeente ongeveer 120 klachten ontvangen omdat over de periode dat zij geen of minder hulp verwachten toch de volledige eigen bijdrage moeten betalen.

Beoordeling Pgb's

Op 1 september 2015 zijn er voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 1.030 unieke cliënten in het systeem geregistreerd die begeleiding - individueel of groep- ontvangen. Dus de cliënten die huishoudelijke ondersteuning ontvangen zitten daar niet bij. Tot en met 31 december 2015 zijn er 800 indicaties die aflopen vanwege overgangsrecht (zorgtoewijzing is maximaal 1 jaar) of omdat de einddatum van gestelde indicatie afloopt in 2015. Daarvan financieren 250 cliënten hun zorg via een Pgb.

Voor de Jeugdwet zijn op 1 september 2015 1.065 unieke cliënten in het systeem geregistreerd. Er zijn tot en met 31 december 2015 959 indicaties die aflopen vanwege overgangsrecht (zorgtoewijzing is maximaal 1 jaar) of omdat einddatum van gestelde indicatie afloopt in 2015. Daarvan financieren 69 cliënten hun zorg via een Pgb.

De indicaties Pgb zullen in ieder geval worden herbeoordeeld door middel van een huisbezoek. Wij kiezen er daarmee voor om een brede vraagverheldering te laten doen volgens de huidige werkwijze, om zo een reële inschatting te maken van wat nodig is aan ondersteuning.

Wij zetten op dit moment extra medewerkers in, die we extern inhuren, en streven er naar alle Pgb-houders voor 1 oktober dan wel 1 november te hebben herbeoordeeld. Het aantal huisbezoeken is verdubbeld en ook de inzet op fraude-aanpak is geïntensiveerd. Maar als we realistisch zijn, zullen we dit waarschijnlijk niet volledig redden. Wij hechten namelijk aan een zorgvuldige beoordeling van de individuele situatie (maatwerk). Voor die individuele gevallen waarin de termijnen niet worden gehaald geldt, conform de landelijke afspraak, dat de huidige indicaties worden verlengd.

WMO kent 1.030 unieke cliënten . Tot 31 december lopen 800 indicaties af, waarvan 250 cliënten met Pgb.

Jeugd kent 1.065 unieke cliënten. Tot 31 december lopen 959 indicaties af, waarvan 69 cliënten met Pgb.

Er zijn extra medewerkers ingehuurd om te streven naar een herbeoordeling van alle Pgb's voor 1 oktober / 1 november, maar zorgvuldigheid staat voorop.

Uitvoering (Ondersteuning en Zorg)

Afgelopen periode is er extra inzet geweest op de administratie. Daardoor kunnen we u in deze bestuurs-rapportage meenemen met cijfers in de ontwikkelingen binnen de transities.

Daarnaast is er ingezet op herbeoordelingen van de zorg binnen jeugd en Wmo

Nog steeds is niet alle formatieruimte is (structureel) ingevuld. Daarvoor is bewust gekozen om flexibele te kunnen zijn maar ook omdat er nog geen definitief zicht is op de structurele behoefte.

Afgelopen periode is extra inzet gepleegd op de administratie binnen de afdeling O&Z en de herbeoordelingen binnen Jeugd en Wmo

Hengelo

2^e beleidsrapportage 2015

Politieke markt

13-10-2015

Agenda

- Algemeen beeld
- Bijzondere aandachtspunten
- Inhoudelijke ontwikkelingen
- Budgettaire ontwikkelingen
- Projecten/Kredieten
- Stand van zaken bezuinigingen
- Vragen
- Afsluiting

Algemeen beeld

- Macro-economische ontwikkeling (MEV 2016)
 - Daling werkloosheid naar 6,7 %
 - Koopkrachtverbetering 1,4%
 - Overheidstekort 1,4%

- Risico's
 - Impact transities
 - Minder rijks gelden ter beschikking (oa Gemeentefonds)

Hengelo

Bijzondere aandachtspunten

Transities

- Jeugd en WMO
- Participatie
- Wijkkracht
- Veilig Thuis Twente
- Innovaties
- Actuele ontwikkelingen
(zie ook separate Bestuursrapportage transities)

- Financieel: Budgettair neutraal

Warmtenet – aanbevelingen 213a onderzoek

1/2

1. Werk bedrijfsplannen uit in concrete plannen van aanpak; dynamisch plannen
2. Rollen van de bestuurlijk en van de ambtelijk opdrachtgever en opdrachtnemer duidelijker
3. voldoende aandacht voor bemensing van grote strategische projecten, geen concessies
4. Zet in op scherper financieel beheer

Warmtenet – aanbevelingen 213a onderzoek

2/2

5. Goede control functie
6. Risicomanagement goed inrichten
7. specifieke afspraken met de Raad over periodieke informatie over strategische projecten
8. Neem de eigen opgestelde kaders serieus

Financiële conclusie: jaarresultaat uit reserve WNH

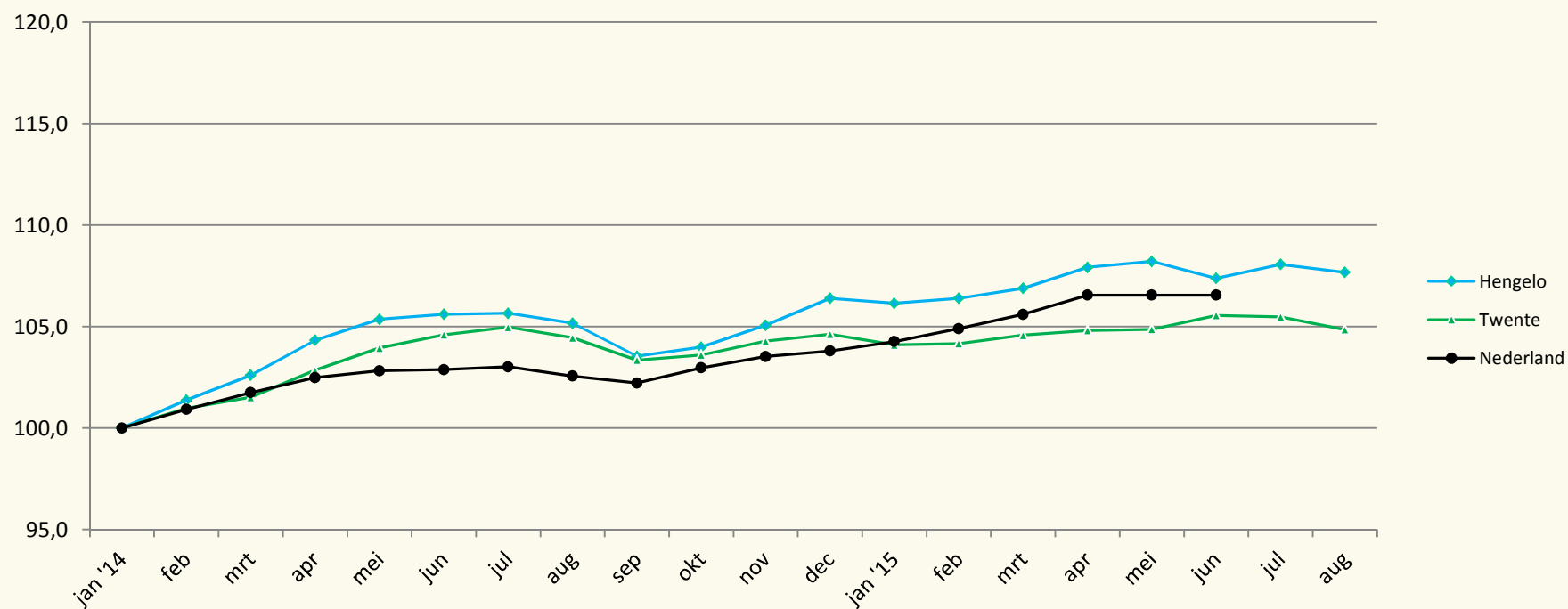
Hengelo

Inhoudelijke ontwikkelingen

Bestandsontwikkeling bijstandsuitkeringen

Bestandsontwikkeling bijstand (P-wet)

Ontwikkeling bijstand (Participatiewet, incl. Ioaw/z)					(stand 31/12/2014 = 2.270)		
	Aantallen uitkeringen		Maandbedrag		Kosten		
Maand	Prognose aantal bijstands-uitkeringen	Werkelijk aantal	Prognose prijs per uitkering	Werkelijke prijs per uitkering	Prognose maandbedrag	Werkelijke kosten	Verschil prognose vs werkelijk
jan	2.279	2.266	€ 919	€ 886	€ 2.094.828	€ 2.008.715	€ -86.113
feb	2.302	2.278	€ 1.053	€ 1.031	€ 2.423.868	€ 2.347.862	€ -76.006
mrt	2.333	2.289	€ 1.108	€ 1.154	€ 2.585.981	€ 2.641.383	€ 55.402
apr	2.309	2.314	€ 1.087	€ 1.088	€ 2.510.370	€ 2.518.482	€ -8.111
mei	2.333	2.324	€ 1.198	€ 1.034	€ 2.795.578	€ 2.402.205	€ -393.373
jun	2.340	2.306	€ 1.656	€ 1.739	€ 3.875.778	€ 4.009.293	€ 133.515
jul	2.347	2.322	€ 1.200	€ 1.095	€ 2.815.408	€ 2.542.679	€ -272.728
aug	2.355	2.315	€ 1.066	€ 1.027	€ 2.520.550	€ 2.378.047	€ -142.503

Financieel effect kostendelersnorm

(ingevoerd per 1 juli 2015)

Gevolgen invoering kostendelersnorm voor Hengelo:

- Verlaging van het Hengelose BUIG-budget voor 2015: € 223.000
- Aantal bijstandsuitkeringen obv kostendelersnorm per 1 juli: 235
- In de maand juli is tov juni minder aan uitkeringen betaald: € 34.725
- Over heel 2015 keren we naar schatting (6 maanden x € 34.725)
minder aan uitkeringen uit: € 208.350

Let op!

In de bovenstaande cijfers zijn gedragseffecten (zoals het verhuizen naar zelfstandige woonruimte) niet meegenomen.

Muziekschool

Gestreefd wordt naar:

- - één organisatie voor muziek- en cultuureducatie,
- - één organisatie vóór het nieuwe cursusjaar
- - muziekonderwijs “schoon” en flexibel bij HEIM/CREA onderbrengen.
- - kosten op korte termijn; op langere termijn neutraal

Zie raadsbrief 1096203

Binnenstad

1/2

- Eindrapportage pilot Toekomst Bestendige Binnenstad (TBH)
- De visie TBH wordt richtinggevend voor het beleid en het ruimtelijke-functioneel kader uit de 'Stedenbouwkundige Bouwstenen Binnenstad'
- College mandaat voor projectbijdragen
- Projectbesluiten verantwoord middels de Berap (Zie extra sheet)
- Onderzoek naar voortzetting BIZ

Binnenstad

2/2

Pilot Spontane Binnenstad:

- Aantrekkelijker maken van de Pastoriestraat voor alle betrokken partijen.
- Project de Gamechange Karavaan
- Eerste project 'Win je Winkel' is gestart en geniet landelijk aandacht van de media.

Hart van Zuid

- Woonrijp maken winkelcentrum
- WTC
- Laan Hart van Zuid

Hengelo

Budgettaire ontwikkelingen

Gemeentefonds - septembercirculaire (1/2)

Ontwikkelingen 2016 e.v.

- Accres (voordelig)
- Plafond BTW compensatiefonds (voordelig)
- Hoeveelheidsverschillen (?)
- Definitiewijziging woonruimte (nadelig)

Uitgebreide toelichting: raadsbrief "Septembercirculaire 2015 gemeentefonds"
(zaaknummer: 1096320)

Gemeentefonds - septembercirculaire (2/2)

Financieel effect 2015

(*1.000)

Gemeentefondsuitkering	+ 442
Lasten- en batenmutaties	<u>+ 30</u>
Totaal	+ 472

Budgettaire effecten begrotingshoofdstukken

(1/4)

product	omschrijving	bedrag *1.000 (-=nadelig)
002	Externe subsidieverwerving	- 100
214	Parkeren	100
421	Schadeherstel onderwijsgebouwen	- 100
531	Sportparken	- 110
511	Muziekschool	- 198
560	Groen stedelijk niveau	- 80

Budgettaire effecten begrotingshoofdstukken

(2/4)

product	omschrijving	bedrag *1.000 (- =nadelig)
610	Bijstandsverlening	805
614	Minimabeleid / Bewindvoering	-140
614	Schuldhelpverlening/bedrijfsadvisering	-143
623	Werkloosheidsbeleid	-94
822	Vergunningverlening bouwen	-500
830	Accommodatiebeleid	-233
830	GreX algemene dienst	-94

Budgettaire effecten begrotingshoofdstukken

(3/4)

product	omschrijving	bedrag *1.000 (- =nadelig)
914	Rente financiering	985
913	Deelnemingen	100
921	Gemeentefonds	472
922	Begrotingstechnische correcties	77
931	Onroerende zaakbelasting	300
960	Saldo kostenplaatsen	467
div	kleinere wijzigingen per saldo	-186

Budgettaire effecten begrotingshoofdstukken

(4/4)

saldo na berap 1	-385
totaal wijzigingen per saldo	1.328
begrotingssaldo na berap 2	943

Bestemmingsvoorstel:

- Toevoeging Algemene Reserve

943

Hengelo

Projecten / Kredieten

Projecten (1) - Wonen

- Herstellende woningmarkt in Dalmeden en Broek
- Medaillon: achterblijvende verkopen
- Grote kavels verkleind

Projecten (2) - Bedrijventerreinen

- Herstel van de vraag
- Uitgiftedoelstelling wordt gerealiseerd

Projecten (3) - Grondexploitatie

- Aantal complexen met hoge boekwaarde, gevoelig voor vertraging
- Toenemende vraag naar grond
- Herstel markt kwetsbaar
- Kansen voor nieuwe ontwikkelingen

Projecten (4) – Projecten/Kredieten

	Berap 1		Berap 2	
project	inhoud	financiën	inhoud	financiën
Gezondheidspark	realisatie	opbrengsten	realisatie	opbrengsten
Veldwijk Noord	tijd		tijd	
Watertorenpark	tijd	plankosten	tijd	plankosten
Lansinkveste	tijd		tijd	

Stand van zaken bezuinigingen 2015

- Alle taakstellingen uit lopende bezuinigingsrondes zijn financieel vertaald in de begroting
- Afwijkingen van de begroting toegelicht in vorige sheets
 - Externe subsidieverwerving
 - FBK
- Monitoring bezuinigingstaakstellingen 2016 e.v.

Besluitvormingstraject raad

- Van de presentatie/discussie worden audio opnames gemaakt.
- De PowerPoint sheets zijn vooraf beschikbaar.
- Daarnaast wordt de begrotingswijziging vastgesteld door de raad.

Behandelvorschlag

Onderwerp	Beleidsbegroting 2016-2019		
Zaaknummer	1094686	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslissing / - besprekingspunten	1. De Beleidsbegroting 2016-2019 vast te stellen. 2. Het programmaplan, bestaande uit de programma's, als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen. 3. Het college van burgemeester en wethouders voor het jaar 2016 te machtigen tot het uitvoeren van het programmaplan. 4. Voor het jaar 2016 de lasten en baten per programma, inclusief de geraamde mutaties van de reserves binnen de programma's, als financieel kader vast te stellen.		
Historie	De Kadernota 2016 – 2019 is zoals gebruikelijk het startpunt voor een nieuw begrotingsproces. Met de Kadernota - maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 - is op 10 juni jl. het besluit genomen om de begroting meerjarig op orde te brengen. De Kadernota beschrijft de financiële hoofdlijnen voor de komende jaren. Alle nieuwe beleidsinvesteringen en bezuinigingsmaatregelen die genoemd zijn in de kadernota zijn verwerkt in de begroting 2016-2019.		

Politieke Markt	Datum 13 oktober 2015			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Vincent Mulder	Leo Nijland	Raadzaal	bestuur	120 min
Doel van de sessie	Oordeelvormend			
Behandeladvies	Afspraken spreektijd: - Twee sprekers per fractie, samen 5 minuten; - College 15 minuten. Tegelijkertijd bespreken met het voorstel Belastingtarieven en tarieven sportaccommodaties. Technisch beraad op 5 oktober van 19.00-20.30 in de leeskamer over de Beleidsbegroting, de Belastingtarieven.			
Spreekrecht publiek	ja ☐		duur: max. 5 minuten	

Raad	Datum 4 november 2015	
Doel van de sessie	Besluitvormend	
Behandeladvies	Zie advies voor de behandeling op de raadsagenda	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1094686	Peper, Marianne	PF-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Beleidsbegroting 2016-2019			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

1. De Beleidsbegroting 2016-2019 vast te stellen.
2. Het programmaplan, bestaande uit de programma's, als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen.
3. Het college van burgemeester en wethouders voor het jaar 2016 te machtigen tot het uitvoeren van het programmaplan.
4. Voor het jaar 2016 de lasten en baten per programma, inclusief de geraamde mutaties van de reserves binnen de programma's, als financieel kader vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het college van B en W van Hengelo heeft op 22 september de Beleidsbegroting 2016-2019 vastgesteld. In deze begroting is voldoende ruimte voor ambities en nieuwe investeringen in de stad.

De komende jaren staan in het teken van de transformatie in het sociaal domein en focus op de binnenstad. Daarnaast moeten de bezuinigingen die voortkomen uit de maatschappelijke takenverkenning worden uitgevoerd. Toch is Hengelo in staat om met een begroting van € 266 miljoen veel ambities en activiteiten uit te voeren. De raad besluit over de begroting op 4 november.

Eerder bracht de gemeenteraad de meerjarenbegroting al financieel op orde met het besluit over de maatschappelijke takenverkenning waarbij oplopend tot en met 2019 structureel € 5,7 werd bezuinigd. Direct na dit besluit zorgde de meicirculaire ervoor dat het financieel perspectief in de jaarschijven 2017 en 2018 rode cijfers liet zien van respectievelijk € 0,8 miljoen en € 0,5 miljoen. In deze circulaire waren ook de rijkskortingen in het sociale domein aangekondigd. Het college stelt aanvullende maatregelen voor om deze rijkskortingen op te vangen. Daarmee is er een structureel sluitend positief meerjarenperspectief. Verdere bezuinigingen lijken daardoor de komende periode niet aan de orde te komen.

De gemeentebegroting is net als vorig jaar toegankelijk gemaakt via de 'Wat doet Hengelo-app'. De app is te vinden via www.watdoethengelo.nl. Met de app wil de gemeente haar omvangrijke takenpakket compleet, leesbaar en overzichtelijk weergeven en laten zien waar zij het geld aan uitgeeft.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1094199	Peper, Marianne	PF-FIN	Ten Heuw, Mariska
ONDERWERP			
Beleidsbegroting 2016-2019			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

Niet van toepassing

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het college van burgemeester en wethouders biedt jaarlijks op grond van de artikelen 190 en 191 van de Gemeentewet voor aanvang van het nieuwe begrotingsjaar een ontwerpbegroting en meerjarenramingen ter vaststelling aan de gemeenteraad aan.

Kadernota 2016-2019

De Kadernota is zoals gebruikelijk het startpunt voor een nieuw begrotingsproces. Met de Kadernota - maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 - is op 10 juni jl. het besluit genomen om de begroting meerjarig op orde te brengen. De Kadernota beschrijft de financiële hoofdlijnen voor de komende jaren. Alle nieuwe beleidsinvesteringen en bezuinigingsmaatregelen die genoemd zijn in de Kadernota zijn verwerkt in de begroting 2016-2019.

'Wat doet Hengelo-app 2016'

De begroting is net zoals vorig jaar alleen digitaal beschikbaar op de website van de gemeente Hengelo. Daarnaast is de begroting toegankelijk gemaakt via de 'Wat doet Hengelo-app 2016'. De app is te vinden via www.watdoethengelo.nl. Met de app wil de gemeente haar omvangrijke takenpakket compleet, leesbaar en overzichtelijk weergeven en laten zien waar zij het geld aan uitgeeft.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Financieel perspectief

Met het besluit over de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 (1076070) is de begroting meerjarig op orde gebracht. Vlak na dat besluit bent u geïnformeerd over de meicirculaire van het gemeentefonds (1082216). We hebben de daar uit voortvloeiende nadelige effecten kunnen opvangen met name door de renteontwikkelingen. We realiseren daardoor een sluitende begroting in de jaren 2016-2019. Daarnaast versterken we, op basis van eerder vastgesteld beleid, onze reservepositie door jaarlijks geld toe te voegen aan de reserves (de algemene reserve en de algemene reserve grondexploitatie). Uiteindelijk resteert er een positief begrotingssaldo van circa € 267.000 in 2016, € 234.000 in 2017, € 5.000 in 2018 en € 568.000 in 2018.

Moties n.a.v. maatschappelijke takenverkenning

Met het besluit over de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 zijn zeven moties aangenomen. In bijlage 8.9 van de begroting 2016-2019 presenteren we de stand van zaken van de uitvoering van de moties. Over de uitvoering van een aantal moties bent u al eerder geïnformeerd, zoals de motie cliëntenparticipatie (1087531) en de motie toekomst voorschool (1085646).

Communicatie

Een persbericht volgt ook bij het definitieve raadsbesluit.

Vervolgtraject

Na vaststelling is de Beleidsbegroting 2016-2019 digitaal op de website van de gemeente Hengelo beschikbaar. Na de vaststelling door uw raad zal deze eventueel worden aangevuld met eventuele aangenomen moties en/of amendementen. Vervolgens wordt de begroting aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel in het kader van het financieel toezicht.

BESPREK- EN BESLISPUNTEN

1. De Beleidsbegroting 2016-2019 vast te stellen.
2. Het programmaplan, bestaande uit de programma's, als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen.
3. Het college van burgemeester en wethouders voor het jaar 2016 te machtigen tot het uitvoeren van het programmaplan.
4. Voor het jaar 2016 de lasten en baten per programma, inclusief de geraamde mutaties van de reserves binnen de programma's, als financieel kader vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De samenvatting van de belangrijkste financiële mutaties treft u aan in hoofdstuk 4 van de Beleidsbegroting 2016-2019.

BIJLAGE(N)

- Beleidsbegroting 2016-2019

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Onderwijs&Jeugd Opgroeien&ontwikkelen Opvoedenenzorg **Welzijn&Zorg** Maatschappelijkeondersteuning Volksgezondheid Welzijn **Sport&Cultuur** Sport Cultuur **Ruimtelijkeontwikkeling&Mobiliteit** Ruimtelijkeontwikkeling Omgevingsvergunningen Bereikbaarheid **Beheeropenbareruimte&Duurzaamheid** Onderhoudopenbareruimte Afvalmilieu&duurzaamheid Riool **BestuurVeiligheid&Openbareorde** Leefbaarheid&veiligheid Publiekszaken Bestuur&bedrijfsvoering **Financiën** Grond&Vastgoed Algemenedekkingsmiddelen **EconomieWerk&Inkomen** Economie Uitkeringenschuldbemiddeling&minimabeleid Werkgelegenheid&socialewerkvoorziening **Onderwijs&Jeugd** Opgroeien&ontwikkelen Opvoedenenzorg **Welzijn&Zorg** Maatschappelijkeondersteuning Volksgezondheid Welzijn **Sport&Cultuur** Sport Cultuur **Ruimtelijkeontwikkeling&Mobiliteit** Ruimtelijkeontwikkeling Omgevingsvergunningen Bereikbaarheid **Beheeropenbareruimte&Duurzaamheid** Onderhoudopenbareruimte Afvalmilieu&duurzaamheid Riool **BestuurVeiligheid&Openbareorde** Leefbaarheid&veiligheid Publiekszaken Bestuur&bedrijfsvoering **Financiën** Grond&Vastgoed Algemenedekkingsmiddelen **EconomieWerk&Inkomen** Economie Uitkeringenschuldbemiddeling&minimabeleid Werkgelegenheid&socialewerkvoorziening **Onderwijs&Jeugd** Opgroeien&ontwikkelen Opvoedenenzorg **Welzijn**

AANBIEDINGSBRIEF

College van B&W realiseert ambities met sluitende meerjarenbegroting

Het college van burgemeester en wethouders van Hengelo heeft op 22 september de Beleidsbegroting 2016-2019 vastgesteld. In deze begroting is voldoende ruimte voor ambities en nieuwe investeringen in de stad. Eerder bracht de gemeenteraad de meerjarenbegroting al financieel op orde met het besluit over de maatschappelijke takenverkenning waarbij oplopend tot en met 2019 structureel € 5,7 miljoen werd bezuinigd.

Direct na dit besluit zorgde de meicirculaire ervoor dat het financieel perspectief in de jaarschijven 2017 en 2018 rode cijfers liet zien van respectievelijk € 0,8 miljoen en € 0,5 miljoen. In deze circulaire waren ook de rijkskortingen in het sociale domein aangekondigd. Het college stelt aanvullende maatregelen voor om deze rijkskortingen op te vangen. ***“Daarmee is er een structureel sluitend positief meerjarenperspectief. Verdere bezuinigingen lijken daardoor de komende periode niet aan de orde te komen”, zegt wethouder Financiën Mariska ten Heuw.***

De komende jaren staan in het teken van de transformatie in het sociaal domein en focus op de binnenstad. Daarnaast moeten de bezuinigingen die voortkomen uit de maatschappelijke takenverkenning worden geïmplementeerd. Toch zijn we in staat om met een begroting van € 266 miljoen (zie hoofdstuk 7 Financiële toelichting) veel ambities en activiteiten uit te voeren.

Transformatie in het sociaal domein

Het jaar 2015 heeft in het teken gestaan van de overgang van de nieuwe transitietaken van Rijk naar gemeenten en van de invoering van de daarbij behorende wetgeving. Alle zeilen moesten worden bijgezet om deze omvangrijke operatie in goede banen te leiden. Tijd voor veranderingen was er eigenlijk niet. In 2016 staat het verandertraject, ofwel de transformatie, centraal. Veranderingen met als doel om in samenhang ieder kind een veilige omgeving te geven, mensen zo lang en zoveel mogelijk in hun eigen buurt en huis te laten wonen en mensen die nu nog aan de kant staan meer kansen te geven om mee te doen op de arbeidsmarkt en in de samenleving.

Focus op de binnenstad

In de binnenstad komen veel ontwikkelingen samen en de urgentie om te handelen is hoog. De nieuwe beleidsinvesteringen bevatten diverse maatregelen die bijdragen aan de versterking van de binnenstad. Wethouder Marcel Elferink: *“Op die manier hopen we de komende jaren te realiseren dat de binnenstad van Hengelo de huiskamer van onze stad wordt. Een belangrijk speerpunt daarbij is dat de hele stad mee kan doen.”*

Verder bezuinigen niet aan de orde

De gemeente Hengelo staat er de komende jaren financieel goed voor. Dat is anders dan gedacht werd na de meicirculaire van het gemeentefonds, waarin de verdeling van de uitkeringen van de rijksoverheid bekend werden. Wethouder Mariska ten Heuw: *“We hebben de nadelige verdeling van de gemeentefondsuitkeringen op kunnen vangen, waardoor we in de jaren 2016-2019 een sluitende begroting realiseren én jaarlijks geld toevoegen aan onze reserves, waardoor we onze reservepositie behoorlijk verstevigen.”*

Dus lijken verdere bezuinigingen de komende periode niet aan de orde te komen. Wel is de gemeente daarbij afhankelijk van de eerste financiële gevolgen van de transities, die de komende jaren zichtbaar worden. Ook het grillige rijksbeleid blijft niet te voorspellen.

‘Wat doet Hengelo-app 2016’

De gemeentebegroting is net als vorig jaar toegankelijk gemaakt via de ‘Wat doet Hengelo-app’. De app is te vinden via www.watdoethengelo.nl. Met de app wil de gemeente haar omvangrijke takenpakket compleet, leesbaar en overzichtelijk weergeven en laten zien waar zij het geld aan uitgeeft.

Moties n.a.v. maatschappelijke takenverkenning

Bij het besluit over de maatschappelijke takenverkenning zijn zeven moties door de raad aangenomen. Het college van burgemeester en wethouders is volop bezig met de uitvoering van deze moties.

- Met het SWB zijn de eerste gesprekken gevoerd over de wijze waarop met inbesteding van gemeentelijke opdrachten de bezuiniging op de algemene dienst kan worden gecompenseerd. Na overleg met het SWB vullen wij de bezuiniging als volgt in. We bezuinigen € 118.000 op de gemeentelijke bijdrage aan het SWB. Conform de motie zoeken we naar compensatie hiervoor door extra opdrachten in te besteden bij het SWB. De overige € 118.000 vangen we op door interne maatregelen. Op basis van de bestandsontwikkeling en de efficiency voordelen uit de vernieuwde ketenaanpak is de verwachting dat in 2017 een reductie van het aantal af te nemen re-integratieplaatsen bij het SWB met ca. 10% door te voeren is zonder significante maatschappelijke effecten.
- De motie 'Rabothheater financieel toekomstbestendig' is uitgevoerd. Samen met het Rabothheater is een rapportage gemaakt die naar de raad is gestuurd. Het Rabothheater en ons college delen de bevindingen en de conclusies, maar zijn het niet eens over de oplossingsrichting om het theater financieel toekomstbestendig te maken. In de rapportage staan 2 oplossingsrichtingen:
 1. De bezuiniging van € 50.000 wordt niet doorgevoerd en de jaarlijkse subsidie aan het Rabothheater wordt verhoogd met € 45.000. Concreet betekent dit dat de subsidie aan het Rabothheater met ingang van 2016 structureel zou moeten worden verhoogd met € 95.000.
 2. Er moet worden gezocht naar andere oplossingen om het huidige niveau van de theaterprogrammering in Hengelo in de toekomst te waarborgen.

Het Rabothheater ziet oplossing 1 als enige optie. Ons college heeft in een gesprek met de raad van toezicht van het Rabothheater aangegeven dat de oplossing moet worden gezocht binnen de bestuurlijke opdracht 'Samenwerking podia Enschede-Hengelo'. De effecten van intensievere samenwerking kunnen nu nog niet worden ingeschat. We willen dat resultaat eerst beoordelen. We gaan ervan uit dat de bezuiniging op het Rabothheater haalbaar is zonder afbreuk te hoeven doen aan het huidige niveau van de theaterprogrammering in Hengelo.

Ook met de bibliotheek vinden gesprekken plaats. Binnen de door de raad vastgestelde kaders van de bezuiniging op de bibliotheek zoeken we naar oplossingen die de bibliotheek helpen de bezuiniging door te voeren.

Ons college wil benadrukken dat we het belangrijk vinden dat de culturele programmering van het Rabothheater en de kernfuncties van de bibliotheek behouden blijven voor onze stad. Wel is het primair de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf om hun bedrijfsvoering en meerjarenbegroting duurzaam op orde te brengen en daarbij rekening te houden met de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen.

Lokale woonlasten

Per saldo neemt de lokale belastingdruk voor een eigenaar van een woning toe met 4,3% in 2016 ten opzichte van 2015. Dit is op basis van een gemiddelde WOZ-waarde, een gemiddeld tarief afvalstoffenheffing (op basis van gemiddeld afvalaanbod) en het tarief voor rioolheffing. Voor de huurder van een woning stijgt de lokale lastendruk met 3,8%.

Tenslotte

Wij bieden u hierbij een integrale Beleidsbegroting 2016-2019 aan, waarin we naast de maatregelen uit de maatschappelijke takenverkenning in staat zijn om de komende begrotingsjaren nog veel ambities en activiteiten uit te voeren.

INHOUDSOPGAVE BELEIDSBEGROTING

A Algemeen

1. Inleiding	7
2. Leeswijzer	8
3. Raadsadvies en ontwerp-raadsbesluit	9
4. De financiën van de gemeente Hengelo	13
4.1. Meerjarenperspectief	13
4.2. Transformaties in het sociale domein	19
4.3. Transformaties in de binnenstad	20
4.4. Grote projecten	20

B Programmabegroting

5. Het programmaplan	23
5.1. Centrale thema's	24
5.1.1. Transitie	24
5.1.2. Binnenstad	27
5.2. Programma's	29
Programma 1: Economie Werk en Inkomen	29
Programma 2: Onderwijs en Jeugd	38
Programma 3: Welzijn en Zorg	45
Programma 4: Sport en Cultuur	53
Programma 5: Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit	60
Programma 6: Beheer openbare ruimte en Duurzaamheid	66
Programma 7: Bestuur Veiligheid en Openbare orde	73
Programma 8: Financiën	79

Paragrafen	85
6.1. Lokale heffingen	86
6.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	92
6.3. Onderhoud kapitaalgoederen	101
6.4. Grondbeleid	109
6.5. Financiering	112
6.6. Verbonden partijen	115
6.7. Bedrijfsvoering	133
6.7.1. Organisatie	133
6.7.2. Personeel	134
6.7.3. Arbeidsvoorwaarden	135
6.7.4. Informatievoorziening /-technologie	135
6.7.5. Control en auditing	136
6.7.6. Inkopen van diensten, leveringen en werken	137
6.7.7. Huisvesting	138
6.8. Investerings	140
7. Financiële toelichting	143
7.1. Recapitulatie lasten en baten per programma	144
7.2. De financiële toelichting per programma	145
7.3. Overzicht algemene dekkingsmiddelen	170

C Bijlagen

8. Bijlagen en Overzichten	171
8.1. Reserves & voorzieningen	
8.1.1. De mutaties in de reserves	172
8.1.2. Aard en reden reserves	173
8.1.3. De mutaties in de voorzieningen	175
8.1.4. Aard en reden voorzieningen	176
8.2. Subfuncties per programma	177
8.3. Financiering (EMU-saldo/Wet Hof)	182
8.4. Overzicht van incidentele baten en lasten	183
8.5. Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	184
8.6. Overzicht van verbonden partijen (<i>paragraaf 6.6</i>)	185
8.7. Lasten en baten per product	189
8.8. Overzicht maatregelen maatschappelijke takenverkenning	192
8.9. Status aangenomen moties maatschappelijke takenverkenning 2016-2019	199
8.10. Meerjarig investeringsoverzicht	201

- 1. INLEIDING -

De Beleidsbegroting 2016-2019 geeft een overzicht van de plannen voor de komende jaren en de financiële stand van zaken. De Beleidsbegroting 2016-2019 is de optelsom van het bestaande beleid, de maatregelen uit het raadsbesluit over de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 en de financiële effecten als gevolg van de meicirculaire 2015 van het gemeentefonds.

Investeren, transformeren en bezuinigen

De komende jaren staan in het teken van de transformatie in het sociaal domein en focus op de binnenstad. Daarnaast moeten de bezuinigingen die voortkomen uit de maatschappelijke takenverkenning worden geïmplementeerd. Toch zijn we in staat om met een begroting van € 266 miljoen veel ambities en activiteiten uit voeren. Zo investeren we onder andere voor ongeveer € 1 miljoen in impulsen in de stad.

'Wat doet Hengelo-app' 2016

De gemeentebegroting is net als vorig jaar toegankelijk gemaakt via de 'Wat doet Hengelo-app'. De app is te vinden via www.watdoethengelo.nl. Met de app wil de gemeente haar omvangrijke takenpakket compleet, leesbaar en overzichtelijk weergeven en laten zien waar zij het geld aan uitgeeft.

Hengelo, 22 september 2015

Burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo

- 2. LEESWIJZER -

Na de inleiding en leeswijzer treft u in hoofdstuk 3 het raadsadvies en het bijbehorende ontwerpbesluit aan. De Beleidsbegroting bestaat daarna uit drie delen: een algemeen deel, het programmaplan en de paragrafen.

Hoofdstuk 4

In hoofdstuk 4 wordt de financiële positie van de gemeente Hengelo weergegeven en het financieel meerjarenperspectief geschetst. Ook wordt hier een overzicht van de nieuwe beleidsinvesteringen en de bezuinigingsmaatregelen geschetst. Een korte samenvatting van de investeringen en bezuinigingsmaatregelen wordt gegeven in het programmaplan bij het bijbehorende programma. Daarnaast worden de grote projecten beschreven. Naast een aantal grote (gebiedsontwikkelings) projecten wordt specifiek aandacht besteed aan twee bijzondere projecten: Lange Wemen en Hart van Zuid.

Hoofdstuk 5

In hoofdstuk 5 worden de begrotingsprogramma's beschreven. De programma's vormen de kern van de begroting. Per programma worden de maatschappelijke trends, de speerpunten uit het coalitieakkoord, de concrete acties, projecten en de bezuinigingsmaatregelen weergegeven.

Hoofdstuk 6

In hoofdstuk 6 worden de paragrafen, die voortkomen uit het Besluit begroting en verantwoording (BBV), beschreven. In de paragrafen wordt het beleid gegeven voor beheersmatige aspecten, zoals het weerstandsvermogen en risicobeheersing, het grondbeleid en de lokale heffingen.

Hoofdstuk 7

Hoofdstuk 7 geeft een financiële toelichting op de programma's en een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.

Hoofdstuk 8

In hoofdstuk 8 worden alle bijlagen weergegeven, waaronder de baten en lasten per product, de structurele bezuinigingsopties uit de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019, de meerjarige investeringsplanning en de stand van zaken van de moties die zijn aangenomen bij het besluit over de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019.

- 3. RAADSADVIES EN RAADSBESLUIT -

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1094199	Peper, Marianne	PF-FIN	Ten Heuw, Mariska
ONDERWERP			
Beleidsbegroting 2016-2019			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

Niet van toepassing

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het college van burgemeester en wethouders biedt jaarlijks op grond van de artikelen 190 en 191 van de Gemeentewet voor aanvang van het nieuwe begrotingsjaar een ontwerpbegroting en meerjarenramingen ter vaststelling aan de gemeenteraad aan.

Kadernota 2016-2019

De Kadernota is zoals gebruikelijk het startpunt voor een nieuw begrotingsproces. Met de Kadernota - maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 - is op 10 juni jl. het besluit genomen om de begroting meerjarig op orde te brengen. De Kadernota beschrijft de financiële hoofdlijnen voor de komende jaren. Alle nieuwe beleidsinvesteringen en bezuinigingsmaatregelen die genoemd zijn in de Kadernota zijn verwerkt in de begroting 2016-2019.

'Wat doet Hengelo-app 2016'

De begroting is net zoals vorig jaar alleen digitaal beschikbaar op de website van de gemeente Hengelo. Daarnaast is de begroting toegankelijk gemaakt via de 'Wat doet Hengelo-app 2016'. De app is te vinden via www.watdoethengelo.nl. Met de app wil de gemeente haar omvangrijke takenpakket compleet, leesbaar en overzichtelijk weergeven en laten zien waar zij het geld aan uitgeeft.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Financieel perspectief

Met het besluit over de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 (1076070) is de begroting meerjarig op orde gebracht. Vlak na dat besluit bent u geïnformeerd over de meicirculaire van het gemeentefonds (1082216). We hebben de daar uit voortvloeiende nadelige effecten kunnen opvangen met name door de renteontwikkelingen. We realiseren daardoor een sluitende begroting in de jaren 2016-2019. Daarnaast versterken we, op basis van eerder vastgesteld beleid, onze reservepositie door jaarlijks geld toe te voegen aan de reserves (de algemene reserve en de algemene reserve grondexploitatie). Uiteindelijk resteert er een positief begrotingssaldo van circa € 267.000 in 2016, € 234.000 in 2017, € 5.000 in 2018 en € 568.000 in 2018.

Moties n.a.v. maatschappelijke takenverkenning

Met het besluit over de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 zijn zeven moties aangenomen. In bijlage 8.9 van de begroting 2016-2019 presenteren we de stand van zaken van de uitvoering van de moties. Over de uitvoering van een aantal moties bent u al eerder geïnformeerd, zoals de motie cliëntenparticipatie (1087531) en de motie toekomst voorschool (1085646).

Communicatie

Een persbericht volgt ook bij het definitieve raadsbesluit.

Vervolgtraject

Na vaststelling is de Beleidsbegroting 2016-2019 digitaal op de website van de gemeente Hengelo beschikbaar. Na de vaststelling door uw raad zal deze eventueel worden aangevuld met eventuele aangenomen moties en/of amendementen. Vervolgens wordt de begroting aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel in het kader van het financieel toezicht.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. De Beleidsbegroting 2016-2019 vast te stellen.
2. Het programmaplan, bestaande uit de programma's, als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen.
3. Het college van burgemeester en wethouders voor het jaar 2016 te machtigen tot het uitvoeren van het programmaplan.
4. Voor het jaar 2016 de lasten en baten per programma, inclusief de geraamde mutaties van de reserves binnen de programma's, als financieel kader vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De samenvatting van de belangrijkste financiële mutaties treft u aan in hoofdstuk 4 van de Beleidsbegroting 2016-2019.

BIJLAGE(N)

- Beleidsbegroting 2016-2019

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

(ruimte voor raadsbesluit)

- 4. DE FINANCIËN VAN DE GEMEENTE HENGELO -

In dit hoofdstuk worden de financiën van de gemeente Hengelo voor de periode 2016-2019 beschreven. De komende jaren staan in het teken van de transformatie in het sociaal domein en de focus op de binnenstad. Daarnaast moeten de bezuinigingen die voortkomen uit de maatschappelijke takenverkenning worden geïmplementeerd. Toch zijn we in staat om met een begroting van € 266 miljoen veel ambities en activiteiten uit te voeren.

4.1 Meerjarenperspectief 2016-2019

4.1.1 Maatschappelijke takenverkenning 2016-2019

In de eerste helft van 2015 is een uitgebreide maatschappelijke takenverkenning gehouden om een structureel sluitende begroting 2016-2019 aan te kunnen bieden aan de gemeenteraad. Op 10 juni 2015 heeft de gemeenteraad besloten over het samenhangend pakket van investeringen in de stad en bezuinigingsmaatregelen. Dit raadsbesluit bestaat uit een pakket van ruim € 1 miljoen aan nieuwe beleidsinvesteringen, € 5,7 miljoen aan structurele bezuinigingsmaatregelen en € 1,9 miljoen aan belasting- en tariefmaatregelen.

4.1.2 Structureel sluitende begroting

De provincie houdt toezicht op de manier waarop gemeenten met hun geld omgaan. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor een structureel sluitende gemeentebegroting. De begroting moet structureel en reëel in evenwicht zijn, dat betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele (reële) baten.

Meicirculaire 2015 gemeentefonds

Zoals we ook in de Kadernota hebben geschreven gaan we door de grilligheid van het rijksbeleid nog steeds uit van een dynamisch financieel perspectief. Als er nieuwe inzichten ontstaan wordt uw raad daar over geïnformeerd. Dit was al het geval na de vaststelling van de Kadernota. In de raadsbrief "Meicirculaire 2015 gemeentefonds" (zaaknummer: 1080620) bent u uitgebreid geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen als gevolg van deze circulaire. De doorrekening hiervan gaf een verslechterd financieel perspectief voor de meerjarenramingen 2017-2019. Het bijgesteld financieel perspectief was:

	2016:	2017	2018:	2019:
Vertrekpunt Kadernota Maatschappelijke takenverkenning 2016-2019:	487	84	30	384
Meicirculaire 2015 gemeentefonds:	16	-898	-531	-211
Bijgesteld perspectief na meicirculaire 2015:	503	-814	-501	173

Alle mutaties, zoals die in de raadsbrief over de meicirculaire 2015 zijn benoemd, zijn verwerkt in de voorliggende begroting. Voor de taakstellingen in het sociaal domein zijn aanvullende maatregelen, in verband met het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit, in deze begroting getroffen. Hierover bent u afzonderlijk geïnformeerd in de raadsbrief "Voornemen opvangen kortingen Wmo en Jeugd" (zaaknummer: 1084925).

Na de meicirculaire is de begroting op detailniveau geactualiseerd. Ook hierbij is de aangekondigde exercitie verwerkt met betrekking tot het verlagen van de omslagrente van 4,5% naar 3,75% (waar de omslagrente van toepassing is).

De definitieve uitwerking leidt tot het volgend financieel perspectief voor de komende jaren:

	2016:	2017	2018:	2019:
Bijgesteld perspectief na meicirculaire 2015:	503	-814	-501	173
Aanvullende mutaties:				
Kapitaallasten/rente(resultaat) e.d.	50	1.273	896	879
Bijstand	160	160	160	160
Onderwijshuisvesting	-32	-50	-180	-279
Kinderopvang	-60	-60	-60	-60
Samenwerkingsverbanden (VRT, regio Twente, GBT)	-34	59	96	129
Sociale raadslieden	-100	-100	-100	-100
Accommodaties	-246	-246	-246	-246
Overige kleine verschillen	26	12	-60	-88
Begrotingssaldo 2016-2019:	267	234	5	568

Kapitaallasten / rente(resultaat) e.d.

Bij de actualisatie van de investeringskredieten is gekeken naar het verwachte jaar van realisatie/in gebruik name. Dit houdt een verschuiving van kapitaallasten in tussen de verschillende begrotingsjaren, dit geldt zowel voor de rente dan wel afschrijving op diverse producten.

Daarnaast is het percentage voor de omslagrente, voor alle onderdelen waar we de renteomslag hanteren, in de begroting neerwaarts bijgesteld van 4,5% in 2015 naar 3,75% vanaf 2016. De effecten binnen de producten waarbij sprake is van een "gesloten circuit", zoals grondexploitatie, onderwijshuisvesting, riolering worden binnen die onderdelen opgevangen. Door het verlagen van de omslagrente dalen de aan de (overige) producten toegerekende rentekosten wat tot een voordeel in de exploitatie leidt.

Tevens wordt op dit moment bij herfinanciering optimaal geprofiteerd van de lage rentestand. Dit leidt met name in de meerjarenramingen tot voordelen. Het uiteindelijke renteresultaat komt voor een groot deel ten gunste aan de algemene dienst en wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel voor de begroting.

Bijstand

De bijstandsuitgaven laten een iets lichtere groei zien dan waarmee in het financieel perspectief van januari jl. was uitgegaan.

Onderwijshuisvesting

In de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 zijn al een aantal maatregelen getroffen op het gebied van onderwijshuisvesting. In het financieel perspectief 2016-2019 zijn vanaf 2016 de begrotingsbedragen voor schade herstel met € 100.000 verhoogd. Zoals gebruikelijk komen deze ten laste van de algemene middelen en worden ze niet gedekt uit de reserve onderwijshuisvesting. Dit betekent een nadelige afwijking voor de jaarschijven 2016-2019. In verband met de eerdere nieuwe beleidsvoornemens in de Kadernota worden in de begroting vanaf 2017 de kapitaallasten geraamd voor de huisvesting VSO. Deze lasten zullen (op basis verwachte investering van € 3 miljoen) oplopen van € 67.500 in 2017 tot € 210.000 in 2019. Dekking zal plaatsvinden via onttrekkingen uit de reserve onderwijshuisvesting. Aangezien als gevolg hiervan de reserve zich in de toekomst negatief ontwikkelt is besloten de dotatie in 2017 te verhogen met € 50.000 en voor de volgende jaren met € 180.000. Door een verhoging van het eigen risico bij de aanbesteding van de verzekering van schoolgebouwen en het afstoten van een tweetal noodgebouwen levert dit een voordeel op van € 10.000 in 2017 en vanaf 2018 een voordeel van € 30.000 (conform de Kadernota).

Naast de maatregelen genoemd in de Kadernota 2016-2019 zijn nog de volgende ontwikkelingen te constateren. De toename van het aantal VMBO-leerlingen uit Borne heeft tot gevolg dat de gemeentefondsuitkering stijgt. Deze stijging wordt gedoteerd aan de reserve onderwijshuisvesting vanaf 2016. Dit heeft een nadelig effect op het product onderwijshuisvesting van € 206.000 in 2016 oplopend tot € 211.000 in 2019. Jaarlijks wordt er een accres toegepast op de onderwijshuisvestingscomponent binnen het gemeentefonds. Deze dotatie aan de reserve leidt tot een nadeel van € 56.000 in 2018 en een nadeel van € 108.000 in 2019.

De verlaging van de renteomslag naar 3,75% levert een voordeel op van respectievelijk € 163.000, €154.000, € 119.000 en € 88.000 voor de jaren 2016-2019. In 2018 en 2019 is bij de berekening van de dotatie aan de reserve onderwijshuisvesting geen rekening gehouden met de vrijval van kapitaallasten van oude investeringen. Dit leidt tot een nadeel van € 21.000 in 2018 en een nadeel van € 33.000 in 2019. Daarnaast zijn er overige kleine verschillen.

Kinderopvang

Op 16 december 2014 bent u in een raadsbrief "Aanvullende informatie financiën kinderopvang" (zaaknummer:1023456) geïnformeerd over de extra benodigde middelen voor de kinderopvang voor de sociaal medische indicatie en hygiënemaatregelen. In de brief werd aangegeven dat we verwachten dat vanaf 2016 de middelen gedekt konden worden uit het ontvangen rijksmiddelen die we inzetten voor participatie. Bij het opstellen van de begroting werd ons duidelijk dat het participatiebudget te veel onder druk komt te staan en we alsnog deze extra uitzet van middelen ten laste van de algemene dienst brengen.

Samenwerkingsverbanden (VRT, regio Twente, GBT)

Na de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 zijn de begrotingen van de regio Twente, de Veiligheidsregio Twente (VRT) en het Gemeenschappelijk Belastingkantoor Twente (GBT) vastgesteld, waardoor we voor deze organisaties voor verplichte uitgaven in 2016 e.v. staan. Dit leidt per saldo tot een klein nadeel in 2016 en voordelen vanaf 2017.

Voor de VRT is in de meerjarenramingen rekening gehouden met het ingroeimodel, omdat de gemeente Hengelo na de invoering van het nieuwe herverdeelmiddel vanaf 2016 bestempeld is als voordeelgemeente. De bijdrage aan de Regio Twente is lager in verband met de invulling van de taakstellende bezuinigingen door het samenwerkingsverband zelf. Ook de samenwerking met verschillende gemeenten binnen het GBT leidt tot efficiencyvoordelen.

Sociale raadslieden

De taakstelling sociale raadslieden stamt uit het vorige decennium, terwijl in werkelijkheid de jaarlijkse doorbetaling aan de Sociale raadslieden heeft plaatsgevonden. In het kader van realistisch ramen zijn de benodigde middelen nu in de voorliggende begroting opgenomen.

Accommodaties

De behoorlijke verslechtering van het resultaat van de accommodaties is een verzameling van ontwikkelingen. Allereerst is sprake van leegstand van een aantal grote panden en de daarmee gepaard gaande huurderiving en de niet door te berekenen energiekosten. Echter de verwachting is dat het gros van deze panden al in 2015 of 2016 kunnen worden verkocht. Daarnaast zijn de interne doorbelaste uren aanzienlijk duurder, omdat de tarieven in 2016 naar boven zijn bijgesteld en zijn de onderhoudsdotaties verhoogd als correctie voor de niet te compenseren BTW.

Begrotingssaldo 2016-2019

Uiteindelijk resteert na bovengenoemde aanpassingen een positief begrotingssaldo van circa € 267.000 in 2016, € 234.000 in 2017, € 5.000 in 2018 en € 568.000 in 2018, zodat we de gemeenteraad een structureel sluitende begroting kunnen aanbieden.

4.1.3 Nieuwe beleidsinvesteringen

In de maatschappelijke takenverkenning is voor ongeveer € 1 miljoen aan nieuwe beleidsinvesteringen gekozen. In bijlage 8.8.1 vindt u een totaaloverzicht van de gekozen nieuwe beleidsinvesteringen en de beleidsinvesteringen waarvoor niet gekozen is.

We hebben vooral gekozen voor nieuwe beleidsinvesteringen, die ten goede komen aan de centrale thema's uit ons coalitieakkoord: de transformaties in het sociaal domein en de binnenstad. Zo investeren we in verdere samenwerking in Twente op het gebied van economie en arbeidsmarkt. Op die manier hopen we de werkloosheid in Twente tegen te gaan. Daarnaast investeren we in een compactere binnenstad door een vereveningsfonds in te stellen. Ook is gekozen voor nieuwe beleidsinvesteringen die noodzakelijk zijn voor het in stand houden van onze kapitaalgoederen. Voorbeelden daarvan zijn de investering in de renovatie van het Twentebad en het optimaliseren van het Twentekanaal.

De nieuwe beleidsinvesteringen worden toegelicht in de verschillende programma's.

4.1.4 Structurele bezuinigingsmaatregelen

In de maatschappelijke takenverkenning is voor ongeveer € 5,7 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen gekozen. Onze overwegingen bij deze keuze waren:

- De mens staat voorop: in het bezuinigingspakket zijn meer maatregelen opgenomen in het fysieke domein dan in het sociaal domein. Maar wel in het besef dat, gezien de omvang van de financiële opgave, het sociaal domein niet helemaal ontzien kan worden. Zo kiezen we voor een nieuwe manier van werken bij de uitvoering van de Participatiewet, waardoor een bezuiniging wordt gerealiseerd.
- Focus op de transformatie in de binnenstad en bij de transitie in het sociaal domein: beide thema's die van essentieel belang zijn voor het waarborgen van de aangename en sociale stad krijgen focus in het coalitieakkoord en in de maatschappelijke takenverkenning. Op deze thema's bezuinigen we zo min mogelijk.
- Voorkomen is beter dan genezen: de collectieve voorzieningen die preventief werken worden zoveel mogelijk ontzien, om zo erger te voorkomen in de samenleving en daardoor uiteindelijk kostenefficiënter te zijn. Zo zetten we in op algemene collectieve voorzieningen (zoals de wijkteams en het wijkwelzijnswerk) om op grotere schaal individueel maatwerk en dure zorgtrajecten te voorkomen.
- Publieke voorzieningen laagdrempelig en dichtbij de mensen: deze voorzieningen zijn zoveel mogelijk ontzien omdat zij bijdragen aan het aangename en sociale karakter van onze stad.
- Hengelo heeft de kracht van iedereen in de stad nodig: Hengeloërs maken hun samenleving zelf en die kracht gebruiken we.
- Samenwerken uit overtuiging voor meer kwaliteit en lagere kosten. Zo investeren we in Twentse samenwerking op onder andere economisch gebied en willen de samenwerking tussen de sector Stedelijk Beheer en de SWB in één publiekrechtelijke organisatie realiseren.
- Kostenafweging bij grote projecten zoals Hart van Zuid, Lange Wemen en Warmtenet: waar mogelijk wordt een minimale uitvoering van een project gerealiseerd (zoals Sports Centre Hengelo). Stoppen is vaak geen optie, omdat dit voor meer kosten en minder (maatschappelijke) opbrengsten zorgt.

In bijlage 8.8.2 wordt een totaaloverzicht van de bezuinigingsmaatregelen en de alternatieve bezuinigingsmaatregelen, die niet gekozen zijn, gegeven. De bezuinigingsmaatregelen worden toegelicht in de verschillende programma's.

Moties n.a.v. maatschappelijke takenverkenning

Bij het besluit over de maatschappelijke takenverkenning zijn zeven moties door de raad aangenomen. Het college van burgemeester en wethouders is volop bezig met de uitvoering van deze moties.

1. Met het SWB zijn de eerste gesprekken gevoerd over de wijze waarop met inbesteding van gemeentelijke opdrachten de bezuiniging op de algemene dienst kan worden gecompenseerd. Na overleg met het SWB vullen wij de bezuiniging als volgt in. We bezuinigen € 118.000 op de gemeentelijke bijdrage aan het SWB. Conform de motie zoeken we naar compensatie hiervoor door extra opdrachten in te besteden bij het SWB. De overige € 118.000 vangen we op door interne maatregelen. Op basis van de bestandsontwikkeling en de efficiency voordelen uit de vernieuwde ketenaanpak is de verwachting dat in 2017 een reductie van het aantal af te nemen re-integratieplaatsen bij het SWB met ca. 10% door te voeren is zonder significante maatschappelijke effecten.

2. De motie 'Rabothheater financieel toekomstbestendig' is uitgevoerd. Samen met het Rabothheater is een rapportage gemaakt die naar de raad is gestuurd. Het Rabothheater en ons college delen de bevindingen en de conclusies, maar zijn het niet eens over de oplossingsrichting om het theater financieel toekomstbestendig te maken. In de rapportage staan 2 oplossingsrichtingen:

1. De bezuiniging van € 50.000 wordt niet doorgevoerd en de jaarlijkse subsidie aan het Rabothheater wordt verhoogd met € 45.000. Concreet betekent dit dat de subsidie aan het Rabothheater met ingang van 2016 structureel zou moeten worden verhoogd met € 95.000.
2. Er moet worden gezocht naar andere oplossingen om het huidige niveau van de theaterprogrammering in Hengelo in de toekomst te waarborgen.

Het Rabotheater ziet oplossing 1 als enige optie. Ons college heeft in een gesprek met de raad van toezicht van het Rabotheater aangegeven dat de oplossing moet worden gezocht binnen de bestuurlijke opdracht 'Samenwerking podia Enschede-Hengelo'. De effecten van intensievere samenwerking kunnen nu nog niet worden ingeschat. We willen dat resultaat eerst beoordelen. We gaan ervan uit dat de bezuiniging op het Rabotheater haalbaar is zonder afbreuk te hoeven doen aan het huidige niveau van de theaterprogrammering in Hengelo.

Ook met de bibliotheek vinden gesprekken plaats. Binnen de door de raad vastgestelde kaders van de bezuiniging op de bibliotheek zoeken we naar oplossingen die de bibliotheek helpen de bezuiniging door te voeren.

Ons college wil benadrukken dat we het belangrijk vinden dat de culturele programmering van het Rabotheater en de kernfuncties van de bibliotheek behouden blijven voor onze stad. Wel is het primair de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf om hun bedrijfsvoering en meerjarenbegroting duurzaam op orde te brengen en daarbij rekening te houden met de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen.

In bijlage 8.9 van de begroting 2016-2019 presenteren we de stand van zaken van de uitvoering van de moties. Over de uitvoering van een aantal moties bent u al eerder geïnformeerd, zoals de motie cliëntenparticipatie (1087531) en de motie toekomst voorschool (1085646).

4.1.5 Belasting- en tariefmaatregelen

Ontwikkeling lokale lasten

Zoals we al in het coalitieakkoord hebben aangegeven, hebben we bij de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 eerst gekeken naar maatregelen die een kostenbesparing of extra opbrengsten opleveren. Pas daarna hebben we het bijstellen van tarieven, belastingen en heffingen overwogen. Dat heeft geresulteerd in bijna € 1,9 miljoen aan belasting- en tariefmaatregelen. Een groot deel hiervan wordt bereikt door onze leges en tarieven kostendekkend te maken. De maatregelen in de sfeer van de belastingen en tarieven zijn dus gebruikt als sluitstuk. In de Kadernota waren de indicatieve belastingtarieven voor 2016 gepresenteerd. Nu de begroting op detailniveau is uitgewerkt is met name het tarief voor de afvalstoffenheffing bijgesteld als gevolg van de (te betalen) afvalstoffenbelasting en het verminderende aanbod van de verzamelcontainers (minder opbrengst).

Woonlasten 2016

Onderstaande tabel laat de tarieven voor 2015 en de effecten van de voorgestelde belastingtarieven 2016 zien bij een gemiddelde WOZ-waarde, een gemiddeld tarief afvalstoffenheffing (op basis van gemiddeld afvalaanbod) en het tarief voor rioolheffing:

	2015:	2016:
OZB eigenaar	€ 246,10	€ 258,23
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	€ 244,94	€ 250,94
Rioolheffing	<u>€ 193,80</u>	<u>€ 205,68</u>
TOTAAL	€ 684,84	€ 714,85

Per saldo neemt de lokale belastingdruk voor een eigenaar van een woning toe met 4,3% in 2016 ten opzichte van 2015. Voor de huurder van een woning stijgt de lokale lastendruk met 3,8%.

In het raadsadvies "Belastingtarieven 2016" (zaaknummer: 1094818) is het totaalpakket aan belastingmaatregelen toegelicht.

4.1.6 Overige ontwikkelingen en risico's

Risico's

In de raadsbrieven over de actualisering van de financieel perspectieven 2016-2019 (d.d. 6 januari en 11 maart jl.) en de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 is uw gemeenteraad geregeld geïnformeerd over de mogelijke ontwikkelingen en risico's. Onderwerpen die aan de orde kwamen zijn: transities, groot onderhoud gemeentefonds, grondexploitaties, Warmtenet, renteontwikkeling en vennootschapsbelasting.

Daarnaast zijn in de gemeenteraad de afgelopen periode diverse onderwerpen behandeld, in zowel de politieke markten dan wel raadsvergaderingen, zoals de ontwikkelingen en risico's in verband met Warmtenet, de transities, Lange Wemen/stadskantoor en de grondexploitaties. De afgelopen tijd is in het risicomanagement wel meer zicht ontstaan op de risico's bij de transities in de Jeugdzorg en de Wmo. Op dit moment zijn er geen nieuwe majeure risico's bijgekomen. De interne beheersing van risico's is de afgelopen jaren stelselmatig verbeterd, waardoor de benodigde weerstandscapaciteit kon dalen. Deze trend heeft zich in 2014 en 2015 niet voortgezet vanwege de risicopercepties rondom Warmtenet BV i.o., de transities en Lange Wemen/nieuwbouw stadskantoor.

Financiële positie

Op basis van de notitie "Koersvast in krappe tijden" is de versterking van de algemene reserve in gang gezet. De eerder vastgestelde beleidsregel luidde dat de komende jaren de algemene reserve zal groeien naar een gewenst niveau van 50% van het risicoprofiel.

Op basis van de jaarrekening 2014 is de werkelijke stand van de algemene reserve per 31 december 2014 € 9,7 miljoen. De verwachte stand ultimo 2015 is € 10,6 miljoen.

Dit ligt boven het vereiste minimumniveau van € 9,1 miljoen (25% van de benodigde weerstandscapaciteit).

Rekening houdend met de mutaties, waarover reeds besluitvorming in uw raad heeft plaatsgevonden, wordt er naar huidig inzicht een stand per 31 december 2019 verwacht van bijna € 19,1 miljoen. Op basis van de meest recente berekening is de benodigde weerstandscapaciteit € 36,4 miljoen. Uitgaand van 50% van het risicoprofiel, dan is het gewenste niveau aan algemene reserve momenteel € 18,2 miljoen. We kunnen dus concluderen dat we met deze ingezette koers ons doel halen.

Daarnaast is een stijging van de algemene reserve grondexploitatie voorzien: van € 3,0 miljoen per 1 januari 2016 oplopend tot € 9,2 miljoen per 1 januari 2019. Voor een toelichting wordt hierbij verwezen naar paragraaf 6.4 Grondbeleid.

In het laatste kwartaal van 2015 bieden wij u een nota met betrekking tot de evaluatie van de reserves en voorzieningen aan. Er vindt een doorlichting van alle reserves en voorzieningen plaats om mogelijk incidentele middelen vrij te spelen om de algemene reserve verder te versterken.

4.1.7 Grondslagen voor de ramingen bestaand beleid

De grondslagen voor de ramingen bestaand beleid, voor het opstellen van de Beleidsbegroting 2016-2019, zijn door de vaststelling van de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 besloten. In de begroting zijn de volgende grondslagen van toepassing:

Prijscompensatie

Bij de prijscompensatie is een percentage van 0,75% gehanteerd.

Looncompensatie

De looptijd van de huidige CAO-gemeenten loopt tot en met 31 december 2015. Vanaf 2016 zijn er afspraken gemaakt, maar er zijn in gemeenteland nog veel vragen over de uitvoering ervan. In afwachting van de gedetailleerde uitwerking van de afspraken handhaven we de structurele looncompensatie van 1,5%, als netto uitzetting van de salarislasten in de begroting 2016. Dit zien we als een realistische inschatting. Mede gelet op de verwachte compenserende maatregelen in verband met een mogelijke verlaging van de pensioenpremies en een navenant hogere salarisstijging. In afwachting van de verdere uitwerking van de afspraken zijn de middelen op de algemene stelpost looncompensatie 2016 geraamd.

Subsidies

Voor de subsidies geldt de gebruikelijke weging van 2/3^e looncompensatie en 1/3^e prijscompensatie. Op basis van de bovengenoemde percentages komt de uiteindelijke stijging voor subsidies uit op 1,25%, mits ze geen deel uitmaken van de bezuinigingsmaatregelen 2016 e.v. in de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Over het bezuinigingsdeel vindt geen compensatie plaats.

Huren

De ontvangen huurbedragen stijgen in 2016 met een inflatiecorrectie van 0,75%. Wel kunnen er andere afspraken met verenigingen, instellingen etc. zijn gemaakt over huurverhogingen buiten de prijscompensatie om. Ook kunnen huren zijn aangepast in het kader van bezuinigingsmaatregelen.

Belastingen, heffingen en tarieven

Voor tarieven geldt in principe volledige kostendekkendheid. Bij belastingen, heffingen en tarieven is in de begroting 2016 voorsnóg uitgegaan van een inflatiecorrectie van 0,75%, waarbij geen sprake is van kostendekkendheid. Kostendekkende heffingen zijn bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing.

Bij de gemeentelijke woonlasten (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) wordt gestreefd naar een gematigde ontwikkeling van de totale reële lokale lastendruk. Er wordt vastgehouden aan het principe dat in ieder geval wordt gecorrigeerd voor nominale ontwikkelingen (inflatie 0,75%). In het raadsadvies "Belastingtarieven 2016" (zaaknummer: 1094818) is het totaalpakket aan belastingmaatregelen toegelicht.

Constance lonen en prijzen

In de meerjarenramingen 2017-2019 is, zoals gebruikelijk, uitgegaan van constante lonen en prijzen.

Omslagrente

Het percentage voor de omslagrente is, voor alle onderdelen waar we de renteomslag hanteren, in de begroting neerwaarts bijgesteld van 4,5% in 2015 naar 3,75% vanaf 2016.

Investeringsen

Op investeringen is de nota Activabeleid van toepassing, die begin 2012 is vastgesteld in de raad. De afschrijving start op 1 januari van het jaar ná ingebruikname van een goed c.q. na afronding van een investering. Dit betekent dat er niet wordt afgeschreven en in het jaar van afronding c.q. ingebruikname van een investering.

Op basis van de nota "Spelregels voor investeringen" gemeente Hengelo (zie ook de raadsbrief van 4 februari 2014) worden de rentelasten, vanaf de start van een investering, in werkelijkheid op maandelijkse basis toegerekend. Op begrotingsbasis wordt vanaf 2015 voor de geraamde investeringen in de eerste jaarschijf een half jaar rente als exploitatielast meegenomen. Daarna wordt telkens over het gehele jaar rente toegerekend.

De vervangingsinvesteringen maken onderdeel uit van het bestaand beleid. In de Beleidsbegroting is een meerjarig investeringsplan opgenomen, waarin ook alle vervangingsinvesteringen worden benoemd.

Gemeentefondsuitkering

De gemeentefondsuitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2015 van het gemeentefonds. Dit is ook een verplichting in het kader van het financieel toezicht door de provincie.

De mogelijke financiële gevolgen van de septembercirculaire 2015 zullen wij uw gemeenteraad, zoals gebruikelijk, in een raadsbrief doen toekomen.

Onvoorzien

In de begroting 2016-2019 wordt een jaarlijks bedrag van € 166.000 geraamd voor de post onvoorzien.

Arealen/ autonome ontwikkelingsen

De onderhoudsbudgetten voor wegen, groen en riolering zijn aangepast conform de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. De kostenuitzetting voor rioleringen verloopt budgettair neutraal voor de begroting. Uitgangspunt bij rioleringen is 100% kostendekkendheid.

4.2 Transformatie in het sociale domein

In 2015 zijn nieuwe taken op het gebied van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdzorg op de gemeente afgekomen. Het afgelopen jaar is hard gewerkt door de organisatie om zich deze taken eigen te maken. Zowel qua inhoud, qua uitvoering als qua financiën is dat een uitdagende opgave. Te meer omdat besloten is dat de transities budgettair neutraal moeten worden uitgevoerd.

De prioriteit heeft het afgelopen jaar gelegen bij het verstrekken van de benodigde zorg, zodat de inwoners er zo weinig mogelijk van merken. Daarnaast zijn we zowel landelijk, als bij zorgaanbieders en gemeenten druk bezig met het op orde brengen van systemen. Gevolg hiervan is dat we op dit moment voor de jeugdzorg en Wmo nog onvoldoende cijfers en bedragen kunnen presenteren over hoe Hengelo ervoor staat.

In 2016 willen we verder werken aan de transformatie. De integrale probleemaanpak rondom één gezin of persoon staat daarbinnen centraal. Er moeten nieuwe werkwijzen worden ontwikkeld, ingebed in een nieuwe organisatie voor het hele sociale domein. Daarbij willen we inzetten op preventie met als gevolg, dat onze focus verschuift van maatwerkvoorzieningen naar collectieve voorzieningen.

Verder blijkt uit de meicirculaire 2015 dat we in 2016 € 1,86 miljoen minder budget krijgen voor de (nieuwe) taken op het gebied van Jeugdzorg en € 1,803 miljoen minder budget voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), dat oploopt tot € 3,478 miljoen in 2018. Ons college stelt voor maatregelen te treffen om de herverdeelde effecten van de invoering van de objectieve verdeelmodellen op te vangen. Hierover bent u afzonderlijk geïnformeerd in de raadsbrief "Voornemen opvangen kortingen Wmo en Jeugd" (zaaknummer: 1084925). Deze zijn als zodanig verwerkt in deze begroting. In de analyses bij de programma's 2 en 3 als onderdeel van paragraaf 7.2 "Financiële toelichting per programma" worden de mutaties uitgebreid toegelicht.

4.3 Transformatie in de binnenstad

In de binnenstad willen we een transformatie doorvoeren. In de binnenstad komen veel ontwikkelingen samen en de urgentie om te handelen is hoog. De nieuwe beleidsinvesteringen bevatten diverse maatregelen die bijdragen aan de versterking van de binnenstad. Op die manier hopen we de komende jaren te realiseren dat de binnenstad van Hengelo de huiskamer van onze stad wordt. Een belangrijk speerpunt daarbij is dat de hele stad mee kan doen. We bieden nadrukkelijk (beleids-)ruimte aan partijen uit de stad om een visie en initiatieven te ontwikkelen. We staan daarbij voor: 'omarmen, waarderen en aansluiten'.

4.4 Grote projecten

Hengelo kent een aantal grote (gebiedsontwikkelings)projecten die vaak al lang lopen en ook nog een aanzienlijke tijd door zullen lopen. Met deze gebiedsontwikkelingen kan Hengelo erin voorzien dat de economische groei gefaciliteerd wordt en dat Hengelose bedrijven voldoende ruimte hebben om zich te ontwikkelen en bedrijven van buiten de gemeente zich in Hengelo kunnen vestigen. Hiermee kan Hengelo zich blijvend manifesteren als uitstekende werkstad met een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Bovendien draagt dit bij aan de groei van de werkgelegenheid waardoor zoveel mogelijk wordt voorkomen dat mensen een beroep moeten doen op de sociale vangnetten. Naast de gebiedsontwikkelingen worden ook verschillende woongebieden ontwikkeld. Hengelo kenmerkt zich als een aangename woonstad met een kwalitatief hoogwaardig en divers aanbod van verschillende woningtypes en woonmilieus.

4.4.1 Wonen

Hengelo kent een aantal grote woningbouwlocaties binnen de grote projecten zoals: Broek Noord, Veldwijk Noord, Dalmeden, 't Rot/Landmanserve, Medaillon en Hart van Zuid. Naast de woningbouw in deze grote projecten vindt er ook binnen andere projecten woningbouw plaats en zijn er ook diverse "kleine" initiatieven in de stad waarin woningen worden toegevoegd. Soms door nieuwbouw op lege plekken, maar vaker als gevolg van de transformatie van andere functies zoals scholen en kantoren.

In 2016 spelen we zoveel mogelijk in op ontwikkelingen die door de toenemende belangstelling voor nieuwbouwwoningen en kavels op gang komt. Daarbij zetten we vooral in op een verbreding van het aanbod, met nieuw aanbod in bestaand stedelijk gebied. Hierbij valt te denken aan het tot ontwikkeling brengen van locaties zoals de Marskant, Seahorse, Gezondheidspark, Ichtus/Oldenzaalsestraat (O2) en een aantal woonvlekken in Hart van Zuid.

Tevens wordt in overleg met Welbions ingezet op een divers aanbod in het gebied Veldwijk Noord nadat in 2015 het winkelcentrum is opgeleverd en is begonnen met de aanleg van het Watertorenpark.

Tenslotte wordt samen met eigenaren in de binnenstad ingezet op een toename van het woningaanbod door transformatie van bestaande panden en door middel van het project Wonen Boven Winkels.

4.4.2 Bedrijventerreinen en kantoren

Ook voor de bedrijventerreinen geldt dat de belangstelling van bedrijven voor nieuwbouw en uitbreiding weer langzaam toeneemt. Hengelo kent hierbij een divers aanbod aan bedrijventerreinen die in eigen beheer van de gemeente worden uitgegeven en daarnaast een aantal locaties dat wordt ontwikkeld door particuliere eigenaren, zoals het HTSP bij Thales. Voor 2016 ligt het zwaartepunt bij de acquisitie van bedrijven voor de bestaande en in ontwikkeling zijnde bedrijventerreinen Oosterveld, Hart van Zuid kanaalzone, Westermaat Campus en Westermaat de Veldkamp om de verkoopdoelstellingen te behalen die als basis voor de grondexploitatie dienen.

Gezien het ruime aanbod van bestaande kantoorlocaties en de leegstand in bestaande kantoren wordt er de komende periode niet actief gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe kantoorlocaties; een mogelijke uitzondering hierop vormt de nieuwbouw van het Stadskantoor binnen het project Lange Wemen. Daar waar kansen zijn om bijvoorbeeld kantoren te transformeren naar andere functies wordt hier binnen de wettelijke mogelijkheden actief aan meegewerkt.

Naast de reguliere bedrijventerreinen kent Hengelo nog een bijzonder terrein met een zeer specifiek profiel, het Gezondheidspark. In de afgelopen jaren is gebleken dat de belangstelling voor dit gebied achterblijft bij de verwachtingen. Enerzijds komt dit door grote veranderingen in wet- en regelgeving voor de partijen binnen de gezondheidszorg. Anderzijds valt ook op dat partijen voor wie het Gezondheidspark bedoeld was, soms kiezen voor andere locaties. In de komende jaren is een heroriëntatie nodig op de doelstellingen van het Gezondheidspark en wordt vooral gewerkt aan de mogelijkheden om het deel van Gezondheidspark dat bestemd is voor wonen tot ontwikkeling te brengen.

4.4.3 Infrastructuur

De gemeente Hengelo kent een aantal grote infrastructuurprojecten zoals de: Westtangent, F35, Enschedesestraat, Kuipersdijk en enkele herinrichtingen. De Westtangent wordt in 2016 afgerond waarna enkele andere infrastructuurprojecten worden uitgevoerd.

4.4.4 Bijzondere projecten: Lange Wemen en Hart van Zuid

In Hengelo spelen twee grote gebiedsontwikkelingen die bijzondere aandacht vragen. Dit zijn Lange Wemen en Hart van Zuid.

Lange Wemen

In de afgelopen periode is gebleken dat er minder behoefte is aan winkelruimte dan bij de start en ook bij de herijking van het project is gedacht. Het is AM RED niet gelukt om voldoende huurders te vinden om tot een start van de uitvoering te komen. De komende tijd is de focus gericht op de realisatie van de horecawand. De ontwikkeling en realisatie van de winkels vindt mogelijk in een later stadium plaats. In 2015 heeft de gemeenteraad besloten dat nieuwbouw van het stadskantoor binnen het gebied Lange Wemen de voorkeur verdient boven mogelijke alternatieven. Daarbij is aangegeven dat de bouw van het stadskantoor gekoppeld blijft aan de start van het commerciële deel van Lange Wemen.

Hart van Zuid

Binnen Hart van Zuid zijn diverse projecten in voorbereiding en uitvoering. Het winkelcentrum Esrein is in 2015 opgeleverd. Van groot belang in Hart van Zuid is de voorbereiding van de doortrekking van de Laan Hart van Zuid en de brug. In de komende maanden wordt na een lange voorbereiding gestart met de verbouw van de MTS, waarna het WTC zich hier zal huisvesten. Deze ontwikkeling is van belang voor de uitstraling rondom de stationsomgeving. Zo wordt voor het Verenigingsgebouw de komende tijd gekeken naar de mogelijkheden van ontwikkeling voor dit pand. Voor Lansinkveld-Noord is het projectbureau Hart van Zuid op zoek naar een invulling.

-5. PROGRAMMAPLAN-

5.1. Centrale thema's

5.1.1. Transitie's

Een groot aantal taken binnen het sociaal domein is per 1 januari 2015 van het Rijk overgedragen naar de lokale overheid. De decentralisaties, ook wel transitie's genoemd. De taken die overgedragen zijn, betreffen de jeugdzorg, de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) en de Participatiewet. Daarnaast wordt ook het Passend Onderwijs ingevoerd. Het Rijk wil daarmee de hulpverlening dichterbij de inwoner brengen met minder en eenvoudigere regels. Het Rijk gaat er ook vanuit dat het goedkoper kan.

In onderstaand schema is aangegeven in welke begrotingshoofdstukken de transitie's aan de orde komen.

Hoofdstuk: Transitie:	1 Economie, werk en inkomen	2 Onderwijs en Jeugd	3 Welzijn en Zorg
Participatiewet	x		
Jeugdzorg		X	
AWBZ/WMO			x
Passend onderwijs		X	

In de volgende begrotingshoofdstukken staat meer informatie over de activiteiten en werkzaamheden die bij de nieuwe taken horen. In deze paragraaf gaan we in op de onderdelen van de transitie's die op meerdere begrotingshoofdstukken van toepassing zijn. Door integraal te werken, over de verschillende hoofdstukken heen, kunnen we 'winst' boeken. Dat is nodig gezien de opgelegde korting door de rijksoverheid.

Voor gedetailleerdere informatie over de transitie's verwijzen we naar het beleidsplan '*Met respect ... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning*'.

Stand van zaken

De prioriteit in 2015 heeft gelegen bij het verstrekken van de zorg die nodig is voor de burger. Onze medewerkers hebben veel huisbezoeken uitgevoerd en de benodigde zorg voor de burgers toegekend. Daarna is gericht gekeken naar het op orde brengen van de systemen, zowel bij het landelijk ontwikkelde 'Gegevensknooppunt', alsook bij zorgaanbieders en de gemeente(n). Ter bevordering van de snelle afhandeling van zorgtoewijzingen en facturen moesten alle gemeenten worden aan gesloten op het 'Landelijk Gegevensknooppunt'. Tegelijkertijd moest uiteraard ook onze eigen applicatie voor de primaire vastlegging van de werkprocessen Jeugd en Wmo uitgebreid, ingericht en gevuld worden. Dit heeft meer tijd gevraagd dan wij hadden verwacht, waardoor we pas laat cijfers konden opnemen in de rapportages richting gemeenteraad. Inmiddels is dit op orde en kunnen we aan de hand van cijfers en ervaringen nadenken over de door de wetgever beoogde veranderingen in ons stelsel voor maatschappelijke ondersteuning.

De Participatiewet heeft dergelijke aanloopproblemen met systemen niet gehad. De focus vanuit deze hoek van het sociaal domein heeft onder andere gelegen op het in beeld brengen van schoolverlaters van het voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en de entree-opleidingen. Respectievelijk 10, 31 en 16 leerlingen zijn inmiddels opgenomen in het doelgroepenregister. Dit houdt in dat zij in aanmerking kunnen komen voor door werkgevers beschikbaar gestelde banen in het kader van de banenafspraken en de daarbij behorende ondersteuningsinstrumenten. Ook is er aandacht voor de doelgroep uitkeringsgerechtigden die niet kan werken. Er zijn op 1 juli 2015 twee participatiecoaches gestart die voor deze groep samen met het Steunpunt Vrijwilligers Hengelo kijken naar mogelijkheden voor vrijwilligerswerk in de wijken. Daarnaast is er vanuit het Werkbedrijf in september 2015 een regionale campagne gestart voor werkgevers over de mogelijkheden van de Participatiewet.

2016: van transitie naar transformatie

In 2016 staat het verandertraject, ofwel de transformatie, centraal. Veranderingen met als doel om:

- ieder kind een veilige omgeving te geven, waarin school, naschoolse opvang, sportclub en buurt een belangrijke rol spelen (Jeugdwet)
- mensen zo lang mogelijk en zoveel mogelijk in hun eigen buurt in hun eigen huis te laten wonen, ook als ze ouder worden en/of een beperking hebben (Wmo)

- mensen die nu nog aan de kant staan, kansen te geven om mee laten doen en waar mogelijk door betaald werk zelf in hun levensonderhoud te laten voorzien (Participatiewet).

Ook regionaal is de roep om te transformeren. Samen met de andere Twentse gemeenten (Samen14) hebben we begin 2015 het inkooptraject dat we met elkaar hebben doorlopen in 2014 uitvoering geëvalueerd. Immers, nooit eerder hebben de gemeenten in Twente zoveel zorg en ondersteuning ingekocht. Er zijn zo'n 300 raamovereenkomsten afgesloten met aanbieders. Bijna unaniem was de wens om niet opnieuw in te kopen voor 2016 maar alle overeenkomsten met een jaar te verlengen om daarmee ruimte te maken om na te denken over de toekomst: de transformatie. Iedereen onderschrijft de noodzaak om de lessen van het afgelopen jaar te oogsten en de kennis te delen en ontsluiten. Samen met cliënten(organisaties) en aanbieders wordt in 2016 gewerkt aan verandering van de zorg. Ook worden de praktische zaken tegen het licht gehouden en verbeterd indien nodig.

De lokale transformatie-agenda maakt duidelijk wat de ontwikkelopgave is waarvoor we als gemeente staan en bij welke vraagstukken we andere gemeenten, cliënten en aanbieders van zorg nodig hebben. Daarnaast geeft de transformatie-agenda een prioritering van activiteiten en mogelijke quick-wins. De daadwerkelijke ondersteuningsbehoeften van burgers moeten hierbij het vertrekpunt zijn. Daarbij is de uitdaging dat we ons als gemeente opstellen als ontwikkelpartner.

De transformatie-agenda bevat verschillende onderdelen. Van de dienstverlening aan cliënten en het meten van effecten tot de manier van contracteren en de bekostiging. Van de koppeling tussen jeugdzorg en passend onderwijs tot de doorontwikkeling van het gedwongen kader (door de rechter opgelegde jeugdhulp). En van het opzetten van meer gezinshuizen tot het onderbrengen van dagbesteding in de wijken. Voor de overlappende doelgroep participatiewet-Wmo-jeugd (m.n. jongeren met een zware arbeidsbeperking) arrangementen ontwikkelen waarin een mogelijke doorlopende lijn kan ontstaan van dagbesteding via leren-werken naar werken met begeleiding. Ook de doorontwikkeling van maatschappelijke participatie voor mensen aan de onderkant van de participatieladder staat op de agenda. Zo maar een aantal voorbeelden.

Ondertussen gaat de uitvoering van de beleidsprogramma's zoals beschreven in *Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning* door. Dit betekent dat wij verder inzetten op:

- Gebruik maken van eigen kracht (familieplannen, netwerk in beeld brengen)
- Meer gebruik maken van algemene voorzieningen (verschuiving van maatwerk naar algemeen en doorontwikkeling van Wijkkracht)
- Eén huishouden, één plan (relatie Jeugdwet, Wmo en Participatiewet)
- Centrale toegang tot informatie, advies, zorg en ondersteuning
- Meer ruimte voor professional en een flexibelere organisatie.

Budget

We ontvangen voor de taken rijksmiddelen in het deelfonds sociaal domein voor 2016-2019. De onderstaande cijfers zijn op basis van de meicirculaire 2015 van het gemeentefonds.

- = nadeel; bedragen (* € 1.000)

Deelfonds sociaal domein:	2016	2017	2018	2019
Decentralisatie AWBZ naar WMO (IU)	13.026	11.514	10.899	10.765
WMO Cumulatieregeling	270	216		
Decentralisatie Jeugdzorg (IU)	19.122	18.668	18.725	18.748
Decentralisatie participatie (IU), inclusief huidige Wsw	16.378	15.368	14.560	13.983
Totaal deelfonds sociaal domein:	48.796	45.766	44.184	43.496
Lasten- en batenmutaties:				
AWBZ/WMO en Jeugdzorg-taken	-32.418	-30.398	-29.624	-29.513
Decentralisatie participatie, inclusief huidige Wsw	-16.378	-15.368	-14.560	-13.983
Totaal lasten en batenmutaties:	-48.796	-45.766	-44.184	-43.496
Totaal financieel effect sociaal deelfonds meicirc.'15	0	0	0	0

Uit de meicirculaire 2015 blijkt dat we in 2016 € 1,86 miljoen minder budget krijgen voor de (nieuwe) taken op het gebied van Jeugdzorg en € 1,803 miljoen minder budget voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), dat oploopt tot € 3,478 miljoen in 2018. Het college stelt voor maatregelen te treffen om de herverdeeldeffecten van de invoering van de objectieve verdeelmodellen op te vangen. Deze zijn als zodanig verwerkt in deze begroting.

Jeugdhulp:

Een groot deel van de korting op de jeugdhulp, ad. € 1,86 miljoen wordt verklaard doordat we, wat betreft de AWBZ, de zorg voor minder cliënten hoeven in te kopen, omdat we die zorg vanaf 2016 niet (meer) leveren. Bijvoorbeeld doordat bepaalde doelgroepen bij nader inzien toch onder de Wet langdurige zorg (Wlz) vallen in plaats van onder de Jeugdwet. Het budget gaat fors omlaag, maar de hieraan gerelateerde zorgkosten dus ook. Het gaat om een bedrag van € 1,110 miljoen. Deze korting wordt één op één doorvertaald naar de betreffende Jeugdzorgvormen.

Zoals we uit de meicirculaire kunnen herleiden moet de verklaring van de bezuinigingsopgave voor € 750.000 gevonden worden in de overgang van het historische naar het objectieve verdeelmodel. Dit wordt gerealiseerd door:

- Herindiceren van zorgcontinuïteitcliënten (netto € 200.000 in 2016, structureel € 400.000 vanaf 2017)
- Aanpassen van het beleid voor Persoonsgebonden budget (Pgb) (€ 300.000)
- Beperken doorverwijzen naar tweedelijns zorg, o.a. door inzet van praktijkondersteuners bij huisartsen (€ 250.000)
- Ontwikkelen van innovatieve aanpakken (p.m.)
- Efficiënter organiseren van de werkprocessen (p.m.)
- Aanpassen tarieven (p.m.)

Tegelijkertijd wordt de post Spoedzorg vanaf 2017 opgehoogd omdat hierop een overschrijding wordt verwacht.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo):

Voor 2016 moet er uitgegaan worden van € 1,803 miljoen lager budget voor de Wmo, dat oploopt tot € 3,478 miljoen in 2018. Gelet op het feit dat Hengelo grote nadelige herverdeeldeffecten heeft in de nieuwe objectieve verdeelmodellen voor de Wmo en Jeugd ontvangen we in 2016 en 2017 een aanvullende uitkering op basis van de cumulatieregeling van € 270.000 (2016) en € 216.000 (2017). Wij vinden het rechtvaardig om de aanvullende middelen in te zetten om de taakstelling voor de Wmo in de jaren 2016 en 2017 iets te verzachten.

De bezuinigingstaakstelling voor de nieuwe Wmo voor 2016 komt daarmee op € 1,533 miljoen uit (en voor 2017 op € 2,687 miljoen). Deze taakstelling wordt opgevangen door:

- Herindiceren en aanpassen Pgb (netto € 903.000)
- Inzetten WTCG middelen (€ 350.000)
- Huishoudelijke hulp toeslag
- Waardering mantelzorg (€280.000)
- Aanpassen tarieven (p.m.)
- Bezuinigingsvoorstellen voor de langere termijn onderzoeken (p.m.)
 - Verdere verschuiving van maatwerk naar voorliggende voorzieningen
 - Aanpassen werkprocessen
 - Maximeren maatwerkvoorzieningen
 - Onderzoek naar inloop Ggz
 - Bredere inzet huishoudelijke ondersteuning
 - Evaluatie inzet MBO-plus Wijkkracht
 - Mantelzorgbeleid
 - Inzet op vervoer
 - Scootmobielpool.

Participatiewet:

Wij werken in 2016 in Twents verband verder aan de implementatie van de Participatiewet. Inmiddels is een document vastgesteld dat de verhouding tussen het Werkbedrijf (dit is een bestuurlijke overlegtafel) en het Werkplein Twente (dit is de uitvoeringsorganisatie) regelt. Er is een campagne voorbereid die aandacht vraagt voor het creëren van garantiebannen door en bij werkgevers.

De eerste ervaringen in 2015 zijn bemoedigend. Mensen uit de prioritaire doelgroepen (Wajong, wachtlijst WSW en schoolverlaters VSO en Praktijkonderwijs) dienden voorrang te krijgen. Hier is speciale aandacht naar uitgegaan en er zijn resultaten geboekt. Voor 2016 geldt dat het aantal beschikbare banen voor mensen met een arbeidsbeperking omhoog moet. Daarnaast gaan we monitoren hoeveel van de aangemelde leerlingen ook daadwerkelijk na keuring in het doelgroepenregister komen.

De werkgeversbenadering vanuit het Werkplein Twente wordt in 2016 verder uitgebouwd en geïmplementeerd. Ook hier is op onderdelen nog behoefte aan duidelijkheid vanuit het Rijk: no risk polis, job coaching en werkplekaanpassing. Wij blijven in diverse overleggen (VNG, Divosa, G32) aandacht vragen voor spoed hiervoor.

We gaan in 2016 verder werken aan het gekozen instrument voor loonwaardebepaling en een eenduidige uitstraling van het Werkplein. Dit alles om voor Twente in 2 jaar tijd de 515 garantiebannen uit de marktsector en de 275 banen uit de sector Overheid en onderwijs te halen. In 2016 verwachten wij te kunnen beginnen met de invulling van het nieuwe beschut werken. Ook in 2016 blijven we ons inzetten om de mensen die het verst van de arbeidsmarkt afstaan te stimuleren tot maatschappelijke participatie. 'Iedereen doet mee' is hierbij het motto!

5.1.2 Binnenstad

'Het komt niet vaak voor dat we het in Hengelo ergens over eens zijn, laat staan over een lastig onderwerp als onze Binnenstad. Laten we deze kans grijpen en met elkaar de volgende stappen zetten. Elke seconde telt ...!' Citaat uit de visie 'Toekomstbestendige Binnenstad Hengelo 2015'

Het coalitieakkoord 2014-2018 heeft van de aanpak van de Hengelose binnenstad een sector- en portefeuille- overstijgend thema gemaakt. De opgave luidt 'naar een vitale en toekomstbestendige binnenstad van Hengelo'. De ernst en urgentie van wat er in de binnenstad speelt, vraagt om een andere aanpak. De eerste kans om te laten zien, dat we de binnenstad anders gaan benaderen, is met deze reactie op de visie uit het rapport pilot Toekomstbestendige Binnenstad Hengelo (hierna visie TBH genoemd). Op 28 april 2015 heeft de SCH de eindrapportage aangeboden aan wethouder Elferink. De gemeente heeft nadrukkelijk (beleids-)ruimte geboden aan de partijen om een visie te ontwikkelen. Een visie die bedoeld is als antwoord op de problematiek van de leegstand en achteruitgang in de Hengelose binnenstad. Onze reactie op de visie TBH is: 'Omarmen, Waarderen en Aansluiten!'.

Er gebeurt veel tegelijk als het gaat om de binnenstad. Daarom hebben wij de programmasturing voor de binnenstad gecontinueerd. Er is een breed samengesteld Binnenstadsteam, dat de advisering en uitvoering rondom het programma doet. De methode die de gemeente toepast is maatschappelijk initiatief volgen en werken volgens de principes van de spontane stadsontwikkeling. Inmiddels is er een lange lijst van zaken onder handen. Verwacht geen vastomlijnd plan, maar veel meer een agenda en een proces waarbij wij aansluiten op initiatieven vanuit de binnenstad. *Alleen samen komen we verder.*

Dit is leidend voor onze aanpak. We gaan onderzoeken hoe we zo flexibel mogelijk kunnen inspelen op nieuwe initiatieven. We verwachten een zekere drang van buiten in het 'afdwingen van beleidsruimte'. Soms is het nodig dat het college hiervoor enige speelruimte moet hebben en dat naar de raad moet kunnen verdedigen. We willen deze aanpak zichtbaar maken voor alle Hengeloërs, omdat we willen dat iedereen met een goed idee kan bijdragen aan het beter maken van de binnenstad.

Speerpunten voor de gemeente zijn:

1. De stad herinrichten naar een compactere binnenstad, dit geldt vooral voor de hoofdwinkelstraten. We willen samen met de binnenstadspartners de binnenstad warmer, gezelliger en aantrekkelijker maken. We doen ons best om bezoekers langer te laten verblijven in de binnenstad.
2. Stedelijke herverkaveling, actief wegbestemmen en verevenen. Deze uitdaging nemen we aan in samenhang met landelijke Retailagenda waarin de Netwerkstad Twente op dit punt wordt uitgedaagd. Om dit speerpunt te behalen stelt ons college het vereveningsfonds compactere binnenstad in.
3. Concrete maatregelen uit de visie TBH zoals 'Win je winkel' en allerlei maatregelen die bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte zoals het verbeteren van de bewegwijzering en verlichting. Daarnaast houden we de regeling Wonen boven Winkels in stand en behouden we het straatmeubilair en de openbare toiletten.

Welke middelen zijn er voor de Binnenstad?

Het geld voor de binnenstad komt uit verschillende bronnen. Op de eerste plaats uit het bestaande Investeringsbudget Binnenstad van € 1 miljoen voor de periode 2015-2018.

Het Investeringsbudget Binnenstad is vooral bedoeld als hefboom voor grotere investeringen. Het budget is tactisch te combineren met andere investeringen, zoals voor beheer en onderhoud. Investeren doen we als gemeente samen met partners zoals Regio Twente, Netwerkstad Twente, provincie Overijssel en (externe) investeerders.

Resumé nieuwe beleidsinvesteringen voortkomend uit de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 voor de binnenstad:

• Voortzetten Puienfonds	€ 100.000/jaarlijks
• Schoonmaken op zondagen	€ 40.000/jaarlijks
• Faciliteren evenementen	€ 30.000/jaarlijks
• Fonds Compacte Binnenstad	€ 400.000 eenmalig
• Gratis parkeren koopzondagen	€ 50.000/jaarlijks
• Actieplan Fietsen 2015-2018	€ 1.000.000 totale investering eenmalig

5.2 Programma's

Programma 1 Economie, Werk en Inkomen

Aanspreekpunt bestuurlijk:	Wethouder ten Heuw
Betrokken sector(en):	Publieksdiensten en Sociale Zaken, Ruimte en Wijkzaken, Veiligheid en Leefomgeving
Aanspreekpunt(en) ambtelijk:	Katja Boerrigter, Henk Jan Tromp

Feitenkaarten

11. Economie

12. Uitkeringen, schuldbemiddeling en minimabeleid

13. Werkgelegenheid en sociale werkvoorziening

We werken aan een energiek Hengelo voor werken en ondernemen. Wij stimuleren en faciliteren de lokale economie (de bedrijven) door een actieve en betrokken houding. We wensen dat burgers zoveel als mogelijk inkomen uit werk hebben. De gemeente streeft ernaar zoveel mogelijk burgers werkgelegenheid te bieden door enerzijds de voorwaarden voor de vestiging van bedrijven aantrekkelijk te maken, anderzijds individuele begeleiding te bieden voor mensen bij de toeleiding naar werk en/of maatschappelijke participatie. We proberen armoede te bestrijden en schulden te voorkomen dan wel te saneren door schuldbemiddeling. Doel daarbij is de burger zo goed mogelijk in staat te stellen zo volwaardig mogelijk deel te nemen aan de samenleving.

Maatschappelijke trends

- Toename functiemenging: Steeds vaker vinden er (wisselende) combinaties van activiteiten op één plek plaats: wonen-werken, horeca-detailhandel, kantoren-bedrijven, etc. Onze regelgeving (o.a. bestemmingsplannen, APV) loopt achter op de wensen van de maatschappij en de ontwikkelingen. Het vormgeven en uitvoeren van economisch beleid wordt daardoor complexer.
- Veranderend winkelgedrag: door het toenemende internetgebruik ontstaat er minder en een andere behoefte aan fysieke winkels. De openingstijden van winkels worden flexibeler. De behoefte aan gemaksdiensten (bezorgen, ontzorgen) neemt verder toe.
- Toename van leegstand winkel-, bedrijfs- en kantorenvastgoed. Als gevolg van reorganisaties, bedrijfssluitingen en -verplaatsingen neemt de leegstand toe. Voor verouderde, incurante panden dreigt langdurige leegstand. Werk- en winkellocaties dreigen hierdoor te verpauperen.
- De aansluiting van onderwijs op de huidige arbeidsmarkt is onvoldoende. Dat vertaalt zich in het instellen van extra taal- en rekeneisen in het onderwijs en het vertaalt zich in een mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De vraag naar (technisch) geschoolde arbeidskrachten neemt toe en het aantal banen voor lager opgeleiden neemt relatief gezien af.
- De schuldenproblematiek bij inwoners neemt verder toe.
- Door automatisering en door het verplaatsen van werk naar lageloonlanden, verdwijnen er banen.
- Het aantal uitkeringsgerechtigden neemt toe doordat de gemeente verantwoordelijk is voor meer en/of nieuwe doelgroepen door de invoering van de participatiewet.
- Door wijzigingen in de participatiewet wordt de druk op uitkeringsgerechtigden groter. De regels om in de uitkering te komen worden strenger, het controlemechanisme wordt strenger en er ligt meer druk op uitstroom. Zo wordt per 1 januari 2016 de taaleis ingevoerd. Dat betekent dat uitkeringsgerechtigden op een bepaald niveau Nederlands moeten kunnen lezen en spreken. Als zij dit niet kunnen moeten zij daaraan werken. Als zij hiervoor onvoldoende inspanning verrichten kan dit gevolgen hebben voor hun uitkering.

Speerpunten uit het coalitieakkoord

Economie

- Binnenstad: doorgaan met het instrument Bedrijfsinvesteringszone (BIZ), werken aan het imago en de identiteit van de stad (citymarketing, evenementenkalender, horecavisie), aanpak winkelleegstand, uitvoering visie Toekomstig Bestendig Hengelo.
- Expat Center Twente als een rendabel onderdeel van de WTC-organisatie.
- Bedrijventerreinen: revitalisering bestaande locaties (Twentekanaal en Westermaat-Zuidwest) en verdere ontwikkeling van specifieke profielen zoals HTS Park Twente.
- Economische samenwerking: sectorale aanpak in Twente, samenvoegen gemeentelijke EZ-taken en -afdelingen.

Uitkeringen, schuldhulpbemiddeling en minimabeleid

- Het opstellen van een meerjarenperspectief over hoe de voorzieningen van het armoedebelief kunnen worden verbonden met participatiedoelen.
- Het invoeren van het kindpakket.
- Het nog meer inzetten op preventie en op korte intensieve schulddienstverleningstrajecten.
- Het voortzetten van de huidige relatie met de Voedselbank en het Jeugdsportfonds.
- Het verder vormgeven van onze wettelijke taken met betrekking tot de ondersteuning van starters en ondernemers via de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen door het ROZ.

Werkgelegenheid en Sociale Werkvoorziening

- Het aanpakken van de mismatch tussen vraag en aanbod met betrekking tot de jeugdwerkloosheid.
- Het investeren in regionale samenwerking tussen de 4 O's (onderwijs, onderzoek, ondernemers en overheid).
- Het organiseren van de werkgeversdienstverlening.
- Het intensiveren van de samenwerking met het UWV, via regionale afstemming op het werkplein.
- Het onderzoeken van de uitbouw van het Werkplein naar een regionaal ondernemersplein.
- Het organiseren van SWB Leerwerkplekken voor mensen die kunnen werken, maar daarin nog ontwikkeld moeten worden.
- Het inzetten op een betere aansluiting tussen onderwijs en de arbeidsmarkt.
- Het maken van afspraken met uitkeringsgerechtigden inzake het vormgeven van hun inzet voor de maatschappij.
- Het bestrijden van laaggeletterdheid.
- Het stimuleren van de beweging naar werken buiten de muren van de Sociale werkvoorziening.
- Het bieden van een veilige werkplek aan de huidige SW-geïndiceerden.
- Het toepassen van het instrument loonkostensubsidie met een aanvulling tot minimaal het minimumloon.
- Het invulling geven aan beschut werken voor mensen die hierop aangewezen zijn.
- Hengelo treedt op als centrumgemeente voor gemeenten in Twente en de Achterhoek op het gebied van ondersteuning van starters en ondernemers.

Waar richt de gemeente zich op in 2016?

Economie

Stand van zaken

Op het gebied van economie en arbeidsmarkt wordt steeds meer op Twentse schaal gewerkt. Na de Economische Motor Twente (2012) en de Ontwikkelagenda Netwerkstad (2013) is vanuit de aanbevelingen van de commissie Draaijer het document Twente Werkt! opgesteld, bedoeld om een antwoord te geven op de hoge werkloosheid in Twente. De uitvoering ligt bij de Twenteboard, die 5 actielijnen heeft uitgezet waaronder het versterken van het vestigingsklimaat en de acquisitie van nieuwe bedrijven. Dat wordt op Twentse schaal opgepakt en daarvoor wordt ook aan Hengelo om extra capaciteit gevraagd. In regionaal verband wordt verder samengewerkt aan de programmering van bedrijventerreinen en kantoorlocaties, de promotie van techniek (techniekpact, Twente goes Techno) en aan de bevordering van innovatie en export samen met het WTC Twente en Kennispark Twente.

Op lokaal niveau is er veel aandacht voor functieverandering van bestaand vastgoed, in de binnenstad en ook daarbuiten. Veel aandacht gaat naar de binnenstad met de horecavisie en het actieplan binnenstad als belangrijke onderdelen.

Het accountmanagement richt zich vooral op de begeleiding bij de uitgifte en herontwikkeling van verschillende bedrijvenlocaties (zoals Westermaat en het Gezondheidspark) en daarnaast op de binnenstad door inzet op acquisitie, leegstand en ondersteuning bij evenementen. Verder is de gemeente verantwoordelijk voor de markt en kermis. De markt is in de afgelopen jaren nagenoeg kostendekkend gemaakt.

Concrete acties en grote projecten

Voor 2016 staan de volgende concrete acties gepland:

- De gemeente investeert jaarlijks € 100.000 extra in de samenwerking op het gebied van economie en arbeidsmarkt in Twente. De samenwerking vraagt extra inzet van personeel, beleidsmatig en op het gebied van accountmanagement.
- We werken aan een compactere binnenstad en stellen daarvoor een vereveningsfonds in, waarin we eenmalig € 400.000 investeren. Hierbij wordt een nadrukkelijke koppeling gemaakt tussen met het thema binnenstad en de uitvoering van de geactualiseerde horecavisie.
- We actualiseren de bedrijventerreinvisie, met aandacht voor de profilering van de verschillende terreinen binnen Twente.
- We verbinden de acquisitie van ons accountmanagement met acquisitie op regionale schaal en met de werkgeversbenadering.
- We vernieuwen de Horecavisie. Deze visie is een belangrijke pijler voor de ontwikkeling van de binnenstad.
- We starten de voorbereiding van de werkzaamheden aan het Twentekanaal in Hengelo, zodat het Twentekanaal toegankelijk wordt voor grotere schepen.

In 2016 werken we aan de volgende grote projecten:

- Lange Wemen: met focus op het ontwikkelen van de horecavisie, de detailhandelsvisie en bedrijfscontacten.
- Hart van Zuid: met inzet op programmaontwikkeling (o.a. WTC-businessdistrict, winkelcentrum Esrein) en bedrijfscontacten met gevestigde en nieuwe ondernemers (WTC-businessdistrict, Kanaalzone).
- Diverse werklocaties: (her)ontwikkeling en kaveluitgifte (van o.m. XL-Park, Oosterveld, Westermaat De Veldkamp, Westermaat Expo, Westermaat Plein en Gezondheidspark).

Uitkeringen, schuldbemiddeling en minimabeleid

Stand van zaken

De aantrekkende economie heeft als gevolg dat het aantal bijstandsuitkeringen (veel) minder sterk toeneemt dan in voorgaande jaren. Voor 2016 wordt, ondanks de door het CPB verwachte verbeterende economische situatie, rekening gehouden met een stijging van het aantal uitkeringen door instroom van de nieuwe doelgroepen (Wajong en voorheen Wsw).

In 2015 is bij de maatschappelijke takenverkenning gekozen voor de invoering van het kindpakket per 1 augustus. Onderdeel vormt het intensiveren van de relatie met de Voedselbank en het Jeugdsportfonds. De nota armoedebelief wordt in het najaar van 2015 geëvalueerd en aangepast. Vaststelling van de nieuwe nota wordt verwacht in de raad van januari 2016.

Concrete acties en grote projecten

Voor 2016 staan de volgende concrete acties gepland:

- We investeren € 25.000 extra in het kindpakket.
- We leggen een verbinding tussen BudgetAlert en Wijkkracht, waarbij we meer inzetten op de preventieve aanpak via Wijkkracht om daarmee zoveel mogelijk te voorkomen dat inwoners in een schuldsituatie terecht komen bij BudgetAlert.
- We werken aan de bestandskoppeling van signalen over betalingsachterstanden bij Menzis, Welbions en energiemaatschappijen, zodat sneller ingespeeld kan worden op inwoners met schulden. Hierdoor hopen we bijvoorbeeld huisuitzettingen te voorkomen.

Werkgelegenheid en sociale werkvoorziening

Stand van zaken

We realiseren onze re-integratietrajecten in principe bij ons eigen werkloosheidsbedrijf SWB. Het door het Rijk toegekende budget bepaalt het aantal in te kopen trajecten en op basis daarvan wordt een prestatiecontract afgesloten. Bij de uitvoering van de trajecten wordt gebruik gemaakt van de interne en externe infrastructuur (waaronder Post NL) van SWB.

Met ingang van 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht geworden. De gemeente is verantwoordelijk voor de re-integratie van mensen met een Participatiewet-uitkering (voorheen WWB-uitkering). Hiertoe behoren ook mensen op de voormalige wachtlijst Wsw, alsmede nieuwe doelgroepen, zoals schoolverlaters VSO- en Pro-onderwijs en Entree-opleidingen en mensen die vanwege een arbeidsbeperking niet zelfstandig in staat zijn het minimumloon te verdienen. Werkgevers stellen voor deze doelgroep extra banen beschikbaar (in Twente 515 banen in de marktsector en 275 banen bij de overheid tot eind 2016). De gemeente kan mensen op deze banen plaatsen met behulp van instrumenten zoals de loonkostensubsidie. Hiervoor ontvangt de gemeente een bijdrage van het Rijk. Per 1 juli 2015 geldt voor de hele regio hetzelfde systeem van loonwaardemeting. Het Werkbedrijf is verantwoordelijk voor de matching. De uitvoering van deze werkzaamheden ligt bij het Werkplein Twente. Het werkplein is een samenwerkingsverband van de gemeenten Borne, Haaksbergen, Hengelo en Hof van Twente, met UWV, ROC van Twente en SWB. In 2015 zijn de instrumenten voor werkgevers zoveel mogelijk gelijk getrokken.

Per 1 januari 2015 is de Wsw afgesloten voor nieuwe instroom, de wachtlijst is opgeheven. Naar verwachting wordt in 2016 het gemiddeld aantal in te vullen fulltime SW arbeidsplaatsen (SE) 491 terwijl dit in 2015 nog 525,6 is. Het aantal Wsw dienstverbanden neemt dus af. We proberen zoveel mogelijk Wsw'ers te detacheren bij reguliere werkgevers.

Er is regionaal een beroep gedaan op door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor de sector sociale werkvoorziening, bedoeld om de innovatie en transformatie van de sector een impuls te geven en beschutte werkplekken te realiseren. Bij toekenning zijn deze middelen in de periode 1 september 2015 tot 1 september 2016 in te zetten.

Vanuit het ROZ wordt gewerkt aan het opzetten en adviseren van sociale ondernemingen, de terugkeer van bijstandsgerechtigden naar de arbeidsmarkt, de bevordering van de wijk economie en het adviseren en faciliteren van starters en zzp-ers, alsmede ondernemers in moeilijkheden.

Concrete acties en grote projecten

Voor 2016 staan de volgende concrete acties gepland:

- In 2016 wordt verder gewerkt aan de totstandkoming van de publiekrechtelijke organisatie-eenheid voor beheer en onderhoud van de publieke ruimte. Dit in het kader van 'Samen Verder' met SWB en gemeente Hof van Twente.
- We verbeteren de werkgeversdienstverlening (plaatsing) op het Werkplein en we stellen een marktbeveiligingsplan 2016 op. In 2016 wordt gewerkt aan een governancestructuur van de Werkpleinen in Twente.
- We zetten in op vroeg signalering van problemen bij bestaande zzp'ers en ondernemers via advisering en coaching en nauwe samenwerking met partners en intermediairs, zoals de Belastingdienst. We proberen op deze manier 'erger' te voorkomen.
- We stimuleren de wijk economie door netwerkcafés, spreekuren en trainingen te organiseren.
- We werken samen met het ROC van Twente om ondernemerschap in het onderwijs te stimuleren.
- We proberen kwetsbare jongeren, die door maatregelen in het onderwijsdomein tussen wal en schip dreigen te vallen, te helpen op de arbeidsmarkt. Gemeente, onderwijs, zorg en het bedrijfsleven slaan de handen ineen om ook in mindere tijden juist ook kwetsbare jongeren wel te kunnen blijven ondersteunen en hen niet tussen wal en schip te laten vallen.
- We integreren sociale zaken van Haaksbergen in de gemeenschappelijke regeling Borne-Hengelo.

Relatie met andere programma's

Programma 2 Onderwijs en Jeugd

Er vindt beleidsafstemming plaats voor de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en op schooluitval (RMC). Deze beleidsafstemming draagt o.a. bij aan het beperken van het aantal Hengelose inwoners dat een beroep moet doen op een bijstandsuitkering.

Programma 3 Zorg en welzijn

Maatschappelijke participatie en schuldhulpverlening dragen bij aan het welzijn van de Hengelose burger. In het kader van de Participatiewet vindt beleidsafstemming plaats. Daarbij is bijzondere aandacht voor die doelgroepen die begeleiding nodig hebben op gebied van werk en maatschappelijk functioneren.

Programma 4 Sport en cultuur

Het minimabeleid draagt eraan bij dat de Hengelose burger, in het bijzonder kinderen, kunnen deelnemen aan sport en culturele activiteiten. In het kader van de participatiewet vindt beleidsafstemming plaats.

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit

Vanuit Economische Zaken wordt een bijdrage geleverd aan de programmatische onderbouwing van ruimtelijk-economische ontwikkelingen en daaraan gerelateerde mobiliteitsvraagstukken. Via de accountmanagers worden contacten onderhouden met bestaande en potentiële belanghebbenden.

EZ levert input voor de actualisatie van bestaande en de totstandkoming van nieuwe bestemmingsplannen en andere Ruimtelijke Ordening-producten (structuurvisie, vergunningen).

Programma 7 Bestuur, veiligheid en openbare orde

Cliënten van sociale zaken melden zich via werk.nl voor een uitkering. In 2016 gaat het zorgloket de zogenaamde 'centrale toegang' vormen voor ook de doelgroep die onder de participatiewet valt. Verder wordt gewerkt aan de actualisatie van de horecavisie. De inhoud en uitwerking hiervan raakt ook de thema's veiligheid en openbare orde.

Programma 8 Financiën

Voor wat betreft de uitgifte van werklocaties en verkoop van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed leveren de accountmanagers een directe bijdrage in het realiseren van de financiële resultaten.

Relatie met centrale thema's

Transities

Vanuit de participatiewet liggen er duidelijke relaties met de twee overige transities. Belangrijk is de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en een naadloze overgang van school naar werk. Per 1 juli 2016 zijn alle leerlingen, die het VSO- en Praktijkonderwijs verlaten alsmede de leerlingen van de Entree-opleiding, in het doelgroepregister geplaatst. Dat betekent dat ze in aanmerking komen voor de banenafpraak. Hiervoor is een nauwe samenwerking opgezet met o.a. de betreffende scholen, het RMC, UWV en ROC. De re-integratie van arbeidsgehandicapten vraagt nauwe afstemming met de WMO. In sommige gevallen is het noodzakelijk om WMO-instrumenten in te zetten vooraf of tijdens de plaatsing van deze groep op banen in het kader van de banenafpraak. Hierdoor wordt steeds meer invulling gegeven aan het uitgangspunt één gezin, één plan, één regisseur.

Binnenstad

Economische Zaken levert een belangrijke bijdrage aan de transformatie van de binnenstad. Dit onder andere door het centrummanagement te ondersteunen, acquisitie te plegen bij bedrijven, de winkelleegstand aan te pakken en door te werken aan het imago en de identiteit van onze stad (citymarketing, evenementenkalender, horecavisie).

Streefwaarden en activiteiten

Prestatie indicator	2014 (werkelijk)	2015 (begroot)	2016 (begroot)
<i>Subsidiëren en aansturen Bureau Hengelo voor stadspromotie en evenementen</i>	280 evenementen	280 evenementen	280 evenementen
<i>Beleid haven, toezicht, handhaving en inning havengelden</i>	Geladen: 1.895 kton bulk en 50.359 teu Gelost: 1.059 kton en 50.198 teu	Geladen: 2.000 kton bulk en 52.000 teu Gelost: 1.200 kton en 52.000 teu	Geladen: 2.000 kton bulk en 52.000 teu Gelost: 1.200 kton en 52.000 teu
<i>Organiseren markt en kermis</i>	120 marktdagen en Lambertuskermis in september	120 marktdagen en Lambertuskermis in september	120 marktdagen en Lambertuskermis in september

<i>Bedrijven aantrekken en relatiemanagement door accountmanagers</i>	9.000 bedrijfscontacten en 500 bedrijfsbezoeken	7.500 bedrijfscontacten en 420 bedrijfsbezoeken 800 binnengehaalde vacatures door het werkplein	7.500 bedrijfscontacten en 420 bedrijfsbezoeken 1000 binnengehaalde vacatures door het werkplein
<i>Subsidiëren recreatieparken in regionaal verband</i>	4 recreatieparken	4 recreatieparken	4 recreatieparken
<i>Aantal banen per 1000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar</i>	893	893	894
<i>Het aantal werkloze jongeren 16- 24 J stand per 31 december</i>	141	144	147
<i>Netto participatiegraad</i>	64,1%	64,7%	65,4%
<i>Aantallen uitkeringen WWB, loaw en loaz stand per 31 december</i>	2.223	2.403	2.575
<i>Schuldbemiddelings-trajecten</i>	1.055	1.104	1.000
<i>Aantal huishoudens dat bijzondere bijstand ontvangt</i>	1.348	1.457	1.561
<i>Het percentage kinderen in (p-wet) uitkeringsgezinnen uitgedrukt in totaal aantal kinderen t/m 24j</i>	7,7%	8,1%	8,5%
<i>Aantal verstrekkingen Individuele inkomens-toeslag</i>	1.294	1.250	1.250
<i>Verstrekkingen Sport en Cultuurfonds</i>	5.859	5.900	5.950
<i>Ingekochte re-integratietrajecten</i>	375	325	325
<i>Aantal SE's bij de SWB</i>	545,57 SE's	525,6 SE's	491 SE's

Het begrip 'streefwaarde' dient in deze tabel ook geïnterpreteerd te worden als het resultaat van inspanningen om een grotere stijging te voorkomen.

Relevante beleidsnota's

Meer lezen over Economie, Werk en Inkomen? Dit zijn de meest relevante beleidsnota's:

- Evaluatie Bedrijventerreinvisie (2013)
- Horecavisie (2013)
- Detailhandelsvisie (2012)
- Kantorenvisie (2012)
- Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente (2013)
- Twente Werkt (2014)
- Met respect...(2014)
- Op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning

Bezuinigingsmaatregelen 2016-2019

1.1.1 Subsidiëren van Bureau Hengelo voor stads promotie toerisme en evenementen (€ 144.000)

Bureau Hengelo ontvangt een subsidie voor het bevorderen van evenementen, toerisme en stads promotie. Vanaf 2018 worden de taken het bevorderen van toerisme en stads promotie niet meer gesubsidieerd, waardoor het budget verminderd wordt. Er blijft alleen subsidie behouden voor het bevorderen van de organisatie van evenementen. Bureau Hengelo moet daarbij zelf opbrengsten gaan genereren. Als dit niet lukt wordt de taak teruggehaald naar de gemeente.

1.1.2 Beleid maken voor de haven, toezicht en handhaving hierop (€ 17.000)

Er wordt € 17.000 bespaard doordat de gemeente Hengelo de toezichtstaken voor de haven van de gemeente Enschede uitvoert.

1.1.3 Organiseren en aansturen van de warenmarkt (budgettair neutraal)

De markt wordt vanaf 2016 één keer in de vier weken schoongemaakt in plaats van elke week. Dit levert een besparing op die verdisconteerd is in het markttarief. In hoofdstuk 8 wordt verder ingegaan op de leges en tarieven.

1.1.4 Organiseren en aansturen van de Lambertuskermis (€ 60.000)

Er wordt een besparing van € 10.000 gerealiseerd door het budget voor inhuur van derden af te ramen. Daarnaast wordt een besparing van € 50.000 gerealiseerd doordat met extra marketing verwacht wordt dat de inkomsten (staangelden) toenemen.

1.1.5 Beleid maken voor de economische structuur in Hengelo (€ 32.000)

Een bezuiniging van € 32.000 wordt gerealiseerd door de werkzaamheden rondom Netwerkstad en de centrummonitor terug te brengen.

1.1.6 Relaties onderhouden met bestaande en nieuwe bedrijven via accountmanagers (€ 25.825)

Er wordt bezuinigd op secretariële/bedrijfsondersteuning en door een minder actieve houding op bedrijfscontacten te hanteren.

1.1.7 Subsidiëren van recreatieparken in regionaal verband (PM)

De Regioraad wordt voorgesteld scherper te zoeken naar mogelijkheden om de opbrengsten uit commerciële exploitatie van de parken te vergroten, waardoor de gemeentelijke bijdrage aan de parken (verder) verlaagd kan worden.

1.2.1 Bijstand verstrekken (€ 519.000)

Een besparing van € 269.000 wordt gerealiseerd door de Participatiewet anders uit te voeren. Klantmanagers bieden nu vaak een oplossing vanuit het oogpunt van de uitkering. In de toekomst gaan we toe naar meer integrale hulpverlening. Een tweede besparing van € 250.000 wordt gerealiseerd door het ROZ buiten de deur te plaatsen en diensten daarna anders in te kopen.

1.3.1 Beleid voor terugkeer naar de arbeidsmarkt en starters adviseren (€ 108.000)

Er wordt bezuinigd op het ondersteunen van initiatieven als Social Return on Investment en Pact Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door dit meer aan de markt over te laten. Daarnaast wordt bezuinigd op het budget Sub verrekening Berflo dat werd gebruikt voor buurtgerichte sociale activering vanuit het wijkcentrum in de Berflo Es. Met deze activiteit is al gestopt.

1.3.2 Workshops en trajecten voor bijstandsgerechtigden inkopen en uitvoeren (€ 230.123)

Er wordt bezuinigd op de inkoop van bijzondere trajecten waarin de SWB niet kan voorzien. Dit zijn bijvoorbeeld trajecten voor dove en/of blinde mensen. Daarnaast wordt de bijbehorende formatie bezuinigd.

1.3.3 Activiteiten onder inburgeraars organiseren (€ 80.000)

Een besparing wordt gerealiseerd door de gemeentelijke bijdrage aan activiteiten voor inburgeraars te halveren. Op korte termijn wordt een implementatieplan opgesteld omtrent de realisering van deze bezuiniging.

1.3.4 Werkplekken bekostigen bij SWB bedrijven (€ 275.767)

De gemeentelijke bijdrage aan de SWB en de bijbehorende formatie worden bezuinigd. De SWB behoudt de rijksbijdrage, daarnaast onderzoeken we of we meer gemeentelijke activiteiten kunnen uitbesteden aan de SWB.

Alternatieve bezuinigingsopties

Deze alternatieve bezuinigingsopties zijn opgesteld tijdens de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019, maar daar is vooralsnog niet voor gekozen.

1.1.9 Nieuwbouw stadskantoor (€ 535.965)

Als gekozen wordt voor de nieuwbouw van het stadskantoor dan is een bezuiniging mogelijk door exploitatie en efficiëntie voordelen.

1.2.1 Bijstand verstrekken (€ 213.000)

Er kan bezuinigd worden op het budget sociale economie dat wordt ingezet op participatie en op de huisvestingskosten van het CWWB.

1.2.2 Schuldbemiddeling (€ 131.257)

Bezuinigd kan worden door bij schuldhelpverlening strenger te selecteren wie voor schuldbemiddeling in aanmerking komt, budgetbeheer slechts één jaar te vergoeden en Budget Alert op te heffen.

1.2.3 Bijzondere bijstand (€ 189.900)

Bezuinigd kan worden door geldleningen te verstrekken voor de aanschaf van producten in plaats van goederenbonnen en door de uitvoeringsregels strenger toe te passen.

1.2.4 Individuele inkomenstoeslag (€ 202.625)

Op de individuele inkomenstoeslag kunnen verschillende bezuinigingen worden doorgevoerd afhankelijk van welke keuzes worden gemaakt over de lengte van de referentieperiode en de hoogte van de toeslag.

1.2.5 Maatschappelijke participatie (€ 120.000 en p.m.)

Een bezuiniging kan worden gerealiseerd door de bijdrage voor het lidmaatschap van de bibliotheek af te schaffen. Daarnaast kan mogelijk bezuinigd worden door onderzoek te doen naar een eventueel stapelingseffect van verschillende minimaregelingen.

1.3.1 Beleid voor terugkeer naar arbeidsmarkt en starters adviseren (€ 249.800)

Er kan bezuinigd worden op stadsbanen en de formatie voor werk en arbeidsmarktbeleid.

Financiën

11 : Economie			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
11A	Subsidiëren van Bureau Hengelo voor stadspromotie en evenementen.	444.258	
11B	Beleid maken voor de haven, toezicht en handhaving hierop en het innen van havengelden.	360.706	401.014
11C	Organiseren en aansturen van de markt en kermis.	286.327	324.021
11D	Beleid maken over de economische structuur in Hengelo.	741.458	266.988
11E	Relaties onderhouden met bestaande en nieuwe bedrijven via accountmanagers.	314.304	
11F	Subsidiëren van recreatieparken in regionaal verband.	204.523	
11 - Totaal		2.351.576	992.023

12 : Uitkeringen, schuldbemiddeling en minimabeleid			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
12A	Bijstand verstrekken en andere uitkeringen verstrekken aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werklozen en zelfstandigen.	46.005.954	36.737.126
12B	Schuldbemiddeling bieden aan inwoners met schulden.	1.342.585	
12C	Bijzondere bijstand verstrekken aan huishoudens met een laag inkomen en noodzakelijke uitgaven.	1.672.709	201.500
12D	Individuele inkomenstoeslagen verstrekken aan huishoudens die langer dan drie jaar een laag inkomen hebben.	1.681.861	
12E	Bevorderen van maatschappelijke participatie door het verstrekken van vergoedingen voor sport- en culturele activiteiten.	875.177	
12 - Totaal		51.578.286	36.938.626

13 : Werkgelegenheid en sociale werkvoorziening			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
13A	Beleid ontwikkelen gericht op terugkeer van bijstandsgerechtigden naar de arbeidsmarkt, bevordering van wijk-economie en adviseren en faciliteren van starters en zzp-ers.	1.634.150	
13B	Workshops, participatietrajecten en re-integratietrajecten voor bijstandsgerechtigden inkopen en uitvoeren.	2.753.254	50.000
13C	Coördineren en organiseren van activiteiten om taal-, reken- en ICT-vaardigheden van inburgeraars te vergroten.	120.900	40.000
13D	Werkplekken bekostigen bij of via SWB of andere SW-bedrijven voor inwoners met een indicatie sociale werkvoorziening.	12.797.360	
13E	Inwoners met een arbeidsbeperking plaatsen op door Twentse werkgevers beschikbaar gestelde banen.		
13 - Totaal		17.305.664	90.000

Programma 1 Economie, werk en inkomen						
exploitatie bedragen x € 1.000	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-72.749	-71.860	-71.191	-71.024	-71.197	-72.384
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	54.725	37.054	38.021	39.166	40.249	41.325
Resultaat voor bestemming	-18.024	-34.806	-33.170	-31.858	-30.948	-31.059
Toevoegingen aan de reserves	-25	-45	-45	-45	-45	-45
Onttrekkingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
mutaties reserves	-25	-45	-45	-45	-45	-45
Programma 1 Economie, werk en inkomen						
Resultaat na bestemming	-18.049	-34.851	-33.215	-31.903	-30.993	-31.104

Programma 2 Onderwijs en Jeugd

Aanspreekpunt bestuurlijk:	Wethouder Schoonhoven
Betrokken sector(en):	Samenleving
Aanspreekpunt(en) ambtelijk:	Katja Boerrigter

Feitenkaarten

21. Opgroeien en ontwikkelen

22. Opvoeden en zorg

De gemeente streeft ernaar de ontwikkeling van jeugdigen (en volwassenen) te bevorderen en de jeugd te laten opgroeien tot zelfredzame inwoners. Het beleid hierop wordt vormgegeven binnen het programma Jeugd en de 2 pijlers "opgroeien en ontwikkelen" en "opvoeden en zorg". Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente naast de taak van het preventieve jeugdbeleid en de jeugdgezondheidszorg ook verantwoordelijk voor alle jeugdhulp voor jeugdigen tot 18 jaar.

Maatschappelijke trends

- Preventie en eigen kracht: als voorkomen kan worden dat zware zorg nodig is heeft dit de voorkeur. Belangrijk is de preventie hier op in te zetten. Uitgangspunt is verder dat mensen zelf doorgaans in staat zijn de regie op hun leven te voeren en de eventuele moeilijkheden die ze tegenkomen met de mensen om hen heen op te pakken. Waar (tijdelijk) meer nodig is, ondersteunen we vanuit de verantwoordelijkheid die we hebben bij de uitvoering van de WMO en de Jeugdwet.
- Bezuinigingen: de gemeente Hengelo heeft een forse bezuinigingsopgave vertaald in een samenhangend pakket van bezuinigingsmaatregelen en nieuwe beleidsinvesteringen voor 2016-2019. Voor een sluitende begroting is ook ingrijpen binnen het taakveld Onderwijs en Jeugd noodzakelijk. Daarnaast vindt er vanuit het rijk een korting op het Macrobudget Jeugd plaats.
- Terugtrekkende overheid en minder regeldruk: Kenmerkend van de periode voor de transitie op 1 januari 2015 is dat de diversiteit van de stelsels voor bekostiging van jeugdhulp groot was. De overheid wil dit vereenvoudigen door passende ondersteuning dichterbij de burger te beleggen. Doordat integraal gewerkt gaat worden is de verwachting dat de regeldruk verminderd.
- Toenemende vraag jeugdhulp: De Nederlandse jeugd is de gelukkigste jeugd en tevens ook de meeste zorg-intensieve jeugd van Europa. De transitie en transformatie moeten bijdragen aan een dalende vraag naar jeugdhulp. Mocht het nodig zijn dan kunnen jeugdigen en gezinnen passende ondersteuning krijgen.
- Toenemende tegenstellingen tussen hoog- en laagopgeleiden: het opbrengstgericht werken is in alle leeftijdsgroepen en onderwijssoorten een speerpunt geworden. Het doel is om het algemene niveau van de Nederlandse jeugd van taal en rekenen te verhogen. Eisen die gesteld worden voor opleidingen en banen nemen toe. Als jeugdigen dit niet kunnen halen, is het alternatief waarmee ze alsnog de weg richting vervolgopleiding of werk vinden niet altijd meer vanzelfsprekend.

Speerpunten uit het coalitieakkoord

Opgroeien en Ontwikkelen

- Investeren in samenwerking tussen verschillende schoolbesturen (i.v.m. passend onderwijs en huisvestingsvraagstukken).
- Sport, muziek, cultuureducatie en techniekonderwijs zoveel mogelijk naar scholen brengen.
- Inzetten op de groep jongeren die buiten de boot vallen omdat ze geen entree-opleiding hebben.
- Integrale Kind Centra als basisvoorziening.

Opvoeden en Zorg

- Uitgaan van een positief opgroei- en opvoedklimaat met primaat bij ouders en opvoeders.
- Nieuwe jeugdzorgtaken kopen wij in samen met andere gemeenten in Twente via raamcontracten.

- We zetten in op preventie en we maken met huisartsen en scholen afspraken over doorverwijzing en inzet van jeugdhulp.

Waar richt de gemeente zich op in 2016?

Opgroeien en ontwikkelen

Stand van zaken

Er is vervolg gegeven aan de kwaliteitsverhoging van de uitvoering van de vroegschoolse educatie (VVE) in het peuterspeelzaalwerk. De Integrale Kind Centra in Hengelo hebben verder vorm gekregen. Het onderwijs pakt hierin de handschoen op om dit verder gestalte te geven met de kinderopvang en de peuterspeelzaal. Met Plein Midden Twente is een vervolg gegeven aan de verbinding Passend Onderwijs en Jeugdhulp.

Het (vrijwillig) jeugd- en jongerenwerk moet in relatie gebracht worden met Wijkkracht. In de maatschappelijke takenverkenning is gekozen te bezuinigen op het jeugd- en jongerenwerk, de gevolgen daarvan moeten in de komende periode duidelijk worden.

Er is een bestuurlijke opdracht over het terugleiden van kwetsbare jongeren naar de arbeidsmarkt. Hierin wordt verbinding gelegd tussen Onderwijs, Wmo, Jeugdhulp en Participatie.

Over de huisvesting van het VSO nemen college en raad waarschijnlijk eind 2015 een besluit. Eind 2015 vindt daarnaast de aanbesteding van de nieuwbouw Vmbo plaats en wordt helder hoe de besturen de samenwerking binnen één gebouw concreet vorm zullen gaan geven.

Concrete acties en grote projecten

- We werken aan de ontwikkeling van het Vmbo: de OSG en Carmel gaan samenwerken onder één dak. Nabij de wijk Medaillon wordt voor beide scholen één beroepsgericht Vmbo gerealiseerd. In 2016 wordt gestart met de bouwwerkzaamheden.
- We werken aan de huisvesting Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO): eind 2015 is het onderzoek naar huisvesting voor het VSO afgerond. In 2016 moet uitvoering gegeven worden aan realisatie en de inpassing van andere gerelateerde functies binnen het gebouw, zoals de schooldirectie en kapstokprojecten (€ 180.000).
- We willen meer scholen aansluiten bij het programma 'Bibliotheek op school': een nieuwe beleidsinvestering die voortkomt uit de maatschappelijke takenverkenning is het voortzetten van het programma bibliotheek op school. Het streven is daarbij om meer scholen aan te laten sluiten bij dit programma.
- We willen duidelijk hebben hoe de inzet binnen de voorschool in de toekomst vorm krijgt: het rijksbeleid vanaf 2018 en de bezuinigingen in Hengelo op het peuterspeelzaalwerk leiden tot een nieuwe situatie binnen het voorschools onderwijs in Hengelo. Er wordt gewerkt aan toekomstscenario's waarbij rekening wordt gehouden met het behoud van de doelgroep en het bereik van de (huidige) voorschoolse voorzieningen, de borging van de opgebouwde kwaliteit voorschools onderwijs en de lijnen voor de zorg ook voor jonge kinderen. Eind 2015 wordt gekozen op welke wijze vervolg wordt gegeven aan de voorschool in Hengelo. Streven is in 2016/2017 de nieuwe werkwijze ten uitvoer te brengen.

Opvoeden en zorg

Stand van zaken

De uitvoering van Loes, Ondertussen074 en opvoedondersteuning heeft plaatsgevonden. Door de ontwikkeling van Wijkkracht en de centrale toegang voor jeugd moeten we helder maken hoe de verschillende activiteiten zich tot elkaar verhouden.

In 2015 is door het bureau HHM een onderzoek uitgevoerd met betrekking tot de rol en positie van de GGD-JGZ. Geconstateerd is dat er meer lokaal maatwerk vanuit de JGZ gewenst is.

De toegang tot jeugdhulp wordt geregeld vanuit het team Jeugd en Gezin. Zowel intern (met Leerplicht, WMO en Sociale Zaken) als extern (met Onderwijs, Huisartsen, Wijkkracht en Gedwongen kader) zijn hiertoe verbindingen gelegd. De regisseurs van het team gaan op huisbezoek voor vraagverheldering en zorgen ervoor dat passende hulp wordt ingezet. Eind 2015 wordt het convenant met de Raad voor de Kinderbescherming geëvalueerd, evenals Veilig Thuis Twente (VTT). Er is een eerste aanzet gemaakt voor werkafspraken met gecertificeerde instellingen (voor jeugdbescherming en jeugdreclassering).

De inkoop van jeugdhulp is geëvalueerd met als uitkomst dat de overeenkomsten met een jaar verlengd worden.

Concrete acties en grote projecten

- We willen de inrichting van de toegang tot jeugdhulp in 2016 verder optimaliseren. Zo leren we door praktijkervaringen steeds beter hoe we kunnen zorgen dat samen met jeugdigen en hun ouders gekomen wordt tot een ondersteuningsplan op maat. Vanuit het team Jeugd en Gezin worden hiertoe zowel intern (met Leerplicht, Wmo en Sociale Zaken) als extern (met Onderwijs, Huisartsen, Wijkkracht en gedwongen kader) verbindingen gelegd.
- We gaan de inkoop en uitvoering van jeugdhulptaken doorontwikkelen: in 2014 zijn in regionaal verband inkoopafspraken gemaakt voor de uitvoering van de jeugdhulptaken in 2015. De inkoop van de jeugdhulp is begin 2015 geëvalueerd. Besloten is de overeenkomsten met een jaar te verlengen. Op basis van de ervaringen wordt het inkoopproces voor 2017 doorontwikkeld en bijgesteld.
- We blijven focus houden op kwetsbare jongeren: met de verwachting dat de groep kwetsbare jongeren de komende jaren groeit, is het belangrijk dat er ondersteuning is als jongeren het op school of zonder specifieke ondersteuning niet redden. Gemeente, onderwijs, zorg en het bedrijfsleven slaan de handen ineen om ook in mindere tijden juist ook kwetsbare jongeren wel te kunnen blijven ondersteunen en hen niet tussen wal en schip te laten vallen.
- We geven de transformatie vorm: nu de transitie heeft plaatsgevonden kan de aandacht gericht worden op de transformatie. In 2015 werken we aan een transformatie-agenda om de veranderingen die met de Jeugdwet worden beoogd verder door te voeren. Uitvoering van deze agenda moet in 2016 plaats vinden. Een belangrijk thema hierin is de verschuiving van maatwerk naar preventie door meer in te zetten op algemene voorzieningen.

Relatie met andere programma's

Programma 1 Economie, Werk en Inkomen

In het kader van 'één gezin, één plan' en beleid rond kwetsbare jongeren is de afstemming met Sociale Zaken van belang.

Programma 3 Zorg en welzijn

Ook hier ligt in het kader van 'één gezin, één plan' een duidelijke relatie.

Als het gaat om de afspraken met aanbieders van zorg dient er afstemming te zijn met dit programma, in een aantal gevallen gaat het om aanbieders die gericht zijn op zowel jeugd als volwassenen. Vanuit de WMO is verder voorgeschreven dat er een Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling moet zijn. Daarnaast is er een relatie met de innovatie projecten bij huisartsen en MBO+ in Wijkkracht.

Programma 4 Sport en Cultuur

Voor sportstimulering en cultuureducatie is de directe relatie met onderwijs belangrijk.

Programma 5 Ruimtelijke Ontwikkeling en Mobiliteit

Wisselende leerlingaantallen maken dat schoolgebouwen leeg komen en ook daarmee onderdeel zijn van de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

Programma 6 Beheer Openbare ruimte en duurzaamheid

De gemeente streeft er naar met minder middelen de kwaliteit van de openbare ruimte voor spelen zo hoog mogelijk te laten zijn. Er is een nauwe relatie met het jeugdbeleid.

Programma 7 Bestuur, veiligheid en openbare orde

In het kader van de Jeugdwet is de gemeente ook verantwoordelijk voor jeugdhulp in het gedwongen kader. Met de politie en de Raad voor de Kinderbescherming zijn samenwerkingsafspraken gemaakt. Ook rond crisiscommunicatie en het privacyvraagstuk zijn er verbindingen.

Programma 8 Financiën

De decentralisatie van de jeugdzorg betekent ook aanpassing van processen, procedures en systemen. De decentralisatie gaat gepaard met een bezuiniging. Verder is afstemming nodig om tot een goed management informatie systeem te komen.

Wisselende leerlingaantallen maken dat schoolgebouwen leeg komen te staan en ook onderdeel vormen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille.

Relatie met centrale thema's

Transities/Transformatie

Het Jeugd beleid maakt integraal onderdeel uit van de Transities.

Binnenstad

Er is geen specifieke relatie met dit centrale thema.

Streefwaarden en activiteiten

Prestatie indicator	2014 (werkelijk)	2015 (begroot)	2016 (streefwaarde)
Contacten ouders met Loes	525	500	500
Bezoekers Ondertussen ⁰⁷⁴	16.000	15.000	10.000
Aantal ouders dat gebruik maakt van opvoedondersteuning	1450	1.450	1.450
Aantal onderzoeken JGZ 0-4	9.796	9.500	9.500
Aantal onderzoeken JGZ 4-19	3.060	3.000	3.000
Aantal jongeren bereikt met (ambulant) jongerenwerk	200	200	200
Aantal jongeren die jongerencentra bezoeken	400	400	400
Aantal jeugdleden bij scouting	507	500	500
Aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp (nieuwe indicaties) (%)	1.250	1.250	1.250
Aantal jeugdigen met een beschermingsmaatregel en/of reclassering	189 Jeugd Besch. 35 JeugdReclas.	200 JB 50 JR	190 JB 48 JR
Het percentage jongeren met een delict voor de rechter	2,09% (ofwel 126 v.d. 6.035)	2,09%	2,09%
Het percentage kindermishandeling	3% (landelijk)	3%	3%
Aantal schoolgebouwen	59	58	58
Percentage aantal achterstandsleerlingen (4-12)	548 (7,6%)	7,6%	7,6%

Aantal voortijdig schoolverlaters	189 (1,6%)	245	245
Aantal verzuimmeldingen	278	278	278
Omvang absoluut verzuim (niet ingeschreven op een school)	24	24	24
Omvang relatief verzuim (geen schoolbezoek)	254	254	254
Aantal leerlingenvervoer	310	310	275
Aantal deelnemers volwasseneducatie	96	96	96
Aantal kindplaatsen in peuterspeelzalen	672	672	672
Aantal VVE kindplaatsen	200	200	200

Relevante beleidsnota's

Meer lezen over Onderwijs en Jeugd? Dit zijn de meest relevante beleidsnota's:

- Met Respect... Op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning
- Sterk Profiel III
- De GGD in tijden van verandering (HHM, mei 2015)

Bezuinigingsmaatregelen 2016-2019

2.1.2 Programma onderwijshuisvesting (€ 30.000)

Er wordt bezuinigd door het verhogen van het eigen risico bij de aanbesteding van de verzekering voor de opstal van schoolgebouwen en door twee noodgebouwen af te stoten.

2.1.3 Beleid maken voorschoolse periode en primair onderwijs (€ 88.090)

Er wordt bezuinigd door de bijdrage aan de schoolkrant te verminderen en minimaal noodzakelijke informatie te verstrekken vanuit de gemeente. Daarnaast wordt de verantwoordelijkheid voor de verdere vorming van de Integrale Kind Centra bij de betrokken partijen gelegd en wordt de specifieke behoefte aan extra schoolgym verzorgd door Hengelo Sport.

2.1.4 Onderwijsbegeleiding (€ 100.000)

Er wordt gekort op de middelen voor onderwijsbegeleiding door minder te investeren in taal, rekenen en opbrengst gericht werken. Dit ligt bij de scholen zelf.

2.1.6 Leerlingenvervoer (€ 50.000)

Er wordt bezuinigd door te werken met centrale opstapplaatsen, door te zoeken naar alternatieven voor het aangepast vervoer en door een aanbestedingsvoordeel door het WMO- en leerlingenvervoer te koppelen.

2.1.7 Volwasseneneducatie (€ 79.000)

Er wordt bezuinigd op de volwasseneneducatie voor specifieke doelgroepen.

2.1.8 Peuterspeelzaalwerk (€ 250.000)

Er wordt bezuinigd door het peuterspeelzaalwerk onder te brengen bij de Wet kinderopvang, waardoor tweeverdieners gebruik kunnen maken van de kinderopvangtoeslag en de gemeentelijke subsidie kan worden bezuinigd.

2.1.9 Kinderopvang (€ 30.000)

Er worden extra opbrengsten gerealiseerd door leges in te voeren voor de controle bij nieuwe opvanglocaties voor kinderopvang en gastouderbureaus en door taken te doen voor andere gemeenten.

2.1.10 Jeugd- en jongerenwerk (€ 222.300)

Er wordt bezuinigd op professioneel jeugd- en jongerenwerk (€ 200.000), op het vrijwillig jeugdwerk (€ 35.000) en het activiteitenbudget jeugd (€ 6.300).

Alternatieve bezuinigingsopties

Deze alternatieve bezuinigingsopties zijn opgesteld tijdens de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019, maar daar is vooralsnog niet voor gekozen.

O 2.1.6 Leerlingenvervoer (€ 19.000)

Door het afstandscriterium voor leerlingenvervoer voor speciaal basisonderwijs/speciaal onderwijs te vergroten van 4 naar 6 km kan een bezuiniging worden gerealiseerd.

O 2.1.7 Volwasseneneducatie (€ 12.000)

Er kan bezuinigd worden op de subsidie voor het Nivon.

O 2.1.10 Jeugd en jongerenwerk (€ 141.700)

Er kan € 100.000 extra worden bezuinigd op het professioneel jeugd- en jongerenwerk en € 15.000 extra op het vrijwillig jeugdwerk. Daarnaast kan de huisvestingssubsidie van Innocent worden bezuinigd (€ 26.700).

Financiën

21 : Opgroeien en ontwikkelen			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
21A	Uitvoeren van wettelijke taken rond het openbaar onderwijs zoals bestuurlijke en financiële taken.	563.633	273.229
21B	Opstellen van een programma onderwijshuisvesting samen met schoolbesturen over nieuw bouw en aanpassing van gebouw en voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs.	13.342.587	7.485.679
21C	Beleid maken voor voorschoolse periode en primair onderwijs om onderwijsachterstanden te voorkomen en te bestrijden zoals voor- en voorschoolse educatie (VVE) en Integrale Kindcentra (IKC).	1.439.754	1.072.613
21D	Inkoop van onderwijsbegeleiding ter verbetering van de zorgstructuur in de voorschoolse periode, primair, voortgezet en speciaal onderwijs.	191.424	
21E	Leerplicht controleren en begeleiden van jongeren om voortijdige schooluitval te voorkomen.	538.237	234.556
21F	Beleid maken voor individueel en groepsleerlingenvervoer, aanvragen hiervoor toetsen en vervoer inkopen.	982.436	6.357
21G	Coördineren en organiseren van activiteiten om taal- en rekenvaardigheden voor volwassenen te bevorderen.	211.372	170.000
21H	Bekostigen van peuterspeelzaalwerk.	871.822	
21I	Uitvoeren wettelijke toezichtstaken rond kinderopvang en peuterspeelzalen.	800.336	53.677
21J	Subsidiëren van algemeen jeugd- en jongerenwerk, zoals jongerencentra en scouting en specifiek jeugd- en jongerenwerk gericht op jongeren die buiten de boot dreigen te vallen zoals ambulante jongerenwerk.	1.712.727	
21 - Totaal		20.654.328	9.296.111

22 : Opvoeden en zorg			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
22A	Organiseren en bekostigen van informatie, advies en preventie rond opvoeden en zorg.	1.032.277	
22B	De GGD financieren voor uitvoering van het basispakket Jeugdgezondheidszorg.	1.782.115	
22C	Inkopen van Jeugdhulp zoals bij opvoed- en opgroei problemen, psychische problemen en verstandelijke beperkingen.	15.919.350	10.000
22D	Inkopen van beschermingsmaatregelen en jeugdreclassering na uitspraak van de kinderrechter.	3.082.468	
22 - Totaal		21.816.210	10.000

Programma 2 Onderwijs en Jeugd							
exploitatie	bedragen x € 1.000	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)		-21.503	-39.093	-37.072	-35.799	-35.728	-35.916
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)		3.331	2.504	2.179	2.181	2.181	2.179
Resultaat voor bestemming		-18.172	-36.588	-34.893	-33.618	-33.548	-33.736
Toevoegingen aan de reserves		-6.422	-5.503	-5.399	-5.551	-5.792	-5.890
Onttrekkingen aan de reserves		7.420	6.187	7.128	7.049	7.021	7.182
mutaties reserves		998	683	1.729	1.498	1.230	1.292
Programma 2 Onderwijs en Jeugd							
Resultaat na bestemming		-17.174	-35.905	-33.164	-32.119	-32.318	-32.444

Programma 3 Welzijn en Zorg

Aanspreekpunt bestuurlijk:	Wethouder Bron
Betrokken sector(en):	Samenleving
Aanspreekpunt(en) ambtelijk:	Katja Boerrigter

Feitenkaarten

31. Maatschappelijke ondersteuning en geïndiceerde zorg

32. Wijkwerk, welzijn en gezondheidszorg

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) maakt gemeenten verantwoordelijk voor het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische of psychosociale problemen. Ook als ze (door ouderdom) geconfronteerd worden met beperkingen. De ondersteuning is gericht op het zo lang mogelijk in de eigen omgeving kunnen blijven wonen, ook als mensen ouder worden. De insteek is dat eerst de eigen kracht en het eigen netwerk (familie, vrienden, burens) wordt ingezet. Wanneer dit niet kan of niet genoeg is, wordt gekeken welke algemene voorzieningen kunnen bijdragen in de ondersteuning en uiteindelijk kan aanvullend een Wmo maatwerkvoorziening worden ingezet.

Maatschappelijke trends

- Veranderende rol van de overheid: dit betekent dat een omslag in denken en doen nodig is, waarbij de gemeente zich meer richt op het "zorgen dat" in plaats van "zorgen voor" en dat inwoners niet automatisch recht hebben op een bepaalde vorm van zorg of voorziening.
- Veranderende rol voor de inwoner: uitgangspunt is dat mensen zelf doorgaans in staat zijn de regie op hun leven te voeren (eigen kracht) en de eventuele moeilijkheden die ze tegenkomen met de mensen om hen heen op te pakken. Waar (tijdelijk) meer nodig is, ondersteunen we vanuit de verantwoordelijkheid die we hebben vanuit de Wmo. Als voorkomen kan worden dat zware zorg nodig is heeft dit de voorkeur. Belangrijk is de preventie hier op in te zetten.
- Demografische trend (meer ouderen): ontgroening en vergrijzing is nog steeds zichtbaar in de bevolkingspiramide. Dit betekent dat we een uitdaging hebben om voldoende en bereikbare voorzieningen voor ouderen en mensen met een beperking te realiseren, voldoende levensloopbestendige woningen moeten hebben en de preventieve gezondheidszorg moeten versterken.
- Bezuinigingen: de gemeente Hengelo heeft een forse bezuinigingsopgave vertaald in een samenhangend pakket van bezuinigingsmaatregelen en nieuwe beleidsinvesteringen voor 2016-2019. Voor een sluitende begroting is ook ingrijpen in Zorg en Welzijn noodzakelijk. Daarnaast vindt er vanuit het rijk een korting op het Macrobudget Wmo plaats.

Speerpunten uit het coalitieakkoord

Maatschappelijke ondersteuning en geïndiceerde zorg:

- We gaan samen met onze partners op zoek naar sociale innovaties om de decentralisatie goed te laten landen. De schotten tussen de verschillende vormen van zorg en ondersteuning moeten zoveel mogelijk verdwijnen.
- We bepalen zelf de toegang tot deze voorzieningen en de keuzevrijheid van onze inwoners en daarmee de inzet van algemene en maatwerkvoorzieningen.
- Wij hebben oog voor de onrust onder ouderen over mogelijk gedwongen verhuizingen uit het verzorgingshuis als gevolg van de zorg thuis, buiten instellingen. We brengen in kaart welke problematiek dit met zich mee brengt met het oog op een mogelijk beroep op Wmo-voorzieningen.
- Er wordt gezocht naar combinaties van allerlei vormen van voorzieningen voor vervoer.

Wijkwerk, welzijn en gezondheidszorg:

- Wij hechten aan spreiding van voorzieningen in de buurt. We houden rekening met de leefbaarheid in de wijk en met het feit dat steeds meer van mensen wordt verwacht dat ze langer thuis blijven wonen.
- We gaan meer inzetten op algemene collectieve voorzieningen in plaats van op grote schaal individueel maatwerk.

- We willen meer samenhang aanbrengen in de programmering voor jeugd en volwassenen.
- We zetten in op gebruik van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed door gesubsidieerde instellingen en verenigingen. Dit geldt in het in het bijzonder voor de wijkwelzijnsaccommodaties.
- Wij stimuleren de instandhouding van speeltuinen.

Waar richt de gemeente zich op in 2016?

Het invoeringsjaar van de nieuwe Wmo 2015 is een overgangsjaar geweest als het gaat om de nieuwe taken met betrekking tot begeleiding. Het is vooral een jaar (geweest) van invoeren van de transitie met veel onduidelijkheid over de doelgroep en de ondersteuning die zij krijgen. Ook met betrekking tot de bestaande Wmo-taken heeft het beheersbaar maken van de taken de boventoon gevoerd.

Van echte inhoudelijke veranderingen in de zorg en ondersteuning is nog weinig sprake geweest. In 2016 staat het verandertraject, ofwel de transformatie, centraal. Dit doen we via twee pijlers: Zorg op maat en Thuis in de buurt.

Maatschappelijke ondersteuning en geïndiceerde zorg

Stand van zaken

We richten ons op de individuele en collectieve maatwerkvoorzieningen (zoals mantelzorgerondersteuning, huishoudelijke hulp, rolstoel of begeleiding).

- a. Maatschappelijke opvang met aandacht voor inloof functie(s) en Cimoto.
- b. Maatwerkvoorzieningen waarbij focus ligt de op aanpassing van het aantal uren huishoudelijke ondersteuning en het leren kennen van de nieuwe doelgroepen en aanbieders.
- c. Huiselijk geweld en de relatie met Veilig Thuis Twente.
- d. Beschermd wonen GGZ, waarbij we aandacht hebben voor de verschuiving van beschermd wonen naar begeleiding vanuit de Wmo-maatwerkvoorziening.

Dit moeten we doen met fors minder budget door de herverdeel effecten van de invoering van het objectieve verdeelmodel Wmo vanuit het rijk. Ons college treft maatregelen om dit voor 2016 op te vangen door het herindiceren van zorgcontinuïteitscliënten en het aanpassen van het PGB-beleid. Om ook na 2016 binnen het verder afnemende budget te blijven zetten we in op de beoogde transformatie en nemen we aanvullende maatregelen.

Concrete acties en grote projecten

- We maken een plan voor de huisvesting van AC Bij de Toren met aandacht voor medische zorg, bemoeizorg en dagactiviteiten.
- We gaan de inkoop en uitvoering van Wmo-taken doorontwikkelen op basis van eerdere ervaringen.
- We geven de transformatie vorm: in 2016 valt iedereen onder de nieuwe Wmo. Nu de transitie heeft plaatsgevonden kan de aandacht gericht worden op de transformatie. In 2015 werken we aan een transformatie-agenda om de veranderingen die met de Wmo worden beoogd verder door te voeren. Uitvoering van deze agenda moet in 2016 plaats vinden. Een belangrijk thema hierin is de verschuiving van maatwerk naar preventie door meer algemene voorzieningen. In 2016 start een aantal projecten voor vernieuwing en innovatie. De twee bestaande projecten (de pilot 'inzet van jeugd praktijkondersteuners jeugd bij huisartsen' en de pilot 'inzet MBO-plus bij Wijkkracht') lopen door in 2016. De eerste resultaten zijn veelbelovend (minder doorverwijzingen naar tweedelijns zorg), maar voor het trekken van conclusies moeten de pilots een jaar doorlopen. Daarnaast werken we aan de doorontwikkeling van dagbesteding (in de wijk) en ontwikkeling van dagbesteding bij zwembad (in relatie tot verschuiving van maatwerk naar meer algemene voorzieningen).
- We doen onderzoek naar verdere maatregelen om negatieve herverdeel effecten van de invoering van het objectieve verdeelmodel Wmo verder op te vangen.
- We gaan het Privacy management plan uitvoeren (onder andere scholing en werkprocessen aanpassen).
- We gaan de werkafspraken toegangsteams met Veilig Thuis Twente en Cimoto doorontwikkelen.

Wijkwerk, welzijn en gezondheidszorg

Stand van zaken

Met Thuis in de Buurt regelen wij algemene voorzieningen om te zorgen dat mensen zo lang en prettig mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen.

- a. Informatie en advies via ons zorgloket (in relatie tot de wijkteams).
- b. Welzijn en algemene voorzieningen met een focus op de ontwikkeling van wijkteams.
- c. Wonen op maat waarin convenant Welbions en stimuleringsstraject *Lang zult u wonen* belangrijk zijn.
- d. (Gezondheidszorg) met focus op relatie met Menzis en inzet wijkverpleegkundigen.

Concrete acties en grote projecten

- In 2016 werken we aan één centrale toegang waar burgers met al hun vragen over zorg, welzijn en werk terecht kunnen.
- We zetten verder in op Wijkkracht: Carint (inclusief Stichting Welzijn Ouderen Hengelo), Scala en Stichting Informele Zorg Twente vervolgen hun samenwerking en integrale aanpak. In 2016 vindt de verdere doorontwikkeling van de wijkteams plaats. We streven naar één begroting voor de wijkteams. We moeten daarbij uitzoeken welke juridische vorm daar bij hoort. Daarbij hebben we aandacht voor Wmo-brede cliëntondersteuning, relaties met andere partners in de wijk en de inzet van de pilot MBO-plus (evalueren).
- We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers door uitvoering van de actieplannen mantelzorg en vrijwilligerswerk.
- We voeren de beleidsregels mantelzorgwoningen (in ontwikkeling) uit.
- Hengelo is vanaf 2015 voor een periode van 3 jaar 'Regenboogstad'. Een Regenboogstad is een stad waar iedereen welkom is, ongeacht, huidskleur, afkomst of seksuele voorkeur. In 2016 werken we verder aan het projectplan 'seksuele diversiteit' dat we zijn overeengekomen met het ministerie van OCW.
- We optimaliseren de programmering in de wijken en het gebruik van wijkwelzijnsaccommodaties (en ander gemeentelijk vastgoed): wij gaan met onze partners in gesprek over de manier waarop nieuwe of uit te breiden activiteiten over de stad kunnen worden verspreid en een plek kunnen krijgen in hun programma. Wij zetten in op het gebruik van gemeentelijk vastgoed door gesubsidieerde instellingen en verenigingen. Dat geldt in het bijzonder voor de wijkwelzijnsaccommodaties. Wij realiseren ons dat dit gevolgen heeft voor de manier van aansturing van de wijkwelzijnsinstellingen en gaan hierover met ze in gesprek. Er wordt in beeld gebracht wat de kosten en opbrengsten zijn wanneer de wijkwelzijnsvoorzieningen niet beschikbaar worden gesteld aan gebruikers en dit leidt tot verminderde inkomsten.
- We willen een verschuiving in focus bewerkstelligen: van maatwerk naar meer algemene voorzieningen. Bijvoorbeeld door de ontwikkeling van nieuwe voorliggende voorzieningen voor allochtone ouderen en eenzame ouderen.
- We gaan het actieplan Gezond in de stad (GIDS) (in ontwikkeling) uitvoeren
- We evalueren de pilot inzet praktijkondersteuners jeugd bij huisartsen en de inzet wijkverpleegkundigen.
- We gaan opgavegericht werken: de gemeente kent al jaren een gebiedsgerichte aanpak. De belangrijkste component daarvoor binnen de organisatie is de stadsdeelregisseur. Stadsdeelregisseurs zijn actief op de vier klaverbladen (Wonen, Weten, Werken en Welzijn). Op basis van een analyse worden opgaven benoemd in buurten, wijken of stad. Daarbij worden integrale adviezen gegeven voor een aanpak van deze opgaven op het juiste schaalniveau (straat, buurt, wijk, stad) en de juiste werkwijze (lijn, project, programma). Stadsdeelregisseurs organiseren vanuit hun kennis van wijken en buurten en hun 'beleidsvrije' positie binnen de organisatie dit proces. Dat doen zij samen met interne collega's en met onze verbonden partners Welbions, de politie, Carint, instellingen en bewoners in wijken. Er ligt nog een belangrijke opgave om de schakel tussen buurt/wijk/stadsdeelniveau beter te koppelen aan het gezins/individueel niveau.

Relatie met andere programma's

Programma 1 Economie, werk en inkomen

Het programma Zorg en Welzijn draagt bij aan de lokale economie door het welzijnsaanbod in Hengelo en in de mogelijkheden, die worden geboden tot (maatschappelijke) participatie.

Programma 2 Onderwijs en Jeugd

De relatie met Onderwijs en Jeugd is mede gelegen in de transities. Samen met Onderwijs en Jeugd wordt gebouwd aan een nieuw stelsel van maatschappelijk ondersteuning en de realisatie van één gezin, één plan. Er is concrete afstemming over de inkoop van zorg en ondersteuning en over Veilig Thuis Twente.

Programma 4 Sport en Cultuur

De relatie met Sport en Cultuur ligt in de mogelijkheid tot (maatschappelijke) participatie door zowel sport- als culturaanbod.

Programma 5 Ruimtelijke Ontwikkeling en Mobiliteit

De relatie met Ruimtelijke Ontwikkeling en Mobiliteit betreft met name de spreiding van het voorzieningsaanbod over de stad waaronder woonzorgcombinaties.

Programma 6 Beheer Openbare Ruimte en Duurzaamheid

De Relatie met Beheer Openbare Ruimte en Duurzaamheid zit onder andere in de speeltuinvoorzieningen en de toegankelijkheid van de openbare ruimte.

Programma 7 Bestuur, Veiligheid en Openbare Orde

De relatie met Bestuur, veiligheid en openbare orde betreft de vergunningverlening, maar ook in het voorkomen van maatschappelijke onrust (door bepaalde doelgroepen).

Programma 8 Financiën

De relatie zit in de verschillende subsidierelaties met partners en de bezuinigingstaakstellingen. Er is een enorm bedrag gedecentraliseerd, wat leidt tot een ander evenwicht in de begroting. Maar er wordt ook een fors bedrag gekort en we hebben afgesproken dat dat budgettair neutraal moet worden opgevangen.

Relatie met centrale thema's

Transities

Maatschappelijke ondersteuning is de kern van de transitie Wmo 2015.

Binnenstad

De Binnenstad is in het programma Thuis in de Buurt benoemd als te ontwikkelen woonservicegebied. Hier wonen veel ouderen en is het aanbod van zorg beperkt en verspreid.

Streefwaarden en activiteiten

Prestatie indicator	2014 (werkelijk)	2015 (begroot)	2016 (streefwaarde)
Aantal cliënten huishoudelijke hulp	3.111	3.000	2.800
Aantal Vervoersvoorzieningen	4.850	4.800	4.800
Aantal hulpmiddelen voor mensen met Wmo-indicatie	2.092	2.070	2.050
Aanpassingen in en aan woningen	663	515	500
Aantal telefoontjes zorgloket bij informeren, adviseren en ondersteunen	13.482	15.945	15.000
Aantal cliënten Algemeen Maatschappelijk Werk en Thuisbegeleiding	1.300	1.050	1.050

Aantal cliënten wijkteams	2208	2208	2500
Aantal cliënten inwoners gebruik makend van maatschappelijke opvang, begeleiding, bemoeizorg en preventieve GGZ	45-50 unieke bez./week	45	40
▪ Inloop ggz:	56-60 unieke bez./week	60	65
o Opmaat			
o Esrein/Vogelkwartier		325	325
		60	60
▪ Ac Bij de Toren	321 unieke bezoekers	60	60
	56-60 unieke bez./week		
▪ Bemoeizorg	60 cliënten		
Aantal wijkwelzijnsvoorzieningen	13	13	13
Aantal bewonersorganisaties	19	19	19
Aantal buurtbonnen	262 aanvragen 93 toekenningen	300 aanvragen 95 toekenningen	325 aanvragen 95 toekenningen

Relevante beleidsnota's

- Meer lezen over Welzijn en Zorg? Dit zijn de meest relevante beleidsnota's:
- Sociale Visie Hengelo 2020
- Beleidsnota "Met respect....."
- Vitale Coalities (gezondheidsbeleid 2014)
- Actieplan mantelzorg (in ontwikkeling)
- Actieplan vrijwilligerswerk (in ontwikkeling)

Bezuinigingen 2016-2019

3.1.2 Vervoersvoorzieningen (€ 100.000)

Deze bezuiniging wordt gerealiseerd door een aanbestedingsvoordeel.

3.1.3 Hulpmiddelen verstrekken aan mensen met een Wmo-indicatie (p.m.)

Vanaf 2015 wordt mogelijk een eigen bijdrage gevraagd voor hulpmiddelen op grond van de nieuwe Wmo.

3.1.4 Aanpassingen aan woningen financieren voor mensen met een Wmo-indicatie (p.m.)

Er wordt mogelijk een eigen bijdrage gevraagd voor maatwerkvoorzieningen, dit kan een bezuiniging opleveren.

3.1.5 Beleid maken voor individuele Wmo-voorzieningen (€ 74.000)

Er wordt bezuinigd op de subsidie geluksbudget, de waarderingssubsidie voor het flankerend gehandicaptenbeleid en de kostendekking van de invalidenparkeerkaart wordt vergroot.

3.1.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo (€ 169.000)

Er wordt bezuinigd op de diensten van derden, het activiteitenbudget verstandelijk gehandicapten, het seniorenplatform, de klankbordgroep mantelzorg en Wmo-subsidies.

3.2.2 Subsidiëren preventie activiteiten rond verslaving, overgewicht en eenzaamheid (€ 3.590)

Er wordt bezuinigd op de collectieve preventie en EHBO-cursus.

3.2.4 Maatschappelijke opvang (€ 20.000)

Er wordt bezuinigd op de verwachte kostenuitzetting bij nieuwe huisvesting van AC bij de Toren.

3.3.1 Subsidiëring wijkwelzijnsvoorzieningen (€ 106.401)

Er wordt bezuinigd op de subsidie van de Tempel (€ 20.000), de detachering van een medewerker bij de Breemars en de Sterrentuin (€ 47.308) en de formatie voor subsidiebeschikkingen (€ 39.093).

3.3.2 Inzet stadsdeelregie en wijkgericht werken (€ 43.500)

Er wordt bezuinigd op het budget voor buurtbonnen en op het budget voor onvoorziene kosten voor bewonersparticipatie.

3.3.3 Ouderenbeleid (€ 12.000)

Er wordt bezuinigd op het budget externe advisering en de subsidie voor de Open Eettafel.

3.3.4 Subsidiëren anti-discriminatie en allochtonenorganisaties (€ 18.250)

Er wordt gestopt met alle subsidies in het kader van antidiscriminatie en allochtonenbeleid behalve de subsidies voor onze wettelijke taken op dit gebied en het actieplan LHBT.

3.3.5 Subsidiëren samenlevingsopbouw en servicepunt vrijwilligers (€ 26.784)

Er wordt bezuinigd op de huisvestingssubsidie voor het Servicepunt Vrijwilligers Hengelo.

3.3.7 Subsidiëren adviesraden (€ 11.830)

Er wordt bezuinigd op de subsidies voor de gehandicaptenraad, Leendert Vriel, huisvestingskosten van HGOV de Samenloop en de extra subsidie aan het SIZT. Daarnaast wordt de subsidie voor toegankelijkheid gehalveerd.

3.3.8 Subsidiëring activiteiten laagopgeleide allochtone vrouwen (€ 16.000)

Er wordt bezuinigd op de koffie-thee-ochtenden van Scala en Carint.

Alternatieve bezuinigingsopties

Deze alternatieve bezuinigingsopties zijn opgesteld tijdens de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019, maar hiervoor is voorsnog niet gekozen.

3.1.2 Vervoersvoorzieningen (€ 5.000)

Er kan bezuinigd worden op het schrappen van de 6^e en 7^e vervoerszone, waardoor voor die zone het volledige tarief moet worden betaald.

3.1.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo (€ 3.000)

Er kan bezuinigd worden op de subsidies voor de ouderenbonden KBO en PCOB.

3.2.4 Maatschappelijke opvang (€ 101.900)

Er kan bezuinigd worden op de subsidie voor innovatie inloop en er kan verder bezuinigd worden op AC bij de Toren.

3.3.1 Subsidiëring wijkwelzijnsvoorzieningen (€ 101.900)

Er kan bezuinigd worden op de subsidies voor de wijkwelzijnsvoorzieningen: de Tempel, de Breemars, 't Geerdink en de Jeugd.

3.3.2 Inzet stadsdeelregie en wijkgericht werken (€ 64.000)

Er kan bezuinigd worden op het werkbudget van de stadsdeelregisseurs, op de subsidiemiddelen voor bewonersparticipatie en de subsidie voor De Schole.

3.3.8 Subsidiëring activiteiten laagopgeleide allochtone vrouwen (€ 14.000)

Er kan bezuinigd worden op de taalpunten in de wijken.

Financiën

31 : Maatschappelijke ondersteuning en geïndiceerde zorg			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
31A	Subsidiëren van maatschappelijke opvang, begeleiding, bemoeizorg en preventieve GGZ.	1.051.385	
31B	Huishoudelijke hulp financieren voor mensen met een Wmo-indicatie.	8.864.249	856.375
31C	Vervoersvoorzieningen zoals collectief vraagafhankelijk vervoer financieren voor mensen met een Wmo-indicatie.	1.730.890	345.573
31D	Hulpmiddelen verstrekken aan mensen met een Wmo-indicatie.	3.362.861	
31E	Financieren van aanpassingen in en aan woningen voor mensen met een Wmo-indicatie.		
31F	Beoordelen en financieren van WMO-begeleiding zowel individuele begeleiding als groepsbegeleiding (dagbesteding en -opvang).	10.686.940	
31G	Beleid maken voor individuele WMO-voorzieningen en het uitvoeren van WMO-indicaties (inclusief medische advisering).	1.861.818	642.105
31 - Totaal		27.558.143	1.844.053

32 : Wijkwerk, welzijn en gezondheidszorg			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
32A	Informeren, adviseren en ondersteunen van cliënten bij het zorgloket (in samenwerking met wijkteams).	2.096.942	
32B	Subsidiëren van beheer, activiteiten en exploitatie van wijkwielrijnsvoorzieningen zoals buurtcentra en speeltuinen.	2.749.182	575.132
32C	Inzetten van stadsdeelregisseurs als vaste contactpersonen tussen de gemeente en wijkbewoners en subsidiëren van bewonersparticipatie zoals bewonersorganisaties en buurtbonnen.	841.194	
32D	Financieren van de GGD voor publieke gezondheidszorg, zoals epidemiologie, gezondheidszorgbevordering en infectieziektenbestrijding.	825.148	
32E	Subsidiëren van Stichting Welzijn Ouderen Hengelo (SWOH), Seniorenplatform en een aantal ouderenbonden.	715.891	
32F	Subsidiëren van het antidiscriminatiebureau Artikel 1.	79.252	
32G	Subsidiëren van het Servicepunt Vrijwilligers.	324.366	
32H	Subsidiëren van de Stichting Informele Zorg Twente (SIZT).	269.060	
32I	Subsidiëren van activiteiten ter bevordering van de emancipatie van laagopgeleide vrouwen.	22.435	
32J	Subsidiëren van de WMO-clientsraad en gehandicaptenorganisaties.	64.657	
32K	Subsidiëren van algemeen maatschappelijk werk en thuisbegeleiding.	1.061.079	
32 - Totaal		9.049.206	575.132

Programma 3 Welzijn en Zorg						
exploitatie bedragen x € 1.000	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-25.342	-38.172	-36.607	-35.801	-35.571	-35.568
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	3.508	2.423	2.419	2.419	2.419	2.419
Resultaat voor bestemming	-21.834	-35.750	-34.188	-33.382	-33.152	-33.149
Toevoegingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserves	178	0	0	0	0	0
mutaties reserves	178	0	0	0	0	0
Programma 3 Welzijn en Zorg						
Resultaat na bestemming	-21.656	-35.750	-34.188	-33.382	-33.152	-33.149

Programma 4 Sport en Cultuur

Aanspreekpunt bestuurlijk:	Wethouder Schoonhoven
Betrokken sector(en):	Samenleving en Stedelijk Beheer
Aanspreekpunt(en) ambtelijk:	Katja Boerrigter en Robert Kruese

Feitenkaarten

41. Sport

42. Cultuur

De gemeente streeft er naar dat sport voor iedereen toegankelijk is, veilig en laagdrempelig. De burgers zijn in grote mate zelf verantwoordelijk voor hun eigen sport- of beweeggedrag en we gaan uit van de eigen kracht van de sportaanbieders. Als gemeente zetten we in op ondersteuning van maatschappelijk actieve sportverenigingen. Sportbeleid is nauw verweven met andere beleidsterreinen.

De gemeente streeft naar een kwalitatief sterke, duurzame en diverse culturele infrastructuur. We willen dat de inwoners weten wat hun stad aan kunst en cultuur te bieden heeft, daar in geschoold kunnen worden en er volop aan deel kunnen nemen. De gemeente speelt hierin verschillende rollen: regisseur, subsidieverlener, opdrachtgever, vastgoedverhuurder.

Maatschappelijke trends

- Terugtrekkende overheid: hoewel deelname aan sport en cultuur als een belangrijke activiteit wordt gezien, is deelname hieraan primair een eigen verantwoordelijkheid en een eigen keuze. De rol van de overheid beperkt zich tot het stimuleren, regisseren en waar mogelijk faciliteren en ondersteunen.
- Eigen kracht: sportaanbieders en amateurkunstverenigingen zijn in beginsel zelf verantwoordelijk voor hun eigen bestaan: voor hun organisatie, activiteiten aanbod, (financiële) beleid en accommodatie. Dit vereist een competent bestuur, een goede organisatie, actuele kennis en een stevig vrijwilligersapparaat. Een aandachtspunt blijft de vraag of verenigingen daadwerkelijk in staat zijn het onderhoud van hun accommodatie voor eigen rekening te nemen.
- Daarnaast verwachten we van sportaanbieders dat zij zich (meer) openstellen voor en inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen die zich voordoen.
- Verandering van de sportcultuur: minder teamsport en meer individuele sport. Mensen kiezen op sportgebied sneller voor een individuele sport, die (ook) in ongeorganiseerd verband (in de openbare ruimte) beoefend kan worden. Dit maakt dat we de buitenruimte hierop (meer) moeten inrichten.
- Focus op multi-inzetbaarheid van accommodaties.
- Verandering van vrijwilligers: minder tijd, flexibel, kortdurend en vaker in groepsverband.
- Vergrijzing en ontgroening.

Speerpunten uit het coalitieakkoord

Sport

- Inwoners zijn in grote mate zelf verantwoordelijk voor hun eigen sportgedrag; een aanvullende rol voor de overheid betreft het stimuleren van sport en bewegen bij alle inwoners, jong en oud.
- Het voldoende professioneel toerusten van besturen van sportverenigingen (governance-vraagstuk).
- Realisatie van Sports Centre Hengelo is van belang in samenwerking met Welbions en FC Twente. De gemeente investeert in de ondergrond en de velden en berekent dit door in de huurprijs. Er moet een passende oplossing komen voor de bestaande verenigingen.

- Er wordt gekeken naar de optimalisatie van het gebruik van de huidige accommodaties. Investerings worden gedaan op basis van kostendekkende huur, rekening houdend met het capaciteits- en behoeftevraagstuk, zelfwerkzaamheid door en financiële positie van de vereniging.
- De gemeente verstrekt in beginsel geen leningen of garanties (o.a. aan sportverenigingen).

Cultuur

- De uitvoering van de huidige cultuurvisie is de basis van het cultuurbeleid.
- Voor educatie is een prominente rol weggelegd met name in scholen en wijken. Het gaat dan niet alleen om kunst-, cultuur- en muziekeducatie maar ook om techniekonderwijs en de bibliotheek in de school.
- Programmering beeldende kunst door een onafhankelijke programmacommissie en HeArtpool.
- Met lokale beeldende kunstenaars gaan we op zoek naar een tijdelijke expositieruimte in de binnenstad.
- Samenwerking tussen Hengelose culturele instellingen is van groot belang, ook met die in Enschede. De oplossing van huisvestingsvraagstukken maakt hier deel van uit.
- Governance Code Cultuur vormt een hulpmiddel voor de invulling van een goed en transparant bestuur en toezicht van de instellingen.
- Met de Horecavisie zal de discussie rondom paracommercie binnen culturele instellingen worden afgerond.

Waar richt de gemeente zich op in 2016?

Sport

Stand van zaken

Hengelo Sport ontwikkelt zich steeds nadrukkelijker als verbindende en faciliterende schakel tussen onderwijs, sport en zorg. Meer en meer Hengelose sportverenigingen verzorgen samen met of via Hengelo Sport sportactiviteiten voor de Hengelose basisscholen.

Binnen sport wordt steeds meer ingezet op duurzaamheid; Sporthal Veldwijk is voorzien van (duurzame) led verlichting. Er is een energiescan uitgevoerd bij alle buitensportverenigingen.

Samen met de verenigingen is gekeken naar duurzame verbetermaatregelen. Sportpark 't Wilbert is voorzien van automatische beregening.

Daarnaast willen sportverenigingen nieuwe kunstgrasvelden en moeten bestaande kunstgrasvelden gerenoveerd worden. Investerings op basis van kostendekkende huur blijken vaak niet haalbaar te zijn voor de verenigingen. Het huidige beleid wordt tegen het licht gehouden.

Tot slot is het Twentebad, vooruitlopend op de extra ruimte die ontstaat met een beweegbare bodem, in 2015 samen met een kinderfysiotherapeut gestart met een zwembles/therapie groep voor (ernstig) gehandicapte kinderen. Het horeca/schoonmaak/groenonderhoud- leer/werkproject bij het Twentebad wordt steeds uitgebreider. Samen met maatschappelijke partners wordt dit in 2016 verder doorontwikkeld.

Concrete acties en grote projecten

- We toetsen of sportverenigingen voldoen aan de governance code. De governance code houdt in dat instellingen en verenigingen, die met name uit vrijwilligers bestaan, voldoende toegerust zijn om hun taken uit te kunnen voeren en de daarbij horende verantwoordelijkheden te kunnen dragen.
- We gaan de sportnota actualiseren en de hoofdlijnen uitwerken in concrete doelstellingen en resultaten zoals voor de aanleg/renovatie van (kunst)grasvelden.
- We streven naar volledige invulling van 16,8 fte combinatiefuncties/buurtsportcoaches eind 2016, waaronder 2,0 fte buurtsportcoaches voor sport/zorgarrangementen bij Twentebad.
- We gaan het 43 jaar oude Twentebad duurzaam renoveren de periode 2016-2019. In 2016 wordt de beweegbare bodem in het recreatiebad geplaatst en worden energiebesparende maatregelen uitgevoerd. Verder moeten de plannen voor 2017 (renovatie 50m wedstrijdbad en vervanging blaashal) worden afgerond.
- We geven uitvoering aan de nieuwe zwembadwet in 2016.
- We werken verder aan het project Sport Centre Hengelo door de verdere inrichting van het gebied rondom het FBK-stadion.

Cultuur

Stand van zaken

Het HEIM en CREA zijn per 1 januari 2015 gefuseerd. De instellingen deelden al een directeur en gaan de fusie nu verder vormgeven volgens de neergelegde visie en conform het inhoudelijk kader. De bezuinigingen van de afgelopen jaren hebben gevolgen gehad voor de beeldende kunst. We hebben een budget behouden voor programmering van beeldende kunst. De gemeente heeft hiervoor een subsidieregeling vastgesteld. De eerste projecten, die met dit budget zijn gesubsidieerd, hebben in de binnenstad een plek gekregen.

Tot slot hebben de per 1 januari 2013 doorgevoerde wijzigingen in de Drank- en Horecawet (DHW) consequenties. Zo hebben gemeenten de taak gekregen om toezicht te houden op de naleving van vrijwel alle bepalingen van de Drank- en Horecawet. Ook zijn gemeenten verplicht om regels op te stellen ter voorkoming van oneerlijke concurrentie door paracommerciële rechtspersonen. Dit is een nieuw onderdeel geworden van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Concrete acties en grote projecten

- We toetsen of cultuurinstellingen voldoen aan de governance code. De governance code houdt in dat instellingen en verenigingen, die met name uit vrijwilligers bestaan, voldoende toegerust zijn om hun taken uit te kunnen voeren en de daarbij horende verantwoordelijkheden te kunnen dragen.
- We voeren de Bestuurlijke Opdracht CREA/HEIM uit. Het onderkomen van CREA voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Door de fusie met het HEIM zijn de uitgangspunten van de BO aangepast en wordt er gekoerst op inhuizing van CREA bij het HEIM in de Wilhelminaschool. Voor het deel van de functies dat niet gaat passen wordt naar oplossingen nabij de school gezocht en ook in de wijken.
- We streven naar verdere doorontwikkeling van de Muziekschool Hengelo: de muziekschool zit midden in het proces van privatisering en doorgroeien naar een fusie met HEIM /CREA. Een stuurgroep, onder regie van de gemeente, begeleidt dit proces. Op termijn is de verwachting dat de functie muziekeducatie aangehaakt wordt bij HEIM/CREA, zowel inhoudelijk als fysiek. Tot die tijd blijft de Muziekschool op de plek aan de Deldenerstraat, samen met Wijkkracht.
- We voeren de Bestuurlijke Opdracht Podia Hengelo – Enschede uit. De colleges van B&W van Hengelo en Enschede hebben aan de vier podia in deze gemeenten de opdracht gegeven om na te gaan of en zo ja hoe een samenwerking inhoudelijk en financieel meerwaarde zou hebben en daarmee de bedrijfsvoering meerjarig dient. Dit onderzoek is nog gaande.
- We voeren gesprekken met het veld van de Beeldende Kunst over de gevolgen van de bezuinigingen en de inzet van middelen uit het Aanjaagbudget.
- We gaan de subsidierelaties met de culturele kernvoorzieningen toetsen aan de nieuwe aanbestedingswet (ingang per 1 januari 2017). Daarbij wordt gekeken of het daadwerkelijk om een subsidie of om een aanbesteding gaat.
- We streven naar volledige invulling van 16,8 fte combinatiefuncties/buurtsportcoaches eind 2016 met functies voor onder andere techniek-, cultuur- en muziekeducatie.

Relatie met andere programma's

Programma 1 Economie, Werk en Inkomen

Het is van belang dat alle doelgroepen kunnen participeren in het sport- en cultuuraanbod in Hengelo.

Programma 2 Onderwijs en Jeugd

Samenwerking in het stimuleringsaanbod vanuit cultuur en sport op scholen. Daarnaast inzet op specifieke activiteiten gericht op de doelgroep jeugd, dit ook in relatie tot de transities.

Programma 3 Zorg en Welzijn

Er gaat een gezondheidsbevorderende werking uit van sport en in het bieden van de mogelijkheid tot (maatschappelijke) participatie door zowel sport- als cultuuraanbod.

Programma 5 Ruimtelijke Ontwikkeling en Mobiliteit

Hier gaat het met name over de spreiding van het (sport)voorzieningenaanbod over de stad en meer specifiek de clustering van huisvesting van culturele voorzieningen.

Programma 6 Beheer openbare ruimte en duurzaamheid

Er vindt afstemming plaats over onderhouds- en beheerwerkzaamheden, zoals de inzet van tractie.

Programma 7 Bestuur, veiligheid en openbare orde
De vergunningverlening en handhaving bij sport- en culturele evenementen en horecavisie, paracommerciële uitwerking.

Programma 8 Financiën
De grondexploitaties verbonden aan projecten, zoals de realisatie van Sport Centre Hengelo en gezamenlijke huisvesting culturele instellingen.

Relatie met centrale thema's

Transities

Sport en cultuur worden steeds meer gezien als middel om mensen vitaal en actief te krijgen en te houden; van sport en cultuur gaat op die manier een preventieve werking uit.

Sporten heeft een positieve bijdrage op de volksgezondheid. Vanuit sport zijn er daarom projecten om jongeren en ouderen aan het sporten te krijgen en overgewicht te bestrijden. Daarnaast bieden zowel sport als cultuur op brede schaal mogelijkheden tot maatschappelijke participatie. Tot slot kunnen verenigingen en instellingen mensen inzetten met een uitkering en een bepaalde afstand tot de arbeidsmarkt. Dit kan zowel in de sportsector als de cultuursector.

Binnenstad

Sport en cultuur draagt bij aan een gevarieerd evenementenaanbod, dit is een belangrijk speerpunt voor de binnenstad.

Het merendeel van het cultuuraanbod vindt in onze binnenstad plaats, zoals in het Rabotheater, Metropool, Bibliotheek, maar ook via specifieke activiteiten, zoals de Week van de Amateurkunst en het korenfestival Amusing Hengelo. Het cultuuraanbod draagt dus bij aan de aantrekkelijkheid van de binnenstad, maar ook aan de economie van de stad. Hetzelfde geldt voor een deel van het sportaanbod, zoals de wielervedstrijd tijdens de Nacht van Hengelo en sportactiviteiten die een relatie hebben met de FBK-games.

Streefwaarden en activiteiten

Prestatie indicator	2014 (werkelijk) (Schooljaar 2014/2015)	2015 (begroot)	2016 (streefwaarde)
<i>Bereik Hengelo Sport:</i> <i>Aantal kinderen</i> <i>Aantal</i> <i>sportbewegingen</i>	100% (6200 kinderen) 102.000 sportbeweg.	100% (6200 kinderen) 102.000 sportbeweg.	100% (6200 kinderen) 102.000 sportbeweg.
<i>Leden</i> <i>sportverenigingen -</i> <i>jeugdleden</i> <i>- minder valide leden</i>	7.645 259	7.358 129	7.500 150
<i>Twentebad:</i> <i>Aantal gebruikers</i>	425.000	425.000	430.000
<i>Bibliotheek:</i> <i>Aantal leden</i> <i>Aantal uitleningen</i> <i>Aantal ll. educ. Progr.</i>	29.552 879.814 10.296	30.954 934.997 19.403	31.000 935.000 20.000
<i>Muziekschool:</i> <i>Aantal leerlingen</i> <i>Aantal ll. cultuureduc.</i>	1.341 1.432	1.350 993	1.350 1.000
<i>CREA/HEIM:</i> <i>Aantal cursisten</i> <i>Aantal ll. cultuureduc.</i> <i>Aantal</i> <i>museumbezoek.</i>	1.488 4.622 33.000	1.030 5.463 33.500	1.100 5.500 34.000
<i>Rabothetheater:</i> <i>Aantal voorstellingen</i> <i>Aantal bezoekers</i>	410 85.524	415 86.203	420 86.500
<i>Metropool:</i> <i>Aantal concerten</i> <i>Aantal bezoekers</i> <i>Aantal verhuur</i> <i>oefenr.</i>	175 47.214 1.634	171 49.596 1.570	175 50.000 1.600

Aantal amateurkunst- verenigingen	38	39	39
Cultuureducatie: Aantal leerlingen	7.800	7.812	7.812
Aantal scholen	37	37	37
Beeldende kunst: Aantal ateliers	47	36	36
Aantal BKV organisaties	4	2	2

Relevante beleidsnota's

Meer lezen over Sport en Cultuur? Dit zijn de meest relevante beleidsnota's:

- Kunst- en Cultuurvisie Hengelo 2014-2020
- Kwartier maken voor de Collectie Hengelo (2008)
- Vitale Coalities (2014)

Bezuinigingen 2016-2019

4.1.2 Beheer en onderhoud zwembaden en exploitatie Twentebad (€ 20.000)

Een bezuiniging wordt gerealiseerd door 1,0 fte bestaande zwemonderwijzer om te vormen naar een buurtsportcoach zwemmen, waarbij deze functionaris – naast een aantal bestaande zwemactiviteiten – een aantal nieuwe zwemactiviteiten uitvoert, specifiek gericht op bepaalde doelgroepen zoals ouders of mensen met een beperking.

4.1.3 Beheer en onderhoud sportparken en FBK-stadion (€ 35.000 en eenmalig € 400.000)

Er wordt bezuinigd door belijningskalk in rekening te brengen bij sportverenigingen en de huur van natuur- en kunstgrasvelden te verhogen. Daarnaast wordt eenmalig € 400.000 bezuinigd doordat een minimale ontwikkeling van het sport- en leercentrum wordt gerealiseerd.

4.1.4 Sportactiviteiten organiseren (€ 20.000)

Een bezuiniging wordt gerealiseerd door 1,0 fte bestaande zwemonderwijzer om te vormen naar een buurtsportcoach, waarbij deze functionaris – naast een aantal bestaande zwemactiviteiten – een aantal nieuwe beweegactiviteiten uitvoert gerelateerd aan zorg/gezondheid/WMO/re-integratie.

4.1.5 Ondersteuning uitvoering sportactiviteiten (€ 44.000)

Er wordt bezuinigd op de subsidie sportstimulering, het budget werkzaamheden schoolsportactiviteiten, de subsidie sporttechnisch kader, diensten van derden voor eenmalige activiteiten en sportstimulering en het gedeeltelijk doorbelasten van de erfpacht van de jachthaven aan de Twentse Watersportvereniging.

4.2.1 Subsidiëren Bibliotheek Hengelo (€ 200.000)

De subsidie van de bibliotheek wordt in 2016 gekort met € 75.000 oplopend tot € 200.000 in 2019.

4.2.4 Subsidiëren Rabotheater (€ 50.000)

De subsidie van de Rabotheater wordt met € 50.000 gekort.

4.2.6 Subsidiëren kunst- en cultuureducatie op scholen (vanaf 2017 € 6.500)

Een bezuiniging wordt behaald door een minimale gemeentelijke bijdrage aan het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit te verstrekken.

4.2.7 Beheer en onderhoud gemeentelijk kunstbezit (€ 5.440 en p.m.)

Er wordt bezuinigd door de verzekering van de gemeentelijke kunstwerken stop te zetten. Daarnaast kan een mogelijke bezuiniging worden gerealiseerd door de kunstcollectie (deels) te verkopen.

4.2.8 Subsidiëren ateliers en beeldende kunstorganisaties (€ 64.550)

Er wordt bezuinigd op beeldende kunst door stopzetting van de subsidies aan het Lamboijhuis (€ 10.000) en Stichting Ag (€ 5.680) en door opheffing van het aankoopbudget (€ 33.870) en het budget Biennale (€ 15.000).

4.2.11 Subsiëren diverse culturele activiteiten (€ 9.710)

De subsidie voor de st. Jazzplatform Hengelo en de st. Kamermuziek Hengelo wordt stopgezet, bezuiniging € 4.500. Een deel van de subsidie wordt toegevoegd aan de subsidieregelingen Culturele Initiatieven (€ 1.000) en het Podiumbudget (€ 2.340).

De subsidie voor de Stadsdichter wordt stopgezet (€ 5.210), met de aantekening dat deze eventueel per opdracht ingehuurd kan worden.

Alternatieve bezuinigingsopties

Deze alternatieve bezuinigingsopties zijn opgesteld tijdens de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019, maar hier is vooralsnog niet voor gekozen.

4.1.1 Beheer en onderhoud sporthallen en -zalen (€ 90.000)

Er kunnen extra inkomsten worden gerealiseerd door:

- de tarieven voor het huren van sporthallen met € 15 per uur verhogen (€ 50.000);
- de tarieven voor het huren van gymlokalen met € 20 per wekelijks uur/per maand te verhogen (€ 40.000);
- de oude sporthal Weusthag te sluiten en slopen. De besparing hiervan komen ten goede van de vastgoedtaakstelling.

4.1.3 Beheer en onderhoud sportparken en FBK-stadion (eenmalig € 300.000)

Door de ontwikkeling van het sport- en leercentrum te stoppen kan er eenmalig € 300.000 bezuinigd worden.

4.1.6 Sport voor jeugd en gehandicapten (€ 63.710)

De subsidie voor jeugdsport en sport voor mindervaliden beëindigen.

4.2.4 Metropool (€ 40.000)

De subsidie aan het Metropool verminderen.

4.2.5 Subsidie amateurvereniging (€ 57.000)

De subsidies aan amateurkunstverenigingen verminderen met 50%.

4.2.8 Subsidie beeldende kunst (€ 83.500)

Het programmeringsbudget beeldende kunst stoppen, de presentiegelden voor de adviescommissie, de subsidie aan HeArtpool en de subsidie beeldende kunst aan Ateliers 93, SWWK en MHHK beëindigen.

4.2.11 Subsiëren diverse culturele activiteiten (€ 56.083)

Het resterende budget van de subsidies aan Stichting Jazzplatform Hengelo en Stichting Kamermuziek Hengelo beëindigen in plaats van toevoegen aan de subsidieregeling culturele initiatieven en de stadsbeiaardier afschaffen.

Financiën

41 : Sport			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
41A	Onderhouden van sporthallen en sportzalen.	749.627	413.782
41B	Beheren en onderhouden van zwembaden en exploiteren van het Tw entebad.	3.170.862	1.233.755
41C	Beheren en onderhouden van sportparken en het FBK-stadion.	2.525.711	410.801
41D	Sportactiviteiten organiseren en stimuleren op scholen, in wijken en in gemeentelijke sportaccommodaties (Hengelo Sport).	403.040	403.040
41E	Ondersteunen van uitvoering van (school)sportactiviteiten (sport-en speluitlen) en evenementen.	302.098	8.191
41F	Subsiëren van sport voor jeugd en gehandicapten.	99.766	
41G	Ondersteunen van sportverenigingen.	22.418	
41 - Totaal		7.273.522	2.469.569

42 : Cultuur			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
42A	Subsidiëren van de bibliotheek.	2.353.023	52.461
42B	Subsidiëren van de muziekschool.	1.217.629	155.296
42C	Subsidiëren van CREA/HEIM.	895.150	
42D	Subsidiëren van het Rabotheater en Metropool.	2.897.402	641.264
42E	Subsidiëren van amateurverenigingen.	233.856	
42F	Financiering kunst- en cultuureducatie op scholen.	51.413	23.495
42G	Beheren en onderhouden gemeentelijk kunstbezit.	116.569	
42H	Subsidiëren van ateliers en beeldende kunst.	109.375	
42I	Subsidiëren van musea en monumenten.	60.879	
42J	Subsidiëren van de lokale omroep.	40.550	
42K	Subsidiëren van diverse culturele activiteiten zoals carillon, 4 mei en Koningsdag.	136.678	
42 - Totaal		8.112.524	872.516

Programma 4 Sport en Cultuur						
exploitatie bedragen x € 1.000	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-16.023	-15.404	-15.059	-15.163	-15.041	-15.186
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	3.728	3.381	3.342	3.347	3.351	3.351
Resultaat voor bestemming	-12.295	-12.023	-11.716	-11.816	-11.690	-11.835
Toevoegingen aan de reserves	-328	-328	-328	-328	-328	-328
Onttrekkingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
mutaties reserves	-328	-328	-328	-328	-328	-328
Programma 4 Sport en Cultuur						
Resultaat na bestemming	-12.623	-12.350	-12.044	-12.144	-12.017	-12.162

Programma 5 Ruimtelijke Ontwikkeling en Mobiliteit

Aanspreekpunt bestuurlijk:	Wethouders Bron en Elferink
Betrokken sector(en):	Ruimte en Wijkzaken, Veiligheid en Leefomgeving
Aanspreekpunt(en) ambtelijk:	Henk Jan Tromp

Feitenkaarten:

- 51. Ruimtelijke ontwikkeling
- 52. Omgevingsvergunning
- 53. Bereikbaarheid

De gemeente maakt het mogelijk dat er woningen, kantoren, winkels, bedrijfsruimtes etc. in Hengelo gebruikt en gebouwd kunnen worden en dat infrastructuur aangelegd wordt zodanig dat dat bijdraagt aan een duurzaam, leefbaar en veilig woon-, werk- en leefklimaat van Hengelo. Wij doen dat in nauwe samenwerking met andere gemeenten, de 4 O's (Onderwijs, Onderzoek, Overheid en Ondernemers) in Twente en met de woningcorporatie Welbions.

De gemeente richt zich daarbij op de vragen van de klanten en is daarbij flexibel, waarbij een afweging plaats vindt tussen het individuele en het algemene belang. Er is aandacht voor de samenhang tussen visie/beleid, strategie/programmering en ontwikkeling waarbij we dat steeds meer samen met de (georganiseerde) burgers, bedrijven en maatschappelijk organisaties (willen) doen.

Maatschappelijke trends

- Het soort huishoudens verandert sterk: de komende dertig jaar neemt het aantal 65-plussers toe. Door de ontgroening, de afname van de bevolking in de actieve levensfase, de toename van het aantal ouderen die bovendien ook nog eens ouder worden, veranderen de huishoudens aanzienlijk van samenstelling. Door de huishoudverdunding neemt het aantal huishoudens toe. Dit geldt met name voor het aantal eenpersoonshuishoudens.
- Naast nieuwbouw is vooral het verbeteren en transformeren van de bestaande woningen, kantoren, winkels en maatschappelijk vastgoed van belang. Vanwege de toename van het aantal huishoudens, de wijzigende kenmerken van de bevolking en huishoudens is er nieuwbouw nodig. Daarbij is regionale afstemming wenselijk. Omdat de nieuwbouw jaarlijks maar één procent van de voorraad verbetert - en de verbetering, aanpassing, transformatie, verduurzaming op deze wijze te langzaam gaat - is tegelijkertijd een nog belangrijker opgave het realiseren van aanzienlijke verbeteringen in de bestaande woon- en leefomgeving.
- Minder grootschalige ontwikkelingen, meer inbreiding en beheer: de huidige beperkte mogelijkheden voor grootschalige gebiedsontwikkeling voor woningbouw, andere vastgoedinvesteringen en gebouwtransformaties nopen tot een meer dynamische, innovatieve en vraaggerichte woning- en utiliteitsbouw in de stad. Flexibiliteit, adaptiviteit en 'go with the flow' kenmerken de wenselijke ontwikkelrichting.
- Een minder sterke groei van de mobiliteit dan in het verleden: de afgelopen decennia is de mobiliteit, vooral door een vergroting van de verplaatsingsafstanden, sterk gegroeid. Voor de toekomst kan uitgegaan worden van een meer bescheiden groei van de mobiliteit dan in het verleden. Naast een meer bescheiden groei treedt naar verwachting een verschuiving van de mobiliteit op met veel meer kriskras bewegingen in de regio. De toename van de automobilititeit vakt na 2020 in meer of minder mate af.

Speerpunten uit het coalitieakkoord

Ruimtelijke ontwikkeling:

- Pilot Spontane Binnenstad
- Strategisch programmeren: wonen, bedrijven en kantoren
- Ontwikkelagenda: uitvoeren van de samenwerkings- en investeringsafspraken
- Skatepark realiseren
- Cultureel Erfgoed, herbestemming Badhuis-Ariënschool
- Flexibele bestemmingsplannen en experimenteelgebieden
- Weusthagpark voltooien
- Woonwensen centraal en ruimte voor de actieve woonconsument
- Verduurzaming woningvoorraad (green deal over energie en toegankelijkheid)
- Arrangementen voor wonen, zorg en welzijn (uitrollen woonservicegebieden)
- Betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen (i.r.t. herijken convenant Welbions)
- Herijken van het convenant met Welbions
- Hart van Zuid: realisering lopende projecten en herijking samenwerking

Bereikbaarheid:

- Enschedesestraat opnieuw inrichten
- Herinrichting Haaksbergerstraat als gemeentelijk aandeel in ontwikkeling van High Tech Systems Park
- Actieplan voor de fiets: inclusief afronden F35, oplaadpunten, verwijderen obstakels etc
- Openbaar Vervoer: regeling voor ouderen vernieuwen
- Herstructurering Westtangent
- Differentiatie in het parkeerbeleid (experimenten)

Waar richt de gemeente zich op in 2016?

Ruimtelijke ontwikkeling

Stand van zaken

In de ontwikkelagenda Netwerkstad Twente is een toekomstbestendige ruimtelijke hoofdstructuur vastgelegd richting 2040. Twente wordt daarbij als innovatieve kennisregio ondersteund. De 14 Twentse gemeenten hebben een regionale woonvisie vastgesteld en hierover woonafspraken met de provincie gemaakt.

Met Welbions is een convenant betreffende een gezamenlijke ambitie voor de volkshuisvesting opgesteld. Hieruit voortvloeiend zijn de prestatieafspraken 2015-2016 opgesteld over de omvang van de woningvoorraad, de slaagkansen van een woningzoekende, investeringen in nieuwbouw, herstructurering en renovatie voor een toekomstbestendige, duurzame woningvoorraad en vitale wijken.

Er ligt een visie op de toekomstbestendige binnenstad van Hengelo. Hiermee rekening houdend wordt de bestuurlijke opdracht 'Bereikbaarheid en toegankelijkheid binnenstad' uitgewerkt met het doel specifieke verkeersvraagstukken op te lossen.

De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is een gedetailleerde digitale kaart van Nederland, die vanaf 1 januari 2017 verplicht wordt en waarin alle fysieke objecten zijn vastgelegd. De focus in 2016 ligt op het beheer en gebruik van de BGT. Een ander onderdeel van het stelsel van basisregistraties is de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

Concrete acties en grote projecten

- We gaan een woonvisie opstellen, waarin met name aandacht is voor strategisch programmeren en de (vraag) gerichte verdeling van huurwoningen.
- We gaan een structuurvisie dan wel omgevingsvisie opstellen, voor zover passend bij de nog vast te stellen Omgevingswet.
- We willen een bestuurlijke opdracht Omgevingsvisie (inclusief een verkeers- en vervoersplan) opstellen en uitvoeren.
- We actualiseren het bestemmingsplan Vooroorlogse Wijken.
- We realiseren woonservicegebieden (geschikte woningen voor Wmo-geïndiceerden en eenheden wonen en zorg).
- We werken aan de verbetering van de binnenstad door de Puienregeling en het project Wonen boven Winkels.
- Binnen het project Hart van Zuid willen we de doortrekking van de Laan realiseren.
- Door realisatie van een terugmeldvoorziening gaan we het beheer en gebruik van de BGT verbeteren en uitbouwen.
- We geven uitvoering aan de Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente door de herinrichting van de Enschedesestraat, de pilot spontane (binnen)stad en strategisch programmeren.
- We werken verder aan diverse gebiedsontwikkelingen, zoals de herstructurering van de Berflo Es en de Hengelose Es, woningbouw in Dalmeden, Broek, Landmanserve en Medaillon, heroriëntatie van het Gezondheidspark en het Pact van Twickel.
- In het project Lange Wemen richten we de focus op de realisatie van de horecawand.
- We ronden het project Weusthagpark af.
- In het kader van het project Sport Centre Hengelo verbeteren we de ruimtelijke kwaliteit rond sportpark Veldwijk door een nieuwe waterloop en een ontsluitingsweg tussen Veldwijk Noord en Zuid.

Omgevingsvergunningen

Stand van zaken

Hengelo heeft zelf voldoende expertise en capaciteit om omgevingsvergunningen te behandelen binnen de wettelijke termijn. Alleen zeer specialistische milieuvragen worden door specialisten binnen de RUD behandeld, waardoor de kwaliteit wordt gewaarborgd. Naast het behandelen van vergunningaanvragen wordt geadviseerd over bouwplannen. Met name over de uitbreiding van de mogelijkheden rondom vergunningvrij bouwen wordt veel toelichting en advies gevraagd.

Concrete acties en grote projecten

- We gaan het gebruik van de openbare ruimte verder dereguleren, een voorbeeld vormt de bomenvoerordening waardoor het kappen van een boom eenvoudiger wordt.
- We bereiden ons voor op de invoering van de Omgevingswet.

Bereikbaarheid

Stand van zaken

Het Actieplan Fietsen 2015-2018 is opgesteld, tevens zijn er maatregelen voorbereid om de Torenlaan veiliger te maken. En er is een tweede bewaakte fietsenstalling geopend op marktdagen in parkeergarage de Beurs.

Voor Gratis Openbaar Vervoer komen alleen ouderen met een laag inkomen in aanmerking. Deze gewijzigde aanpak wordt in het najaar van 2015 geëvalueerd.

De exploitatie en het beheer van parkeergarage De Beurs is overgenomen van P1 en maakt onderdeel uit van de tweejarige proef met betaald parkeergebieden en de verordening parkeerbelastingen. Alle parkeerautomaten zijn omgebouwd. Overal in Hengelo kan nu gepind worden bij de parkeerautomaat. Ook zijn de automaten geschikt voor verdere digitalisering van parkeren. Tot slot wordt vooruitlopend op de bestuurlijke opdracht (BO) toegankelijkheid binnenstad geëxperimenteerd met het verstrekken van ontheffingen.

Concrete acties en grote projecten

- In het kader van het Actieplan Fietsen zijn we bezig met acties en maatregelen op het gebied van fietsveiligheid, fietsparkeren in de binnenstad en de nog ontbrekende schakels op de Fietssnelweg F35.
- We werken aan het verbeteren van de veiligheid van de Deurningerstraat.
- De binnenstad is volgens ons huidige beleid 'autovrij'. Toch rijden veel automobilisten door de binnenstad en/of parkeren daar met als gevolg overlast en onbegrip bij handhaving. Met de bestuurlijke opdracht Bereikbaarheid en Toegankelijkheid Binnenstad willen we verkeersmaatregelen en oplossingen voor actuele verkeersvraagstukken in de binnenstad uitwerken.
- We gaan het parkeren verder digitaliseren.
- We werken aan de rioolverzwaring en de reconstructie van Westtangent en de Deurningerstraat.
- We gaan de Haaksbergerstraat herinrichten om het High Tech Systems Park toegankelijker te maken.
- We gaan de Kuipersdijk reconstrueren, zodat MFA 't Berflo, winkelcentrum Berflo en het FBK-stadion toegankelijker worden.

Relatie met andere programma's

Programma 1 Economie, Werk en Inkomen

Er ligt een sterke inhoudelijke en organisatorische relatie met programma 1. Accountmanagers en economische zaken dragen bij aan de ruimtelijke ontwikkeling en vice versa. Zo spelen parkeren en bereikbaarheid een belangrijke rol bij vestigings- en huisvestingsvraagstukken. Daarnaast wordt binnen het ruimtelijk beleid ook rekening gehouden met inwoners in armoede. Bijvoorbeeld in het convenant met Welbions.

Programma 3 Welzijn en Zorg

De veranderingen in beleid op het gebied van welzijn en zorg hebben invloed op de fysieke ruimte en daarmee dus op de ruimtelijke ontwikkeling.

Programma 6 Beheer openbare ruimte en duurzaamheid

Bij rioleringsprojecten wordt de wegenstructuur vaak heringericht. Verkeer maakt ontwerpen, geeft adviezen en bereidt verkeerssubsidies en besluitvorming voor. Rioleringsprojecten maken een belangrijk onderdeel uit van de planmatige inzet van kennis en diensten van verkeer.

Daarnaast is er samenhang in de milieucomponent van de omgevingsvergunning en in duurzaam bouwen. De omgevingsvergunning gaat niet alleen over bouwen, maar bijvoorbeeld ook over milieubeheer, kap, uitwegen en flora en fauna. Kortweg is de omgevingsvergunning een vergunning voor bouwen, milieu, natuur en ruimte.

Programma 7 Bestuur, Veiligheid en Openbare orde

Vanzelfsprekend speelt dienstverlening een belangrijke rol bij het behandelen van aanvragen voor omgevingsvergunningen. We streven hierbij om de individuele aanvrager zo goed mogelijk van dienst te zijn zonder het algemeen belang hierbij te schaden.

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) of onderdelen hieruit spelen een steeds belangrijkere rol in relatie tot openbare orde en veiligheid. Met name bij evenementen en horeca hangen aspecten uit het omgevingsrecht op de ruimtelijke ordening vaak nauw samen met openbare veiligheid en horeca-aangelegenheden.

Wat betreft het internationale mobiliteitsprogramma TENT-T is er een relatie met het onderdeel internationalisering.

Programma 8 Financiën

Hier ligt een relatie door de grondexploitaties die verbonden zijn aan projecten. De effecten van het strategisch programmeren worden betrokken bij de herziening van de grondexploitaties.

Daarnaast ligt hier een relatie met betrekking tot de leges voor de omgevingsvergunning. De leges zijn kostendekkend gesteld.

Relatie met centrale thema's

Vanuit programma 5 is vooral het thema 'Binnenstad' van belang. Vanuit dit programma is een bestuurlijke opdracht voorbereid over de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de binnenstad. Tevens draagt dit programma bij aan de binnenstadsontwikkeling met de Puienregeling, het ontwerp voor de openbare ruimte (Enschedesestraat, 'winkelachtje'), faciliteren van woningbouwinitiatieven en het begeleiden van ruimtelijke initiatieven van derden (herinrichting Pastoriestraat).

Streefwaarden en activiteiten

Prestatie indicator	2014 (werkelijk)	2015 (begroot)	2016 (streefwaarde)
Woningvoorraad	37.284	37.450	37.625
Nieuw gebouwde woningen	122	150	180
Gesloopte woningen	50	40	20
Aanvragen omgevingsvergunning afgehandeld	592	600	600
Verkeersbesluiten	30	60	60
Afgehandelde parkeer en rvv-ontheffingen/vergunningen	3.424	3.000	3.000
Verkeersmeldingen	310	350	350

Relevante beleidsnota's

Meer lezen over Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit? Dit zijn de meest relevante beleidsnota's:

Omgevingsvisie Overijssel (2009)

Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente

Structuurvisie Hengelo 2030

Regionale woonvisie (2015)

Woonvisie Hengelo 2012-2020

Regionaal verkeers- en vervoersplan

Bedrijven en kantorenvisie Netwerkstad (2011)

Stadsrandenvisie Netwerkstad Twente (2011)

Beleidsnota Cultureel erfgoed 2014-2022

Beleidsnota Autoparkeren Hengelo 2008-2012 en de evaluatie parkeerbeleid 2010

Bezuinigingen 2016-2019

5.1.1 Structuurvisie opstellen (€ 43.000)

Terugbrengen van de regionale samenwerking (Netwerkstad en Regio Twente), stoppen met ambtelijke inzet voor de Wij-landen en terugbrengen ambtelijke inzet bij initiatieven in de stad.

5.1.2 Ruimtelijke visies (€ 159.233)

Terugbrengen ondersteuning uit het infocentrum Projecten en Subsidies als gevolg van een afname van het aantal projecten. Daarnaast wordt bezuinigd door een afname van het aantal adviezen op het gebied van ruimtelijke ordening, zoals de ruimtelijke inpassing van nieuwbouwlocaties voor wonen en werken en het maken van gebiedsstudies.

5.1.3 Bestemmingsplannen maken (€ 45.000)

Er wordt bezuinigd door minder vaak informatieavonden voor bestemmingsplannen te organiseren en deze soberder op te zetten. Daarnaast worden leges in rekening gebracht voor het bespreken van een verzoek tot wijziging van het bestemmingsplan.

5.1.4 Wonen (€ 47.320)

Alle regelingen om initiatieven in de stad te ondersteunen worden beëindigd, behalve de regeling 'Wonen boven winkels'. Daarnaast worden initiatieven in de stad niet meer actief uitgelokt.

5.2.1 Omgevingsvergunning (€ 134.600)

Er wordt bezuinigd door de kapvergunning te dereguleren. Daarnaast wordt bezuinigd door te investeren in digitaliseren, standaardiseren en optimaliseren van werkprocessen, waarbij de formatie van procesmanagers kan worden verminderd. Dit is onder meer mogelijk doordat het aantal complexe meervoudige omgevingsvergunningen minder is dan verwacht.

5.2.2 Toezicht en handhaving (€ 312.000)

Er wordt bezuinigd door het toezicht op brandveiligheid zelf uit te voeren en niet meer in te kopen bij de brandweer en door geluidsmetingen zelf te gaan uitvoeren in plaats van in te huren. Daarnaast wordt de post dwangsommen verhoogd op basis van ervaringsgegevens.

5.3.3 Verkeer (€ 66.372)

Er wordt minder capaciteit beschikbaar gesteld voor interne en externe dienstverlening.

Alternatieve bezuinigingsopties

Deze alternatieve bezuinigingsopties zijn opgesteld tijdens de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019, maar hier is vooralsnog niet voor gekozen.

5.1.1 Structuurvisie opstellen (€ 8.000)

Er kan bezuinigd worden op de formatie voor landelijk gebied.

5.1.4 Wonen (eenmalig € 400.000)

De regeling 'Wonen boven winkels' kan gestopt worden.

5.1.5 Monumenten (€ 20.000)

De subsidie cultureel erfgoed kan met € 20.000 worden verlaagd.

5.3.3 Openbaar vervoer (€ 57.553)

Het gratis openbaar vervoer voor ouderen kan worden beëindigd.

5.3.4 Parkeren (€ 253.250)

Er kan bezuinigd worden door de kostendekking van de blauwe zones te verbeteren of de blauwe zone om te zetten naar een betaald parkeren zone. Ook kan worden bezuinigd door het parkeren te digitaliseren, het tarief voor het straat parkeren te verhogen, de tarieven voor parkeervergunningen te verhogen, de tarieven voor parkeergarage de Beurs te verhogen en betaald avond parkeren invoeren.

Financiën

51 : Ruimtelijke ontwikkeling			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
51A	Structuurvisie opstellen.	420.841	0
51B	Ruimtelijke visies en strategieën op planologisch gebied maken en stedenbouw kundige plannen ontwerpen.	841.200	
51C	Bestemmingsplannen maken.	393.876	76.999
51D	Woonvisie opstellen gericht op voldoende woningen en een evenwichtige en rechtvaardige verdeling van woningen	988.864	
51E	Beleid maken en adviseren voor onderhoud van monumenten, archeologie en cultuurhistorie.	41.743	44.078
51F	Basisregistratie adressen en gebouw en (BAG), de topografische kaart Hengelo en geografische databases beheren en onderhouden en vastgoed- en geo-informatie inwinnen, beheren, analyseren en presenteren	361.552	23.284
51 - Totaal		3.048.076	144.361

52 : omgevingsvergunningen			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
52A	Omgevingsvergunningen verstrekken zoals rond bouw, verontreiniging, brandveiligheid en bomen kappen.	1.702.648	1.932.746
52B	Toezicht houden op naleving van omgevingsvergunningen en handhaven.	1.328.348	30.183
52 - Totaal		3.030.996	1.962.929

53 : Bereikbaarheid			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
53A	Beleid maken over verkeer en vervoer, verkeersvoorzieningen ontwerpen en verkeersadvies geven.	930.505	129.212
53B	Beheren en onderhouden van bebordingen en straatnaamborden.	436.883	23.333
53C	Beleid maken over openbaar vervoer (OV) en onderhouden van OV-systemen.	469.859	
53D	Beheren en exploiteren van blauwe zones, het betaald parkeergebied en parkeergarage De Beurs.	1.326.877	1.502.558
53 - Totaal		3.164.124	1.655.103

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit						
exploitatie bedragen x € 1.000	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-9.525	-9.327	-8.843	-8.928	-8.896	-8.838
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	3.224	4.272	3.762	3.782	3.782	3.782
Resultaat voor bestemming	-6.301	-5.056	-5.081	-5.145	-5.114	-5.056
Toevoegingen aan de reserves	0	0	-400	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
mutaties reserves	0	0	-400	0	0	0
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit						
Resultaat na bestemming	-6.301	-5.056	-5.481	-5.145	-5.114	-5.056

Programma 6 Beheer Openbare Ruimte en Duurzaamheid

Aanspreekpunt bestuurlijk:	Wethouder Elferink
Betrokken sector(en):	Wijkzaken, Veiligheid en Leefomgeving, Stedelijk Beheer en Ruimte
Aanspreekpunt(en) ambtelijk:	Henk Jan Tromp, Robert Kruese

Feitenkaarten

- 61. Onderhoud openbare ruimte
- 62. Afval, milieu en duurzaamheid
- 63. Riool

De openbare ruimte is de directe leefomgeving van de Hengelose inwoner. We streven naar gezonde, veilige en leefbare wijken. Het is de taak van de gemeente om een wijk leefbaar te maken én te houden.

Een duurzaam Hengelo functioneert volgens het principe van de circulaire economie. De gemeente past dit uitgangspunt toe in eigen activiteiten en stimuleert en ondersteunt maatschappelijke initiatieven.

Ook wordt met de aanleg van een warmtenet wordt een belangrijk deel van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen verwezenlijkt. Warmtenet zet onbenutte restwarmte en andere hernieuwbare energie in om fossiele brandstoffen te vervangen.

De gemeente is verantwoordelijk voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater, het oplossen van stedelijke grondwaterproblemen en de afvoer van (afgekoppeld) hemelwater te regelen.

Maatschappelijke trends

- De positie van de gemeente is aan verandering onderhevig; er is sprake van overgang van een groei- naar een beheergemeente. Bovendien wordt de openbare ruimte steeds meer een recreatie ruimte en zorgt de vergrijzing voor andere wensen en behoeften.
- De gemeente wordt steeds vaker door inwoners aangesproken op de kwaliteit van de openbare ruimte.
- Klimaatverandering zorgt ervoor dat het rioolstelsel zwaarder wordt belast.
- Grondstoffen worden schaarser. Afval wordt steeds meer gezien als grondstof. Er is steeds vaker sprake van duurzaam en efficiënt beheer van de bodem- en ondergrond i.p.v. sanering.
- Het besef dat technologische innovaties alleen niet voldoende zijn om te verduurzamen wordt steeds breder (h)erkend. Menselijke gedrag is de doorslaggevende factor. Investeren in participatie, creëren van draagvlak en gedragsverandering is noodzakelijk.
- De maatschappij is in beweging en steeds meer mensen beginnen zelf met duurzame initiatieven, bv. lokale energiecoöperaties. De roep om verduurzaming van de economie neemt de komende jaren nog verder toe. Consumenten, werknemers en intermediaire organisaties eisen steeds vaker en harder dat bedrijven en gemeenten hun verantwoordelijkheid nemen.

Speerpunten uit het coalitieakkoord

- Groen is belangrijk voor de leefbaarheid van de stad. De hoofdgroenstructuur is de 'ruggengraat' van het groen in de stad. We kiezen voor een slimme en flexibele benadering zonder het kader van de hoofdgroenstructuur los te laten. Waar mogelijk werken we mee aan zelfbeheer door inwoners. We proberen een oplossing te vinden voor het illegaal grondgebruik.
- Aandacht voor het klimaatbestendig maken van de stad. Hierbij moet worden gedacht aan tijdelijke waterberging in de openbare ruimte en de inrichting van stuwgebieden die bij hevige neerslag het water bovenstrooms langer vasthouden. Verder is er aandacht voor beekherstel (Omloopleiding, BerflobEEK, Drienerbeek en delen van de Veldbeek).
- Inzichten op gebied van spelen veranderen. Er is sprake van een verschuiving naar meer natuurlijk spelen en een grotere nadruk op ontmoeting. Er komt meer aandacht voor informele speelruimte. In het nieuwe speelbeleid geven we een grotere rol aan onze inwoners om zelf speelvoorzieningen te realiseren en/of te onderhouden.
- De gemeente wil de verspilling van grondstoffen & energie tegen gaan en bevorderen dat zowel bedrijven als burgers als instellingen overgaan op hergebruik van materialen en grondstoffen en het opwekken van duurzame energie (circulaire economie).

- De aanleg van de backbone van Warmtenet, waarbij de restwarmte van AkzoNobel wordt gebruikt door grote industriële gebruikers met ondersteuning van de gemeentelijke overheid. Daarbij moet het aanbod van restwarmte langjarig gegarandeerd zijn en de bijbehorende risico's moeten inzichtelijk en aanvaardbaar zijn. In het geval van verzelfstandiging van Warmtenet is er inmiddels een positieve staatssteuntoets verkregen. Bovendien moet voldaan worden aan de voorwaarden van de rentabiliteit en voldoende draagvlak bij grote industriële afnemers.

Waar richt de gemeente zich op in 2016?

Openbare ruimte en groen

Stand van zaken

Het op peil houden van de verharde wegen is onder druk komen te staan. Het onderhoud wordt grotendeels uitgevoerd aan de hand van het meerjarenonderhoudsplan, soms in een versoberde vorm. We proberen het weggennet en alle verhardingen binnen Hengelo in een zo goed mogelijke staat te houden met de beschikbare middelen.

Bij onze openbare verlichting worden duurzame vervangingen gedaan. Bij reconstructieprojecten en bij reguliere vervanging van oude verlichting worden LED-armaturen geplaatst. Dit zorgt voor een lager energieverbruik en minder masten met armaturen.

In 2015 is onderzocht of de gemeenten Hengelo en Hof van Twente en de SWB één organisatie-eenheid kunnen worden voor beheer en onderhoud. Inmiddels is gestart met de implementatie van een nieuwe organisatie eenheid met een publiekrechtelijk karakter.

Concrete acties en grote projecten

- We starten met de implementatie van Samen Verder, zodat de nieuwe organisatie-eenheid kan starten op 1 januari 2017. Vooruitlopend daarop wordt er in 2016 op steeds meer vlakken samengewerkt en gaan we verder met de invulling van het werk-leerbedrijf. Ook de kinderboerderij gaat mee in de ontwikkeling Samen Verder. Daarbij is het belangrijk dat de kwaliteit gewaarborgd blijft.
- We ronden de inrichting van het Weusthagpark af, o.a. de realisatie van de uitkijktoren en de opening van de heemtuin/biologische moestuin.

Riolering en waterhuishouding

Stand van zaken

In het kader van het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2013-2017 zijn meerdere projecten uitgevoerd. Diverse rioolstrengen zijn vervangen en de Omloopleiding en een deel van de Berfloreek is op fraaie wijze heringericht. Ook is een begin gemaakt met de rioolverzwaringen en herinrichting van de Westtangent.

Als gevolg van bezuinigingen op de rioleringsvoorziening worden grondwaterprojecten getemporeerd en vindt de vervanging van rioolbuizen meer risicogestuurd plaats. Tevens zijn afschrijvingstermijnen verlengd en wordt de gebruikersheffing verhoogd.

Concrete acties en grote projecten

- We gaan het riool van de Westtangent verzwaren in combinatie met herprofilering van het wegprofiel en het versterken van de groenstructuur.
- We gaan het riool van de Enschedesestraat vervangen in combinatie met de aanleg van de HOV Hengelo-Enschede en het versterken van de groenstructuur.
- We verzwaren het riool van de Mozartlaan, Breemarsweg, Deurninger- en Deldenerstraat.
- We realiseren stuwgebieden om wateroverlast te verminderen.
- We richten openbare ruimte in voor waterberging. In het kader van het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) is met behulp van een rioleringsmodel een wateroverlastlandschapskaart (WOLK) opgesteld. Op deze kaart zijn locaties aangegeven die risico lopen op wateroverlast. Voor deze locaties worden oplossingen aangedragen zoals het inrichten van groenstroken voor tijdelijke waterberging.
- We willen grondwateroverlast oplossen onder andere bij de Adamsweg en Oude Postweg. We gaan de Drienerbeek tussen de Haverweg en de Grundellaan herinrichten, zodat de beek meer ruimte krijgt en er meer waterberging ontstaat. De oevers worden natuurvriendelijk ingericht.
- We gaan (delen van) de Veldbeek aanleggen.

Milieu, afval en duurzaamheid

Stand van zaken

Het is volgens onderzoek mogelijk om jaarlijks maar 30 kg restafval per persoon te realiseren. Het Hengelose beleid, op weg naar een Afvalloos Hengelo, is er op gericht om zoveel mogelijk restafval te vermijden en zoveel mogelijk grondstoffen gescheiden in te zamelen. Inmiddels is het inzamelscenario 'Omgekeerd inzamelen' ingevoerd.

In 2015 is gewerkt aan het Energie Actieplan, dat is begin 2016 voor besluitvorming gereed. Een overzicht van de eerste resultaten wordt in november aan uw raad gepresenteerd. Hengelo scoort provinciaal hoog wat betreft het aantal verstrekte energiepremies en duurzaamheidsleningen. In het Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties centraal hebben het Rijk, de provincies, gemeenten en waterschappen afspraken gemaakt en Hengelo zal eind 2015 aan de gemaakte afspraken voldoen. Ook is het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020 ondertekend door het Rijk, IPO, VNG en UvW. In dit convenant zijn afspraken gemaakt over de voortgang van de bodemsaneringsoperatie en de overgang van het saneren van de bodem naar duurzaam bodembeheer. Begin 2016 zal een uitvoeringsprogramma voor Hengelo worden opgesteld. Met de Nota Geluid wordt geprobeerd een evenwicht te vinden tussen aan de ene kant een goed woon- en leefklimaat en aan de andere kant voldoende (geluid)ruimte voor sociale, culturele en economische activiteiten. Om de levendigheid van de binnenstad te bevorderen wordt in dat kader de horecabedrijven wat meer geluidruimte gegeven dan de reguliere wettelijke normen. Als uitvoering van het actieplan geluid wordt bij de reconstructie van de Westtangent en de Enschedesestraat stil asfalt toegepast en wordt met subsidie van het ministerie onderzocht of in de woningen kan worden voldaan aan het wettelijk geluidniveau.

Concrete acties en grote projecten

- In 2016 zetten we de eerste stap voor het omgekeerd inzamelen door een verpakkingenton in te voeren bij laagbouwoningen en brengcontainers voor verpakkingsafval en oud papier bij hoogbouw. Uiterlijk 1 januari 2018 zijn alle huishoudens verplicht hun fijn restafval aan te bieden aan ondergrondse afvalcontainers. Naar verwachting wordt op deze manier 100 kg restafval per inwoner per jaar behaald. We moeten dus nog aanvullende maatregelen bedenken om op 30 kg (landelijke ambitie) of 50 kg (Twentse ambitie) restafval te komen. Daarom starten we in 2016 met een pilot bij hoogbouw: etensresten worden daar gescheiden ingezameld en vervolgens gefermenteerd bij de Groentuin van de SWB.
- Begin 2016 wordt een besluit genomen over het Energie Actieplan. Daarna moeten we de acties uit dit plan tot uitvoer brengen.
- We gaan de duurzaamheidstaken anders organiseren. In plaats van een team duurzaamheid is er straks een coördinator duurzaamheid, die een groter beroep doet op de organisatie. In 2016 werken we aan het vormgeven van de nieuwe organisatie van de duurzaamheidstaken.
- De educatieve duurzaamheidstaken, zoals het organiseren van tentoonstellingen en het verstrekken van leskisten, worden afgerond.
- We voeren het gebiedsgericht grondwaterbeleid uit. Verontreinigingen in het gebiedsgerichte grondwaterbeheer worden volgens het Gebiedsbeheerplan voor het centrumgebied van Hengelo aangepakt.
- We stellen een bodemprogramma op, op basis van het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020.

Relatie met andere hoofdstukken

De openbare ruimte is direct van invloed op het welbevinden van mensen. Een schone en veilige leefomgeving draagt bij aan een prettiger leefklimaat. Daarnaast bevordert voldoende en kwalitatief groen de gezondheid en het welbevinden, het verbetert het milieu, stimuleert een veilige leefomgeving en genereert stijging van onroerend goed. Dit programma heeft daarmee een relatie met alle hoofdstukken.

Hetzelfde geldt voor duurzaamheid. In een duurzame toekomstbestendige stad wordt voortdurend gezocht naar een evenwichtige samenhang tussen maatschappelijke, ecologische en economische waarden.

De kinderboerderij heeft specifieke relaties met programma 2 en 3:

- Programma 2 Onderwijs en Jeugd: vanuit de kinderboerderij biedt de gemeente ecologische basisvorming aan bezoekers.
- Programma 3 Welzijn en Zorg: de kinderboerderij huurt medewerkers van de SWB in en biedt plek voor cliënten van andere instanties zoals HALT. Ook wordt de kinderboerderij als trainingslocatie gebruikt door Aveleijn.

Relatie met centrale thema's

Binnenstad

Een schone en nette binnenstad draagt bij aan het welbevinden van de winkeliers en het winkelende publiek. Hengelo wil een spontane stad zijn met een sterke evenementenkalender en een verbetering van het horeca- en culturele landschap. Dit vraagt van bewoners in en rond het centrum enige tolerantie ten aanzien van geluid(soverlast).

Streefwaarden en activiteiten

Prestatie indicator	2014 (werkelijk)	2015 (begroot)	2016 (streefwaarde)
<i>IBOR niveau binnenstad en winkelcentra</i>	hoog	hoog	hoog
<i>IBOR niveau bedrijventerreinen</i>	laag	laag	laag
<i>IBOR niveau overig</i>	basis	basis	basis
<i>Afhandelings-percentage meldingen binnen 2 weken</i>	91,04%	>85%	>85%
<i>Deelname subsidieregeling Groene Pet: aantal aanvragen</i>	24	25	25
<i>Aantal elektrische auto's in Hengelo</i>	50	50	60
<i>Aantal openbare laadpalen voor elektrische auto's</i>	23	25	30
<i>Aantal bezoekers kinderboerderij</i>	50.000	50.000	50.000
<i>Speelplekken</i>	420	420	400
<i>Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)</i>	158	150	140

Relevante beleidsnota's

Meer lezen over Beheer openbare ruimte en Duurzaamheid? Dit zijn de meest relevante beleidsnota's:

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017 (vastgesteld in 2013);

Gemeentelijk Grondwaterplan (vastgesteld in 2013);

Gemeentelijk Waterplan (vastgesteld in 2006).

Notitie "Hengelo Verduursamen"

Energiescan (2013)

Nota Snippergroen

Groenplan Hengelo

Beleidsplan Ondergrond (2012)

Nota bodembeheer gemeente Hengelo 'Twents beleid veur oale grond' (2011)

Bodemkwaliteitskaart gemeente Hengelo (2011)

Keuzescenario afvalloos Hengelo (2015)

Bezuinigingen 2016-2019

6.1.1 Onderhoud (€ 30.000)

Er wordt bezuinigd door niet of minder preventief te herstraten en minder wegininspecties uit te voeren.

6.1.3 Verlichting (€ 13.605)

Het temporiseren van het duurzaam vervangen van de openbare verlichting, zorgt voor een bezuiniging.

6.1.4 Groen (€ 10.000)

Er wordt bezuinigd door het gazon om te vormen naar extensief gras en door snippergroen op bedrijventerreinen weg te geven/ te verkopen, waardoor structureel onderhoud bij de bedrijven ligt.

6.1.5 Kinderboerderij (p.m.)

De kinderboerderij wordt ondergebracht binnen de ontwikkeling 'Samen verder'. Dit levert misschien een overheadvoordeel op.

6.1.6 Begraafplaatsen (p.m.)

Er wordt onderzoek gedaan naar de doorberekening van de kosten van begraafrechten aan diverse tarieven (rechten, uitgiftes, onderhoudsbijdrage, etc.). Dit levert mogelijk een bezuiniging op.

6.1.9 Onderhoud SB/SWB (€ 275.000)

Vanaf 2018 wordt een bezuiniging behaald door de uitvoeringseenheden beheer en onderhoud van Hof van Twente, de gemeente Hengelo en de SWB te bundelen in één integrale publiekrechtelijke organisatie-eenheid.

6.2.1 Ophalen afval (€ 410.000)

Er wordt een bezuinigd door de inzamelstructuur van afval te veranderen en de bijdrage aan de Kringloop stop te zetten.

6.2.3 Kwijtschelding afvalstoffenheffing (€ 200.000)

Er wordt bezuinigd door de afvalstoffenheffing gedeeltelijk in plaats van volledig kwijt te schelden. Alleen de vaste kosten van de afvalstoffenheffing worden vanaf 2016 kwijtgescholden.

6.2.7a Duurzaamheid (€ 193.503)

Er wordt bezuinigd door de duurzaamheidstaken anders te organiseren. Duurzaamheid wordt meer weggezet in de organisatie en daar wordt sturing aangegeven voor één coördinator. In 2016 wordt een bezuiniging van € 94.000 behaald op duurzaamheid. Vanaf 2017 wordt € 193.503 bezuinigd.

6.2.7b Bodem (€ 20.000)

De subsidieregeling bodemsanering wordt beëindigd.

6.2.7c Milieu en geluid (€ 42.530)

De niet-wettelijke taken en uitbestedingen van onderzoek voor milieu en geluid worden tot een minimum beperkt.

6.3.1 Riool (€ 315.000)

Er worden kostenbesparende maatregelen getroffen en maatregelen die zorgen voor extra inkomsten. Dit zijn: het temporiseren van maatregelen uit het grondwaterplan, het afschaffen van de afkoppelsubsidie en een levensverlenging van 10 jaar voor PVC buizen van riolen.

Alternatieve bezuinigingsopties

Deze alternatieve bezuinigingsopties zijn opgesteld tijdens de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019, maar hier is vooralsnog niet voor gekozen.

6.1.1 Onderhoud (€ 75.000)

Er kan bezuinigd worden door niet of minder preventief te asfalteren en het straatmeubilair uit de stad te verwijderen.

6.1.2 Afval (€ 50.000)

Er kan bezuinigd worden door op een lager niveau schoon te houden, waardoor er minder geveegd hoeft te worden.

6.1.4 Groen (€ 129.000)

Er kan bezuinigd worden door de hagen te verwijderen van industrieterreinen en langs de busbaan.

6.1.5 Kinderboerderij (€ 222.781)

Er kan bezuinigd worden door de kinderboerderij te sluiten.

6.1.7 Spelen (€ 250.000)

Er kan bezuinigd worden door terug te gaan in het aantal speelplekken, waardoor minder onderhoud hoeft te worden gepleegd en minder vervangingsinvesteringen hoeven te worden gedaan.

6.1.8 Openbaar toiletten (€ 98.000)

Er kan bezuinigd worden door de urinoirs en het invalidentoilet te sluiten.

6.3.3 Kwijtschelding rioolheffing (€ 100.000)

Er kan bezuinigd worden door de kwijtschelding van de rioolheffing terug te brengen naar de wettelijke ondergrens van 90% van de bijstandsnorm.

Financiën

61 : Onderhoud openbare ruimte			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
61A	Wegen, straten en pleinen onderhouden.	3.688.336	221.550
61B	Verwijderen van afval, schoonhouden van de openbare ruimte	3.066.444	724.058
61C	Wegen, paden en openbare ruimte voorzien van voldoende licht.	977.060	80.600
61D	Bomen en groenvoorziening in de openbare ruimte beheren en	5.610.191	20.150
61E	Subsidiëren van de kinderboerderij.	449.732	
61F	Beheren en onderhouden van twee begraafplaatsen.	926.586	512.691
61G	Gemeentelijke speelvoorzieningen beheren en veilig houden.	632.856	
61H	Beheren en onderhouden van openbare toiletvoorzieningen.	96.889	1.990
61 - Totaal		15.448.094	1.561.039

62 : Afval, milieu en duurzaamheid			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
62A	Ophalen van afval en grondstoffen.	2.842.338	
62B	Verwerken van afval en grondstoffen.	3.943.092	1.587.243
62C	Kwijtschelden van afvalstoffenheffing voor minima.	500.000	
62D	Exploiteren van het Milieupark.	924.233	
62E	Uitvoeren van afvalinspecties door stadstoezicht.	241.299	
62F	Afvalstoffenheffing ontvangen.		8.397.853
62G	Beleid maken en adviseren over milieu, bodem, geluid en duurzaamheid.	2.465.373	735.708
62H	Toezicht houden op milieuregelgeving en uitvoering bodemsaneringen.	1.032.329	41.983
62I	Exploiteren van Warmtenet.	6.622.467	6.622.467
62 - Totaal		18.571.131	17.385.254

63 : Riool			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
63A	Riool, grondwater en afvoer van (afgekoppeld) hemelwater beheren.	6.974.661	77.280
63B	Beheren en onderhouden van waterlopen en vijvers.	172.338	
63C	Rioolheffing ontvangen.		8.172.651
63D	Kwijtschelden van rioolheffing voor minima.	575.000	
63 - Totaal		7.721.999	8.249.931

Programma 6 Beheer openbare ruimte en Duurzaamh.						
exploitatie bedragen x € 1.000	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-37.399	-38.738	-36.470	-37.212	-38.037	-38.209
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	21.044	22.445	26.946	21.856	22.755	23.069
Resultaat voor bestemming	-16.355	-16.293	-9.523	-15.357	-15.281	-15.140
Toevoegingen aan de reserves	-644	-831	-5.271	-932	-932	-932
Onttrekkingen aan de reserves	2.758	1.841	249	1.601	1.423	1.314
mutaties reserves	2.114	1.010	-5.022	668	490	381
Programma 6 Beheer openbare ruimte en Duurzaamh.						
Resultaat na bestemming	-14.240	-15.283	-14.545	-14.688	-14.791	-14.758

Programma 7 Bestuur, Veiligheid en Openbare Orde

Aanspreekpunt bestuurlijk:	Burgemeester Schelberg
Betrokken sector(en):	Wijkzaken, Veiligheid en Leefomgeving, Publieksdiensten en Sociale Zaken, Personeel en Financiën
Aanspreekpunt(en) ambtelijk:	Henk Jan Tromp, Katja Boerrigter en Pieter Kistemaker

Feitenkaarten

- 71. Leefbaarheid en veiligheid
- 72. Diensten publiekszaken
- 73. Bestuur en bedrijfsvoering

De gemeente Hengelo wil de leefbaarheid en veiligheid in en om huis bevorderen, is belast met het leveren van producten en diensten rondom identiteit, draagt zorg voor de informatievoorziening richting haar inwoners en zorgt ervoor dat het politieke besluitvormingsproces op een democratische en interactieve wijze vorm wordt gegeven.

Maatschappelijke trends

- Door de toename van taken en de specialistische kennis die dat vraagt, zijn gemeenten meer en meer op elkaar aangewezen (risicospreiding door tegengaan kwetsbaarheid). Bovendien wordt de uitvoering steeds vaker aan anderen overgelaten (meer marktwerking), waardoor samenwerking met andere partners en belanghebbenden in de samenleving noodzaak is. Gemeenten kunnen op internationaal vlak niet meer alleen als gemeenten blijven samenwerken, maar zijn gebaat bij de expertise en netwerken van onderzoeksinstituten, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen en andersom.
- Als gevolg van de decentralisatiebeweging op diverse beleidsterreinen krijgen gemeenten meer en nieuwe taken (zoals WMO, jeugdzorg, veiligheid), en worden zij tegelijkertijd geconfronteerd met een korting op de hiervoor beschikbare middelen (kortom bezuinigingen). Europa en het Rijk zien steeds meer het belang in van steden, maar leggen daarbij ook steeds meer verantwoordelijkheid bij diezelfde steden.
- De mondige en veeleisende inwoner wil met al zijn vragen op één punt terecht kunnen, waar hij vriendelijk te woord wordt gestaan en snel een goed antwoord krijgt. Het liefst ook buiten de reguliere openingstijden en bij voorkeur op meerdere manieren: in persoon, per telefoon, internet, e-mail of via social media.
- De rol van de gemeente verandert naar een verbinder tussen partijen in plaats van initiator of regisseur. Ook over de grens vervullen gemeenten steeds meer deze rol (m.n. in Duitsland).
- Digitalisering heeft een enorme vlucht genomen. Daardoor hebben burgers, bedrijven en instellingen hogere verwachtingen en stellen zij meer eisen aan de digitale dienstverlening van gemeenten. Bovendien is de digitaliseringsagenda van minister Plasterk in het regeerakkoord opgenomen. De ambitie van deze agenda is om in 2017 alle overheidsdienstverlening digitaal beschikbaar te hebben. Daarbij is aandacht nodig voor de (aanzienlijke groep) burgers die maar moeilijk kunnen meekomen in deze ontwikkeling.
- De rol van de gemeente komt de komende jaren steeds meer te liggen bij het voeren van de regie om mensen te activeren en te ondersteunen op weg naar zelfredzaamheid.

Speerpunten uit het coalitieakkoord

Leefbaarheid en Veiligheid

- Benutten van de mogelijkheden die een nauwe verbinding tussen het veiligheidsbeleid en het sociaal domein biedt.
- Naar beneden brengen aantal woninginbraken (door preventie)
- Aanpak georganiseerde criminaliteit en inzet op samenwerking met partners
- Inbedding en sturing van de transities, BOA-taken, vorming van Politie Oost Nederland en OM Oost Nederland

Diensten publiekszaken

- Wij communiceren offensief en proactief: schriftelijk en mondeling, online én offline.

Bestuur en bedrijfsvoering

- Wij zetten met kracht onze koers in de regionale en stedelijke samenwerking voort. Een ontspannen houding en focus op inhoudelijke thema's zijn daarbij essentieel.
- Voeren van een actieve lobby en deelname aan en onderhoud van strategische netwerken, waarbij gekeken wordt naar kracht en meerwaarde.
- Initiëren en voorbereiden van lobby- en daarmee samenhangende subsidietrajecten om kennis en middelen te verwerven voor de realisatie van prioritaire programma's en projecten van Hengelo/Twente.
- Actieve profilering en promotie van Hengelo en Twente om de sociaal economische positie te versterken.

Waar richt de gemeente zich op in 2016?

Leefbaarheid en veiligheid

Stand van zaken

Hengelo scoort beter op de lijst van veilige gemeenten (AD misdaadmeter) dan voorheen. Er is een tendens van een dalend aantal woninginbraken; daar staat tegenover dat het aantal hennepkwekerijen niet alleen in Twente, maar ook in Hengelo toeneemt. Vanuit de hennepcultuur zijn ook verbindingen naar andere onderdelen van de georganiseerde misdaad. In dat kader wordt er meer aandacht besteedt aan mensenhandel en prostitutie.

Op het gebied van radicalisering wordt op lokaal niveau ingezet op een preventieve en persoonsgerichte aanpak. Aandacht gaat uit naar mensen die geïnteresseerd raken in jihadisme en dreigen te radicaliseren.

Een laatste belangrijke ontwikkeling is de toegenomen vraag naar veiligheid bij evenementen. Na het incident in Haaksbergen is dit onderwerp als extra taak bij veiligheid gekomen.

Concrete acties en grote projecten

- We gaan het veiligheidsbeleid herijken en bepalen vervolgens de accenten voor 2016. Belangrijk daarbij is dat veiligheid meer in wisselwerking met burgers moet worden georganiseerd. Het accent moet daarbij komen te liggen op zelf organiserend vermogen van de burger in plaats van repressie door de overheid. De rol van de overheid wordt dan meer faciliterend en stimulerend.

Diensten publiekszaken

Stand van zaken

Een groot deel van onze balies is geconcentreerd in het publieksplein in het Stadhuis. Klanten zijn tevreden over deze vorm van dienstverlening. Door de toenemende digitalisering, in combinatie met bezuinigingen, zien we langzamerhand een verschuiving van face-to-face dienstverlening naar dienstverlening via het digitale en telefonische kanaal. Vragen die via de laatstgenoemde kanalen gesteld worden, komen steeds vaker binnen bij het klantcontactcentrum (KCC). Het KCC beantwoordt inmiddels zo'n tweederde van de binnenkomende vragen zelfstandig en direct. De overige vragen worden doorgezet naar de vakafdelingen. Ook de meldingen openbare ruimte komen in eerste instantie bij het KCC terecht.

Door de veranderingen in het sociale domein en de noodzaak tot bezuinigen is er hernieuwde aandacht ontstaan voor dienstverlening; we gaan onze visie op dienstverlening herijken.

Concrete acties en grote projecten

- We herijken onze visie op dienstverlening en werken aan de daaruit voortkomende acties.
- Het KCC krijgt vragen over steeds meer verschillende gemeentelijke producten en diensten. Daarom worden de KCC medewerkers in 2016 extra opgeleid om overal een goed antwoord op te kunnen geven.

Bestuur en bedrijfsvoering

Stand van zaken

Het aantal fracties in de gemeenteraad is gestegen van 9 naar 11. Een nieuwe wethouder is toegetreden tot het college van B&W en wat betreft de bedrijfsvoering is in 2015 het model met een tweehoofdige directie verlaten.

In de organisatie is een aantal thema's opgepakt, die in 2016 verdere aandacht vragen en mogelijk (deels) tot een andere organisatie-opzet zullen gaan leiden:

- Transformatie (één centrale toegang en intensievere samenwerking tussen de sectoren Samenleving en Publieks- en Sociale Zaken)
- Dienstverlening
- Control (inmiddels is er een concerncontroller benoemd)

- Fysieke keten
- Samen Verder (de samenwerking SWB, gemeenten Hengelo en Hof van Twente).

Daarnaast zijn er veel ontwikkelingen binnen het thema Samenwerking. Allereerst is er de ontwikkeling van een Twente Bedrijf. Ten tweede wordt er samengewerkt met naburige gemeenten op diverse beleidsterreinen. Daarbij kan gedacht worden aan de Netwerkstad Twente met – nog steeds – als belangrijke vraag: is hiervoor nog een toekomst, de samenwerking op ICT-gebied met Oldenzaal en de samenwerking met Borne en Haaksbergen op het terrein van Sociale Zaken. De strategische lobby wordt intensiever ingezet op mobiliteit (TEN-T) en een grensoverschrijdende arbeidsmarkt. Daarnaast wordt de internationale agenda van Hengelo en Twente uitgewerkt en wordt een gezamenlijke focus bepaald.

Concrete acties en grote projecten

- We zullen de thema's: transformatie, dienstverlening, control, fysieke keten en Samen Verder in 2016 doorontwikkelen en invoeren. Hetzelfde geldt voor de samenwerking regionaal en met omliggende gemeenten.
- We stellen een nieuwe internationale agenda voor Hengelo en Twente op, waarin aandacht is voor het wegnemen/verzachten van knelpunten rondom de grensoverschrijdende arbeidsmarkt. Zo kunnen meer inwoners uit onze stad werken binnen de grensoverschrijdende arbeidsmarkt en wordt de werkloosheid teruggedrongen.
- We zetten in op fondsverwerving voor sociale projecten, economie, mobiliteit en de binnenstad, daarvoor zetten we onder andere onze netwerken in.

Relatie met andere hoofdstukken

Het veiligheidsbeleid is in de kern facetbeleid en heeft raakvlakken met alle programma's. Ook diensten publiekszaken heeft raakvlakken met alle programma's. Dienstverlening betreft namelijk alle acties en transacties tussen de gemeente en inwoners, bedrijven of instellingen. Bestuur en bedrijfsvoering is ook bij alle programma's betrokken, zowel qua (beleids)voorbereiding als qua besluitvorming: beleidsmatig, bestuurlijk, politiek en qua inzet HRM-instrumentarium.

Relatie met centrale thema's

Transities:

Leefbaarheid en veiligheid heeft een nadrukkelijke verbinding met de transities. Veel keuzes die worden gemaakt bij transities zijn van invloed op het veiligheidsniveau van de stad.

Binnenstad:

De binnenstad is de wijk die het ongunstigst scoort op verschillende veiligheidsterreinen. Het veiligheidsniveau voor mensen die er werken, wonen en verblijven, is bepalend voor de aantrekkelijkheid van de huiskamer van Hengelo.

Vanuit beleidsvoorbereiding en besluitvorming is er een link met beide centrale thema's.

Streefwaarden en activiteiten

Prestatie indicator	2014 (werkelijk)	2015 (begroot)	2016 (streefwaarde)
<i>Uittreksels BS en BRP</i>	3.896	3.300	3.000
<i>Huwelijken</i>	200	125	245
<i>Reisdocumenten</i>	15.439	15.000	21.500
<i>Rijbewijzen</i>	5.812	5.000	6.500
<i>Meldingen</i>	8.781	8.500	8.500
<i>Telefonische vragen</i>	67.000	60.000	70.000
<i>Naturalisatieverzoeken</i>	131	100	100
<i>Aantal diefstallen uit woning</i>	400	325	250

Relevante beleidsnota's

Meer lezen over Bestuur, Veiligheid en Openbare orde? Dit zijn de meest relevante beleidsnota's:

Integraal veiligheidsbeleid Hengelo 2013-2016
 Internationale agenda van Twente
 Omgevingsvisie Overijssel (2009)
 Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente (2013)
 Structuurvisie Hengelo 2030

Sociale Visie Hengelo 2020
Twente Werkt (2014)
Overijssel werkt
Economische Motor Twente
S3 strategie
Europa 2020
Dienstverleningsconcept Publieksplein
Gemeente Hengelo heeft Antwoord©
Samenwerkingsplaat (2013)

Bezuinigingen 2016-2019

7.1.1 Veiligheidsregio (€ 90.693)

Er wordt bezuinigd door een wijziging in de verdeelsystematiek tussen de deelnemende organisaties.

7.1.4 Noodopvang dieren (€ 15.000)

Er wordt bezuinigd door Borne een evenredig deel van de huur van het pand te laten betalen en de huur van het hondenveldje te stoppen.

7.2.1a BRP (€ 4.500)

De tarieven voor het uittreksel BRP en het onderzoekstarief voor gegevens die niet simpel versterkt kunnen worden, worden verdubbeld.

7.2.1c Naturalisatie (€ 1.500)

De catering tijdens de landelijke naturalisatiedag wordt versoerd.

7.2.3 Huwelijk (€ 9.270)

Het verstrekken van een leren trouwboekje, pen en geluidsopname wordt in rekening gebracht. Daarnaast worden de huwelijktarieven verlaagd, waardoor de verwachting is dat er meer getrouwd gaat worden in Hengelo.

7.2.5 Verkiezingen (€ 18.900)

Het aantal stembureaus wordt verminderd.

7.2.7 Communicatie (€ 19.700)

Er wordt bezuinigd op het communicatiebudget op de onderdelen burgerparticipatie, interne communicatie, Kick-In van de UT en opkomstbevordering van verkiezingen.

7.3.1 Bestuursondersteuning (€ 184.960)

Er wordt bezuinigd op de formatie van de directie en op het ondersteunen van bestuurders bij strategische lobby.

7.3.2 B&W (€ 11.000)

Er wordt geen burgerjaarverslag meer uitgebracht en het budget voor telex/fax/semalf vervalt.

7.3.3 Gemeenteraad (€ 12.500)

Het budget voor fractieondersteuning wordt verlaagd.

7.3.4 Griffie en rekenkamer (p.m.)

Er wordt onderzocht of samenwerking met andere rekenkamers van Twentse gemeenten tot efficiencyvoordelen kan leiden.

Alternatieve bezuinigingsopties

Deze alternatieve bezuinigingsopties zijn opgesteld tijdens de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019, maar hier is vooralsnog niet voor gekozen.

7.1.3 Toezicht en handhaving openbare ruimte (€ 36.000)

Er kan bezuinigd worden door de bewaakte fietsenstalling kostendekkend te maken door een bedrag te vragen per gestalde fiets.

7.3.2. B&W (€ 84.400)

Er kan bezuinigd worden door wethouders een parttime aanstelling te geven in plaats van een fulltime aanstelling.

7.3.5 Samenwerking (€ 39.089)

Er kan bezuinigd worden door de lidmaatschappen van de VNG Overijssel, G32, Platform 31 en Euregio stop te zetten.

Financiën

71 : Leefbaarheid en veiligheid			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
71AB	Financiering van de Veiligheidsregio voor brandweertaken en ter voorbereiding op en bestrijding van rampen en crises	5.843.534	
71C	Adviseren van de burgemeester rond alle wettelijke taken op het gebied van openbare orde, leefbaarheid en veiligheid.	562.405	0
71D	Beleid maken en uitvoeren met betrekking tot toezicht en handhaving in de openbare ruimte zoals afhandelen van overlastmeldingen, handhavingsverzoeken en gevonden voorwerpen.	1.350.143	96.176
71E	Financieren van noodopvang van dieren en destructie van dode dieren.	195.462	
71F	Financieren van ruiming van conventionele explosieven.	8.923	
71 - Totaal		7.960.467	96.176

72 : Diensten Publiekszaken			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
72A	Vastleggen, bijhouden en verstrekken van gegevens van inwoners uit de gemeente	1.754.770	
72B	(samengevoegd met 72D)		
72C	Voltrekken van huwelijken en geregistreerde partnerschappen.	105.180	
72D	Opmaken en verstrekken van identiteitsbewijzen (reisdocumenten en rijbewijzen) en akten van de burgerlijke stand zoals bij geboorte, huwelijk en overlijden.	1.182.891	1.240.886
72E	Verkiezingen organiseren	26.740	
72F	Uitvoeren van de Wet op de Lijkbezorging	36.905	
72I	Adviseren over, regisseren en uitvoeren van interne en externe communicatie	1.033.998	
72 - Totaal		4.140.484	1.240.886

73 : Bestuur en Bedrijfsvoering			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
73A	Beleidsvorming coördineren en het bestuur (en de directie) strategisch adviseren en ondersteunen.	1.188.623	
73B	De leden van het college van B&W betalen.	1.383.321	
73C	De leden van de gemeenteraad betalen.	959.148	
73D	De gemeenteraad ondersteunen middels griffie en de Rekenkamer.	402.134	
73E	Bestuurlijk samenwerken in Netwerkstad, Regio Twente, Euregio en VNG-verband en dit bekostigen.	1.037.030	
73F	Gemeentebrede personele aangelegenheden faciliteren zoals opleidingen, loopbaanadvies, arbo-zaken, werving en selectie, jubilea en afscheid, pensioen, uittreden, arbeidsvoorwaardenwijzigingen en de ondernemingsraad	633.193	
73 - Totaal		5.603.449	

Programma 7 Bestuur, Veiligheid en openbare orde						
exploitatie bedragen x € 1.000	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-18.084	-18.242	-17.704	-17.745	-17.532	-17.479
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	1.549	1.420	1.337	1.345	1.345	1.333
Resultaat voor bestemming	-16.535	-16.821	-16.367	-16.399	-16.187	-16.146
Toevoegingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Programma 7 Bestuur, Veiligheid en openbare orde						
Resultaat na bestemming	-16.535	-16.821	-16.367	-16.399	-16.187	-16.146

Programma 8 Financiën

Aanspreekpunt bestuurlijk:	Wethouders ten Heuw en Schoonhoven
Betrokken sector(en):	Personeel en Financiën en Informatie en Faciliteiten
Aanspreekpunt(en) ambtelijk:	Pieter Kistemaker en Martin Fleer

Feitenkaarten

81. Grond en Vastgoed

82. Algemene dekkingsmiddelen

Voor de realisering van het gemeentelijk beleid zijn middelen nodig: mensen, geld en grond. Het streven is er op gericht deze middelen zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten.

Het grondbedrijf is een middel om doelen te realiseren die de gemeente heeft geformuleerd in het kader van de ruimtelijke ordening.

Het vastgoedbedrijf streeft er naar om de doelstellingen te realiseren die de gemeente heeft geformuleerd, zoals: het eigendom centraal bij het vastgoedbedrijf en verhuur tegen minimaal kostprijs dekkende huur.

Het verwerven van externe subsidies betekent, dat de gemeente minder eigen middelen hoeft in te zetten voor het realiseren van haar beleidsdoelen. De gemeente speelt een actieve rol bij het verwerven van externe subsidies.

Maatschappelijke trends

- Hernieuwd vertrouwen van de consument in de woningmarkt.
- Subsidies moeten vooral in het sociaal domein worden gevonden.
- Europese speerpunten voor Twente zijn gericht op mobiliteit, innovatie, economische aantrekkingskracht, duurzaamheid, en maatschappelijke uitdagingen en arbeidsmarktproblematiek.
- Toenemend aantal samenwerkingsverbanden door de geografische ligging van Hengelo.
- De gemeente krijgt meer en nieuwe taken met minder middelen.
- De grilligheid van het rijksbeleid en de samenstelling van de demografie heeft grote invloed op de financiële huishouding van gemeenten.

Speerpunten uit het coalitieakkoord

- De gemeente heeft bouwrijpe kavels gekocht om voldoende aanbod van gemeentelijke kavels te creëren, zodat mensen naar hun eigen wensen kunnen bouwen.
- De behoedzame en transparante aanpak met betrekking tot de grondexploitaties wordt voortgezet en jaarlijks worden daarvoor de herzieningen gepresenteerd.
- De gemeente wil een efficiëntere huisvesting bij de verschillende beleidsvelden. Dit wordt gerealiseerd door al het vastgoed onder te brengen bij het vastgoedbedrijf.
- Een structureel sluitende meerjarenbegroting.
- Een sterke budgetdiscipline.
- Voortzetting van het beleidsuitgangspunt dat de uitvoering van de decentralisaties moet passen binnen de overgedragen middelen. Voor initiële kosten die nodig zijn voor een goede invoering van de decentralisaties doen we een beroep op de algemene reserve.
- Een verbetering van het weerstandsvermogen. Niet ten koste van alles, wel door een toenemend risicobewustzijn.
- Samenwerken in Twente genoemd om Europese fondsen te benutten, zoals TEN-T, Interreg en Horizon 2020.

Waar richt de gemeente zich op in 2016?

Grond en vastgoed

Stand van zaken

Het grondbedrijf investeert in verschillende projecten om ontwikkelingen op gang te brengen, maar ook om verkopen te stimuleren. In Hart van Zuid investeren we in de Laan. Verder investeren we in het bouwrijp maken van de Kanaalzone, Veldwijk Noord, Dalmeden en het Landmanserve.

De gerealiseerde verkopen verliepen in 2015 in een hoger tempo dan 2014. De verkopen die we nog verwachten, zoals contracten en opties, laten een positiever beeld zien.

Concrete acties en grote projecten

- We besteden meer aandacht aan de marketing en verkoop van gronden voor woningbouw.
- We gaan het vastgoed binnen de gemeente verder centraliseren.

- We professionaliseren het vastgoedbeheer binnen de gemeente, bijvoorbeeld door zoveel mogelijk kostprijs dekkende huur voor doelgroepen van beleid en marktconforme huur voor overige huurders in rekening te brengen.
- We gaan het gemeentelijk vastgoed verder verduurzamen.
- We streven ernaar maatschappelijke organisaties zoveel mogelijk te huisvesten in gemeentelijk vastgoed.

Algemene dekkingsmiddelen

Stand van zaken

In 2015 is een uitgebreide maatschappelijke takenverkenning gevoerd die een structureel sluitende begroting heeft opgeleverd.

De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn de belastingen en algemene uitkering uit het gemeentefonds. De ontwikkelingen t.a.v. de gemeentelijke belastingen zijn uitgebreid toegelicht in de paragraaf lokale heffingen. De algemene uitkering uit het gemeentefonds is in deze begroting verwerkt o.b.v. de meicirculaire 2015.

Concrete acties en grote projecten

- We willen elk jaar de begroting sluitend hebben en houden. Vooral gezien de grilligheid van het rijksbeleid en de nieuwe taken met minder middelen is dit ook in 2016 weer een concrete actie.
- We streven ernaar onze planning- en controlcyclus verder te ontwikkelen en te digitaliseren. Daarmee is een mooie start gemaakt door middel van de 'Wat doet Hengelo-app' (www.watdoethengelo.nl).

Relatie met andere hoofdstukken

Vanuit de algemene dekkingsmiddelen is er een link met alle programma's.

De centrale doelstelling van het grondbeleid zoals dat door de Gemeente Hengelo wordt gevoerd is: het tijdig realiseren van gewenste veranderingen in het grondgebruik, zodanig dat dit past in de doelstellingen die de gemeente geformuleerd heeft in het kader van de ruimtelijke ordening. Grondbeleid is een voorwaarde voor het voeren ruimtelijk beleid. Het geeft aan op welke wijze de instrumenten worden ingezet om doelstellingen met betrekking tot de ruimtelijke ordening, de volkshuisvesting en het economische beleid te realiseren. Het is hierbij een absolute noodzaak dat het grondbedrijf financieel gezond is. Het grondbedrijf en het vastgoedbedrijf werken samen met veel verschillende afdelingen en disciplines.

Programma 1 Economie, Werk en Inkomen

Hier ligt een relatie met de ontwikkeling van de verschillende bedrijventerreinen en de aanleg van de laan Hart van Zuid.

Programma 2 Onderwijs en Jeugd

Het grondbedrijf ontwikkelt gronden voor de realisatie van bijvoorbeeld het Berflo of VMBO locatie bij Medaillon die nog ontwikkeld moet worden. Daarnaast krijgt het vastgoedbedrijf panden in z'n bezit van vrijkomende scholenlocaties.

Programma 3 Zorg en Welzijn

We ontwikkelen het Gezondheidspark. Uitgangspunt bij het gezondheidspark: alle functies daar moeten een relatie hebben met de gezondheidszorg. Daarnaast faciliteert het vastgoedbedrijf het beheer, het onderhoud en de verkoop van maatschappelijk vastgoed. Landmanserve en de ontwikkeling van het Sport Centre zijn voorbeelden waar het grondbedrijf aan werkt om voorzieningen mogelijk te maken.

Programma 5 Ruimtelijke Ontwikkeling en Mobiliteit

Hier ligt een sterke relatie. In alle projecten die we ontwikkelen, wijzigen bestemmingsplannen en wordt er beleid gemaakt voor strategisch programmeren van woningbouw. Daarnaast faciliteert het grondbedrijf ook aankopen voor bijvoorbeeld de HOV-route van de Enschedesestraat.

Programma 6 Beheer Openbare Ruimte en Duurzaamheid

Deze relatie ligt in de ontwikkeling van nieuwe openbare ruimte in projecten.

Relatie met centrale thema's

Binnenstad

We hebben de gronden in de grondexploitatie Lange Wemen verkocht aan de ontwikkelaar AM en aan de gemeente zelf om een stadskantoor te bouwen. Om het plan sneller te realiseren in de huidige markt, heeft de ontwikkelaar zijn deel van het project geknipt in meerdere fasen. Over het horecaonderdeel vinden vergaande gesprekken plaats met een ondernemer die naar verwachting leiden tot start van de bouw. De gemeente gaat dan het horecaplein realiseren

Streefwaarden en activiteiten

Prestatie indicator	2014 (werkelijk)	2015 (begroot)	2016 (streefwaarde)
Gemeentefonds per inwoner	1.091	1.602	1.595
Gemiddeld rente % leningen o/g (excl wonb)	4,12	4,16	3,89
Gemiddeld rente % leningen o/g (incl wonb)	4,15	4,18	4,06
Gemiddelde WOZ-waarde	168	162	165
Aantal WOZ objecten	44.269	44.300	44.400
Aantal bezwaarschriften gemeentelijke belastingen	5.722	5.500	5.800

Relevante beleidsnota's

Meer lezen over grondzaken en vastgoed? Dit zijn de meest relevante beleidsnota's:

- Nota grondbeleid
- Gedraglijn BBV
- Grondslagen herzieningen
- Herzieningen exploitatie opzetten
- Businessplan vastgoedbedrijf
- Financiële verordening (2014)
- Nota activabeleid (2011)
- Notitie gewenste hoogte algemene reserve (2012)
- Nota reservevoorziening (2010)
- Spelregels voor investeringen (2010)
- Beleidsnotitie tot op het bot (2012)

Bezuinigingen 2016-2019

8.1.2 Vastgoedbedrijf (€ 150.000)

Het vastgoedbedrijf krijgt voor 2016 een extra taakstelling van € 50.000 en vanaf 2017 een taakstelling van € 150.000. Deze kan hij behalen door gemeentelijke panden te verduurzamen, meer te werken aan energimanagement, huurcontracten te herzien en waar mogelijk het huren van panden van derden te stoppen en gebruik te maken van gemeentelijke panden.

Daarnaast heeft het vastgoedbedrijf al een lopende bezuiniging van € 582.350 voor 2016 en voor 2017 en volgende jaren € 182.350

8.1.3 Erfpacht (p.m.)

Er wordt onderzocht of de uitgifte van woningbouw kavels in erfpacht fiscale en financiële gevolgen heeft. Daarnaast wordt onderzocht of huidige erfpachten kunnen worden omgezet in verkopen.

8.2.1b Verhogen OZB met cumulatief 0,6% per jaar (€ 480.000)

De OZB wordt vanaf 2016 cumulatief met 0,6% per jaar verhoogd.

8.2.3 Kostendekkendheid leges en tarieven (€ 886.000)

De leges en tarieven van de afvalstoffenheffing, rioolheffing, huwelijken, marktgelden en havengelden worden kostendekkend gemaakt.

8.2.4 Onderzoek invoeren precarioheffing voor kabels en leidingen (p.m.)

Er wordt onderzocht of het invoeren van een precarioheffing voor kabels en leidingen een bezuiniging kan opleveren.

Alternatieve bezuinigingsopties

Deze alternatieve bezuinigingsopties zijn opgesteld tijdens de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019, maar hier is voornamelijk niet voor gekozen.

8.2.1 OZB verhoging

De OZB kan verder verhoogd worden dan 0,6% per jaar.

8.2.2 Verhogen overige belastingen met 10% (€ 90.000)

De toeristen-, honden- en precariobelasting kan verhoogd, bijvoorbeeld met 10%.

Financiën

81 : Grond en vastgoed			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
81A	Onroerende zaken aankopen en verkopen voor woningen, bedrijfsruimte, projecten en maatschappelijke functies als ook aanvullende grondactiviteiten uitvoeren zoals afhandeling van planschade.	16.990.378	16.990.378
81B	Beheren, onderhouden en verkopen van gemeentelijk vastgoed.	1.727.000	1.204.413
81C	De mogelijkheid bieden om grond in erfpacht uit te geven voor maatschappelijke organisaties, bedrijventerreinen en woningbouw.	1.153.794	1.272.679
81 - Totaal		19.871.172	19.467.470

82 : Algemene dekkingsmiddelen			
Activiteit	Omschrijving activiteit	Lasten 2016	Baten 2016
82A	Gemeentefondsmiddelen ontvangen van het Rijk voor de uitvoering van gemeentetaken.	0	129.660.177
82B	Externe subsidies verwerven, realiseren en verantwoorden.	224.063	0
82C	Belastingen ontvangen, zoals OZB, toeristen-, honden-, reclame- en precariobelasting.	2.000	22.335.867
82D	Invorderen van gemeentelijke belastingen.	1.643.000	1.700
82E	Dividend ontvangen van verbonden partijen (deelnemingen).	28.828	885.000
82F	Rente betalen en ontvangen (de baten bestaan uit renteopbrengsten).	44.477	6.236.517
82G	Mutaties in diverse reserves doorvoeren.	8.019.603	700.217
82H	Renteverschil op verstrekte geldleningen aan sociale huisvestingsinstellingen doorvoeren.		1.317.391
82I	Geld reserveren voor onvoorziene uitgaven.	166.000	
82J	Begrotingstechnische correcties doorvoeren.	1.333.211	
82K	Begrotingssaldo	267.415	
82 - Totaal		11.728.597	161.136.869

Programma 8 Financiën						
exploitatie bedragen x € 1.000	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-49.528	-41.508	-23.203	-41.495	-33.611	-29.098
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	160.873	201.484	179.612	195.103	185.895	182.383
Resultaat voor bestemming	111.345	159.976	156.409	153.608	152.284	153.285
Toevoegingen aan de reserves	-12.022	-7.257	-8.130	-8.070	-8.183	-8.375
Onttrekkingen aan de reserves	8.547	2.908	993	476	476	476
mutaties reserves	-3.475	-4.349	-7.137	-7.595	-7.707	-7.899
Programma 8 Financiën						
Resultaat na bestemming	107.870	155.627	149.272	146.013	144.577	145.386

-6. PARAGRAFEN-

6.1 Lokale heffingen

Door lokale heffingen verwerft de gemeente eigen middelen. Daarmee vindt zij dekking voor haar uitgaven voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen moet via een verordening door de gemeenteraad worden vastgesteld. De definitieve vaststelling van de tarieven voor 2016 door de gemeenteraad vindt plaats in het najaar van 2015.

De lokale heffingen bestaan uit de gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente en komen vooral ten laste van inwoners.

Er is een onderscheid tussen gebonden en ongebonden lokale heffingen. Ongebonden lokale heffingen (OZB, hondenbelasting en precariobelasting) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing zijn verbonden aan een specifieke taak en worden daarom niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend.

Voor het betalen van rechten en retributies verricht de gemeente diensten. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid is er op gericht deze kosten zoveel mogelijk te beperken en daar waar mogelijk rechtvaardig te verdelen. Hierdoor wordt een evenwichtige lastenverdeling bereikt.

Deze paragraaf geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties daarvan voor de inwoners van Hengelo.

6.1.1 Ontwikkelingen

Hieronder worden in hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen benoemd voor de belastingdruk en overige ontwikkeling op lokaal fiscaal gebied voor 2016 en volgende jaren.

Macronorm

Met de macronorm wordt aangegeven wat de maximale jaarlijkse stijging van de totale opbrengst OZB (van alle gemeenten bij elkaar) is. De hoogte van de OZB wordt vastgesteld door gemeenten. Om een onevenredige stijging van de collectieve lastendruk te voorkomen is een macronorm ingesteld. De macronorm is een landelijke norm waarin geen rekening wordt gehouden met de (areaal)ontwikkelingen binnen individuele gemeenten. De landelijke areaalontwikkeling wordt meegenomen doordat de economische groei wordt meegenomen in de macronorm.

De lokale lastendruk hangt echter niet alleen af van de stijging van de OZB. In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen (BOFV) van 22 mei 2014 heeft de VNG daarom met minister Plasterk afgesproken samen op zoek te gaan naar een nieuwe indicator die de huidige macronorm OZB vervangt.

Het onderzoeksinstituut COELO heeft berekend dat de macro-opbrengst van de onroerende zaakbelasting in 2015 stijgt met 4,17%. Voor 2015 geldt een macronorm van 3%. Dit betekent een overschrijding van 1,17%-punt (€ 43,5 miljoen). In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) op 8 april 2015 is hierover gesproken met de VNG. Op dit moment loopt in het kader van de door het kabinet aangekondigde herziening van het belastingstelsel een onderzoek naar een mogelijke verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. Daarbij wordt ook breder gekeken naar de instrumenten die ingezet kunnen worden voor een beheerste ontwikkeling van de gemeentelijke lasten. Tegen die achtergrond is afgesproken om de besluitvorming over de vaststelling van de macronorm OZB voor het jaar 2016 en de overschrijding van de macronorm in 2015 uit te stellen tot het Bofv in het najaar van 2015. Dan zijn naar verwachting de uitkomsten van het onderzoek naar een mogelijke verruiming van het gemeentelijk belastinggebied beschikbaar. Die uitkomsten worden dan betrokken bij de besluitvorming over de macronorm.

WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven

Sinds 1997 wordt op basis van de Financiële-verhoudingswet in het gemeentefonds rekening gehouden met verschillen in de belastingcapaciteit van gemeenten. Als gevolg van verschillen in waarde van de onroerende zaken loopt de belastingcapaciteit uiteen tussen gemeenten. De belastingcapaciteit waar in het gemeentefonds rekening mee wordt gehouden, wordt voor iedere gemeente met dezelfde tarieven berekend. Deze tarieven worden rekentarieven genoemd en zijn in het verleden vastgesteld op het gemiddelde tarief van alle gemeenten op dat moment. Verschillen in de feitelijke tarieven tussen gemeenten spelen in de verdeling van het gemeentefonds geen rol. De rekentarieven worden jaarlijks aangepast. De aanpassing van de rekentarieven ten opzichte van 2015 is noodzakelijk omdat op 1 januari 2016 een nieuw WOZ-tijdvak begint met waardepeildatum 1-1-2015. In 2015 wordt nog uitgegaan van de WOZ-waarde uit het huidige WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1-1-2014.

Met ingang van het uitkeringsjaar 2016 wordt het rekentarief vastgesteld op voor:

- eigenaren van woningen	0,1139%
- eigenaren van niet-woningen	0,1546%
- gebruikers van niet-woningen	0,1246%

Voor de duidelijkheid: met deze tarieven wordt de algemene uitkering voor gemeenten gecorrigeerd op basis van de waarde van de onroerende zaken. Als gevolg van verschillen in de waarde van onroerende zaken loopt de belastingcapaciteit uiteen tussen de gemeenten. Dus hoe hoger de OZB-waarde van woningen en bedrijfspanden, hoe groter de korting op de algemene uitkering.

BIZ-heffing

De Wet op de bedrijveninvesteringszones (hierna BIZ) is op 1 januari 2015 in werking getreden en is een vervolg op de Experimentenwet BI-zones die 1 januari 2009 in werking trad. De BIZ voor het centrum is ingesteld op basis van de Experimentenwet BI-zone en loopt tot 1 januari 2016. Inmiddels is een verzoek ingediend om de BIZ voor het centrum voort te zetten. De BIZ-verordening wordt dit najaar door uw raad behandeld en zal in werking treden als blijkt dat er voldoende steun is bij de verplichte draagvlakmeting.

De BIZ is een instrument voor het stimuleren van het ondernemingsklimaat op bedrijventerreinen en in winkelgebieden. De BIZ-bijdrage is een bestemmingsheffing die wordt verstrekt ter compensatie van de kosten die verbonden zijn aan activiteiten in de openbare ruimte en op het internet, die zijn gericht op het bevorderen van de leefbaarheid of de veiligheid in een deel van de gemeente of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van een deel van de gemeente.

Een BIZ moet goed worden voorbereid en om die reden kunnen nieuwe initiatieven (bijvoorbeeld op een bedrijventerrein) om tot een Bedrijveninvesteringszone te komen pas met ingang van 1 januari 2017 worden opgestart.

WOZ-waarde woningen openbaar

De WOZ-waarde van woningen en panden is niet openbaar. Het is slechts in beperkte mate mogelijk om de WOZ-waarde van andere woningen of panden op te vragen. Dit kan wanneer de aanvrager een gerechtvaardigd belang heeft. De eerder uitgesproken verwachting dat in de loop van 2015 de WOZ-waarde van alle woningen openbaar zou worden, is niet uitgekomen. De staatssecretaris van Financiën heeft op 27 mei 2015 samen met de minister van BZK bestuurlijk overleg gevoerd over de uitvoering van de Wet WOZ met de VNG, de Unie van Waterschappen, de Waarderingskamer en de Belastingdienst. Van dit overleg is een besluitenlijst vrijgegeven. Hieruit blijkt onder meer dat de openbaarmaking van de WOZ-waarde van woningen niet voor 1 oktober 2016 zal plaatsvinden. Een definitief besluit wordt pas na de zomer 2015 genomen. De verwachting is dat er dan meer duidelijkheid bestaat over de voortgang en planning van het aansluiten van gemeenten op de landelijke voorziening WOZ en of een substantiële vulling (circa 70% van de objecten) op 1 oktober 2016 haalbaar is.

Onderzoek forfaits toeristenbelasting

De grondslag voor de toeristenbelasting is het aantal overnachtingen. Het vaststellen van het aantal overnachtingen op vaste jaar- en seizoenplaatsen is arbeidsintensief voor de verblijfsbieder en voor de gemeente als belastingheffer in verband met de controle op de aangiftes. Daarom zijn er in de verordening Toeristenbelasting tarieven opgenomen waarbij per soort plaats wordt uitgegaan van een gemiddeld aantal overnachtingen. Wanneer een gemeente echter in de verordening toeristenbelasting een forfaitaire berekeningswijze van de heffingsgrondslag voor vaste en seizoenplaatshouders heeft opgenomen moet dit voldoen aan een viertal voorwaarden:

1. De forfaitaire heffingsgrondslag moet worden onderbouwd met een onderzoek waaruit blijkt hoe het gemiddeld aantal overnachtingen per persoon zich verhoudt tot het gemiddeld aantal verblijfhoudende personen per kampeermiddel of vakantieonderkomen op een vaste of seizoenplaats.
2. Het onderzoek moet binnen de gemeentegrenzen (lokale omstandigheden) worden verricht.
3. De forfaitaire heffingsgrondslag (het forfait) mag niet meer dan 25% afwijken van de lokale werkelijkheid.
4. Een forfait moet regelmatig worden onderzocht.

De in de verordening opgenomen forfaits zijn niet gebaseerd op recente onderzoeksgegevens. Het GBT heeft voor de deelnemers die toeristenbelasting heffen een onderzoek opgestart om de forfaits opnieuw te onderbouwen. Inmiddels is het onderzoek afgerond. In het raadsvoorstel belastingtarieven 2016 wordt hier aandacht aan geschonken.

6.1.2 Tariefsaanpassingen

Conform de Kadernota 2016-2019 wordt voor 2016 bij de algemene dekkingsmiddelen uitgegaan van een inflatiecorrectie (indexering) van 0,75% met uitzondering van de toeristenbelasting. De OZB wordt als gevolg van het dekkingsplan 2013-2016 met 1% extra verhoogd en op basis van het Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 met 0,6%, totaal dus met 2,35%. Daarnaast zijn er maatregelen in de Kadernota getroffen die verband houden met de totale ontwikkeling van de lokale woonlasten.

Ook voor de marktgelden geldt een uitzondering, want daarvoor geldt een afspraak dat de tarieven jaarlijks met 2% stijgen. Een tweede uitgangspunt is dat de tarieven voor reinigings- en rioolheffingen kostendekkend zijn.

Onroerendezaakbelastingen

Met ingang van 1 januari 2009 vindt jaarlijks hertaxatie plaats van de onroerende zaken. Voor 2016 geldt als waardepeildatum 1 januari 2015. Sinds jaren geldt het principe dat waardemutaties niet tot verhoging of verlaging van de belastingopbrengst OZB mogen leiden. De waardemutaties verschillen echter per soort object en soms ook per buurt. Daardoor treden elk jaar lichte lastenverschuivingen op.

Afvalstoffenheffing

Diftar is met succes ingevoerd. Voor het afvalbeleid is door uw raad de koers bepaald aan de hand van de notitie "Scenariokeuze afvalloos Hengelo", welke 1 juli jl. in uw raad is behandeld. Daarnaast zijn de maatregelen uit de Kadernota 2016-2019 verwerkt.

Rioolheffing

Op basis van het geactualiseerd verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2013-2017 is vastgesteld om het tarief voor de rioolheffing in 2016 met 3,5 % te verhogen. Daarnaast zijn de maatregelen uit de Kadernota 2016-2019 verwerkt.

Bij de rioolheffing is het uitgangspunt dat de kosten van het gemeentelijke rioleringsstelsel voor 100% door de rioolheffing worden gedekt

Begraafrechten

De tarieven worden met het inflatiepercentage verhoogd (=0,75%).

Leges

De legestarieven worden in beginsel verhoogd met het inflatiepercentage (0,75%), behalve de tarieven die door het rijk worden bepaald of zijn gemaximeerd.

Overige heffingen

De overige heffingen worden geraamd op basis van het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt gestreefd naar 100% kostendekking. In het raadsvoorstel waarbij de belastingverordeningen worden aangepast, houden we geen rekening met extra kostenstijgingen naast het toegepaste accres. Eventuele afwijkingen hierop worden toegelicht.

6.1.3 Geraamde inkomsten

Overzicht lokale lasten (x € 1000)

Omschrijving lokale lasten	Raming 2015	Raming 2016	Kostendekking
Afvalstoffenheffing	8.250	8.473	100%
Begraafrechten	525	513	55%
Havengelden	368	384	99%
Hondenbelasting	481	484	N.v.t.
Marktgeld	111	123	87%
OZB	19.846	20.900	N.v.t.
Parkeren bij meters-automaten	1.128	862	N.v.t.
Parkeren vergunningen	137	138	N.v.t.
Parkeren naheffingsaanslagen	239	221	40%
Precariobelasting	290	292	N.v.t.
Rioolheffing	7.642	8.173	100%
Toeristenbelasting	126	137	N.v.t.

6.1.4 Woonlastenontwikkeling

De hoogte van de gemeentelijke woonlasten krijgt regelmatig aandacht in de media. De website www.coelo.nl bevat vergelijkingen van Hengelo met andere gemeenten op basis van de cijfers van 2015.

Wat zijn gemeentelijke woonlasten?

Onder woonlasten verstaan we: onroerende-zaakbelastingen, reinigingsrechten/afvalstoffenheffing en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Hengelo iets boven het landelijk gemiddelde

De woonlasten voor een meerpersoonshuishouden zijn volgens het COELO-onderzoek € 717. Het landelijk gemiddelde is € 716 en daarmee zijn de woonlasten in Hengelo iets hoger dan gemiddeld. Het COELO heeft een rangorde gemaakt voor gemeenten en deelgemeenten. Nummer 1 heeft de laagste woonlasten. Uitgaande van gemiddelde waarden van woningen en van een meerpersoonshuishouden heeft de gemeente Hengelo rangordecijfer 172 (2014: 169).

Rangorde van 10 gemeenten naar hoogte van de gemeentelijke woonlasten, uitgaande van gemiddelde waarden van woningen

Niet rekening houdend met compensatie voor lage belastingcapaciteit		Wel rekening houdend met compensatie voor lage belastingcapaciteit	
Zwolle	70	Zwolle	76
Oldenzaal	124	Oldenzaal	139
Hengelo	172	Hengelo	231
Almelo	208	Borne	276
Deventer	252	Deventer	288
Borne	254	Almelo	302
Enschede	265	Hof van Twente	331
Hof van Twente	322	Enschede	342
Haaksbergen	329	Dinkelland	353
Dinkelland	344	Haaksbergen	361

*) 1 = laagste woonlasten, 407 = hoogste woonlasten.

Bron: COELO, *Atlas van lokale lasten 2015*, zie ook: www.coelo.nl

Vergelijkingen op basis van standaard huishoudtypen

In eerdere publicaties van de gemeente Hengelo werden woonlastenvergelijkingen getoond aan de hand van standaard huishoudens. Daarom worden in onderstaande tabel de gemeentelijke woonlasten weergegeven voor de Twentse gemeenten voor de volgende zes standaard huishoudtypen:

meerpersoonshuishouden met een eigen woning van € 125.000

meerpersoonshuishouden met een eigen woning van € 250.000

eenpersoonshuishouden met een eigen woning € 125.000

eenpersoonshuishouden met een eigen woning € 250.000

meerpersoonshuishouden met een huurwoning

eenpersoonshuishouden met een huurwoning

Bij de typen 5 en 6 zijn de woonlasten niet afhankelijk van de waarde van de woning, omdat deze huishoudens geen onroerendezaakbelasting betalen.

Tabel 1 Gemeentelijke woonlasten van 14 Twentse gemeenten voor zes huishoudentypen, op basis van standaardwaarden.

Gemeentelijke woonlasten van 14 Twentse gemeenten voor 6 huishoudtypen						
	huishoudtype					
	1	2	3	4	5	6
Almelo	€ 687	€ 907	€ 687	€ 907	€ 387	€ 387
Borne	€ 632	€ 835	€ 751	€ 835	€ 430	€ 430
Dinkelland	€ 658	€ 839	€ 598	€ 779	€ 477	€ 417
Enschede	€ 722	€ 937	€ 687	€ 903	€ 506	€ 472
Haaksbergen	€ 699	€ 866	€ 650	€ 817	€ 531	€ 482
Hellendoorn	€ 662	€ 866	€ 557	€ 762	€ 457	€ 353
Hengelo	€ 660	€ 850	€ 567	€ 757	€ 471	€ 377
Hof van Twente	€ 693	€ 840	€ 645	€ 791	€ 547	€ 498
Losser	€ 594	€ 801	€ 594	€ 801	€ 174	€ 174
Oldenzaal	€ 603	€ 757	€ 543	€ 697	€ 362	€ 303
Rijssen-Holten	€ 564	€ 698	€ 510	€ 644	€ 429	€ 375
Tubbergen	€ 587	€ 748	€ 544	€ 706	€ 253	€ 210
Twenterand	€ 605	€ 756	€ 523	€ 674	€ 454	€ 372
Wierden	€ 643	€ 778	€ 585	€ 720	€ 507	€ 449
gemiddeld	€ 643	€ 820	€ 603	€ 771	€ 427	€ 379
landelijk	€ 608	€ 765	€ 538	€ 695	€ 452	€ 382

Toelichting: De groene cellen geven de woonlasten aan van gemeenten die meer dan 10% goedkoper zijn dan het landelijk gemiddelde. Bij lichtoranje zijn de woonlasten van de gemeente 10 - 20% hoger. De donkeroranje cellen betreffen de duurste gemeenten, die meer dan 20% hogere woonlasten hebben dan het landelijk gemiddelde.

6.1.5 Kwijtschelding

De gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding landelijke regels toepassen. Naast de landelijke regels zijn de volgende eigen beleidskeuzes gemaakt:

- Kwijtschelding kan worden verleend voor het vaste bedrag aan afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de OZB, de hondenbelasting en de onderhoudsrechten begraafplaatsen;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers zijn voor de privébelastingen gelijkgesteld aan particulieren;
- Kosten voor kinderopvang worden meegenomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

Voor 2016 worden per heffing de volgende bedragen geraamd (x € 1.000):

Afvalstoffenheffing	500.000
Onderhoud grafrechten	3.130
Onroerende-zaakbelastingen	2.000
Rioolheffing	575.000

In de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing worden de volgende gegevens vermeld:

Belastingcapaciteit	2014	2015
vanuit perspectief burger	699	717

(Regeling van de minister van BZK, Stcrt 2015, nr. 20619, d.d. 17 juli 2015)

6.2 Weerstandsvermogen en risico beheersing

De gemeente Hengelo hecht aan financiële robuustheid en aan het bewust omgaan met risico's. Dat is ook een wettelijke verplichting die voortkomt uit het in 2015 aangescherpte Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Die wettelijke verplichting heeft als achtergrond dat de financiële positie van de gemeente voor het gemeentebestuur (en samenleving) kenbaar en inzichtelijk moet zijn. De maatschappij verwacht van gemeenten dat zij tijdig inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en dat zij de hiermee gepaard gaande risico's beheersen.

De gemeenteraad heeft tot taak om erop toe te zien dat deze verantwoordelijkheid in voldoende mate wordt ingevuld. De begroting en de jaarrekening dienen om die reden een paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing te bevatten, met daarin zowel een overzicht van de aard en omvang van risico's die de gemeente loopt, als een kwantitatief inzicht in de weerstandscapaciteit waarmee de risico's kunnen worden opgevangen.

Met ingang van de begroting 2016 en het jaarverslag 2015 is/wordt de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing uitgebreid met de kengetallen voor de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de grondexploitatie, de structurele exploitatieruimte en de belastingcapaciteit. De paragraaf moet daarnaast voorzien in oordeelsvorming over de onderlinge verhouding tussen deze kengetallen in relatie tot de financiële positie. Tenslotte moet de gemeente een risicobeleid en normatieve criteria opstellen voor de mate van interne beheersing die wordt nagestreefd.

Bij de gevolgen van de decentralisaties past ook de (aangescherpte) bestuurlijke aandacht voor (toekomstige) financierbaarheid van gemeenten.

Voor goed risicomanagement is van belang dat er sprake is van een leercyclus en een organisatiecultuur waarin de kritische dialoog normaal wordt gevonden. De bijdrage van goed risicomanagement is dat de organisatie op een effectieve en efficiënte wijze heeft leren omgaan met een onzekere toekomst. Dit risicobeleid strekt zich ook uit tot de maatschappelijke partners.

6.2.1 Beleidsnotities

Titel	Raadsbesluit
De Raad heeft het risicobeleid van de gemeente Hengelo in het voorjaar van 2013 geactualiseerd in de Nota "<i>Scherper aan de wind</i>". De nota risicomanagement beleid voor de periode 2013 – 2017 is bedoeld om een bijdrage te leveren aan de toekomstbestendige organisatie die wij graag willen zijn. De nota beschrijft zowel de wijze waarop de gemeente Hengelo het eigen DNA bewaakt en op koers blijft door de risico's te identificeren, in kaart te brengen en te beheersen, als de wijze waarop het bedrag wordt berekend dat de gemeente achter de hand wil houden om de gevolgen van de financiële tegenvallers op te vangen die de potentie hebben om het beleid van de gemeente Hengelo duurzaam te ontwrichten. De gemeenteraad heeft met het volgende ingestemd. De vaststelling van de streefnorm voor voldoende weerstandsvermogen op de ratiowaarden tussen 1,0 en 1,4 met ratiowaarde 0,8 als ondergrens. Een proces van automatische stabilisatie door eventuele batige saldi van het jaarresultaat verplicht te doteren aan de algemene reserve tot dat de minimaal gewenste streefwaarde van 1,0 bereikt is. Informatieverstrekking bij begroting en jaarrekening over tenminste 60% van het totale risicoprofiel van zowel de beleidsvelden, de grote projecten als de grondexploitaties. De top 20 van de belangrijkste risico's worden bovendien expliciet genoemd en maken onderdeel uit van de verplichte paragraaf weerstandsvermogen in begroting en jaarrekening. Invulling van de actieve informatieplicht door de majeure risico's tijdig kenbaar te maken en door in de beleidsrapportages de raad te informeren over de belangrijkste wijzigingen in het risicoprofiel.	

Vertrouwelijke informatie verstrekking bij publicatie van risico's waar gemeentelijke belangen een rol van betekenis spelen.	

6.2.2 Doelen

Bereiken?	Doen?
Inzichtelijk maken van de financiële positie van de gemeente	In de beleidsrapportages wordt het risicoprofiel geactualiseerd en wordt verslag gedaan van de uitgevoerde maatregelen voor risicobeheersing en -reductie. <u>Stand van zaken</u> In het jaar 2016 wordt de organisatie, evenals in het jaar 2015, actief bij het proces van risicomanagement betrokken. Alle afdelingshoofden en projectleiders worden twee keer per jaar geïnterviewd, met als doel dat de risicoprofielen naar de meest recente inzichten worden geactualiseerd. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan nieuwe ontwikkelingen, zoals het project Lange Wemen, Warmtenet, de drie transities in het sociaal domein en de herziene exploitaties van het grondbedrijf in het Hart van Zuid. Risicomanagement is daarnaast bedoeld om managers, voorafgaand aan bestuurlijke besluitvorming, inzicht te geven in de mogelijke financiële impact van belangrijke voorgenomen activiteiten en projecten. Vooral de risicovolle projecten worden vooraf zorgvuldig getoetst op haalbaarheid. De laatste interviews ten behoeve van de procedure 2016 hebben in vergelijking met het jaarverslag 2014 geen aanzienlijke wijzigingen in de risicoprofielen aan het licht gebracht. Wel is er meer zicht ontstaan op de risico's bij de transities in de jeugdzorg en de Wmo. Op een enkele uitzondering na is door geen van de sectoren melding gemaakt van majeure nieuwe risico's. De interne beheersing van risico's is de afgelopen jaren stelselmatig verbeterd, waardoor de benodigde weerstandscapaciteit kon dalen. Deze trend heeft zich in 2014 en 2015 niet voortgezet vanwege de risicopercepties rondom Warmtenet BV i.o. en Lange Wemen/nieuwbouw stads kantoor. De raad beslist over het gewenste niveau van het weerstandsvermogen en de raad moet dan ook tijdig worden ingelicht (de actieve informatieplicht), als er zich zaken voordoen waardoor het niveau van het weerstandsvermogen verandert. Dat is het geval bij alle bestuurlijke voorstellen en optredende nieuwe risico's waarbij in een noodscenario de eigen begrotingsruimte van de afdeling niet meer toereikend is. Het weerstandsvermogen van de gemeente moet dan worden aangesproken en de raad moet dat weten om bij de besluitvorming een eigen afweging te kunnen maken.
Overzicht houden op de bekende risico's	Actueel houden van de database met onderkende risico's en bijbehorende beheersmaatregelen uit het NARIS pakket. Uitvoeren van simulaties om te bepalen welk buffervermogen nodig is bij de beleidsmatig bepaalde grens van 90%-zekerheid. <u>Stand van zaken</u> De Monte Carlo risicosimulatie berekent een benodigde gemeentelijke weerstandscapaciteit van € 40,2 miljoen voor het netto risicoprofiel, op basis van de beleidsmatig bepaalde grens van 90% zekerheid. Dit is inclusief de € 9,6 miljoen risico's van de grondexploitaties. Conform het in de vorige Beleidsbegroting vastgestelde beleid dienen risico's met een laag risicoprofiel (score van 7 of lager op een schaal van 25 en een geldgevolg kleiner dan € 1,0 miljoen) binnen de huidige eigen budgetten van de afdelingen te worden opgevangen.

	De benodigde weerstandscapaciteit wordt gedekt uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves en bedraagt: Totale benodigde weerstandscapaciteit: € 40,2 miljoen Ten laste van afdelingsbudgetten: € <u>3,8 miljoen</u> Herrekenende benodigde weerstandscapaciteit: € 36,4 miljoen Dit is vergeleken met de € 30,0 miljoen opgenomen in de Beleidsbegroting 2015 – 2018 een stijging van € 6,4 miljoen. Dit komt met name door de kredietverstrekking van €14 miljoen aan WNH BV i.o. en de uitkomsten van de meicirculaire gemeentefonds en de verdeelmaatstaven van de decentralisatie uitkeringen. De meest recente cijfers laten hier overigens een gunstiger beeld zien. De financiële gevolgen van de kredietcrisis zijn goed in beeld, de bestaande bezuinigingsmaatregelen liggen op schema, evenals de nieuwe bezuinigingsopdracht voor de Beleidsbegroting 2016 - 2019 .
Inzichtelijk maken van risico's bij grote investeringen en grondexploitaties	Nieuwe investeringen en grondexploitaties ondergaan een risicoanalyse en worden getoetst aan het weerstandsvermogen. <u>Stand van zaken</u> De totale beschikbare weerstandscapaciteit van de algemene reserve grondexploitaties is beperkt, maar hierbij dient te worden opgemerkt dat door het grondbedrijf wel tijdig voorzieningen zijn gevormd voor tekortexploitaties van € 49,1 miljoen en van €14,4 miljoen voor 'nog niet in exploitatie genomen gronden'. In overeenstemming met de BBV, is bij het grondbedrijf geen rekening gehouden met nog niet gerealiseerde toekomstige exploitatiewinsten, stille reserves en met specifieke eigen bijdragen en stortingen. In de herzieningen grondexploitaties 2015 zijn onder invloed van de kredietcrisis zowel de opbrengsten als de kosten verder in de tijd naar achteren geschoven. Daarmee hebben de verkoopdoelstellingen aan realiteitszin gewonnen. De effecten van de besluitvorming over de mogelijke herijking in het project Hart van Zuid is in de cijfers verwerkt.

6.2.3 Indicatoren

Indicator	Waarde
Begrotings-saldo	Tenminste een sluitende begroting. <u>Stand van zaken</u> De Beleidsbegroting 2016 – 2019 toont een positief begrotingssaldo van € 267.000 in 2016, € 234.000 in 2017, € 5.000 in 2018 en € 568.000 in 2019.
Vrij aanwendbare begrotings-ruimte	Post onvoorzien tenminste € 2 per inwoner. <u>Stand van zaken</u> Uitgaande van een bevolking van ongeveer 80.000 is de omvang van de post onvoorzien bepaald op afgerond € 166.000.
Beschikbare belasting-capaciteit	Kostendekkendheid tarieven <u>Stand van zaken</u> Voor alle retributies en bestemmingsheffingen geldt het beleidsuitgangspunt van volledige kostendekkendheid, op basis van het principe dat de veroorzaker betaalt. Voor de overige belastingen, waaronder de OZB, geldt geen limiet. Deze kunnen dus in principe (mits er geen onredelijke / willekeurige belastingheffing plaatsvindt) onbeperkt worden verhoogd. In de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 zijn deze mogelijkheden nader onderzocht.

Stille reserves	P.M. <u>Stand van zaken</u> De stille reserves van de gemeente zijn conform het beleid niet in beeld gebracht. Het huidige beleid is om de stille reserves niet bij de weerstandscapaciteit te betrekken, omdat: • deze reserves meestal niet op korte termijn liquide kunnen worden gemaakt; • dit vanuit beleidsmatig oogpunt vaak niet gewenst is; • de weerstandscapaciteit is gedefinieerd als de middelen die op korte termijn kunnen worden ingezet om tegenvallers in de exploitatie op te vangen zonder dat dit ten koste gaat van andere taken.																					
Weerstandscapaciteit (de beschikbare weerstandscapaciteit in relatie tot de benodigde weerstandscapaciteit)	Streefcijfer is 1,0 (= voldoende). Het bureau NAR hanteert de volgende classificatie. <table><tr><td><i>Klasse</i></td><td><i>Ratio</i></td><td><i>Betekenis</i></td></tr><tr><td>A</td><td>> 2,0</td><td>Uitstekend</td></tr><tr><td>B</td><td>1,4 – 2,0</td><td>Ruim voldoende</td></tr><tr><td>C</td><td>1,0 – 1,4</td><td>Voldoende</td></tr><tr><td>D</td><td>0,8 – 1,0</td><td>Matig</td></tr><tr><td>E</td><td>0,6 – 0,8</td><td>Onvoldoende</td></tr><tr><td>F</td><td>< 0,6</td><td>Ruim onvoldoende</td></tr></table> <u>Stand van zaken</u> De beschikbare weerstandcapaciteit op basis van de gegevens van de begroting per 31-12-2016 kan als volgt worden bepaald. Algemene reserve : € 17,0 Bestemming reserves : € 34,5 Totaal reserves : € 51,5 miljoen In mindering komen de volgende niet vrij aanwendbare reserve: Onderwijshuisvesting : € 4,7 Totaal niet vrij aanwendbaar : € 4,7 miljoen Minus 1 jaar rentelasten : € 1,8 (tegen 3,75% omslagrente) Netto weerstandscapaciteit : € 45,0 miljoen De benodigde netto weerstandscapaciteit is € 36,4 miljoen en de beschikbare weerstandscapaciteit is € 45,0 miljoen. Dit levert vervolgens een ratio op van 1,2 (= voldoende). Het weerstandsvermogen voor 2016 valt daarmee binnen de streefwaarden van de nota "Zicht op risico's". Zonder interne maatregelen zou de score 0,8 bedragen. Dit onderstreept het belang van een interne beheersing.	<i>Klasse</i>	<i>Ratio</i>	<i>Betekenis</i>	A	> 2,0	Uitstekend	B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende	C	1,0 – 1,4	Voldoende	D	0,8 – 1,0	Matig	E	0,6 – 0,8	Onvoldoende	F	< 0,6	Ruim onvoldoende
<i>Klasse</i>	<i>Ratio</i>	<i>Betekenis</i>																				
A	> 2,0	Uitstekend																				
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende																				
C	1,0 – 1,4	Voldoende																				
D	0,8 – 1,0	Matig																				
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende																				
F	< 0,6	Ruim onvoldoende																				

6.2.4 Overzicht van de belangrijkste risico's

Nr.	Risicogebeurtenis	Gevolgen	Invloed (%)
R205	Warmtenet: Rendementsrisico's over de totale looptijd Warmtenet project	Structureel onrendabel project	11.1%
R79	Exploitatie van multifunctionele ruimten en culturele kernvoorzieningen valt tegen door afnemende bezoekers en dalende sponsorbijdragen	Tegenvallende opbrengsten	8.4%
R706	De beoogde verzelfstandiging van WNH BV i.o. komt niet van de grond	De gemeente Hengelo wordt 100% risicodragers over de totale investering	8.0%
R693	Nadelige verdeelmaatstaven van gemeentefonds en decentralisatie uitkeringen	Niet sluitend meerjarig perspectief en de noodzaak van aanvullende ombuigingen	5.7%
R516	De gronduitgifte prijzen komen onder druk te staan	Dreigende vorming van verliesvoorzieningen	5.6%
R542	De transitie op de jeugdzorg en de Wmo leiden tot onvoorziene kosten	De kosten zijn structureel hoger dan de baten wat tot extra ombuigingen leidt	3.9%
R694	De werkelijke kosten van dagbesteding, begeleiding en jeugdzorg kunnen alleen achteraf worden vastgesteld	Niet sluitend meerjarig perspectief en de noodzaak van aanvullende ombuigingen	2.6%
R537	Prestatie afspraken met ontwikkeling partners blijken niet of moeilijk afdwingbaar	Imagoschade door niet realiseren van maatschappelijke doelen en gederfde inkomsten	2.6%
R496	Gederfde inkomsten door gebrek aan realisatiekracht partners in de agenda van Twente (I3H)	Niet meer sluitende grondexploitaties	2.3%
R379	Klimaatverandering en de gevolgen daarvan	Zwaardere buien en wateroverlast door overbelasting van het rioolstelsel	2.3%
R486	De markt voor grondverkoop verslechterd	Geraamde omzet wordt niet gerealiseerd	2.1%
R62	Trajecten van uitkeringsgerechtigden leiden niet tot uitstroom uit de uitkering	Hogere uitkeringslasten dan voorzien.	2.0%
R136	Extreme klimaatverschijnselen, zoals hevige (zomer) stormen	Extra kosten voor het beheer van de openbare ruimte.	2.2%
R506	Van een aantal zware indicatie stellingen is niet bekend of ze onder de AWBZ of de WLZ vallen	Begrotingsoverschrijdingen	1.7%
R695	Frauduleuze declaraties van sommige zorg aanbieders in PGB regelingen	Onrechtmatige besteding van middelen	1.7%
R457	Sommige gemeentelijke gebouwen voldoen niet aan de ARBO wetgeving	Gezondheidsrisico's en juridische claims	1.4%
R282	Beoordeling van constructieve veiligheid van bouwwerken staat onder druk	Gezondheidsrisico's en juridische claims	1.3%
R254	Vandalisme	Schade aan gebouwen en materieel	1.1%
R499	Toepassing van nieuwe regels voor asbestsanering	Niet voorziene uitgaven in begrotingsjaar 2016	1.1%
R256	Invoering wet bijzondere flora en fauna	Hogere beheerskosten	1.0%
R175	Vervuilde grond in eigendom van de gemeente en particulieren	Niet begrote saneringskosten	1.0%
R555	Gemeente wordt ook op regionaal niveau verantwoordelijk voor inkoop complexe zorg	Financieel nadeel gemeente	1.0%

6.2.5 Kengetallen

Algemeen

M.i.v. het begrotingsjaar 2016 moet in de paragraaf weerstandsvermogen een aantal kengetallen worden opgenomen, die moeten bijdragen aan een eenvoudiger inzicht in de financiële positie van de gemeente.

In de toelichting bij de wetswijziging van het BBV wordt de noodzaak van deze kengetallen als volgt toegelicht:

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de gemeenteraad op de financiële positie van de gemeenten. Welke informatie daarvoor nodig is, is een onderwerp dat al geruime tijd de nodige aandacht heeft. Zo bleek in 2010 uit onderzoek naar de financiële functie van gemeenten en provincies dat sinds de invoering van de dualisering in 2004 de raadsleden meer betrokken zijn bij het inrichten van (en het opstellen van de documentatievoorziening voor) de planning- en controlcyclus. Maar ook dat, ondanks alle initiatieven en vernieuwingen op dit vlak, «financiën» het domein blijft van deskundigen en dat onder raads- en provinciale statenleden vooral behoefte is aan inzicht in de financiële sturingsruimte en financiële positie. In de afgelopen jaren zijn vervolgens verschillende wijzigingen doorgevoerd met als doel de horizontale verantwoording en het verticale toezicht te versterken door de financiële informatie inzichtelijker en transparanter te maken. Zo is in 2013 een aantal wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) doorgevoerd die in algemene zin gericht waren op de versterking van de deugdelijkheid en transparantie (en daarmee ook de toegankelijkheid) van de begroting en de horizontale controle op de begroting. Recent signaleerde de Adviescommissie Vernieuwing BBV onder leiding van wethouder Staf Depla (de Commissie), die in opdracht van het VNG-bestuur in mei 2014 advies heeft uitgebracht, dat de financiële informatie die de raad krijgt – nog altijd – technisch en complex is. De commissie doet in dat kader meerdere aanbevelingen waaronder het voorschrijven van een set van specifieke kengetallen in het BBV. Het opnemen van kengetallen in de begroting past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd provinciale staten en de raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten van de provincie respectievelijk de gemeenten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad en provinciale staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. Zij leveren daarmee ook een bijdrage aan hun kaderstellende en controlerende rol.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een provincie of gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. De kengetallen worden gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, omdat die paragraaf weergeeft hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. De genoemde kengetallen en de plaats op de begroting helpen de raadsleden bij het verkrijgen van verantwoord inzicht in en het beoordelen van de financiële positie. Hoe de kengetallen in relatie tot de financiële positie moeten worden beoordeeld is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces van de betrokken gemeente. Met het oog daarop wordt voorgeschreven dat het college van burgemeester en wethouders in de begroting en jaarrekening een beoordeling geven van de kengetallen in hun onderlinge verhouding in relatie tot de financiële positie. Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de provincie. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een provincie of gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

1. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

	jaarverslag	begroting	begroting
	2014	2015	2016
netto schuldquote	280,00%	247,00%	260,00%
netto schuldquote gecorrigeerd	91,00%	79,00%	86,00%

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Het is bekend dat Hengelo een hoge schuldquote kent ten opzichte van andere gemeenten. Dit wordt veroorzaakt doordat tot nu toe de financiering van de sociale woningbouw door de gemeente werd verzorgd. Meer dan de helft van de aangetrokken geldleningen zijn doorgeleend aan woningbouwcorporaties. Uit de vergelijking van de beide kengetallen wordt dit duidelijk. De bruto aangetrokken geldleningen bedragen ruim 2,5 keer het totaal van de gemeentelijke baten. Als alleen naar de financiering voor de eigen activa wordt gekeken is sprake van een factor onder de 1,0. De ontwikkeling van dit kengetal wordt niet zozeer veroorzaakt door het verloop van geldleningen, maar door het vrij grillige verloop van de totale baten.

2. Solvabiliteitsratio

	jaarverslag	begroting	begroting
	2014	2015	2016
solvabiliteitsratio	5,00%	5,00%	6,00%

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Daar is bijvoorbeeld sprake van indien een lening is aangegaan omdat het eigen vermogen niet liquide is (omdat het vast zit in bijvoorbeeld een gemeentehuis of dat er andere investeringen mee zijn gefinancierd). Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de provincie of gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente. De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Zonder te beschikken over benchmarkgegevens over de nieuwe kengetallen kan gesteld worden, dat de solvabiliteitsratio van Hengelo erg laag is (5%). Ook hier moet worden opgemerkt dat de belangrijkste factor daarbij de financiering van de sociale woningbouw is. Indien de leningen aan woningbouwcorporaties buiten beschouwing worden gelaten verdubbelt de solvabiliteitsratio en komt daarmee in de buurt van een gemeentelijk gemiddelde. Het al in 2013 ingezette beleid, gericht op de versterking van de algemene reserve, beoogt ook de solvabiliteitsratio verder te verbeteren.

3. Grondexploitatie

	jaarverslag	begroting	begroting
	2014	2015	2016
grondexploitatie	30,60%	28,26%	30,99%

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de woningen kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële

verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

Met dit kengetal wordt de boekwaarde van de bouwgrond uitgedrukt in een percentage van de totale baten van de gemeente. Het is de vraag of een dergelijk kengetal bruikbaar is voor conclusies over de risico's t.a.v. de grondexploitatie. Daarvoor is de materie veel te complex. De paragraaf grondbeleid en de jaarlijkse herzieningen van de grondexploitaties zijn daarvoor betere instrumenten.

4. Structurele exploitatieruimte

	jaarverslag	begroting	begroting
	2014	2015	2016
structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De kengetallen moeten daarbij in

samenhang worden gezien. Wanneer bijvoorbeeld de grondexploitatie er niet toe bijdraagt om de schuldpositie te verminderen en de structurele exploitatie ruimte negatief is, geeft het kengetal belastingcapaciteit inzicht in de mogelijkheid tot hogere baten.

De uitkomsten voor dit kengetal laten zien dat zowel de begrotingen over 2015 en 2016, maar ook de werkelijkheid over 2014 in structureel opzicht sprake is van een sluitend beeld.

5. Belastingcapaciteit

	jaarverslag	begroting	begroting
	2014	2015	2016
belastingcapaciteit	99 %	97%	98%

De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomsten. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. Op voorstel van de stuurgroep die naar aanleiding van het advies door de Commissie vernieuwing BBV is ingesteld is ervoor gekozen om de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven. In de eerste plaats is voor een landelijk gemiddelde gekozen omdat over het algemeen geen maximum is gesteld aan belastingentarieven, zoals bij de OZB. Daarnaast geeft een gemiddelde meer inzicht in de betekenis van de belastingcapaciteit voor de financiële positie dan wanneer het gerelateerd wordt aan een maximaal te heffen tarief en worden deze gemiddelden ook onderling door gemeenten gebruikt om lasten te vergelijken. Ook is er vanuit de praktijk behoefte bij provincies, gemeenten en andere belanghebbende om inzicht te hebben in de lokale tarieven van omliggende gemeenten. De hoogte van belastingtarieven komt dus niet in een vacuüm tot stand; er wordt daarbij rekenschap gegeven hoe de «eigen» lastendruk (via tarifiering) zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Zo publiceert het Coelo de «Atlas van de Lokale Lasten», een macro- en micro-overzicht van opbrengsten van de hoogte en ontwikkeling van tarieven, heffingen en woonlasten dat mede daarvoor wordt gebruikt. Ook wordt voortaan in de meicirculaire van het gemeentefonds een overzicht opgenomen met de (ontwikkeling van de) woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt). Bij de beoordeling van de kengetallen die moet worden opgenomen kan worden vermeld welke ruimte er is ten opzichte van het maximaal te heffen tarief. De mate waarbij een tegenvaller kan worden bijgestuurd, wordt ook wel de wendbaarheid van de begroting genoemd. Wanneer een gemeente te maken heeft met een hoge schuld en de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten en de

woonlasten al relatief hoog zijn, dan is er minder ruimte om te kunnen bijsturen.

Op de hoogte van de lokale lastendruk wordt uitvoerig ingegaan in de paragraaf "Lokale heffingen". De uitkomsten van dit kengetal indiceren dat de belastingdruk enigszins onder het landelijk gemiddelde ligt.

6.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Een groot deel van het gemeentelijk vermogen is geïnvesteerd in kapitaalgoederen. De kapitaalgoederen zijn van groot belang voor het functioneren van onze gemeente, onder andere op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, verkeer, vervoer en recreatie. Onderhoud en beheer is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen en om de veiligheid te waarborgen.

Met het beheer en onderhoud van onze wegen, riolering, water, openbaar groen en gemeentelijk gebouwen is een grote inzet van onze middelen gemoeid. De lasten van onze kapitaalgoederen zijn onderdeel van de verschillende programma's. Deze paragraaf geeft een integraal inzicht in de kaders, ontwikkelingen, onderhoudstoestand en kosten van onze kapitaalgoederen over de programma's heen.

6.3.1 Wegen

Volumes

Asfalt	1.833.523 m2
Elementenverharding	2.607.810 m2
Betonverharding	120.469 m2
Overige	123.901 m2
<i>Waaronder:</i>	
Voetpad	483.442 m1
Fietspad	119.273 m1
Rijbaan	479.110 m1

Relevant beleid

Onderhoudssystematiek:

De gemeente Hengelo heeft voor het beheer en onderhoud van wegen geen eigen kwaliteitsniveau gedefinieerd. Hiervoor worden de landelijke richtlijnen van het CROW gehanteerd.

Veranderingen in het onderhoudsniveau:

Het onderhoudsniveau wordt niet veranderd. Hengelo streeft er naar om de richtlijnen van het CROW te handhaven.

Relevante veranderingen t.o.v. vorig jaar:

Vanwege bezuinigingen wordt er minder preventief herstraat en meer gewerkt op basis van meldingen en geconstateerde schades. Tevens worden minder wegininspecties uitgevoerd. De budgetten worden verlaagd met € 30.000 als gevolg van de bezuinigingsmaatregel.

Coalitieakkoord:

In het coalitieakkoord is niet specifiek aandacht gevestigd op het onderhoud van wegen.

Relevante beleidsnota's:

- De wegennota 2003
- Het gemeentelijk verkeer en vervoersplan 2003

Grote projecten en ontwikkelingen

Dalmeden en Medaillon

De komende jaren blijft de gemeente Hengelo inzetten op gebiedsontwikkelingen. Er moeten nog delen openbare ruimte aangelegd worden in de uitbreidingsgebieden Medaillon en Dalmeden. Het areaal wegen en trottoirs neemt hierdoor verder toe.

Westtangent en Enschedesestraat

In de perioden 2014 - 2017 worden de Westtangent en de Enschedesestraat volledig heringericht. Als gevolg hiervan worden de wegen, fietspaden en trottoirs ook opnieuw aangelegd.

Laan "Hart van Zuid"

De ontbrekende delen van de nieuwe ontsluitingsweg "Laan Hart van Zuid" worden aangelegd.

Huidige staat van onderhoud

Uit inspecties en de evaluatie over het onderhoud van de openbare ruimte blijkt dat er sprake is van enige achterstand op het gebied van verharding en verlichting. Deze wordt onder andere veroorzaakt doordat in de jaren '70 en '80 veel infrastructurele voorzieningen zijn aangelegd, welke nu toe zijn aan vervanging. Daarnaast zijn de kosten voor het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aanzienlijk verhoogd. De staat van onze wegen voldoet echter nog steeds aan de landelijke CROW richtlijnen. Kort cyclisch onderhoud wordt uitgevoerd door de eigen medewerkers van Wijkbeheer. Hierbij worden meldingen verholpen en kleine reparaties aan straatwerk uitgevoerd. Het grote onderhoud aan de wegen, trottoirs en andere verhardingen wordt hoofdzakelijk uitgevoerd door aannemers. Opdrachten worden verstrekt als er niet meer voldaan wordt aan de landelijke richtlijnen voor wegen of wanneer er zulke schades geconstateerd zijn, dat onderhoud vereist is. Zodoende blijft de veiligheid gewaarborgd. Wel is het nodig kritisch te blijven nadenken over het gewenste beheerniveau.

Financiën

De budgetten zijn voldoende om de wegen te blijven laten voldoen aan de landelijke CROW richtlijnen. De budgetten zijn niet genoeg om alle onderhoudsmaatregelen direct uit te voeren. Ook wegen die wel voldoen aan de gestelde normen hebben onderhoud nodig. Dit wordt nu uitgesteld. Wanneer wegen onder het gestelde onderhoudsniveau dreigen te komen, krijgen deze een hogere prioriteit en worden deze eerder aangepakt. Er wordt voor het onderhoud van de wegen niet jaarlijks gereserveerd. Er wordt wel gereserveerd als er vanuit onderhoud geld aan projecten moet worden bijgedragen en als er gecombineerde onderhoudsactiviteiten plaatsvinden. Als er achterstallig onderhoud is waar geen budget voor is, wordt hiervan melding gemaakt bij de raad en wordt om budget gevraagd.

De budgetten zijn:

	2016	2017	2018	2019
Kosten van derden	3.107.076	3.107.076	3.143.689	3.143.689
Kapitaallasten	212.189	209.131	213.708	201.982
Onderhoud materieel	14.015	14.015	14.015	14.015
Mutaties in voorzieningen	0	0	0	0
Totaal	€ 3.333.280	€ 3.330.222	€ 3.371.412	€ 3.359.686

6.3.2 Groen

Volumes

Bomen	36.137 st.
Heesters & botanische rozen	245.012 m2
Bodembedekkers	91.945 m2
Hagen	167.651 m2
Vaste planten en rozen	9.134 m2
Gazon	1.578.120 m2
Berm	451.176 m2
Kruid gras	1.360.356 m2
Overige groen	2.104.475 m2

Relevant beleid

Onderhoudssystematiek:

In de beheercatalogus 2007 is aangegeven hoe het groen beheerd moet worden. Er is bijvoorbeeld vermeld hoe lang het gras mag zijn, hoeveel onkruid aanwezig mag zijn, hoeveel overhang er mag zijn. Ook zijn hierin zaken vermeld zoals minimale vlakheid, minimale bedekking etc. De beheercatalogus maakt onderscheid in niveau "Hoog", niveau "Basis" en niveau "Laag". Bedrijventerreinen worden beheerd op niveau "Laag". Het centrum en de wijkwinkelcentra worden beheerd op niveau "Hoog". De rest van Hengelo wordt beheerd op niveau "Basis".

Veranderingen in het onderhoudsniveau:

Het onderhoudsniveau wordt niet veranderd.

Relevante veranderingen t.o.v. vorig jaar:

Er wordt € 10.000 bezuinigd op het onderhoud van gazons door deze om te vormen naar extensief (onderhoudsarm) gras.

Coalitieakkoord:

Volgens het coalitieakkoord is groen belangrijk voor de leefbaarheid van de stad. Nieuwe ontwikkelingen in de openbare ruimte worden waar mogelijk benut om de groen functie te versterken. Daarbij wordt gekozen voor een slimme en flexibele benadering zonder het kader van de hoofdgroenstructuur los te laten. Waar mogelijk wordt meegewerkt aan zelfbeheer door bewoners. Bij illegaal grondgebruik is het uitgangspunt een oplossing vinden via bijvoorbeeld verkoop of verhuur.

Relevante beleidsnota's:

- Beheercatalogus 2007
- Bomenverordening 2009
- Groenplan gemeente Hengelo
- Bomenbeheerplan 2010
- Nota snippergroen 2013

Grote projecten en ontwikkelingen

Omloopleiding

In 2014 is de omloopleiding en omgeving heringericht. Het gaat hierbij om het deel vanaf de Aardoliestraat tot aan de bergingsvijver in 't Genseler. In de groeiseizoenen 2015 en 2016 wordt het groen onderhouden vanuit het project. Vanaf 2017 wordt dit onderdeel van het reguliere beheer van de gemeente Hengelo.

Dalmeden en Medaillon

De komende jaren wordt er steeds meer openbare ruimte aangelegd in de uitbreidingsgebieden Medaillon en Dalmeden. Als gevolg hiervan neemt ook het areaal groen toe.

Westtangent en Enschedesestraat

In de perioden 2014-2016 worden de Westtangent en de Enschedesestraat volledig heringericht.

Als gevolg hiervan wordt ook het openbaar groen opnieuw aangelegd. Vanaf 2017 komt dit groen in het reguliere beheer.

Laan "Hart van Zuid"

Vanaf 2018 komen de bermen langs de 'Laan Hart van Zuid' in het reguliere beheer.

Samen Verder

In 2016 wordt verder gewerkt aan de totstandkoming van de publiekrechtelijke organisatie-eenheid voor beheer en onderhoud van de publieke ruimte. Dit in het kader van 'Samen Verder' met SWB en gemeente Hof van Twente.

Huidige staat van onderhoud

Voor één derde van Hengelo zijn er contracten afgesloten met aannemers om het kort cyclisch onderhoud uit te voeren. Het overige twee derde deel van Hengelo wordt beheerd door de sociale werkvoorziening SWB en de eigen dienst. Het niveau van het kort cyclisch onderhoud ligt binnen de marges van de beheercatalogus.

Voor het niet kort cyclisch onderhoud worden opdrachten aan derden verstrekt. Zodra de bedekking, vlakheid etc. niet meer aan het niveau van de beheercatalogus voldoet en er is budget, dan wordt opdracht gegeven tot renovatie van het betreffende perceel. Momenteel voldoet circa 85% van het areaal aan het niveau dat de beheercatalogus voor dit areaal voorschrijft. De insteek blijft om dit percentage te verhogen tot het volledige areaal.

Financiën

De budgetten zijn voldoende voor het regulier onderhoud om de vastgestelde onderhoudsniveaus te behouden. Voor renovaties is niet voldoende geld beschikbaar. Er wordt jaarlijks niet voor groot onderhoud gereserveerd. Wanneer er onvoldoende budget beschikbaar is voor groot onderhoud, wordt hiervoor aan de raad een krediet gevraagd. Ook wordt gekeken of een combinatie kan worden gevonden met andere onderhoudswerkzaamheden die plaatsvinden, zoals rioleringswerkzaamheden en herstrating.

De budgetten zijn:

	2016	2017	2018	2019
Kosten van derden	2.159.468	2.159.468	2.159.468	2.159.468
Kapitaallasten	180.342	171.408	169.489	196.682
Onderhoud materieel	63.311	63.311	63.311	63.311
Mutaties in voorzieningen	0	0	0	0
Totaal:	€ 2.403.121	€ 2.394.187	€ 2.392.268	€ 2.419.461

6.3.3 Water en riolering

Volumes

Vrijverval riool	600 km
Mechanisch riool	89 km
Kolken	33.325 st.
Drukriool- en rioolgemalen	361
Drainage	229 km

Relevant beleid

Onderhoudssystematiek:

De kwaliteit van de riolering wordt beoordeeld via periodiek uitgevoerde camerainspecties. Op basis hiervan is een rioolrenovatieplan opgesteld. Daarbij is onderscheid gemaakt naar urgentie. Sommige riolen moeten snel worden vervangen (binnen 1 jaar, urgent), andere zijn minder urgent (2-5 jaar) en een deel is niet urgent (6-10 jaar). Deze laatste groep wordt later nogmaals geïnspecteerd. Voor alle overige riolen wordt een verwachte levensduur van 60 jaar aangehouden.

Veranderingen in het onderhoudsniveau:

Het onderhoudsniveau wordt niet veranderd.

Relevante veranderingen t.o.v. vorig jaar:

In de afgelopen jaren is voor bijna € 2 miljoen structureel bezuinigd op de riolering. Dat betekent dat grondwaterprojecten worden getemporiseerd en dat vervanging van rioolbuizen nog meer risicogestuurd zal plaatsvinden. Tevens zijn afschrijvingstermijnen verlengd. In 2016 zijn de bezuinigingen gericht op het dekken van de tekorten uit het financieel perspectief (€ 315.000). Daarnaast zijn er in het kader van het onderzoek "Kostendekkendheid leges en tarieven" nog aanvullende ombuigingsmaatregelen opgenomen. Zo worden perceptiekosten en kosten straatreiniging en schoonhouden deels toegerekend aan het product riolering. Dit wordt gecompenseerd door een verhoging van de gebruikersheffing.

Coalitieakkoord:

In het coalitieakkoord is aandacht voor het klimaatbestendig maken van de stad. Onder andere tijdelijke waterberging in de openbare ruimte en de inrichting van stuwgebieden die bij hevige neerslag het water bovenstrooms langer vasthouden. Verder is er aandacht voor beekherstel (Omloopleiding, Berflobeek, Drienerbeek en delen van de Veldbeek). De uitvoering van deze waterhuishoudingsplannen levert een sterke bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente.

Relevante beleidsnota's:

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017 (vastgesteld in 2013);

Gemeentelijk Grondwaterplan (vastgesteld in 2013);

Gemeentelijk Waterplan (vastgesteld in 2006).

NB: het Gemeentelijk Grondwaterplan en het Gemeentelijk Waterplan maken integraal onderdeel uit van het vGRP 2013-2017.

Grote projecten en ontwikkelingen

- Riolverzwaring Westtangent in combinatie met herprofilering wegprofiel;
- Riolvervanging Enschedesestraat in combinatie met HOV Hengelo-Enschede;
- Realisering stuwgebieden;
- Riolverzwaring Deurningerstraat
- Inrichten openbare ruimte voor waterberging (WOLK), in 2016 wordt hier gedeeltelijk uitvoering aan gegeven
- Oplossen grondwateroverlast. (loopt meerdere jaren)

- Herinrichting Drienerbeek tussen de Haverweg en de Grundellaan;
- Aanleg (delen van) de Veldbeek.

Op het gebied van riolering en waterhuishouding wordt samengewerkt met de Twentse gemeenten en het Waterschap. Met zogenaamde werkplaatsen wordt door gezamenlijk onderzoek geprobeerd kostenbesparingen te realiseren in de waterketen. De werkplaatsen "rioolvervanging", "winstkansenonderzoek financiering voorziening riolering" en gezamenlijk grondwaterdatabasebeheer worden naar verwachting in 2016 afgerond.

Huidige staat van onderhoud

De kwaliteit van de riolering wordt beoordeeld door periodiek uitgevoerde camerainspecties. Op basis hiervan is een rioolrenovatieplan opgesteld. In het rioolrenovatieplan wordt naast vervanging ook gekeken naar de mogelijkheid van deelreparaties en re-lining. De kosten van vervangingen, renovaties en de exploitatielasten worden volledig gedekt door de voorziening riolering. Om grondwaterstanden goed en langdurig in beeld te krijgen is een grondwatermeetnet gerealiseerd. Dit bestaat uit ruim 100 peilbuizen met dataloggers. Het beheer en onderhoud van het meetnet wordt volledig gedekt middels de voorziening riolering. Het beheer en onderhoud van de beken en bergingsvijvers (oppervlaktewater) ligt bij het waterschap Vechtstromen. Riolering wordt nu later vervangen dan in het verleden het geval was. Het beheer vindt meer risicogestuurd plaats. De functionaliteit en veiligheid blijven echter gewaarborgd.

Financiën

De budgetten voor regulier en groot onderhoud zijn vastgesteld in het GRP. Op basis van het GRP 2013-2017 zijn de budgetten voldoende. Hoewel het beheer meer risicogestuurd plaats vindt is de verwachting dat deze voldoende zijn om de eisen die aan de functionaliteit en veiligheid worden gesteld te waarborgen. Mocht een riolering onverhoopt eerder moeten worden vervangen dan gepland dan kan dit vaak worden opgelost door een geplande vervanging wat naar achteren te schuiven.

De budgetten zijn:

Riolering	2016	2017	2018	2019
Kosten van derden	968.165	968.165	968.165	968.165
Kapitaallasten	11.813.030	4.787.704	12.672.797	3.920.871
Onderhoud materieel	15.818	15.818	15.818	15.818
Mutaties in voorzieningen	-8.249.987	-997.661	-8.561.377	209.890
Interne doorberekeningen	1.505.070	1.505.070	1.505.070	1.505.070
Totaal:	€ 6.052.096	€ 6.279.096	€ 6.600.473	€ 6.619.814

Overige Waterlopen	2016	2017	2018	2019
Kosten van derden	173.764	173.764	173.764	173.764
Kapitaallasten	2.879	996	975	956
Onderhoud materieel	0	0	0	0
Mutaties in voorzieningen	63.000	29.540	0	0
Totaal:	€ 239.643	€ 204.300	€ 174.739	€ 174.720

6.3.4 Gebouwen

Volumes

Het gemeentelijk vastgoed bestaat uit 300 objecten. Deze zijn voor € 499,7 miljoen verzekerd (herbouwwaarde). Het gemeentelijk bezit aan objecten bestaat onder andere uit scholen, sporthallen, buurthuizen en aankopen in het kader van grondverwerving. Als gevolg van deze diversiteit zijn de gemeentelijke gebouwen onderdeel van verschillende beleidsprogramma's en sectoren. De objecten zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

Wettelijke taak (onderwijs)	98 objecten
Gemeentelijk beleid (kunst & cultuur, sport, welzijn, parkeren, kinderboerderij)	83 objecten
Huisvesting eigen organisatie	14 objecten
Herontwikkeling (grondexploitaties)	61 objecten
Commerciële exploitatie	8 objecten
Afstoten (heroverweging eigendom, verkoop of sloop)	36 objecten

Relevant beleid

Onderhoudssystematiek:

Het onderhoudsniveau wordt niet middels een systematiek gemeten. Er wordt wel een meerjarenonderhoudsplanung bijgehouden en geactualiseerd met behulp van het softwareprogramma Planon.

Aan de hand van het huidig en toekomstig gebruik van de vastgoedobjecten op grond van de hiervoor vermelde categorieën wordt beoordeeld welke onderhoudswerkzaamheden voor dat doel noodzakelijk zijn. Hiervoor zijn nog geen kwaliteitsniveaus vastgesteld, maar wordt er gewerkt met de onderhoudsplanung in Planon. Deze onderhoudsplanung bestrijkt een periode van 40 jaar die elk jaar, ten aanzien van de tijdstippen van onderhoud, wordt geactualiseerd.

Veranderingen in het onderhoudsniveau:

Momenteel wordt er een vastgoedbedrijf opgericht dat o.a. alle eigenaarstaken van het gemeentelijk vastgoed gaat uitvoeren. De intentie van het vastgoedbedrijf is om het gemeentelijk vastgoed te laten inspecteren om zodoende goed te kunnen sturen op de onderhoudskosten van het vastgoed en inzicht te hebben in risico's en werkelijke oppervlakten van de gemeentelijke objecten. Het onderhoud van de verschillende objecten wordt dan inzichtelijk gemaakt conform de NEN 2767-systematiek. De onderhoudskosten blijven voor 2016 nog gelijk. Op basis van de inspecties kan het gewenste onderhoudsniveau worden vastgesteld en de daarbij behorende onderhoudskosten voor 2017 en volgend worden bepaald.

Relevante veranderingen t.o.v. vorig jaar:

Voor 2016 tot en met 2019 heeft het vastgoedbedrijf een extra bezuinigingstaakstelling gekregen bovenop de bestaande taakstelling, die oploopt tot maximaal € 674.000. Voor 2016 betekent dit dat er € 50.000 aanvullend gevonden moet worden. Vanaf 2017 tot en met 2019 wordt dit aanvullende bedrag verhoogd tot € 150.000.

Vanaf 1 januari 2016 wordt het gemeentelijk vastgoed belast met de vennootschapsbelasting (Vpb) Dit betekent dat er vanaf dat moment vennootschapsbelasting moet worden afgedragen over de winst. Op dit moment is er nog geen uitspraak gedaan door de belastingdienst over de berekeningswijze van de winst; per pand, per categorie panden of voor het hele vastgoedbestand samen.

Coalitieakkoord:

In het coalitieakkoord wordt niets vermeld over het onderhoudsniveau. Tevens zijn er door de raad of het college geen richtlijnen vastgesteld met betrekking tot het onderhoudsniveau. Het voornemen is om aan de hand van de inspectierapporten hiervoor richtlijnen op te stellen. De richtlijnen kunnen gebaseerd worden op de conditieniveaus in de NEN 2767.

Relevante beleidsnota's:

Businessplan oprichting Vastgoedbedrijf 2012

Grote projecten en ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkeling is de oprichting van het vastgoedbedrijf, wat hierboven is geschetst.

Huidige staat van onderhoud

Momenteel is er geen kwaliteitsniveau vastgesteld. Het streven is om voor de begroting 2017 alle onderhoudsniveaus en de daar bijbehorende budgetten goed in beeld te hebben. Over het algemeen is de staat van het onderhoud voldoende. Voor de panden die in aanmerking komen voor verkoop/sloop kan het onderhoudsniveau wat lager liggen.

Financiën

Op dit moment is de inschatting dat de getroffen onderhoudsvoorzieningen en de bestemmingsreserve toereikend zijn om het huidige onderhoudsniveau te bestendigen. De budgetten zijn:

	2016	2017	2018	2019
Regulier onderhoud	€ 1.216.400	€ 1.197.225	€ 1.197.225	€ 1.197.225
Groot onderhoud	€ 1.103.800	€ 1.034.848	€ 1.094.109	€ 1.094.109
Totaal:	€ 2.320.200	€ 2.232.073	€ 2.291.334	€ 2.291.334

Deze budgetten zijn uitsluitend ten behoeve van kosten derden. Voor het onderhoud dat door ons eigen personeel wordt gedaan (personeelslasten) zijn separate budgetten opgenomen. Het onderhoud voor de onderwijsgebouwen en de panden die in de grondexploitaties zitten worden niet vanuit bovengenoemde budgetten bekostigd. Schoolbesturen krijgen een rechtstreekse bijdrage van het rijk voor onderhoud van de onderwijsgebouwen. De panden in de grondexploitaties worden binnen de grondexploitaties gedekt.

Indien er voor objecten geen voorziening of reserve aanwezig is en er dient (groot) onderhoud uitgevoerd te worden, dient hiervoor bij de raad een krediet aangevraagd te worden. Dit geldt ook indien er bij een object achterstallig onderhoud wordt geconstateerd.

6.4 Grondbeleid

Doelstelling grondbedrijf

De centrale doelstelling van het grondbeleid zoals dat door de gemeente Hengelo wordt gevoerd is: het tijdig realiseren van gewenste veranderingen in het grondgebruik, zodanig dat dit past in de doelstellingen die de gemeente geformuleerd heeft in het kader van de ruimtelijke ordening. Grondbeleid is een voorwaarde voor het te voeren ruimtelijk beleid. Het geeft aan op welke wijze de instrumenten worden ingezet om doelstellingen met betrekking tot de ruimtelijke ordening, de volkshuisvesting en het economische beleid te realiseren. Het is hierbij een absolute noodzaak dat het grondbedrijf financieel gezond is.

Als algemeen uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid geldt dat de gemeente Hengelo actief sturing wil blijven geven aan (de kwaliteit van) de ruimtelijke ontwikkeling. Hierbij past een actieve en regisserende rol. Er zal telkens situatief worden gezien welke vorm van grondbeleid en welke hierbij in te zetten instrumenten het beste past bij de te realiseren doelen van het ruimtelijke beleid. Gelet op enerzijds de steeds complexer wordende vraagstukken en grondposities bij vooral binnenstedelijk locaties en anderzijds de wens om kennis en risico's met marktpartijen te delen, is een faciliterend grondbeleid in deze situaties een goed alternatief.

Om uitvoering te geven aan het grondbeleid wordt de *grondexploitatie* als instrumentarium gebruikt. Een grondexploitatie is de financiële vertaling van het productieproces dat (ruwe) grond omzet in grond voor een (andere) gewenste bestemming. Iedere exploitatieopzet wordt jaarlijks herzien en door de gemeenteraad vastgesteld. Dit gebeurt bij de *herzieningen van de grondexploitaties*. De herziening van een grondexploitatie houdt in dat het voorgerecalculeerde resultaat van iedere exploitatieberekening – na verwerking van de meest recente rekeningcijfers en de herziening van de nog te realiseren kosten, bijdragen en opbrengsten – geactualiseerd wordt.

Relatie met doelstellingen binnen andere begrotingshoofdstukken

Het grondbedrijf werkt veel samen met veel verschillende afdelingen en disciplines. Veelal wordt er beleid ontwikkeld door de gemeente waar het grondbedrijf uitvoering aan geeft. De relatie met Economie, werk en inkomen zit in de ontwikkeling van de verschillende bedrijventerreinen en in de aanleg van de laan Hart van Zuid. Met de afdeling maatschappelijke ontwikkelingen is er een relatie bij de ontwikkeling van nieuwe scholen waarvoor het grondbedrijf gronden beschikbaar stelt c.q. verkoopt. Denk hierbij aan de de nog te ontwikkelen VMBO locatie nabij het Medaillon. Daarnaast is er nabij het streekziekenhuis Midden Twente en het Trivium een park ontwikkeld met als thema gezondheidszorg.

De ontwikkeling van het Sport Centre en Landmanserve zijn voorbeelden waar het grondbedrijf meewerkt om maatschappelijk gewenste voorzieningen mogelijk te maken. Tenslotte is er bijna altijd een relatie met Ruimtelijke Ontwikkeling. In alle te ontwikkelen projecten worden bestemmingsplannen gewijzigd en wordt er beleid gemaakt voor het strategisch programmeren van woningbouw.

Uitvoering van het grondbeleid

De uitvoering van het grondbeleid komt het beste tot uitdrukking in de voortgang van de te onderscheiden projecten, zoals verantwoord in de grondexploitaties. De meest actuele herzieningen van de grondexploitaties zijn opgesteld op prijspeil 1 januari 2015 en zijn 10 juni 2015 door de gemeenteraad vastgesteld. Op basis van de herziene grondexploitaties is eveneens een actuele stand van zaken weergegeven van de daarmee samenhangende meerjarenraming van de reserve van het grondbedrijf, alsmede de meerjarenramingen van de bestemmingsreserves en de voorzieningen.

Om te kunnen voldoen aan de begrotingsvoorschriften heeft een splitsing van de reserve plaatsgevonden in een reserve grondexploitatie en een voorziening grondexploitatie. Deze laatste vermogenscomponent is bedoeld voor afdekking van voorzienbare verliezen, terwijl de reserve beschouwd dient te worden als weerstandsvermogen voor de risico's van de grondexploitatie.

Relatie reserves en risico's voor grondzaken

Voor de risico's van het grondbedrijf wordt verwezen naar paragraaf 6.2.

6.4.1 Doelen

De volgende doelen kunnen worden geformuleerd om een financieel gezond grondbedrijf te waarborgen.

Het waarborgen van een financieel gezond grondbedrijf											
Bereiken?	Doen?										
Het treffen van een voorziening voor door de raad vastgestelde tekortexploitaties. Conform Besluit Begroting en Verantwoording en "gedraglijn BBV en grondbedrijf", raadsbesluit d.d. 20.03.2007.	Zie pagina 29 van deel Ia van de herziening grondexploitaties per 01.01.2015. 2016: € 49,1 miljoen 2017: € 51,1 miljoen 2018: € 51,7 miljoen 2019: € 53,9 miljoen										
Het treffen van een voorziening voor nog niet in exploitatie genomen gronden waarvan de boekwaarde hoger is dan de verkeerswaarde. Conform Besluit Begroting en Verantwoording, artikel 65.	Zie pagina 29 van deel Ia van de herziening grondexploitaties per 01.01.2015. 2016: € 14,4 miljoen 2017: € 14,4 miljoen 2018: € 14,5 miljoen 2019: € 14,6 miljoen										
Het vrij besteedbare deel van de reserve grondbedrijf dient minimaal € 3,0 miljoen te bedragen. Conform raadsbesluit bij de herzieningen van de grondexploitaties per 01.01.2009.	Zie pagina 29 van deel Ia van de herziening grondexploitaties per 01.01.2015. 2016: € 3,0 miljoen 2017: € 4,1 miljoen 2018: € 7,1 miljoen 2019: € 9,2 miljoen Hieruit blijkt dat verwacht wordt dat deze doelstelling in 2016 gerealiseerd wordt.										
De totale gemeentelijke boekwaarde van het grondbedrijf mag maximaal € 100 miljoen bedragen. Conform raadsbesluit bij de herzieningen van de grondexploitaties per 01.01.2008.	Deze totale gemeentelijke boekwaarde kan worden uitgedrukt in- en exclusief voorziening. <table border="0"> <tr> <td>Exclusief voorziening</td><td>Inclusief voorz.</td></tr> <tr> <td>2015: € 167,4 miljoen</td><td>€ 103,9 miljoen</td></tr> <tr> <td>2016: € 178,8 miljoen</td><td>€ 113,3 miljoen</td></tr> <tr> <td>2017: € 170,1 miljoen</td><td>€ 103,9 miljoen</td></tr> <tr> <td>2018: € 165,1 miljoen</td><td>€ 96,5 miljoen</td></tr> </table> Hieruit blijkt dat verwacht wordt dat deze doelstelling de eerste vier jaar niet behaald wordt (exclusief de voorziening) en dat er over vier jaar verwacht wordt dat de boekwaarde (inclusief voorziening) onder de € 100 miljoen komt.	Exclusief voorziening	Inclusief voorz.	2015: € 167,4 miljoen	€ 103,9 miljoen	2016: € 178,8 miljoen	€ 113,3 miljoen	2017: € 170,1 miljoen	€ 103,9 miljoen	2018: € 165,1 miljoen	€ 96,5 miljoen
Exclusief voorziening	Inclusief voorz.										
2015: € 167,4 miljoen	€ 103,9 miljoen										
2016: € 178,8 miljoen	€ 113,3 miljoen										
2017: € 170,1 miljoen	€ 103,9 miljoen										
2018: € 165,1 miljoen	€ 96,5 miljoen										

6.4.2 Beleidsnotities

Titel	Vastgesteld / streefdatum vaststelling
Nota grondbeleid	08-11-2011
Gedragslijn BBV en grondbedrijf	20-03-2007
Toe te passen grondslagen bij de herzieningen van de grondexploitaties per 01.01.2015.	14-01-2015
Herziening exploitatieopzetten	Jaarlijks; 03-07-2007 vastgesteld per 01-01-2007; 24-06-2008 vastgesteld per 01-01-2008; 01-07-2009 vastgesteld per 01-01-2009; 01-06-2010 vastgesteld per 01-01-2010; 01-06-2011 vastgesteld per 01-01-2011; 22-05-2012 vastgesteld per 01-01-2012; 11-06-2013 vastgesteld per 01-01-2013; 11-06-2014 vastgesteld per 01-01-2014; 10-06-2015 vastgesteld per 01-01-2015.

Financiële stand van zaken van de projecten

Voor alle verliesgevende projecten is een voorziening getroffen ten laste van de reserve grondexploitaties. Alle verliezen worden dus opgevangen in deze voorziening. Voor projecten als de Veldkamp, Hart van Zuid, BXL treft de gemeente een voorziening ter grootte van haar aandeel van het project. In de onderstaande tabel staan de winsten en verliezen per jaar benoemd (* € 1 miljoen).

Winst en verlies per project	Bedrag	Jaar
Verliesgevende exploitaties		
Lange Wemen grondexploitatie	-1,44	2016
Landmanserve	-2,61	2025
Kievitstraat	-0,06	2022
Broek Noord	-1,06	2026
Gezondheidspark	-3,48	2021
M-kwadraat	-0,88	2019
Kristenbos	-0,35	2022
Hart van Zuid	-16,61	2021-2034
BXL	-19,34	2031
De Veldkamp	-21,61	2028
t Oosterveld	-1,41	2022
Gem Campus	-3,68	2022
Winsgevende exploitaties		
Broek Oost	1,00	2032
Veldwijk Noord	0,71	2027
Watertorenpark	0,03	2016
Zuidelijke havenweg	0,98	2017
Hemmelhorst	0,47	2026
Brouwerijterrein	0,05	2018
Dalmeden	1,65	2031
Medaillon	1,39	2020

6.5 Financiering

De paragraaf financiering beschrijft de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Meer dan voor de andere paragrafen is op dit gebied het nodige wettelijk verankerd, met name in de Wet Fido en de Ruddo, de uitvoeringsregeling van de (aangescherpte) Wet Fido, laatstelijk aangepast in 2009. In 2011 is voorts de Handreiking Treasury van het ministerie van BZK verschenen, die ook weer nadere informatie geeft. In 2015 zijn bovendien het treasurybesluit van de gemeente Hengelo en de richtlijnen voor het verstekken van geldleningen en garanties aangescherpt. De doelstellingen van het treasurybeleid zijn vastgelegd in de verordening financieel beheer (Verordening ex artikel 213 GemeenteWet, artikel 10) en in het treasurybesluit.

Schatkistbankieren

Per 1 januari 2014 is het verplicht schatkistbankieren van lagere overheden bij het rijk definitief ingevoerd. Dit heeft gevolgen voor het treasurybeleid. Tegoeden worden dagelijks 'afgeroomd', op een aparte rekening bij huisbank BNG gestort en bij het rijk belegd. Debetsaldi, "rood staan" wordt nog steeds op de gebruikelijke wijze afgedekt door daggeld- of kasgeldleningen.

Gemeentefinanciering

Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten wordt de gemeente als één geheel beschouwd. Dat houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven worden betrokken. Door de goedkope financiering in de laatste jaren is het mogelijk gebleken om de omslagrente, de rente die in rekening wordt gebracht bij investeringen die op de balans staan, te verlagen van 4,5% naar 3,75%. Hiermee is in deze begroting rekening gehouden.

Door deze "totaal financiering" worden de rentekosten geminimaliseerd. Leningen worden op de meest optimale momenten aangetrokken, rekening houdend met de gemeentelijke rentevisie, de Wet Fido, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Regelmatig wordt een rentevisie opgesteld. Deze rentevisie is samengesteld op basis van rentevisies van de toonaangevende banken en financiële media in Nederland. Voor 2016 wordt van een licht stijgende korte rente en lange rente, die nog steeds op een relatief laag niveau ligt.

Nu het verplichte schatkistbankieren per 1 januari 2014 is ingevoerd wordt zoveel mogelijk de kasgeldlimiet opgezocht. Treasurybeslissingen zijn nu het gevolg van de liquiditeitenplanning, de rentestand, de verwachte rentestand (rentevisie) en het risico van overliquiditeit.

Door de onzekerheden op de kapitaalmarkt, de stagnerende grondverkoop en door grote terughoudendheid bij de financiering door de grote banken, gecombineerd met forse renteopslagen is de boekwaarde van de grondcomplexen in de afgelopen jaren fors gestegen. Stagnatie van verkoop, maar ook het weer aantrekken daarvan heeft een zeer grote invloed op het renteresultaat van de gemeente. Het maakt het inschatten van de financieringsbehoefte in de komende jaren bijzonder moeilijk.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Ook in 2016 wordt ernaar gestreefd de kasgeldlimiet niet langdurig te overschrijden, dit binnen het kader van de (herziene) Wet Fido. Daarbij moet worden opgemerkt dat overschrijding van het kasgeldlimiet gedurende een kortere tijd in afwachting van inkomsten en in het vooruitzicht van een lagere rente niet in strijd is met de wet Fido en het vigerende treasurybesluit, en bij een aanhoudend lage korte rente zelfs aanbevelenswaardig is. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal van € 266 miljoen, ofwel € 22,6 miljoen. Samengevat is financiering met kort geld is nog steeds erg interessant, gelet op de zeer lage korte rente. De renterisiconorm bedraagt ruim € 53 miljoen (20% van het begrotingstotaal). Hij zal niet worden overschreden. De financieringsbehoefte is in 2016 ongeveer € 46 miljoen.

Kasbasis

Anders dan het rijk moeten gemeenten al jaren begrotingsevenwicht nastreven, althans op basis van het stelsel van baten en lasten. Hierdoor worden de lasten van investeringen over een aantal jaren gespreid. Daardoor kan het ook voorkomen dat gemeenten die een sluitende begroting hebben op baten- en lastenniveau, een begrotingstekort op kasbasis hebben. Om dat in kaart te brengen moeten gemeenten sinds jaar en dag in de begroting het EMU-saldo invullen. Dat is feitelijk een herberekening van de begroting van lasten en baten naar kasbasis.

Vuistregels

Wat vuistregels voor de omvang van het EMU-saldo:

- Investerings hoger dan afschrijvingen betekent een negatief effect op het EMU-saldo
- Investerings in grond hoger dan verkopen bouwgrond betekent een negatief effect op het EMU-saldo
- Verkoop aandelen betekent een positief effect op het EMU-saldo
- Het vormen van reserves en voorzieningen betekent een positief effect op het EMU-saldo
- Het dekken van uitgaven uit een voorziening betekent een negatief effect op het EMU-saldo
- Een ontvangen subsidie van een andere overheid betekent een positief effect op het EMU-saldo
- Aantrekken en uitzetten van geld heeft géén invloed op het EMU-saldo

Wat gaan we doen?

Bij het aantrekken van geldleningen wordt altijd rekening gehouden met de liquiditeitenprognose, gekoppeld aan de rentestand en met name de rentevisie. Het Treasurycomité houdt gedurende het jaar toezicht op de uitvoering van het treasurybeleid.

Verstreking van geldleningen

Omdat de banken terughoudend zijn en blijven bij de verstreking van geldleningen wordt steeds vaker gekeken naar de gemeente als "reddende engel". Uitgangspunt is en blijft dat de gemeente geen bankier is en dat ook niet moet worden om het bedrijfs- en verenigingsleven overeind te houden. De Wet Fido en de daaraan gekoppelde Ruddy dichten de gemeente slechts een bancaire rol toe wanneer sprake is van een maatschappelijk belang. Datzelfde geldt voor het verlenen van gemeentegaranties. Het mag niet zo zijn dat een projectontwikkelaar het risico naar een gemeente afschuift en/of de gemeente verder laat financieren als hun geldbron is opgedroogd en/of de onderneming zijn vleugels wil uitslaan naar nieuwe projecten.

Daarenboven heeft de gemeente te maken met steeds verdergaande regelgeving in het kader van staatssteun. Verstrekking of garantie van een lening tegen een relatief lage rente aan een CV/BV zal door de Europese Commissie al gauw worden gezien als ontoelaatbare staatssteun. De gemeente wordt daarop aangesproken. Grote terughoudendheid is daarom nog steeds het parool. Het beleid met betrekking tot het verstrekken van geldleningen aan derden is daarom verder aangescherpt. Bovendien is een voorziening getroffen voor instellingen met een gemeentelijke geldlening die moeite hebben om aan de (terug)betalingsverplichting te voldoen.

Leningen aan Welbions

Met de fusie van Welbions met Woningstichting Borne is het verstrekken van geldleningen met een beperkte opslag voor risico en kosten definitief van de baan. Er is een achtervangovereenkomst afgesloten met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De reeds afgesloten leningen kunnen ongewijzigd 'uitlopen'. De beleidswijziging brengt (beperkte) financiële gevolgen met zich mee, waarmee in de meerjarenbegroting rekening is gehouden.

6.6 Verbonden partijen

Voor de uitvoering van een aantal taken heeft de gemeente zich verbonden met andere partijen. Tot de verbonden partijen worden volgens het Besluit Begroting en Verantwoording die partijen gerekend, waarmee de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente in de derde partij een zetel in het bestuur heeft, dan wel stemrecht in besluitvormende vergaderingen kan uitoefenen.

Van financieel belang is sprake wanneer de gemeente financieel risico loopt bij faillissement of liquidatie van de derde partij. De beleidskaders rondom verbonden partijen liggen vast in de nota "Geboeid door verbonden partijen", door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld op 2 oktober 2007. Op 23 april 2013 is een nieuwe Nota Verbonden Partijen vastgesteld, die het beleidskader nader aanscherpt.

6.6.1 Wat willen we bereiken?

Er zijn uiteenlopende redenen waarom een gemeentelijke taak niet door de gemeente zelf maar door een derde rechtspersoon wordt uitgevoerd. Veelal gaat het daarbij om schaalvoordelen, soms gaat het om de noodzaak slagvaardig te handelen. Ook de vorm waarin de samenwerking wordt gegoten – gemeenschappelijke regeling of publiek private samenwerking – is afhankelijk van de aard van de uitbestede taak. Het op afstand plaatsen van de uitvoering van deze taken brengt het risico met zich mee dat de democratische controle niet optimaal is.

Wij willen daarvoor een verbeterde standaardopzet hanteren, die meer dynamisch is en meer (sturings)informatie bevat zodat de raad beter op de hoogte kan blijven van de actuele ontwikkelingen bij een verbonden partij, waarbij het accent meer komt te liggen op informatie over de prestaties, kansen en risico's en voortgang van verbonden partijen. Het ontwikkelen van een dergelijke meer systematische informatievoorziening is een dynamisch proces waarbij de gemeente wel afhankelijk is van de kwaliteit van de planning en control producten van de verbonden partij. We gebruiken in deze paragraaf de navolgende standaardopzet:

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling, privaatrechtelijke rechtspersoon of anderszins
2. Doel	Doel van de samenwerking, statutaire doelstelling
3. Partijen	Wie zijn de deelnemende gemeenten, publieke of private partijen binnen de verbonden partij?
4. Bestuurlijk belang	Op welke wijze wordt deelgenomen (en wordt er zeggenschap uitgeoefend) in Algemeen bestuur, in Dagelijks bestuur, in Raad van Toezicht, in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, in directie, in Raad van Commissarissen?
5. Financieel belang	Wat is de bijdrage van de gemeente in de begroting van de verbonden partij, wat is de bijdrage aan het eigen vermogen/aandelenkapitaal, welke financiële afspraken gelden er?
6. Prestaties – effecten	Aanduiding prestaties. Inzicht in prestaties en effecten voor zover het nieuwe beleidsontwikkelingen betreft (domein raad, gemeentebegroting)
7. Voortgang	Realiseert de verbonden partij haar aandeel in het onderdeel uit de gemeentebegroting (voor zover dit van toepassing is)? Doet zij dit binnen de financiële kaders?
8. Risico's en kansen	Welke risico's en kansen kunnen zich voordoen?
9. Ontwikkelingen	Welke majeure ontwikkelingen doen zich voor (nationaal, regionaal of lokaal)?

6.6.2 Verbonden partijen – Gemeenschappelijke Regelingen

De gemeente Hengelo neemt deel aan de volgende gemeenschappelijke regelingen:

Regio Twente (gevestigd te Enschede):

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
2. Doel	(Verplichte) samenwerking op Twents niveau
3. Partijen	14 Twentse gemeenten
4. Bestuurlijk belang	Hengelo is via wethouder Bron vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur. Daarnaast is één raadslid benoemd tot AB-lid. Diverse wethouders participeren in afstemmingsberaden en portefeuillehouders overleggen binnen hun aandachtsgebied.
5. Financieel belang	De Gemeente Hengelo draagt volgens de begroting 2016 van Regio Twente in 2016 € 3.088.000 bij. In 2015 was dit nog € 3.124.000.
6. Prestaties – effecten	Uitvoeren van taken op terrein van gezondheid en recreatie.
7. Voortgang	Het proces 'Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking in Twente' bepaalt de nieuwe regeling en wat ervoor nodig is om Regio Twente voor te bereiden op de toekomst.
8. Risico's en kansen	De regiораad besluit in meerderheid tot extra uitgaven die daarmee verplicht zijn voor alle deelnemende gemeenten.
9. Ontwikkelingen	In 2016 gaat de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) haar tweede jaar in, krijgt 'Shared Services netwerk Twente' (SSNT) dat gericht is op 'werken voor de Twentse overheid' en 'informatiehuishouding zonder belemmeringen' een plaats in de vernieuwde vorm van samenwerking, wordt Kennispunt Twente van Almelo, Hengelo, Enschede en Regio Twente geëvalueerd en overige werkzaamheden zo efficiënt en effectief mogelijk voortgezet. 2016 is het voorlaatste jaar van de 'Agenda van Twente' en bijbehorende 'Innovatiesprong Twente' die onze kennisregio duurzaam moet versterken.

Beoordeling financiële positie

Groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandsvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Reservering voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	

Bestuurscommissie Netwerkstad Twente (gevestigd te Enschede):

Dit is een regeling waarin de gemeenten Enschede, Hengelo, Almelo, Oldenzaal en Borne participeren. De Bestuurscommissie kent geen eigen begroting. Deze loopt via de Regio Twente. Wethouder Bron vertegenwoordigt de gemeente Hengelo. Daarnaast participeren diverse wethouders in afstemmingsberaden en portefeuillehouders overleggen binnen hun aandachtsgebied.

Veiligheidsregio Twente (gevestigd in Enschede):

Verbonden partij	Informatie

1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling.
2. Doel	In de Veiligheidsregio Twente (VRT) werken de brandweer, de geneeskundige hulpverlening (GHOR), de politie en de 14 Twentse gemeenten samen aan een veilige regio Twente.
3. Partijen	14 Twentse gemeenten.
4. Bestuurlijk belang	De burgemeester heeft zitting in het Dagelijks en Algemeen Bestuur.
5. Financieel belang	De bijdrage bedraagt € 5.903.000 voor 2016. Dat was in 2015 € 5.874.000.
6. Prestaties – effecten	De VRT zet zich in voor effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen. De VRT regelt de aanpak van grote ongelukken, rampen en crises zoals overstromingen, uitbraak van besmettelijke ziektes en terrorisme.
7. Voortgang	Invulling van de bezuinigingen bij de VRT levert vertraging op.
8. Risico's en kansen	Het Algemeen Bestuur besluit in meerderheid tot extra uitgaven waarmee de gemeente Hengelo niet akkoord is. Op grond van de gemeenschappelijke regeling moeten alle gemeenten meebetalen. Dus de kans bestaat dat Hengelo tekorten op de begroting moet incasseren voor extra bijdragen voor beleid waarmee de gemeente niet akkoord is.
9. Ontwikkelingen	In de begroting 2016 van de VRT wordt voorgesteld voor de doorberekening van de lasten over de 14 gemeenten uit te gaan van de Cebeon-norm, deels gelinkt aan het gemeentefonds. Dat betekent een licht positief verdeeffect voor Hengelo. Desondanks stijgt de jaarlijkse bijdrage.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandsvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

Euregio (gevestigd in Gronau):

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
2. Doel	Doel is grensoverschrijdende samenwerking entameren en bevorderen en daarvoor de nodige subsidiegelden aantrekken.
3. Partijen	Nederlandse en Duitse gemeenten.
4. Bestuurlijk belang	Twee raadsleden hebben zitting in het Algemeen Bestuur.
5. Financieel belang	Onze bijdrage is 30 cent per inwoner.
6. Prestaties – effecten	O.a. Uitvoering INTERREG programma.
7. Voortgang	
8. Risico's en kansen	De Euregio is een financieel zeer gezond bestuursorgaan met een goede reservepositie.
9. Ontwikkelingen	

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente (SWB), gevestigd in Hengelo

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Stichting.
2. Doel	Verzorgt de uitvoering van de sociale werkvoorziening.
3. Partijen	SWB re-integreert voor gemeenten Hengelo, Borne en Hof van Twente medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt. Hierbij kan SWB gebruik maken van eigen werkleerplekken via het werkleerbedrijf.
4. Bestuurlijk belang	Wethouder Ten Heuw heeft zitting in het Dagelijks Bestuur, wethouder Elferink in het Algemeen Bestuur.
5. Financieel belang	Voor 2016 wordt een negatief bedrijfsresultaat van € 330.000 gerekend. Dit kan uit de (nog steeds voldoende aanwezige) reserves worden gedekt.
6. Prestaties – effecten	Van jaar tot jaar dalen de omzetten van het SWB, alsmede de rijksbijdrage. Dit kan gedeeltelijk worden gecompenseerd met lagere (loon)kosten.
7. Voortgang	
8. Risico's en kansen	De risico's van het WSW nemen toe als gevolg van steeds verdergaande bezuinigingen door het rijk en een lagere toegevoegde waarde als gevolg van verslechtering van de economie. Wel kan het versterken van de werkgeversbenadering leiden tot hogere marges.
9. Ontwikkelingen	Rijksbezuinigingen.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

Stadsbank Oost Nederland (vestiging in Stadskantoor Hengelo)

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling, privaatrechtelijke rechtspersoon of anderszins.
2. Doel	Doel van de samenwerking, statutaire doelstelling.
3. Partijen	Gemeenten in Twente en de Achterhoek.
4. Bestuurlijk belang	Wethouder Ten Heuw heeft zitting in het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur.

5. Financieel belang	Op basis van de verwachte loonkosten en prijsontwikkeling zijn de tarieven met 1,38% geïndexeerd. De loonstijging is 1,75%, de prijsstijging 0,5%.
6. Prestaties – effecten	Taken: kredietverstrekking, schuldsanering, uitvoering Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen, bevorderen van spaarzin, geven van voorlichting en advies. Als gevolg van de economische situatie wordt steeds vaker een beroep gedaan door burgers op deze instelling. Dat leidt tot een hogere gemeentelijke bijdrage (gebaseerd op het aantal cliënten afkomstig van een gemeente).
7. Voortgang	
8. Risico's en kansen	De bijdrage kan hoger uitvallen doordat sprake is van een open einde regeling. Als extra klanten zich melden draait de gemeente ervoor op. Er geldt een tarief per cliënt. De afgelopen jaren is het weerstandsvermogen als gevolg van negatieve rekeningresultaten (1,3 mln in 2014) sterk gedaald, hoewel nog wel boven de eigen norm van 15% van de personeelskosten.
9. Ontwikkelingen	

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

weerstandsvermogen	
schuldpositie	
reservepositie	
voorzieningen	
gespaard voor onderhoud	
garantstellingen	
rentelasten	
begroting 2016	
financiële situatie	

Openbaar Lichaam Crematoria Twente (vestigingen in Usselo en Almelo)

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
2. Doel	Exploiteren van crematoria in Twente via BV.
3. Partijen	Twentse en enkele Achterhoekse gemeenten.
4. Bestuurlijk belang	Wethouder Bron is lid van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur. De aandelen van Crematoria Twente BV zijn in handen van het Openbaar Lichaam.
5. Financieel belang	In 2015 en 2016 wordt naar verwachting geen dividend uitgekeerd.
6. Prestaties – effecten	Taken: Het openbaar lichaam bezit de aandelen van Crematoria Twente/Oost Nederland BV. De BV heeft tot taak het in stand houden en exploiteren van de crematoria in de regio. Gemeenten dragen niet bij in de exploitatie, maar ontvangen wel een dividend.
7. Voortgang	
8. Risico's en kansen	Toetreding van buiten kan betekenen dat de winstgevendheid, en daardoor het dividend, vermindert of zelfs wegvalt.

9. Ontwikkelingen	Het OLCT is de enige aandeelhouder van Crematoria Twente BV. Jaarlijks keert Crematoria Twente BV de jaarwinst uit aan het OLCT. Deze doet vervolgens op basis van het aantal cliënten/crematies een voorschot aan de aangesloten gemeenten en een nabetaling in het jaar erop. De strategische beleidsplannen van Crematoria Twente BV voorzien in het opknappen van de vestigingen in Enschede en Almelo en het openen van nieuwe vestigingen in Borne en Oldenzaal. Deze worden gefinancierd door vreemd vermogen. Om dat goedkoop te kunnen aantrekken moet het eigen vermogen van de BV worden versterkt. Dat betekent dat het dividend voor 2015 en 2016 moet worden gepasseerd. Daarna kan weer een bescheiden dividend worden uitgekeerd.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandsvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

Openbaar Lichaam Regionaal Bedrijventerrein Twente (gevestigd in Almelo):

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
2. Doel	Ontwikkelen van het XL Businesspark in Almelo.
3. Partijen	Gemeentes Hengelo, Enschede en Almelo en de provincie Overijssel nemen ieder voor 23% deel, de gemeente Borne voor 8%.
4. Bestuurlijk belang	Wethouder ten Heuw heeft zitting in het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur.
5. Financieel belang	De herziene grondexploitatie sluit per 1 januari 2015 met een tekort van € 19,3 miljoen. Ten opzichte van de grondexploitatie per 1 januari 2014 een verslechtering met € 3,8 mln. Ten behoeve van het tekort heeft de gemeente een voorziening getroffen van € 4,4 miljoen.
6. Prestaties – effecten	
7. Voortgang	Ondernemers wijzen op een voorzichtig economisch herstel en oriënteren zich op de mogelijkheden. Daarbij gaat het om zowel logistieke als industriële bedrijven. De aanwezigheid van een laad- en loskade en de geplande opening van de Combiterminal Twente (C.T.T.) spelen daarbij een belangrijke rol. De gesprekken met bedrijven hebben momenteel betrekking op een groot deel van de kavels in tranche 1 en tranche 3a. De verwachting is dat de prognose die naar voren kwam uit het onderzoek van Ecorys in 2015 wordt gehaald.

8. Risico's en kansen	In het weerstandsvermogen van de gemeente Hengelo zijn risico's opgenomen voor de te onderscheiden exploitaties. Voor het RBT is het risico geschat op € 1,9 miljoen.
9. Ontwikkelingen	De herziene grondexploitatiebegroting sluit met een verwacht tekort (op basis van netto contante waarde). Voornaamste oorzaak: verkoop van percelen duurt langer dan verwacht en daardoor lopen de rentekosten op. Het DB van het OL RBT doet er alles aan om de vooruitzichten te verbeteren, onder meer door de aanleg van een haven en de verlaging van de omslagrente als gevolg van verbeterde omstandigheden op de geld- en kapitaalmarkt. Toch dit heeft niet geleid tot een verbetering van het financiële perspectief. Er zijn nog steeds aanmerkelijke risico's in de verdere ontwikkeling en exploitatie.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandsvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Twente (GBT) (gevestigd in Hengelo):

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling sinds 1 januari 2009.
2. Doel	De gemeentelijke belastingaanslagen, heffingen en retributies op te leggen en te innen voor diverse gemeenten.
3. Partijen	Gemeenten Hengelo, Enschede, Borne, Losser, Haaksbergen, Almelo en Oldenzaal.
4. Bestuurlijk belang	Deelname in het Algemeen en Dagelijks Bestuur.
5. Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage van de gemeente is gerelateerd aan het aantal opgelegde aanslagen. In de begroting 2016 van het GBT wordt de bijdrage van Hengelo geraamd op € 1.643.000. Voor 2015 was nog € 1.716.000 geraamd. Voor 2017 wordt een verdere kostenverlaging verwacht.
6. Prestaties – effecten	Door de samenwerking worden efficiencyvoordelen behaald, die weer terugvloeien naar gemeenten in de vorm van een lagere bijdrage.
7. Voortgang	Er wordt nog niet uitgegaan van toetreders per 2016, wel één toetreders per jaar in de daarop volgende jaren.
8. Risico's en kansen	
9. Ontwikkelingen	Op termijn wellicht een verdere uitbreiding van het aantal deelnemende gemeenten.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Vorzieningen	
gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
begroting 2014	
financiële situatie	

6.6.3 Verbonden partijen – Verenigingen

VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Vereniging.
2. Doel	Belangenbehartiging van de ruim 400 NL gemeenten.
3. Partijen	Alle Nederlandse gemeenten.
4. Bestuurlijk belang	Hengelo is vertegenwoordigd in diverse commissie en regionale organen van de VNG Overijssel.
5. Financieel belang	Jaarlijks moet een contributie van ongeveer € 100.000 worden afgedragen, gebaseerd op een bedrag per inwoner.
6. Prestaties – effecten	
7. Voortgang	
8. Risico's en kansen	Als gevolg van de aankomende bezuinigingen is de bijdrage van gemeenten aan de VNG bevroren op het huidige niveau. De VNG heeft de tering naar de nering gezet, maar kent nog steeds een gezonde reservepositie.
9. Ontwikkelingen	

VEGANN (Vereniging aandeelhouders Essent Noord Nederland)

De Vegann functioneert als vertegenwoordiger van de belangen van de aandeelhouders van onder meer Enexis NV. De Gemeente Hengelo is lid van deze vereniging. Géén vertegenwoordigers in het bestuur, voortsnog géén contributieverplichtingen.

6.6.4 Verbonden partijen – Overige verbonden partijen

Warmtenet BV i.o. (gevestigd in Hengelo)

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	BV in oprichting.
2. Doel	Exploiteren van een warmtenet.
3. Partijen	Gemeente Hengelo en Provincie Overijssel.
4. Bestuurlijk belang	Voortsnog directe aansturing door college en raad.
5. Financieel belang	Ná oprichting BV aandelenkapitaal van € 3,6 miljoen. Vòòr oprichting BV gehele investering in WNH (meer dan € 12 miljoen). Daarnaast is op 24 juni jl. door de gemeenteraad besloten om een extra krediet van circa € 14 miljoen beschikbaar te stellen.
6. Prestaties – effecten	
7. Voortgang	Aantal aansluitingen groeit langzaam.

8. Risico's en kansen	De risico's zijn groot. Het grootste risico is een verdere daling van de energieprijzen, gevolgd door het achterblijven van het aantal aansluitingen. Wanneer de BV een feit is kan de gemeente slechts worden aangesproken voor de inbreng in het aandelenkapitaal, tot die tijd is de gemeente volledig aansprakelijk voor de gedane investeringen. Wanneer het warmtenet aan een derde wordt verkocht voor een prijs beneden de boekwaarde moet dit verlies onmiddellijk in de jaarrekening worden verantwoord.
9. Ontwikkelingen	De BV is nog steeds in oprichting, het is de bedoeling dat de oprichting in 2016 daadwerkelijk wordt gerealiseerd. De raad heeft (in juni 2009) de bereidheid uitgesproken om voor een bedrag van € 3,57 miljoen euro aandelen aan te houden in de BV. Er is geen sprake van ontoelaatbare staatssteun. Na aanpassing van de Europese regelgeving omtrent staatssteun kon een opgestarte procedure worden geëindigd. Nog steeds wordt naarstig gezocht naar een derde partij, die risicodragend wil participeren.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandsvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

WTC (Stichting World Trade Center Twente, gevestigd in Hengelo)

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Stichting.
2. Doel	De missie van het World Trade Center (WTC) Twente is het bevorderen van internationale activiteiten in haar werkgebied; de Euregio. Datzelfde geldt voor uitwisselen van kennis en ervaring met het internationaal zakendoen tussen ondernemers, overheden en kennisinstellingen in haar werkgebied.
3. Partijen	Diverse overheden en bedrijven.
4. Bestuurlijk belang	Bestuurlijke vertegenwoordiging.
5. Financieel belang	De verstrekte lening is omgezet in een achtergestelde renteloze en aflossingsvrije lening. Dat geeft de Stichting weer enige lucht op de activiteiten uit te bouwen.
6. Prestaties – effecten	
7. Voortgang	
8. Risico's en kansen	Grote onzekerheden.
9. Ontwikkelingen	Businessplan.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandsvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

Twente Milieu (vestigingen in Almelo, Enschede en Hengelo)

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	NV.
2. Doel	Verwerking, scheiding en hergebruik van afval.
3. Partijen	Betreft een samensmelting van gemeentelijke reinigingsdiensten uit Almelo, Enschede, Hengelo en Oldenzaal. In 1997 is het bedrijf opgericht, waarbij deze gemeenten aandeelhouder werden. Op 1 januari 1998 traden de Hof van Twente-gemeenten toe, en in 2013 de gemeente Borne, waardoor het bedrijf op dit moment zes gemeentelijke aandeelhouders kent.
4. Bestuurlijk belang	De gemeente wordt als aandeelhouder vertegenwoordigd door wethouder Elferink.
5. Financieel belang	Pas in 2015 wordt voor het eerst dividend ontvangen uit deze participatie. Dat komt omdat de aandeelhouders hebben besloten eerst de solvabiliteit om een gewenste niveau van minimaal 30% te brengen. Indien de solvabiliteit de 30% overschrijdt wordt in eerste instantie gestreefd naar tariefsverlaging.
6. Prestaties – effecten	Twente Milieu zet efficiëncy, lage tarieven en vooral milieubesparende maatregelen voorop ten koste van de winstdoelstellingen. Dat betekent dat fors geïnvesteerd wordt in afvalinzameling volgens de 'ladder van Lansink'.
7. Voortgang	Een nieuw strategisch beleidsplan wordt uitgewerkt.
8. Risico's en kansen	De gemeente loopt slechts risico op het ingebrachte eigen vermogen.
9. Ontwikkelingen	

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandsvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

Gemeenschappelijke regeling Afvalbrengpunt Hengelo

Regeling tot het medegebruik van het gemeentelijk afvalbrengpunt, oorspronkelijk aangegaan met de gemeente Borne en de in de Hof van Twente opgegaane gemeenten Ambt en Stad Delden.

NV Wonen Boven Winkels

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	NV.
2. Doel	Deze NV is na een raadsbesluit van 11 maart 2008 opgericht door Woningstichting Welbions en de gemeente Hengelo en heeft tot doel het wonen boven winkels te stimuleren om daarmee een verbetering van de kwalitatieve uitstraling en de leefbaarheid van de binnenstad te bewerkstelligen.
3. Partijen	Gemeente Hengelo en Welbions.
4. Bestuurlijk belang	Wethouder Elferink vervult de rol van aandeelhouder (artikel 2 Aandeelhoudersovereenkomst 2008).
5. Financieel belang	Er is een startkapitaal van € 1.300.000, waarvan de helft van de gemeente Hengelo. Met een gemeentelijke bijdrage van € 650.000 uit de GSB-middelen.
6. Prestaties – effecten	
7. Voortgang	Onderzoeken of de effectiviteit kan worden vergroot door aan te haken bij één of wellicht meerdere van de op economische grondslagen gestoelde binnenstadsontwikkelingen.
8. Risico's en kansen	
9. Ontwikkelingen	

6.6.5 Verbonden partijen – Deelnemingen

Zowel bij de realisatie en exploitatie van het bedrijventerrein Westermaat Campus als bij de planvoorbereiding van het Hart van Zuid, wordt intensief samengewerkt met private partijen. In dit kader zijn de volgende rechtspersonen opgericht:

Hart van Zuid

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	Associatie zonder rechtspersoonlijkheid
2. Doel	Ontwikkeling Hart van Zuid.
3. Partijen	Van Wijnen Groep NV en Gemeente Hengelo.
4. Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging door verantwoordelijke wethouder.
5. Financieel belang	Gemeente en Van Wijnen delen voor 50% in het resultaat. Hart van Zuid staat te boek als een grondcomplex.
6. Prestaties – effecten	Het plan Hart van Zuid levert zowel op (eu)regionaal niveau als op nationaal niveau een belangrijke bijdrage aan een duurzame versterking van de economische structuur. Daarvoor wordt in de Stationsomgeving een internationaal vestigingsmilieu gecreëerd voor bedrijven en instellingen gebaseerd op de aanwezige, kansrijke kennisintensieve bedrijven, toevoeging van kennisinstituten, vestiging van het WTC Twente en verbetering van de bereikbaarheid. De aanleg en upgradering van nieuwe en bestaande weginfrastructuur, de upgradering van het station, de vernieuwing van het busstation en de uitbreiding van accommodaties voor stalling van fietsen en auto's maken van het Centraal Station Twente een (eu)regionaal knooppunt.

	Het leefmilieu in het zuidelijke stadsdeel wordt duurzaam bevorderd. De sociale en ruimtelijke kwaliteit wordt versterkt, een gedifferentieerd woning- en voorzieningenaanbod wordt gerealiseerd en de openbare ruimte wordt duurzaam ingericht. Op dit moment zijn deze effecten nog niet bereikt omdat de uitvoering van diverse deelprojecten gefaseerd ter hand wordt genomen.
7. Voortgang	De ontwikkeling van Hart van Zuid verloopt trager dan was voorzien. Samenwerkende partijen Hart van Zuid zijn met elkaar in gesprek over een herijking van de samenwerking.
8. Risico's en kansen	Het risico dat een negatieve boekwaarde blijft staan is onverminderd groot. De Gemeente Hengelo heeft hiervoor een voorziening getroffen.
9. Ontwikkelingen	In de vergadering van 26 juni 2003 besloot de raad in te stemmen met de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) Hart van Zuid met Heijmans IBC Vastgoedontwikkeling B.V. en de Van Wijnen Groep N.V. Deze SOK regelt de randvoorwaarden, uitgangspunten en de besluitvormingsprocessen, waaronder een langjarige samenwerking, die aangegaan kan worden voor de locatieontwikkeling, de vastgoedontwikkeling en de vastgoedrealisatie van het exploitatiegebied Hart van Zuid. Heijmans trok zich in 2003 terug. Van Wijnen Groep N.V. en de gemeente werkten de afgelopen jaren samen aan de herontwikkeling van Hart van Zuid. Van Wijnen Groep NV en de gemeente zijn op dit moment, onder leiding van een onafhankelijke deskundige, met elkaar in gesprek over een herijking van de samenwerking. Door partijen is aangegeven dat de gekozen organisatiestructuur door middel van een projectbureau Hart van Zuid ontmanteld dient te worden. Echter, partijen hebben nog geen duidelijke beslissing genomen over het vervolg van hun samenwerking in Hart van Zuid. De ontmanteling kan pas definitief doorgang vinden op het moment dat meer duidelijkheid ontstaat over de wijze waarop de samenwerking herijkt wordt.

Bank Nederlandse Gemeenten (gevestigd in Den Haag)

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	NV.
2. Doel	Behartiging van de bancaire zaken van onder meer de Nederlandse gemeenten.
3. Partijen	De staat der Nederlanden bezit 50% van de aandelen.
4. Bestuurlijk belang	De Gemeente Hengelo bezit ongeveer 0,5% van de aandelen.
5. Financieel belang	De dividendraming moest na tegenvallende jaarcijfers over 2014 worden bijgesteld naar € 100.000.
6. Prestaties – effecten	
7. Voortgang	
8. Risico's en kansen	Verdere aanscherping van de wetgeving en invoering van het verplicht schatkistbankieren vormen een bedreiging voor de winstgevendheid van de BNG.

9. Ontwikkelingen	Net als andere banken heeft de Bank Nederlandse Gemeenten te kampen gehad met de gevolgen van de kredietcrisis. De gemeente Hengelo bezit enkele tienden van procenten van de aandelen BNG. In 2012 hebben de aandeelhouders besloten om het dividend te maximeren op 25% van de nettowinst. Dit om het de BNG mogelijk te maken om te voldoen aan de strengere Basel 3-normen. De vooruitzichten voor de winstmarges in de komende jaren zijn redelijk. De Basel 3 richtlijnen vereisen een eigen vermogen van minimaal 3% van het uitgezette leningbedrag. Indien het verminderen van de winstuitkering niet voldoende is om aan de richtlijnen te voldoen wordt overwogen om achtergesteld eigen vermogen uit te geven. De komende jaren ondervindt de BNG naar verwachting de gevolgen van de invoering van de Bankenbelasting. Over 2012 moest die voor het eerst worden afgedragen aan de fiscus. Bovendien valt een deel van de markt weg door het verplichte schatkistbankieren, dat vanaf 1 januari 2014 aan de decentrale overheden en gemeenschappelijke regelingen is opgelegd. De BNG is afgewaardeerd naar een AA+ rating, maar dat geldt ook voor de Staat der Nederlanden. De BNG blijft derhalve een uiterst solide bank.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandsvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

Enexis N.V. (gevestigd in Rosmalen)

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	NV.
2. Doel	Netwerkbeheer.
3. Partijen	Provincies en gemeenten bezitten de aandelen.
4. Bestuurlijk belang	
5. Financieel belang	De gemeente bezit 0,216% van de aandelen.
6. Prestaties – effecten	Enexis blijft een gezond bedrijf met een solvabiliteit van 50%.
7. Voortgang	Enexis Holding N.V. opereert in een gereguleerde markt, onder toezicht van de Autoriteit Consumenten & Markt (ACM). Elke drie jaar stelt de ACM de maximale tarieven vast. In die periode gaan de gereguleerde tarieven in drie stappen omlaag als gevolg van lager ingeschatte kapitaalskosten (WACC). Enexis faciliteert de transitie naar duurzame energie. Voor het functioneren van de samenleving is dat dermate belangrijk dat het publiek belang van Enexis alleen maar toeneemt.
8. Risico's en kansen	De Gemeente Hengelo loopt slechts risico voor het te ontvangen dividend. De aandelen hebben geen boekwaarde.

9. Ontwikkelingen	De dividenduitkering in de komende jaren bedraagt 50% van de nettowinst. Dat betekent voor Hengelo een dividend van € 260.000.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
begroting 2016	
financiële situatie	

Claim Staat Vennootschap BV / Verkoop Vennootschap BV:

Doelstelling:

- namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RWE;
- het geven van instructies aan de escrow agent wat betreft het beheer van het bedrag dat in het General Escrow Fonds is gestort.

Beleidsvoornemens:

De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims (die door RWE tot uiterlijk 30 september 2015 kunnen worden ingediend) worden afgewikkeld.

Op 30 september 2015 vlt automatisch het gedeelte van het General Escrow Fonds vrij waarvoor RWE geen claims heeft ingediend. Gelet op de afhandeling van lopende claims en nog eventueel tot door RWE in te dienen claims, kan over de omvang van deze vrijval nog geen uitspraak worden gedaan. Planning is om in de 2^e helft van 2015 de discussies met RWE over de ingediende claims af te ronden. De vennootschap kan daarmee eind 2015 (mogelijk begin 2016) worden geliquideerd. Een positief liquidatiesaldo valt vrij aan de aandeelhouders.

Financiële risico's:

Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van RWE als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven en tot het maximale bedrag (EUR 440 mln.) dat nog in het General Escrow Fonds resteert.

Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW.

Eventuele voorzieningen die nog opgenomen zijn voor deze vennootschap zullen naar verwachting in 2016 voor ongeveer EUR 70 mln. vrijvallen.

1e CSV Amsterdam B.V.

Doelstelling:

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V.. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:

namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;

namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland");

het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.

Beleidsvoornemens:

De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat een eventuele schadeclaim wordt gevoerd tegen de Staat en dat claims (die door Waterland tot 5 jaar na completion (mei 2019) kunnen worden ingediend) worden afgewikkeld.

Financiële risico's:

Het financiële risico is beperkt.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Beleidsvoornemens:

Binnen PBE is nog vanaf medio 2012 een bedrag tussen de € 1,5 en 2,0 miljoen (merendeel aandelenkapitaal) achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen.

Conform de verkoopkoopovereenkomst ("SPA") zal het General Escrow Fonds tot 30 september 2015 blijven staan voor de afwikkeling van potentiële claims van RWE.

De planning is om in de tweede helft van 2015 de discussie met het Ministerie van Economische Zaken te voeren, omtrent de overdracht van de rol van PBE in het hiervoor genoemde convenant. Afhankelijk van de uitkomst van deze gesprekken kan de PBE evenals Verkoop Vennootschap BV en CBL Vennootschap BV begin 2016 geliquideerd worden.

Financiële risico's:

Het financiële risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (€ 1.496.822) (art 2:81 BW).

Vordering op Enexis BV:

Op het moment van overdracht bedroeg de vordering € 1,8 miljard. De vordering is vastgelegd in een leningovereenkomst bestaande uit vier tranches:

1e tranche: € 450 miljoen, looptijd 3 jaar, rente 3,27%

2e tranche: € 500 miljoen, looptijd 5 jaar, rente 4,1%

3e tranche: € 500 miljoen, looptijd 7 jaar, rente 4,65%

4e tranche: € 350 miljoen, looptijd 10 jaar, rente 7,2%

Enexis is gerechtigd om de tranches maximaal één jaar voor einde termijn vervroegd geheel of gedeeltelijk af te lossen. Op basis van de aanwijzing van de minister van Economische Zaken is de 4e tranche van € 350 miljoen geormerkt als mogelijke toekomstige conversie naar het eigen vermogen.

In januari 2012 heeft Enexis de 1e tranche en in oktober 2013 de 2e tranche van de aandeelhouderslening vervroegd afgelost.

Beleidsvoornemens:

Eind december 2014 resteren nog de leningen van de 3e en 4e tranche. Enexis is eventueel gerechtigd de 3e tranche in de periode 30 september 2015 – 30 september 2016 geheel of gedeeltelijk vervroegd af te lossen. Deze tranche wordt in ieder geval uiterlijk 30 september 2016 afgelost. De 4e tranche mag niet vervroegd worden afgelost. Afhankelijk van het resultaat van een aantal financiële ratio's kan de 4e tranche eventueel geconverteerd worden in eigen vermogen.

Financiële risico's:

De aandeelhouders lopen zeer beheerst geachte risico's op Enexis voor de niet -tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis.

Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW.

Vitens

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	NV
2. Doel	Voorziening van drinkwater.
3. Partijen	Diverse gemeenten en provincies in Noord, oost en centraal NL zijn aandeelhouder.
4. Bestuurlijk belang	Hengelo bezit 46.329 aandelen (iets minder dan 1%).
5. Financieel belang	De gemeente Hengelo bezit 46.329c aandelen, ongeveer 0,81%. Omzet en winst ontwikkelen zich volgens verwachting. Gestreefd wordt naar een stabiel dividend. Daarnaast heeft de gemeente een achtergestelde lening open staan.
6. Prestaties – effecten	Stabiele drinkwaterprijs.
7. Voortgang	Eigen Vermogen Vitens: Het eigen vermogen per 31 december 2015 bedraagt naar verwachting € 464,2 miljoen; Het eigen vermogen per 31 december 2016 bedraagt naar verwachting € 488,3 miljoen. Vreemd Vermogen Vitens: Het vreemd vermogen per 31 december 2015 bedraagt naar verwachting € 1.263,3 miljoen; Het vreemd vermogen per 31 december 2016 bedraagt naar verwachting € 1.258,5 miljoen. Resultaat 2016 Vitens: Het verwachte resultaat 2016 bedraagt € 31,5 miljoen; Het verwachte dividend over boekjaar 2016 (uitbetaald in 2017) bedraagt € 12,6 miljoen; Het verwachte dividend per aandeel over boekjaar 2016 bedraagt € 2,18. Solvabiliteit per 31 december 2016 bedraagt 28,0% (per 31 december 2015: 26,9%); Solvabiliteit (inclusief achtergestelde geldleningen) per 31 december 2016 bedraagt 31,6% (per 31 december 2015: 31,2%).
8. Risico's en kansen	
9. Ontwikkelingen	Vitens heeft enkele aanpassingen aan op het gebied van het financieel beleid gedaan en dan met name het dividendbeleid. Tot op heden is dit gekoppeld aan het eigen vermogen. Nu heeft de AVA besloten het dividend te koppelen aan het netto resultaat en een percentage aan dividend uit te betalen tussen de 40% en 75%. Vitens houdt het drinkwatertarief de komende jaren gelijk.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandsvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Vorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

Twence Holding BV (gevestigd op Boeldershoek)

Verbonden partij	Informatie
1. Rechtsvorm	BV.
2. Doel	Afvalverwerking en hergebruik.
3. Partijen	Regiogemeenten.
4. Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder van 15% van de aandelen.
5. Financieel belang	Dividend en vergoeding garantstelling diverse leningen.
6. Prestaties – effecten	
7. Voortgang	
8. Risico's en kansen	De Gemeente Hengelo loopt risico voor het te ontvangen dividend. De aandelen hebben geen boekwaarde. Daarnaast staan de regiogemeenten, waaronder Hengelo, garant voor een aantal in het verleden verstrekte geldleningen. Het afvalcontract loopt tot 2022.
9. Ontwikkelingen	In oktober 2009 heeft de regioraad van de Regio Twente besloten de aandelen Twence over te dragen aan de Twentse gemeenten. Het dividend van Twence is in twee delen geknipt. Het eerste deel, de algemene winstuitkering, geraamd op € 2,5 miljoen (bijna € 3 ton voor Hengelo) wordt naar rato van het aantal inwoners uitgekeerd aan de aandeelhouders. Het bijzondere deel, groot € 8 miljoen, blijft gedurende minimaal 10 jaar beschikbaar voor de Regio Twente ten behoeve van de uitvoering van de Agenda van Twente. Daarbij is afgesproken dat Twence het recht heeft op aanlevering van al het restafval tegen een vastgelegd relatief hoog tarief. Daarnaast kan Twence beschikken over het recyclebare afval, mits een marktconform tarief wordt geboden. De winst over 2014 was voldoende om de bijdrage aan de Agenda van Twente te kunnen voldoen én om het reguliere dividend aan de aandeelhouders te kunnen betalen. Voor 2016 is echter een winstwaarschuwing afgegeven. Inmiddels heeft de daadwerkelijke overgang van de aandelen naar de gemeenten plaatsgevonden. Het dividend voor de Agenda van Twente voor de regio wordt gewaarborgd door een cumulatief preferent aandeel. Twence heeft inmiddels stappen ondernomen om de winstgevendheid voor de toekomst veilig te stellen. Dit in de vorm van een herbouwd strategisch beleidsplan 2016-2019. In het plan wordt ernaar gestreefd om de mogelijkheden tot productie van duurzame energie voor Twence te vergroten.

Beoordeling financiële positie

groen = gunstig, geel = neutraal, oranje = matig, rood = slecht, wit = nvt

Weerstandsvermogen	
Schuldpositie	
Reservepositie	
Voorzieningen	
Gespaard voor onderhoud	
Garantstellingen	
Rentelasten	
Begroting 2016	
Financiële situatie	

6.6.6 Dividenden

	<i>aantal aandelen:</i>	<i>raming 2016:</i>	<i>raming 2015:</i>
BNG NV	174.486	100.000	200.000
Enexis NV	323.314	260.000	220.000
CBL Vennootschap BV		100.000	0
Verkoop Vennootschap BV		0	0
Vordering Enexis BV		0	40.000
PBE BV		0	0
Verkoop PBE			0
Vitens	26.329	125.000	125.000
Twence BV (basis)		300.000	300.000
OL Crematoria Twente		0	0

6.7 Bedrijfsvoering

6.7.1 Organisatie

De context waarin onze organisatie zich bevindt en de doelen die we nastreven zijn volop in ontwikkeling. Naast onze eigen ambities maken ook belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen doorontwikkeling van onze organisatie noodzakelijk:

- Bezuinigingen vragen om scherpe keuzes, continue verbetering en kostenreductie;
- Decentralisaties leiden tot een breder takenpakket en zijn een grote veranderopgave;
- Verwachte krapte op arbeidsmarkt vraagt om het zijn van een aantrekkelijk werkgever;
- Het streven naar optimale dienstverlening vraagt om zelfbewustzijn en excellente taakuitvoering;
- Complexe samenwerkingsvormen (zowel lokaal als regionaal) vergen andere sturing en flexibele inzet van mensen en middelen.

Verandering is de continue factor. Onze opgave is om als organisatie zo wendbaar te zijn dat op ontwikkelingen snel en adequaat wordt gereageerd. Onze organisatie, en daarmee onze medewerkers, moeten toekomstbestendig zijn. De vraag is, of onze huidige denkpatronen, structuren, organisatieprincipes en oplossingsrichtingen hiervoor toereikend zijn. Om in de complexe, turbulente werkelijkheid staande te kunnen blijven is er innovatie en creativiteit nodig in de organisatie. Dit zit niet in structuren of systemen maar in de collectieve kracht van mensen.

Deze collectieve kracht moeten we aanwenden om samen te werken met lef, vanuit de logica van de Hengeloër. Dit is een leidend principe voor onze organisatie. Hier hoort bij dat we keuzes maken en ook voltooien.

Doelen

Bereiken?	Doen?
Een resultaatgerichte, effectieve en efficiënte organisatie	Optimaliseren van de bedrijfsvoering en realiseren van samenhangende sturing door onder andere strategische personeelsplanning.
Een flexibele organisatie met een grote mate van samenwerking, mobiliteit, creativiteit en innovatie	In de organisatie is een aantal thema's opgepakt, die in 2016 verdere aandacht vragen en mogelijk (deels) tot een andere organisatie-opzet gaan leiden: • Transformatie (één centrale toegang en intensievere samenwerking tussen de sectoren Samenleving en Publieks- en Sociale Zaken) • Dienstverlening • Control (inmiddels is er een concerncontroller benoemd) • Fysieke keten • Samen Verder (de samenwerking SWB, gemeenten Hengelo en Hof van Twente). Het vergroten van de inzetbaarheid en mobiliteit van medewerkers en het stimuleren van een lerend klimaat. Aanwezige capaciteit en competenties in kaart brengen en optimaal inzetten. Het stimuleren van innovatie en creativiteit door het stimuleren van persoonlijk leiderschap.

Benutten van samenwerkingsmogelijkheden in Netwerkstad Twente en Regio Twente	Bijdragen aan/inzetten op het project Werken voor de Twentse overheid, dat de volgende deelprojecten kent: • Eén arbeidsvoorwaardenpakket • Regionaal mobiliteits- en opleidingscentrum. • Profileren als één Twentse werkgever op de arbeidsmarkt.

6.7.2 Personeel

Veranderingen in de organisatie en de wijze waarop het personeelsbeleid wordt vormgegeven en uitgevoerd moeten goed op elkaar aansluiten. Een modern personeelsbeleid dat aansluit bij de wensen van werknemers en de organisatiedoelstellingen is een voorwaarde voor goed werkgeverschap en een goed presterende organisatie.

Goed werkgeverschap gaat om meer dan het optimaal benutten en inzetten van de aanwezige competenties en kwaliteiten van medewerkers. Het moet uitnodigen tot ontwikkelen en leren, tot veranderen en verbreden van de inzetbaarheid. Dat laatste is juist in tijden van bezuinigingen, waarin ook ontgroening en vergrijzing optreden, van groot belang. Persoonlijk leiderschap (werken vanuit de eigen passies, talenten en kracht) is hierbij een belangrijk richtinggevend principe dat bijdraagt aan motivatie, effectiviteit en innovatie.

Doelen

Bereiken?	Doen?
Modern en aantrekkelijk werkgeverschap	Zorgdragen voor een prettig werkklimaat, ruime ontwikkelmogelijkheden voor medewerkers en aandacht voor talentontwikkeling. Daarnaast een modern arbeidsvoorwaardenbeleid ontwikkelen.
Vergroten leervermogen en verbreden inzetbaarheid	Diverse activiteiten en programma's binnen de Hengelo Academie en de Twentse School
Vergroten van mobiliteit	Stimulerende maatregelen en adequate begeleiding vanuit het Hengelose Ontwikkel Plein, waar mogelijk in regionaal verband met aandacht voor de rol van leidinggevendenden hierin.
Optimaal benutten van talenten en het stimuleren van persoonlijk leiderschap	Bewustwording van het belang van persoonlijk leiderschap in de organisatie vergroten. Programma voor talentontwikkeling opzetten.
Goede arbeidsomstandigheden (veiligheid, gezondheid en welzijn).	Onderhouden van maatregelen gericht op fysiek en mentaal gezonde medewerkers waaronder extra aandacht voor agressie en geweld.
Een verlaging van het ziekteverzuim naar maximaal 4,5%.	Blijvend aandacht voor de eigen regierol van leidinggevendenden bij (langdurig) verzuim.

6.7.3 Arbeidsvoorwaarden

Modern en aantrekkelijk werkgeverschap vraagt ook om modern arbeidsvoorwaarden-beleid. De uitgangspunten van de CAO geven daarbij de richting aan. In 2014 is de CAO 2013-2016 tot stand gekomen, waarmee een belangrijke stap is gezet richting een moderne en toekomstbestendige CAO. Zo krijgt de medewerker onder andere meer keuzevrijheid door de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB). En zorgt het nieuwe beloningshoofdstuk voor bevordering van mobiliteit en minder regels.

Negen Twentse gemeenten en Regio Twente streven naar één arbeidsvoorwaardenpakket. Dezelfde arbeidsvoorwaarden helpen om de belemmeringen op het gebied van samenwerking, ontwikkeling en mobiliteit weg te nemen. Ook hierbij zijn de uitgangspunten aantrekkelijk werkgeverschap en vereenvoudiging.

Bereiken?	Doen?
Implementatie nieuwe cao	Afspraken uit de cao 2013-2016 (verder) implementeren, waaronder de werktijdenregeling (WTR).
Eén arbeidsvoorwaardenpakket voor deelnemende Twentse organisaties	In overleg met de betrokken partijen de arbeidsvoorwaarden harmoniseren.

6.7.4 Informatievoorziening /-technologie

De organisatie blijft sterk inzetten op het verhogen van de efficiency van de bedrijfsvoering. De samenwerking met andere gemeenten in de regio op het terrein van ICT zal de komende jaren concreet van de grond komen. Uitgangspunt blijft dat we een goede dienstverlening willen bieden aan onze burgers. Het belang van ICT als middel om dit te bereiken neemt nog steeds toe.

Bereiken?	Doen?
Zakensysteem (IRIS) verder optimaliseren/gebruiken	Digitaal zaakgericht werken houdt zich bezig met het efficiënter inrichten van de bedrijfsprocessen én verbeteren van de dienstverlening aan de burgers. Door alle informatie rondom bijvoorbeeld (aan)vragen van burgers en de afhandeling daarvan te koppelen aan één zaak is deze informatie in samenhang beschikbaar. Daardoor kan eenvoudiger intern en extern over de informatie worden gecommuniceerd. Dit gebeurt in het Zaaksysteem (IRIS). In 2016 wordt gewerkt aan een koppeling met backoffice systemen om de informatie rondom de domeinen die gepaard gaan met de drie decentralisaties ook in IRIS beschikbaar te hebben en van daaruit verder naar de betrokkenen of andere systemen te verspreiden. Hetzelfde geldt voor de domeinen Vergunningen en Handhaving. In 2016 gaan we opnieuw nieuwe elektronische formulieren aansluiten op IRIS. Ook zal in 2016 geanalyseerd worden of meer digitale kanaalsturing sturing kan plaatsvinden.
Adequate basisinfrastructuur	Een moderne en robuuste ICT- infrastructuur wordt gerealiseerd in het programma "Roadmap ICT". Dit programma loopt tot en met 2016. In de nieuwe infrastructuur zijn twee rekencentra opgenomen. Deze twee rekencentra ondersteunen de werkplekken van de gemeente Hengelo en Oldenzaal.

Samenwerking in Twente verstevigen en uitbouwen	De samenwerking met Oldenzaal op automatiseringsgebied is een feit en inmiddels worden op het terrein van applicaties (harmonisatie) de nodige stappen gezet. Met Borne en Haaksbergen wordt binnen het Sociale Domein samengewerkt. Met Haaksbergen (concreet) en Hof van Twente (verkennd) zijn contacten om de samenwerking op het terrein van ICT verder uit te bouwen. Hengelo zal deelnemen aan de praktijk pilot TwenteCloud.
(Informatie) voorwaarden scheppen voor de stappen van transitie naar transformatie i.r.t. decentralisaties	In 2015 ligt de focus op de overdracht van taken en bijbehorende informatiekundige opgave. Deze basis is gelegd. 2016 wordt ingezet op de transformatie met de juiste ICT hulpmiddelen te realiseren. Hierbij moet gedacht worden aan harmonisering van de processen binnen het sociale domein en een integrale klantbenadering. Hiervoor moet de ICT voorziening opnieuw worden ingericht, zonder de dagelijkse werkzaamheden te verstoren en de grenzen van privacy te overschrijden.
Informatiebeveiliging	Komende jaren staat het invoeren van de maatregelen die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de BIG (Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten). Onderdeel hiervan vormen de audits op diverse terreinen (o.a. BRP, DigiD en Suwinet). Met name het aspect vertrouwelijkheid met betrekking tot Suwinet zal de komende jaren veel aandacht vragen.
Elektronische dienstverlening	De omgeving, die zorgt voor het beheer van de websites van de gemeente Hengelo, is technisch vernieuwd in het afgelopen jaar. Komende jaren zal de aandacht zich richten op het vernieuwen van de Formulieromgeving. Dan kunnen ook een aantal wensen voor nieuwe formulieren worden gehonoreerd.

6.7.5 Control en auditing

Concern control en auditing ondersteunen het management en de concern control functie bij de continue verbetering van de besturing en de beheersing van de gemeentelijke organisatie. Daarvoor is nodig dat:

- Beleidsvoornemens, planningen en normen voldoende toetsbaar zijn;
- Besluiten in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving worden genomen;
- Planning en control instrumenten er voor zorgen dat producten en diensten op norm en conform verwachtingen worden geleverd;
- Tussentijdse rapportages zo zijn ingericht dat zelfsturend en lerend vermogen van de ambtelijke organisatie wordt gestimuleerd;
- Het bestuur verantwoording af kan leggen over gekozen doelen, gemaakte keuzes, getroffen maatregelen, wijze van uitvoering en gerealiseerde prestaties in de jaarverslagen.

Een organisatie die aan deze voorwaarden voldoet is "In Control".

Doelen

Bereiken?	Doen?
Toetsbare beleidsvoornemens	Evaluatie door multidisciplinaire leesteam van account functionarissen Vaststellen dat de verbeterpunten in de plannen en beleidsvoornemens zichtbaar zijn.

Rechtmatigheid (compliance)	Opstellen, uitvoeren en verbeteren van het Jaarlijks Intern Controle Plan. Inzicht in de rechtmatige uitvoering van de begroting door tussentijdse voortgang rapportages.
Stuurbare sectorjaarplannen	Toezen op Smart geformuleerde beleidsvoornemens, logica, interne consistentie, betrouwbaarheid en relevantie. Toezen op betrouwbaarheid van niet financiële indicatoren als bijvoorbeeld de dienstverlening prestaties.
Betrouwbare management informatie	Beheerafspraken vastleggen van alle centrale informatiesystemen. Ontsluiten van de centrale informatiesystemen via Cognos10 in overleg met het management
Transparante verslaggeving	Opstellen van standaard rapporten in Cognos10 Toetsing van de Maraps door account functionarissen Kennis bevorderen in samenwerking met Hengelo Academy
Versterking van het leervermogen	Aandacht voor risico identificatie Kennis over risicomanagement bevorderen via de opleidingsplannen van de sectoren.
Organisatie In Control	Door ontwikkelen van risicomanagement bij verbonden partijen Uitvoeren van proces-audits Vaststellen dat bij kritische processen de interne beheersmaatregelen aantoonbaar effectief zijn

6.7.6 Inkopen van diensten, leveringen en werken

In de jaren 2016 e.v. gaat er veel gebeuren op het gebied van de inkoopfunctie. Vooral op basis van een aantal initiatieven die vanaf de jaren 2014-2015 zijn ingezet. Een aantal ontwikkelingen op een rijtje:

- In 2015 heeft de Kring van Twentse Gemeentesecretarissen opdracht gegeven onderzoek te doen naar intensiveringsmogelijkheden van de samenwerking op het gebied van inkoop. De resultaten van dat onderzoek zullen vormgeven aan de effectiviteit van de Twentse samenwerking in 2016 e.v.
- In 2015 hebben de Twentse Gemeenten ("Samen 14") voor het eerst te maken gekregen met de resultaten van de inkoopactiviteiten in het kader van de 3 decentralisaties (Sociaal Domein). In 2016 worden keuzes gemaakt voor de daaropvolgende jaren, o.a. op basis van financiële afwegingen. In 2016 wordt ook onderzocht welke extra opdrachten kunnen worden neergelegd bij ons werkleerbedrijf SWB, om de bezuiniging op de gemeentelijke bijdrage te compenseren.
- In 2014 is een nieuwe Europese aanbestedingsrichtlijn in werking getreden, die voor 18 April 2016 zal moeten worden opgenomen in nationale wetgeving (herziening aanbestedingswet). O.a. de verplichting tot het digitaal uitvoeren van het aanbestedingsproces brengt een grote verandering mee in de bedrijfsvoering.
- Onder andere op basis van deze nieuwe aanbestedingswetgeving zal er een update van het uniforme Twentse inkoopbeleid in gang worden gezet.
- In het jaarverslag van de accountant worden jaarlijks een aantal aanbevelingen t.a.v. de inkoopfunctie uitgebracht. Ondanks dat de foutmarge op het inkoopproces binnen de norm is gebleven de laatste jaren, leeft sterk de wens om op dit proces meer grip te krijgen, en zullen de aanbevelingen worden omgezet in concrete acties.

- Grote projecten als de ambtenarenhuisvesting in Lange Wemen en het Warmtenet Hengelo (en zoals al eerder vermeld in het Sociaal Domein) komen ook qua inkoop- en uitvoeringstrajecten in een beslissende fase. Waarbij de (financiële) kansen en risico's door een goede projectmatige aanpak in het inkoopproces kunnen worden beheerst.

Bovenstaande ontwikkelingen leggen de basis voor een effectievere en efficiëntere inkoopfunctie in Hengelo en Twente. Met het inkoopvolume willen we veel bereiken. In eerste instantie een goede kwaliteit qua diensten, leveringen en werken. Daarnaast willen we de lokale en regionale economie bevorderen, innovatie stimuleren en maatschappelijk verantwoord ondernemen aanjagen (SROI en duurzaamheid). Dat gaat uiteraard niet vanzelf, maar in de jaren 2016 e.v. kan geogost worden wat in eerdere jaren is gezaaid.

Bereiken?	Doen?
Kunnen sturen op inkoopresultaten op concern-niveau: in control over het inkoopproces. En uiteindelijk deze resultaten ook kunnen meten.	Het inkoopproces zal een manifestere plek innemen binnen de planning en controlcyclus (jaarplannen, marap, aanbestedingskalender, verplichte inkooptoets, spelregels investeringen, inkoopdashboard, etc.).
De in het inkoopbeleid geformuleerde doelstellingen t.a.v het bevorderen van de lokale en regionale economie, stimuleren van innovatie, maatschappelijk verantwoord ondernemen (SROI en duurzaamheid).	Het in de bedrijfsvoering effectief implementeren van de inkoopfunctie op basis van de uitvoeringsnotitie. Deze maatregelen leiden ook tot registratie van resultaten (financieel beheersysteem, ICT).
Bewuste keuzes in het Sociaal Domein: innovatieve zorg inkopen in relatie tot financiële uitdagingen.	Het organiseren van een goede wisselwerking tussen de inkooporganisatie binnen het sociaal domein en concerninkoop/concerncontrol.
Regionale samenwerking verder optimaliseren.	Uitvoering geven aan het onderzoek van de Kring Twentse Gemeentesecretarissen en/of de invulling geven aan de (inkoop)samenwerking binnen het Twentebedrijf.

6.7.7 Huisvesting

In maart 2013 heeft de gemeenteraad het Definitief Ontwerp (DO) voor het nieuwe stadskantoor en de verbouwing van het stadhuis vastgesteld.

Op basis van het DO zijn de omgevingsvergunningen voor het stadskantoor en het stadhuis aangevraagd en verleend, zijn de bouwkundige en installatiebestekken opgesteld en heeft de eerste fase (de selectiefase) van de Europese aanbesteding van de uitvoering plaatsgevonden.

Het project - en daarmee ook de aanbesteding - is echter tijdelijk stilgelegd. Op basis van het Coalitieakkoord 2014-2018 heeft de raad een Bestuurlijke Opdracht verstrekt voor een onderzoek naar alternatieve huisvestingsmogelijkheden in één of meer bestaande panden in de binnenstad. Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek heeft vervolgens een nader, verdiepend onderzoek naar één van de alternatieven plaatsgevonden. In juni 2015 heeft de gemeenteraad geconcludeerd dat doorgaan met het project voor huisvesting in Lange Wemen de beste optie is en daarvoor heeft de raad dan ook gekozen.

Tegelijk heeft de raad echter aangegeven dat met de uitvoering van de (ver)bouw gewacht dient te worden totdat ook de commerciële ontwikkeling in Lange Wemen van de grond komt, tenzij er overtuigende redenen zijn (bijvoorbeeld financiële) om deze koppeling los te laten en eerder te beginnen met de bouw van het nieuwe stads kantoor en de (definitieve) verbouwing van het stadhuis.

Als gewacht wordt met de bouw van het nieuwe stads kantoor, blijft de huisvesting aan de Hazenweg voorlopig gehandhaafd. In dat geval moet er wel een aantal noodzakelijke bouwkundige en installatietechnische maatregelen worden getroffen aan het stadhuis en aan het stads kantoor aan de Hazenweg.

Indien wordt besloten om de bouw van een nieuw stads kantoor en de verbouwing van het stadhuis in "Lange Wemen" zonder verdere vertraging te realiseren, zal de Europese aanbesteding van de uitvoering begin 2016 kunnen worden afgerond, zodat rond maart 2016 kan worden gestart met de uitvoering. Door de opgelopen vertragingen moeten er aanvullende kosten voor projectleiding worden gemaakt. Voor de dekking van deze kosten wordt dan een voorstel gedaan.

Bereiken?	Doen?
<i>Bij uitstel van de realisatie van gemeentelijke huisvesting in Lange Wemen:</i> a) Noodzakelijke maatregelen aan het stadhuis treffen b) Geschikt maken van de huisvesting aan de Hazenweg voor een langer verblijf voor onbepaalde tijd	• Verlenging huurcontract Hazenweg • Concrete kostenramingen voor de bedoelde maatregelen opstellen en de middelen hiervoor beschikbaar laten stellen • Ontwerpen en bestekken laten opstellen • Vergunningaanvragen indienen • (Europese) aanbesteding van de werken • Realiseren tijdelijke huisvesting voor de functies van het stadhuis • Ontruiming stadhuis • Start met uitvoering
<i>Bij onverwijlde realisatie van gemeentelijke huisvesting in Lange Wemen:</i> Start met uitvoering van de nieuwbouw stads kantoor en met de asbestsanering en verbouwing van het stadhuis	• Dekking van de aanvullende kosten van projectleiding regelen • Gunningsfase van de Europese aanbesteding afronden met definitieve keuze van uitvoerende partijen • Sloop panden aan de Deldenerstraat en start uitvoering nieuwbouw stads kantoor • Realiseren tijdelijke huisvesting voor de functies van het stadhuis • Ontruiming stadhuis • Start asbestsanering stadhuis

6.8 Investerings

De wet verplicht niet tot het jaarlijks opnemen van een paragraaf investeringen in de Beleidsbegroting en de Jaarstukken. Als uitvloeisel van de Nota 'Spelregels voor investeringen' wordt bij de begroting een paragraaf gevoegd over het investeringsprogramma van de gemeente Hengelo. In het verleden werd er in deze paragraaf enkel ingegaan op de ontwikkeling van de Algemene Reserve Investerings (ARI). Om meer inzicht te verschaffen in het totaal van de investeringen is deze paragraaf opgenomen in deze begroting. Een belangrijk onderdeel hierin is de een integraal Meerjarig Investeringsplan (MIP).

Een MIP is onderdeel van een Planning- en Control instrumentarium, waarmee de gemeente inzicht krijgt in de consequenties van het investeringsbeleid voor de gemeentelijke balans en de gemeentelijke schuld in de toekomst. Dit planning- en control instrumentarium is in ontwikkeling en zal naar verwachting in 2016 afgerond worden, mede met behulp van een nieuw financieel informatiesysteem.

De financiële gevolgen van de diverse investeringen, zijn daar waar ze neerslaan in de begroting 2016, verwerkt in de betreffende programma's. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op investeringen in het algemeen en daarna op de ontwikkelingen in de Algemene Reserve Investerings (ARI).

6.8.1 Investerings - algemeen

Een belangrijk onderdeel van de kader stellende rol van de raad is de Beleidsbegroting. Een voornaam bestanddeel van de Beleidsbegroting betreft de investeringen. Door het college is in 2014 de nota 'Spelregels voor investeringen' vastgesteld, waarna de raad erover is geïnformeerd. De nota bevat onder andere maatregelen die leiden tot een betere beheersing van de investeringen en de ermee samenhangende lasten. Verder beoogt deze nota een betere en (concern)bredere afweging van verschillende investeringsalternatieven.

Gemeenten investeren, bijvoorbeeld, in de wettelijke en noodzakelijke instandhoudings-taak (vervangingen in de openbare ruimte), in maatschappelijk vastgoed, in sociaal-culturele en maatschappelijke voorzieningen, in milieumaatregelen en in infrastructuur. Ook worden investeringen gedaan in de bedrijfsvoering van de gemeente, zoals het gemeentelijk wagenpark en automatisering. Een aparte categorie betreft de investeringen in de grondcomplexen. Hierover wordt de raad apart geïnformeerd middels de jaarlijkse herzieningen van de grondexploitaties.

De impact van de investeringen op de Beleidsbegroting en de bedrijfsvoering is groot. Investerings leggen voor meerdere jaren een beslag op de schaarse begrotingsruimte. Daarom zijn de volgende aspecten bij besluitvorming van groot belang.

Keuzes :	wel of niet investeren
Prioriteren:	investeren in alternatief A of alternatief B
Fasering:	op welke termijn moet worden geïnvesteerd of vervangen

Meerjarig Investeringsplan (MIP)

In bijlage 8.10 treft u een gedetailleerd meerjarig overzicht van alle lopende en voorgenomen investeringen. Dit plan vormt sinds de Beleidsbegroting 2015-2018 een nieuw onderdeel. Het geeft inzicht in de volumes van de voorgenomen investeringen en de fasering ervan. In de jaarstukken wordt ter vergelijking en verantwoording een soortgelijk overzicht opgenomen. Dit investeringsplan is realistisch en haalbaar in tijd en capaciteit. In het investeringsplan wordt per investering aangegeven of het een vervangingsinvestering is of niet. Het meerjarig investeringsplan bevat vanzelfsprekend ook uitgestelde of vertraagde investeringen uit eerdere jaren.

Een raadsbesluit voor het vrijgeven van de investering is noodzakelijk bij ten minste die voorstellen met een aanmerkelijk financieel, beleidsinhoudelijk of maatschappelijk belang. Deze investeringen behoeven ook meer informatie dan in het investeringsplan wordt vermeld. Deze informatieverstrekking is het voornaamste doel van een dergelijk raadsbesluit. Natuurlijk speelt ook de afweging van nut en noodzaak in een dergelijk raadsbesluit maar op hoofdlijnen vindt deze afweging al plaats voordat een investering in het investeringsplan wordt opgenomen.

Daarnaast wordt er op dit moment gewerkt aan het inrichten van een project-administratie in het nieuwe financiële systeem. Op deze manier hopen we nog meer grip te krijgen op de majeure projecten en betere management en sturingsinformatie te verkrijgen. Onderdeel van deze nieuwe werkwijze is dat dat raad bij het vaststellen van de herziening grondexploitaties ook de onderliggende investeringen vrijgeeft. Vrijgeven wil zeggen dat het College de investering kan gaan uitvoeren binnen de vastgestelde kaders van de herzieningen. Door deze vereenvoudiging worden de afzonderlijke investeringskrediet aanvragen voor de grondexploitaties overbodig.

Naar het zich thans laat aanzien zal het zwaartepunt van de investeringen in 2016 liggen bij de volgende projecten:

- Warmtenet Hengelo; in juni 2015 is door de gemeenteraad besloten tot een krediet van 14 miljoen. Het gaat om het realiseren van de kern van het project, de zogenaamde 'backbone'.
- Sports Centre Hengelo; dit project zal naar verwachting eind 2015 in uitvoering kunnen worden genomen waarbij het zwaartepunt van de investering in 2016 ligt. Na afronding van dit project zal het FBK stadion en de directe omgeving daarvan veel beter bij de wijk zijn betrokken en de functionaliteit van het gebied aanzienlijk toenemen.
- Reconstructie Enschedesestraat; dit project is onlangs in uitvoering genomen en zal gedurende heel 2016 doorlopen. Het betreft het tracé inclusief de kruising Kuipersdijk-Enschedesestraat tot en met de kruising Drienerstraat-Enschedesestraat. Hiermee wordt de Enschedesestraat als belangrijke oostelijke entree van de binnenstad zowel functioneel als qua uitstraling enorm verbeterd.

De reconstructie van de Deurningerstraat met vrijliggende fietspaden in combinatie met rioolverzwaring is in voorbereiding en zal, vanwege de veiligheid, ook in 2016 tot uitvoering komen. Het daarvoor benodigde investeringskrediet is nog niet op de bijgevoegde meerjarige investeringslijst opgenomen. Op korte termijn zullen wij uw raad een voorstel doen toekomen, waarin ook in de dekking wordt voorzien.

In het meerjarenoverzicht is nog geen rekening gehouden met de grote investeringen in het kader van de BO "Toekomst Twentebad". Deze lasten zijn vooralsnog op een algemene stelpost geraamd in afwachting van concretisering van de (krediet)voorstellen, duurzame besparingsmaatregelen etc. In de laatste maanden van 2015 worden de voorstellen aan uw gemeenteraad voorgelegd.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel 6.3 van deze Beleidsbegroting, wordt nader ingegaan op het onderhoud en de instandhouding van de investeringen in de openbare ruimte. Ook benoemt deze paragraaf een aantal belangrijke investeringen en projecten.

6.8.2 Ontwikkelingen Algemene Reserve Investerings (ARI)

Met de vaststelling van de begroting 2009 is de Algemene Reserve Investerings (ARI) ingesteld. In de Kadernota 2009-2012 is de eerste inventarisatie van via ARI te dekken investeringen gemaakt. Deze inventarisatie is naderhand geactualiseerd, mede naar aanleiding van de maatregelen in het kader van:

- de versoberingsmaatregelen, die zijn vastgesteld bij de begrotingsbehandeling 2011;
- de maatregelen op basis van "Vernieuwen en bezuinigen", die zijn vastgesteld bij de begrotingsbehandeling 2012;
- de verlaging van het rente-omslagpercentage in de begroting 2014-2017, waardoor de toevoeging aan de reserve ARI is verlaagd.

Deze maatregelen leiden tot het volgend bijgesteld overzicht van de ARI-investerings:

Omschrijving	Netto-investerings-Bedrag	(gewijzigd) gereed	looptijd
Centraal Station Twente	3.000.000	2016	n.v.t.
Uitvoering n.a.v. Binnenstadsdebat	647.100	2018	divers
Stadskantoor/Stadhuys fase 1 (t.l.v. algemene middelen)	22.189.600	2017 e.v.	divers
Winkelcentrum Esrein-Hart van Zuid, inrichting openbare ruimte	1.450.000	2015	n.v.t.
Evaluatie 30 km/uur gebieden (kleine aanpassingen)	60.000	2016 e.v.	n.v.t.
Weusthagpark 7 km fietspad	0	n.v.t.	n.v.t.
Weusthagpark 5 km wandelpad	0	n.v.t.	n.v.t.
HOV Kruispunt Kuipersdijk	3.880.000	2017	30
HOV Enschede centrum – Hengelo Centrum overig deel	0	n.v.t.	n.v.t.
Toegankelijkheid bushaltes	0	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	31.226.700		

Toevoeging aan de reserve ARI

Conform eerdere besluitvorming zijn er in de begroting 2016-2019 geen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve ARI geraamd. Indien er vanaf 2016 nieuwe onttrekkingen plaatsvinden dan zullen we dit eerst ter besluitvorming voorleggen aan uw raad.

- 7. FINANCIËLE TOELICHTING -

Totaaloverzicht programmabegroting 2016-2019							
<i>exploitatie</i>		Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
<i>bedragen x € 1.000</i>		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lasten (excl. mutaties reserves)		-250.154	-272.345	-246.148	-263.167	-255.613	-252.678
Toevoegingen aan de reserves		-19.439	-13.964	-19.572	-14.926	-15.279	-15.569
Totaal lasten		-269.594	-286.309	-265.720	-278.093	-270.892	-268.247
Baten (excl. mutaties reserves)		251.982	274.984	257.618	269.200	261.978	259.843
Onttrekkingen aan de reserves		18.904	10.936	8.370	9.126	8.919	8.971
Totaal baten		270.886	285.920	265.988	278.326	270.897	268.814
Saldo		1.292	-389	267	233	5	568

7.1 Programmabegroting 2016

exploitatie bedragen x € 1.000		Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Economie, werk en inkomen	1	-72.749	-71.860	-71.191	-71.024	-71.197	-72.384
Onderwijs en Jeugd	2	-21.504	-39.093	-37.072	-35.799	-35.728	-35.916
Welzijn en Zorg	3	-25.342	-38.172	-36.607	-35.801	-35.571	-35.568
Sport en Cultuur	4	-16.023	-15.404	-15.059	-15.163	-15.041	-15.186
Ruimtelijke ontwikkeling en Mo	5	-9.525	-9.327	-8.843	-8.928	-8.896	-8.838
Beheer openbare ruimte en Du	6	-37.399	-38.738	-36.470	-37.212	-38.037	-38.209
Bestuur, Veiligheid en openbar	7	-18.084	-18.242	-17.704	-17.745	-17.532	-17.479
Financiën	8	-49.528	-41.508	-23.203	-41.495	-33.611	-29.098
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)		-250.154	-272.345	-246.148	-263.167	-255.613	-252.678
Economie, werk en inkomen	1	54.725	37.054	38.021	39.166	40.249	41.325
Onderwijs en Jeugd	2	3.331	2.504	2.179	2.181	2.181	2.179
Welzijn en Zorg	3	3.508	2.423	2.419	2.419	2.419	2.419
Sport en Cultuur	4	3.728	3.381	3.342	3.347	3.351	3.351
Ruimtelijke ontwikkeling en Mo	5	3.224	4.272	3.762	3.782	3.782	3.782
Beheer openbare ruimte en Du	6	21.044	22.445	26.946	21.856	22.755	23.069
Bestuur, Veiligheid en openbar	7	1.549	1.420	1.337	1.345	1.345	1.333
Financiën	8	160.873	201.484	179.612	195.103	185.895	182.383
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)		251.982	274.984	257.618	269.200	261.978	259.843
Economie, werk en inkomen	1	-18.025	-34.806	-33.170	-31.858	-30.948	-31.059
Onderwijs en Jeugd	2	-18.173	-36.588	-34.893	-33.618	-33.548	-33.736
Welzijn en Zorg	3	-21.834	-35.750	-34.188	-33.382	-33.152	-33.149
Sport en Cultuur	4	-12.295	-12.023	-11.716	-11.816	-11.690	-11.835
Ruimtelijke ontwikkeling en Mo	5	-6.301	-5.056	-5.081	-5.145	-5.114	-5.056
Beheer openbare ruimte en Du	6	-16.355	-16.293	-9.523	-15.357	-15.281	-15.140
Bestuur, Veiligheid en openbar	7	-16.535	-16.821	-16.367	-16.399	-16.187	-16.146
Financiën	8	111.345	159.976	156.409	153.608	152.284	153.285
SalDI / Resultaat voor bestemming		1.828	2.639	11.470	6.033	6.364	7.165
Toevoegingen aan de reserves		-19.439	-13.964	-19.572	-14.926	-15.279	-15.569
Otttrekkingen aan de reserves		18.904	10.936	8.370	9.126	8.919	8.971
mutaties reserves		-536	-3.028	-11.202	-5.800	-6.359	-6.598
Resultaat na bestemming		1.292	-389	267	233	5	568

7.2 Financiële toelichting per programma

Inleiding

Verschillenanalyse

In deze paragraaf worden de verschillen per product toegelicht. Tussen haakjes staat de afwijking van de begroting 2016 t.o.v. begroting 2015 (+ = voordeel; - = nadeel). Voor de begroting 2015 wordt uitgegaan van de (gewijzigde) begroting tot en met de besluitvorming in de raadsvergadering van 1 juli 2015. Bij de financiële analyses worden zoals gebruikelijk de verschillen boven de € 50.000 dan wel een afwijking die groter is dan 10% van het budget toegelicht.

Dit is een ander soort toelichting dan wordt gegeven in hoofdstuk 4 "De financiën van de gemeente Hengelo". In hoofdstuk 4 vindt een vergelijking plaats tussen dezelfde jaarschijven. Na de vaststelling van de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 en de meerjarige gevolgen naar aanleiding van de meicirculaire 2015 van het gemeentefonds hebben nog enkele aanpassingen effect gehad op het begrotingssaldo 2016-2019, zoals die nu zijn verwerkt in de voorliggende begroting 2016-2019. Na de Kadernota is de begroting op detailniveau geactualiseerd. De cijfers uit deze twee verschillende onderdelen kunnen dus niet zonder meer met elkaar worden vergeleken.

Verdeelsystematiek / sectorkosten

De verdeelsystematiek, qua doorbelasting van overhead van de sectoren Personeel & Financiën en Informatie en Faciliteiten aan de product gerelateerde (uitvoerende) sectoren, is aangepast. Dit kan betekenen dat sectoruurtarieven in 2016 zijn aangepast ten opzichte van 2015. Daarnaast hebben de sectoren kritisch gekeken naar de begrote uren per product. Hierbij is rekening gehouden met de werkelijke uren per product in de afgelopen jaren. Deze herschikking van uren leidt op diverse producten tot verschuivingen. Deze worden summier toegelicht in de financiële analyses.

Rente-omslagpercentage

Zoals in de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 is aangegeven zal de verlaging van de te hanteren omslagrente worden uitgewerkt in de Beleidsbegroting 2016-2019. Conform de begrotingsuitgangspunten in deze Kadernota is het percentage voor de omslagrente, voor alle onderdelen waar we de renteomslag hanteren, neerwaarts bijgesteld van 4,5% in de begroting 2015 naar 3,75% in de begroting 2016. In de toelichting bij diverse producten leidt dit tot lagere kapitaallasten (bij ongewijzigd beleid) door de lagere toegerekende rente.

Algemene opmerkingen Sociaal Domein

De meerjarige ontwikkelingen in de budgetten Wmo & Jeugd zijn recht evenredig berekend, in lijn met de hiervoor toegezegde middelen van het rijk. Bij de totstandkoming van de Beleidsbegroting 2015-2018 hadden we nog geen ervaringscijfers betreffende de uitvoering van de nieuwe taken en de hiermee gepaard gaande tijdsbesteding. De uitvoeringskosten zijn destijds derhalve recht evenredig met de budgetten voor de daadwerkelijke zorgverlening toegerekend.

Onlangs heeft een evaluatie van deze toerekening plaatsgevonden en zijn de uitvoeringskosten herverdeeld over de producten aan de hand van de eerste ervaringscijfers.

In de raadsbrief "Voornemen opvangen kortingen Wmo en Jeugd" (zaaknummer: 1084925) wordt u geïnformeerd over de beleidsvoornemens om de kortingen in het sociaal domein voor de Wmo en Jeugd op te kunnen opvangen.

Coderingen bezuinigingsmaatregelen en nieuw beleid

In de toelichting op de producten wordt veelal aansluiting gezocht bij de maatregelen die genoemd zijn in de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. De onderdelen voor nieuw beleid zijn gecodeerd met een N ... en de bezuinigingsmaatregelen met een O....

Analyse programma 1 - Economie, werk en inkomen

Programma 1 Economie, werk en inkomen						
exploitatie	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
bedragen x € 1.000						
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-72.749	-71.860	-71.191	-71.024	-71.197	-72.384
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	54.725	37.054	38.021	39.166	40.249	41.325
Resultaat voor bestemming	-18.024	-34.806	-33.170	-31.858	-30.948	-31.059
Toevoegingen aan de reserves	-25	-45	-45	-45	-45	-45
Onttrekkingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
mutaties reserves	-25	-45	-45	-45	-45	-45
Programma 1 Economie, werk en inkomen						
Resultaat na bestemming	-18.049	-34.851	-33.215	-31.903	-30.993	-31.104

P221.1 Haven (+ 66.000)

Per 1 januari 2015 is het gemeenschappelijke havenbeheer Twentekanaal gerealiseerd.

In de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 is aangegeven dat:

- de kade van het Twentekanaal wordt geoptimaliseerd in 2016 (nieuw beleid onderdeel N1.8). Vanaf 2017 is de jaarlijkse last € 62.000. Met ingang van 2016 wordt aan deze investering al een deel rente toegerekend (€ 14.000).
- de havenmeester ook de toezichtstaken voor de haven van de gemeente Enschede uitvoert (O1.1.2). Dit genereert een extra structurele opbrengst van € 17.000.
- in de sfeer van de leges en tarieven (bezuinigingsformat O8.2.3) extra kosten worden toegerekend aan de haven. Dit betreffen de perceptiekosten GBT en de compensabele BTW (€ 27.000).

Daarnaast zijn in 2016 minder sectorkosten toegerekend aan de haven dan in 2015.

P610.1 Bijstandsverlening (+ 705.000)

Inkomensdeel (- 475.000)

Het nadeel ten opzichte van de bij de 1^e Beleidsrapportage bijgestelde raming 2015 bedraagt € 475.000. Bij deze wijziging is de begroting 2015 per saldo met € 1,1 miljoen gunstig bijgesteld. De cijfers 2016 dienen in dit licht te worden beschouwd.

De cijfers voor 2016 zijn gebaseerd op het in januari 2015 geactualiseerd Financieel Perspectief. We verwachten nu nagenoeg nog steeds dezelfde bijstandsontwikkeling zoals in januari jl. was voorzien.

Voor het aan Hengelo toegekende BUIG budget is uitgegaan van de bedragen uit de Rijksbegroting 2015 van het ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Omdat het macrobudget meebeweegt met de stijging van de landelijke uitgaven voor de bijstand is, ten opzichte van de door het ministerie gebudgetteerde bedragen, voor de jaren 2016 en volgend gerekend met een lichte stijging van het Hengelose BUIG budget. Dit budget neemt met een zelfde percentage toe als de kosten voor bijstandsuitkeringen. Het tekort op het BUIG-budget stijgt hierbij van € 1,25 miljoen in 2016 naar € 1,47 miljoen in 2019.

De prognose is aan de kostenkant gebaseerd op een verwacht aantal bijstandsuitkeringen op 31 december 2015 van 2.431, welke voor elk jaar tot en met 2019 is opgehoogd met de stijgingspercentages zoals weergegeven in de septembercircular 2014 van het ministerie BZK. Deze percentages zijn voor de jaren 2016 tot en met 2019: 4,1%, 3,3%, 3,3% en 3,1%.

Het verwachte aantal bijstandsuitkeringen is vermenigvuldigd met de gemiddelde prijs per bijstandsuitkering, zoals die voor 2015 door het ministerie SZW is berekend en zijn verhoogd met een inflatiecorrectie van 0,5%. Voor 2016 bedraagt de gemiddelde uitkeringsprijs € 13.868 en wordt uitgegaan van gemiddeld 2.440 bijstandsuitkeringen.

Inkomensdeel overige (- 32.000)

Er is sprake van een kostenuitzetting op PostNL van € 22.000 conform het Financieel Perspectief en er is rekening gehouden met € 10.000 lagere terugbetaling op de leenbijstand.

Inkomensdeel ROZ (- 43.000)

In 2015 is bij de 1^e Beleidsrapportage het budget voor uitkeringen aan starters Bbz naar beneden bijgesteld van € 400.000 naar € 160.000. In 2016 is voorzichtigheidshalve (inclusief prijsindexering) € 203.000 begroot. Een nadeel derhalve van € 43.000, ten opzichte van de aangepaste begroting 2015.

Bbz (Bijstand zelfstandigen) (- 55.000)

Op grond van de cijfers van de afgelopen jaren is het budget voor Bbz per saldo met € 55.000 opgehoogd. Hiermee was al rekening gehouden in de actualisatie van het financieel perspectief.

Exploitatie H164 (- 11.000)

Dit betreft het saldo van € 20.000 minder toegerekende uren en € 31.000 lagere doorbelasting van exploitatielasten H164 aan de verschillende ROZ-producten (d.w.z. een lagere bate).

Startersadvisering ROZ (+ 183.000)

Dit batig saldo wordt veroorzaakt doordat als gevolg van de herijking van de ureninzet (zie hieronder "Beheer") voor 2016 minder uren aan startersadvisering zijn toegerekend.

Bedrijfsadvisering ROZ (+ 413.000)

De inkomsten uit bedrijfsadvisering ROZ zijn in 2016 op grond van bezuinigingsvoorstel O1.2.1b1 met € 225.000 verhoogd. Vanaf 2017 is een omzetverhoging van € 250.000 geraamd. De toerekening voor bedrijfsadvisering is in 2016 eveneens € 163.000 lager begroot. Dit is een correctie voor tot op heden te hoog toegekende overhead (waarbij ten onrechte ook een aandeel voor huisvestingskosten van stadhuis/stadskantoor werd doorbelast).

Beheer (+725.000)

Op de sectorkosten ten behoeve van de bijstandsverlening is sprake van een substantiële afwijking. De urenverdeling van de sector PSZ is bij het opstellen van de nieuwe begroting (2016) herijkt. Op basis daarvan hebben verschuivingen binnen de verschillende producten in de toegerekende uren van deze sector plaats gevonden. Op dit product leidt dit tot een voordeel van € 725.000 (het nadeel doet zich voor op product P614.4).

Voor een bedrag van € 520.000 betreft het de invulling van de bezuiniging van 4,4 fte klantmanagers en 0,5 fte beleidsmedewerker (bezuinigingsvoorstellen O1.2.1, O1.3.2 en O1.3.4). De lagere kosten in 2016 worden voor € 100.000 verklaard door een ophoging van budgetten bij de 1^e Beleidsrapportage in 2015 voor inhuur van personeel.

Vanaf 2017 dalen deze sectorkosten overigens met € 134.000 door een lagere toerekening van salariskosten wegens het wegvallen van de tijdelijke inzet van extra personeel.

P611.2 Sociale Werkvoorziening (+ 1.167.000)

Voor het onderdeel WSW van het participatiebudget in de integratie-uitkering is uitgegaan van de meerjarig oplopende taakstellingen. In principe is hier sprake van een afbouw van het aantal Wsw-arbeidsplaatsen. Er komen geen nieuwe Wsw-arbeidsplaatsen meer bij, terwijl er ieder jaar wel sprake is van uitstroom. De daling van het budget, welke oploopt tot meer dan € 2 miljoen in 2019, houdt hier verband mee. Deze beweegt mee met bedoelde integratie-uitkering (zie product P923.1). Dit onderdeel van de budgettoekenning zal conform de bestuurlijke afspraak van het Ministerie van SZW en de VNG voor 2016 worden herzien op basis van het aantal gerealiseerde Wsw-arbeidsplaatsen in standardeenheden in 2015. Daarnaast zijn in 2016 minder uren aan dit product toegerekend (+ 46.000).

Met het SWB zijn de eerste gesprekken gevoerd over de wijze waarop met inbesteding van gemeentelijke opdrachten de bezuiniging op de algemene dienst kan worden gecompenseerd. Na overleg met het SWB vullen wij de bezuiniging als volgt in. We bezuinigen € 118.000 op de gemeentelijke bijdrage aan het SWB. Conform de motie zoeken we naar compensatie hiervoor door extra opdrachten in te besteden bij het SWB.

De overige € 118.000 vangen we op door interne maatregelen. Op basis van de bestandsontwikkeling en de efficiency voordelen uit de vernieuwde ketenaanpak is de verwachting dat in 2017 een reductie van het aantal af te nemen re-integratieplaatsen bij het SWB met ca. 10% door te voeren is zonder significante maatschappelijke effecten.

P614.4 Schuldhelpverlening (- 117.000)

De hogere kosten voor schuldhelpverlening worden veroorzaakt doordat er in 2016 meer uren aan dit product worden toegerekend.

P623.1 Trajecten/ P623.2 Inburgering (+ 112.000)

Dit voordeel in 2016 is veroorzaakt door de volgende componenten

Nadelen:

- Extra urenrekening van € 65.000 aan dit product als gevolg van vernieuwde opzet.
- In 2015 worden vanuit het ESF eenmalig € 140.000 middelen ontvangen ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid.
- In 2015 is voor € 60.000 op dit budget afgeraamd ter dekking van een tekort op de kinderopvang.

Voordelen:

- In 2015 is op grond van de septembercirculaire ten behoeve van het W-deel Participatiebudget € 102.000 budget toegevoegd aan dit product. Voor 2016 is het betreffende bedrag vooralsnog ten laste van de stelpost Gemeentefonds (product P922.5) gebracht.
- Er is een bezuiniging doorgevoerd van € 80.000 op het activiteitenbudget voor inburgeraars (bezuiniging O1.3.3).
- Bezuiniging op workshops en inkoop van trajecten voor bijstandsgerechtigden ad € 200.000 (bezuiniging O1.3.2).

Het overige verschil betreft indexatie op de resterende budgetten.

De budgetten voor de WWB-trajecten stijgen de komende jaren, oplopend tot € 182.000 in 2019. Dit houdt verband met de nieuwe doelgroep (de personen die voorheen in aanmerking kwamen voor een Wajong-uitkering of een Wsw-indicatie), waarvoor het budget voor re-integratietrajecten is opgehoogd.

P623.4 Werkloosheidsbeleid (- 324.000)

Er zijn meer uren aan dit product toegerekend (-372.000).

Hiertegenover staan voordelen uit bezuinigingen op werkloosheidsbeleid inzake sociale economie van € 25.000 en op vernieuwde arbeidsmarkt van € 30.000 (bezuiniging O1.3.1). Het overige verschil betreft de indexatie op de resterende budgetten.

Analyse programma 2 – Onderwijs en jeugd

Programma 2 Onderwijs en Jeugd						
exploitatie	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
bedragen x € 1.000						
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-21.503	-39.093	-37.072	-35.799	-35.728	-35.916
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	3.331	2.504	2.179	2.181	2.181	2.179
Resultaat voor bestemming	-18.172	-36.588	-34.893	-33.618	-33.548	-33.736
Toevoegingen aan de reserves	-6.422	-5.503	-5.399	-5.551	-5.792	-5.890
Onttrekkingen aan de reserves	7.420	6.187	7.128	7.049	7.021	7.182
mutaties reserves	998	683	1.729	1.498	1.230	1.292
Programma 2 Onderwijs en Jeugd						
Resultaat na bestemming	-17.174	-35.905	-33.164	-32.119	-32.318	-32.444

P420.9 Openbaar onderwijs (0)

Zowel de lasten als baten laten een verschil zien van ruim € 360.000 t.o.v. de begroting 2015. Oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat vanaf de begroting 2016 geen rekening meer wordt gehouden met het daadwerkelijk onderhoud van schoolgebouwen en de bijdrage van de schoolbesturen. Wel ramen we de inzet van onze medewerkers t.b.v. de onderhoudsplanningen, die volledig wordt gedekt door de geraamde bijdrage van de schoolbesturen.

P421.2 Onderwijshuisvesting (- 26.000)

Analyse verschil 2015-2016:

Zoals aangegeven in het financieel perspectief 2016-2019 zijn vanaf 2016 de begrotingsbedragen voor schade herstel met € 100.000 verhoogd. Zoals gebruikelijk komen deze ten laste van de algemene middelen en worden ze niet gedekt uit de reserve Onderwijshuisvesting. Dit betekent een nadelige afwijking ten opzichte van 2015. Verder wordt deze nadelige afwijking vergroot door de verhoging van de dotatie aan deze reserve, vanuit de algemene middelen, vanwege het toegepaste accres (€ 50.000), de toename van het aantal leerlingen uit Borne (€ 206.000), een correctie op afschrijving oude investeringen en diverse kleinere verschillen (€ 45.000). Daartegenover wordt het verschil positief beïnvloed door een verlaging van de dotatie, veroorzaakt door de verlaging van de renteomslag (€ 306.000) en lagere verzekeringspremies (€ 70.000).

Vanaf begrotingsjaar 2016 is de doorbetaling t/m 2022 aan de gemeente Enschede ad. € 310.000 per jaar verwerkt. Dit betreft de huisvestingsmiddelen die de gemeente Hengelo over de periode 2006 tot 2014 ontvangen heeft voor de vestigingen in de gemeente Enschede. Voor eenzelfde bedrag vindt echter ook een onttrekking plaats uit de reserve Onderwijshuisvesting, zodat per saldo deze mutatie binnen dit product budgettair neutraal verloopt. In de vergelijkende begrotingscijfers 2015 was hiermee nog geen rekening gehouden

P480.1 Schoolbegeleidingsdienst (+ 24.000)

Het voordeel is veroorzaakt door de bezuinigingsopdracht op onderwijsbegeleiding in 2016 (O 2.1.4). Vanaf 2017 betreft deze bezuiniging structureel € 100.000.

P480.2 Leerlingenvervoer (- 6.000)

Vanaf 2017 wordt er een bezuiniging op dit product doorgevoerd van € 50.000 (O 2.1.6).

P480.6 Overige gemeenschappelijke uitgaven onderwijs (+ 273.000)

Het voordelig resultaat op dit product ten opzichte van 2015 wordt veroorzaakt door o.a. de herschikking in de urenverdeling, waardoor aan dit product voor circa € 277.000 minder is toegerekend. Daarnaast ontstaat een voordeel bij de kapitaallasten investering MFA 't Berflo van ongeveer € 75.000 door met name de lagere omslagrente. Voor de dekking van de overige exploitatielasten MFA is in 2016 een raming opgenomen van € 105.000. Deze raming was in de begroting 2015 opgenomen op product P822.4 Herstructurering Berflo Es. De overige exploitatielasten van de MFA 't Berflo worden t.z.t. bij de verantwoording van het krediet via een begrotingswijziging in de begroting opgenomen.

Verder is de bezuinigingsopdracht O2.1.3 ad € 75.000 (schoolkrant, Integraal Kind Centra en extra schoolgymnastiek) verwerkt binnen dit product. Ook wordt het saldo nadelig beïnvloed door bijstelling van de lasten gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid met € 31.000, waardoor dit onderdeel budgettair neutraal in de begroting opgenomen is. In de begroting 2015 waren de bestedingen namelijk niet aangepast aan de rijksbijdrage, waaruit de kosten gedekt worden. Tenslotte wordt het verschil nadelig beïnvloed door de toegepaste indexering op diverse bestedingen.

P482.1 Volwasseneneducatie (+ 54.000)

Dit voordeel ten opzichte van 2015 wordt met name veroorzaakt door de bezuiniging op de subsidie voor volwassenenonderwijs (O 2.1.7). Daarnaast is er sprake van een herverdeling van uren.

P650.1 Kinderdagopvang (+ 57.000)

Het voordeel op kinderdagopvang is enerzijds het gevolg van € 27.000 minder aan dit product toegerekende uren, terwijl anderzijds een tweetal bezuinigingen is doorgevoerd voor in totaliteit € 30.000 (O 2.1.9).

P650.2 Peuterspeelzaalwerk (- 2.000)

Vanaf 2016 wordt er bezuinigd op dit product. Structureel betreft het € 15.000 op Speel-o-theek; verder wordt er vanaf 2017 nog eens € 235.000 bezuinigd op de subsidie voor het peuterspeelzaalwerk (O 2.1.8). Voor het overige herverdeling van uren.

Algemene opmerkingen Sociaal Domein

De meerjarige ontwikkelingen in de budgetten WMO & Jeugd zijn recht evenredig berekend, in lijn met de hiervoor toegezegde middelen van het rijk.

Bij de totstandkoming van de Beleidsbegroting 2015-2018 hadden we nog geen ervaringscijfers betreffende de uitvoering van de nieuwe taken en de hiermee gepaard gaande tijdsbesteding.

De uitvoeringskosten zijn destijds derhalve recht evenredig met de budgetten voor de daadwerkelijke zorgverlening toegerekend.

Onlangs heeft een evaluatie van deze toerekening plaatsgevonden en zijn de uitvoeringskosten herverdeeld over de producten aan de hand van de eerste ervaringscijfers.

P670.8 Jeugd en jongerenwerk (+ 146.000)

De meevaller betreft een 3-tal bezuinigingen:

- a. O 2.1.10a: de subsidie voor het professioneel jongerenwerk wordt verlaagd met € 100.000 vanaf 2016, oplopend tot € 150.000 in 2017 en vanaf 2018 structureel € 200.000.
 - b. O 2.1.10b: het subsidieplafond voor het vrijwillig jeugdwerk wordt verlaagd met € 35.000.
 - c. O 2.1.10d: vanaf 2016 wordt het activiteitenbudget Jeugd structureel verlaagd met € 6.300.
- Het overige betreft indexering en herverdeling van uren.

P671.1 Jeugdgezondheid maatwerk (+ 359.000)

Als gevolg van de decembercirculaire 2014 van het gemeentefonds is een taakstellende stelpost "Centrum Jeugd en Gezin" in de begroting opgenomen. De stelpost is in deze Beleidsbegroting 2016-2019 afgeraamd en meerjarig verwerkt op dit product. Het gaat om de volgende neerwaartse bijstellingen van de budgetten voor de jaren: 2016: - € 85.000; 2017: - € 98.500; 2018: - € 127.200; 2019: - € 127.200.

Daarnaast vindt er met name een herverdeling van uren plaats (+ 286.000).

P671.3 Jeugd: vroeghulp/vertrouwenswerk (+ 57.000)

In 2015 is vanuit het innovatiebudget via de huisartsen de pilot "Zorg voor de kwetsbare Jeugd Hengelo" gestart. Hiervoor was in 2015 eenmalig een bedrag van € 155.000 beschikbaar gesteld.

Zoals in het centrale themahoofdstuk transitie reeds is verwoord, wordt het huisartsenproject in 2016 voortgezet, om uitbreiding naar andere huisartsenpraktijken mogelijk te maken. Het budget hiervoor wordt geraamd op € 150.000 en wordt wederom gedekt vanuit het innovatiebudget. De verwachte opbrengst in 2016 wordt geraamd op € 250.000, doordat minder vaak verkeerde verwijzingen worden gedaan of specialistische hulp nodig is. Dit leidt dus tot een bezuiniging van in totaaliteit € 250.000, verdeeld over de producten Jeugd GGZ, Opvoedhulp en Spoedzorg.

Medio 2014 is in de Algemene Ledenvergadering besloten dat de VNG de gezamenlijke inkoop van een aantal specialistische en/of landelijke voorzieningen in het sociaal domein op zich zou nemen. De financiering van de gezamenlijke inkoop loopt via (uitnames uit) het gemeentefonds. Hiertoe behoren ook de taken 'Integrale vroeghulp' (€ 7.000) en 'Vertrouwenswerk' (€ 41.000). Voor het overige herverdeling van uren.

P672.2 PGB Jeugd (+ 1.267.000)

Het verschil laat zich als volgt verklaren:

- Herverdeling van uren (+ 355.000); zie de algemene opmerkingen Sociaal Domein.
- Aanpassing van het huidige PGB-beleid (+ 204.000).
- Overige aanpassingen (+ 655.000):
 - In 2014 zijn (landelijk gezien) minder AWBZ kosten gemaakt dan in 2013, dus is de rijksbijdrage naar beneden bijgesteld. Navenant dus ook de raming van de kosten.
 - Bepaalde doelgroepen vallen bij nader inzien toch onder de Wet Langdurige Zorg (Wlz) in plaats van onder de Jeugdwet. Het budget is hierdoor fors omlaag gegaan, maar de verwachte zorgkosten dus ook.
 - Herziene toebedeling van prestatiecodes.

Voor het overige geldt dat de meerjarige ontwikkelingen in de budgetten WMO & Jeugd recht evenredig zijn berekend, in de lijn met de hiervoor toegezegde middelen van het rijk.

Overige PGB-producten Jeugd

Op de volgende producten hebben geen mutaties plaatsgevonden, doordat we wegens onvoldoende ervaringscijfers/ gegevensoverdracht vanuit de SVB nog niet op dit detailniveau hebben kunnen begroten. Eind 2015/begin 2016 hopen we (via een technische wijziging) de PGB-posten nader te kunnen specificeren.

P672.5 Jeugdhulp: GGZ Dyslexiezorg (0)

P672.6 Jeugdhulp: opvoedhulp (0)

P672.7 Jeugdhulp: spoedzorg (0)

P672.8 Jeugdhulp: verblijf (0)

P672.9 Jeugdhulp: pleegzorg (0)

P682.0 Landelijk transitiearrangementen (+ 245.000)

Zie de algemene opmerkingen t.a.v. het Sociaal Domein: € 11.000 wordt veroorzaakt door een mutatie in de (rijks)bijdrage en navenant de verwachte kosten tussen de jaarschijven 2015 versus 2016. Tenslotte is deze post voor € 140.000 neerwaarts bijgesteld door de ontwikkelingen binnen de voormalige AWBZ (zie voor een nadere detaillering product P672.2).

Daarnaast heeft een herverdeling van uren plaatsgevonden.

P682.1 Jeugdhulp begeleiding (- 897.000)

Door een voorzienbare overschrijding op het budget begeleiding 2015 heeft een verschuiving van de middelen plaatsgevonden en wordt dit budget opgehoogd met € 280.000 in 2016.

Een groot deel van de totale bezuinigingsopgave verwachten we door middel van herindicatie te realiseren. Hiervoor is in 2016 wel tijdelijk extra capaciteit van regisseurs, administratie/ toetsing en procescoördinatie noodzakelijk. We verwachten eenmalig extra kosten ter hoogte van € 200.000 (voor alle zorgvormen gezamenlijk). Tenslotte verwachten we door deze herindicaties een bezuiniging op begeleiding jeugdhulp te realiseren van € 12.000.

De kosten van de begeleiding GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure) worden in 2015 nog deels bekostigd uit de resterende provinciale middelen.

De herverdeling van uren leidt op dit product tot een kostenuitzetting.

P682.2 Jeugdhulp behandeling inclusief vervoer (- 142.000)

De budgetten op dit product zijn voor € 39.000 neerwaarts bijgesteld door de ontwikkelingen binnen de voormalige AWBZ (zie voor nadere detaillering product P672.2) en voor € 8.000 wegens verwachte positieve effecten naar aanleiding van de herindicaties.

Zie tevens de algemene opmerkingen m.b.t. het Sociaal Domein. Het overige verschil wordt verklaard door de herverdeling van uren.

P682.3 Jeugdhulp persoonlijke verzorging (- 47.000)

Het product persoonlijke verzorging is vervolgens voor € 8.000 neerwaarts bijgesteld door de ontwikkelingen binnen de voormalige AWBZ (zie voor nadere detaillering product P672.2) en voor € 2.000 wegens verwachte positieve effecten naar aanleiding van de herindicaties. Zie daarnaast de algemene opmerkingen m.b.t. het Sociaal Domein. Een herverdeling van uren heeft plaatsgevonden.

P682.5 Jeugdhulp GGZ/dyslexiezorg (+ 51.000)

Na de publicatie van de meicirculaire 2014 is duidelijk geworden dat voor een aantal taken dat onder de Jeugdwet valt (zittend ziekenvervoer GGZ en behandeling ADHD en psychische stoornissen), geen budget was overgeheveld (- 85.000). Dit heeft alsnog plaatsgevonden. We verwachten een positief effect van € 113.000 te realiseren na herindicatie en € 166.000 door de huisartsenpilot nog een jaar te verlengen (zie product P671.3). Zie tevens de algemene opmerkingen m.b.t. het Sociaal Domein. Het overige (negatieve) verschil wordt verklaard door de herverdeling van uren.

P682.6 Jeugdhulp opvoedhulp (- 44.000)

We verwachten een positief effect van € 40.000 te realiseren na herindicatie en € 59.000 door de huisartsenpilot nog een jaar te verlengen (zie product P671.3). Zie daarnaast de algemene opmerkingen m.b.t. het Sociaal Domein. Een herverdeling van uren heeft plaatsgevonden.

P682.7 Jeugdhulp speedzorg (- 37.000)

We verwachten een positief effect van € 17.000 te realiseren na herindicatie en € 25.000 door de huisartsenpilot nog een jaar te verlengen (zie product P671.3). Zie daarnaast de algemene opmerkingen m.b.t. het Sociaal Domein. Een herverdeling van uren heeft plaatsgevonden.

P682.8 Jeugdhulp verblijf-(+ 1.101.000)

Het product verblijf is voor € 585.000 neerwaarts bijgesteld door de ontwikkelingen binnen de voormalige AWBZ (zie voor nadere detaillering product P672.2). We verwachten een besparing van € 96.000 te realiseren middels aanpassing van het huidige PGB-beleid. Tenslotte ramen we een positief effect van € 156.000 na herindicatie. Zie daarnaast de algemene opmerkingen m.b.t. het Sociaal Domein. Een herverdeling van uren heeft plaatsgevonden.

P682.9 Jeugdhulp pleegzorg (+ 55.000)

Mutatie wordt met name veroorzaakt wegens een positief effect na herindicatie.

P683.3 Jeugdbescherming (+ 139.000)

Zie de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Betreft tevens herverdeling van uren.

P683.4 Jeugdreclassering (+ 38.000)

Zie de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Betreft tevens herverdeling van uren.

P683.5 Jeugdzorgplus (+ 81.000)

Zie de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Betreft tevens herverdeling van uren.

Analyse programma 3 - Welzijn en zorg

Programma 3 Welzijn en Zorg						
exploitatie	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
bedragen x € 1.000						
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-25.342	-38.172	-36.607	-35.801	-35.571	-35.568
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	3.508	2.423	2.419	2.419	2.419	2.419
Resultaat voor bestemming	-21.834	-35.750	-34.188	-33.382	-33.152	-33.149
Toevoegingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserves	178	0	0	0	0	0
mutaties reserves	178	0	0	0	0	0
Programma 3 Welzijn en Zorg						
Resultaat na bestemming	-21.656	-35.750	-34.188	-33.382	-33.152	-33.149

Algemene opmerkingen Sociaal Domein:

De meerjarige ontwikkelingen in de budgetten WMO & Jeugd zijn recht evenredig berekend, in lijn met de hiervoor toegezegde middelen van het rijk.

Bij de totstandkoming van de Beleidsbegroting 2015-2018 hadden we nog geen ervaringscijfers betreffende de uitvoering van de nieuwe taken en de hiermee gepaard gaande tijdsbesteding. De uitvoeringskosten zijn destijds derhalve recht evenredig met de budgetten voor de daadwerkelijke zorgverlening toegerekend.

Onlangs heeft een evaluatie van deze toerekening plaatsgevonden en zijn de uitvoeringskosten herverdeeld over de producten aan de hand van de eerste ervaringscijfers.

P661.1 WMO-verstrekingen wonen/hulpmiddelen (+ 665.000)

Door de bezuinigingsmaatregel O3.1.5. worden de leges verhoogd, de cliënt betaalt in het vervolg zelf het medisch onderzoek en jaarlijks wordt een bijdrage voor parkeerkosten in rekening gebracht. De subsidies voor flankerend gehandicaptenbeleid en het Geluksbudget zijn vervallen (- 74.000).

Zie tevens de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Daarnaast heeft een herverdeling van uren plaatsgevonden.

P662.2 WMO-huishoudelijke verzorging uitvoering (+ 1.265.000)

In 2015 en 2016 ontvangen we jaarlijks een decentralisatie uitkering voor de Huishoudelijke hulp toelage (HHT) ad € 1.022.000 in de gemeentefondsuitkering. De betreffende middelen zijn in 2015 dan wel 2016 als budgetten op dit product geraamd.

Het budget voor de uitvoering van de huishoudelijke verzorging is conform de integratie uitkering WMO, zoals gepresenteerd in de meicirculaire 2015 van het gemeentefonds, verlaagd met € 648.000. Daarnaast zijn er aanzienlijk minder uren aan dit product toegerekend.

P662.4 Ondersteuning en waardering mantelzorg (+ 239.000)

De verwachting is dat niet alle, vanaf 2015 nieuw beschikbare, middelen voor mantelzorgbeleid worden ingezet. Vooralsnog zetten we de niet bestemde gelden in ter compensatie van de kortingen op het Wmo-maatwerkbudget. Daarmee dragen deze middelen dan toch bij aan het ondersteunen c.q. verlichten van de mantelzorgtaken. Het gaat om een bedrag van € 280.000. Zie tevens de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Daarnaast heeft een herverdeling van uren plaatsgevonden.

P662.5 Inkomensondersteuning chronisch zieken en gehandicapten (+ 271.000)

Op basis van het met de zorgverzekeraar gesloten contract verwachten wij dat niet alle middelen die wij ontvangen voor Wet Tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten (WTCG) zullen worden ingezet. De resterende middelen ad € 350.000 zetten wij in om de korting van het rijk op te vangen. Zie tevens de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Daarnaast heeft een herverdeling van uren plaatsgevonden.

P662.6 WMO begeleiding inclusief persoonlijke verzorging (+ 23.000)

Zie algemene opmerkingen Sociaal Domein (incidentele mutatie tussen jaarschijf 2015-2016 van -234.000 was reeds voorzien in de Beleidsbegroting 2015-2018).

Nu al blijkt dat veel mensen die een Wmo maatwerkvoorziening via zorg in natura (vanuit voorheen de AWBZ) ontvangen na herbeoordeling met een lager aantal uren maatwerk toe kunnen dan in de "AWBZ-tijd". Het gaat dan om een verschuiving van individuele begeleiding naar groepsbegeleiding of meer inzet van het eigen sociale netwerk of van voorliggende voorzieningen of vrijwilligers. De verwachte opbrengst daarvan wordt uiteindelijk geschat op € 450.000. Hiervoor is in 2016 wel tijdelijk extra capaciteit van regisseurs, administratie/ toetsing en procescoördinatie noodzakelijk. Geschatte eenmalige kosten: € 200.000. Daarnaast vindt een herverdeling van uren plaats.

P662.7 WMO kortdurend verblijf (- 145.000)

Zie de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Betreft tevens herverdeling van uren.

P662.8 WMO vervoer dagbesteding (- 61.000)

Zie de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Betreft tevens herverdeling van uren.

P663.1 Maatschappelijke opvang (subsidies) (- 58.000)

De bezuinigingsmaatregel O3.2.4. van € 20.000 voor maatschappelijke opvang komt tot uitdrukking op dit product. In de 1^e Beleidsrapportage 2015 is er eenmalig € 65.000 gekort op dit budget dat beschikbaar is voor huisvesting van AC Bij de Toren. Daarnaast een herverdeling van uren.

P670.2 WMO-subsidieregelingen (algemeen) (- 82.000)

Met het vaststellen van het Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning Hengelo 2012-2015 is gekozen om 5% van de middelen die we van het rijk ontvangen vrij te maken voor vernieuwing. Bij het vaststellen van het Beleidsplan Met Respect eind 2014 is besloten om in 2015 en 2016 2,5% van de nieuwe Wmo- en Jeugdmiddelen te doteren aan de innovatiepot. Zodra een innovatieplan is vastgesteld worden de hiermee gepaard gaande middelen overgeboekt naar een specifiek projectnummer, zoals in 2015 de Huisartsenpilot en de MBO-Plus pilot.

De bezuinigingsmaatregel O3.1.6. van in totaliteit € 169.000 komt tot uitdrukking op diverse subsidies en budgetten, waaronder subsidies aan het seniorenplatform, de klankbordgroep mantelzorg en de gehandicaptenraad. Ook de budgetten voor diensten derden, activiteitenbudget verstandelijk gehandicapten, adviesraad seniorenplatform WMO-subsidies zijn volledig geschrapt.

P670.3 WMO-verstrekingen (vervoer) (- 331.000)

Door opnieuw aanbesteden van het vervoer, waardoor er een bezuiniging van 10% (€ 100.000) gerealiseerd kan worden (bezuiniging O3.1.2). Daarnaast vindt een herverdeling van uren plaats met ingang van 2016.

P671.2 WMO-verstrekingen medische indicering (- 564.000)

Betreft herverdeling van uren.

P671.6 WMO cliëntondersteuning via sociale wijkteams (+ 53.000)

In 2015 is vanuit het innovatiebudget eenmalig een bedrag voor de pilot "MBO Sociale Wijkteams" gestart. Dit levert een voordeel op ten opzichte van 2015 van € 184.000.

Zie de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Daarnaast herverdeling van uren.

P672.1 WMO-huishoudelijke verzorging (- 472.000)

Zie de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Daarnaast herverdeling van uren.

P672.3 WMO PGB zelfstandig leven (+ 889.000)

Ook op de PGB's zelfstandig leven verwachten we een positief effect na herindicatie. Het opnieuw beoordelen van de situatie, het gewijzigd declaratiesysteem en de strengere regels door de Sociale Verzekeringsbank zal een voordelig verschil kunnen betekenen van € 653.000.

Zie de algemene opmerkingen Sociaal Domein (incidentele mutatie tussen jaarschijf 2015-2016 van € - 241.000 was reeds voorzien in de Beleidsbegroting 2015-2018). Daarnaast herverdeling van uren.

P672.4 WMO PGB kortdurend verblijf (- 136.000)

Zie de algemene opmerkingen Sociaal Domein. Daarnaast herverdeling van uren.

Analyse programma 4 – Sport en cultuur

Programma 4 Sport en Cultuur						
exploitatie	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
bedragen x € 1.000						
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-16.023	-15.404	-15.059	-15.163	-15.041	-15.186
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	3.728	3.381	3.342	3.347	3.351	3.351
Resultaat voor bestemming	-12.295	-12.023	-11.716	-11.816	-11.690	-11.835
Toevoegingen aan de reserves	-328	-328	-328	-328	-328	-328
Onttrekkingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
mutaties reserves	-328	-328	-328	-328	-328	-328
Programma 4 Sport en Cultuur						
Resultaat na bestemming	-12.623	-12.350	-12.044	-12.144	-12.017	-12.162

P510.1 Openbaar bibliotheekwerk (+ 67.000)

Op de subsidie van de bibliotheek is een bezuiniging doorgevoerd van € 75.000 in 2016 oplopend tot structureel € 200.000 vanaf 2018 (O4.2.1b). Naast deze bezuinigingen wordt er in 2016 een bijdrage in de investering Bibliotheek op school (N2.2) gedaan voor een bedrag van € 200.000. Deze investering leidt tot hogere kapitaallasten in 2017 van circa € 53.000. Het overige verschil betreft indexatie en herverdeling van uren.

P530.2 Sporthallen (+ 204.000)

In het Dekkingsplan 2013-2016 werd reeds opgenomen dat er per 2016 gestopt zou worden met het permanente sporthalbeheer, waardoor de personeelslasten aanzienlijk lager zijn.

P530.3 Zwembaden (- 90.000)

Als gevolg van met name de stijging van het sectoruurtarief zijn de doorberekende personeelslasten aan dit product circa € 139.000 hoger. Daarnaast is er sprake van hogere dan in 2015 geraamde kapitaallasten (circa € 20.000 nadeel). Deze kapitaallasten hebben betrekking op de verwachte en al eerder geraamde investeringen in 2015 (o.a. Peuterparadijs, installatie 25 meter bad, douches, renovatie paviljoen, etc.). Hierbij is nog geen rekening gehouden met de grote investeringen in het kader van de BO "Toekomst Twentebad". Deze lasten zijn vooralsnog op een algemene stelpost geraamd in afwachting van concretisering van de (krediet)voorstellen, duurzame besparingsmaatregelen etc. In de laatste maanden van 2015 worden de voorstellen aan uw gemeenteraad voorgelegd.

Daarnaast is de doorberekening aan de Impuls combinatiefuncties/buurtsportcoachregeling (rijksmiddelen) hoger door de inzet van buurtsportcoaches (voordeel € 75.000).

Het overige verschil betreft indexatie.

P530.6 Overige sport (- 82.000)

Door de herverdeling van de uren zijn er aan dit product meer uren toegerekend (€ 122.000). Daarnaast is er voor een totaalbedrag van ongeveer € 34.000 bezuinigd op de sportsubsidies. Het overige deel van de afwijking betreft de lagere rentelast van de investering Kunstijsbaan Enschede.

P531.1 Sportparken (- 74.000)

De personeelslasten zijn hoger ten gevolge van het hogere sectortarief (nadeel € 61.000). Tegelijkertijd is een hogere last ten aanzien van het onderhoud van terreinen zichtbaar (nadeel € 51.000), enerzijds door het verbod op glyfosaat, anderzijds door een hoger beslag op de voorziening gebouwen en installaties Sport. Aan de inkomstenkant zijn de geraamde huren en aan verenigingen door te berekenen bedragen in het kader van de bezuinigingsmaatregelen verhoogd (€ 22.000 voordeel). Daarnaast is er met name sprake van lagere kapitaallasten (rentelasten) als gevolg van de verlaging van het renteomslagpercentage van 4,5% naar 3,75%.

In de raadsbrief van 2 december 2014 bent u uitgebreid geïnformeerd over de "Uitvoering motie inzake exploitatie FBK stadion" (zaaknummer 1008824). De daarin genoemde maatregelen zijn verwerkt in de voorliggende begroting. Hierbij gaat het om o.a. lagere kapitaallasten, lagere onderhoudskosten en een verhoging van de inkomsten.

P540.1 Schouwburg (+ 130.000)

Voordeel op dit product komt met name door een aantal oorzaken:

- in 2015 is incidenteel een bijdrage van € 44.000 geraamd voor tegemoetkoming in de hogere energiekosten van Metropool.
- door de verlaging van de omslagrente is het rentevoordeel circa € 40.000.
- de bezuiniging op de subsidie van het Rabotheater van € 50.000 (O4.2.4). Na indexering van de subsidie bedraagt deze verlaging per saldo € 35.800.
- het overige voordeel betreft diverse bezuinigingen op subsidies voor culturele activiteiten (circa € 5.000) en lagere doorberekende sectorkosten.

P540.2 Amateuristische kunstbeoefening en beeldende kunst (+ 31.000)

Het voordeel t.o.v. 2015 van € 31.000 wordt veroorzaakt door de bezuinigingen op diverse subsidies voor beeldende/amateurkunst. Inclusief de bezuiniging op aankoopbudget ad. € 33.870 dat in 2016 geraamd is voor beeldende kunst, bedraagt de totale bezuiniging in 2016 € 66.000. Totale bezuiniging op beeldende kunst loopt op tot € 78.000 in 2019.

Analyse programma 5 – Ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit						
exploitatie	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
bedragen x € 1.000						
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-9.525	-9.327	-8.843	-8.928	-8.896	-8.838
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	3.224	4.272	3.762	3.782	3.782	3.782
Resultaat voor bestemming	-6.301	-5.056	-5.081	-5.145	-5.114	-5.056
Toevoegingen aan de reserves	0	0	-400	0	0	0
Ottrekkingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
mutaties reserves	0	0	-400	0	0	0
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit						
Resultaat na bestemming	-6.301	-5.056	-5.481	-5.145	-5.114	-5.056

P210.8 Verkeersmaatregelen beleid (+ 86.000)

De bezuinigingsmaatregelen O5.3.1 en O6.1.1 leiden tot voordelen van € 58.000 respectievelijk € 25.000. In de begroting 2015 was er een incidentele uitzetting van € 10.000. Daarnaast is er sprake van extra lasten voor het nieuw beleid "Actieplan voor de fiets (N5.1) en lagere doorberekende sectorkosten.

P214.1 Parkeren (- 142.000)

In de primitieve begroting 2016 is een extra bedrag van € 10.000 voor te betalen belastingen opgenomen conform het eerder gepresenteerde financieel perspectief in de raadsbrief van 6 januari jongstleden. Door de verlaging van de renteomslag zijn de kapitaallasten € 40.000 lager. Er is in de begroting 2016 voor een bedrag van € 111.000 minder aan sectorkosten toegerekend aan dit product dan in 2015.

In het financieel perspectief in de raadsbrief van 11 maart jl. is bij het onderdeel "structurele effecten concept-jaarrekening 2014" aangegeven dat de parkeerinkomsten structureel verlaagd moeten worden met € 243.000. Dit is in de voorliggende begroting verwerkt.

In de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 is bij onderdeel N5.5 besloten het betaald parkeren op koopzondagen af te schaffen. Dit is nadelig voor de opbrengsten uit parkeerautomaten (€ 30.000) en de opbrengsten van naheffingsaanslagen (€ 20.000). Het overige verschil betreft indexering.

P810.2 Bestemmingsplannen (+ 130.000)

De bezuinigingsmaatregel O5.1.3 resulteert in een voordeel van € 45.000: leges € 10.000; versoering van informatieavonden € 35.000. Het restantverschil heeft te maken met een herverdeling van uren.

P821.2 Stadsvernieuwingactiviteiten (- 464.000)

De begroting 2015 kent eenmalige budgetten voor de projecten Visie Erfgoed Ruimte (+ 25.000) en onderzoek naar een kerkje op de begraafplaats Bornsestraat (+ 39.000), waar inkomsten van derden (- 39.000) tegenover stonden.

Vanaf 2016 is er voor nieuw beleid (N5.3) een structureel budget beschikbaar voor de puienregeling (- 100.000). Daarnaast zijn er voor 2016 als nieuw beleid (N1.3b) eenmalig middelen beschikbaar gesteld voor het vereveningsfonds en compactere binnenstad (- 400.000). De herverdeling van uren leidt tot een voordeel van € 11.000.

P822.4 Volkshuisvesting (+ 129.000)

Voor de dekking van de overige exploitatielasten MFA Berflo Es is bij product P480.6 in 2016 een raming opgenomen van € 105.000. Deze raming was in de begroting 2015 nog opgenomen op dit product als onderdeel van de Herstructurering Berflo Es.

Het restantvoordeel heeft te maken met een herverdeling van uren.

P822.5 Vergunningverlening bouwen (- 36.000)

De geraamde personele lasten (sectorkosten) zijn €185.000 lager.

De WABO-leges worden ook op dit product geraamd. Echter voor de berekening ervan worden onderdelen van andere producten betrokken. Per saldo zijn de legesopbrengsten met € 220.000 verlaagd, met name door de lagere sectorkosten en door de maatregel O5.2.1.genoemd in de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Bij dit onderdeel is aangegeven dat de formatie m.b.t. de procesmanager met ingang van 2016 met 1 fte wordt verminderd. De procesmanager wordt deels gedekt uit de legesopbrengsten.

P822.6 Handhaving bouwen (- 204.000)

Op het onderdeel "handhaving bouwvergunningen" zijn in de begroting 2016 substantieel meer uren begroot (- 223.000). Naar aanleiding van de bezuinigingsmaatregel O5.2.2 is de opbrengst dwangsommen structureel met € 19.000 verhoogd.

Analyse programma 6 – Beheer openbare ruimte en duurzaamheid

Programma 6 Beheer openbare ruimte en Duurzaamh.						
exploitatie bedragen x € 1.000	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	- 37.399	- 38.738	- 36.470	- 37.212	- 38.037	- 38.209
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	21.044	22.445	26.946	21.856	22.755	23.069
Resultaat voor bestemming	- 16.355	- 16.293	- 9.523	- 15.357	- 15.281	- 15.140
Toevoegingen aan de reserves	- 644	- 831	- 5.271	- 932	- 932	- 932
Onttrekkingen aan de reserves	2.758	1.841	249	1.601	1.423	1.314
mutaties reserves	2.114	1.010	- 5.022	668	490	381
Programma 6 Beheer openbare ruimte en Duurzaamh.						
Resultaat na bestemming	- 14.240	- 15.283	- 14.545	- 14.688	- 14.791	- 14.758

P210.1 Onderhoud wegen stedelijk niveau (+ 970.000)

In de jaarschijf 2015 zit een incidentele wijziging verwerkt, zijnde een onttrekking uit de reserve ARI ten behoeve van het project Industriestraat (+ 978.000).

Per 2016 is in het kader van het onderzoek "Kostendekkendheid leges en tarieven" een aanvullend bedrag toegerekend aan het product riolering (+115.000).

Daarnaast is er (ondanks bezuinigingen van € 30.000) per saldo sprake van hogere exploitatie-lasten (- 110.000), als gevolg van autonome ontwikkelingen en areaaluitbreiding.

De kapitaallasten zijn lager (+19.000) door de lagere rentetoerekening van 4,5% naar 3,75%. De hogere personeelslasten worden veroorzaakt door een tariefstijging (- 31.000).

P210.2 Schoonhouden wegen wijkniveau (- 200.000)

De personele lasten zijn circa € 92.000 hoger door het hogere sectoruurtarief (nadeel).

Daarnaast is de post "derden" met ongeveer € 265.000 gestegen (nadeel) ten gevolge van:

- areaaluitbreiding (€ 25.000);
- hogere lasten ten gevolge van het verbod op glyfosaat (€ 200.000);
- de maatregel in het kader van nieuw beleid (N6.2) m.b.t. het schoonhouden van de binnenstad (€ 40.000).

Het restant aan hogere lasten wordt veroorzaakt door hogere kapitaallasten (€ 10.000) en autonome ontwikkelingen zoals hogere belastinguitgaven (€ 16.000) conform het financieel perspectief in de raadsbrief van 6 januari jl..

In het kader van het onderzoek "Kostendekkendheid leges en tarieven" is per 2016 een bedrag van bijna € 203.000 opgenomen, welke doorberekend kan worden aan het product Afval (voordeel).

Een maatregel uit het financieel perspectief m.b.t. het laten vervallen van inkomsten schoonhouden bij evenementen in de binnenstad levert een nadeel op van € 18.000.

P210.3 Onderhoud wegen wijkniveau (- 59.000)

Ten opzichte van 2015 zijn er in 2016 hogere personeelslasten begroot (circa € 30.000) als gevolg van de stijging van het sectoruurtarief. Als gevolg van autonome ontwikkelingen zijn conform het financieel perspectief in de raadsbrief van 6 januari jl. de ramingen aangepast voor areaaluitbreiding en Crow-indexering.

P210.4 Openbare verlichting (- 77.000)

Ten opzichte van 2015 zijn er in 2016 hogere energielasten begroot als autonome ontwikkeling (€ 65.000), conform het financieel perspectief in de raadsbrief van 6 januari jl. Daarnaast zijn de exploitatielasten geïndexeerd en zijn de kapitaallasten aangepast.

P330.1 Warmtenet (b.n.)

In de begroting is het Warmtenet conform het vastgestelde bedrijfsplan door de gemeenteraad verwerkt.

P550.1 Duurzaamheid / natuur- en milieueducatie (+ 160.000)

In 2016 worden bezuinigingen gerealiseerd van bijna € 81.000 op de inzet van personeel en bijna € 20.000 door het schrappen van het Millennium-budget (O6.2.7a). Daarnaast is er invulling gegeven aan de terugverdienopdracht ad € 60.000.

P560.1 Openbaar groen wijkniveau (- 184.000)

Ondanks de bezuiniging van 1 fte stijgen de personele budgetten met circa € 82.000 als gevolg van een stijging van het sectoruurtarief. Er zijn enkele autonome ontwikkelingen (€ 99.000) conform het financieel perspectief in de raadsbrief van 6 januari jl. opgenomen. Dit betreffen de areaaluitbreiding, de aangepaste CROW-indexering en de wegenbelasting.

P560.6 Hoofdinfra groen stedelijk niveau (- 84.000)

De personeelslasten zijn € 115.000 hoger, waarvan circa € 60.000 als gevolg van de stijging van het sectoruurtarief. Het restant ad € 55.000 wordt veroorzaakt door budgettaire neutrale herschikking van werkzaamheden tussen verschillende producten.

In 2015 is een incidenteel budget verstrekt ten behoeve van het groen in de binnenstad (€ 30.000). Dit bedrag werd gedekt uit de reserve ARI (product P980.9).

P721.1 Afval (+ 432.000)

In de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 (O6.2.3) is in bijlage 3 "maatregelen belastingen en tarieven" aangegeven dat er € 200.000 netto bespaard kan worden door de afvalstoffenheffing gedeeltelijk kwijt te schelden. Daarbij worden alleen de vaste kosten van de afvalstoffenheffing kwijtgescholden. Het aantal aanbiedingen wordt wel in rekening gebracht. Tevens is in de Kadernota in de betreffende bijlage 3 (O8.2.3) aangegeven dat de kostendekkendheid van leges en tarieven wordt nagestreefd. Kostendekkendheid wordt niet gezien als middel ter verhoging van de inkomsten, maar als uitvoering van het uitgangspunt dat de 'gebruiker betaalt'. Op basis van het onderliggende onderzoeksrapport wordt aan het product afval in 2016 een extra bedrag van bijna € 203.000 aan veegkosten toegerekend ten opzichte van 2015. Daarnaast zijn er extra kosten toegerekend die verband houden met compensabele BTW (€ 362.000) en perceptiekosten (bijna € 67.000). Deze kosten leiden niet tot hogere legesopbrengsten. Zij zijn door een negatieve dotatie aan de voorziening afvalverwerking gecompenseerd voor een bedrag van bijna € 632.000 in 2016 en 2017, vanaf 2017 wordt de vrijval van het dividend van Twence ingezet. Dit is conform bijlage 4 - Overzicht ontwikkeling lokale lasten (OZB/afvalstoffenheffing/rioolheffing) in de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019.

Samenvattend:

Extra perceptiekosten t.o.v. 2015: bijna € 67.000

Extra toegerekende BTW t.o.v. 2015: € 362.000

Extra veegkosten t.o.v. 2015: bijna € 203.000

Minder budget kwijtschelding t.o.v. 2015: € 200.000

Per saldo levert dit een voordeel op dit product op van bijna € 432.000.

P722.1 Riolering (+ 6.000)

Aan de lastenkant zijn er ten opzichte van 2015 (ondanks de lagere rente-toerekening van 4,5% naar 3,75%) hogere kapitaallasten geraamd (circa € 2,2 miljoen *nadeel*). Dit betreft de kapitaallasten van de nieuwe "grote projecten" (o.a. Westtangent, Voorbereiding Enschedesestraat, Herinrichting Industriestraat), maar nog meer de resterende begrote investeringslasten van investeringen die voor 2015 en 2016 nog gepland zijn en nog niet tot uitvoering zijn gekomen. Daarnaast werden de budgetten "diensten derden" verhoogd ten gevolge van een lichte prijsindex van 0,75% en de areaaluitbreiding (€ 36.000 *nadeel*). Vanuit het onderzoek "Kostendekkendheid leges en tarieven" werd vanuit product P210.1 een extra bedrag doorberekend naar het product Riolerings (€ 115.000 *nadeel*).

De personele budgetten zijn naar aanleiding van het hogere sectortarief gestegen (€ 41.000 *nadeel*). Aan de inkomstenkant is door een herschikking van inzet van personeel het personele budget op het onderdeel "huisaansluitingen" weliswaar gedaald, maar navenant zijn ook de aan derden door te berekenen bedragen circa € 50.000 lager dan in 2015 (circa € 50.000 *nadeel*).

Per saldo zijn de begrote inkomsten rioolheffingen in 2016 circa € 530.000 hoger dan in 2015 (voordeel).

De oorspronkelijke verwachting was dat in 2016 ten opzichte van 2015 de baten rioolheffingen met ongeveer € 298.000 zouden stijgen. E.e.a. uitgaande van de groei van het aantal bedrijven en een lichte indexering van het tarief. In de 1e Beleidsrapportage 2015 is dit perspectief reeds bijgesteld met € 225.000 door tegenvallende opbrengsten rioolheffing bedrijven (- 100.000) en eigenarenheffing (- 125.000).

In 2016 zijn in het kader van het financieel perspectief en het onderzoek "Kostendekkendheid leges en tarieven" diverse maatregelen genomen.

M.b.t. de rioolheffing bedrijven:

In werkelijkheid is er sprake van een lagere dan aangenomen aantal m3 afname en een teruglopend aantal aanslagen (waarschijnlijk te wijten aan de economische crisis). Om deze reden is ook in 2016 de verwachting neerwaarts bijgesteld met € 80.000.

M.b.t. de eigenarenheffing:

Met de vaststelling van het Gemeentelijk Rioleringsplan is weliswaar besloten tot het invoeren van een eigenarenheffing. De gemeenteraad heeft in november 2014 de eigenarenheffing wel formeel geregeld in de betreffende Verordening, maar voor 2015 is het tarief vastgesteld op nihil. In het meerjarig perspectief van 2016 is om deze redenen de verwachting ook neerwaarts bijgesteld met € 105.000.

M.b.t. de gebruikersheffing:

In het kader van het onderzoek "Kostendekkendheid leges en tarieven" is gesteld dat een bedrag van bijna € 178.000 (perceptiekosten en kosten straatreiniging) toegerekend kan worden aan het product Riolering en verdisconteerd kan worden in de gebruikersheffing.

Per saldo:

Het verschil ten opzichte van 2015 ad € 530.000 is het saldo van genoemde bedragen, aangepast met een lichte prijsindexatie, zijnde de reeds in de 1^e Beleidsrapportage 2015 verwerkte bedragen ad € 225.000, de oorspronkelijk verwachte stijging in 2016 ad € 298.000, de bijgestelde maatregelen 2016 ad -€ 7.000 en een prijsindex 2016 ad € 15.000.

Het saldo van bovengenoemde bedragen wordt onttrokken uit de voorziening riolering. Per saldo is dit *circa € 1,9 miljoen* hoger dan in 2015. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de hogere kapitaallasten ten gevolge van de eerder genoemde nog niet tot uitvoering gekomen grote projecten.

P723.3 Bodem (- 117.000)

De toevoeging aan de reserve bodemsanering is in 2016 ruim € 100.000 hoger dan in 2015. Dit heeft met name te maken met de nieuwe convenant "Bodem en Ondergrond" voor de periode 2016-2020, waarvoor we via de decentralisatie-uitkering bodemsanering in het gemeentefonds middelen ontvangen. In de raadsbrief "Meicirculaire 2015 gemeentefonds" (zaaknummer 1080620) is dit uitgebreid toegelicht.

Daarnaast zijn er door de herverdeling van uren meer sectorkosten toegerekend.

P723.8 Handhaving milieu (+ 120.000)

In de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 is bij onderdeel O5.2.2 besloten tot een besparing op geluidmetingen van bijna € 10.000. Als gevolg van een herschikking van uren zijn minder sectorkosten toegerekend aan dit product.

P723.9 Handhaving bodem (- 68.000)

Als gevolg van een herschikking van uren zijn meer sectorkosten toegerekend aan dit product dan in 2015.

P724.1 Lijkbezorging (- 46.000)

Aan de lastenkant zijn er ten opzichte van 2015 lagere kapitaallasten zichtbaar, overwegend veroorzaakt door de lagere rentetoerekening van 4,5% naar 3,75% (+ 14.000).

De personele budgetten op dit product zijn ten opzichte van 2015 lager door een bezuinigingsmaatregel van 0,5 fte (+ 36.000). De exploitatielasten zijn ten opzichte van 2015 wel verhoogd naar aanleiding van diverse autonome ontwikkelingen uit het financieel perspectief: elektra, gas en (duurdere) bestrijdingsmethodieken door het verbod op glyfosaat (- 79.000).

Aan de opbrengstenkant is rekening gehouden met maatregelen uit het financieel perspectief, zijnde structureel lagere opbrengst aan begrafenisrechten (per saldo na indexering een nadeel van € 16.000).

Analyse programma 7 - Bestuur, veiligheid en openbare orde

Programma 7 Bestuur, Veiligheid en openbare orde						
exploitatie	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
bedragen x € 1.000						
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-18.084	-18.242	-17.704	-17.745	-17.532	-17.479
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	1.549	1.420	1.337	1.345	1.345	1.333
Resultaat voor bestemming	-16.535	-16.821	-16.367	-16.399	-16.187	-16.146
Toevoegingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Programma 7 Bestuur, Veiligheid en openbare orde						
Resultaat na bestemming	-16.535	-16.821	-16.367	-16.399	-16.187	-16.146

P002.1 Bestuursondersteuning algemeen (+ 188.000)

De grootste vermindering wordt veroorzaakt door inkrimping van de directie van 2 naar 1 formatieplaats. Daarnaast worden de kosten voor de strategische lobby richting Den Haag met € 47.000 vermindert.

P002.3 Algemene personele aangelegenheden (+ 41.000)

Minder uitgaven door invullen van bezuinigingen op opleidingskosten, personele activiteiten en Arbo. Daar tegenover staan hogere lasten voor verzekeringen.

P002.4 Communicatie (- 185.000)

Dit nadelig verschil wordt veroorzaakt enerzijds door een uitzetting van de formatie met 0,6 fte als gevolg van de invoering transitie en jeugd, anderzijds door een hogere doorbelasting van productieve uren. Dit laatste is het gevolg van doorbelasten van productieve uren van de leidinggevende vanaf 2016. Voorgaande jaren werden de uren van deze leidinggevende als niet-productief gezien. Verder zijn de door de raad vastgestelde bezuinigingen (totaal € 20.000) in de begroting verwerkt.

P003.1 Burgerzaken (+ 66.000)

In 2016 staan er geen verkiezingen op de agenda, waardoor het budget voor dat jaar circa € 80.000 lager geraamd kan worden. In de meerjarenbegroting 2016-2019 wordt rekening gehouden met de voor die periode geplande verkiezingen. Verder zijn de legesopbrengsten als gevolg van de bezuinigingsopdrachten en indexeringen structureel verhoogd met € 23.000. Tegenover deze voordelen staan de hogere kapitaallasten van afgeronde investeringen betreffende de herinrichting van de trouwzaal en beveiliging (€ 15.000) en een hogere doorbelasting aan uren (€ 24.000).

P005.1 Bestuurlijke samenwerking (+ 53.000)

Het betreft een lagere bijdrage aan de Regio Twente i.v.m. de invulling van de taakstellende bezuinigingen door het samenwerkingsverband zelf.

P120.5 Regionale brandweer (+ 108.000)

In de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 (O5.2.2) is voor 2016 besloten € 183.000 te besparen op de regionale brandweer door het toezicht op brandpreventie zelf uit te voeren en niet langer in te huren bij de Veiligheidsregio Twente. Voor het overige betreft het een herverdeling van uren en het effect van de prijsindexatie.

In de meerjarenramingen is rekening gehouden met het ingroeimodel, omdat de gemeente Hengelo na de invoering van het nieuwe herverdeelmodel vanaf 2016 bestempeld is als voordeelgemeente.

P140.5 Handhaving openbare ruimte (+ 144.000)

In het financieel perspectief genoemd in de raadsbrief van 6 januari jl. is bij het onderdeel "niet gerealiseerde oude taakstellingen" aangegeven dat de opbrengsten adviezen openbare ruimte (evenementen) met € 25.000 moet worden verlaagd.

In de begroting 2016 is € 175.000 minder aan sectorkosten toegerekend dan in 2015. Met name aan de onderdelen "handhaving openbare ruimte" en "werkzaamheden APV" zijn minder kosten toegerekend. Voor een deel heeft dat te maken met een lager sectoruurtarief in 2016 ten opzichte van 2015.

Het overige verschil betreft iets hogere kapitaallasten, die vorig jaar ook al was voorzien in de meerjarenschijf 2016.

Analyse programma 8 - Financiën

Programma 8 Financiën						
exploitatie	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
bedragen x € 1.000						
LASTEN, (Excl. Mutaties Reserves)	-49.528	-41.508	-23.203	-41.495	-33.611	-29.098
BATEN, (Excl. Mutaties Reserves)	160.873	201.484	179.612	195.103	185.895	182.383
Resultaat voor bestemming	111.345	159.976	156.409	153.608	152.284	153.285
Toevoegingen aan de reserves	-12.022	-7.257	-8.130	-8.070	-8.183	-8.375
Onttrekkingen aan de reserves	8.547	2.908	993	476	476	476
mutaties reserves	-3.475	-4.349	-7.137	-7.595	-7.707	-7.899
Programma 8 Financiën						
Resultaat na bestemming	107.870	155.627	149.272	146.013	144.577	145.386

P002.2 Externe subsidie verwerving (- 39.000)

De taakstelling voor het binnenhalen van subsidies wordt met € 100.000 verlaagd ten opzichte van de begroting 2015 (na de begrotingswijziging van de 1^e Beleidsrapportage 2015).

Door de herverdeling van de uren is er op dit product sprake van een voordeel van € 61.000.

De bezuiniging (O5.1.2) van bijna € 102.000 wordt in 2017 gerealiseerd.

P820.2 Renteververschil woningexploitatie (+ 192.000)

Renteresultaat is hoger. Enerzijds is sprake van een iets dalend effect doordat de raad heeft besloten dat geen nieuwe leningen meer worden verstrekt aan Welbions. Welbions fuseert met Stichting Woningbeheer Borne en het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) heeft hieraan de eis gekoppeld dat leningen voortaan via dit fonds lopen. De "oude" leningen mogen ongewijzigd uitlopen. Anderszijds stijgt het renteververschil doordat aan dit product het renteververschil wordt toegerekend tussen het saldo van de niet 1 op 1 verstrekte lening aan Welbions voor de aankoop destijds van het gemeentelijk woningbedrijf en de omslagrente. Doordat de omslagrente is verlaagd van 4,5% naar 3,75% wordt het renteververschil ook groter.

P830.3 Grondexploitaties (0)

De omzet van de grondcomplexen wordt aan de hand van de meest recente herzieningen (1-1-2015) verwerkt in de (meerjaren)begroting. De lasten in de begroting 2015 vertoonden een buitengewoon beeld als gevolg van een aantal geraamde aankopen in Hart van Zuid.

De vergelijking tussen de ramingen van de lasten en baten van de grondexploitaties ziet er samenvattend als volgt uit (* € 1 miljoen):

	2015	2016	2017	2018	2019
Lasten	- 38,2	-26,0	-24,2	-25,2	-18,0
Verkopen	8,6	7,8	12,7	9,9	10,1
Bijdragen	<u>11,7</u>	<u>9,2</u>	<u>23,0</u>	<u>18,7</u>	<u>15,0</u>
Totale baten	20,3	17,0	35,7	28,6	25,1
Jaarresultaat	-17,9	-9,0	+11,4	+3,4	+7,1

De jaarmutaties worden verrekend met de balanspost voorraden en onderhanden werk zodat deze geen invloed hebben op het begrotingsresultaat. Volgens de prognose stijgt de boekwaarde in 2016 nog om in de volgende jaren te dalen. De daadwerkelijk behaalde resultaten van de complexen worden verrekend met de algemene reserve grondexploitatie. Voor het volledige beeld van de grondexploitaties wordt verwezen naar de eerder genoemde herzieningen per 1-1-2015.

P830.6 Grondexploitaties algemene dienst (- 415.000)

De belangrijkste oorzaak voor de toename van dit saldo is de maatregel uit de Kadernota 2016-2019 om de exploitatie te verlichten ad € 360.000. Daarnaast is er sprake van een correctie van een fout uit de vorige begroting, waarbij voor de werkzaamheden voor derden lagere lasten zijn gehanteerd maar waarbij de oorspronkelijk hogere opbrengst was blijven staan.

P830.7 Accommodatiebeleid (- 273.000)

De behoorlijke verslechtering van het resultaat van de accommodaties is verzameling van ontwikkelingen. Allereerst de leegstand van een aantal grote panden en de daarmee gepaard gaande huurderiving en de niet door te berekenen energiekosten. Echter de verwachting is dat het gros van deze panden al in 2015 of 2016 kunnen worden verkocht. Daarnaast zijn de interne uren van grondzaken aanzienlijk duurder omdat de tarieven in 2016 naar boven zijn bijgesteld en zijn de onderhoudsdotaties verhoogd als correctie voor de niet te compenseren BTW.

P830.8 Erfpachten (+ 119.000)

Het resultaat op erfpachtgronden is met name veroorzaakt door lagere kapitaallasten. Dit als gevolg van het verlagen van de omslagrente van 4,5% naar 3,75%.

P914.1 Rente interne financiering (- 600.000)

Renteresultaat lager door het verlagen van de omslagrente van 4,5% naar 3,75%. De gevolgen hiervan voor het renteresultaat blijven nog enigszins beperkt doordat bij herfinanciering optimaal geprofiteerd wordt van de lage rentestand.

P921.1 Algemene uitkering gemeentefonds (+ 3.016.000)

De gemeentefondsuitkering is berekend op basis van de meicirculaire 2015 van het gemeentefonds. Het verschil tussen de geraamde uitkering 2016 ten opzichte van 2015 is ruim € 3 miljoen hoger. Op basis van de vorige Beleidsbegroting 2015-2018 was het verschil tussen de betreffende jaren al ruim € 0,3 miljoen positief voor 2016.

Middels de raadsbrieven over de september- en decembercirculaires 2014 en de meicirculaire 2015 bent u tussentijds uitgebreid geïnformeerd over het verloop van de gemeentefondsuitkeringen. Op basis van de meicirculaire 2015 geven de mutaties in de algemene uitkeringen 2016 en 2015 een positiever effect voor het begrotingsjaar 2016 van bijna € 2,9 miljoen. De grootste mutatie betreft de negatieve afrekening over 2014 en de neerwaartse bijstelling van accres 2015. Hierdoor is de gemeentefondsuitkering voor 2015 op basis van de meicirculaire 2015 met ruim € 2,1 miljoen verlaagd.

P922.5 Begrotingstechnische correctie (- 2.730.000)

Begrotingstechnische correcties (-1.447.000)

Per saldo is er sprake van een nadeel van ruim € 1,4 miljoen. De afwijkingen zijn met name de mutaties in de stelposten:

• Meerjarige ophoging gelden binnenstad Kadernota 2015	€ 30.000
• Stelpost looncompensatie 2016	€ 900.000
• Stelpost frictiekosten bedrijfsvoering	€ 56.000
• N6.1 Openbare ruimte en gemeenschappelijke voorzieningen	€ 30.000
• N4.2 Duurzame renovatie Twentebad	€ 345.000
• N1.2 Samenwerking Economie/arbeidsmarkt	€ 100.000

Stelposten gemeentefonds (- 1.214.000)

De stelposten voor het gemeentefonds worden naar aanleiding van gemeentefondscirculaires ingesteld indien er nog geen nieuw beleid is geformuleerd bij een nieuwe of uitbreiding van een taak voor de gemeente. Daarnaast worden taakstellingen die niet direct op hele korte termijn op een product worden ingevuld op het onderdeel "Stelposten gemeentefonds" geparkeerd in afwachting van nadere concretisering op andere producten in de begroting. Voor 2016 hadden we in eerste instantie de taakstellende bedragen voor de Wmo en Jeugdzorg op deze stelpost geraamd na de meicirculaire 2015, maar inmiddels is de structurele doorwerking ervan in de voorliggende begroting verwerkt.

De grootste mutaties m.b.t. de stelposten gemeentefonds van 2016 ten opzichte van 2015 zijn:

- Individuele studietoelage (betreft ophoging budget 2015 naar 2016) € 71.000
- Uitbreiding personeel i.v.m. toename bijstandsontvangers € 93.000
- Stelpost WMO/AWBZ (m.n. taakstelling 2015 meicirculaire 2015) € 247.000
- Stelpost Jeugdzorg (m.n. taakstelling meicirculaire 2015) € 671.000
- Stelpost Participatiewet (ophoging 2015 naar 2016) € 107.000

Stelposten bedrijfsvoering (-124.000)

De bedrijfsvoeringstaakstellingen zijn volledig ingevuld.

P923.1 Uitkering deelfonds sociaal domein (- 3.482.000)

Zoals eerder beschreven in de raadsbrieven over het gemeentefonds moet de gemeente Hengelo in 2016 fors inleveren ten opzichte van 2015. Dit geldt ook voor de meerjarenramingen.

In een afzonderlijke raadsbrief "Voornemen opvangen kortingen Wmo en Jeugd" (zaaknummer: 1084925) zijn voorstellen gedaan, hoe de gemeente Hengelo deze neerwaartse bijstellingen in de uitkering deelfonds sociaal domein, door de aanpassing van de budgetten wenst op te vangen.

P930.1 Uitvoering Wet WOZ/P940.1 Lasten heffing en invordering belastingen (+ 74.000)

In de begroting 2016 van het GBT wordt aangegeven dat het bedrag aan kosten per huishouden dat de aangesloten gemeenten aan het GBT moeten bijdragen kan worden verlaagd van € 19,13 naar € 18,60. Dit vanwege efficiencymaatregelen. Dat zorgt ervoor, dat de raming voor de gemeente Hengelo omlaag kan.

P931.1 Onroerende-zaakbelastingen (+ 1.054.000)

In 2016 is nog sprake van de laatste tranche van de OZB-verhoging (1%) o.b.v. het Dekkingsplan 2013-2016. Naast de reguliere verhoging vanwege de inflatie (0,75%) heeft de raad ingestemd met een cumulatieve verhoging van de OZB-inkomsten met 0,6% per jaar in de Kadernota maatschappelijk Takenverkenning 2016-2019. Daarnaast zijn er maatregelen getroffen in de sfeer van de ontwikkeling van de lokale lasten. Zie bijlage 4 "Overzicht ontwikkeling lokale lasten (OZB/afvalstoffenheffing/rioolheffing)" van deze Kadernota.

P960.0 Saldo kostenplaatsen (- 230.000)

Er is met name een correctie doorgevoerd bij de toegerekende overhead aan ROZ. Zie de toelichting bij product P610.1 in programma 1 - Economie, werk en inkomen.

P980.9 Reserves (- 3.015.000)

Algemene reserve grondexploitatie (- 939.000)

Als gevolg van aanhouden van grotere voorzieningen binnen de grondexploitatie neemt de rentecompensatie over de tegoeden ook toe met € 779.000 in 2016 t.o.v. 2015. Er vindt een onttrekking uit de reserve plaats van € 100.000 in 2016, waar in 2015 nog sprake was van € 260.000.

Algemene reserve (- 2.479.000)

Op basis van eerder vastgesteld beleid loopt de toevoeging aan de algemene reserve op van € 887.000 in 2015 tot bijna € 2.264.000 in 2016. Daarnaast heeft er in de begroting 2015 op basis van de 1^e Beleidsrapportage een onttrekking plaatsgevonden van ruim € 1,1 miljoen ter compensatie van de nadelige afrekening 2014 van de gemeentefondsuitkering. Hierover bent u in de raadsbrief "Meicirculaire 2015 gemeentefonds" (zaaknummer 1080620) geïnformeerd. In paragraaf 4.1.6 is in het onderdeel "Financiële positie" de ontwikkeling van de algemene reserve beschreven.

Reserve decentralisatie-uitkeringen (+ 140.000)

Op basis van eerder vastgesteld beleid vindt er in 2015 de (laatste) storting plaats van € 160.000 in het kader van de nationale gebiedsontwikkelingen. Daarnaast is voor dit jaar een onttrekking van € 20.000 voor het actieplan LHBT (Lesbiennes, Homo's Biseksuelen en Transgenders) geraamd. Het betreft de dekking van de ingezette rijksmiddelen uit de vorige projectperiode. Voor 2016 e.v. zijn er vooralsnog geen mutaties in deze reserve geraamd.

Algemene reserve investeringen (- 282.000)

Conform eerdere besluitvorming vindt de laatste storting in de reserve ARI in 2015 plaats (ruim € 761.000). Daarnaast zijn er in 2015 de volgende onttrekkingen geraamd:

* Uitvoering herinrichting Industriestraat	€ 978.000
* Bijdrage in marketingplan	€ 15.000
* Binnenstad (BIZ en mobiel groen)	€ 50.000
Totaal	€ 1.043.000

Voor 2016 e.v. zijn er voorsnog geen mutaties in deze reserve geraamd.

Reserve Preventiepakket Berflo Es (+ 400.000)

Betreft de minimale uitvoering van het Sport en Leercentrum (bezuiniging O4.1.3), waardoor dit gedeelte van deze reserve kan vrijvallen.

Reserve Organisatieontwikkeling (+ 145.400)

Door de bezuinigingsmaatregelen zijn enkele medewerkers (2,5 fte) van het Infocentrum Projecten en subsidies en op het gebied van ruimtelijke ordening boventallig. De hiermee gemoeide lasten worden voor een jaar gedekt uit de reserve organisatieontwikkeling.

7.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen

x € 1.000

Algemene Dekkingsmiddelen	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
1. Lokale heffingen	21.803	21.926	22.556	22.676
2. Gemeentefondsuitkering	129.660	125.111	123.278	123.205
3. Dividend	885	935	935	935
4. Saldo financieringsfunctie	-7.554	-8.823	-7.874	-8.219
6. Overige algemene dekkingsmiddelen	7.554	8.823	7.874	8.219
Totaal	152.348	147.972	146.769	146.816

- 8. BIJLAGEN EN OVERZICHTEN –

8.1 Reserves en voorzieningen

8.1.1 De mutaties in de reserves

reserves		31.12.2015	2016	2016	31.12.2016
	nr.	eindbalans	dotatie (ram)	onttrekking (ram)	eindbalans
Algemene Reserves					
Algemene Reserve (rentedragend)	102	10.606.415	2.263.500		12.869.915
Algemene Reserve grondexploitatie	150	3.032.344	5.194.230	4.107.204-	4.119.370
subtotaal algemene reserves		13.638.759	7.457.730	4.107.204-	16.989.285
Bestemmingsreserves					
BR centraal opleidingsbudget	310	100.000			100.000
BR communicatiebeleid	311	216.320			216.320
BR arbeidsvoorwaarden	316	212.308			212.308
BR Warmtenet	319	369.908	4.339.451	-	4.709.359
BR preventiepakket Berflo	324	820.498		400.000-	420.498
BR egalisatie accommodaties	326	598.236	272.040	347.307-	522.969
BR vastgoedbedrijf	327	459.622			459.622
BR duurzaamheid	328	116.146			116.146
BR fietspadenplan	329	939.219			939.219
BR Twentehaven	331	371.232	44.750		415.982
BR bodemsanering	332	2.348.893	932.221	103.091-	3.178.023
BR volkshuisvesting	333	83.311			83.311
BR Onderwijshuisvesting	367	6.420.876	5.398.925	7.127.582-	4.692.219
BR decentralisatie uitk	371	3.513.405			3.513.405
BR organisatie-ontwikkeling	372	2.328.325	400.000	145.400-	2.582.925
BR Groencompensatie bomen	374	120.020			120.020
BR lening schouwburg	384	5.066.615	327.530		5.394.145
BR lopende projecten	396	664.000			664.000
BR onderhoud buurtcentra	398	108.609			108.609
BR Vereveningsfonds Binnenstad	400	-	400.000		400.000
BR ARI	399	5.636.782			5.636.782
subtotaal bestemmingsreserves		30.494.324	12.114.917	8.123.380-	34.485.861
totaal reserves		44.133.083	19.572.647	12.230.584-	51.475.146

8.1.2 Aard en reden reserves

Algemene reserve

Gevormd vanuit resultaten van algemene middelen zonder directe bestemming, nodig t.b.v. het weerstandsvermogen van de gemeente (o.a. voor calamiteiten).

Algemene reserve grondexploitatie

Buffer ter afdekking van de risico's vanuit grondexploitatie. De bedragen vanuit de herziening grondexploitaties per 1-1-2015 zijn hierin verwerkt.

Reserve Centraal Opleidingsbudget

Niet bestede middelen van het centraal opleidingsbudget worden hierin gedoteerd als buffer voor tegenvallers in reguliere opleidingsbudgetten.

Reserve communicatiebeleid

Reservering bij verkoop van St. Kabeltevee Hengelo met doel deze te besteden ter dekking van kapitaallasten van investeringen op het gebied van informatie- en communicatie-technologie. Besteding dient plaats te vinden t.b.v. de burgers van de gemeente Hengelo conform de oorspronkelijke doelstellingen van de stichting.

Reserve secundaire arbeidsvoorwaarden

Bestemd voor de uitvoering lokale arbeidsvoorwaarden.

Reserve Warmtenet

Bestemd om aanloopverliezen van het Warmtenet i.o. te dekken.

Reserve Preventiepakket Berflo Es

Bestemd voor Programma Berflo Es kansen scheppen, stappen maken.

Reserve egalisatie accommodaties

Ter dekking van (groot) onderhoud van gebouwen, welke niet direct meer in gemeentelijk gebruik zijn, maar nog wel eigendom van de gemeente.

Reserve vastgoedbedrijf

Egalisatie van verkoopresultaten,

Reserve duurzaamheid

Bestemd voor dekking van interne duurzaamheid.

Reserve fietspadenplan

Als correctie op de negatieve boekwaarde van cpl. 42 Fietspadenplan/Duurzaam Veilig is de vermogenstoename ondergebracht in deze reserve.

Reserve Twentehaven

Bestemd voor toekomstig incidenteel groot onderhoud van de haven.

Reserve bodemsanering

Middelen ter dekking van lasten bodemsaneringen, waarvoor binnen de beschikbare ISV-gelden geen ruimte is.

Reserve Volkshuisvesting

Ingesteld met doel een bedrag beschikbaar te hebben voor sociale woningbouw.

Reserve onderwijshuisvesting

Vanuit de algemene uitkering afgezonderde middelen ter dekking van uitgaven binnen het meerjarig investeringsprogramma onderwijshuisvesting.

Reserve decentralisatie-uitkeringen

Vanuit de algemene uitkering afgezonderde middelen ter dekking van uitgaven die gemoeid zijn met decentralisatie-uitkeringen. Het gaat om incidentele middelen voor een beperkte periode.

Reserve organisatie-ontwikkeling

Bestemd voor de transitie van meer mobiliteit in de organisatie naar een flexibele organisatie met de juiste medewerker op de juiste plek, zoals verwoord in de notitie “Koersvast in krappe tijden”.

Reserve groencompensatie bomen

Egalisatie van baten en lasten bomenverordening.

Reserve lening schouwburg

Reservering als tegenhanger van de aan de schouwburg verstrekte lening, welke na 40 jaar aan elkaar gelijk zijn. Vast staat dat de lening niet zal worden terugbetaald. De lening is aan te merken als een bijdrage aan een actief in eigendom van derden. De jaarlijkse afschrijving van het actief is feitelijk de jaarlijkse dotatie aan de reserve.

Reserve lopende projecten

Reservering van middelen om de exploitatie te belasten op het moment waarmee in de beheersplanning rekening is gehouden. De verrekening kan plaatsvinden op of na het moment van realisatie, ter voorkoming van een negatieve boekwaarde van activa.

Reserve onderhoud buurtcentra

Doel: meerjarig onderhoud van buurtcentra.

Reserve vereveningsfonds binnenstad

Middelen ter versterking van de kwaliteit van de binnenstad (concentratie horecafunctie)

Reserve ARI

Bestemd ter dekking van toekomstige lasten die voortvloeien uit de ARI-investeringen

8.1.3. De mutaties in de voorzieningen

voorzieningen	nr.	31.12.2015 eindbalans	2016 dotatie (ram)	2016 onttrekking (ra	31.12.2016 eindbalans
1. Risico, verplichtingen					
VZ pensioen wethouders	503	5.516.719	125.020		5.641.739
VZ grondexploitatie	511	-	3.616.560	3.616.560-	-
VZ FPU 59+	506	39.684			39.684
subtotaal risico / verplichtingen		5.556.402	125.020	-	5.681.422
2. Egalisatie onderhoud					
VZ groot onderh stadhuis/stadskantoor	501	1.719.741	50.150		1.769.891
VZ onderhoud gebouwen	505	246.225	12.520	49.140-	209.605
VZ onderhoud Waterstaatskerk	507	131.819	9.940	19.560-	122.199
VZ renovatie sportvelden	527	110.329			110.329
VZ gebouwen/installaties sport	528	526.322	17.650	202.440-	341.532
VZ onderhoud buurt/wijkcentra	530	387.852	9.050		396.902
VZ onderhoud Metropool		69.866			69.866
VZ parkeergarage De Beurs	532	46.800	46.800		93.600
subtotaal egalisatie onderhoud		3.238.954	146.110	271.140-	3.113.924
3. Beklemde middelen					
VZ rioolrenovatie	508	18.528.476	1.834.849	10.021.836-	10.341.489
vz afvalverwerking	511	3.114.398		845.973-	2.268.425
VZ gebiedsgericht grondbeleid	510	1.148.000			1.148.000
Subtotaal bekleemde middelen		22.790.874	1.834.849	10.867.809-	13.757.914
totaal voorzieningen		31.586.230	2.105.979	11.138.949-	22.553.260

8.1.4. Aard en reden voorzieningen

Voorziening pensioen wethouders

Te verwachten verplichtingen jegens de pensioenen wethouders, waarvan de omvang redelijkerwijs in te schatten is.

Voorziening FPU-59+

Vermogensafzondering ter dekking van voorzienbare financiële verplichtingen jegens ABP t.b.v. arrangementskosten van betrokken medewerkers in kader van 59-jarigen maatregel.

Voorziening groot onderhoud stadhuis/stadskantoor

T.b.v. groot onderhoud stadhuis en stadskantoor op basis van een meerjarige onderhoudsplanning.

Voorziening onderhoud gebouwen

Ter dekking van groot onderhoud van gebouwen. Aan de voorziening ligt een meerjarig onderhoudsplan ten grondslag.

Voorziening onderhoud Waterstaatskerk

Ter dekking van toekomstig onderhoud van de Waterstaatskerk.

Voorziening renovatie sportvelden

T.b.v. het toekomstig groot onderhoud van sportvelden afgezonderde middelen. Aan de voorziening ligt een onderhoudsplan ten grondslag.

Voorziening gebouwen en installaties sport

T.b.v. het toekomstig groot onderhoud voor gebouwen en installaties op de sportparken afgezonderde middelen. Aan de voorziening ligt een onderhoudsplan ten grondslag.

Voorziening onderhoud buurt-wijkcentra

Ter dekking van het onderhoud van buurt-wijkcentra.

Voorziening onderhoud Metropool

Ter dekking van het onderhoud voor Metropool.

Voorziening Parkeergarage De Beurs

Ter dekking van het onderhoud aan de parkeergarage.

Voorziening rioolrenovatie

Bestemd voor het in stand en op peil houden van het rioolstelsel alsmede egalisatie van de tarieven rioolheffing.

Voorziening afvalverwerking

Reserve vanuit toevallige meevallers product afvalverwerking/-verwijdering ten behoeve van egalisatie mogelijk toekomstige tegenvallers.

Voorziening gebiedsgericht grondbeleid

Ter dekking van grondwaterverontreiniging in centrumgebied.

8.2 Overzicht van subfuncties per programma

Programma	Func- tie	Omschrijving functie	Sub- functie	Omschrijving (product)	Begroting 2016
Economie, Werk en Inkomen	221	Binnenhavens en waterwegen	2211	haven	-85.058
		Binnenhavens en waterwegen Totaal			-85.058
	310	Handel, ambacht en industrie	3101	markt	115.128
			3103	economische aangelegenheden	474.470
			3104	Bedrijventerreinen	314.304
		Handel, ambacht en industrie Totaal			903.902
	311	Marktgelden	3111	markt	-123.137
		Marktgelden Totaal			-123.137
	560	Openbaar groen en openluchtrecreatie	5602	regionale samenwerking	204.523
			5603	kermis	-29.685
			5605	vvv	444.258
		Openbaar groen en openluchtrecreatie Totaal			619.096
	610	Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies	6101	bijstandsverlening	9.100.463
		Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies Totaal			9.100.463
	611	Sociale werkvoorziening	6112	wet sociale werkvoorziening	12.797.360
		Sociale werkvoorziening Totaal			12.797.360
	614	Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	6141	minimabeleid	875.177
			6143	minimabeleid	3.153.070
			6144	Schuldhulpverlening	1.510.950
		Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid Totaal			5.539.197
	623	Reïntegratie- en part.voorzieningen participatiebudget	6231	WWB trajecten	2.703.254
			6232	inburgering	80.900
			6234	Werkloosheidbeleid	1.634.150
		Reïntegratie- en part.voorzieningen participatiebudget Totaal			4.418.304
	980	Mutaties reserves	9801	haven	44.750
		Mutaties reserves Totaal			44.750
Economie, Werk en Inkomen - Totaal					33.214.877
Onderwijs en Jeugd	421	Basisonderwijs - ohv	4212	onderwijshuisvesting	2.248.880
		Basisonderwijs - ohv Totaal			2.248.880
	431	Speciaal onderwijs - ohv	4311	onderwijshuisvesting	1.434.027
		Speciaal onderwijs - ohv Totaal			1.434.027
	441	Voortgezet onderwijs - ohv	4411	onderwijshuisvesting	2.061.145
			4412	onderwijshuisvesting	736.386
		Voortgezet onderwijs - ohv Totaal			2.797.531
	480	Gemeens. baten en lasten van het onderwijs	4801	schoolbegeleidingsdienst	191.424
			4802	leerlingenvervoer	976.079
			4804	onderwijshuisvesting	620.719
			4806	overige gemeenschappelijke uit	961.226
			4806	onderwijshuisvesting	484.408
		Gemeens. baten en lasten van het onderwijs Totaal			3.233.856
	482	Volwasseneneducatie	4821	volwasseneneducatie	41.372
		Volwasseneneducatie Totaal			41.372
	650	Kinderopvang	6501	kinderdagopvang	746.659
			6502	peuterspeelzaalwerk	871.822
		Kinderopvang Totaal			1.618.481
	670	Algemene voorzieningen Wmo en jeugd	6708	Jeugd-en jongerenwerk	1.712.727
		Algemene voorzieningen Wmo en jeugd Totaal			1.712.727
	671	Eerstelijnsloket Wmo en jeugd	6711	Jeugd gezondheid maatwerk	1.032.277
			6713	Jeugd: vroeghulp/vertrouwensw.	150.000
		Eerstelijnsloket Wmo en jeugd Totaal			1.182.277
	672	PGB WMO en jeugd	6722	PGB Jeugd	2.838.567
		PGB WMO en jeugd Totaal			2.838.567
	682	Individuele voorz. natura jeugd	6820	Landelijk transitie arrangen	655.610
			6821	Jeugdhulp begeleiding	1.272.845
			6822	Jeugdhulp behand.incl. vervoer	383.702
			6823	Jeugdhulp persoonl. verzorging	95.958
			6825	Jeugdhulp GGZ/dyslexiezorg	2.706.736
			6826	Jeugdhulp opvoedhulp	1.052.150
			6827	Jeugdhulp spoedzorg	469.779
			6828	Jeugdhulp verblijf	5.042.390

Programma	Func- tie	Omschrijving functie	Sub- functie	Omschrijving (product)	Begroting 2016
			6829	Jeugdhulp pleegzorg	1.251.613
	Individuele voorz. natura jeugd Totaal				12.930.783
	683	Veiligheid jeugdreclassering en opvang jeugd	6831	WMO-subs.reg. jeugd/veiligheid	20.150
			6832	AMHK en crisisdienst	398.140
			6833	Jeugdbescherming	1.742.780
			6834	Jeugdreclassering	253.000
			6835	Jeugdzorgplus	668.398
	Veiligheid jeugdreclassering en opvang jeugd Totaal				3.082.468
	687	Ouderbijdragen indiv. voorz. en opvang jeugd	6871	Ouderbijdr.ind.vrz.opvang jeug	-10.000
	Ouderbijdragen indiv. voorz. en opvang jeugd Totaal				-10.000
	715	Centra voor jeugd en gezin	7151	basistakenpakket uniform deel	1.782.115
	Centra voor jeugd en gezin Totaal				1.782.115
	980	Mutaties reserves	9802	onderwijshuisvesting	-1.728.657
	Mutaties reserves Totaal				-1.728.657
	Onderwijs en Jeugd - Totaal				33.164.427
Welzijn en Zorg	511	Vormings- en ontwikkelingswerk	5113	emancipatie	22.435
	Vormings- en ontwikkelingswerk Totaal				22.435
	621	Vreemdelingen	6211	lokale minderheden	79.252
	Vreemdelingen Totaal				79.252
	661	Maatwerkvoorzieningen natura materieel WMO	6611	WMO-verstrek. wonen/hulpm.	3.253.493
	Maatwerkvoorzieningen natura materieel WMO Totaal				3.253.493
	662		6621	WMO-subsreg. thuisbegeleiding	35.263
			6622	WMO-huish.verzorging uitvoerin	7.066.075
			6623	Maatsch.dienstverl.Bemoeizorg	212.188
			6624	Onderst./waardering Mantelzorg	269.060
			6625	Ink.onderst. chronisch zieken	1.197.978
			6626	WMO begeleiding (incl. PV)	5.290.440
			6627	WMO kortdurend verblijf	151.750
			6628	WMO vervoer dagbesteding	128.750
			Maatwerkvoorzieningen natura immaterieel WMO Totaal		
	663	Opvang en beschermd wonen WMO	6631	Maatsch.opvang (subsidies)	372.112
	Opvang en beschermd wonen WMO Totaal				372.112
	667	Eigen bijdragen WMO	6671	Eigen bijdrage WMO	-568.000
	Eigen bijdragen WMO Totaal				-568.000
	670		6701	Maatsch. dienstverlening	1.127.064
			6702	WMO-subs.regeling (algemeen)	1.185.552
			6703	WMO-verstrekkingen (vervoer)	1.730.890
			6704	Soc.vernieuwing/wijkaanpak	841.194
			6705	Ouderenbeleid	715.891
			6706	Overig maatschappelijk werk	64.657
			6707	Wijkwelzijnswerk	2.174.050
			6709	Samenlevingsopbouw	324.366
			Algemene voorzieningen Wmo en jeugd Totaal		
	671		6712	WMO-verstrek.(med.indicering)	663.840
			6714	WMO: doventolk	60.910
			6715	WMO: inloopfunctie GGZ	401.100
			6716	WMO: onderst.soc.wijkteams	850.480
	Eerstelijnsloket Wmo en jeugd Totaal				1.976.330
	672		6721	WMO-huishoudelijke verzorging	1.747.799
			6723	WMO PGB zelfstandig leven	4.884.290
			6724	WMO PGB kortdurend verblijf	231.710
PGB WMO en jeugd Totaal				6.863.799	
677	Eigen bijdragen alg. voorz. WMO en jeugd	6771	Eigen bijdr. huish.verz. (CAK)	-806.000	
		6772	Eigen bijdr.vervoersvoorzienin	-345.573	
Eigen bijdragen alg. voorz. WMO en jeugd Totaal				-1.151.573	
714	Openbare gezondheidszorg	7142	overige gezondheidszorg	825.148	
Openbare gezondheidszorg Totaal				825.148	
Welzijn en Zorg - Totaal				34.188.164	
Sport en Cultuur	510	Openbare bibliotheek	5101	openbaar bibliotheekwerk	2.300.562
	Openbare bibliotheek Totaal				2.300.562
	511	Vormings- en ontwikkelingswerk	5111	muziekschool	1.062.333
			5112	creativiteitscentra	505.200
	Vormings- en ontwikkelingswerk Totaal				1.567.533

Programma	Func- tie	Omschrijving functie	Sub- functie	Omschrijving (product)	Begroting 2016
	530	Sport	5302	sporthallen	335.845
			5303	zwembaden	1.937.107
			5304	overige accommodaties	314
			5305	subsidies	122.184
			5306	overige sport	293.593
	Sport Totaal				2.689.043
	531	Groene sportvelden en terreinen	5311	sportparken	2.114.910
	Groene sportvelden en terreinen Totaal				2.114.910
	540	Kunst	5401	schouwburg	2.011.188
			5402	amateur.kunstbeoef. en beelden	405.138
			5406	overige kunst	74.300
	Kunst Totaal				2.490.626
	541	Musea	5411	musea	450.829
	Musea Totaal				450.829
	580	Overige recreatieve voorzieningen	5801	plaatselijke radio en tv	40.550
			5803	overige cultuur en recreatie	62.378
	Overige recreatieve voorzieningen Totaal				102.928
	980	Mutaties reserves	9804	schouwburg	327.530
	Mutaties reserves Totaal				327.530
Sport en Cultuur - Totaal					12.043.961
Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit	003	Burgerzaken	0033	Kadaster	338.268
	Burgerzaken Totaal				338.268
	210	Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen	2108	Verkeersmaatregelen beleid	801.293
			2109	Verkeersmaatregelen uitvoering	413.550
	Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen Totaal				1.214.843
	212	Openbaar vervoer	2121	openbaar vervoer	469.859
	Openbaar vervoer Totaal				469.859
	214	Parkeren	2141	parkeren	1.044.777
	Parkeren Totaal				1.044.777
	215	Baten parkeerbelasting	2151	parkeren	-1.220.458
	Baten parkeerbelasting Totaal				-1.220.458
	541	Musea	5412	monumenten en monumentenzorg	-2.335
	Musea Totaal				-2.335
	723	Milieubeheer	7237	vergunningverlening milieu	445.825
	Milieubeheer Totaal				445.825
	810	Ruimtelijke ordening	8101	structuurplannen algemeen	420.841
			8102	bestemmingsplannen	316.877
			8107	voorber. plannen&projec.	331.130
			8108	adviezen ruimtelijke ordening	510.070
	Ruimtelijke ordening Totaal				1.578.918
	820	Woningexploitatie/woningbouw	8205	woninggebonden subsidies	7.285
			8206	regeling woonconsument	127.631
	Woningexploitatie/woningbouw Totaal				134.916
	821	Stads- en dorpsvernieuwing	8212	stadsvernieuwingsactiviteiten	340.563
	Stads- en dorpsvernieuwing Totaal				340.563
	822	Overige volkshuisvesting	8221	bouw- woning- en welstandstoez	168.836
			8224	volkshuisvesting	113.385
			8225	vergunningverlening bouwen	1.256.823
			8226	handhaving bouwen	1.129.329
	Overige volkshuisvesting Totaal				2.668.373
	823	Bouwvergunningen	8231	vergunningverlening bouwen	-1.932.746
	Bouwvergunningen Totaal				-1.932.746
	980	Mutaties reserves	9805	stadsvernieuwingsactiviteiten	400.000
	Mutaties reserves Totaal				400.000
Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit - Totaal					5.480.803
Beheer openbare ruimte en Duurzaamheid	210	Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen	2101	onderhoud wegen stedelijk niveau	2.504.484
			2102	schoonhouden wegen wijkniveau	1.874.110
			2103	onderhoud wegen wijkniveau	962.302
			2104	openbare verlichting	896.460
			2105	schoonhouden wegen stedelijk n	468.276

Programma	Func- tie	Omschrijving functie	Sub- functie	Omschrijving (product)	Begroting 2016
	Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen Totaal				6.705.632
	221	Binnenhavens en waterwegen	2212	overige waterlopen	172.338
	Binnenhavens en waterwegen Totaal				172.338
	330	Nutsbedrijven	330.7	Warmtenet	6.622.467
	Nutsbedrijven				6.622.467
	550	Natuurbescherming	5501	duurz.h/nat. en milieu-educ.	291.459
	Natuurbescherming Totaal				291.459
	560	Openbaar groen en openluchtrecreatie	5601	openbaar groen wijkniveau	3.928.727
			5606	hoofdinfra groen stedelijk niv	1.400.253
			5607	speeltoestellen	632.856
			5608	groenbeleid	261.061
			5609	kinderboerderij	449.732
	Openbaar groen en openluchtrecreatie Totaal				6.672.629
	614	Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	6142	lijkbezorging	3.130
			6142	afval	500.000
			6142	riolering	575.000
	Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid Totaal				1.078.130
	721	Afvalverwijdering en - verwerking	7211	afval	6.122.420
			7212	afval	241.299
	Afvalverwijdering en - verwerking Totaal				6.363.719
	722	Riolering	7221	riolering	5.257.838
			7222	riolering	1.485.733
			7223	riolering	153.810
	Riolering Totaal				6.897.381
	723	Milieubeheer	7231	milieu	24.647
			7232	geluid	224.196
			7233	bodem	506.553
			7235	openbare toiletten	94.899
			7238	handhaving milieu	650.356
			7239	handhaving bodem	339.990
	Milieubeheer Totaal				1.840.641
	724	Lijkbezorging	7241	lijkbezorging	923.456
	Lijkbezorging Totaal				923.456
	725	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	7251	afval	-8.397.853
	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing Totaal				-8.397.853
	726	Baten rioolheffing	7261	riolering	-8.172.651
	Baten rioolheffing Totaal				-8.172.651
	732	Baten begraafplaatsrechten	7321	lijkbezorging	-512.691
	Baten begraafplaatsrechten Totaal				-512.691
	980	Mutaties reserves	9806	bodem	682.810
	Mutaties reserves Totaal				682.810
Beheer openbare ruimte en Duurzaamheid - Totaal				21.167.467	
Bestuur, Veiligheid en Openbare orde	001	Bestuursorganen	0011	Raad en raadscommissies	959.148
			0012	College van burgemeester en wethou	1.383.321
	Bestuursorganen Totaal				2.342.469
	002	Bestuursondersteuning B & W	0021	Bestuursondersteuning algemeen	1.188.623
			0023	Algemene personele aangelegenheid	606.131
			0024	Communicatie	1.033.998
			0026	Algemene personele aangelegenheid	27.062
			0027	Lidmaatschap VNG	97.526
	Bestuursondersteuning B & W Totaal				2.953.340
	003	Burgerzaken	0031	Burgerzaken	2.641.393
	Burgerzaken Totaal				2.641.393
	004	Baten secretarieleges Burgerzaken	0041	Burgerzaken	-812.698
	Baten secretarieleges Burgerzaken Totaal				-812.698
	005	Bestuurlijke samenwerking	0051	Bestuurlijke samenw stedendriehoek	773.370
			0052	Reg / intern samenwerking	166.134
	Bestuurlijke samenwerking Totaal				939.504
	006	Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamer	0061	Bestuursondersteuning raad en	402.134
	Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamer Totaal				402.134
	120	Brandweer & rampenbestrijding	1205	Regionale brandweer	5.843.534
	Brandweer & rampenbestrijding Totaal				5.843.534

Programma	Func- tie	Omschrijving functie	Sub- functie	Omschrijving (product)	Begroting 2016
	140	Openbare orde en veiligheid	1401	Opvang zwerfdieren	195.462
			1402	Lijkschouwing	36.905
			1403	Integrale veiligheid	562.405
			1405	Handhaving openbare ruimte	1.253.967
	Openbare orde en veiligheid Totaal				2.048.739
	160	Opsporing en ruiming conventionele explosieven	1601	Bommenregeling	8.923
	Opsporing en ruiming conventionele explosieven Totaal				8.923
Bestuur, Veiligheid en Openbare orde - Totaal					16.367.338
Financiën	002	Bestuursondersteuning B & W	0022	Externe subsidie verwerving	224.063
	Bestuursondersteuning B & W Totaal				224.063
	614	Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	6142	lasten heffing en invord gem.b	-1.700
			6142	onroerende-zaakbelastingen	2.000
	Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid Totaal				300
	820	Woningexploitatie/woningbouw	8202	renteverschil woningexploitati	-1.317.391
	Woningexploitatie/woningbouw Totaal				-1.317.391
	830	Bouwgrondexploitatie	8301	GrEx Algemene Dienst	676.312
			8307	accommodatiebeleid	-78.458
			8308	erfpachten	-319.023
	Bouwgrondexploitatie Totaal				278.831
	913	Overige financiële middelen	9132	deelnemingen	-856.172
	Overige financiële middelen Totaal				-856.172
	914	Geldleningen en uitzettingen >= 1 jaar	9141	rente interne financiering	-6.192.040
	Geldleningen en uitzettingen >= 1 jaar Totaal				-6.192.040
	921	Uitkeringen gemeentefonds	9211	Uitkeringen gemeentefonds	-81.135.097
	Uitkeringen gemeentefonds Totaal				-81.135.097
	922	Algemene baten en lasten	9221	onvoorziene uitgaven	166.000
			9225	begrotingstechnische correctie	1.333.211
			9229	reclame	-532.817
	Algemene baten en lasten Totaal				966.394
	923	Integratie-uitkering sociaal domein	9231	Uitk.deelfonds sociaal domein	-48.525.080
	Integratie-uitkering sociaal domein Totaal				-48.525.080
	930	Uitvoering wet WOZ	9301	uitvoering wet WOZ	834.305
	Uitvoering wet WOZ Totaal				834.305
	931	Baten onroerende zaakbelasting gebruikers	9311	onroerende-zaakbelastingen	-4.505.013
	Baten onroerende zaakbelasting gebruikers Totaal				-4.505.013
	932	Baten OZB eigenaren	9321	onroerende-zaakbelastingen	-16.394.843
	Baten OZB eigenaren Totaal				-16.394.843
	936	Baten toeristenbelasting	9361	toeristenbelasting	-126.844
	Baten toeristenbelasting Totaal				-126.844
	937	Baten hondenbelasting	9371	baten hondenbelasting	-484.497
	Baten hondenbelasting Totaal				-484.497
	939	Baten precariobelasting	9391	precariobelasting	-291.853
	Baten precariobelasting Totaal				-291.853
	940	Lasten heffing en invordering gem. belastingen	9401	lasten heffing en invord gem.b	808.695
	Lasten heffing en invordering gem. belastingen Totaal				808.695
	960	Saldo kostenplaatsen	9600	saldo kostenplaatsen pr.10	307.194
	Saldo kostenplaatsen Totaal				307.194
	980	Mutaties reserves	9808	erfpachten	200.138
			9808	accommodatiebeleid	-75.267
			9808	Algemene reserves	7.012.192
	Mutaties reserves Totaal				7.137.063
Financiën - Totaal					-149.271.985
Geheel - Totaal					-267.415

8.3 Financiering (EMU saldo/ wet Hof)

Omschrijving	2015	2016	2017
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2015, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2016	Volgens meerjarenraming in begroting 2016
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	2.639	11.470	6.033
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	15.496	18.346	12.354
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	9.050	2.106	2.131
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	12.175	15.825	9.826
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	8.338	10.968	3.623
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten:			
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	6.672	5.129	7.069

Bijlage 8.4 Overzicht van incidentele baten en lasten 2016-2019

(bedragen groter of gelijk aan € 100.000; bedragen * € 1.000) - = nadeel					
Product-comb.	Omschrijving incidentele bate /last	2016	2017	2018	2019
Totaal programma 1:		0	0	0	0
682	Jeugdhulp begeleiding - Extra capaciteit herindicaties	-200			
Totaal programma 2:		-200	0	0	0
682	WMO begeleiding - Extra capaciteit herindicaties	-200			
662	Huishoudelijke hulp toelage	-1.022			
714	Subsidie gezond in de stad	-162	-162		
Totaal programma 3:		-1.384	-162	0	0
Totaal programma 4:		0	0	0	0
Totaal programma 5:		0	0	0	0
330	Reserve Warmtenet	-4.339			
330	Provinciale en Europese subsidies, bijdrage derde t.b.v. Warmtenet	4.339			
721	Lasten afval	-845	-847	-217	
721	Onttrekking uit voorziening afvalverwerking	845	847	217	
821	Vereveningsfonds en compactere binnenstad	-400			
Totaal programma 6:		-400	0	0	0
003	Verkiezingen	0	-80	-80	-80
Totaal programma 7:		0	-80	-80	-80
830	Incidentele lasten grondexploitaties	-100	-50	-50	-50
921	Algemene uitkering (DU gezond in de stad)	162	162		
921	Algemene uitkering (DU huishoudelijke hulp toelage)	1.022			
922	Twentebad	-400			
960	Leasebedrag Stads Kantoor Hazenweg tot 1 april 2017		-342		
960	Loonbetalingen en sociale lasten diverse sectoren	-1.037	-179	-98	
980	Toevoeging alg. reserve grondexploitatie (winstnemingen op complexen)	-137	-1.115	-56	0
980	Onttrekking uit algemene reserve grondexploitatie (verliezen op complexen)	117	1.643	0	1.102
980	Onttrekking uit algemene reserve grondexploitatie (specifieke onttrekkingen)	1.078	146	100	151
980	Onttrekking Reserve Preventiepakket Berflo Es (bezuigingsmaatregel 4.1.3)	400	0	0	0
980	Onttrekking uit reserve organisatie-ontwikkeling	145	0	0	0
Totaal programma 8:		1.250	265	-104	1.203
TOTAAL		-734	23	-184	1.123

8.5 Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 2016-2019

(bedragen groter of gelijk aan € 100.000; bedragen * € 1.000) - = nadeel					
Product-combinatie	Omschrijving structurele toevoeging / onttrekking aan reserve	2016	2017	2018	2019
Totaal programma 1:		0	0	0	0
421	Toevoeging aan reserve onderwijshuisvesting	-5.399	-5.551	-5.792	-5.890
421	Onttrekking aan reserve onderwijshuisvesting	7.128	7.049	7.021	7.182
Totaal programma 2:		1.729	1.498	1.229	1.292
Totaal programma 3:		0	0	0	0
540	Toevoeging aan reserve lening schouwburg	-328	-328	-328	-328
Totaal programma 4:		-328	-328	-328	-328
Totaal programma 5:		0	0	0	0
330	Onttrekking aan reserve Warmtenet	0	1.350	1.172	1.063
723	Toevoeging aan reserve bodemsanering	-932	-932	-932	-932
723	Onttrekking aan reserve bodemsanering	103	104	104	104
Totaal programma 6:		-829	522	344	235
Totaal programma 7:		0	0	0	0
830	Toevoeging aan reserve egalisatie accommodaties	-272	-272	-272	-272
830	Onttrekking aan reserve egalisatie accommodaties	347	426	426	426
980	Toevoeging aan de algemene reserve grondexploitatie	-5.194	-5.312	-5.449	-5.616
980	Onttrekking aan algemene reserve grondexploitatie	3.617	2.314	4.061	3.139
980	Toevoeging aan de algemene reserve	-2.264	-2.087	-2.062	-2.087
980	Toevoeging aan reserve organisatie-ontwikkeling	-400	-400	-400	-400
Totaal programma 8:		-4.166	-5.331	-3.696	-4.810
TOTAAL		-3.594	-3.639	-2.451	-3.611

8.6: Verbonden partijen en vertegenwoordiging

Wijzingen collegeleden door de gemeenteraad

Instelling	Vertegenwoordigd door	Bijzonderheden
Regio Twente	DB: Bron AB: Bron + raadslid	Voor de Regioraad (AB Regio Twente) benoemt de gemeenteraad een afvaardiging van twee personen: 1 uit de gemeenteraad en 1 uit het college. Mochten ons AB lid uit het college zitting nemen in het DB, dan vervalt het plaatsvervaardiging van het college-AB lid.
DB- en AB lid openbaar lichaam Regionaal Bedrijven Terrein	AB: Elferink (vervanging Schoonhoven) en Ten Heuw (vervanging Bron) DB: Ten Heuw (vervanging Elferink)	AB: gemeenteraad besluit op voordracht college DB: college doet voordracht aan AB RBT
Lid AB en DB Crematorium	Bron (vervanging Schoonhoven)	Gemeenteraad besluit op voordracht college
Stadsbank Oost Nederland	Ten Heuw (DB + AB)	Gemeenteraad besluit op voordracht college In het dagelijks bestuur hebben in ieder geval de leden van het algemeen bestuur uit de gemeenten Almelo, Hengelo en Enschede zitting.

Benoemingen en voordrachten door het college

Cursieve tekst is vertegenwoordiging voortvloeiend uit portefeuillehouderschap.

1. VERBONDEN PARTIJEN

Instelling	Vertegenwoordigd door	Bijzonderheden
Regio Twente		
Bestuurscommissie Publieke Gezondheid (PGZ)	Bron	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap
(Bestuurscommissie) Organisatie Zorg en Jeugd Twente/ bestuurlijk overleg transitie jeugdzorg	Schoonhoven	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap
Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit	Bron	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap
Portefeuillehoudersoverleg Werken, Economische zaken *	Ten Heuw	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap. * Wordt mogelijk gecombineerd met portefeuilleoverleg Sociale Zaken tot portefeuilleoverleg Arbeidsmarkt.
Portefeuillehoudersoverleg Sociale Zaken *	Ten Heuw	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap. * Wordt mogelijk gecombineerd met portefeuilleoverleg Werk en Economische Zaken tot portefeuilleoverleg Arbeidsmarkt.
Portefeuillehoudersoverleg Financiën	Ten Heuw	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap
Portefeuillehoudersoverleg Afval en Duurzaamheid	Elferink	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap
Portefeuillehoudersoverleg Informatie Service Punt (ISP) Milieu	Elferink	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap
Portefeuillehoudersoverleg Sport	Schoonhoven	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap
Portefeuillehoudersoverleg Vrije Tijd, Recreatie en Toerisme	Ten Heuw	
Kennispunt Twente	Schoonhoven	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap
Platform Onderwijs, Werk en Inkomen	Ten Heuw	Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap (wethouder sociale zaken c.q. economische zaken).

Instelling	Vertegenwoordigd door	Bijzonderheden
Euregio	AB: <i>Vanuit college: Schelberg en Bron (met de overige collegeleden als plaatsvervangers)</i> <i>Vanuit de raad: Van Doren en (R.) Kok .</i> <i>Plaatsvervangers: Yikilmaz en Peters</i>	Gebaseerd op de aangepaste rechtsvorm voor de Euregio, waarmee de raad op 2 september 2015 heeft ingestemd. Gevolg daarvan is nu dat Nederlandse leden kunnen deelnemen aan het Algemeen Bestuur. Hengelo mag vier leden voor het Algemeen Bestuur aanwijzen.
Netwerkstad		
Bestuurscommissie Netwerkstad	<i>Niet ingevuld</i>	Twee door en uit het college van burgemeester en wethouders
<i>Bestuurlijk Afstemmingsberaad R.E.G (BO REG)</i>	<i>Elferink / Ten Heuw</i>	<i>Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap</i>
<i>Bestuurlijk overleg Ontwikkelagenda Netwerkstad</i>	<i>Elferink</i>	<i>Is vervolg op het BO REG</i>
<i>Eurocities: Social Affairs Forum</i>	<i>Schoonhoven</i>	<i>Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap</i>
<i>Eurocities: Vervoer</i>	<i>Bron</i>	<i>Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap</i>
Veiligheid		
AB Veiligheidsregio	<i>Schelberg</i>	<i>Regionale Brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie Regio (GHOR), Bevolkingszorg (oude gemeentelijke crisisbeheersing)</i>
DB Veiligheidsregio	<i>Schelberg</i>	
Districtelijk Veiligheidsoverleg	<i>Schelberg</i>	<i>'opvolger' van Regionaal College Politie Twente</i>
Sociaal werkleerbedrijf Midden Twente		
Algemeen Bestuur	<i>Ten Heuw, Elferink</i>	Het gaat om het aan wijzen van 2 leden door elk van de deelnemende colleges van het SWB. AB benoemt dan vervolgens 1 lid per gemeente in het DB.
Dagelijks Bestuur	<i>Ten Heuw</i>	
Gemeentelijk belastingkantoor Twente (GBT)		
Algemeen bestuur	<i>Ten Heuw</i>	Aan het hoofd van het GBT staat een AB, waarvan door elk van de colleges van de deelnemers één lid wordt aangewezen. Ieder college van een deelnemer wijst uit zijn midden een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan.
Dagelijks bestuur	<i>Ten Heuw</i>	De leden van het DB worden benoemd door en uit AB. Het DB bestaat uit drie leden, waaronder de voorzitter. Twee leden van het DB worden aangewezen uit de deelnemers met een inwonertal van meer dan 50.000 inwoners. Van de deelnemende gemeente waar het DB-lid als voorzitter wordt benoemd, wordt een tweede AB-lid aangewezen.
Samenwerking Sociale Zaken Borne		
<i>Lichte gemeenschappelijke regeling</i>	<i>Ten Heuw</i>	<i>Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap</i>
RUD		
<i>Bestuursovereenkomst Samenwerking Handhaving Overijssel</i>	<i>Schelberg</i>	<i>Voortvloeiend uit portefeuillehouderschap</i>

Instelling	Vertegenwoordigd door	Bijzonderheden
2. VERENIGINGEN		
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	<i>Ten Heuw (commissie Werk & Inkomen) Schelberg (commissie Asiel en Integratie)</i>	Diverse commissies
Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders N- Ned. (VEGANN,)	<i>Ten Heuw</i>	Loopt via VNG-Overijssel, obv voordracht VEGANN.
VNG-Overijssel		Diverse commissies. Afhankelijk van vacatures nader te bepalen.

3. STICHTINGEN

Instelling	Vertegenwoordigd door	Bijzonderheden
De "Overijsselse Ombudsman"		Indien er gevraagd wordt een vertegenwoordiger te leveren. Op dit moment geen zitting in het bestuur.

4. PUBLIEK PRIVATE SAMENWERKING

Instelling	Vertegenwoordigd door	Bijzonderheden
Samenwerkingsovereenkomst Hart van Zuid	<i>Bron</i>	<i>Betreft project Hart van Zuid, samen met Van Wijnen. In de SOK HvZ wordt verwezen naar een bijlage over de Projectorganisatie. Daarin wordt gesproken over de Projectwethouder.</i>
Samenwerkingsovereenkomst plan Buren (Borne)	<i>Ten Heuw</i>	<i>Betreft samenwerking met Borne: realisatie bedrijventerreinen In de SOK Buren staat dat de portefeuillehouders Economische Zaken en Grondbedrijf of hun bestuurlijke vervangers zitting hebben in de Stuurgroep.</i>
Samenwerkingsovereenkomst Berflo Es	<i>Elferink</i>	<i>Betreft samenwerking met Welbions en bewoners. In de SOK Berflo Es uit 2005 staat dat de wethouder Volkshuisvesting zitting heeft in de Regiegroep namens de gemeente.</i>

5. DEELNEMINGEN IN VENNOOTSCHAPPEN

Instelling	Vertegenwoordigd door	Bijzonderheden
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	<i>Ten Heuw</i>	<i>Portefeuille gebonden</i>
Essent N.V.	<i>Ten Heuw</i>	<i>Link met VEGANN, onderstaande vennootschappen hebben gezamenlijk vergadering.</i>
<i>Enexis NV</i>	<i>Ten Heuw</i>	<i>Portefeuille gebonden</i>
<i>Attero NV</i>	<i>Ten Heuw</i>	<i>Portefeuille gebonden</i>
<i>Verkoop Vennootschap BV (afwikkeling van oude claims)</i>	<i>Ten Heuw</i>	<i>Portefeuille gebonden</i>
<i>CBL Vennootschap BV (afwikkeling van oude claims)</i>	<i>Ten Heuw</i>	<i>Portefeuille gebonden</i>
<i>Claim Staat Vennootschap BV (afwikkeling van oude claims)</i>	<i>Ten Heuw</i>	<i>Portefeuille gebonden</i>
<i>Vordering op Enexis BV</i>	<i>Ten Heuw</i>	<i>Portefeuille gebonden</i>
NV Wonen Boven Winkels	<i>Elferink</i>	<i>Het aandeelhouderschap en de uitoefening van de rechten daaraan verbonden is een collegeaangelegenheid. De raad wordt in de gelegenheid gesteld haar bedenkingen en wensen te uiten.</i>
Vitens N.V.	<i>Ten Heuw</i>	<i>Portefeuille gebonden (financiën)</i>

Instelling	Vertegenwoordigd door	Bijzonderheden
Twente Milieu N.V.	<i>Ten Heuw</i>	<i>Afvaardiging naar / uitoefening van aandeelhouderschap. Suggestie portefeuillehouder milieu en/of financiën.</i>
Twence BV	<i>Ten Heuw</i>	<i>Afvaardiging naar / uitoefening van aandeelhouderschap. Suggestie portefeuillehouder financiën en/of milieu.</i>

6. OVERIGE

VERTEGENWOORDIGINGEN

Instelling	Vertegenwoordig door	Bijzonderheden
Grote Stedenbeleid (G32)		Het Algemeen Bestuur van het netwerk G32 bestaat uit een bestuurder van elke deelnemende gemeente, zijnde lid van het college van B&W. Aanmelddeadline is 27 mei voor 18.00u.
Pijler Sociaal	<i>Bron</i>	Alle collegeleden van de G32gemeente dus ook Hengelo worden uitgenodigd voor een startconferentie. Deze startconferentie wordt gepland op 12 en of 13 juni a.s. Door de G32 wordt een programma aangeboden om thema's en themagroepen te bepalen. Daarbij is het wenselijk dat wethouders gaan aangeven aan welk thema zij hun naam en inzet willen verbinden. Ook belangrijk is dat trekkende wethouder van de steden ook de benodigde ambtelijke capaciteit gaan inbrengen.
Pijler Fysiek	<i>Elferink</i>	
Pijler Economie en Werk	<i>Ten Heuw</i>	
Toekomstig: Warmtenet B.V.	<i>Elferink</i>	Is 'in oprichting', als is opgericht dan 2 portefeuillehouders: 1 inhoud, 1 financiën.
WTC	<i>Schelberg, Ten Heuw, Bron</i>	Betreft advisory board (Schelberg is voorzitter, wethouders zijn lid)
Provincie Overijssel Uitvoeringscommissie Saasveld-Gammelke	<i>Elferink</i>	<i>Portefeuille gebonden, Ruimtelijke Ontwikkeling</i>
Provincie Overijssel Uitvoeringscommissie Enschede-Zuid	<i>Elferink</i>	<i>Portefeuille gebonden, Ruimtelijke Ontwikkeling</i>
Commissie Voorbereiding Naamgeving Openbare Ruimte	<i>Elferink</i>	<i>Portefeuille gebonden, Ruimtelijke Ontwikkeling. Collegelid is voorzitter van de commissie.</i>
Cultuurconvenant Oost Nederland	<i>Schoonhoven</i>	<i>Portefeuille gebonden Cultuur</i>

NB. Als het om de vervanging gaat, wordt (waar mogelijk) de 'collegevervanging' in acht genomen.

Locoburgemeesters	
1 ^e locoburgemeester	Ten Heuw
2 ^e locoburgemeester	Elferink
3 ^e locoburgemeester	Schoonhoven
4 ^e locoburgemeester	Bron

Vervangingsafspraken	Wordt vervangen door...:
Schelberg	Op loco-volgorde
Ten Heuw	Elferink
Elferink	Ten Heuw
Schoonhoven	Bron
Bron	Schoonhoven

8.7 Lasten en baten per product

Programma	Product	Productomschrijving	Begroting 2016 Lasten	Begroting 2016 Baten	Begroting 2016
Economie, Werk en Inkomen	P221.1	haven	360.706	401.014	-40.308
	P310.1	markt	170.640	178.649	-8.009
	P310.3	economische aangelegenheden	741.458	266.988	474.470
	P320.1	Bedrijventerreinen	314.304		314.304
	P560.2	regionale samenwerking	204.523		204.523
	P560.3	kermis	115.687	145.372	-29.685
	P560.5	vvv	444.258		444.258
	P610.1	bijstandsverlening	45.541.019	36.440.556	9.100.463
	P611.2	wet sociale werkvoorziening	12.797.360		12.797.360
	P614.1	minimabeleid	4.229.747	201.500	4.028.247
	P614.4	Schuldhulpverlening	1.807.520	296.570	1.510.950
	P623.1	WWB trajecten	2.753.254	50.000	2.703.254
	P623.2	inburgering	120.900	40.000	80.900
	P623.4	Werkloosheidsbeleid	1.634.150		1.634.150
Economie, Werk en Inkomen - Totaal			71.235.526	38.020.649	33.214.877
Onderwijs en Jeugd	P420.9	ambtelijke onderst openbaar on	124.300	124.300	0
	P421.2	onderwijshuisvesting	13.342.587	7.485.679	5.856.908
	P480.1	schoolbegeleidingsdienst	191.424		191.424
	P480.2	leerlingenvervoer	982.436	6.357	976.079
	P480.6	overige gemeenschappelijke uit	2.417.324	1.456.098	961.226
	P482.1	volwasseneneducatie	41.372		41.372
	P482.2	Volwasseneducatie P-budget	170.000	170.000	0
	P650.1	kinderdagopvang	800.336	53.677	746.659
	P650.2	peuterspeelzaalwerk	871.822		871.822
	P670.8	Jeugd-en jongerenwerk	1.712.727		1.712.727
	P671.1	Jeugd gezondheid maatwerk	1.032.277		1.032.277
	P671.3	Jeugd: vroeghulp/vertrouwensw.	150.000		150.000
	P672.2	PGB Jeugd	2.838.567		2.838.567
	P682.0	Landelijk transitie arrangementen	655.610		655.610
	P682.1	Jeugdhulp begeleiding	1.272.845		1.272.845
	P682.2	Jeugdhulp behand.incl. vervoer	383.702		383.702
	P682.3	Jeugdhulp persoonl. verzorging	95.958		95.958
	P682.5	Jeugdhulp GGZ/dyslexiezorg	2.706.736		2.706.736
	P682.6	Jeugdhulp opvoedhulp	1.052.150		1.052.150
	P682.7	Jeugdhulp spoedzorg	469.779		469.779
	P682.8	Jeugdhulp verblijf	5.042.390		5.042.390
	P682.9	Jeugdhulp pleegzorg	1.251.613		1.251.613
	P683.1	WMO-subs.reg. jeugd/veiligheid	20.150		20.150
	P683.2	AMHK en crisisdienst	398.140		398.140
	P683.3	Jeugdbescherming	1.742.780		1.742.780
	P683.4	Jeugdreclassering	253.000		253.000
	P683.5	Jeugdzorgplus	668.398		668.398
	P687.1	Ouderbijdr.ind.vrz.opvang jeug		10.000	-10.000
	P715.1	basistakenpakket uniform deel	1.782.115		1.782.115
Onderwijs en Jeugd - Totaal			42.470.538	9.306.111	33.164.427
Welzijn en Zorg	P511.3	emancipatie	22.435		22.435
	P621.1	lokale minderheden	79.252		79.252
	P661.1	WMO-verstrek. wonen/hulpm.	3.327.598	74.105	3.253.493
	P662.1	WMO-subsreg. thuisbegeleiding	35.263		35.263
	P662.2	WMO-huish.verzorging uitvoerin	7.066.075		7.066.075
	P662.3	Maatsch.dienstverl.Bemoeizorg	212.188		212.188
	P662.4	Onderst./waardering Mantelzorg	269.060		269.060
	P662.5	Ink.onderst. chronisch zieken	1.197.978		1.197.978
	P662.6	WMO begeleiding (incl. PV)	5.290.440		5.290.440
	P662.7	WMO kortdurend verblijf	151.750		151.750
	P662.8	WMO vervoer dagbesteding	128.750		128.750
	P663.1	Maatsch.opvang (subsidies)	372.112		372.112
	P667.1	Eigen bijdrage WMO		568.000	-568.000
	P670.1	Maatsch. dienstverlening	1.127.064		1.127.064
	P670.2	WMO-subs.regeling (algemeen)	1.185.552		1.185.552
	P670.3	WMO-verstrekkings (vervoer)	1.730.890		1.730.890
	P670.4	Soc.vernieuwing/wijkaanpak	841.194		841.194
	P670.5	Ouderenbeleid	715.891		715.891

Programma	Product	Productomschrijving	Begroting 2016 Lasten	Begroting 2016 Baten	Begroting 2016
	P670.6	Overig maatschappelijk werk	64.657		64.657
	P670.7	Wijkwelzijnswerk	2.749.182	575.132	2.174.050
	P670.9	Samenlevingsopbouw	324.366		324.366
	P671.2	WMO-verstrek.(med.indicering)	663.840		663.840
	P671.4	WMO: doventolk	60.910		60.910
	P671.5	WMO: inloopfunctie GGZ	401.100		401.100
	P671.6	WMO: onderst.soc.wijkteams	850.480		850.480
	P672.1	WMO-huishoudelijke verzorging	1.798.174	50.375	1.747.799
	P672.3	WMO PGB zelfstandig leven	4.884.290		4.884.290
	P672.4	WMO PGB kortdurend verblijf	231.710		231.710
	P677.1	Eigen bijdr. huish.verz. (CAK)		806.000	-806.000
	P677.2	Eigen bijdr.vervoersvoorzienin		345.573	-345.573
	P714.2	overige gezondheidszorg	825.148		825.148
Welzijn en Zorg - Totaal			36.607.349	2.419.185	34.188.164
Sport en Cultuur	P510.1	openbaar bibliotheekwerk	2.353.023	52.461	2.300.562
	P511.1	muziekschool	1.217.629	155.296	1.062.333
	P511.2	creativiteitscentra	505.200		505.200
	P530.2	sporthallen	749.627	413.782	335.845
	P530.3	zwembaden	3.573.902	1.636.795	1.937.107
	P530.4	overige accommodaties	8.495	8.181	314
	P530.5	subsidies	122.184		122.184
	P530.6	overige sport	293.603	10	293.593
	P531.1	sportparken	2.525.711	410.801	2.114.910
	P540.1	schouwburg	2.979.982	641.264	2.338.718
	P540.2	amateur.kunstbeoef. en beelden	428.633	23.495	405.138
	P540.6	overige kunst	74.300		74.300
	P541.1	musea	450.829		450.829
	P580.1	plaatselijke radio en tv	40.550		40.550
	P580.3	overige cultuur en recreatie	62.378		62.378
Sport en Cultuur - Totaal			15.386.046	3.342.085	12.043.961
Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit	P003.3	Kadaster	361.552	23.284	338.268
	P210.8	Verkeersmaatregelen beleid	930.505	129.212	801.293
	P210.9	Verkeersmaatregelen uitvoering	436.883	23.333	413.550
	P212.1	openbaar vervoer	469.859		469.859
	P214.1	parkeren	1.326.877	1.502.558	-175.681
	P541.2	monumenten en monumentenzorg	41.743	44.078	-2.335
	P723.7	vergunningverlening milieu	445.825		445.825
	P810.1	structuurplannen algemeen	420.841	0	420.841
	P810.2	bestemmingsplannen	393.876	76.999	316.877
	P810.7	voorber. plannen&projec.	331.130		331.130
	P810.8	adviezen ruimtelijke ordening	510.070		510.070
	P820.5	woninggebonden subsidies	7.285		7.285
	P820.6	regeling woonconsument	127.631		127.631
	P821.2	stadsvernieuwingsactiviteiten	740.563		740.563
	P822.1	bouw- woning- en welstandstoez	168.836		168.836
	P822.4	volkshuisvesting	113.385		113.385
	P822.5	vergunningverlening bouwen	1.256.823	1.932.746	-675.923
	P822.6	handhaving bouwen	1.159.512	30.183	1.129.329
Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit - Totaal			9.243.196	3.762.393	5.480.803
Beheer openbare ruimte en Duurzaamheid	P210.1	onderhoud wegen stedelijk niveau	2.726.034	221.550	2.504.484
	P210.2	schoonhouden wegen wijkniveau	2.598.168	724.058	1.874.110
	P210.3	onderhoud wegen wijkniveau	962.302		962.302
	P210.4	openbare verlichting	977.060	80.600	896.460
	P210.5	schoonhouden wegen stedelijk n	468.276		468.276
	P221.2	overige waterlopen	172.338		172.338
	P330.1	Warmtenet	6.622.467	6.622.467	0
	P550.1	duurz.h/nat. en milieu-educ.	351.459	60.000	291.459
	P560.1	openbaar groen wijkniveau	3.928.727		3.928.727
	P560.6	hoofdfnra groen stedelijk niv	1.420.403	20.150	1.400.253
	P560.7	speeltoestellen	632.856		632.856
	P560.8	groenbeleid	261.061		261.061
	P560.9	kinderboerderij	449.732		449.732
	P721.1	afval	8.450.962	9.985.096	-1.534.134
	P722.1	riolering	7.549.661	8.249.931	-700.270

Programma	Product	Productomschrijving	Begroting 2016 Lasten	Begroting 2016 Baten	Begroting 2016
	P723.1	milieu	24.647		24.647
	P723.2	geluid	284.646	60.450	224.196
	P723.3	bodem	1.804.621	615.258	1.189.363
	P723.5	openbare toiletten	96.889	1.990	94.899
	P723.8	handhaving milieu	692.339	41.983	650.356
	P723.9	handhaving bodem	339.990		339.990
	P724.1	lijkbezorging	926.586	512.691	413.895
Beheer openbare ruimte en Duurzaamheid - Totaal			41.741.224	27.196.224	14.545.000
Bestuur, Veiligheid en Openbare orde	P001.1	Raad en raadscommissies	959.148		959.148
	P001.2	College van burgemeester en wethouders	1.383.321		1.383.321
	P002.1	Bestuursondersteuning algemeen	1.188.623		1.188.623
	P002.3	Algemene personele aangelegenheden	633.193		633.193
	P002.4	Communicatie	1.033.998		1.033.998
	P002.7	Lidmaatschap VNG	97.526		97.526
	P003.1	Burgerzaken	3.069.581	1.240.886	1.828.695
	P005.1	Bestuurlijke samenw stedendriehoek	773.370		773.370
	P005.2	Reg / intern samenwerking	166.134		166.134
	P006.1	Bestuursondersteuning raad en	402.134		402.134
	P120.5	Regionale brandweer	5.843.534		5.843.534
	P140.1	Opvang zwerfdieren	195.462		195.462
	P140.2	Lijkschouwing	36.905		36.905
	P140.3	Integrale veiligheid	562.405	0	562.405
	P140.5	Handhaving openbare ruimte	1.350.143	96.176	1.253.967
	P160.1	Bommenregeling	8.923		8.923
Bestuur, Veiligheid en Openbare orde - Totaal			17.704.400	1.337.062	16.367.338
Financiën	P002.2	Externe subsidie verwerving	224.063	0	224.063
	P820.2	renteverschil woningexploitatie		1.317.391	-1.317.391
	P830.3	GrEX Grondexploitatie	16.990.378	16.990.378	0
	P830.6	GrEx Algemene Dienst	901.342	225.030	676.312
	P830.7	accommodatiebeleid	825.658	979.383	-153.725
	P830.8	erfpachten	1.153.794	1.272.679	-118.885
	P913.2	deelnemingen	28.828	885.000	-856.172
	P914.1	rente interne financiering	44.477	6.236.517	-6.192.040
	P921.1	Uitkeringen gemeentefonds	0	81.135.097	-81.135.097
	P922.1	onvoorziene uitgaven	166.000		166.000
	P922.5	begrotingstechnische correctie	1.333.211		1.333.211
	P922.9	reclame		532.817	-532.817
	P923.1	Uitk.deelfonds sociaal domein		48.525.080	-48.525.080
	P930.1	uitvoering wet WOZ	834.305		834.305
	P931.1	onroerende-zaakbelastingen	2.000	20.899.856	-20.897.856
	P936.1	toeristenbelasting		126.844	-126.844
	P937.1	baten hondenbelasting		484.497	-484.497
	P939.1	precariobelasting		291.853	-291.853
	P940.1	lasten heffing en invord gem.b	808.695	1.700	806.995
	P960.0	saldo kostenplaatsen pr.10	362.011	54.817	307.194
	P980.9	Algemene reserves	7.657.592	645.400	7.012.192
Financiën - Totaal			31.332.354	180.604.339	-149.271.985
Geheel - Totaal			265.720.633	265.988.048	-267.415

8.8 Overzicht maatregelen maatschappelijke takenverkenning

In deze bijlage vindt u alle voorstellen voor nieuwe beleidsinvesteringen en bezuinigingsmaatregelen die zijn meegenomen in de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019.

8.8.1 Nieuwe beleidsinvesteringen

Hieronder vindt u alle voorstellen voor nieuwe beleidsinvesteringen die meegenomen zijn in de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Alle voorstellen waarachter 'JA' staat in de kolom 'Ja/Nee' zijn aangenomen. Voor de 'NEE' voorstellen is niet gekozen.

Voor een samenvatting van de voorstellen verwijzen wij u naar het raadsbesluit over de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 (zaaknummer 1076070). Voor de complete voorstellen verwijzen wij u naar bijlage 2C van zaak 1064658.

Code	Omschrijving	2016:	2017:	2018:	2019:	Ja / Nee
N 1.1	Motie onderzoek indexering verordeningen m.b.t. Armoedebeleid	21	42	42	63	NEE
N 1.2	Samenwerking economie en arbeidsmarkt in Twente	100	100	100	100	JA
N 1.2	Samenwerking economie en arbeidsmarkt in Twente	50	50	50	50	NEE
N 1.3	Vereveningsfonds en compactere binnenstad	200	200	0	0	NEE
N 1.3b	Vereveningsfonds en compactere binnenstad	400	0	0	0	JA
N 1.4	Revitalisering bedrijventerreinen	200	200	150	100	NEE
N 1.5	Invulling geven aan nieuw beschut werken	BN	BN	BN	BN	JA
N 1.6	Instellen kindpakket binnen armoedebeleid	25	25	25	25	JA
N 1.7	Kwetsbare jongeren toeleiden naar arbeidsmarkt	BN	BN	BN	BN	JA
N 1.8	Optimaliseren kade Twentekanaal	0	62	62	62	JA
N 2.1	Bestuurlijke opdracht huisvesting één locatie voor Voortgezet Speciaal Onderwijs	0	50	180	180	JA
N 2.2	Investering in de Bibliotheek op school	5	59	57	55	JA
N 3.1	Programmering in maatschappelijk vastgoed	BN	BN	BN	BN	JA
N 3.2	Regenboogpad	12	1	1	1	NEE
N 4.1	BO Crea / Heim	14	51	50	49	JA
N 4.2	Toekomst Twentebad	345	115	247	276	JA
N 5.1	Actieplan voor de fiets: inclusief afronden F35, oplaadpunten, verwijderen obstakels etc.	23	78	77	75	JA
N 5.2	Startersleningen	53	88	88	88	NEE
N 5.3	Puilenregeling	100	100	100	100	JA
N 5.4	Uitbreiding subsidies monumentenzorg	53	53	53	53	NEE
N 5.5	Parkeerbeleid	145	145	145	145	NEE
N 5.5b	Parkeerbeleid	50	50	50	50	JA
N 6.1	Capaciteit voor aanpassingen openbare ruimte en gebruik van gemeentelijke voorzieningen bij evenementen	30	30	30	30	JA
N 6.2	Schoonmaken Binnenstad	40	40	40	40	JA
N 6.3	Spelen	36	42	48	53	JA
N 7.1	Uitbreiding juridische capaciteit voor veiligheid en openbare orde	48	48	48	48	NEE
N 7.2	Promotiefim Hengelo	-20	0	0	0	NEE
Totaal 'JA'		1.167	803	1.066	1.095	

8.8.2 Bezuinigingsmaatregelen

Hieronder vindt u alle bezuinigingsvoorstellen die meegenomen zijn in de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Deze voorstellen zijn door ambtenaren als 'haalbare voorstellen' opgesteld. Alle voorstellen waarachter 'JA' staat in de kolom 'Ja/Nee' zijn aangenomen. Voor de 'NEE' voorstellen is niet gekozen.

Voor een samenvatting van de voorstellen verwijzen wij u naar het raadsbesluit over de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 (Zaaknummer 1076070). Voor de complete voorstellen verwijzen wij u naar bijlage 3C van zaak 1064658.

Code	Omschrijving maatregelen	2016:	2017:	2018:	2019:	Ja / Nee
O 1.1.1	Het verminderen van de subsidie aan Bureau Hengelo	0	0	144	144	JA
O 1.1.2	De toezichtstaken voor de haven van de gemeente Enschede uitvoeren	17	17	17	17	JA
O 1.1.3	De markt één keer in de vier weken schoonmaken ipv elke week	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.	JA
O 1.1.4	Meer inkomsten binnenhalen uit de staangelden voor de kermis en minder externe expertise inhuren	10	60	60	60	JA
O 1.1.5	De centrummonitor om het jaar in plaats van jaarlijks uitbrengen en efficiënter samenwerken in Netwerkstad Twente	32	32	32	32	JA
O 1.1.6	Minder bedrijfsondersteuning voor accountmanagers en minder actief op bedrijfscontacten inzetten	26	26	26	26	JA
O 1.1.7	De commerciële opbrengsten van recreatieparken vergroten	PM	PM	PM	PM	JA
O 1.1.8	Project Businesspark XL	0	0	0	0	JA
O 1.1.9	Efficiencyvoordelen door nieuwbouw van het stadskantoor	0	0	258	536	NEE
O 1.1.10	Project Lange Wemen	0	0	0	0	JA
O 1.1.11	Project Hart van Zuid	0	0	0	0	JA
O 1.2.1	Bijstand verstrekken: anders uitvoeren participatiewet	269	269	269	269	JA
O1.2.1b1	Het ROZ wordt buiten de gemeente geplaatst en daarna koopt de gemeente diensten anders in	225	250	250	250	JA
O1.2.1b2	Het budget sociale economie dat wordt ingezet op participatie verminderen	208	208	208	208	NEE
O 1.2.1c	De subsidie voor de huisvestingskosten van de CWWB beëindigen	5	5	5	5	NEE
O 1.2.2	Een bezuiniging doorvoeren op schuldhulpverlening en schuldbemiddeling	89	131	131	131	NEE
O 1.2.3	De uitvoeringsregels van de bijzondere bijstand strenger toepassen en geldleningen verstrekken in plaats van goederenbonnen	115	190	190	190	NEE
O 1.2.4	De hoogte en de lengte van de individuele inkomenstoeslag veranderen	203	203	203	203	NEE
O 1.2.5	De bijdrage voor het lidmaatschap van de bibliotheek ihkv maatschappelijke participatie beëindigen	120	120	120	120	NEE
O 1.3.1	Initiatieven als Social Return on Investment en Pact MVO worden aan de markt overgelaten	108	108	108	108	JA
O 1.3.1a	Het aantal stadsbanen verminderen	113	143	170	205	NEE
O 1.3.1b	Het budget voor vernieuwende pilots op de arbeidsmarkt afkomen	0	45	45	45	NEE
O 1.3.2	Er worden geen bijzondere trajecten voor bijstandsgerechtigden (zoals voor dove en blinde mensen) meer uitgevoerd	230	230	230	230	JA
O 1.3.3	Activiteiten inburgeraars	80	80	80	80	JA
O 1.3.4	De gemeentelijke bijdrage aan de SWB wordt stopgezet	40	276	276	276	JA
O 2.1.1	Openbaar onderwijs	0	0	0	0	JA
O 2.1.2	Het eigen risico van de verzekering voor schoolgebouwen wordt verhoogd en twee noodlokalen worden afgestoten	0	10	30	30	JA
O 2.1.3	De bijdrage aan de schoolkrant verminderen, de bijdrage aan de IKC stoppen en extra schoolgym laten verzorgen door Hengelo Sport	75	88	88	88	JA
O 2.1.4	De gemeente investeert niet meer in taal, rekenen en opbrengstgericht werken bij onderwijsbegeleiding	25	100	100	100	JA
O 2.1.5	Leerplicht	0	0	0	0	JA
O 2.1.6	Een aanbestedingsvoordeel op het leerlingenvervoer	0	50	50	50	JA
O 2.1.6a	Afstandscriterium leerlingenvervoer instellen	0	19	19	19	NEE

Code	Omschrijving maatregelen	2016:	2017:	2018:	2019:	Ja / Nee
O 2.1.7	De gemeente beëindigd de subsidies voor volwasseneneducatie voor specifieke doelgroepen	79	79	79	79	JA
O 2.1.7a	Verminderen van de subsidie aan het Nivon	12	12	12	12	NEE
O 2.1.8	Beëindigen subsidie aan de peuterspeelzaal en het budget voor de Speel-O-Theek verlagen	15	250	250	250	JA
O 2.1.9	Leges invoeren voor de controle van nieuwe opvanglocaties voor kinderopvang en gastouderbureaus en werkzaamheden uitvoeren voor andere gemeenten	30	30	30	30	JA
O 2.1.10a	De subsidie voor professioneel jongerenwerk verlagen	100	200	300	300	JA
O 2.1.10b	Subsidieplafond vrijwillig jeugdwerk verlagen	35	35	35	35	JA
O 2.1.10b	Subsidieplafond vrijwillig jeugdwerk verlagen	15	15	15	15	NEE
O 2.1.10c	Eerdere bezuiniging op huisvesting Innocent terugdraaien	-19	-19	-19	-19	JA
O 2.1.10d	Het activiteitenbudget jeugd verlagen	6	6	6	6	JA
O 2.1.11	Nieuwbouw VMBO	0	0	0	0	JA
O 2.2.1	Opvoeden en zorg	0	0	0	0	JA
O 2.2.2	GGD basispakket jeugdgezondheid	0	0	0	0	JA
O 2.2.3	Jeugd & jongerenwerk	0	0	0	0	JA
O 2.2.4	Jeugdhulp	0	0	0	0	JA
O 3.1.1	Huishoudelijke hulp Wmo	0	0	0	0	JA
O 3.1.2	Een aanbestedingsvoordeel op de vervoersvoorzieningen van de Wmo	100	100	100	100	JA
O 3.1.2b	Vervoersvoorzieningen - 6e en 7e zone schrappen	5	5	5	5	NEE
O 3.1.3	Een eigen bijdrage vragen voor hulpmiddelen uit de Wmo	PM	PM	PM	PM	JA
O 3.1.4	Een eigen bijdrage vragen voor aanpassingen in woningen	PM	PM	PM	PM	JA
O 3.1.5	Een bezuiniging op de individuele Wmo voorzieningen	74	74	74	74	JA
O 3.1.6	Voor de maatwerkvoorzieningen Wmo is nieuw budget ontvangen, waardoor een deel van het oude budget kan worden bezuinigd	165	165	165	165	JA
O 3.1.6a	Het beëindigen van de subsidies aan de KBO en PCOB	3	3	3	3	NEE
O 3.1.6b	Het beëindigen van de subsidies aan de klankbordgroep mantelzorg en het seniorenplatform	4	4	4	4	JA
O 3.1.7	Medische advisering	0	0	0	0	JA
O 3.1.8	Project gezondheidspark	0	0	0	0	JA
O 3.2.1	GGD financieren	0	0	0	0	JA
O 3.2.2	De subsidies aan preventieactiviteiten beëindigen	4	4	4	4	JA
O 3.2.3	Algemeen maatschappelijk werk	0	0	0	0	JA
O 3.2.4	De verwachte extra kosten voor herhuisvesting van AC bij de Toren worden naar beneden bijgesteld	20	20	20	20	JA
O 3.2.4a	De subsidie die Humanitas Onder Dak ontvangt, om haar doelgroep te laten aansluiten op algemene voorzieningen in de stad, beëindigen	27	27	27	27	NEE
O 3.2.4b	De subsidie van AC bij de Toren met 25% korten	70	70	70	70	NEE
O 3.3.1	Bezuinigen op de subsidies aan wijkwelzijnsvoorzieningen, zoals de Breemars en de Jeugd	102	102	102	102	NEE
O 3.3.1a	De subsidie aan de Tempel wordt verlaagd, de detachering van een medewerker naar de Breemars en de Sterrentuin wordt beëindigd en de formatie voor het verstrekken van subsidiebeschikkingen wordt verminderd	106	106	106	106	JA
O 3.3.2	Het budget voor onvoorziene kosten bewonersorganisaties afkomen	11	11	11	11	JA
O 3.3.2a	Werkbudget stadsdeelregisseurs afkomen	6	6	6	6	NEE
O 3.3.2b	De buurtbonnen afschaffen	50	50	50	50	NEE
O 3.3.2c	Beëindigen subsidie De Schole	8	8	8	8	NEE
O 3.3.2d	Verminderen buurtbonnen	0	32	32	32	JA
O 3.3.3	Het budget voor externe advisering afkomen en de subsidie voor de Open Eettafel beëindigen	12	12	12	12	JA

Code	Omschrijving maatregelen	2016:	2017:	2018:	2019:	Ja / Nee
O 3.3.4	Het beëindigen van alle niet-wettelijke subsidies in het kader van antidiscriminatie en alloctonenbeleid, behalve het actieplan LHBT	18	18	18	18	JA
O 3.3.5	Beëindigen huisvestingssubsidie Servicepunt Vrijwilligers	0	13	27	27	JA
O 3.3.6	Subsidiëren van SIZT	0	0	0	0	JA
O 3.3.7	Alle subsidies aan gehandicaptenorganisaties worden beëindigd, behalve de subsidie voor zwemlessen van gehandicapten	8	8	8	12	JA
O 3.3.8	De subsidie voor koffie-thee-ochtenden wordt beëindigd	16	16	16	16	JA
O 3.3.8b	De taalcafé's in wijkwelzijnsvoorzieningen beëindigen	14	14	14	14	NEE
O 4.1.1	De huur van sporthallen en gymlokalen verhogen	90	90	90	90	NEE
O 4.1.2	Impulsgelden aantrekken van de rijksoverheid door de functie zwemonderwijzer om te vormen naar buurtsportcoach	20	20	20	20	JA
O 4.1.3	De huur van natuur- en kunstgrasvelden verhogen, de kosten van het aanbrengen van belijningskalk in rekening brengen, een minimale uitvoering van het Sport- en Leercentrum realiseren	435	35	35	35	JA
O 4.1.3	De ontwikkeling van het Sport- en leercentrum stoppen	300				NEE
O 4.1.4	Impulsgelden aantrekken van de rijksoverheid door de functie zwemonderwijzer om te vormen naar buurtsportcoach	20	20	20	20	JA
O 4.1.5	Diverse budgetten voor de ondersteuning van sportactiviteiten afkomen	39	44	44	44	JA
O 4.1.6	De subsidie voor sport voor jeugd en gehandicapten beëindigen	64	64	64	64	NEE
O 4.1.7	Ondersteunen sportverenigingen	0	0	0	0	JA
O 4.1.8	Sport Centre Hengelo	0	0	0	0	JA
O 4.2.1	De subsidie aan de bibliotheek verlagen	0	25	25	100	NEE
O 4.2.1b	De subsidie aan de bibliotheek verlagen	75	125	200	200	JA
O 4.2.2	De subsidie aan de Muziekschool verlagen	0	0	0	0	JA
O 4.2.3	De subsidie aan Crea en Heim verlagen	0	0	0	0	JA
O 4.2.4	De subsidie aan het Rabotheater verlagen	50	50	50	50	JA
O 4.2.4a	De subsidie aan de Metropool verlagen	40	40	40	40	NEE
O 4.2.5	De subsidies aan amateurverenigingen halveren	57	57	57	57	NEE
O 4.2.6	Een minimale gemeentelijke bijdrage doen aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit	0	7	7	7	JA
O 4.2.7	De verzekering van het gemeentelijk kunstbezit beëindigen	0	0	5	5	JA
O 4.2.8	De subsidie aan de Biënnale, Lamboijhuis en Stichting Ag beëindigen en het aankoopbudget afkomen.	65	65	65	65	JA
O 4.2.8a	Het programmeringsbudget beeldende kunst en de presentiegelden voor de adviescommissie beeldende kunst en vormgeving afschaffen en de subsidies aan Ateliers 93, SWWK en HeArtpool beëindigen.	83	83	83	83	NEE
O 4.2.9	Musea en monumenten	0	0	0	0	JA
O 4.2.10	Lokale omroep	0	0	0	0	JA
O 4.2.11	De subsidie aan Stichting Jazzplatform, Stichting Kamermuziek en de Stadsdichter beëindigen	10	10	10	10	JA
O 4.2.11b	De stadsbeiaardier afschaffen	25	25	25	25	NEE
O 4.2.11c	De incidentele subsidies amateurkunst beëindigen	31	31	31	31	NEE
O 5.1.1	Efficiënter organiseren van de regionale samenwerking en de ambtelijke ondersteuning bij initiatieven in de stad terugbrengen	0	43	43	43	JA
O 5.1.1a	De formatie voor ondersteuning op landelijk gebied afkomen	0	8	8	8	NEE
O 5.1.2	De ondersteuning voor projecten en subsidies wordt verminderd en er wordt minder ingezet op adviezen op het gebied van ruimtelijke ordening	145	159	159	159	JA
O 5.1.3	De informatieavonden voor bestemmingsplannen worden soberder en er worden leges geheven als inwoners een verzoek tot wijziging van een bestemmingsplan willen bespreken	45	45	45	45	JA
O 5.1.4	Alle financiële regelingen om initiatieven in de stad te ondersteunen worden beëindigd, behalve de regeling 'Wonen boven winkels'	47	47	47	47	JA

Code	Omschrijving maatregelen	2016:	2017:	2018:	2019:	Ja/Nee
O 5.1.4b	Wonen: beëindigen Wonen Boven Winkels	400	0	0	0	NEE
O 5.1.5	De subsidie voor restauraties en onderhoud van cultureel erfgoed verlagen	20	20	20	20	NEE
O 5.1.6.	BAG	0	0	0	0	JA
O 5.2.1	Een afname van het aantal meervoudige omgevingsvergunningen en het digitaliseren, standaardiseren en optimaliseren van werkprocessen leidt tot een reductie van de formatie	42	42	42	135	JA
O 5.2.2	Het toezicht op brandveiligheid zelf uitvoeren en niet meer inkopen bij de brandweer	212	262	312	312	JA
O 5.3.1	De capaciteit voor interne en externe dienstverlening wordt verminderd en werkzaamheden worden anders georganiseerd	66	66	66	66	JA
O 5.3.2	Bebordingen	0	0	0	0	JA
O 5.3.3	Het gratis openbaar vervoer voor ouderen beëindigen	58	58	58	58	NEE
O 5.3.4	Extra inkomsten realiseren door onder andere parkeertarieven te verhogen en parkeren te digitaliseren	188	217	265	253	NEE
O 6.1.1	De gemeente gaat minder preventief herstraten en minder weginspecties uitvoeren	30	30	30	30	JA
O 6.1.1a	Minder preventief asfalteren	25	25	25	25	NEE
6.1.1b	Verwijderen straatmeubilair	50	50	50	50	NEE
O 6.1.3	Het duurzaam vervangen van de openbare verlichting wordt vertraagd	1	5	10	14	JA
O 6.1.4	Gazon wordt omgevormd naar extensief gras en het onderhoud voor snippergroen op bedrijventerreinen wordt bij bedrijven belegd	10	10	10	10	JA
O 6.1.4a	Diverse groenstroken verwijderen, het prins Bernhard plantsoen verkopen, het halveren van het aantal bladrandes en geen kerstbomen meer plaatsen op de markt en in het stadhuis	129	129	129	129	NEE
O 6.1.5	Kinderboerderij meenemen in de ontwikkeling Samen Verder	PM	PM	PM	PM	JA
O 6.1.5a	De kinderboerderij sluiten	223	223	223	223	NEE
O 6.1.6	Er worden extra kosten toegerekend aan de tarieven van begraven	PM	PM	PM	PM	JA
O 6.1.7	Het aantal speelvoorzieningen verminderen	0	50	150	250	NEE
O 6.1.8	De openbare toiletten uit de stad verwijderen	98	98	98	98	NEE
O 6.1.9	Een bedrijfsvoeringsvoordeel door de ontwikkeling Samen Verder	0	50	161	275	JA
O 6.2.1	De subsidie aan de kringloop beëindigen	0	0	110	110	JA
O 6.2.2	Verwerken afval	0	0	0	0	JA
O 6.2.4	Milieupark	0	0	0	0	JA
O 6.2.5	Afvalinspectie	0	0	0	0	JA
O 6.2.6	Afvalstoffenheffing	0	0	0	0	JA
O 6.2.7a	De duurzaamheidstaken anders organiseren	94	194	194	194	JA
O 6.2.7b	De subsidieregeling bodemsanering wordt beëindigd	20	20	20	20	JA
O 6.2.7c	De niet-wettelijke taken en de uitbestedingen van onderzoek worden zoveel mogelijk beperkt	43	43	43	43	JA
O 6.2.8	Milieutoezicht	0	0	0	0	JA
O 6.2.9	Warmtenet	0	0	0	0	JA
O 6.3.1	De gemeente neemt diverse kostenbesparende maatregelen, daarnaast wordt het tarief voor kleingebruik verhoogd	315	315	315	315	JA
O 6.3.2	Vijvers	0	0	0	0	JA
O 7.1.1	De Veiligheidsregio wijzigt mogelijk zijn verdeelsystematiek van de kosten, wat voor Hengelo een bezuiniging oplevert	91	91	91	91	JA
O 7.1.2	Openbare orde	0	0	0	0	JA
O 7.1.3	De bewaakte fietsenstelling kostendekkend maken	36	36	36	36	NEE
O 7.1.4	De gemeente Borne een bijdrage laten betalen aan de huur van het pand voor de noodopvang voor dieren en de huur van het hondenveldje stoppen	0	0	15	15	JA
O 7.1.5	Bommenregeling	0	0	0	0	JA

Code	Omschrijving maatregelen	2016:	2017:	2018:	2019:	Ja / Nee
O 7.2.1a	Het tarief van het uittreksel BRP en het onderzoekstarief voor gegevens die niet eenvoudig verstrekt kunnen worden, worden verhoogd	5	5	5	5	JA
O 7.2.1b	KCC	0	0	0	0	JA
O 7.2.1c	De catering tijdens de landelijke naturalisatiedag wordt versoerd	2	2	2	2	JA
O 7.2.2	Burgerlijke stand	0	0	0	0	JA
O 7.2.3	Voor het verstrekken van een leren trouwboekje, pen en geluidsoptname worden kosten in rekening gebracht	10	10	10	10	JA
O 7.2.4	ID-bewijs	0	0	0	0	JA
O 7.2.5	Het aantal stembureaus bij verkiezingen wordt verminderd	0	3	7	19	JA
O 7.2.6	Lijkbezorging	0	0	0	0	JA
O 7.2.7	De gemeente bezuinigt op de inzet van communicatie bij diverse activiteiten	20	20	28	20	JA
O 7.3.1	Eén directeursfunctie wordt bezuinigd en er wordt minder ondersteuning geboden aan bestuurders bij strategische lobby	185	185	185	185	JA
O 7.3.2	Er wordt geen burgerjaarverslag meer uitgebracht en het budget voor telefonie van het college wordt verlaagd	11	11	11	11	JA
O 7.3.2a	De wethouders een parttime aanstelling in plaats van een fulltime aanstelling geven	84	84	84	84	NEE
O 7.3.3	Het budget voor fractieondersteuning van de gemeenteraad wordt verlaagd	13	13	13	13	JA
O 7.3.4	Regionale samenwerking tussen rekenkamers levert mogelijk een voordeel op	PM	PM	PM	PM	JA
O 7.3.5	Het opzeggen van een aantal samenwerkingsvormen en lidmaatschappen, zoals de VNG Overijssel	39	39	39	39	NEE
O 7.3.6	Personele aangelegenheden	nvt	nvt	nvt	nvt	JA
O 8.1.1	Onroerende zaken	0	0	0	0	JA
O 8.1.2	Een taakstelling op het vastgoedbedrijf	50	150	150	150	JA
O 8.1.3	Mogelijk gaat de gemeente woningbouw kavels in erfpacht uitgeven	PM	PM	PM	PM	JA
O 8.1.4	Project Veldwijk Noord	0	0	0	0	JA
O 8.2.4	Onderzoek invoeren precarioheffing voor kabels en leidingen	PM	PM	0	0	JA
Totaal 'JA':		4.090	4.905	5.515	5.733	

Bijlage 8.8.3 Maatregelen belastingen en tarieven

In deze bijlage vindt u alle voorstellen voor het aanpassen van de gemeentelijke belastingen en tarieven die meegenomen zijn in de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Deze voorstellen zijn door ambtenaren als 'haalbare voorstellen' opgesteld. Alle voorstellen waarachter 'JA' staat in de kolom 'Ja/Nee' zijn aangenomen. Voor de 'NEE' voorstellen is niet gekozen. Voor een samenvatting van de voorstellen verwijzen wij u naar het raadsbesluit over de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 (Zaaknummer 1076070). Voor de complete voorstellen verwijzen wij u naar bijlage 3C van zaak 1064658.

Code	Maatregelen belastingen en tarieven	2016:	2017:	2018:	2019:	Ja / Nee
O 6.1.2	Afval	50	50	50	50	NEE
O 6.2.1	Ophalen afval* Verandering inzamelstructuur	0	0	300	300	JA
O 6.2.3	Kwijtschelding afval*	200	200	200	200	JA
O 6.3.3	Kwijtschelding riool*	100	100	100	100	NEE
O 8.2.1	Verhogen OZB met cumulatief 1% per jaar	200	400	600	800	NEE
O 8.2.1b	Verhogen OZB met cumulatief 0,6% per jaar	120	240	360	480	JA
O 8.2.2	Verhogen overige belastingen met 10%	90	90	90	90	NEE
O 8.2.3	Kostendekkendheid leges en tarieven*	886	886	886	886	JA
	Totaal 'JA'	1.206	1.326	1.746	1.866	

8.9 Status aangenomen moties maatschappelijke takenverkenning 2016-2019

Motie	Motienaam	Portefeuille houder	Verantwoordelijk ambtenaar	Status
C01-M1	Inbesteding bij SWB	Ten Heuw	Fleer/Ruiter	Met het SWB zijn de eerste gesprekken gevoerd over de wijze waarop met inbesteding van gemeentelijke opdrachten de bezuiniging op de algemene dienst kan worden gecompenseerd. Na overleg met het SWB vullen wij de bezuiniging als volgt in. We bezuinigen € 118.000 op de gemeentelijke bijdrage aan het SWB. Conform de motie zoeken we naar compensatie hiervoor door extra opdrachten in te besteden bij het SWB. De overige € 118.000 vangen we op door interne maatregelen. Op basis van de bestandsontwikkeling en de efficiency voordelen uit de vernieuwde ketenaanpak is de verwachting dat in 2017 een reductie van het aantal af te nemen re-integratieplaatsen bij het SWB met ca. 10% door te voeren is zonder significante maatschappelijke effecten.
C01-M2	Cliënten-participatie	Bron	Boerrigter	In de politieke markt van 1 september is een plan gepresenteerd over hoe we de cliëntparticipatie in het sociaal domein willen vormgeven. Het voorstel is om te komen tot één brede Adviesraad Sociaal Domein en de cliëntparticipatie vorm te geven per transitie.
C01-M3	Verdeling kosten voor het controleren van de aanvraag van opvanglocaties kinderopvang en peuterspeelzaal	Schoonhoven	Ruiter	De leges zijn aangepast en doorgegeven aan het GBT. Verder worden de eerste gesprekken gevoerd met andere gemeenten om te verkennen of wij voor hen werkzaamheden kunnen gaan doen.
C01-M4	Wijkwelzijns-voorzieningen	Bron	Boerrigter	De motie is uitgevoerd en de resultaten daarvan worden binnenkort ter kennisname naar uw raad gestuurd.
C01-M5	Waterstaatskerk	Schoonhoven	Boerrigter	De Waterstaatskerk blijft in ieder geval tot het einde van het jaar in gebruik door de Muziekschool. Op dit moment worden gesprekken met het veld gevoerd over een plan voor 2016. Het uitgangspunt is daarbij dat de Waterstaatskerk beschikbaar blijft voor muzikale uitvoeringen.
C01-M6	Kinderopvang en peuterspeelzaal-werk	Schoonhoven	Boerrigter	Het college heeft een bestuurlijke opdracht vastgesteld om de opties uit de motie te onderzoeken. Uw raad is hierover per brief geïnformeerd.

C01-M7	Rabothheater financieel toekomst-bestendig	Schoonhoven	Boerrigter	De motie 'Rabothheater financieel toekomstbestendig' is uitgevoerd. Samen met het Rabothheater is een rapportage gemaakt die naar de raad is gestuurd. Het Rabothheater en ons college delen de bevindingen en de conclusies, maar zijn het niet eens over de oplossingsrichting om het theater financieel toekomstbestendig te maken. In de rapportage staan 2 oplossingsrichtingen: 1. De bezuiniging van € 50.000 wordt niet doorgevoerd en de jaarlijkse subsidie aan het Rabothheater wordt verhoogd met € 45.000. Concreet betekent dit dat de subsidie aan het Rabothheater met ingang van 2016 structureel zou moeten worden verhoogd met € 95.000. 2. Er moet worden gezocht naar andere oplossingen om het huidige niveau van de theaterprogrammering in Hengelo in de toekomst te waarborgen. Het Rabothheater ziet oplossing 1 als enige optie. Ons college heeft in een gesprek met de raad van toezicht van het Rabothheater aangegeven dat de oplossing moet worden gezocht binnen de bestuurlijke opdracht 'Samenwerking podia Enschede-Hengelo'. De effecten van intensievere samenwerking kunnen nu nog niet worden ingeschat. We willen dat resultaat eerst beoordelen. We gaan ervan uit dat de bezuiniging op het Rabothheater haalbaar is zonder afbreuk te hoeven doen aan het huidige niveau van de theaterprogrammering in Hengelo. Ook met de bibliotheek vinden gesprekken plaats. Binnen de door de raad vastgestelde kaders van de bezuiniging op de bibliotheek zoeken we naar oplossingen die de bibliotheek helpen de bezuiniging door te voeren. Ons college wil benadrukken dat we het belangrijk vinden dat de culturele programmering van het Rabothheater en de kernfuncties van de bibliotheek behouden blijven voor onze stad. Wel is het primair de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf om hun bedrijfsvoering en meerjarenbegroting duurzaam op orde te brengen en daarbij rekening te houden met de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen.

8.10 Meerjarig investeringsoverzicht

Bedragen x € 1.000											
Product code	Product naam	Kostenplaatsnaam	Totaal kredieten	Werkelijke kosten en opbrengsten t/m 2014	Restant kredieten per eind 2014	Beschikbaar krediet 2015	Beschikbaar krediet 2016	Beschikbaar krediet 2017	Beschikbaar krediet 2018	Beschikbaar krediet 2019	Verv. inv.
Programma: 1. Economie, werk en inkomen											
P221.1	Haven	Optimaliseren kade Twentekanaal	950				950				nee
Programma: 2. Onderwijs & Jeugd											
P421.2	Onderwijshuisvesting	Bataafse Kamp	764		396	368					nee
		HAVO/VWO Twickel	11.202		11.202						nee
		Nieuwbouw VMBO	16.098	2.307	13.791						nee
		OLP en meubilair (begroting)	52			52					nee
		Stichting Simon	98			98					nee
		Voortgezet speciaal onderwijs	3.000					3.000			nee
P480.6	Overige gemeenschappelijke uitgaven	MFA Bredeschool Berflo Es	5.148	6.978	-1.830						nee
Programma: 4. Sport en cultuur											
P510.1	Openbaar bibliotheekwerk	Bibliotheek op school	200				200				
P530.2	Sporthallen	Sporthallen	122	47	15	49			10		ja
P530.3	Zwembaden	Zwembaden	1.951	366	34	784		38	547	183	ja
P531.1	Sportparken	Sportparken	821	614	-605		723	8	16	65	ja
P541.1	Musea	Huisvesting Crea, Heim, Muziekschool	600				600				nee
Programma: 5. Ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit											
P211.1	Verkeersmaatregelen beleid	HOV midden	764	617	-17	164					nee
		Uitvoeringsnota Fietsen	200	57	143						nee
		Verkeersregelininstallaties	747	185	95	165	247	55			ja
		Aktieplan fiets	1.000				1.000				nee
P212.1	Openbaar vervoer	Enschedesestraat tot gemeentegrens	613	613	646	-646					nee
		HOV kruising	3.840			3.840					nee
		Raamkrediet HOV Hengelo Enschede	-4.346	-2.603	1.614	-3.358					nee
		Verwerving HOV Hengelo Enschede	3.259	2.910	349						nee
P214.1	Parkeren	Aanpassen parkeergarage BP Hofstedestraat	70		70						nee
		Parkeerautomaten	334	169	166						ja
Programma: 6. Beheer openbare ruimte											
P210.4	Openbare verlichting	Straatverlichting	2.789	322	832	341	351	308	315	320	ja
P210.7	Investerings wegen	Enschedesestraat Binnenstad	1.189			1.189					nee
		HOV herinrichting Enschedesestraat	-1.080			-1.080					nee
		Maatregelen Torenlaan	-100			-100					nee
P330.1	Warmtenet	Investerings Warmtenet	16.043	1.714	328		14.000				nee
P560.1	Openbaar groen wijkniveau	Openbaar groen	500	1.291	-791						nee
P560.7	Speeltoestellen	Ov. Recreatieve voorz.	824				206	206	206	206	nee
P721.1	Afval	Afval	1.445	73	112	510	750				ja
P722.1	Riolering	Riolering	36.846	6.536	10.216	4.010	8.587	3.284	2.099	2.114	ja
P723.5	Openbare toiletten	Plaatsing invalidentoilet	70		70						nee
Programma: 7. Bestuur, veiligheid en openbare orde											
P001.1	Raad en raadscommissies	ICT gemeenteraad	216		109	107					ja
P001.2	College van burgemeester en wethouders	Auto gemeentebestuur	46			46					ja
P002.3	Algemene personele aangelegenheden	Stadhuis-stadskantoor	39.227	7.013	32.214						nee
P003.1	Burgerzaken	Herinrichting trouwzaal en beveiliging Burgerzaken	140			140					ja
Programma: 8. Financiën											
P830.3	GrEX Grondexploitatie	Aanleg openb. ruimte Berflo-Es	3.275	2.169	1.106						nee
P830.7	Accommodatiebeleid	Accomodatiebeleid	4.200	3.475	725						nee
P999.9	Bedrijfsvoering	ICT	13.595	19	613	3.226	1.550	2.633	2.239	3.314	ja
		ICT 3D	390			300	90				nee
		Inventaris en apparatuur	2.426	12	556	1.377	190	79	213		ja
		Tractie	3.984		1.194	686	431	216	831	626	ja
Geheel - Totaal			173.511	40.118	68.120	12.318	29.825	9.826	6.476	6.828	

Antwoorden op vragen, die zijn gesteld tijdens het technisch beraad d.d. 5 oktober 2015, over de Beleidsbegroting 2016-2019 en Belastingtarieven 2016

Hoe wordt de huurverhoging van de kunst- en natuurgrasvelden verdeeld?

Er is sprake van een algemene tariefsverhoging van 0,75% (inflatiecorrectie) voor het gebruik van de sportvelden. Daarnaast gelden er vanaf 2016 extra huurverhogingen. De huur van natuurgrasvelden wordt met 15% per veld per jaar verhoogd. De huur van kunstgrasvelden wordt met € 500 per veld per jaar verhoogd. De huurverhoging wordt bij de huurprijs opgeteld en jaarlijks in rekening gebracht. Alle verenigingen die velden huren krijgen dus een huurverhoging per veld.

Hoe wordt de belijningskalk in rekening gebracht?

Er wordt wekelijks belijningskalk aangebracht op wedstrijd natuurgrasvelden. Verenigingen kunnen daarvoor belijningskalk ophalen bij de gemeente. De kosten van de belijningskalk wordt naar rato verdeeld over de verenigingen die wedstrijd natuurgrasvelden hebben.

Hoe kan het dat het aantal huishoudens dat bijzondere bijstand ontvangt toeneemt, terwijl het aantal verstrekkingen individuele inkomensvoetstuk afneemt?

De hoofdoorzaak voor de verschillen in het aantal huishoudens heeft te maken met de doelgroep. Die voor de individuele inkomensvoetstuk is tot 100% van het wettelijk minimum (zeg maar de bijstandsnorm). Voor de bijzondere bijstand geldt een inkomensgrens tot 120%. Deze groep is dus groter.

Daarnaast geldt voor de individuele inkomensvoetstuk strengere wettelijke criteria vanaf 1 januari 2015. Mensen moeten de voetstuk zelf aanvragen en daarnaast moeten ze geen perspectief hebben op inkomensverbetering.

Hoe zijn de ontwikkelingen van het BUIG-budget 2016 ten opzichte van de begroting?

De voorlopige verdeling van het BUIG-budget 2016 is voor Hengelo vastgesteld op circa € 31.250.000. In de begroting 2016 is bijna € 32.049.000 geraamd. Kortom het voorlopige BUIG-budget valt bijna € 800.000 lager uit. Daarbij de kanttekening dat de tegenhanger van het BUIG-budget de bijstandsuitgaven zijn. Verwacht wordt dat deze uitgaven in 2016, gelet op de uitkomsten van de 2e Beleidsrapportage 2015, met hetzelfde bedrag naar beneden kunnen worden bijgesteld. Echter het effect van de toestroom van asielzoekers op het volume uitkeringsgerechtigden is nog niet te voorspellen. Dit geldt ook voor de mogelijke compenserende maatregelen door het rijk. Bij de 1e Beleidsrapportage 2016 zullen zowel het bijstandsbudget, het BUIG-budget en de gemeentefondsuitkering worden aangepast aan de dan verwachte nieuwe cijfers.

In de begroting wordt vermeld dat partijen voor wie het Gezondheidspark bedoeld was kiezen voor een andere locatie. Gevraagd wordt welke partijen dit zijn.

Het heeft de voorkeur om de bedrijven waar het om gaat niet specifiek te benoemen. Uit de marktconsultatie en de gesprekken die we met diverse bedrijven hebben gehad blijkt dat het Gezondheidspark een aantal zeer gunstige eigenschappen heeft, maar dat er verschillende redenen zijn waarom bedrijven niet voor het Gezondheidspark kiezen:

- Bedrijven kiezen voor een zichtlocatie aan de snelweg;
- Sommige zorg gerelateerde voorzieningen hebben liever een locatie in een bestaande wijk. Het gezondheidspark is dit (nog) niet;
- Momenteel staan veel panden leeg. Bedrijven kiezen voor het gemak of vanwege de prijs dan liever voor het kopen of huren van een bestaand pand;
- Sommige bedrijven kiezen een locatie in de nabijheid van bepaalde voorzieningen (hotel, universiteit, etc.).

Hoe kan het dat er bij Crea/Heim geen baten zijn opgenomen?

Bij de cultuuractiviteiten kennen we geen baten, behalve huuropbrengsten. Crea en Heim zitten niet in een gemeentelijk pand, vandaar dat er geen huuropbrengsten (en dus geen baten) zijn.

Hoe kan het dat het aantal cursisten van Crea/Heim daalt?

Dat is de weerslag van de economische recessie. Crea heeft het aantal cursisten een aantal jaren ongeveer gelijk kunnen houden, maar wordt nu ook geconfronteerd met minder cursisten. Crea heeft dit geprobeerd tegen te gaan, met bijvoorbeeld knipkaarten en gratis atelieruren, maar het aantal is helaas toch gedaald.

Hoe kan het dat het aantal leerlingen cultuureducatie Crea/Heim stijgt?

Dat heeft te maken met de educatieve tentoonstellingen die erg goed worden bezocht. Daarnaast zijn er meer schoolprojecten onder schooltijd afgenomen, dat wisselt per jaar omdat scholen dat zelf inkopen.

Hoe kan het dat het aantal bezoekers van de website 'Ondertussen074' afneemt?

We hebben het streefcijfer voor 2016 bepaald op grond van het huidige verloop van het aantal bezoekers in 2015. Het is dus eigenlijk geen streefcijfer, maar meer te zien als ervaringscijfer. We zien dat het aantal bezoekers van de site in vergelijking met de jaren 2013 en 2014 afneemt. Dit komt doordat Ondertussen074.nl steeds meer moet concurreren met een steeds groter aanbod op internet en sociale media aan aantrekkelijk jongerennieuws resp. andere aantrekkelijke sites voor jongeren. Dat is een lastige positie: het 'nieuwe' van Ondertussen074.nl is er een beetje af. Jongeren shoppen voortdurend rond op zoek naar nieuw aanbod.

Er is een hernieuwd PR-offensief nodig dat de bekendheid onder de leeftijdscategorie 'nieuwe jongeren' vergroot. Ook is het nodig dat we het aantal jongeren dat voor de site schrijft uitbreiden. Dit PR-offensief gaan we in november 2015 uitvoeren op de scholen voor Voortgezet Onderwijs in Hengelo.

Hoe kan het dat het aantal contacten van ouders met Loes afneemt?

Daar is geen verklaring voor. Het aantal contacten ligt jaarlijks rond de 500, vandaar dat 500 als streefwaarde is opgenomen. In 2014 was het aantal contacten 525, daardoor lijkt het alsof we een daling verwachten, maar dat is niet zo. We verwachten dat het aantal contacten weer rond de 500 ligt.

Nagekomen vragen n.a.v. technische beraad (d.d. 7 oktober):

blz. 15, onder het kopje accommodaties. Er is een behoorlijke verslechtering van het resultaat van de accommodaties te verwachten. Dit vooral door leegstand zodat huur en energie niet kan worden doorberekend. De verwachting is dat in 2015 of 2016 de gros van de panden worden verkocht. Stel dat dit niet gebeurt, wat zijn dan de financiële consequenties en worden tarieven en onderhoudsdonaties na 2016 nog eens verhoogd?

De financiële consequenties van het leegstaand vastgoed zijn nu opgenomen in de begroting. Indien de panden niet in 2015/2016 worden verkocht, worden de financiële gevolgen, ten opzichte van 2015, niet nog hoger.

blz. 18, onder het kopje looncompensatie. Er wordt rekening gehouden met een structurele looncompensatie van 1,5%. De verwachte pensioenpremies zouden omlaag gaan maar de verwachte loonstijging wordt hoogstwaarschijnlijk fiks hoger. Gezien ontwikkelingen bij de landelijke CAO onderhandelingen, is dan de 1,5% looncompensatie (na afloop CAO periode 2013-2016) niet aan de lage kant en als die hoger uitvalt wat zijn dan de consequenties voor de meerjarenbegroting?

Zoals ook al in de begroting is aangegeven is deze netto uitzetting van de salarislasten een realistische inschatting. De uiteindelijke looncompensatie kan altijd hoger dan wel lager uitvallen, maar op dit moment is de verwachting dat we met een structurele compensatie van 1,5% uitkomen. Indien de exacte financiële consequenties bekend zijn dan komen we daar in de 1^e Beleidsrapportage 2016 op terug.

blz. 19, onder het kopje constante lonen en prijzen. Er wordt uitgegaan van constante lonen en prijzen. Kunt u ons uitleggen wat wij hieronder moeten verstaan?

De gemeente Hengelo maakt al jarenlang gebruik van het principe van constante lonen en prijzen. Bijv. de te verwachten looncompensatie voor 2016 wordt structureel in de begroting geraamd d.w.z. voor 2016, 2017, 2018 en 2019 is hetzelfde bedrag aan looncompensatie opgenomen. Voor de lasten- en batenkant geldt ook dat de inflatiecorrectie voor 2016 structureel wordt toegepast. Daarom ramen we de gemeentefondsuitkering ook in constante lonen en prijzen.

Indien een andere gemeente in lopende lonen en prijzen raamt worden alle lonen en budgetten jaarlijks oplopend met de inflatiecorrectie verhoogd.

blz. 19, onder het kopje omslagrente. Is de bijgestelde rente van 3,75 % gezien de markt, niet aan de hoge kant? En als deze lager bijgesteld gaat / moet worden wat zijn dan de financiële consequenties?

Ons treasurybeleid is er op gestoeld om de rente-effecten zoveel mogelijk te nivelleren. Dit doen we door bij het aantrekken van langjarige geldleningen kritisch te kijken naar de looptijd. We streven naar een gelijkmatige spreiding van onze leningenportefeuille. De portefeuille is niet alleen opgebouwd uit net afgesloten leningen (tegen een lager tarief), maar ook leningen uit het verleden die nog steeds lopen.

blz. 21, 4.4.4, bijzondere projecten. Wordt er in de beleidsbegroting rekening gehouden met de te verwachten tegenvallers op deze projecten? En zo ja, waar is dat dan terug te vinden?

Bijv. het project Hart van Zuid is conform de laatste herzieningen van de grondexploitaties begroot. Wanneer er nieuwe ontwikkelingen in de sfeer van de projecten zijn, dan wordt de gemeenteraad daarover geïnformeerd.

Blz. 189, lasten en baten per product, wordt bij P310.1 rekening gehouden met een overschot bij de markt. Is dit niet te positief gezien de terugloop van kramen op de markt en de 2% afgesproken verhoging?

Naast de getoonde lasten op deze pagina is voor de markt een extra comptabel bedrag (van een ander product) opgenomen, namelijk voor het schoonmaken van de markt, als onderbouwing van de Verordening marktgelden. In de baten per product zijn naast de realistisch geraamde baten van de marktgelden o.a. ontvangen verlichtingsgelden begroot.

Bij het parkeerbelastingen kan men tegen gereduceerd tarief een evenementen-dagkaart in de parkeergarage de Beurs aanschaffen. Men gaat dan uit van 50 of meer. Waarom zoveel? Is het niet mogelijk om dit bij te stellen tot 20 of meer?

Dat is een kostenoverweging, maatwerk kost geld. Als we voor 20 auto's een tarief van € 5 gaan hanteren dan gaat het mogelijk meer kosten dan het oplevert. Daarnaast kan iedereen voor € 9,90 een hele dag in de parkeergarage parkeren. Het dagtarief is vorig jaar al verlaagd van € 14,00 naar € 9,90. De evenementen dagkaart is bedoeld voor grote groepen parkeerders van bijvoorbeeld congressen of andere grootschalige bijeenkomsten.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Belastingtarieven 2016		
Zaaknummer	1094818	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	De raad wordt gevraagd een aantal verordeningen vast te stellen. Met het vaststellen hiervan stelt de raad ook de verschillende tarieven vast. In het raadsvoorstel worden de wijzigingen van de belastingverordeningen ten opzichte van vorig jaar nader toegelicht. Het college meent dat een duidelijke lastenverzwaring voor de burger moet worden vermeden. Hierbij gaat het om de totale woonlasten, voor wat betreft de onroerende- zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing. <i>Zie voor een nadere toelichting en meer achtergrondinformatie het uitgebreide raadsvoorstel.</i>		
Historie	- Kadernota 2016-2019. - Beleidsbegroting/dekkingsplan 2014-2018 - Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)		

Politieke Markt	Datum 13 oktober 2015			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Vincent Mulder	Leo Nijland	Raadzaal	Bestuur	--
Doel van de sessie	Oordeelsvormend			
Behandeladvies	Gelijktijdig behandelen met de bespreking van de beleidsbegroting. Afspraken spreektijd: zie behandelvoorstel van de beleidsbegroting. Technisch beraad op maandag 5 oktober van 19.00 tot 20.30 uur in de leeskamer.			
Spreekrecht publiek	ja ☐		duur: max. 5 minuten	

Raad	Datum 4 november 2015	
Doel van de sessie	besluitvormend	
Behandeladvies	Zie advies voor de behandeling op de raadsagenda	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1094818	Tiebot, Gijs	PF-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Belastingtarieven 2016			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

De volgende verordeningen vast te stellen:

- a. Begraafrechten
- b. Hondenbelasting 2016
- c. Kwijtschelding 2016
- d. Leges 2016
- e. Marktgeld 2016
- f. Onroerende-zaakbelastingen 2016
- g. Parkeerbelastingen 2016
- h. Precariobelasting 2016
- i. Reinigingsheffingen 2016
- j. Rioolheffing 2016
- k. Rioolaansluitrecht 2016
- l. Toeristenbellasting 2016

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Als uitwerking van de Kadernota 2016-2019 wordt voor 2016 bij de algemene dekkingsmiddelen (hondenbelasting, precariobelasting, OZB, parkeervergunningen) uitgegaan van een inflatiecorrectie (indexering) van 0,75 %. De OZB-tarieven stijgen totaal met 4,93%.

Het vaste tarief voor Diftar blijft gelijk evenals de variabele tarieven voor inzameling gft-afval en de variabele tarieven voor inzameling restafval en via verzamelcontainers worden met 6% verhoogd. De rioolheffing wordt conform maatregelen 2015 en de besluitvorming van de Kadernota vastgesteld op € 205,68.

De begraafrechten en de meeste legestarieven stijgen met 0,75%. Uitzondering daarop zijn de door het rijk vastgestelde tarieven (o.a. paspoorten, rijbewijzen) en de leges omgevingsvergunning voor bouwen, waar het tarief (= % van de bouwsom) met 0,1% wordt verhoogd.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1094818	Bosveld, Dolf	PF-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Belastingtarieven 2016			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

Niet van toepassing

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Als uitvloeisel van de besluitvorming bij de Kadernota 2016-2019, de jaarlijks gemaakte lasten-baten overzichten van heffingen en retributies (die dienen tot kostenverhaal) en de jaarlijkse vaststelling van de WOZ-waarden, moeten diverse belastingtarieven en -verordeningen voor 2016 opnieuw worden vastgesteld.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Inleiding

In dit voorstel worden de wijzigingen van de belastingverordeningen ten opzichte van vorig jaar nader toegelicht. Wij zijn van mening dat een duidelijke lastenverzwaring voor de burger moet worden vermeden. Hierbij gaat het om de totale woonlasten, voor wat betreft de onroerende- zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

De OZB is gecorrigeerd met 0,75% inflatiecorrectie, met de 1% extra op basis van het vastgestelde Dekkingsplan 2013-2016 onder de noemer "Koersvast in krappe tijden" en met 3,18% extra bij de vaststelling van de Kadernota 2016-2019. De tarieven stijging dus reëel met 4,93%.

Het vaste tarief voor Diftar blijft gelijk en de variabele tarieven voor restafval en verzamelcontainers stijgen met 6%.

De rioolheffing wordt conform het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) en de Kadernota vastgesteld op € 205,68.

Voor 2016 gaat het, voor een eigenaar van een woning, in totaliteit om een stijging van 4,3% aan totale woonlasten ten opzichte van 2015. Voor een huurder van een woning is er sprake van een stijging van de (gemiddelde) woonlasten met 3,8%.

Kwijtschelding

Bij de afvalstoffenheffing, rioolheffing, en onderhoud grafrechten wordt op verzoek in voorkomende gevallen kwijtschelding verleend, met dien verstande dat bij de afvalstoffenheffing uitsluitend kwijtschelding mogelijk is voor het vaste tarief van € 137,04.

Voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen in het kader van het minimabeleid gaan we voor 2016 uit van de volgende ramingen:

Afvalstoffenheffing	€ 500.000
Onderhoud grafrechten	€ 3.130
Onroerende-zaakbelastingen	€ 2.000
Rioolheffing	€ 575.000

Tariefsaanpassingen

Conform de Kadernota 2016-2019 wordt voor 2016 bij de algemene dekkingsmiddelen (hondenbelasting, precariobelasting en OZB) uitgegaan van een inflatiecorrectie (indexering) van 0,75%. De OZB-tarieven stijgen op grond van de besluitvorming bij de Beleidsbegroting 2013-2016 en Kadernota 2016-2019 met 4,18% extra. Het marktgeld wordt conform eerdere afspraken met de marktbond verhoogd met 2%. De tarieven voor de toeristenbelasting worden volgens constante beleidslijn telkens met een jaar vertraging doorgevoerd, hetgeen betekent dat de tarieven voor 2016 met 1,75% stijgen t.o.v. 2015 en de tarieven 2017 met 0,75% t.o.v. 2016. De belangrijkste tariefmutaties en de mutaties, die van het algemene

uitgangspunt afwijken, lichten wij hierna nader toe.

Leges

Paspoort en rijbewijs

Enkele belangrijke legestarieven worden door het rijk vastgesteld, zoals de paspoort- en rijbewijstarieven. De maxima voor de paspoort- en rijbewijstarieven zijn voor 2016 nog niet bekend. Zodra de tarieven bekend zijn zullen wij de verordening op deze onderdelen wijzigen op basis van de bevoegdheid die u ons in artikel 10, lid b, onderdeel 3 van de Legesverordening hebt gegeven. De overige door het rijk bepaalde (maximum)tarieven zijn onverkort overgenomen.

Een groot deel van de tariefswijzigingen Burgerzaken is een gevolg van de vastgestelde bezuinigingen zoals die door uw raad zijn vastgesteld op 10 juni jl. Dat geldt voor de tarieven m.b.t. huwelijken, aanverwante huwelijkszaken (trouwboekjes, pennen en cd's) en de tarieven voor uittreksels uit de BRP. De tarieven voor het trouwen zelf zijn in de meeste gevallen verlaagd. De afgelopen jaren is het aantal huwelijken in Hengelo namelijk nogal afgenomen, met uitzondering van de huwelijken op maandag (verlaagd tarief).

De overige legestarieven stijgen in principe met 0,75%. Tarieven voor vergunningen en ontheffingen, die zijn gebaseerd op uurbesteding van de sector WVL wijken hiervan af. Dit geldt ook voor de leges omgevingsvergunning.

Voor komend jaar worden nu nog geen grote projecten voorzien. De ervaring van de afgelopen jaren heeft geleerd dat we ook positief verrast kunnen worden door grote aanvragen. We gaan daarom vooralsnog uit van 100% kostendekking voor de leges omgevingsvergunning.

Wij stellen wel een verhoging van de legestarieven voor bouwen voor. We hebben enerzijds te maken met een afname van vergunningplichtige bouwwerken, maar aan de andere kant is de regelgeving en de toepassing daarvan door de uitbreiding van de mogelijkheden tot vergunningvrij bouwen complexer geworden. Hierdoor kost het beoordelen van bouwaanvragen, klein of groot, in de regel dus wat meer tijd. Het minimumbedrag voor een vergunning wordt daarom naar boven aangepast.

Verder zijn de legesbedragen voor verschillende, vergelijkbare vergunningen wat meer met elkaar in overeenstemming gebracht. Het betreft allemaal omgevingsvergunningen waarvoor het administratieve proces gelijk is en hoogstens in de inhoudelijke beoordeling her en der wat afwijkingen zitten. Gemiddeld genomen kosten verschillende omgevingsvergunningen ongeveer evenveel tijd.

Afvalstoffenheffing

De afvalbegroting is opgesteld op basis van de aan de meest recente gegevens en de beschikbare gegevens over het aanbodgedrag. Het vaste tarief en de tarieven voor gft-afval kunnen gelijk blijven. De overige tarieven zullen moeten stijgen om de afvalbegroting 100% kostendekkend te houden.

Wij stellen u voor de tarieven als volgt vast te stellen:

Voorstel

	2016	2015
Vast tarief	€ 137,04	€ 137,04
Variabele tarieven		
- Rest 240	€ 10,55	€ 9,95
- Rest 140	€ 6,15	€ 5,80
- GFT 240	€ 2,00	€ 2,00
- GFT 140	€ 1,20	€ 1,20
- verzamelcontainers	€ 1,05	€ 1,00

Anninkshoek

Wij kunnen een aantal bewoners van appartementen in de Anninkshoek niet faciliteren met de mogelijkheid om op een ondergrondse container het afval aan te bieden. Voor deze huishoudens is een eenheidstarief in de verordening opgenomen dat overeenkomt met het vaste bedrag, plus 52 aanbiedingen in een verzamelcontainer.

Marktgeld

De tarieven voor de markt worden jaarlijks op grond van in het verleden met de marktbond gemaakte afspraken verhoogd met 2%. De tarieven voor de in 2015 opnieuw ingevoerde opslag voor het gebruik van elektriciteit zijn abusievelijk te laag vastgesteld. Dit kon niet met terugwerkende kracht worden hersteld, maar voor 2016 wordt dit uiteraard wel gecorrigeerd, waardoor een aantal tarieven voor levering van elektriciteit met meer dan 2% stijgen.

Parkeerbelastingen

Wij stellen voor de regelgeving rond het betaald parkeren op een aantal onderdelen aan te passen.

De wijzigingen bestaan uit:

- Tarieven parkeervergunningen bewoners en bedrijven zijn geïndexeerd. Het parkeertarief per uur en de tarieven voor de parkeervergunningen algemeen blijven gelijk. Een verhoging met 0,75% leidt tot onwerkbaar tarieven en daarom worden de tarieven met tussenpozen aangepast.
- Om ongelijkheid met het tarief voor een "bezoekersontheffing blauwe zone" te voorkomen is het tarief voor een bezoekersvergunning gelijk getrokken op een bedrag van € 35,80. Het tarief voor een bezoekersvergunning was € 5,00 en dat was een symbolisch bedrag voor een af te geven pasje. De bedoeling was namelijk dat men naar parkeerduur ging betalen via opwaarderen van de bezoekerspas tot maximaal € 100,00 parkeertegoed. Dit systeem is echter niet van de grond gekomen. Men is overigens niet verplicht tot afname van een bezoekersvergunning.
- Geen gratis parkeren meer voor voertuigen die elektrisch laden. Belangrijkste reden is de doorstroming op deze plekken te verbeteren en effectief gebruik van ook de laadplekken te bevorderen.
- Geen gratis parkeren meer in parkeergarage de Beurs op feestdagen.
- Nieuwe, tegen gereduceerd tarief, aan te schaffen evenementen-dagkaart in parkeergarage De Beurs. Deze dagkaart kan worden aangeschaft bij reservering van 50 of meer parkeerplaatsen ineens in parkeergarage De Beurs.
- Gratis parkeren op (koop)zondag in Hengelo.

Indien bij controle blijkt dat de verschuldigde parkeerbelasting niet is voldaan, wordt een naheffingsaanslag opgelegd. Naast de nageheven parkeerbelasting van 1 uur, worden daarbij ook kosten in rekening gebracht. De kosten voor het opleggen van een naheffingsaanslag zijn aan een landelijk maximumbedrag gebonden. Voor 2016 is dit vastgesteld op € 60, - (Staatscourant 2015 van 21 juli 2015, nr. 20623). Voorwaarde daarbij is dat het bedrag van de naheffingsaanslag voldoet aan het Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen, waarbij de vooraf geraamde opbrengst van de naheffingsaanslagen niet hoger mag zijn dan vooraf geraamde lasten. Uit het lasten-batenoverzicht van de parkeerbelastingen blijkt dat de geraamde lasten voor de naheffingsaanslag nagenoeg gelijk zijn aan de geraamde opbrengst van de naheffingsaanslagen.

OZB

De OZB-tarieven zijn afhankelijk van de WOZ-waarden. Met ingang van 2007 worden de WOZ-waarden jaarlijks vastgesteld. In 2016 geldt als waardepeildatum 1-1-2015. Omdat de waardes van alle onroerende zaken jaarlijks opnieuw moeten worden vastgesteld, treden per definitie elk jaar (lichte) verschuivingen (bijvoorbeeld tussen eigenaren van vrijstaande woningen en rijenwoningen en tussen boerderijen en kantoren) in belastingdruk op. Uitgangspunt in de gemeentelijke begrotingspraktijk bij de tariefstelling na een herwaardering is altijd de gewenste opbrengst geweest, waarbij de invloed van de waardeontwikkeling zo goed mogelijk is geschat. Vanaf 2010 was sprake van een waardedaling van zowel woningen als van niet-woningen. Gemiddeld worden de waardes 2016 van woningen 1,7% hoger vastgesteld dan voor 2015 en van niet-woningen bijna 2% lager vastgesteld dan voor 2015.

De OZB-opbrengst voor 2016 is berekend op basis van de geraamde opbrengst 2015, de voorgestelde opbrengststijging als gevolg van de indexering van 0,75 % en de 4,18% eerder besloten extra tariefsverhogingen voor de jaarschijf 2016 (begroting/dekkingsplan 2013-2016, Kadernota 2016-2019) en de geraamde areaaluitbreiding 2015. De opbrengst 2016 (*€ 1.000) wordt als volgt gespecificeerd:

	woningen	niet-woningen	totaal
Eigenaren	€ 9.692	€ 6.703	€ 16.395
Gebruikers		€ 4.505	4.505
Totaal	€ 9.692	€ 11.208	€ 20.900

Vanwege de waardestijging van woningen (plus 1,7%) en de waardedaling van niet-woningen (- 2%) moeten de OZB-tarieven niet met 4,93% stijgen, maar met een hoger percentage om dezelfde totaalopbrengst aan OZB te genereren.

Wij stellen dan ook voor de tarieven als volgt vast te stellen, rekening houdend met de hierboven vermelde opbrengsten en de geprognosticeerde waardes van woningen en niet-woningen per 1 januari 2015. Tussen haakjes zijn de percentages voor 2015 vermeld.

Zakelijk recht woningen	zakelijk recht niet-woning	gebruik niet-woning
0,1564% (0,1518%)	0,3551% (0,3312%)	0,2843% (0,2651%)

Op het moment dat dit voorstel werd afgerond, waren de geprognosticeerde waarden nog niet volledig door het GBT gecontroleerd. Indien blijkt dat de waardeontwikkeling onjuist is geschat, zullen wij u, als dit tijdig bekend is, een nader voorstel doen om de OZB-tarieven 2016 gewijzigd vast te stellen.

Rioolheffing

Wij stellen voor het tarief voor de rioolheffing vast te stellen op € 205,68. Dit tarief is als volgt opgebouwd:

Tarief 2015	€ 193,80
Maatregelen 2015	14,18
Tarief bestaand beleid 2016 (excl bezuinigingen)	€ 207,98
Kadernota 2016: 0.8.2.3 kostendeckendheid leges en tarieven	4,95
Kadernota 2016: 0.6.3.1 riool	<u>- 7,22</u>
Tarief 2016 (deelbaar door 12)	€ 205,68

Dit betreft uitsluitend de heffing van gebruikers; als uitwerking van de Kadernota 2016-2019 is de eigenarenheffing komen te vervallen.

Woonlasten

De tariefsaanpassingen voor de OZB, afval- en rioolheffing leiden voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) tot de volgende woonlastenontwikkeling voor 2016:

Woonlastenontwikkeling	2015	2016
OZB Eigenaar	€ 246,10	€ 258,23
afvalstoffenheffing (meerpersoons)	€ 244,94	€250,94
Rioolheffing	€ 193,80	€ 205,68
TOTAAL	€ 684,84	€ 714,85

Een stijging met 4,3% voor een woningeigenaar, voor de huurder van een woning stijgen de woonlasten met 3,8%.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Voorgesteld wordt de volgende verordeningen vast te stellen:

- a. Begraafrechten 2016
- b. Hondenbelasting 2016
- c. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2016
- d. Leges 2016
- e. Marktgeld 2016
- f. Onroerende-zaakbelastingen 2016
- g. Parkeerbelastingen 2016
- h. Precariobelasting 2016
- i. Reinigingsheffingen 2016
- j. Rioolheffing 2016
- k. Riolaansluitrecht 2016
- l. Toeristenbelasting 2016

FINANCIËLE ASPECTEN

Zie hiervoor: inhoud van het voorstel.

BIJLAGE(N)

Verordeningen:

- a. Begraafrechten 2016
- b. Hondenbelasting 2016
- c. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2016
- d. Leges 2016
- e. Marktgeld 2016
- f. Onroerende-zaakbelastingen 2016
- g. Parkeerbelastingen 2016
- h. Precariobelasting 2016
- i. Reinigingsheffingen 2016
- j. Rioolheffing 2016
- k. Rioolaansluitrecht 2016
- l. Toeristenbelasting 2016

Ter inzage bij de griffie:

- Lasten – baten overzichten diverse heffingen

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Verordening op de heffing en de invordering van begraafrechten 2016 (Verordening begraafrechten 2016)

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;
gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;
besluit
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van begraafrechten 2016 (Verordening begraafrechten 2016)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. begraaf- en gedenkplaatsen: de gemeentelijke begraaf- en gedenkplaatsen aan de Deurningerstraat en aan de Oldenzaalsestraat;
- b. asbus: een bus voor de berging van as van een overledene;
- c. urn: een voorwerp voor de berging van een of meer asbussen;
- d. particulier graf: een graf waarvoor aan een natuurlijk persoon, of aan een rechtspersoon zonder winstoogmerk, voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot:
 - het doen begraven en begraven houden van lijken;
 - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
- e. algemeen graf: een graf bij de gemeente in beheer waarin gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van lijken;
- f. urnenkelder: een kelder waarvoor aan een natuurlijk persoon, of aan een rechtspersoon zonder winstoogmerk, voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot het doen plaatsen en geplaatst houden van asbussen met of zonder urnen;

- g. urnennis: een nis waarvoor aan een natuurlijk persoon, of aan een rechtspersoon zonder winsttoogmerk, voor bepaalde het uitsluitend recht is verleend tot het doen plaatsen en geplaatst houden van asbussen met of zonder urnen;
- h. verstrooiingsplaats: een plaats bij de gemeente in beheer waarop as wordt verstrooid;
- i. gedenkplaats: een plaats ingericht om overledenen te gedenken;
- j. grafbedekking: gedenkteken en/of grafbeplanting op een graf;
- k. rechthebbende: degene aan wie een uitsluitend recht is verleend op een particulier graf, urnenkelder of urnennis.

Artikel 2 Belastbaar feit

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraaf- en gedenkplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraaf- en gedenkplaatsen.

Artikel 3 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 4 Vrijstellingen

De rechten worden niet geheven voor het lichten van een lijk of asbus op rechterlijk gezag.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Belastingjaar

1. Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.
2. Met betrekking tot de rechten genoemd in hoofdstuk 6.2, 6.2.1 en 6.3 van de tarieventabel is het belastingtijdvak gelijk aan de periode waarvoor wordt afgekocht.

Artikel 7 Wijze van heffing

De rechten worden geheven bij wege van aanslag.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang voor de jaarlijks verschuldigde rechten

1. De onderhoudsrechten, als bedoeld in hoofdstuk 6.1 van de tarieventabel zijn verschuldigd met ingang van het kalenderjaar volgende op dat waarin de belastingplicht is ontstaan.
2. Afkoop van onderhoudsrechten als bedoeld in hoofdstuk 6.2 en 6.3 van de tarieventabel gaat in per de eerste dag van een kalenderjaar volgende op dat waarin de belastingplicht is ontstaan.
3. Het onderhoudsrecht is gekoppeld aan de verlening van het recht op een graf of het doen bijzetten en bijgezet houden van urnen of asbussen.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld voor de overige rechten

Andere rechten dan die bedoeld in hoofdstuk 6 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de rechten worden betaald binnen een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van belastingplichtige de aanslagen als bedoeld in 6.1 van de tarieventabel binnen een maand na dagtekening van het aanslagbiljet worden betaald indien de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalings-incasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven en de overige rechten in twee termijnen waarvan de eerste vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en de tweede termijn twee maanden later.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijn.

Artikel 11 Kwijtschelding

Bij de invordering van de begraafrechten wordt, met uitzondering van de onderhoudsrechten, bedoeld in onderdeel 5.1 van de tarieventabel, geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de rechten.

Artikel 13 Overgangsrecht

1. De Verordening Begraafrechten 2015 van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 14 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.

2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de Verordening begraafrechten 2016.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 4 november 2015

, voorzitter

, griffier

Tarieventabel begraafrechten 2016

Hoofdstuk 1 Verlenen van rechten

1.1 Voor het verlenen van het uitsluitend recht voor een periode van twintig jaar wordt geheven:

1.1.1 op een particulier graf voor overledenen van twaalf jaar en ouder € 2.242,60

1.1.2 op een particulier graf voor overleden kinderen tot en met elf jaar € 1.121,30

1.2 Voor het verlenen van het uitsluitend recht voor een periode van twintig jaar wordt geheven:

1.2.1	op een urnennis	€ 1.121,30
1.2.2	op een urnenkelder	€ 1.344,70
1.3	Voor het verlenen van het uitsluitend recht voor een periode van tien jaar wordt geheven:	
1.3.1	op een urnennis	€ 560,60
1.3.2	op een urnenkelder	€ 672,40
1.4	Voor het verlenen van het recht op het verstrooien van de as op een daartoe aangewezen verstrooiingsplaats op de begraaf- en gedenkplaats wordt geheven	€ 194,70
1.5	Voor het verlengen met een periode van tien jaar wordt geheven:	
1.5.1	voor het recht als genoemd onder 1.1.1	€ 1.121,30
1.5.2	voor het recht als genoemd onder 1.1.2	€ 560,65
1.5.3	voor de rechten genoemd onder 1.2.1 en 1.3.1	€ 560,60
1.5.4	voor de rechten genoemd onder 1.2.2 en 1.3.2	€ 672,40

Hoofdstuk 2 Begraven in een particulier of algemeen graf

2.1	Voor het begraven van een overledene van twaalf jaar en ouder in een graf wordt geheven:	€ 744,50
2.2	Voor het begraven van een overleden kind tot en met elf jaar in een graf wordt geheven:	€ 372,25
2.3	Voor het begraven op buitengewone uren worden de rechten onder 2.1 en 2.2 verhoogd met de onderstaande percentages:	
2.3.1	voor werkzaamheden die worden verricht op zaterdag	50%
2.3.2	voor werkzaamheden die worden verricht op werkdagen voor 9.00 uur of na 16.00 uur	25%

Hoofdstuk 3 Cremeren

Niet van toepassing.

Hoofdstuk 4 Plaatsen en bijzetten van asbussen in een particulier graf

4.1	Voor het plaatsen of bijzetten van een asbus met of zonder urn wordt geheven:	
4.1.1	van een overledene van twaalf jaar en ouder in een nieuw graf	€ 744,50
4.1.2	van een overledene tot en met elf jaar in een nieuw graf	€ 372,25
4.1.3	in een bestaand graf	€ 240,30
4.1.4	in een urnennis	€ 198,40
4.1.5	in een urnenkelder	€ 240,30
4.2	Voor het plaatsen en bijzetten op buitengewone uren worden de rechten onder 4.1 tot en met 4.1.5 verhoogd met de onderstaande percentages:	
4.2.1	voor werkzaamheden die worden verricht op zaterdag	50%
4.2.2	voor werkzaamheden die worden verricht op werkdagen voor 9.00 uur of na 16.00 uur	25%

Hoofdstuk 5 Verstrooien van as

Niet van toepassing.

Hoofdstuk 6 Grafbedekking en onderhoud

6.1	Voor het door of vanwege de gemeente uitvoeren van basisonderhoud aan een graf, urnennis of urnenkelder en voor het algemeen onderhoud van de begraafplaats wordt geheven per jaar:	€ 38,85
6.2	De rechten als bedoeld in onderdeel 6.1 kunnen op het moment van verlening van het recht op een graf of het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urn afgekocht worden voor een periode van twintig jaar. Het tarief hiervoor bedraagt:	€ 678,80

- 6.2.1 De rechten als bedoeld in onderdeel 6.1 kunnen tussentijds worden afgekocht voor bepaalde tijd door voldoening van een bedrag bepaald volgens onderstaande:

afkoop voor een periode / verlenging voor een periode

jaar	bedrag
20 jaar	€ 678,80
19 jaar	€ 649,35
18 jaar	€ 619,50
17 jaar	€ 589,20
16 jaar	€ 558,40
15 jaar	€ 527,20
14 jaar	€ 495,55
13 jaar	€ 463,40
12 jaar	€ 430,80
11 jaar	€ 397,70
10 jaar	€ 364,15
9 jaar	€ 330,05
8 jaar	€ 295,50
7 jaar	€ 260,40
6 jaar	€ 224,80
5 jaar	€ 188,70
4 jaar	€ 152,05
3 jaar	€ 114,85
2 jaar	€ 77,15
1 jaar	€ 38,85

6.3	Voor een verlenging van de afkoopperiode met tien jaar wordt per periode van tien jaar geheven:	€ 364,15
6.4	Voor het aanbrengen en aangebracht houden van een gedenkplaatje voor een periode van tien jaar in de gedenkruijnte aan de Oldenzaalsestraat wordt geheven:	€ 99,60

Hoofdstuk 7 Lijkschouwing

Niet van toepassing.

Hoofdstuk 8 Inschrijven en overboeken in een daartoe be-stemd register

Niet van toepassing.

Hoofdstuk 9 Opgraven en herbegraven

9.1	Voor het opgraven en het eventueel daarop verkisten van een lijk of overblijfselen van een lijk, het opgraven van een asbus, of het verzamelen van overblijfselen en het dieper plaatsen daarvan in hetzelfde graf wordt geheven:	
9.1.1	van een persoon van twaalf jaar en ouder	€ 744,50
9.1.2	van een kind tot en met elf jaar	€ 372,20
9.2	Voor het na opgraven weer begraven in een ander graf wordt een recht geheven overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 2 van deze tabel.	
9.3	Voor het opgraven en herbegraven op buitengewone uren worden de rechten onder 9.1 en 9.2 verhoogd met de onderstaande percentages:	
9.3.1	voor werkzaamheden die worden verricht op zaterdag	50%
9.3.2	voor werkzaamheden die worden verricht op werkdagen voor 9.00 uur of na 16.00 uur	25%

Hoofdstuk 10 Overige heffingen

10.1	Voor het gebruik van de aula wordt geheven per keer:	€ 180,00

Behorende bij raadsbesluit van 4 november 2015.

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2016 (Verordening hondenbelasting 2016)

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;
gelet op artikel 226 van de Gemeentewet;
besluit
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2016 (Verordening hondenbelasting 2016)

Artikel 1 Belastbaar feit

Onder de naam 'hondenbelasting' wordt een directe belasting geheven ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente.

Artikel 2 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is de houder van een hond.
2. Als houder wordt aangemerkt degene die onder welke titel dan ook een hond onder zich heeft, tenzij blijkt dat een ander de houder is.
3. Het houden van een hond door een lid van het huishouden wordt aangemerkt als het houden van een hond door een door de in artikel 232, vierde lid, onderdeel a, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden.

Artikel 3 Vrijstellingen

1. In dit artikel wordt verstaan onder hondenasiel: aan één locatie gebonden ruimte of ruimtes bestemd of gebruikt voor het in bewaring houden van honden die zwervend zijn aangetroffen, dan wel

waarvan door de eigenaar permanent afstand is gedaan, welke locatie als inrichting is aangemeld overeenkomstig artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

2. De belasting wordt niet geheven voor honden:

- a. die zijn opgeleid tot en dienen als blindengeleidehond en in hoofdzaak als zodanig door een blind persoon worden gehouden;
- b. die zijn opgeleid tot en dienen als gehandicaptenhond en in hoofdzaak als zodanig door een gehandicapt persoon worden gehouden;
- c. die verblijven in een hondenasiel;
- d. die uitsluitend ten verkoop of aflevering in voorraad worden gehouden in een inrichting als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren;
- e. die jonger zijn dan drie maanden, voor zover zij tezamen met de moederhond worden gehouden;
- f. waarvan de houder in het bezit is van een geldend diploma der Koninklijke Nederlandse Politiehondenvereniging, mits de houder zich verbindt zijn hond met een geleider, aan wiens bevelen hij gehoorzaamt, op aanvraag ter beschikking van de politie te stellen;
- g. waarvan de houder in het bezit is van een geldend diploma van het noodcomité van Het Nederlandse Rode Kruis of van de Nederlandse Vereniging van Rodekruishonden.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.

Artikel 5 Belastingtarief

1. De belasting bedraagt per belastingjaar:

a.	voor een eerste hond	€ 75,72
b.	voor een tweede hond	€ 125,04
c.	voor een derde hond	€ 174,36
d.	voor een vierde hond	€ 223,68
e.	voor iedere hond boven een aantal van vier	€ 273,00

2. In afwijking in zoverre van het voorgaande lid bedraagt de belasting per jaar voor honden, gehouden in kennels die zijn geregistreerd bij de Raad van beheer op kynologisch gebied in Nederland, per kennel € 322,32

3. Voor belastingbedragen tot maximaal € 10,00 vindt geen invordering plaats.
Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen hondenbelasting of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 6 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, als dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het jaar aanvangt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar toeneemt, is de belasting, respectievelijk de hogere belasting voor het toegenomen aantal honden, verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, respectievelijk de toename van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar vermindert, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht respectievelijk de vermindering van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven, tenzij blijkt dat het bedrag van de ontheffing minder bedraagt dan € 10,--.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
 - a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen hondenbelasting of andere belastingen moet minder zijn dan € 6.400,--;
 - b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Bij de invordering van hondenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de hondenbelasting.

Artikel 12 Overgangsrecht

1. De 'Verordening hondenbelasting 2015' van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Verordening hondenbelasting 2016'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 4 november 2015

, voorzitter

, griffier

Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2016

De raad van de gemeente Hengelo

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;

gelet op artikel 255 van de Gemeentewet, artikel 26 van de Invorderingswet 1990, de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapslasten;

overwegende, dat in afwijking van de regels gesteld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 gewenst is regels te stellen voor het in het geheel geen dan wel gedeeltelijk verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en rechten;

besluit vast te stellen de volgende Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2016

Artikel 1 Uitgesloten van kwijtschelding

Bij de invordering van de volgende belastingen en rechten wordt geen kwijtschelding verleend:

- a. begraafrechten met uitzondering van jaarlijkse onderhoudsrechten;
- b. bijdrage Bedrijfsinvesteringzone;
- c. haven-, kade- en opslaggeld;
- d. leges;
- e. hondenbelasting;
- f. marktgelden;
- g. parkeergelden;
- h. precariobelasting;
- i. rioolaanleg- en aansluitgeld;
- j. rioolheffing, genoemd in artikel 6 onder b van de verordening, voor het aantal kubieke meters water boven 500m³;
- k. afvalstoffenheffing, genoemd in Hoofdstuk 1.2 en 2 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen;
- l. reinigingsrechten, genoemd in Hoofdstuk 4 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen;
- m. toeristenbelasting.

Artikel 2 Beperkte kwijtschelding

1. Bij de invordering van de afvalstoffenheffing genoemd in Hoofdstuk 1 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen 2016 wordt kwijtschelding verleend van het in te vorderen bedrag op grond van hoofdstuk 1.1.1. (vaste bedrag) van de tarieventabel behorende bij de verordening Reinigingsheffingen.
2. Bij de invordering van de onroerende-zaakbelastingen wordt volledige kwijtschelding verleend van het in te vorderen bedrag.
3. Bij de invordering van de rioolheffing wordt alleen kwijtschelding verleend van het bepaalde in artikel 6 onder a, van die verordening, voor het aantal kubieke meters water tot en met 500m³.
4. Bij de invordering van de begraafrechten wordt alleen kwijtschelding verleend voor de jaarlijkse onderhoudsrechten.

Artikel 3 Verruimde kwijtschelding

1. Bij de invordering van de afvalstoffenheffing, genoemd in Hoofdstuk 1.1.1 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen, de onroerende-zaakbelastingen, de rioolheffing, voor het bepaalde in artikel 6, onder a van die verordening en de begraafrechten voor de jaarlijkse onderhoudsrechten, vindt ten aanzien van kwijtschelding het bepaalde in Hoofdstuk 2, artikel 16 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 toepassing met dien verstande, dat de kosten van bestaan als bedoeld in artikel 16 van de genoemde uitvoeringsregeling, worden vastgesteld op 100 percent van de genormeerde bijstandsuitkering.

2. Bij de kwijtschelding van de in het eerste lid genoemde belastingen wordt voor echtgenoten, voor een alleenstaande of een alleenstaande ouder, die 65 jaar of ouder zijn, het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100 percent van de toepasselijke netto AOW-bedragen, berekend overeenkomstig het bepaalde in artikel 1a van de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen.
3. Bij de kwijtschelding van de in het eerste lid genoemde belastingen worden overeenkomstig het bepaalde in artikel 28, lid 3, van de Uitvoeringsregeling als uitgaven mede in aanmerking genomen de de netto kosten van kinderopvang.
4. Ter beoordeling van de aanvraag om kwijtschelding vindt een toets plaats aan de hand van hetgeen bepaald is in artikel 12 van de Uitvoeringsregeling Invorderingwet 1990.
5. Aan een natuurlijk persoon die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefent wordt alleen kwijtschelding verleend voor de privébelastingen, d.w.z. voor die belastingen die worden geheven voor de woning.

Artikel 4 Wijze van aanvraag kwijtschelding

Voor de aanvraag om kwijtschelding dient gebruik te worden gemaakt van het door de gemeente-ambtenaar belast met invordering van gemeentelijke belasting, als bedoeld in artikel 232, vierde lid 2, onder b, van de Gemeentewet (invorderingsambtenaar), vastgestelde aanvraagformulier met de daarbij behorende toelichting.

Artikel 5 Termijnen

1. Een verzoek om kwijtschelding wordt binnen twee maanden na de dagtekening van de aanslag, waarvoor kwijtschelding wordt gevraagd, bij de gemeente ingediend.
2. Verzoeken om kwijtschelding die na afloop van deze termijn worden ingediend, worden ambtshalve in behandeling genomen, met als voorwaarde dat er geen kwijtschelding kan worden aangevraagd indien het bedrag van de aanslag op het moment van aanvragen van kwijtschelding al minimaal 3 maanden geleden is betaald.

Artikel 6 Overgangsrecht

1. De kwijtscheldingsverordening 2015 van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 7 genoemde datum van ingang van de verordening, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op ingediende verzoeken die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 7 genoemde datum van ingang van de verordening, blijft de in het eerste lid genoemde regeling gelden voor de in de tussenliggende periode ingediende verzoeken.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2016".

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 4 november 2015.

, voorzitter

, griffier

Verordening op de heffing en de invordering van leges 2016 (Legesverordening 2016)

De raad van de gemeente Hengelo,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 22 september 2015;
Gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 229, eerste lid, aanhef
onderdeel b, van de Gemeentewet en de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet;
besluit
vast te stellen de volgende
Verordening op de heffing en de invordering van leges 2016 (Legesverordening 2016)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- b. week: een aaneengesloten periode van zeven dagen;
- c. maand: het tijdvak dat loopt van de ne dag in een kalendermaand tot en met de (n-1)e dag in de volgende kalendermaand;
- d. jaar: het tijdvak dat loopt van de ne dag in een kalenderjaar tot en met de (n-1)e dag in het volgende kalenderjaar;
- e. kalenderjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'leges' worden rechten geheven voor:

- a. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
 - b. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument;
- een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst, de Nederlandse identiteitskaart of het reisdocument, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend of de handelingen zijn verricht.

Artikel 4 Vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:

- a. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (grondexploitatie) zijn of worden verhaald;
- b. diensten met betrekking tot een aanvraag tot verlening of gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning of wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning, voor zover die aanvraag betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- c. het in behandeling nemen van een aanvraag tot verlening van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, voor zover het een activiteit betreft bedoeld in artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht (omgevingsvergunning beperkte milieutoets);
- d. de attestaties de vita en verklaringen van in leven zijn ten behoeve van door publiekrechtelijke lichamen toe te kennen pensioenen, ouderdoms-, invaliditeits-, wezen- of weduwenuitkeringen;
- e. het raadplegen van de dubbelen der leggers en plans van het kadaster met of zonder ambtelijke bijstand en het maken van afschriften daarvan ten behoeve van de rijksdienst, de provinciale dienst, de dienst van een andere gemeente of van een waterschap;
- f. de inzage in stukken dan wel de verstrekking van informatie en/of stukken, welke vallen onder de werking van de Archiefwet en/of de Wet Milieubeheer, voor zover niet elders in de bij deze verordening behorende tarieventabel genoemd;
- g. vergunningen uitsluitend voor een wetenschappelijk of filantropisch doel;
- h. voor het in behandeling nemen van een door de afdeling Wijkbeheer van de gemeente Hengelo ingediende aanvraag tot het verkrijgen van een kapvergunning;
- i. het aan belanghebbende uitreiken van beschikkingen of afschriften daarvan, houdende beslissing op een aanvraag om subsidie uit de gemeentekas;
- j. het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het plaatsen van een mobiele onderzoek unit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend.

Artikel 5 Maatstaven en tarieven

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overigens in dit artikel bepaalde.

2. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2.10 van de Crisis- en herstelwet bedraagt het tarief de som van de bedragen die op grond van deze verordening verschuldigd zouden zijn voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, ontheffing, vrijstelling of enig ander besluit in het kader van de ontwikkeling en verwezenlijking van het project, voor zover het projectuitvoeringsbesluit strekt ter vervanging van deze besluiten, zoals bedoeld in artikel 2.10, derde lid, van de Crisis- en herstelwet.
3. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.
4. Het bedrag van de heffing op grond van Titel 2 van de Tarieventabel wordt per belastingaanslag naar beneden afgerond op hele euro's.

Artikel 6 Wijze van heffing

1. De leges op basis van titel 2 van de tarieventabel worden bij wege van aanslag geheven.
2. De overige leges worden geheven door middel van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke of digitale kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, zegel, nota of andere schriftuur. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de aanslag of kennisgeving bedoeld in artikel 6:
 - 1a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
 - 1b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen één maand na de dagtekening van de kennisgeving.
 - 1c. digitaal wordt gedaan, op het moment van mailing van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

Het college is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening in de loop van het kalenderjaar, indien de wijzigingen:

- a. van zuiver redactionele aard zijn;
- b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende hoofdstukken of onderdelen van titel 1 van de tarieventabel betreft:
 - b1. hoofdstuk 2 (reisdocumenten);
 - b2. hoofdstuk 3 (rijbewijzen);
 - b3. hoofdstuk 6 (verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens);
 - b4. onderdeel 1.9.1.1 (verklaring omtrent het gedrag);
 - b5. hoofdstuk 16 (kansspelen).
- c. betrekking hebben op de onderdelen 1.1.7 (huwelijks- of partnerschapscertificaat), 1.4.2.1, 1.4.2.2, en 1.4.2.3 (verstrekken van gegevens, een uittreksel of een persoonslijst uit de basisregistratie personen), 1.5 (inlichting uit het kiezersregister), 1.9.1.2 (attestatie de vita of verklaring van in leven zijn) en 1.9.1.3 (legalisatie handtekening), indien en voor zover deze wijzigingen slechts ten doel hebben het tarief van deze verstrekkingen gelijk te trekken met de gewijzigde tarieven in het Legesbesluit akten burgerlijke stand.

Artikel 11 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de leges.

Artikel 12 Overgangsrecht

1. De 'Legesverordening 2015' van 5 november 2014, nadien gewijzigd door het college van burgemeester en wethouders op 2 en 23 december 2014, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Legesverordening 2016'.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 4 november 2015.

, voorzitter

, griffier

Tarieventabel 2016 Legesverordening

Titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand

1.1.1	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in het stadhuis op:	
1.1.1.1	maandag	€ 195,00
1.1.1.2	dinsdag tot en met vrijdag	€ 390,00
1.1.1.3	zaterdag	€ 590,00
1.1.1.4	de in onderdeel 1.1.1.2 genoemde leges worden niet geheven als de huwelijksvoltrekking of de registratie van het partnerschap plaatsvindt op een voor kosteloze huwelijksvoltrekking of kosteloze partnerregistratie aangewezen tijd.	
1.1.2	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in een vast aangewezen trouwlocatie anders dan het stadhuis op:	
1.1.2.1	maandag tot en met vrijdag	€ 390,00
1.1.2.2	zaterdag	€ 440,00
1.1.3	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in een eenmalig aangewezen trouwlocatie op:	

1.1.3.1	maandag tot en met vrijdag	€ 590,00
1.1.3.2	zaterdag	€ 590,00
1.1.4	De in 1.1.2 en 1.1.3 genoemde tarieven zijn exclusief de kosten van de trouwlocatie zelf.	
1.1.5	Het tarief bedraagt ter zake het in behandeling nemen van een aanvraag tot benoeming van een onbezoldigd buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor het éénmalig voltrekken van een huwelijk	€ 102,00
1.1.6	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van:	
1.1.6.1	Een trouwboekje of partnerschapsboekje in een normale uitvoering	€ 17,50
1.1.6.2	Een trouwboekje of partnerschapsboekje in een luxe uitvoering	€ 37,50
1.1.7	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een huwelijkscertificaat of partnerschapscertificaat	€ 12,80
1.1.8	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een pen bij een huwelijk of partnerschap	€ 15,00
1.1.9	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een cd met de geluidsopname van de huwelijksvoltrekking of partnerschapsregistratie	€ 15,00
1.1.10	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een stuk als bedoeld in artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand geldt het tarief zoals dat is opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand	

Hoofdstuk 2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

1.2.	Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag:	
1.2.1	van een nationaal paspoort:	
1.2.1.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 67,10
1.2.1.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 51,20
1.2.2	van een nationaal paspoort, een groter aantal bladzijden bevattende dan een nationaal paspoort als bedoeld in onderdeel 1.2.1 (zakenpaspoort):	
1.2.2.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 67,10

1.2.2.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 51,20
1.2.3	van een reisdocument ten behoeve van een persoon die op grond van de Wet betreffende de positie van Molukkers als Nederlander wordt behandeld (faciliteitenpaspoort):	
1.2.3.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 67,10
1.2.3.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 51,20
1.2.4	van een reisdocument voor vluchtelingen of een reisdocument voor vreemdelingen	€ 51,20
1.2.5	van een Nederlandse identiteitskaart:	
1.2.5.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 53,05
1.2.5.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 28,45
1.2.6	voor een spoedlevering van de in de onderdelen 1.2.1 tot en met 1.2.5 genoemde documenten, de in die onderdelen genoemde leges vermeerderd met een bedrag van	€ 47,30

Hoofdstuk 3 Rijbewijzen

1.3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag	
1.3.1.1	tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs voor een periode van 10 jaar	€ 38,80
1.3.1.2	Het tarief genoemd in onderdeel 1.3.1.1 wordt bij een spoedlevering verhoogd met	€ 34,10

Hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen

1.4.1	Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder een verstrekking verstaan één of meer gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.	
1.4.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.4.2.1	tot het verstrekken van gegevens: per verstrekking	€ 14,80

1.4.2.2	tot het verstrekken van een uittreksel uit de basisregistratie personen	€ 14,80
1.4.2.2.1	Indien de aanvraag tot het verstrekken van een uittreksel aan de balie wordt gedaan, wordt het tarief genoemd in onderdeel 1.4.2.2 verhoogd met	€ 10,00
1.4.2.3	tot het verstrekken van een persoonslijst	€ 14,80
1.4.3	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doornemen van de basisregistratie personen, ter verstrekking van gegevens, voor ieder daaraan besteed kwartier of gedeelte daarvan	€ 20,00
1.4.4	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van persoonsgegevens, wanneer onvoldoende gegevens worden overlegd om de benodigde persoonsgegevens direct te kunnen achterhalen, voor ieder daaraan besteed kwartier of gedeelte daarvan	€ 20,00
1.4.5	Het tarief bedraagt voor het optreden door de gemeente als 'doorgeefluik' volgens artikel 6, lid 4 van de Verordening gemeentelijke basisregistratie personen per brief	€ 0,80

Hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het kiezersregister

1.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een inlichting betreffende de registratie van de aanvrager als kiezer bedoeld in artikel D4 van de Kieswet	€ 14,80

Hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens

1.6.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een bericht als bedoeld in artikel 35 van de Wet bescherming persoonsgegevens:	
1.6.1.1	bij verstrekking op papier, indien het afschrift bestaat uit:	
1.6.1.1.1	ten hoogste 100 pagina's, per pagina	€ 0,23
	met een maximum per bericht van	€ 5,00
1.6.1.1.2	meer dan 100 pagina's	€ 22,50
1.6.1.2	bij verstrekking anders dan op papier	€ 5,00
1.6.1.3	dat bestaat uit een afschrift van een, vanwege de aard van de verwerking, moeilijk toegankelijke gegevensverwerking	€ 22,50

1.6.1.4	Indien voor hetzelfde bericht op grond van onderdeel 1.6.1.1 tot en met 1.6.1.3 meerdere vergoedingen kunnen worden gevraagd, wordt slechts de hoogste gevraagd.	
1.6.1.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een verzet als bedoeld in artikel 40 van de Wet bescherming persoonsgegevens	€ 4,50

Hoofdstuk 7 Bestuursstukken

1.7.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.1.1	een afschrift van de programmabegroting	€ 47,00
1.7.1.2	een afschrift van de produktenraming	€ 7,20
1.7.1.3	een afschrift van het jaarverslag	€ 47,00
1.7.1.4	een afschrift van de produktenrekening	€ 7,20
1.7.1.5	een afschrift van de kadernota	€ 5,50
1.7.1.6	een afschrift van de 1e berap	€ 5,50
1.7.1.7	een afschrift van de 2e berap	€ 5,50
1.7.1.8	Een afschrift van het burgerjaarverslag	€ 8,30
1.7.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.2.1	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering:	
1.7.2.1.1	indien dit wordt toegezonden aan de aanvrager	€ 12,40
1.7.2.1.2	indien dit wordt afgehaald door de aanvrager	€ 10,60
1.7.2.2	een afschrift van de agenda van een raadsvergadering met een lijst van ingekomen stukken:	
1.7.2.2.1	indien dit wordt toegezonden aan de aanvrager	€ 0,50
1.7.2.2.2	indien dit wordt afgehaald door de aanvrager	€ 0,00
1.7.2.3	een afschrift van de aan de leden van de raad toegezonden stukken ten behoeve van een raadsvergadering, met uitzondering van de gemeentebegroting, het verslag van een raadsvergadering, en de	

	raadsstukken, die vertrouwelijk aan de leden van de raad werden toegezonden:	
1.7.2.3.1	indien dit wordt toegezonden aan de aanvrager	€ 10,00
1.7.2.3.2	indien dit wordt afgehaald door de aanvrager	€ 8,20
1.7.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van:	
1.7.3.1	een abonnement voor een kalenderjaar:	
1.7.3.1.1	op de afschriften van de verslagen van de raadsvergaderingen:	
1.7.3.1.1.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 123,00
1.7.3.1.1.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 49,10
1.7.3.1.2	op de afschriften van de agenda's van de raadsvergaderingen met de daarbij behorende lijst van ingekomen stukken:	
1.7.3.1.2.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 12,20
1.7.3.1.2.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 0,00
1.7.3.1.3	op de afschriften van de aan de leden van de raad toegezonden stukken ten behoeve van een raadsvergadering, met uitzondering van de gemeentebegroting, het verslag van een raadsvergadering, en de raadsstukken, die vertrouwelijk aan de leden van de raad werden toegezonden:	
1.7.3.1.3.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 102,00
1.7.3.1.3.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 39,70
1.7.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.4.1	een afschrift van het verslag van een raadscommissie en de aan de leden van een commissie ten behoeve van een vergadering van die commissie toegezonden stukken, met uitzondering van de stukken die vertrouwelijk aan de leden van die commissie worden toegezonden:	
1.7.4.1.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 5,00
1.7.4.1.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 3,30
1.7.4.2	een afschrift van de agenda van een vergadering van een raadscommissie:	

1.7.4.2.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 0,50
1.7.4.2.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 0,00
1.7.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van:	
1.7.5.1	een abonnement voor een kalenderjaar:	
1.7.5.1.1	op de afschriften van de verslagen van een raadscommissie en de aan de leden van een commissie ten behoeve van een vergadering van die commissie toegezonden stukken, met uitzondering van de stukken die vertrouwelijk aan de leden van die commissie worden toegezonden:	
1.7.5.1.1.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 39,60
1.7.5.1.1.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 11,90
1.7.5.1.2	op de afschriften van de agenda's van de vergaderingen van een raadscommissie:	
1.7.5.1.2.1	indien deze worden toegezonden aan de aanvrager	€ 12,40
1.7.5.1.2.2	indien deze worden afgehaald door de aanvrager	€ 0,00

Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie

1.8.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van informatie uit het gemeentelijk kadastraal systeem omtrent uitleg over de ligging van kadastrale grenzen, per kwartier	€ 17,60
1.8.2	tot het verstrekken van informatie uit de "gemeentelijke kadastrale balie (Kadaster online)" per raadpleging	€ 2,20
	vermeerderd per kwartier of gedeelte daarvan met	€ 17,60
1.8.3	tot het verstrekken van een afschrift, uittreksel of verklaring uit de gemeentelijke beperkingenregistratie en het gemeentelijk beperkingenregister, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, dan wel tot het verstrekken van een aan die registratie ontleende verklaring, als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder c, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen	€ 21,30

Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken

1.9.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.9.1.1	tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag	€ 30,05
1.9.1.2	tot het verstrekken van een attestatie de vita of verklaring van in leven zijn	€ 12,80
1.9.1.3	tot het verstrekken van een legalisatie van een handtekening of fotokopie	€ 14,80

Hoofdstuk 10 Gemeentearchief

1.10.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.10.1.1	voor het doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor het eerste half uur	€ 6,70
1.10.2	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken langer dan een half uur, per halfuur of gedeelte daarvan	€ 20,10
1.10.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het behulpzaam zijn bij naspeuringen in de gehouden archieven voor ieder daaraan besteed kwartier	€ 4,20
1.10.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van fotokopieën van stukken uit het gemeentearchief voor:	
1.10.4.1	A-4 formaat per afdruk in zwart-wit	€ 0,30
1.10.4.2	A-3 formaat per afdruk in zwart-wit	€ 0,70
1.10.4.3	A-0 formaat per afdruk in zwart-wit	€ 3,90
1.10.4.4	A-4 formaat per afdruk in kleur	€ 0,70
1.10.4.5	A-3 formaat per afdruk in kleur	€ 1,30
1.10.4.6	A-0 formaat per afdruk in kleur	€ 7,90

De beheerder van de gemeentelijke archiefbewaarpplaats is bevoegd te bepalen dat van bepaalde archiefbescheiden een bepaald soort reproductie vervaardigd mag worden. De tarieven zijn inclusief administratie, verzend- en verpakingskosten.

Hoofdstuk 11 Huisvestingswet

Bepaling is verplaatst naar Titel 3, hoofdstuk 4

Hoofdstuk 12 Leegstandswet

1.12	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.12.1	tot het verlenen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet	€ 194,00
1.12.2	tot het verlengen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, vijfde lid, van de Leegstandwet	€ 155,00

Hoofdstuk 13 Gemeentegarantie

1.13.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.13.1.1	tot het verstrekken van een gemeentegarantie	€ 72,10
1.13.1.2	tot het instemmen met het wijzigen of omzetten van een door de gemeente gegarandeerde hypothecaire geldlening	€ 73,70

Hoofdstuk 14 Standplaatsen

1.14	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag	
1.14.1	voor het verkrijgen van een vergunning voor een eendaagse standplaats als bedoeld in artikel 5:18 van de Algemene plaatselijke verordening	€ 97,00
1.14.2	voor het verkrijgen van een vergunning voor een meerdaagse standplaats als bedoeld in artikel 5:18 van de Algemene plaatselijke verordening	€ 155,00

Hoofdstuk 15 Winkeltijden

1.15.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.15.1.1	tot het verlenen van een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet	€ 155,00
1.15.1.2	tot het wijzigen van een in subonderdeel 1.15.1.1 bedoelde ontheffing	€ 78,00

Hoofdstuk 16 Wet op de kansspelen

1.16.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	

1.16.1.1	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat	€ 56,50
1.16.1.2	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat	€ 56,50
	en voor iedere volgende kansspelautomaat	€ 34,00
1.16.1.3	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van vijf jaar of voor onbepaalde tijd	€ 226,50
1.16.1.4	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van vijf jaar of voor onbepaalde tijd, een basisbedrag	€ 90,50
	en voor ieder kansspelautomaat	€ 136,00
1.16.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning):	
1.16.2.1	indien de prijzen en premies gezamenlijk een grotere waarde hebben dan € 4.500, doch niet groter dan € 45.000	€ 78,00
1.16.2.2	indien de prijzen en premies gezamenlijk een grotere waarde hebben dan € 45 000, doch niet groter dan € 450.000	€ 97,00
1.16.2.3	indien de prijzen en premies gezamenlijk een grotere waarde hebben dan € 450.000, doch niet groter dan € 4.500.000	€ 155,00
1.16.2.4	indien de prijzen en premies gezamenlijk een grotere waarde hebben dan € 4.500.000	€ 272,00

Hoofdstuk 17 Telecommunicatie

1.17.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding in verband met het verkrijgen van instemming omtrent tijdstip, plaats en werkwijze van uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren op grond van artikel 5.4, eerste lid, van de Telecommunicatiewet	€ 288,00

Hoofdstuk 18 Verkeer en vervoer

1.18.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	

1.18.1.1	tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor zover noodzakelijk voor en direct samenhangend met de uitvoering van bijzondere transporten	€ 35,20
1.18.1.2	tot het verlenen per ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 anders dan bedoeld in onderdeel 1.18.1.1	€ 20,05
1.18.1.3	tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling Voertuigen (tarief RDW)	€ 36,20
1.18.1.4	tot het verstrekken van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW)	€ 44,80
1.18.1.5	tot het verlenen van een vergunning ingevolge de Wet vervoer personen te water	€ 88,70
1.18.1.6	tot het verlenen van een éénmalige ontheffing voor een termijn van maximaal 3 maanden als bedoeld in artikel 22 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen	€ 143,70
1.18.1.7	tot het verlenen van een ontheffing voor een termijn van 1 tot 3 jaar als bedoeld in artikel 22 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen	€ 143,70
1.18.1.8	tot het verlenen van een verlenging van een ontheffing voor een termijn van 1 tot 3 jaar als bedoeld in artikel 22 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen	€ 95,80
1.18.1.9.1	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor een bewoner met een 1e auto woonachtig in een parkeerschijfzone	€ 35,80
1.18.1.9.2	tot het verlenen van een 2e bewonersontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor een bewoner met een 2e en volgende auto woonachtig in een parkeerschijfzone	€ 103,20
1.18.1.9.3	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor een bedrijf gevestigd in een parkeerschijfzone	€ 103,20
1.18.1.9.4	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor bezoekers van een bewoner woonachtig in een parkeerschijfzone	€ 35,80

Hoofdstuk 19 Diversen

1.19.1 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:

1.19.1.1	tot het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Verordening Verblijfsrecreatie	€ 272,00
1.19.1.2	tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 2, derde lid, van de Verordening Verblijfsrecreatie	€ 78,00
1.19.1.3	tot het verlenen van een vergunning tot het verkopen van vuurwerk ingevolge de Wet gevaarlijke stoffen en artikel 2.72 van de Algemene Plaatselijke Verordening	
1.19.1.3.1	voor een nieuwe verkoopgelegenheid	€ 310,00
1.19.1.3.2	voor een bestaande verkoopgelegenheid (verlenging)	€ 155,00
1.19.1.4	voor het afgeven van huisnummerbordjes, in die gevallen dat de huisnummering geen onderdeel uitmaakt van een omgevingsvergunning	€ 38,00
1.19.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van: afschriften, doorslagen of fotokopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	
1.19.2.1	per pagina op papier van A4-formaat in zwart-wit	€ 0,10
1.19.2.2	per pagina op papier van A3-formaat in zwart-wit	€ 0,20
1.19.2.3	per pagina op papier van A0-formaat in zwart-wit	€ 1,50
1.19.2.4	per pagina op papier van A4-formaat in kleur	€ 0,20
1.19.2.5	per pagina op papier van A3-formaat in kleur	€ 0,40
1.19.2.6	per pagina op papier van A0-formaat in kleur	€ 2,90
1.19.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.19.3.1	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze titel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen	€ 17,80
1.19.3.2	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze titel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€ 5,60

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen

2.1.1 Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder:

2.1.1.1 aanlegkosten:

de aannemingssom exclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en technische installatiewerken 2012 (UAV 2012), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt, een raming van de aanlegkosten, de omzetbelasting niet inbegrepen. Indien de werken of werkzaamheden geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschieden wordt in deze titel onder aanlegkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor de werken of werkzaamheden waarop de aanvraag betrekking heeft;

2.1.1.2 bouwkosten:

A. Uitgangspunten “standaard” bouwwerken:

Bij het berekenen van de leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt voor in onderstaande tabel genoemde bouwwerken voor de legesbepaling het legesbedrag afgeleid van de kubieke meters of de oppervlakte berekend volgens NEN 2580 (oppervlakte- en inhoudsberekening bouwwerken) vermenigvuldigd met de in onderstaande tabel naar de aard van het bouwwerk opgenomen standaardbouwkosten exclusief BTW:

BOUWKOSTEN

I. Woningen :

Rijteswoningen	€ 200,= per m3
Twee onder één kapwoningen	€ 225,= per m3
Vrijstaande woning tot en met 600 m3	€ 260,= per m3
Vrijstaande woning > 600 m3	€ 290,= per m3
Appartement, één of meer bouwlagen	€ 260,= per m3

II. Bijgebouwen bij woningen:

Latere aanbouw zoals een erker		€ 350,= per m3
Garage / berging / tuinhuisje	Hout	€ 95,= per m3
	Halfsteens met plat dak	€ 125,= per m3

Halfsteens met kap	€ 135,= per m3
Spouw met plat dak	€ 150,= per m3
Spouw met kap	€ 170,= per m3
Dakkapel	€ 1.000,= per m breedte
Carport	€ 150,= per m2
Schuttingen en hekwerken	€ 100,= per m

III. Agrarische bouwwerken:

1. Stallen	€ 43,= per m3
2. Werktuigberging / schuur Damwandprofiel	€ 25,= per m3
(etselwerk)	€ 48,= per m3
3. Mestkelders onder de stallen	€ 83,= per m3
4. Kassen	€ 31,= per m2

IV. Niet agrarische bouwwerken:

1. Opslagloodsen (plaatstaal damwandprofiel)	€ 19,= per m3
(metselwerk)	€ 52,= per m3
2. Kantoren / showroom / winkel / horeca	€ 273,= per m3
3. Scholen / sporthal / verkoophal (grootschalige detailhandels vestiging)	€ 258,= per m3
4. Noodschool / kleedgebouw (sportvereniging) / semipermanente unit	€ 185,= per m3
5. Industriebal (plaatstaal geïsoleerd)	€ 62,= per m3
(metselwerk)	€ 105,= per m3

B. Uitgangspunt “niet-standaard” bouwwerken:

Voor bouwwerken die niet in bovenstaande tabel Bouwkosten zijn genoemd worden de bouwkosten (exclusief BTW) als uitgangspunt genomen. Onder bouwkosten wordt in deze gevallen verstaan de aan een derde te betalen aanneemsom als bedoeld in paragraaf 1, lid 1 van de "Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en technische installatiewerken 2012 (UAV 2012) van het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt een raming van de aan een derde te betalen bouwkosten berekend op de wijze als bedoeld in normblad NEN 2699, uitgave 2013, of zoals dit normblad laatstelijk is vervangen of gewijzigd (exclusief BTW).

- 2.1.1.3 Wabo: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
- 2.1.1.4 Conceptaanvraag: voordat een aanvraag wordt ingediend tot het verlenen van een vergunning om een bouwwerk te bouwen, kan aan de hand van een schetsplan worden gevraagd naar het oordeel van het bevoegd gezag omtrent de kans op het verlenen van een vergunning voor het bouwen van een, op basis van dat schetsplan, uitgewerkt bouwplan.
- 2.1.1.5 Moment van indienen: voor de aanvrager is een ontvangstbevestiging aangemaakt waarin vermeld staat dat de aanvraag ontvangen is en geregistreerd
- 2.1.1.6 Perceel: Het gebied waarop de (partiele) herziening /wijziging van het bestemmingsplan betrekking heeft
- 2.1.2 In deze titel voorkomende begrippen die in de Wabo zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als bij of krachtens de Wabo bedoeld.
- 2.1.3 In deze titel voorkomende begrippen die niet nader in de Wabo zijn omschreven en die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld.

Hoofdstuk 2 Beoordeling conceptaanvraag

- 2.2 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:
 - 2.2.1 tot het beoordelen van een conceptaanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a of c, van de Wabo (Indien een aanvraag tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een op basis van een concept aanvraag uitgewerkt plan in behandeling wordt genomen, worden de daarvoor geheven leges, indien de aanvrager en locatie hetzelfde zijn, met deze leges verrekend): € 101

Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning

- 2.3 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning vanaf het moment van indienen voor een project: de som van de verschuldigde leges voor de verschillende activiteiten of

handelingen waaruit het project geheel of gedeeltelijk bestaat en waarop de aanvraag betrekking heeft en de verschuldigde leges voor de extra toetsen die in verband met de aanvraag moeten worden uitgevoerd, berekend naar de tarieven en overeenkomstig het bepaalde in dit hoofdstuk en hoofdstuk 4 van deze titel. In afwijking van de vorige volzin kan ook per activiteit, handeling of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.

2.3.1 **Bouwactiviteiten**

2.3.1.1 Het tarief inclusief 1e Welstandstoets indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo bedraagt voor een bouwwerk met bouwkosten als bedoeld in artikel 2.1.1.2:

€ 0 tot € 25.000	2,8%	
met een minimum van		€ 310
€ 25.000 tot € 50.000	2,75%	
met een minimum van		€ 688
€ 50.000 tot € 100.000	2,7%	
met een minimum van		€ 1.375
€ 100.000 tot € 250.000	2,6%	
met een minimum van		€ 2.700
€ 250.000 tot € 500.000	2,5%	
met een minimum van		€ 6.500
€ 500.000 tot € 1.000.00	2,4%	
met een minimum van		€ 12.500
€ 1.000.000 tot € 2.500.000	2,3%	
met een minimum van		€ 24.000
€ 2.500.000 tot € 5.000.000	2,2%	
met een minimum van		€ 57.500
€ 5.000.000 tot € 10.000.000	2,1%	
met een minimum van		€ 110.000

€ 10.000.000 of meer	2,0%	
met een minimum van		€ 210.000
met een maximum van		€ 750.000

Verplicht advies agrarische commissie

2.3.1.2	Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1.1 bedraagt het tarief, indien krachtens wettelijk voorschrift voor de in dat onderdeel bedoelde aanvraag een advies van de agrarische commissie nodig is en wordt beoordeeld:	€ 302

Achteraf ingediende aanvraag

2.3.1.3	Onverminderd het bepaalde in deze titel bedraagt het tarief, indien de in dat onderdeel bedoelde aanvraag wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de bouwactiviteit:	10%
	van de op grond van dat onderdeel verschuldigde leges met een maximum van	€ 1.008

Anders dan via het Omgevingsloket online(OLO) ingediende aanvraag

2.3.1.4	Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3 bedraagt het tarief, indien de in dat onderdeel bedoelde aanvraag niet wordt ingediend via het omgevingsloket online, maar op papier	€ 78
	Aanlegactiviteiten	

2.3.2	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een aanlegactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b, van de Wabo, bedraagt het tarief:	€ 621

Planologisch strijdig gebruik waarbij tevens sprake is van een bouwactiviteit

2.3.3	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, en tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1:	
2.3.3.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1°, van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse afwijking):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 194

2.3.3.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine afwijking en tijdelijke afwijking):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 194
2.3.3.3	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse afwijking):	€ 3.500
	indien de bouwkosten meer dan € 150.000,- bedragen, wordt dit bedrag verhoogd met:	0,42%
	van de bouwkosten boven de € 150.000 met een maximum van	€ 40.000
2.3.3.4	indien artikel 2.12, eerste lid, onder b, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van exploitatieplan):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 194
2.3.3.6	indien de aanvraag een project van provinciaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van provinciale regelgeving):	25%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 194
2.3.3.6	indien de aanvraag een project van nationaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van nationale regelgeving):	25%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 194
2.3.3.7	indien artikel 2.12, eerste lid, onder d, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van voorbereidingsbesluit):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 194

Planologisch strijdig gebruik waarbij geen sprake is van een bouwactiviteit

2.3.4	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, en niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief, evenals indien er wel sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, maar hiervoor op grond van het bepaalde in artikel 2 of 3 van het Besluit omgevingsrecht geen vergunning vereist is:	
2.3.4.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1°, van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse afwijking):	€ 388
2.3.4.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine afwijking en kleine afwijking):	€ 388
2.3.4.3	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse afwijking):	
	bij een perceel van maximaal 1.000m ²	€ 3.500
	bij een perceel groter dan 1.000m ² en maximaal 5.000m ²	€ 5.000
2.3.4.3	bij een perceel groter dan 5.000m ²	€ 7.000
2.3.4.4	indien artikel 2.12, eerste lid, onder b, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van exploitatieplan):	€ 349
2.3.4.5	indien de aanvraag een project van provinciaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van provinciale regelgeving):	€ 621
2.3.4.6	indien de aanvraag een project van nationaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van nationale regelgeving):	€ 621
2.3.4.7	indien artikel 2.12, eerste lid, onder d, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van voorbereidingsbesluit):	€ 388
2.3.5	In gebruik nemen of gebruiken bouwwerken in relatie tot brandveiligheid	
	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder d, van de Wabo bedraagt het tarief	€ 225,00
	Dit bedrag wordt als volgt verhoogd voor een bouwwerk met een gebruiksoppervlakte volgens NEN 2580	

0 tot en met 100 m ² met een vast bedrag van	€ 225,00
101 tot en met 500 m ² met een vast bedrag van	€ 107,00
vermeerderd met een bedrag per m ² oppervlakte van	€ 1,17
501 tot en met 1000 m ² met een vast bedrag van	€ 346,00
vermeerderd met een bedrag per m ² oppervlakte van	€ 0,70
1001 tot en met 1500 m ² met een vast bedrag van	€ 501,00
vermeerderd met een bedrag per m ² oppervlakte van	€ 0,54
1501 tot en met 2500 m ² met een vast bedrag van	€ 867,00
vermeerderd met een bedrag per m ² oppervlakte van	€ 0,29
meer dan 2500 m ² met een vast bedrag van	€ 1.117,00
vermeerderd met een bedrag per m ² oppervlakte van	€ 0,20

2.3.5.1 Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 2.11.1 lid 1 A en B van het Bouwbesluit en in artikel 2.1.1 lid 1 A,C en D van de Brandbeveiligingsverordening voor het in gebruik hebben of houden van een inrichting voor de maximale duur van 30 dagen bedraagt voor inrichtingen met een oppervlakte van

van 0 tot en met 100 m ² een vast bedrag van	€ 55,00
van 101 tot en met 500 m ² een vast bedrag van	€ 83,00
van 501 tot en met 1.000 m ² een vast bedrag van	€ 166,00
van 1.001 tot en met 1.500 m ² een vast bedrag van	€ 249,00
van 1.501 tot en met 2.500 m ² met een vast bedrag van	€ 416,00
van 2.500 tot en met 5.000 m ² een vast bedrag van	€ 749,00
voor oppervlakte van meer dan 5.000 m ² wordt voor elke 2.500m ² of een gedeelte daarvan het bedrag vermeerderd met	€ 208,00

2.3.6 **Activiteiten met betrekking tot monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten**

2.3.6.1 Gereserveerd

2.3.7	Sloopactiviteiten Sloopactiviteiten anders dan bij monumenten of in beschermd stads- of dorpsgezicht	
2.3.7.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit is bepaald, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder g, van de Wabo, bedraagt het tarief:	€ 310,00
2.3.7.1.2	Voor een sloopactiviteit die vanwege de grote omvang meerdere activiteiten omvat, zoals activiteiten met betrekking tot de constructieberekeningen of de bodemgesteldheid of activiteiten ingevolge en Flora- en faunawet	€ 524,00
2.3.8	Uitweg/inrit	
	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of artikel 2:12 van de Algemene plaatselijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, bedraagt het tarief:	€ 310,00
	De aanlegkosten worden afzonderlijk in rekening gebracht.	
2.3.9	Kappen	
	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het vellen of doen vellen van houtopstand, waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of artikel 4.11 van de Algemene plaatselijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder g, van de Wabo, bedraagt het tarief:	
2.3.9.1	voor het kappen van maximaal 4 bomen	€ 155,00
2.3.9.1	voor 5 bomen of meer	€ 310,00
2.3.10.	Handelsreclame	
	Gereserveerd	
2.3.11	Opslag van roerende zaken	
	Indien een aanvraag betrekking heeft op een omgevingsvergunning voor het plaatsen van voorwerpen op of aan de weg of een openbare plaats, in strijd met de publieke functie daarvan zoals bedoeld in artikel 2.10 van de Algemene Plaatselijke Verordening dan bedraagt het tarief:	
	– indien minder dan 50m2 gemeentegrond in gebruik wordt genomen:	€ 155,00

	– indien meer dan 50m2 gemeenteground in gebruik wordt genomen:	€ 310,00
2.3.12	Projecten of handelingen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998	
2.3.12.1	gereserveerd	
2.3.13	Handelingen in het kader van de Flora- en Faunawet	
2.3.13.1	gereserveerd	
2.3.14	Andere activiteiten	
2.3.14.1	Gereserveerd	
2.3.15	Omgevingsvergunning in twee fasen	
	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning op verzoek in twee fasen plaatsvindt, als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, van de Wabo, bedraagt het tarief:	
2.3.15.1	voor het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een beschikking met betrekking tot de eerste fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de eerste fase betrekking heeft	
2.3.15.2	voor het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een beschikking met betrekking tot de tweede fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de tweede fase betrekking heeft.	
2.3.16	Beoordeling bodemrapport	
	Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien krachtens wettelijk voorschrift voor de in dat onderdeel bedoelde aanvraag een bodemrapport wordt beoordeeld:	
2.3.16.1	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport	€ 272,00
2.3.16.2	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport	€ 310,00
2.3.16.3	tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van de resultaten van een onderzoeksrapport inzake de gesteldheid van de bodem voor het geven van een overzicht van beschikbare gegevensbestanden in verband met het doen van historisch onderzoek	€ 8,20
	voor het uitzoeken en verstrekken van historische informatie	€ 40,80

voor het verstrekken van een integrale beoordeling en het opstellen van een geschiktheidsverklaring per locatie per uur of gedeelte daarvan € 64,10

2.3.17 Advies Milieueffectrapportage (M.e.r.)

2.3.17.1 Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien een daartoe bij wettelijk voorschrift aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag of het ontwerp van de beschikking op de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.

2.3.17.2 Indien een begroting als bedoeld in subonderdeel 2.3.17.1 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.

2.3.18 Verklaring van geen bedenkingen

2.3.18.1 Gereserveerd

Hoofdstuk 4 Vermindering

2.4.1 Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning is voorafgegaan door een aanvraag om vooroverleg of beoordeling van een conceptaanvraag als bedoeld in hoofdstuk 2, waarop de eerstgenoemde aanvraag betrekking heeft, worden de voor het vooroverleg of de beoordeling van de conceptaanvraag geheven leges in mindering gebracht op de leges voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning bedoeld in hoofdstuk 3.

2.4.2 Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op meer dan vijf activiteiten, bestaat aanspraak op vermindering van leges, met uitzondering van het legesdeel in verband met adviezen of verklaringen van geen bedenkingen als bedoeld in de onderdelen 2.3.17 en 2.3.18. De vermindering bedraagt:

2.4.2.1 bij 5 of meer activiteiten: 5%
van de voor die activiteiten verschuldigde leges.

Hoofdstuk 5 Vermindering of teruggaaf

2.5.1 Vermindering of teruggaaf vanwege intrekking aanvraag omgevingsvergunning

Als een aanvrager zijn aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning, geheel of gedeeltelijk intrekt nadat deze is ingediend, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges. De vermindering of teruggaaf bedraagt:

2.5.1.1	indien de aanvraag geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken voordat deze naar de inhoud is beoordeeld en getoetst aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving	65%

van de voor het in behandeling nemen van de ingetrokken onderdelen van de aanvraag verschuldigde leges, een en ander met een minimum van	€ 155,00

2.5.1.2	indien de aanvraag geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken nadat deze naar de inhoud is beoordeeld en getoetst aan de daarvoor geldende wet – en regelgeving, maar voordat daarop een besluit is genomen	20%

van de voor het in behandeling nemen van de ingetrokken onderdelen van de aanvraag verschuldigde leges, een en ander met een minimum van	€ 155,00

2.5.2 Vermindering of teruggaaf vanwege intrekking verleende omgevingsvergunning

Als op verzoek van de vergunninghouder een verleende omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges, mits het verzoek is gedaan binnen een jaar na de verlening van de omgevingsvergunning en van het onderdeel of de onderdelen van die vergunning waarop het verzoek betrekking heeft, geen gebruik is gemaakt.

De vermindering of teruggaaf bedraagt:	20%

van de voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het onderdeel of de onderdelen van de vergunning waarop het verzoek om intrekking betrekking heeft verschuldigde leges, een en ander met een minimum van	€ 155,00

Het minimumbedrag geldt niet voor dat deel van de leges dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.2, 1e lid aanhef en sub g van de Wabo (vellen of doen vellen van een houtopstand).

2.5.3 Vermindering of teruggaaf vanwege het weigeren van een omgevingsvergunning

2.5.3.1	Als de gemeente een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk weigert, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges. De vermindering of teruggaaf bedraagt:	20%

	van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor het betreffende onderdeel of de betreffende onderdelen van de omgevingsvergunning verschuldigde leges, een en ander met een minimum van Het minimum bedrag geldt niet voor dat deel van de leges dat betrekking heeft op een activiteit bedoeld in artikel 2.2, 1e lid aanhef en sub g van de Wabo (vellen of doen vellen van een houtopstand).	€ 155,00
2.5.3.2	Onder een weigering als bedoeld in onderdeel 2.5.3.1 wordt mede verstaan geheel of gedeeltelijke vernietiging van een omgevingsvergunning in bezwaar of beroep.	
2.5.6	Teruggaaf als gevolg van het niet behandelen van een aanvraag omgevingsvergunning Als de gemeente een ingediende omgevingsvergunning, niet behandelt op grond van artikel 4:5 Awb, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges; met een minimum te vorderen bedrag van Het minimumbedrag geldt niet voor de activiteit kap.	65% € 155,00
2.5.7	Vermindering of teruggaaf vanwege het van rechtswege verlenen van een omgevingsvergunning Indien niet binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijn wordt beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wabo en daardoor de beschikking tot verlening van een omgevingsvergunning van rechtswege is gegeven (vergunning van rechtswege ingevolge artikel 3.9, 3e lid Wabo), bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges. De vermindering of teruggaaf bedraagt: van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor de betreffende activiteiten verschuldigde leges.	50%
2.5.8	Indien na een weigering besluit tot buiten behandeling laten, of intrekking van een omgevingsvergunning, dezelfde omgevingsvergunning, binnen één jaar na het besluit of intrekking, opnieuw wordt aangevraagd waarbij het gebrek is hersteld wordt 75% van het op grond van artikel 2.5. in rekening gebrachte bedrag in mindering gebracht op de leges. Dit betekent dat de aanvrager uiteindelijk 120% van de leges betaalt in die gevallen dat een weigering leidt tot een nieuwe aanvraag.	

Hoofdstuk 6 Intrekking omgevingsvergunning

2.6 Gereserveerd

Hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project

- 2.7 Indien een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning € 155,00
betrekking heeft op het bouwen in afwijking van een eerder ingediend
bouwplan, waarvoor reeds een vergunning is verleend, maar waarvan nog
geen gebruik is gemaakt, worden de voor de oorspronkelijke vergunning
geheven leges verrekend met het bedrag dat verschuldigd is door toepassing
van het tarief als genoemd in onderdeel 2.3, met dien verstande dat zij niet
minder dan
- zullen bedragen. Het vorenstaande vindt geen toepassing indien de afwijking
zodanig is dat naar de omstandigheden beoordeeld van een nieuw bouwplan
sprake is.

Hoofdstuk 8 Herziening, uitwerking of wijziging van een bestemmingsplan

- 2.8.1 (Partiële) herziening/ wijziging/ uitwerking bestemmingsplan
- 2.8.1.1 Het tarief voor het op ambtelijk niveau beoordelen van een schriftelijk € 504,00
principeverzoek om wijziging, uitwerking of herziening van een
bestemmingsplan bedraagt:
- 2.8.1.2 Het verschuldigde bedrag bedraagt, onverkort het bepaalde in onderdeel
2.3.1., voor het behandelen van een aanvraag, vanaf het moment van
indienen, tot het vaststellen van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel
3.1 eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening en van een aanvraag tot
wijziging of uitwerking van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6
eerste lid onder a of b (beoordelen aanvraag, opstellen bestemmingsplan en
volgen bestemmingsplanprocedure):
- minimaal: € 3.500
- en maximaal: € 50.000
- 2.8.1.3 Het ingevolge het bepaalde in onderdeel 2.8.1.2 verschuldigde tarief wordt, € 25.000
indien van toepassing, verhoogd met de externe advieskosten, met een
maximum van:
- 2.8.1.4 Het ingevolge het bepaalde in onderdeel 2.8.1.2 en 2.8.1.3 verschuldigde
bedrag wordt voorafgaand aan het verlenen van de aldaar bedoelde

medewerking aan de aanvrager schriftelijk medegedeeld middels een begroting welke ter zake door of vanwege het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.

2.8.1.5	Indien een begroting als bedoeld in onderdeel 2.8.1.4 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de tiende werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager is verzonden, tenzij de aanvraag voor deze tiende werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
2.8.1.6	Indien de aanvraag wordt afgewezen bedraagt het tarief voor de in onderdeel 2.8.1.2 en 2.8.1.3 vermelde diensten:	€ 500
2.8.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een schriftelijke verklaring omtrent bestemming en gebruik per adres:	€ 58

Hoofdstuk 9 Sloopmelding

Vervallen bij 2e wijziging 2012 ivm nieuw Bouwbesluit 2012

Hoofdstuk 10 Overig/administratief

2.10.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in subonderdeel 2.3.1.1.1 (bouwactiviteit) waarvoor een vergunning moet worden verleend met toepassing van artikel 2.5.8, 2.5.14, 2.5.28 en 2.5.29 van de Bouwverordening wordt het berekende bedrag, onverkort het bepaalde in 2.3.1, verhoogd met:	€ 194
2.10.2	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in subonderdeel 2.3.1.1.1 (bouwactiviteit), waarbij uitsluitend ten behoeve van die aanvraag, tevens een procedure tot vaststelling van een hogere grenswaarde als bedoeld in de Wet geluidhinder moet worden toegepast, wordt het berekende bedrag, onverkort het bepaalde in 2.3.1, verhoogd met:	€ 1.511
2.10.3	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in subonderdeel 2.3.1.1.1 (bouwactiviteit), waarvoor een bouwveiligheidsplan als bedoeld in artikel 2.7 lid a van de Ministeriële regeling omgevingsrecht door de aanvrager ingediend moet worden, wordt het berekende bedrag, onverkort het bepaalde in 2.3.1, verhoogd met:	€ 194
2.10.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van de tenaamstelling van een verleende vergunning of ontheffing als bedoeld in titel 2 van deze tarieventabel	€ 101
2.10.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een	€ 155

andere, in deze titel niet benoemde beschikking:

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 1 Drank- en Horecawet

3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van:	
3.1.1	een vergunning op grond van artikel 3, van de Drank- en Horecawet	
3.1.1.1	voor de exploitatie van een horecabedrijf	€ 319,00
3.1.1.2	voor de exploitatie van een slijtersbedrijf	€ 310,00
3.1.2	een ontheffing van de sluitingstijd als bedoeld in artikel 2:29 vijfde lid, van het in 2:29, vierde lid van de Algemene Plaatselijke Verordening genoemde tijdstip, ten behoeve van de in artikel 2:27, eerste lid van de algemene plaatselijke verordening genoemde inrichtingen	€ 194,00
3.1.3	een ontheffing ingevolge artikel 3, juncto artikel 4 van de Drank- en Horecawet	€ 310,00
3.1.4	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Drank- en Horecawet, dan wel naar aanleiding van een wijziging van een leidinggevende	€ 155,00
3.1.5	een verlof op grond van artikel 4.2 van de Drank- en Horecaverordening (verstrekken van alcoholvrije dranken voor gebruik ter plaatse in een besloten ruimte anders dan om niet)	€ 155,00
3.1.6	een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horecawet voor een ondernemer in het bezit van een vergunning zoals bedoeld in 3.1.1	€ 116,00
3.1.6.1	een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horecawet voor een ondernemer zonder een vergunning zoals bedoeld in 3.1.1	€ 133,00
3.1.6.2	een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horecawet voor een ondernemer in het bezit van een vergunning zoals bedoeld in 3.1.1 gelijktijdig en in samenhang verstrekt met een aanvraag voor een evenementenvergunning zoals bedoeld in artikel 3.2.1.	€ 25,00
3.1.7	een wijziging van een verlof op grond van artikel 4.1 van de Drank- en Horecaverordening	€ 116,00

3.1.7.1	een terrasvergunning	€ 155,00
3.1.8	Indien een aanvraag niet ontvankelijk is en aanvullende stukken moeten worden opgevraagd dan worden de leges voor desbetreffende vergunning verhoogd met:	€ 163,00

Hoofdstuk 2 Evenementen

3.2.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot:	
3.2.1.1	het verlenen van een vergunning voor een eendaags evenement Categorie A als bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 39,00
3.2.1.2	het verlenen van een vergunning voor meerdaags evenement Categorie A als bedoeld in art. 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 78,00
3.2.1.3	het verlenen van een vergunning voor een eendaags evenement Categorie B als bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 155,00
3.2.1.4	het verlenen van een vergunning voor meerdaags evenement Categorie B als bedoeld in art. 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 194,00
3.2.1.5	het verlenen van een vergunning voor een eendaags evenement Categorie C als bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 272,00
3.2.1.6	het verlenen van een vergunning voor meerdaags evenement Categorie C als bedoeld in art. 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 310,00
3.2.2	Indien een aanvraag niet ontvankelijk is en aanvullende stukken moeten worden opgevraagd dan worden de leges voor:	
	Categorie A verhoogd met:	€ 39,00
	Categorie B verhoogd met:	€ 79,00
	Categorie C verhoogd met:	€ 116,00
	van de op grond van 3.2.1 verschuldigde leges geheven.	

Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven

3.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
3.3.1	als bedoeld in artikel 3.2.1 lid 1 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 935,00
3.3.2	als bedoeld in artikel 2.1. van de nadere regels seksinrichtingen en	

escortbedrijven wordt het in onderdeel 3.3.1. genoemde legesbedrag verhoogd met:

3.3.2.1	bij een inrichting met 1 tot 5 werkkamers	€ 554,00
3.3.2.2	bij een inrichting met 5 tot 10 werkkamers	€ 1.058,00
3.3.2.3	bij een inrichting met 10 of meer werkkamers	€ 1.567,00

Hoofdstuk 4 Splitsingsvergunning woonruimte

3.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag	
3.4.1	tot het verlenen van een vergunning tot omzetting van zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder c van de Huisvestingswet 2014	€ 233,00
3.4.2	tot het verlenen van een splitsingsvergunning als bedoeld in artikel 22 van de Huisvestingswet 2014	€ 310,00

Hoofdstuk 5 Brandbeveiligingsverordening

Vervallen

Hoofdstuk 6 Kinderopvang

3.6	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag om registratie in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP):	
3.6.1	voor een gastouder	€ 312,00
3.6.2	voor een gastouderbureau, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang of peuterspeelzaal	€ 884,00

Hoofdstuk 7 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking

3.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een andere, in deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 39,00

Behorende bij het raadsbesluit van 4 november 2015.

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening op de heffing en de invordering van marktgeld 2016 (Verordening marktgeld 2016)

De raad der gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;
gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;
besluit
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van marktgeld 2016 (Verordening marktgeld 2016)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. markt: de warenmarkt, die op de daartoe aangewezen plaats, dag en tijd wordt gehouden;
- b. standplaats: de op en voor de duur van de markt door het college van burgemeester en wethouders aangewezen ruimte voor het uitoefenen van de markthandel;
- c. vaste plaats: een standplaats, die tot wederopzegging beschikbaar wordt gesteld aan de vergunninghouder;
- d. dagplaats: een standplaats, die per dag ter beschikking wordt gesteld;
- e. vergunninghouder: een ieder aan wie door het college van burgemeester en wethouders is toegestaan om gedurende een marktdag een vaste standplaats in te nemen;
- f. maand: kalendermaand;
- g. week: periode van zeven achtereenvolgende dagen beginnende met de maandag;
- h. dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- i. strekkende meter tarief: het tarief voor een standplaats met een diepte van maximaal 4 strekkende meters;
- j. frontbreedte: de lengte aan de voorzijde van een standplaats;
- k. promotiegeld: het bedrag dat in rekening wordt gebracht voor promotionele activiteiten.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'marktgeld' wordt een recht geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt als bedoeld in de marktverordening gemeente Hengelo en voor het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend en voor het genot van door het gemeentebestuur overig verstrekte diensten.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig voor het gebruik van een marktplaats en voor het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend is degene aan wie een standplaats ter beschikking is gesteld.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en tarief

1. Het marktgeld wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overige in deze verordening bepaalde.
2. Voor de berekening van het marktgeld wordt een gedeelte van een marktdag aangemerkt als een gehele marktdag.

Artikel 5 Belastingtijdvak

1. Indien voor een standplaats een vergunning wordt afgegeven, dan is het belastingtijdvak de periode waarvoor een vergunning voor een standplaats geldt, met dien verstande dat bij een vergunning voor meer dan een jaar het belastingtijdvak gelijk is aan het kalenderjaar.
2. Het marktgeld voor een dagplaats wordt per dag geheven.

Artikel 6 Wijze van heffing

Het marktgeld wordt geheven:

- a. bij wege van aanslag indien het een vaste plaats betreft;
- b. bij wege van een mondelinge dan wel gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een nota of andere schriftuur in de overige gevallen.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. In de gevallen als bedoeld in artikel 5, eerste lid, is het marktgeld verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt is het naar jaartarieven geheven marktgeld verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde rechten als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak door intrekking van de vergunning eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor het naar jaartarieven geheven marktgeld voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat tijdvak verschuldigde marktgeld als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

4. Indien de belastingplichtige aantoont dat hij ten gevolge van overmacht gedurende een aaneengesloten periode van tenminste 4 opeenvolgende weken de ter beschikking gestelde plaats niet heeft kunnen innemen en hij gedurende die periode de standplaats niet door een ander heeft laten innemen, wordt op zijn schriftelijk met redenen omkleed verzoek aan de in artikel 232, vierde lid, onderdeel a van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar ontheffing verleend over elke volle 4 opeenvolgende weken waarin van de vaste plaats geen gebruik kan worden gemaakt.

5. In de gevallen, anders dan die bedoeld in artikel 5, lid 1, is het marktgeld verschuldigd bij aanvang van het gebruik van de marktplaats.

Artikel 8 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het marktgeld worden betaald ingeval:

- a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
- b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 6, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.

2. In afwijking van het eerste lid, onder a, kunnen op verzoek van belastingplichtige de aanslagen in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van de krachtens deze verordening geheven rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van het marktgeld.

Artikel 11 Overgangsrecht

1. De 'Marktgeldverordening 2015' van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Marktgeldverordening 2016'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 4 november 2015
, voorzitter
, griffier

Tarieventabel 2016

bij de Marktgeldverordening van de gemeente Hengelo

Algemeen

1. Alle in deze verordening opgenomen tarieven zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is (hoofdstuk 1.2.1 tot en met 1.4.1.4).
2. Maatstaf van heffing is het langs de grond gemeten aantal strekkende meters van de frontbreedte van de standplaats waarbij een gedeelte van een strekkende meter als een gehele meter wordt aangemerkt.

Hoofdstuk 1 Standplaatsen

- 1.1 Het recht voor een ter beschikking gestelde standplaats bedraagt per strekkende meter frontbreedte of gedeelte daarvan:

1.1.1	voor een vaste plaats per jaar	€ 83,40

1.1.2	voor een dagplaats per marktdag of een gedeelte daarvan	€ 2,43
1.2	Onverminderd het bepaalde onder 1.1 bedraagt het promotiegeld:	
1.2.1	per jaar per marktdag	€ 260,00
1.2.2	voor een dagplaats per marktdag	€ 5,00
1.3	Het recht voor het gebruik van de elektriciteitsinstallatie bedraagt onverminderd het bepaalde onder 1.1 en 1.2:	
1.3.1	voor een vaste plaats per jaar met een vermogen van	
1.3.1.1	20.000 watt (rood 32)	€ 2.184,00
1.3.1.2	9.976 watt (rood 16, 3 fasen)	€ 1.183,20
1.3.1.3	3.300 watt (blauw 1)	€ 393,12
1.3.1.4	1.100 watt (blauw 2)	€ 324,48
1.4.1	voor een dagplaats per marktdag met een vermogen van	
1.4.1.1	20.000 watt (rood 32)	€ 42,00
1.4.1.2	9.976 watt (rood 16, 3 fasen)	€ 22,75
1.4.1.3	3.300 watt (blauw 1)	€ 7,56
1.4.1.4	1.100 watt (blauw 2)	€ 6,24

Behoort bij raadsbesluit van 4 november 2015.

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2016

(Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016)

De raad van de gemeente Hengelo

Gelezen het voorstel van college van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;

Gelet op de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet;

Besluit

vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2016 (Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016)

Artikel 1 Belastingplicht

1. Onder de naam "onroerende-zaakbelastingen" worden ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:

- a. een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
- b. een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.

2. Bij de gebruikersbelasting wordt:

- a. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven (verder: de gebruiker), aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven (verder: de gebruikgever); de gebruikgever is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op de gebruiker;
- b. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die die onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld; degene die de onroerende

zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die zaak ter beschikking is gesteld.

3. Voor de eigenarenbelasting wordt als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 2 Belastingobject

1. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken.

2. Een onroerende zaak dient in hoofdzaak tot woning indien de waarde die op grond van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld voor die onroerende zaak in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van die onroerende zaak die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 3 Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar bedoeld in artikel 1.

2. Als voor een onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken, wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18, 20, tweede lid van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4 Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet reeds is geschied bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:

a. voor de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;

b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;

c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;

d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuur-schoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928, met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;

- e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
- f. openbare land – en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
- g. waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
- h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool – en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
- i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken;
- j. onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
- k. straatmeubilair, waaronder worden begrepen alle zodanig gebouwde eigendommen – niet zijnde gebouwen – welke zijn geplaatst voor het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fontein, banken, abri's, hekken en palen;
- l. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van delen van zodanige eigendommen die dienen als woning;
- m. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;

2. De vrijstelling met betrekking tot de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken voor de eigenarenbelasting geldt niet voor zover de gemeente daarvan niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

3. In afwijking van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 5 Belastingtarieven

1. De belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf.

Het percentage is voor:

- a. bij de gebruikersbelasting 0,2845%
- b. bij de eigenarenbelasting

1° voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen	0,1564%
2° voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,3554%
2. Voor belastingbedragen tot maximaal € 10 vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen onroerende-zaakbelastingen of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 6 Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 7 Termijnen van betaling

- 1 De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
- 2 In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
- a het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen onroerende zaakbelastingen of andere belastingen moet minder zijn dan € 6.400,--;
 - b de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.
- De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
- 3 De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 8 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de onroerende-zaakbelastingen.

Artikel 9 Overgangsrecht

De 'Verordening onroerende zaakbelastingen 2015' van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 10, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Verordening onroerende zaakbelastingen 2016'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 4 november 2015
, voorzitter
, griffier

Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen 2016 (Verordening parkeerbelastingen 2016)

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;
gelet op artikel 225 van de Gemeentewet en de Parkeerverordening Hengelo 2015
besluit
vast te stellen de volgende
Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen 2016 (Verordening parkeerbelastingen 2016)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

- a. RVV 1990: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
- b. parkeren: het gedurende een aaneengesloten periode doen of laten staan van een motorvoertuig, anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- of uitstappen van personen dan wel het onmiddellijk laden of lossen van goederen, op binnen de gemeente gelegen voor het openbaar verkeer openstaande terreinen of weggedeelten, waarop dit doen of laten staan niet ingevolge een wettelijk voorschrift is verboden;
- c. motorvoertuigen: hetgeen daaronder wordt verstaan in het RVV 1990 met inbegrip van brommobielen, zoals bedoeld in artikel 1 onder ia van het RVV 1990;
- d. houder: degene op wiens naam het motorrijtuig ten tijde van het parkeren in het kentekenregister, bedoeld in de Wegenverkeerswet 1994, was ingeschreven;
- e. parkeerapparatuur: parkeerautomaten met inbegrip van verzamelparkeermeters, centrale computer, camera's en hetgeen naar maatschappelijke opvatting overigens onder parkeerapparatuur wordt verstaan;
- f. parkeerapparatuurplaats: een parkeerplaats waarvoor parkeerbelasting wordt geheven door middel van parkeerapparatuur;
- g. centrale computer: computer van het bedrijf waarmee de gemeente Hengelo een overeenkomst heeft gesloten, bestemd voor de registratie van parkeerbewegingen in het kader van het verlenen van diensten op het gebied van betaald parkeren met gebruik van een telefoon of parkeren in parkeergarages;

- h. autodate: het herhaald en opeenvolgend gezamenlijk gebruik van motorvoertuigen op grond van een overeenkomst tussen natuurlijke personen en een aanbieder of tussen natuurlijke personen uit meer dan één huishouden;
- i. autodateplaats: een parkeerplaats aangewezen voor een motorvoertuig bestemd voor autodate;
- j. belanghebbendenplaats: een parkeerplaats die is aangeduid met bord E9 uit bijlage 1 van het RVV 1990, gelegen is binnen een zone aangeduid met bord E9 uit bijlage 1 van het RVV 1990 met het opschrift zone, voor zover deze plaats niet is uitgezonderd;
- k. vergunning: een door het college verleende vergunning, krachtens welke het is toegestaan een motorvoertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuur- of belanghebbendenplaatsen;
- l. vergunninghouder: de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie een vergunning is verleend;
- m. marktvoertuig: een motorvoertuig dat meer dan 6 meter lang is en hoger dan 2,4 meter.
- n. bewonersvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel a van de Parkeerverordening 2015
- o. bedrijfsvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel b van de Parkeerverordening 2015
- p. autodate-vergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel c van de Parkeerverordening 2015
- q. marktvoertuigvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel d van de Parkeerverordening 2015
- r. bezoekersvergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel e van de Parkeerverordening 2015
- s. algemene vergunning: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel f van de Parkeerverordening 2015

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'parkeerbelastingen' worden de volgende belastingen geheven:

- a. een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bij, dan wel krachtens deze verordening in de daarin aangewezen gevallen door het college van burgemeester en wethouders te bepalen plaats, tijdstip en wijze;
- b. een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

Artikel 3 Belastingplicht

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt geheven van degene die het voertuig heeft geparkeerd.
2. Als degene die het voertuig heeft geparkeerd wordt mede aangemerkt:

a. degene die de belasting voldoet, dan wel te kennen geeft of heeft gegeven de belasting te willen voldoen;

b. zolang geen voldoening van de belasting genoemd in artikel 2, onderdeel a, heeft plaatsgevonden: de houder van het voertuig, met dien verstande dat:

1e. als een voor ten hoogste drie maanden aangegane huurovereenkomst wordt overgelegd waaruit blijkt wie ten tijde van het parkeren ingevolge deze overeenkomst de huurder van het voertuig was, niet de houder maar de huurder wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd;

2e. als blijkt dat een ander in het kentekenregister had moeten staan ingeschreven, die ander wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd.

3. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt niet geheven van degene die op de voet van het tweede lid, onderdeel b, als degene die het voertuig heeft geparkeerd wordt aangemerkt, indien deze aannemelijk maakt dat ten tijde van het parkeren een ander tegen zijn wil van het voertuig gebruik heeft gemaakt en dat hij dit gebruik redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen.

4. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt geheven van degene die de vergunning heeft aangevraagd.

Artikel 4 Vrijstellingen

De parkeerbelastingen worden niet geheven ter zake van het parkeren van:

a. een mobiele onderzoeksunit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend, gedurende dat gebruik;

b. motorvoertuigen waarin een geldige gehandicaptenparkeerkaart duidelijk zichtbaar is aangebracht, met uitzondering van de parkeerplaatsen genoemd onder 1.3 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 5 Maatstaf van heffing, belastingtarief en belastingtijdvak

De maatstaf van heffing, het belastingtarief en het belastingtijdvak zijn vermeld in de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende tarieventabel.

Artikel 6 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte. Als voldoening op aangifte wordt aangemerkt het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur op de daartoe bestemde wijze en met inachtneming van de door het college van burgemeester en wethouders gestelde voorschriften.

2. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, is verschuldigd bij de aanvang van het parkeren, tenzij het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur geschiedt via een telefoon, camera of het internet inloggen op de centrale computer.
2. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, is verschuldigd op het tijdstip waarop de vergunning wordt verleend.
3. Indien een vergunning als bedoeld in lid 2 in de loop van het jaar wordt ingetrokken, wordt naar evenredigheid restitutie van het parkeergeld verleend over het aantal maanden waarin van de vergunning geen gebruik meer wordt gemaakt, met dien verstande dat de restitutie niet wordt verleend indien het bedrag daarvan minder dan € 20,- bedraagt.

Artikel 8 Termijnen van betaling

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, moet overeenkomstig de aangifte worden betaald bij de aanvang van het parkeren.
2. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid moet de belasting overeenkomstig de aangifte worden betaald binnen een maand na het einde van het parkeren, indien het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur geschiedt door het via een telefoon of internet inloggen op de centrale computer.
3. In afwijking van het bepaalde in lid 1 en 2 moet de belasting worden betaald na afloop van het parkeren, indien de belastingplicht is begonnen door het in werking stellen van de parkeerapparatuur via de camera en is ingelogd op de centrale computer.
4. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, moet overeenkomstig de aangifte worden betaald op het tijdstip waarop de vergunning wordt verleend.
5. Een naheffingsaanslag moet terstond worden betaald.

Artikel 9 Bevoegdheid tot aanwijzing parkeerplaatsen

De aanwijzing van de plaats waar, het tijdstip en de wijze waarop tegen betaling van de belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, mag worden geparkeerd geschiedt in alle gevallen door het college van burgemeester en wethouders bij openbaar te maken besluit.

Artikel 10 Bevoegdheid tot gebruik wielklem en wegsleepregeling

Niet van toepassing.

Artikel 11 Kosten

De kosten van de naheffingsaanslag ter zake van de belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, bedragen € 60,00.

Artikel 12 Kwijtschelding

Bij de invordering van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 13 Nadere regels door het bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de parkeerbelastingen.

Artikel 14 Overgangsrecht

1. De 'Verordening Parkeerbelastingen 2015' van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 15, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 15, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 15 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 16 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Verordening Parkeerbelastingen 2016'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 4 november 2015

, voorzitter

, griffier

Tarientabel behorende bij de Verordening parkeerbelastingen 2016 geldend met ingang van 1 januari 2016

I. Plaats

Voor de toepassing van deze tarientabel wordt uitgegaan van de hierna omschreven gebieden.

Voor het parkeren als bedoeld in artikel 2 geldt als:

Vergunning gebied	Deelgebied	Straatnamen

1		Burgemeester Jansenplein, Kloosterhof, Langestraat, Bij de Toren, Beursstraat en de langparkeerplaatsen aan de Enschedesestraat, Oldenzaalsestraat, Deldenerstraat (tussen de Oldenzaalsestraat en de Tuindorpstraat), Marskant, Marssteeg, Willemstraat (tussen de Marskant en Beekstraat), Brugstraat (tussen de Marskant en Beekstraat), Spoorstraat, Industrieplein, Parallelweg L.S., Gieskestraat, Trijpstraat, Veloursstraat, Wolter ten Catestraat, Prins Bernardplantsoen, B.P. Hofstedestraat, Bataafse Kamp, parkeerterrein Enschedesestraat, Drienerstraat (tussen de Smutsstraat en Wolter ten Catestraat), Smutsstraat, De Wetstraat
2		Bornsestraat (tussen de Oldenzaalsestraat en de Beukweg), Tuindorpstraat (tussen het spoor en de Deldenerstraat), Dorpsmatenstraat (tussen de Marskant en de Prinses Beatrixstraat), Prinses Beatrixstraat, parkeerterrein Marskant, parkeerterrein Eikstraat, Sherwood Rangers, Bevrijderslaantje, Heemafstraat
3	a	Parkeerterrein Drienerstraat
	b	Parkeerterrein hoek Enschedesestraat/Wolter ten Catestraat
4	a	Parkeerterrein Mitchamplein
	b	Parkeerterrein Ir. M. Schefferlaan
	c	Parkeerterrein Wolter ten Catestraat
	d	Parkeerterrein Sherwood Rangers
5		Willem van Otterloostraat, oneven nummers: 1 tot en met 11, parkeerterrein Molenborg (Oude Molenweg)
6	a	Coldstream
	b	Willem de Clerqstraat, Nachtegaalspad

c	Sumatrastraat
7	Parkeergarage B.P. Hofstedestraat

II Tarieven

Artikel 1

Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur als bedoeld in artikel 2, onderdeel a van de verordening bedraagt:

1.1	op alle parkeerplaatsen in gebied 1 (met uitzondering van de plaatsen genoemd onder 1.3), 2, 3, 4 en 6 met de maximale parkeertijd van 3 uur	
1.1.1	per periode van 60 minuten	€ 1,90
	dan wel per periode van 3 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10
1.2	in gebied 2 de 2 parkeerplaatsen voor de Rabobank aan de Marskant met de maximale parkeertijd van 30 minuten, voor de periode van 30 minuten	€ 0,90
1.2.1	dan wel per periode van 5 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10
1.3	In gebied 1 de parkeerplaatsen Kiss & Ride aan het Industrieplein met een maximale parkeertijd van 60 minuten	€ 1,90
1.3.1	Dan wel per periode van 3 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10
1.4	op alle parkeerplaatsen in gebied 7 met een onbeperkte parkeertijd per periode van 60 minuten	€ 1,90
1.4.1	dan wel per periode van 3 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10
1.5	In gebied 7 in de parkeergarage aan de BP Hofstedestraat, waarvoor geen maximale parkeertijd geldt, is het tarief per dag maximaal	€ 9,90
1.6	In afwijking van het bepaalde in 1.5 is het tarief tussen 18.00 en 04.59 van de daarop volgende dag maximaal	€ 3,00
1.7	In afwijking van het bepaalde in 1.5 en 1.6 is het tarief voor een evenementen dagkaart	€ 5,00

1.8	In de gebieden 3 en 4 op de parkeerterreinen Drienerstraat, Enschedesestraat, Ir. M. Schefferlaan, Mitchamplein, Wolter ten Catestraat en Sherwood Rangers waarvoor een maximale parkeertijd van 24 uur geldt, is het tarief per dag maximaal	€ 7,60
1.9	Voor het parkeren van voertuigen als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, op alle, met uitzondering van de plaatsen genoemd in 1.3 binnen het gefiscaliseerd gebied gelegen parkeerplaatsen, kan met een geldige gehandicapten parkeerkaart geparkeerd worden tegen een tarief van	€ 0,00

Artikel 2 (bewonersvergunning)

Het tarief voor een parkeervergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

2.1	Voor plaatsen gelegen in gebied 1, 2, 3, 4 en 7 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
2.1.1	per jaar	€ 135,60
2.1.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 11,30
2.2	voor plaatsen gelegen in deelgebied 6 a, b en c die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
2.2.1	per jaar (voor de eerste auto)	€ 68,40
2.2.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 5,70
2.2.3	per jaar (voor de tweede en volgende auto)	€ 135,60
2.2.4	per maand of gedeelte daarvan	€ 11,30
2.3	Voor plaatsen gelegen in gebied 5, die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111.(borden betaald parkeren)	
2.3.1	per kalenderjaar	€ 35,80

Artikel 3 (bezoekersvergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

3.1	voor plaatsen gelegen in gebied 6 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
3.1.1	per vergunning, met een maximum van 2 vergunningen per adres	€ 35,80

Artikel 4 (algemene vergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

4.1	voor plaatsen gelegen in gebied 4 en 6 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
4.1.1	per jaar	€ 150,00
4.1.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 12,50
4.2	voor plaatsen gelegen in gebied 1, 2, 3, 4 en 7 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
4.2.1	per maand of gedeelte daarvan	€ 62,60
4.3	voor plaatsen gelegen in gebied 7, per dag in de week, die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
4.3.1	per jaar of een gedeelte daarvan	€ 126,00
4.3.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 10,50

Artikel 5 (marktvoertuig-vergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

5.1	voor een vergunning voor het parkeren van marktvoertuigen op een daartoe bijzonder ingericht parkeerterrein voor 1 dag per week, per jaar of gedeelte daarvan	€ 114,00
5.1.1	per maand of gedeelte daarvan	€ 9,50
5.2	Voor een vergunning voor het parkeren van marktvoertuigen op een daartoe bijzonder ingericht parkeerterrein voor 2 dagen per week, per jaar of gedeelte daarvan	€ 226,80
5.2.1	per maand of gedeelte daarvan	€ 18,90

Artikel 6 (bedrijfsvergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

6.1	voor plaatsen gelegen in gebied 6 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)

6.1.1	per jaar	€ 156,00

6.1.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 13,00

Behorende bij raadsbesluit van 4 november 2015,
De griffier,

Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting 2016

(Verordening precariobelasting 2016)

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;
gelet op artikel 228 van de Gemeentewet;
besluit
vast te stellen de volgende
Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting 2016 (Verordening precariobelasting 2016)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. dag: een periode van 24 uren, aanvangende te 00.00 uur;
- b. week: een periode van zeven achtereenvolgende dagen;
- c. maand: een kalendermaand;
- d. kwartaal: periode van drie achtereenvolgende maanden in één jaar, niet vallende in het zomerseizoen;
- e. zomerseizoen: periode van negen maanden, ingaande op 1 maart en eindigende op 30 november daaropvolgend;
- f. jaar: een kalenderjaar;
- g. automaten: toestellen die in werking treden bij inwerking van munt, c.q. munten;
- h. vergunning: een door het gemeentebestuur verleende en in een gemeentelijke registratie opgenomen toestemming op grond waarvan een persoon een of meer voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond mag hebben;
- i. terras: een gelegenheid waar eet- en drinkwaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt;

- j. evenemententerras: een terras dat niet behoort tot het reguliere terras en alleen tijdens evenementen door de afgifte van een deelvergunning in gebruik mag worden genomen;
- k. tappunt: een bar, carrousel of vergelijkbaar object voor het schenken en verkopen van dranken. Voor het gebruik van een tappunt op gemeentegrond, buiten een vergund terras of evenemententerras, moet een vergunning zijn afgegeven;
- l. voorwerpen op een terras: banken, tafeltjes, stoelen, windschermen, parasols, bloemen- en plantenbakken en andere voorwerpen ter aankleding van een terras;
- m. onroerende zaak: een onroerende zaak, als bedoeld in artikel 16 van de Wet waardering onroerende zaken;
- n. luifel: uitstek, overstek; uitbouw aan de gevel, afdak. Onder luifel worden mede begrepen luifeldak (= dak, buiten een gebouw aan een der muren bevestigd en verder niet ondersteund) en luifelcordonband (= gevelversiering)";
- o. overbouwing: gebouwde overkapping welke niet noodzakelijk aan een onroerende zaak is bevestigd;
- p. vestiging: een onroerende zaak die als bedrijf wordt gebruikt;
- q. standplaats: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten aan te bieden, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam precariobelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, bedoeld of genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

1. De precariobelasting wordt geheven van degene die het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn.
2. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt, indien de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, degene aan wie de vergunning is verleend of diens rechtsopvolger aangemerkt als degene bedoeld in het eerste lid, tenzij blijkt dat hij niet het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft.
3. Behoudens het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel wordt de precariobelasting voor automaten geheven van de feitelijk gebruiker van de onroerende zaak waaraan de voorwerpen zijn bevestigd.

Artikel 4 Vrijstellingen

De precariobelasting wordt niet geheven ter zake van het hebben van:

- a. voorwerpen, indien de gemeente ter zake van het gebruik van de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond waarop het voorwerp of de voorwerpen zich bevinden een recht heft op grond van artikel 229, eerste lid, onderdeel a, van de Gemeentewet, dan wel een privaatrechtelijke vergoeding is overeengekomen;
- b. voorwerpen, waarvan de gemeente genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is, met uitzondering van voorwerpen die in gebruik zijn bij een derde;
- c. voorwerpen, welke ingevolge een wettelijk voorschrift, een overeenkomst, concessie of anderszins rechtens moeten worden gedoogd;
- d. voorwerpen, welke uitsluitend voorzien in een algemeen belang dan wel worden gebezigd voor activiteiten met een politiek, godsdienstig, sociaal of weldadig doel en welke niet worden geëxploiteerd tegen betaling;
- e. deuren, welke krachtens een wettelijk voorschrift naar buiten moeten openslaan;
- f. afvoerbuizen van hemelwater, welke aan een gebouw zijn aangebracht en niet meer dan 0,15 meter buiten de gevel uitsteken
- g. buizen in de grond, tot lozing van fecaliën, huishoud- of hemelwater;
- h. voorwerpen op de openbare weg met kleinschalige niet commerciële buurtactiviteiten;
- i. wegwijzers en verkeersaanwijzingen van de Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB en van andere overeenkomstige instellingen;
- j. niet als reclamevoorwerpen aan te merken bloemen- of plantenbakken.
- k. borden – plat tegen de gevel bevestigd – die geen grotere frontoppervlakte hebben dan 0,30 m², waarbij de langste zijde niet uitgaat boven 1 strekkende meter en welke de naam en verdere bijzonderheden vermelden van beroep of bedrijf van de persoon of onderneming, welke in de onroerende zaak, waartegen die borden zijn aangebracht, woont, is gevestigd of waar het beroep of bedrijf wordt uitgeoefend;
- l. borden tot verhuur of verkoop van onroerende zaken, in het geval deze borden aan de te verhuren of te verkopen onroerende zaken zijn bevestigd;
- m. brievenbussen;
- n. een mobiele onderzoeksunit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief

De precariobelasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overigens in deze verordening bepaalde.

Artikel 6 Berekening van de precariobelasting

1. Voor de berekening van de precariobelasting wordt met betrekking tot een in de tarieventabel genoemde lengte- of oppervlaktemaat een gedeelte daarvan als een volle eenheid aangemerkt.
2. Indien een tarief per oppervlakte is vastgesteld, wordt de precariobelasting berekend naar de oppervlakte van de horizontale projectie van de voorwerpen, tenzij anders is bepaald.
3. De oppervlakte van andere dan rechthoekige voorwerpen wordt gesteld op het product van de twee aangrenzende zijden van een om het voorwerp geplaatste denkbeeldige rechthoek.
4. Indien de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, wordt voor de berekening van de precariobelasting aangesloten bij de geldigheidsduur van die vergunning, tenzij blijkt dat het belastbaar feit zich gedurende een kortere periode heeft voorgedaan. In dat geval bestaat aanspraak op ontheffing, waarbij het vijfde lid van overeenkomstige toepassing is.
5. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp tarieven voor verschillende tijdseenheden zijn opgenomen, wordt de precariobelasting berekend op de voor de belastingplichtige meest voordelige wijze.
6. In afwijking van het bepaalde in artikel 1 wordt voor de berekening van de precariobelasting:
 - a. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een weektarief, maar geen dagtarief is opgenomen, een gedeelte van een week gelijkgesteld met een week;
 - b. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een maandtarief, maar geen dag- of weektarief is opgenomen, een gedeelte van een maand gelijkgesteld met een maand.
7. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp een dagtarief, weektarief of maandtarief is opgenomen en het belastingtijdvak een langere periode dan een dag, onderscheidenlijk een week of een maand omvat, gelden deze tarieven per dag, onderscheidenlijk week of maand van het belastingtijdvak.

Artikel 7 Belastingtijdvak

1. In de gevallen waarin de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, is het belastingtijdvak de periode waarvoor de vergunning is verleend, met dien verstande dat bij een kalenderjaar-overschrijdende geldigheidsduur van de vergunning het belastingtijdvak gelijk is aan het kalenderjaar.
2. In andere dan de in het eerste lid bedoelde gevallen, is het belastingtijdvak de aaneengesloten periode gedurende welke het belastbaar feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 8 Wijze van heffing

1. De precariobelasting wordt bij wege van aanslag geheven.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de voor een dag verschuldigde precariobelasting geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, dan wel gedagtekende schriftelijke kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De naar jaartarieven geheven precariobelasting is verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. In de gevallen bedoeld in artikel 7, tweede lid, is de precariobelasting verschuldigd bij het einde van het belastingtijdvak.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt is de naar de jaartarieven geheven precariobelasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde belasting als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing:
 - a. voor de naar jaartarieven geheven precariobelasting voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde precariobelasting als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
 - b. voor de naar zomerseizoenen geheven precariobelasting voor zoveel negende gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde precariobelasting als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet de precariobelasting worden betaald ingeval:
 - a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
 - b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 8, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding

Bij de invordering van de precariobelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de precariobelasting.

Artikel 13 Overgangsrecht

1. De Verordening Precariobelasting 2015 van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 14 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.

2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de Verordening Precariobelasting 2016.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 4 november 2015.

, voorzitter

, griffier

Tarieventabel 2016

behorende bij de 'Verordening precariobelasting 2016'.

Hoofdstuk 1 Algemeen

1.1 Het tarief bedraagt voor het uitstallen van al dan niet ten verkoop aangeboden zaken op een grondoppervlakte boven het aantal van 6 m²

1.1.1. per m², per week € 2,04

1.1.2 per m², per maand € 6,56

1.1.3 per m², per jaar € 78,72

Hoofdstuk 2 Bouwmaterialen en dergelijke

2.1 Het tarief bedraagt voor het hebben van steigerwerken, stortkokers of bouwketen, daaronder begrepen zaken en materialen in verband met genoemde voorwerpen:

2.1.1	per m2, per dag	€ 0,30
2.1.2	per m2, per week	€ 2,04
2.1.3	per m2, per maand	€ 6,56
2.1.4	per m2, per jaar	€ 78,72

Hoofdstuk 3 Installaties voor het al dan niet automatisch aftappen van motorbrandstoffen, olie en gas

3.1 Het tarief bedraagt voor het hebben van:

3.1.1	en al dan niet automatische aftapinrichting voor benzine, olie, gas en dergelijke	€ 430,08
3.1.2	een tank voor opslag van benzine, olie, gas en dergelijke, met eventueel daarbij behorende leidingen en vulput, evenwel met uitzondering van die genoemd in onderdeel 3.1.3	€ 430,08
3.1.3	een bovengrondse tank voor opslag van benzine, olie, gas en dergelijke	€ 215,04
3.1.4	een vulput voor benzine, olie, gas en dergelijke voor zover niet behorende tot onderdeel 3.1.2	€ 53,76
3.1.5	een pompperron, behorende bij een aftapinrichting	€ 107,52
3.1.6	een bedieningshuis bij een aftapinrichting	€ 430,08
3.1.7	een luifel, per m2 horizontale oppervlakte, per jaar	€ 39,36

Hoofdstuk 4 Standplaatsen

4.1 Het tarief bedraagt voor het hebben van een standplaats per jaar:

4.1.1	voor een maandag, dinsdag of woensdag	€ 580,00
4.1.2	voor een donderdag, vrijdag, zaterdag of zondag	€ 869,00

4.2	Het tarief bedraagt voor het hebben van een standplaats per dag	€ 54,10
4.2.1	voor elke volgende maandag, dinsdag of woensdag	€ 18,90
4.2.2	voor elke volgende donderdag, vrijdag, zaterdag of zondag	€ 28,15

Hoofdstuk 5 Automaten

5.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van een automatisch verkoop-, weeg-, speel- of ander toestel, per jaar:	
5.1.1	indien bevestigd aan een gevel per toestel	€ 19,68
5.1.2	indien geplaatst op openbare gemeenteground per 0,5 m2 ingenomen grondoppervlakte	€ 39,36

Hoofdstuk 6 Luifels/overbouwing

6.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van een luifel of een overbouwing aan een vestiging met een overstek van meer dan 0,3 meter uit de gevel, anders dan in onderdeel 3.1.7 per jaar:	
6.1.1	voor elke m2 horizontale oppervlakte	€ 39,36

Hoofdstuk 7 Terrassen

7.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van voorwerpen op of boven een terras per m2 ingenomen oppervlakte:	
7.1.1	in gebied A = het horecaconcentratiegebied, begrensd door Stationsplein, Prins Bernhardplantsoen, Wolter ten Catestraat, Drienerstraat, De Wetstraat, Wemenstraat, Oldenzaalsestraat, Deldenerstraat, Marskant, Spoorstraat.	
7.1.1.1	per zomerseizoen (maart t/m nov)	€ 50,40
7.1.1.2	per maand	€ 5,60
7.1.2	in gebied B = onroerende zaken gelegen aan de buitenkant (met name Langestraat, Willemstraat, Pastoriestraat, Stationsplein en Marskant) van gebied A behoren tot gebied B.	
7.1.2.1	per zomerseizoen (maart t/m nov)	€ 37,80

7.1.2.2	per maand	€ 4,20
7.1.3	in gebied C = het gebied gelegen buiten het horecaconcentratiegebied (gebied A).	
7.1.3.1	per zomerseizoen (maart t/m nov)	€ 25,20
7.1.3.2	per maand	€ 2,80
7.2	Het tarief bedraagt voor het hebben van voorwerpen op of boven een evenemententerras per m2 vergund oppervlakte per dag:	€ 5,80

Hoofdstuk 8 Telefooncellen

8.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van:	
8.1.1	een telefooncel, per jaar, per telefooncel	€ 39,36
8.1.2	een telefooncel, in afwijking van een telefooncel genoemd in onderdeel 8.1.1, bestaande uit een afgeschermd toestel bevestigd aan een gevel of paal, per jaar, per telefooncel	€ 19,68

Hoofdstuk 9 Tappunten

9.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van:	
9.1.1	een tappunt, per dag, per tappunt	€ 68,10

Behoort bij raadsbesluit van 4 november 2015.

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2016

Verordening reinigingsheffingen 2016)

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;

gelet op de artikelen 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b en 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer;

besluit

vast te stellen de volgende

**Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2016
(Verordening reinigingsheffingen 2016)**

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Inleidende bepaling

Krachtens deze verordening worden geheven:

- a. afvalstoffenheffing;
- b. reinigingsrechten.

Artikel 2 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. Perceel:
1. de onroerende zaak, bedoeld in Hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken;
 2. een binnen de gemeente gelegen roerende zaak;
 3. een gedeelte van een roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
 4. een samenstel van twee of meer roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
 5. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.
- b. Gebruik maken in hoofdstuk II Afvalstoffenheffing: gebruik maken in de zin van artikel 15.33 Wet milieubeheer;
- c. G.F.T.– afval: groente-, fruit- en tuinafval;
- d. Huishoudelijk restafval: afval afkomstig uit particuliere huishoudens, dat overblijft na scheiding in andere deelstromen als bedoeld in artikel 3 eerste onder a t/m r van de Afvalstoffenverordening;
- e. Container: de vanwege de gemeente uitgezette ophaalbakken, onderverdeeld in de verschillende volumina;
- f. Verzamelcontainer: de vanwege de gemeente geplaatste verzamelcontainers, die kunnen worden ontsloten door de Milieupas;
- g. Grove huishoudelijke afvalstoffen: huishoudelijke restafvalstoffen die met enige regelmaat in een huishouden vrij komen, doch die te groot en/of te zwaar zijn om op dezelfde wijze als andere huishoudelijke afvalstoffen aan de inzameldienst te worden aangeboden;
- h. Grof tuinafval: tuinafval, dat met enige regelmaat in een huishouden vrij komt, doch dat te groot en/of te zwaar is om op dezelfde wijze als g.f.t.–afval aan de inzameldienst te worden aangeboden;
- i. Milieupas: de vanwege de gemeente verstrekte pas, met daaraan een bepaald gekoppeld tegoed, ten behoeve van de ontdoening van afvalstoffen.

Hoofdstuk II Afvalstoffenheffing

Artikel 3 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam 'afvalstoffenheffing' wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer (Stb. 1994, 80).
2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik van een perceel ten aanzien waarvan krachtens artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 4 Belastingplicht

1. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.
2. De belasting voor het achter laten van afvalstoffen op het Milieupark aan de Wegtersweg wordt geheven van degene die de afvalstoffen achter laat.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de hoofdstuk-ken 1 en 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de belasting wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemd-de eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Belastingjaar

Met betrekking tot de belasting die per jaar wordt geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving.
3. Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 2 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging of een afschrijving op de Milieupas.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1 en 1.2, van de tarieventabel zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 2 van de tarieventabel is verschuldigd bij aanvang van de dienstverlening.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle

kalendermaanden overblijven. De aanspraak op ontheffing bestaat niet, indien het bedrag van de ontheffing minder dan € 10,-- bedraagt.

5. Het vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt en van hetzelfde inzamelmiddel gebruik blijft maken.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.

2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:

a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen afvalstoffenheffing of andere belastingen moet minder zijn dan € 6.400,--;

b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. De in artikel 7 tweede lid bedoelde gedagtekende kennisgevingen moeten worden betaald:

a. ingeval van uitreiking van de kennisgeving: op het tijdstip van uitreiking;

b. ingeval van toezending van de kennisgeving: binnen vijf dagen na de dagtekening.

4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Kwijtschelding van de belasting vindt plaats op basis van de Kwijtscheldingsverordening.

Artikel 10a Overdracht van bevoegdheden

Het college is bevoegd tot het na afloop van het kalenderjaar wijzigen van de hoogte van het in onderdeel 1.1.1 van de bij deze verordening behorende tarieventabel genoemde tarief, indien deze bij de vaststelling van de jaarrekening € 10,-- of meer te hoog blijkt te zijn vastgesteld.

Hoofdstuk III Reinigingsrechten

Artikel 11 Belastbaar feit

Onder de naam ‘reinigingsrechten’ worden rechten geheven zowel voor het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten als voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn.

Artikel 12 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 13 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de hoofdstukken 3 en 4 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 14 Belastingjaar

Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 15 Wijze van heffing

De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 en 4 van de tarieventabel worden geheven bij wege van aanslag, gedagtekende bon, nota of andere schriftuur waarop het gevorderde bedrag is vermeld.

Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 4 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging.

Artikel 16 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing naar tijdsgelang voor de jaarlijks verschuldigde rechten

1. De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt zijn de rechten verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 17 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing van de overige rechten

De rechten bedoeld in hoofdstuk 4 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 18 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het reinigingsrecht worden betaald ingeval:
 - a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
 - b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 8, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 19 Kwijtschelding

Op voet van artikel 26 van de Invorderingswet 1990 wordt geen kwijtschelding van dit recht verleend.

Hoofdstuk IV Aanvullende bepalingen

Artikel 20 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de reinigingsheffingen.

Artikel 21 Overgangsrecht

1. De 'Verordening reinigingsheffingen 2015' van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 22, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 22, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 22 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 23 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als ‘Verordening reinigingsheffingen 2016’.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 4 november 2015

, voorzitter

, griffier

Tarientabel 2016

behorende bij de ‘Verordening reinigingsheffingen 2016’.

Algemeen

De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

Hoofdstuk 1 Maatstaven en jaarlijkse tarieven afvalstoffenheffing

1.0	De belasting wordt per perceel berekend naar een vast tarief (onderdeel 1.1), verhoogd met één of meer gedifferentieerde tarieven (onderdeel 1.2)	
1.1	Vast deel:	
1.1.1	De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar voor het periodiek verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen	€ 137,04
1.1.2	Indien het vuilaanbod niet in overeenstemming met onderdeel 1.2. individueel wordt geregistreerd, dan wel indien op andere wijze dan via mini-containers, afvalbakken of verzamelcontainers huishoudelijk restafval en/of G.F.T.-afval ter inzameling aan de inzameldienst wordt aangeboden bedraagt, ongeacht het werkelijke vuilaanbod en de wijze van inzameling de belasting per perceel per belastingjaar	€ 191,64
1.2	Variabel deel:	
	<u>Aanbieding van mini-containers en afvalbakken:</u>	

	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbidding van:	
1.2.1	een container van 240 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 10,55
1.2.2	een container van 140 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 6,15
1.2.3	een container van 240 liter, bestemd voor groente-, fruit- en tuinafval	€ 2,00
1.2.4	een container van 140 liter, bestemd voor groente-, fruit- en tuinafval	€ 1,20
	<u>Bij het gebruik van verzamelcontainers:</u>	
1.2.5	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbidding van huishoudelijk restafval:	
1.2.5.1	bij een inwerptrommel van 30 liter	€ 1,00

Hoofdstuk 2 Maatstaven en overige tarieven huishoudelijke afvalstoffen

2.0	Algemene bepalingen:	
2.0.1	Onverminderd het bepaalde in Hoofdstuk 1 zijn tevens de in dit hoofdstuk genoemde tarieven van toepassing.	
2.0.2	In het geval dat een bon, nota of ander schriftuur moet worden toegezonden, wordt hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00
2.1	Achterlaten afvalstoffen op het Milieupark:	
2.1.1	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van (grove) huishoudelijke restafvalstoffen waaronder ook wordt begrepen asbesthoudend afval voor zover geen sloopmelding wordt overlegd, en puin op een daartoe van gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt per kilogram	€ 0,15
2.1.2	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van (grof) tuinafval, oud papier, karton, textiel, glas, asbesthoudend afval indien een sloopmelding wordt overlegd, metalen, klein chemisch afval, elektrische – en elektronische apparatuur, mits gescheiden en op voorgeschreven wijze aangeboden, op de daartoe aangewezen inzamelplaatsen op een door de gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt per kilogram	nihil

2.1.3	De in onderdeel 2.1.1 en 2.1.2 vermelde tarieven zijn niet verschuldigd voor zover het aantal achtergelaten kilo's afvalstoffen kunnen worden afgeschreven van het tegoed op de Milieupas. Voor zover er geen tegoed op de Milieupas (meer) aanwezig is, zijn de in onderdeel 2.1.1 en 2.1.2 vermelde tarieven verschuldigd.	
2.1.4	Het tarief voor het verstrekken van een vervangende Milieupas bij bijvoorbeeld diefstal of verlies bedraagt	€ 10,00
2.2	Wisseling container-volume:	
2.2.1	Indien een belastingplichtige van de gemeente wisselt van container-volume, dan bedragen de kosten voor de omwisseling door Twente Milieu van één of twee containers, per keer	€ 28,50
2.2.2	Indien een nieuw ingezetene van de gemeente als belastingplichtige wordt aangemerkt, kan hij gedurende een periode van drie maanden nadat de belastingplicht is ontstaan, kosteloos één maal van container-volume wisselen. Nadien is het onder 2.2.1 vermelde tarief van toepassing.	
2.3	Op aanvraag inzamelen van afvalstoffen:	
2.3.1a	De belasting voor het op aanvraag inzamelen van grove huishoudelijke restafvalstoffen en puin bedraagt per aanvraag op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren een vast bedrag per keer dat het perceel wordt bezocht van	€ 22,50
2.3.1b	Vermeerderd met een bedrag voor elke kilogram of gedeelte daarvan met	€ 0,15
2.3.2	De belasting voor het op aanvraag inzamelen van grof tuinafval, metalen en grote elektrische – en elektronische apparatuur bedraagt per keer op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren een vast bedrag van:	€ 22,50

Hoofdstuk 3 Maatstaven en tarieven jaarlijkse reinigingsrechten

In Hengelo niet van toepassing.

Hoofdstuk 4 Maatstaven en tarieven overige reinigingsrechten

Het recht bedraagt voor:

4.1.a	Het ledigen van beerputten of septictanks, en het verwijderen van de daarin verzamelde afvalstoffen, per rit van de tankwagen tot een hoeveelheid van 3 kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 156,00
4.1.b	Vermeerderd met een bedrag voor elke volgende kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 67,25
4.2.a	Het ledigen van andere dan beerputten of septictanks door middel van een kolkenzuiger, inclusief bedienend personeel per kwartier of een gedeelte daarvan een vast bedrag van	€ 34,80
4.2.b	Vermeerderd voor elke halve kubieke meter of gedeelte daarvan (stortrecht) met	€ 88,00
4.3	Het ontsmetten van wespennesten en het verwijderen van overig ongedierte	€ 54,00
4.4	Het wegen van goederen op de weegbrug, per weging	€ 7,20
4.5	Ingeval de bon, nota of andere schriftuur moet worden toegezonden dan worden hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00

Behoort bij raadsbesluit van 4 november 2015

De griffier,

Verordening op de heffing en de invordering van de rioolheffing 2016 (Verordening rioolheffing 2016)

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;
gelet op artikel 228a van de Gemeentewet;
besluit
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van de rioolheffing 2016 (Verordening rioolheffing 2016)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. perceel:
 1. de onroerende zaak, bedoeld in Hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken;
 2. een binnen de gemeente gelegen roerende zaak;
 3. een gedeelte van een roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
 4. een samenstel van twee of meer roerende zaken of in onderdeel 3 bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
 5. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel 2 bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel 3 bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel 4 bedoeld samenstel.
- b. gemeentelijke riolering: een voorziening of combinatie van voorzieningen voor inzameling, verwerking, zuivering of transport van afvalwater, hemelwater of grondwater, in eigendom, in beheer of in onderhoud bij de gemeente;
- c. verbruiksperiode: de periode waarop de afrekening van het waterbedrijf betrekking heeft;
- d. water: huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater of grondwater.

Artikel 2 Aard van de belasting

Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

- a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater en
- b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen, direct of indirect, teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3 Belastbaar feit en belastingplicht

1. De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd, verder te noemen: gebruikersbelasting.
2. Als gebruiker aangemerkt wordt:
 - a. degene die naar de omstandigheden beoordeeld het perceel al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
 - b. ingeval een gedeelte van een perceel voor gebruik is afgestaan: degene die dat gedeelte voor gebruik heeft afgestaan.

Artikel 4 Vrijstellingen

De belasting als bedoeld in artikel 3, lid 1 is niet verschuldigd ter zake van een perceel die in zelfstandig gebruik zijn als:

- a. berging;
- b. garagebox.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

1. De belasting wordt geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd.
2. Het aantal kubieke meters water wordt gesteld op het aantal kubieke meters water dat in de laatste aan het einde van het belastingjaar voorafgaande verbruiksperiode naar het perceel is toegevoerd of is opgepompt. Indien de verbruiksperiode niet gelijk is aan een periode van twaalf maanden, wordt de hoeveelheid water door herleiding naar tijdsgelang bepaald. Bij die herleiding wordt een gedeelte van een maand voor een volle maand gerekend.
3. Ingeval gebruik wordt gemaakt van een pompinstallatie moet die pompinstallatie zijn voorzien van een:
 - a. watermeter, waarvan de hoeveelheid opgepompt water kan worden afgelezen, of

b. bedrijfsurenteller, waarvan het aantal uren dat een pompinstallatie met vaste capaciteit in bedrijf is geweest kan worden afgelezen.

De eerste volzin is niet van toepassing indien vaststelling van de hoeveelheid opgepompt water geschiedt op grond van enige andere wettelijke bepaling.

4. De op de voet van het derde lid berekende hoeveelheid toegevoerd of gepompt water wordt verminderd met de hoeveelheid water die niet als afvalwater is afgevoerd.

Artikel 6 Belastingtarieven

De belasting als bedoeld in artikel 3, lid 1, bedraagt:

a. een vast bedrag van € 205,68 perceel indien het aantal kubieke meters water dat in een belastingjaar wordt afgevoerd 500 m³ of minder bedraagt,

b. indien meer dan 500 kubieke meter water wordt afgevoerd, is boven het onder a verschuldigde bedrag een rioolheffing verschuldigd van € 365,04 voor elke eenheid van 500 m³ of een gedeelte daarvan boven de 500 m³.

Artikel 7 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.

2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd over zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

4. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1 De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.

2 In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:

a het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen rioolheffing of andere belastingen moet minder zijn dan € 6.400,--;

b de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding

Bij de invordering van de rioolheffing wordt geen kwijtschelding verleend indien en voor zover de belastingaanslag betrekking heeft op de belasting als bedoeld in artikel 6, lid 2.

Artikel 12 Nadere regels door dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en invordering van de rioolbelasting.

Artikel 13 Overgangsrecht

1. De 'Verordening rioolheffing 2015' van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de belastingen hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 14 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.

2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de 'Verordening rioolheffing 2016'.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 4 november 2015.

, voorzitter

, griffier

Verordening op de heffing en de invordering van rioolaansluitgeld 2016 (Verordening rioolaansluitrecht 2016)

De raad van de gemeente Hengelo,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 22 september 2015;
gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;
besluit
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van rioolaanleg- en aansluitgeld 2016 (Verordening rioolaanleg- en aansluitrecht 2016)

Artikel 1 Begripsomschrijving

Deze verordening verstaat onder:

- a. uitlegger: een buisleiding vanaf een aanwezige rioolleiding tot en met het ontstoppingsstuk nabij de perceelsgrens van het aan te sluiten eigendom;
- b. aansluiting: de verbinding tussen het rioolstelsel van het eigendom en de uitlegger waardoor lozing op het gemeentelijk rioolnet mogelijk wordt;
- c. gesloten bestrating: een straatbedekking bestaande uit een asfalt- of betonlaag;
- d. open bestrating: elke andere straatbedekking dan een gesloten bestrating.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'rioolaansluitgeld' worden rechten geheven voor het tot stand brengen van een aansluiting van een eigendom op het gemeentelijk rioolnet, niet zijnde een drukriolering.

Artikel 3 Belastingplicht

De rechten wordt geheven van degene die de dienst aanvraagt dan wel degene te wiens behoefte een dienst is verleend als bedoeld in artikel 2.

Artikel 4 Vrijstellingen

De rechten worden niet geheven voor het aansluiten van:

- a. eigendommen, waarvan de gemeente genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is en die uitsluitend voor de publieke dienst worden gebezigd;
- b. eigendommen, welke zijn gesticht op grond ten aanzien waarvan de aanleg- en aansluitkosten zijn verrekend als gevolg van een met de gemeente gesloten overeenkomst;
- c. eigendommen, waarvoor door middel van heffing van baatbelasting in aanleg- en aansluitkosten wordt bijgedragen.

Artikel 5 Tarief

De rechten worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 6 Wijze van heffing

De rechten worden geheven bij wege van aanslag.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld

De rechten zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening.

Artikel 8 Termijn van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het rioolaanleg- en aansluit worden betaald binnen een maand na de dagtekening van de aanslag.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van het rioolaanleg- en aansluitgeld wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van het rioolaanleg- en aansluitgeld.

Artikel 11 overgangsrecht

1. De verordening rioolaanleg- en aansluitgeld 2015 van 5 november 2014 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening rioolaansluitrecht 2016'.

Aldus vastgesteld door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 4 november 2015

, voorzitter

, griffier

TARIEVENTABEL 2016

Rioolaanleg- en aansluitrecht, als bedoeld in artikelen 5 van de verordening rioolaanleg- en aansluitrecht 2016.

Algemeen

Over de genoemde bedragen in deze tabel is geen omzetbelasting verschuldigd.

1. **Tarieven**

1.1. Het recht bedraagt voor het aanleggen van een uitlegger in een open bestrating en het aansluiten van het eigendom op het gemeentelijk rioolnet indien de doorsnede van de uitlegger 125 mm of meer, doch minder dan 160 mm bedraagt € 949,25

1.1.1. Vermeerderd met € 664,34
indien gelijktijdig een schoonhemelwaterafvoer op de riolering wordt gerealiseerd.

2. **Verhoging**

2.1. De rechten als bedoeld onder 1. worden vermeerderd met € 40,44
per meter of gedeelte daarvan indien de afstand van perceelsgrens tot hart van de rijweg meer is dan 10 meter.

2.2 De rechten als bedoeld onder 1 en 2.1 worden, indien de uitlegger moet worden aangelegd in een gesloten verharding, verhoogd met € 627,26

Behoort bij besluit van de raad d.d. 4 november 2015
de raadsgriffier van Hengelo,

Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2016

(Verordening toeristenbelasting 2016)

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;
gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;
besluit
vast te stellen de volgende
Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2016
(Verordening toeristenbelasting 2016)

Artikel 1 Belastbaar feit

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven.

Artikel 2 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 1.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene die verblijf houdt als bedoeld in artikel 1.
3. Als er geen persoon is aan te wijzen die gelegenheid biedt tot verblijf, is degene belastingplichtig die verblijf houdt als bedoeld in artikel 1.

Artikel 3 Vrijstellingen

De belasting wordt niet geheven voor het verblijf:

1. van degene die verblijft in een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet Toelating Zorginstellingen;
2. van een vreemdeling als bedoeld in artikel 29, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f, g, h, van voornoemde wet, en voor zover deze persoon verblijf houdt als bedoeld in artikel 1 van de Verordening, onder verantwoordelijkheid van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers;
3. als scout door leden van scoutingverenigingen aangesloten bij de Vereniging Scouting Nederland in niet-beroepsmatig verhuurde ruimten, die door Hengelose scoutingverenigingen ter beschikking worden gesteld voor het houden van verblijf met overnachten dan wel in mobiele kampeeronderkomens van scoutingverenigingen.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in het belastingjaar. Het aantal overnachtingen wordt gesteld op het aantal overnachtende personen vermenigvuldigd met het aantal nachten dat zij verblijf houden.

Artikel 5 Forfaitaire berekeningswijze van de maatstaf van heffing

1. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder:

a. vakantieonderkomens: woningen en andere verblijven, niet-zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, in hoofdzaak bestemd voor en gebezigd als verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden;

b. mobiele kampeeronderkomens: tenten, vouwwagens, kampeerauto's, toercaravans en soortgelijke onderkomens dan wel soortgelijke voertuigen die bestemd zijn dan wel gebezigd worden als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden;

c. verhuurde ruimten: woningen en andere verblijven, of gedeelten daarvan, niet-zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, die niet in hoofdzaak bestemd zijn als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden, doch wel in bepaalde perioden van het jaar voor die doeleinden worden verhuurd dan wel te huur aangeboden;

– *vaste jaarplaats*: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een jaar hebben van een zelfde mobiel kampeeronderkomen of stacaravan, dat doorgaans na afloop van het jaar niet wordt verwijderd, voor het gebruik door de huurders voor toeristische of recreatieve doeleinden gedurende de totale huurperiode;

– *vaste seizoenplaats*: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een seizoen hebben van een zelfde mobiel kampeeronderkomen of stacaravan, dat doorgaans na afloop van het seizoen niet wordt verwijderd en waarin het gedurende de winterperiode niet toegestaan is om te overnachten, voor het gebruik door de huurders voor toeristische of recreatieve doeleinden gedurende de totale huurperiode;

– *seizoenplaats*: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, waar gedurende het seizoen een zelfde mobiel kampeeronderkomen is geplaatst, en dat na afloop van het

seizoen van de plaats wordt verwijderd, voor het gebruik door de huurders voor toeristische of recreatieve doeleinden gedurende de totale huurperiode;

- *toeristische plaats*: een terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een jaar of seizoen plaatsen van steeds wisselende mobiele kampeeronderkomens;

- *kampeerterrein*: terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht, en volgens die inrichting bestemd, om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van mobiele kampeeronderkomen of stacaravans merendeels ten behoeve van recreatief verblijf;

- *een groepsaccommodatie*: een gebouw of een deel van een gebouw welke blijvend bestemd is voor tijdelijk recreatief nachtverblijf door groepen van 20 of meer personen, waarbij wordt overnacht in slaapzalen en/of grote slaapkamers waar een dagverblijf beschikbaar is waarin gasten mede huishoudelijke werkzaamheden kunnen verrichten en waarbij kenmerkend is het gemeenschappelijk gebruik van sanitaire voorzieningen, keuken, verblijfsruimten en slaapzalen/grote slaapkamers.

2. Voor mobiele kampeeronderkomens of stacaravans op vaste jaar- en seizoenplaatsen en seizoenplaatsen kan het aantal overnachtingen bedoeld in artikel 4 op een bij de aangifte gedaan verzoek van de belastingplichtige forfaitair worden vastgesteld.

3. Het aantal personen dat heeft overnacht, wordt met betrekking tot mobiele kampeeronderkomens of stacaravans op vaste jaarplaatsen, vaste seizoenplaatsen, seizoenplaatsen en gebezigd voor recreatief gebruik, bepaald op 2,3

4. Het aantal malen dat door de in het eerste lid bedoelde personen is overnacht, wordt bepaald op 53.

5. In afwijking van het tweede en derde lid wordt het forfait niet toegepast op verblijf in mobiele kampeerkampeeronderkomens of stacaravans op vaste jaarplaatsen, vaste seizoenplaatsen, seizoenplaatsen, die niet door dezelfde persoon of personen worden gehuurd voor de gehele jaar- of seizoen periode, doch steeds worden gehuurd door wisselende verblijfhoudenden voor een korte periode.

Artikel 6 Belastingtarief

Per overnachting bedraagt het tarief per persoon:

1. bij overnachting in een hotel en conferentieoord	€ 1,02
2. bij overnachting in een bed & breakfast, chalet, stacaravan, pension, particulier verhuurde woning en vakantieonderkomen	€ 0,86
3. bij overnachting in een mobiel kampeeronderkomen,	€ 0,71

Artikel 7 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Aanslaggrens

Belastingaanslagen van minder dan € 10,-- worden niet opgelegd.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de voorlopige aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. De overige aanslagen moeten worden betaald binnen één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet.
3. Met betrekking tot een ingevolge artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Invorderingswet 1990 met een belastingaanslag gelijkgestelde beschikking inzake een bestuurlijke boete is het eerste lid van overeenkomstige toepassing, voor zover deze gelijktijdig wordt opgelegd met de vaststelling van de aanslag.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de voorgaande leden.

Artikel 11 Nadere regels door het college van dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels geven voor de heffing en de invordering van de toeristenbelasting.

Artikel 12 Kwijtschelding

Op voet van artikel 26 van de Invorderingswet 1990 wordt geen kwijtschelding van deze belasting verleend.

Artikel 13 Aanmeldingsplicht

1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 2, eerste lid, is gehouden, voordat hij voor de eerste maal na het in werking treden van deze verordening gelegenheid tot overnachten verschaft, zulks schriftelijk te melden aan de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen gemeenteambtenaren, bedoeld in artikel 232, vierde lid, onderdelen a, van de Gemeentewet.

2. De verplichting als bedoeld in het voorgaande lid geldt niet voor de belastingplichtige die met betrekking tot het jaar voorafgaand aan het belastingjaar in de heffing van de toeristenbelasting betrokken is.

Artikel 14 Registratieverplichting

1. De belastingplichtige is gehouden verblijfhoudenden per belastingjaar te registreren in een vanwege de heffingsambtenaar kosteloos ter beschikking gesteld nachtverblijfregister.
2. Het nachtverblijfregister bevat met betrekking tot ieder aan wie gelegenheid tot overnachten wordt verschaft gegevens tenminste betreffende:
 - a. naam, adres en woonplaats;
 - b. samenstelling van het gezin of de groep waarmee men reist;
 - c. datum van aankomst en datum van vertrek;
 - d. het aantal overnachtingen ter zake waarvan belasting verschuldigd is.
3. De in artikel 232, vierde lid, onderdeel a, van de Gemeentewet, bedoelde ambtenaar is bevoegd voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen van de in het eerste lid bedoelde verplichting gehele of gedeeltelijke ontheffing te verlenen, zo nodig onder door hem te stellen voorwaarden;
4. met betrekking tot verblijf, ter zake waarvan de belasting wordt geheven naar een forfaitaire regeling, is de in het eerste lid genoemde verplichting beperkt tot de in het tweede lid, onder a, genoemde gegevens.

Artikel 15 Overgangsrecht

1. De 'Verordening toeristenbelasting 2014' van 5 november 2013 wordt met ingang van de in artikel 16, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 16, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 16 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 17 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als de 'Verordening toeristenbelasting 2016'.

Aldus gedaan door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 4 november 2015

, voorzitter

, griffier

Antwoorden op vragen, die zijn gesteld tijdens het technisch beraad d.d. 5 oktober 2015, over de Beleidsbegroting 2016-2019 en Belastingtarieven 2016

Hoe wordt de huurverhoging van de kunst- en natuurgrasvelden verdeeld?

Er is sprake van een algemene tariefsverhoging van 0,75% (inflatiecorrectie) voor het gebruik van de sportvelden. Daarnaast gelden er vanaf 2016 extra huurverhogingen. De huur van natuurgrasvelden wordt met 15% per veld per jaar verhoogd. De huur van kunstgrasvelden wordt met € 500 per veld per jaar verhoogd. De huurverhoging wordt bij de huurprijs opgeteld en jaarlijks in rekening gebracht. Alle verenigingen die velden huren krijgen dus een huurverhoging per veld.

Hoe wordt de belijningskalk in rekening gebracht?

Er wordt wekelijks belijningskalk aangebracht op wedstrijd natuurgrasvelden. Verenigingen kunnen daarvoor belijningskalk ophalen bij de gemeente. De kosten van de belijningskalk wordt naar rato verdeeld over de verenigingen die wedstrijd natuurgrasvelden hebben.

Hoe kan het dat het aantal huishoudens dat bijzondere bijstand ontvangt toeneemt, terwijl het aantal verstrekkingen individuele inkomensvoet toeneemt?

De hoofdoorzaak voor de verschillen in het aantal huishoudens heeft te maken met de doelgroep. Die voor de individuele inkomensvoet is tot 100% van het wettelijk minimum (zeg maar de bijstandsnorm). Voor de bijzondere bijstand geldt een inkomensgrens tot 120%. Deze groep is dus groter.

Daarnaast geldt voor de individuele inkomensvoet strengere wettelijke criteria vanaf 1 januari 2015. Mensen moeten de voet zelf aanvragen en daarnaast moeten ze geen perspectief hebben op inkomensverbetering.

Hoe zijn de ontwikkelingen van het BUIG-budget 2016 ten opzichte van de begroting?

De voorlopige verdeling van het BUIG-budget 2016 is voor Hengelo vastgesteld op circa € 31.250.000. In de begroting 2016 is bijna € 32.049.000 geraamd. Kortom het voorlopige BUIG-budget valt bijna € 800.000 lager uit. Daarbij de kanttekening dat de tegenhanger van het BUIG-budget de bijstandsuitgaven zijn. Verwacht wordt dat deze uitgaven in 2016, gelet op de uitkomsten van de 2e Beleidsrapportage 2015, met hetzelfde bedrag naar beneden kunnen worden bijgesteld. Echter het effect van de toestroom van asielzoekers op het volume uitkeringsgerechtigden is nog niet te voorspellen. Dit geldt ook voor de mogelijke compenserende maatregelen door het rijk. Bij de 1e Beleidsrapportage 2016 zullen zowel het bijstandsbudget, het BUIG-budget en de gemeentefondsuitkering worden aangepast aan de dan verwachte nieuwe cijfers.

In de begroting wordt vermeld dat partijen voor wie het Gezondheidspark bedoeld was kiezen voor een andere locatie. Gevraagd wordt welke partijen dit zijn.

Het heeft de voorkeur om de bedrijven waar het om gaat niet specifiek te benoemen. Uit de marktconsultatie en de gesprekken die we met diverse bedrijven hebben gehad blijkt dat het Gezondheidspark een aantal zeer gunstige eigenschappen heeft, maar dat er verschillende redenen zijn waarom bedrijven niet voor het Gezondheidspark kiezen:

- Bedrijven kiezen voor een zichtlocatie aan de snelweg;
- Sommige zorg gerelateerde voorzieningen hebben liever een locatie in een bestaande wijk. Het gezondheidspark is dit (nog) niet;
- Momenteel staan veel panden leeg. Bedrijven kiezen voor het gemak of vanwege de prijs dan liever voor het kopen of huren van een bestaand pand;
- Sommige bedrijven kiezen een locatie in de nabijheid van bepaalde voorzieningen (hotel, universiteit, etc.).

Hoe kan het dat er bij Crea/Heim geen baten zijn opgenomen?

Bij de cultuuractiviteiten kennen we geen baten, behalve huuropbrengsten. Crea en Heim zitten niet in een gemeentelijk pand, vandaar dat er geen huuropbrengsten (en dus geen baten) zijn.

Hoe kan het dat het aantal cursisten van Crea/Heim daalt?

Dat is de weerslag van de economische recessie. Crea heeft het aantal cursisten een aantal jaren ongeveer gelijk kunnen houden, maar wordt nu ook geconfronteerd met minder cursisten. Crea heeft dit geprobeerd tegen te gaan, met bijvoorbeeld knipkaarten en gratis atelieruren, maar het aantal is helaas toch gedaald.

Hoe kan het dat het aantal leerlingen cultuureducatie Crea/Heim stijgt?

Dat heeft te maken met de educatieve tentoonstellingen die erg goed worden bezocht. Daarnaast zijn er meer schoolprojecten onder schooltijd afgenomen, dat wisselt per jaar omdat scholen dat zelf inkopen.

Hoe kan het dat het aantal bezoekers van de website 'Ondertussen074' afneemt?

We hebben het streefcijfer voor 2016 bepaald op grond van het huidige verloop van het aantal bezoekers in 2015. Het is dus eigenlijk geen streefcijfer, maar meer te zien als ervaringscijfer. We zien dat het aantal bezoekers van de site in vergelijking met de jaren 2013 en 2014 afneemt. Dit komt doordat Ondertussen074.nl steeds meer moet concurreren met een steeds groter aanbod op internet en sociale media aan aantrekkelijk jongerennieuws resp. andere aantrekkelijke sites voor jongeren. Dat is een lastige positie: het 'nieuwe' van Ondertussen074.nl is er een beetje af. Jongeren shoppen voortdurend rond op zoek naar nieuw aanbod.

Er is een hernieuwd PR-offensief nodig dat de bekendheid onder de leeftijdscategorie 'nieuwe jongeren' vergroot. Ook is het nodig dat we het aantal jongeren dat voor de site schrijft uitbreiden. Dit PR-offensief gaan we in november 2015 uitvoeren op de scholen voor Voortgezet Onderwijs in Hengelo.

Hoe kan het dat het aantal contacten van ouders met Loes afneemt?

Daar is geen verklaring voor. Het aantal contacten ligt jaarlijks rond de 500, vandaar dat 500 als streefwaarde is opgenomen. In 2014 was het aantal contacten 525, daardoor lijkt het alsof we een daling verwachten, maar dat is niet zo. We verwachten dat het aantal contacten weer rond de 500 ligt.

Nagekomen vragen n.a.v. technische beraad (d.d. 7 oktober):

blz. 15, onder het kopje accommodaties. Er is een behoorlijke verslechtering van het resultaat van de accommodaties te verwachten. Dit vooral door leegstand zodat huur en energie niet kan worden doorberekend. De verwachting is dat in 2015 of 2016 de gros van de panden worden verkocht. Stel dat dit niet gebeurt, wat zijn dan de financiële consequenties en worden tarieven en onderhoudsdonaties na 2016 nog eens verhoogd?

De financiële consequenties van het leegstaand vastgoed zijn nu opgenomen in de begroting. Indien de panden niet in 2015/2016 worden verkocht, worden de financiële gevolgen, ten opzichte van 2015, niet nog hoger.

blz. 18, onder het kopje looncompensatie. Er wordt rekening gehouden met een structurele looncompensatie van 1,5%. De verwachte pensioenpremies zouden omlaag gaan maar de verwachte loonstijging wordt hoogstwaarschijnlijk fiks hoger. Gezien ontwikkelingen bij de landelijke CAO onderhandelingen, is dan de 1,5% looncompensatie (na afloop CAO periode 2013-2016) niet aan de lage kant en als die hoger uitvalt wat zijn dan de consequenties voor de meerjarenbegroting?

Zoals ook al in de begroting is aangegeven is deze netto uitzetting van de salarislasten een realistische inschatting. De uiteindelijke looncompensatie kan altijd hoger dan wel lager uitvallen, maar op dit moment is de verwachting dat we met een structurele compensatie van 1,5% uitkomen. Indien de exacte financiële consequenties bekend zijn dan komen we daar in de 1^e Beleidsrapportage 2016 op terug.

blz. 19, onder het kopje constante lonen en prijzen. Er wordt uitgegaan van constante lonen en prijzen. Kunt u ons uitleggen wat wij hieronder moeten verstaan?

De gemeente Hengelo maakt al jarenlang gebruik van het principe van constante lonen en prijzen. Bijv. de te verwachten looncompensatie voor 2016 wordt structureel in de begroting geraamd d.w.z. voor 2016, 2017, 2018 en 2019 is hetzelfde bedrag aan looncompensatie opgenomen. Voor de lasten- en batenkant geldt ook dat de inflatiecorrectie voor 2016 structureel wordt toegepast. Daarom ramen we de gemeentefondsuitkering ook in constante lonen en prijzen.

Indien een andere gemeente in lopende lonen en prijzen raamt worden alle lonen en budgetten jaarlijks oplopend met de inflatiecorrectie verhoogd.

blz. 19, onder het kopje omslagrente. Is de bijgestelde rente van 3,75 % gezien de markt, niet aan de hoge kant? En als deze lager bijgesteld gaat / moet worden wat zijn dan de financiële consequenties?

Ons treasurybeleid is er op gestoeld om de rente-effecten zoveel mogelijk te nivelleren. Dit doen we door bij het aantrekken van langjarige geldleningen kritisch te kijken naar de looptijd. We streven naar een gelijkmatige spreiding van onze leningenportefeuille. De portefeuille is niet alleen opgebouwd uit net afgesloten leningen (tegen een lager tarief), maar ook leningen uit het verleden die nog steeds lopen.

blz. 21, 4.4.4, bijzondere projecten. Wordt er in de beleidsbegroting rekening gehouden met de te verwachten tegenvallers op deze projecten? En zo ja, waar is dat dan terug te vinden?

Bijv. het project Hart van Zuid is conform de laatste herzieningen van de grondexploitaties begroot. Wanneer er nieuwe ontwikkelingen in de sfeer van de projecten zijn, dan wordt de gemeenteraad daarover geïnformeerd.

Blz. 189, lasten en baten per product, wordt bij P310.1 rekening gehouden met een overschot bij de markt. Is dit niet te positief gezien de terugloop van kramen op de markt en de 2% afgesproken verhoging?

Naast de getoonde lasten op deze pagina is voor de markt een extra comptabel bedrag (van een ander product) opgenomen, namelijk voor het schoonmaken van de markt, als onderbouwing van de Verordening marktgelden. In de baten per product zijn naast de realistisch geraamde baten van de marktgelden o.a. ontvangen verlichtingsgelden begroot.

Bij het parkeerbelastingen kan men tegen gereduceerd tarief een evenementen-dagkaart in de parkeergarage de Beurs aanschaffen. Men gaat dan uit van 50 of meer. Waarom zoveel? Is het niet mogelijk om dit bij te stellen tot 20 of meer?

Dat is een kostenoverweging, maatwerk kost geld. Als we voor 20 auto's een tarief van € 5 gaan hanteren dan gaat het mogelijk meer kosten dan het oplevert. Daarnaast kan iedereen voor € 9,90 een hele dag in de parkeergarage parkeren. Het dagtarief is vorig jaar al verlaagd van € 14,00 naar € 9,90. De evenementen dagkaart is bedoeld voor grote groepen parkeerders van bijvoorbeeld congressen of andere grootschalige bijeenkomsten.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Vaststellen verordening tarieven sportaccommodaties 2016		
Zaaknummer	1094578	Portefeuillehouder	Lukas Schoonhoven
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	Het vaststellen van de verordening tarieven sportaccommodaties 2016. De wijzigingen t.o.v. 2015 zijn als volgt: - Er komt een algemene tariefsverhoging van 0,75% voor het gebruik van de sportvelden, de gymzalen, sportzalen, sporthallen, het FBK-stadion en de jachthaven. - Een verhoging van het huurtarief voor de natuurgrasvelden (met 15%) en van de kunstgrasvelden (met 9,5%). Deze verhoging is reeds vastgesteld door de gemeenteraad op 10 juni jl. in het kader van de maatschappelijke takenverkenning. De betrokken sportverenigingen zijn hiervan reeds in kennis gesteld. - De bijdrage die de basisscholen betalen voor het gebruik van het – uitgebreidere – basisactiviteitenaanbod van Hengelo sport is gestegen van €4,00 naar €4,50 per kind per jaar. - De tarieven voor gebruikers van het Twentebad zijn licht gestegen. Zo wordt een entreekaartje 10 cent duurder (wordt €4,10) en sommige activiteiten gaan 20 of 30 cent omhoog. De incasso betaling van zwemles op ma-vrij wordt 20 cent per les duurder. De overige zwemlestarieven blijven gelijk. - De huur van een bassin per uur wordt iets duurder. - De tarieven voor de abonnementen van het Twentebad (gezin en all-in) zijn gelijk gebleven.		
Historie			

Politieke Markt	Datum 13 oktober			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Vincent Mulder	Leo Nijland	Raadzaal	Sociaal	--
Doel van de sessie	Oordeelsvormend			
Behandeladvies	De fracties worden gevraagd een mening te geven over dit voorstel. Dit voorstel wordt tegelijkertijd besproken met het voorstel van de Beleidsbegroting 2016-2019 en de Belastingtarieven.			
Spreekrecht publiek	ja		duur: max. 5 minuten	

Raad	Datum 4 november 2015	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De verordening tarieven sportaccommodaties 2016 vast te stellen. Zie daarvoor ook het behandelprogramma op de raadsagenda.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1094578	Wildemors, Chantal	SAM-MO	Lukas Schoonhoven
ONDERWERP			
Vaststellen verordening tarieven sportaccommodaties 2016			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

Vaststellen van de verordening tarieven sportaccommodaties 2016

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Elk jaar wordt de verordening tarieven sportaccommodaties aangepast en vastgesteld. In deze verordening staan de vergoedingen voor het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties door sportverenigingen, groepen, scholen en andere gebruikers.

Er vindt een algemene tariefsverhoging van circa 0,75% plaats, o.a. als gedeeltelijke compensatie voor de stijgende (energie)lasten.

Daarnaast gelden er vanaf 2016 extra huurverhogingen voor het gebruik van de natuurgrasvelden en kunstgrasvelden. Dit is in juni 2015 reeds door de gemeenteraad besloten vanuit de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019.

Voor het gebruik van het Twentebad zijn een paar kleine wijzigingen toegepast. Zo zijn enkele losse activiteiten iets duurder geworden. De prijzen voor abonnementen en de meeste zwemlessen blijven gelijk. De bijdrage die basisscholen betalen voor het gebruik van het basisactiviteitsaanbod van Hengelo sport is licht gestegen. Daar staat tegenover dat het activiteitsaanbod (verder) is uitgebreid.

Zowel het Twentebad als de overige sportaccommodaties blijven qua huurtarieven een middenmotor in de regio.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1094578	Wildemors, Chantal	SAM-MO	Lukas Schoonhoven
ONDERWERP			
Vaststellen verordening tarieven sportaccommodaties 2016			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

03 - Een nieuwe vorm van ontmoeting en betrokkenheid

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Elk jaar wordt de verordening tarieven sportaccommodaties aangepast en vastgesteld. In deze verordening staan de vergoedingen voor het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties door sportverenigingen, scholen en andere gebruikers.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Voor de verordening tarieven sportaccommodaties 2016 zijn een paar wijzigingen aangebracht ten opzichte van de tarieven van 2015:

- Er komt een algemene tariefsverhoging van 0,75% voor het gebruik van de sportvelden, de gymzalen, sportzalen, sporthallen, het FBK-stadion en de jachthaven.
- Een verhoging van het huurtarief voor de natuurgrasvelden (met 15%) en van de kunstgrasvelden (met 9,5%). Deze verhoging is reeds vastgesteld door de gemeenteraad op 10 juni jl. in het kader van de maatschappelijke takenverkenning. De betrokken sportverenigingen zijn hiervan reeds in kennis gesteld.
- De bijdrage die de basisscholen betalen voor het gebruik van het – uitgebreidere – basisactiviteitsaanbod van Hengelo sport is gestegen van €4,00 naar €4,50 per kind per jaar.
- De tarieven voor gebruikers van het Twentebad zijn licht gestegen. Zo wordt een entreekaartje 10 cent duurder (wordt €4,10) en sommige activiteiten gaan 20 of 30 cent omhoog. De incasso betaling van zwemles op ma-vrij wordt 20 cent per les duurder. De overige zwemlestarieven blijven gelijk.
- De huur van een bassin per uur wordt iets duurder.
- De tarieven voor de abonnementen van het Twentebad (gezin en all-in) zijn gelijk gebleven.

Zowel het Twentebad als de overige sportaccommodaties blijven qua huurtarieven een middenmotor in de regio.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Het vaststellen van de verordening tarieven sportaccommodaties 2016.

FINANCIËLE ASPECTEN

De tarieven voor het gebruik van de verschillende sportaccommodaties in 2016 worden met 0,75% verhoogd als gedeeltelijke compensatie voor de stijgende lasten. Deze stijging is conform de kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 (paragraaf 2.2)

BIJLAGE(N)

Verordening tarieven sportaccommodaties 2016

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

VERORDENING TARIEVEN SPORTACCOMMODATIES 2016

De raad der gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van _____;
besluit
vast te stellen de volgende
25e wijziging van de "Verordening Vergoedingen gebruik gemeentelijke sportaccommodaties".

Algemeen

In deze verordening tarieven sportaccommodaties worden de vergoedingen geregeld voor het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties door sportverenigingen, groepen en scholen. Daarbij is het tarief voor Hengelose sportverenigingen alleen van toepassing op sportverenigingen die hun activiteiten feitelijk in Hengelo ontplooiën, waarvan het merendeel van de leden in Hengelo woont en welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie.

Alle in deze verordening opgenomen tarieven zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

Met ingang van 1 januari 2016 gelden de volgende tarieven:

Artikel 1.

A. *SPORTVELDEN:*

I. Gebruik door sportverenigingen

-	Sportvelden met toeschouwersaccommodatie, per kalenderjaar	€ 3.093,50
-	Sportvelden zonder toeschouwersaccommodatie vergoeding per kalenderjaar voor veld met kleedgelegenheid	€ 3.093,50
-	Kunstgrassportvelden per kalenderjaar	€ 5.891,00
-	Oefengelegenheid niet geschikt voor wedstrijden	€ 1.566,30
-	Korfbalveld met kleedgelegenheid	€ 1.566,30
-	Cricketveld met kleedgelegenheid	€ 449,65

II	Incidenteel gebruik door open Hengelose sportverenigingen en scholen	
-	Sportveld met kleedgelegenheid per uur	€ 35,70
III	<u>Incidenteel gebruik ten behoeve van commerciële en bedrijfsmatige activiteiten</u>	
-	Sportveld met kleedgelegenheid per uur	€ 81,50
IV	<u>Incidenteel gebruik door andere gebruikers</u>	
-	Sportveld met kleedgelegenheid per uur	€ 52,65

De in deze verordening opgenomen vergoedingen voor het gebruik van sportvelden zijn niet van toepassing indien door scholen van sportvelden gebruik wordt gemaakt ten behoeve van lessen lichamelijke opvoeding.

B. ATLETIEKACCOMMODATIE FANNY BLANKERS KOEN-STADION

I	<u>Vergoeding door de plaatselijke atletiekverenigingen gezamenlijk per jaar</u>	€ 13.600,00
II	<u>Vergoeding per ochtend of middag</u>	
-	Per wekelijks uur per jaar	€ 818,10
-	Incidenteel gebruik per uur	€ 39,90
	<u>Vergoeding per avond (exclusief wedstrijden)</u>	
-	Per wekelijks uur per jaar	€ 1.160,65
-	Incidenteel gebruik per uur	€ 39,90
	<u>Vergoeding ten behoeve van wedstrijden</u>	
-	Per uur	€ 39,90
-	Bij heffing van entree dan wel dat de accommodatie vanwege de ingebruikgever speelgereed wordt gemaakt, bedraagt de vergoeding € 200,00 per evenement, verhoogd met € 39,60 per uur gebruik	
	<u>Gebruik door scholen</u>	
-	Per uur	€ 50,40
-	Per ochtend, middag of avond	€ 121,90

- III Vergoeding 4 loops inloop baan. Hiervoor gelden dezelfde tarieven als voor de atletiekaccommodatie genoemd onder I en II. Tenzij extra capaciteit wordt afgenomen door de verenigingen die op hetzelfde tijdstip in het Stadion trainen, dan wordt een korting verleend

C. SPORTHALLEN EN SPORTZALEN

I. Sporthallen

- A Gebruik door open Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden:

–	Maandag t/m vrijdag per uur	€ 30,75
–	Zaterdag en zondag per uur	€ 34,75

- B Andere gebruikers

–	Maandag t/m vrijdag per uur	€ 37,90
–	Zaterdag en zondag per uur	€ 43,50

- C Bij heffing van entreegelden:

–	Per uur	€ 78,35

II Sportzalen

De gebruiksvergoeding voor de sportzalen Beckum en Groot Driene bedragen respectievelijk 50% en 2/3 van de voor de sporthallen geldende tarieven.

Voor de niet bij een landelijke sportorganisatie aangesloten verenigingen of groepen kunnen burgemeester en wethouders afwijkende vergoedingen vaststellen.

Gebruik door scholen

Voor het gebruik van sporthallen en sportzalen door scholen ten behoeve van de lessen lichamelijke opvoeding wordt de vergoeding bepaald op het normbedrag dat jaarlijks door het Rijk wordt vastgesteld.

D. GYMNASIEKLOKALEN

- I. Bij gebruik door open Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale overkoepelende sportorganisatie en door sportbonden:

- Per wekelijks uur per maand € 40,90
- Per uur € 16,70

II. Bij gebruik door andere gebruikers:

- Per wekelijks uur per maand € 63,00
- Per uur € 22,60

E. JACHTHAVEN

Voor voorzieningen t.b.v. de roeisport € 1.555,00

F. ZWEM- EN INSTRUCTIEBADEN

TWENTE-BAD

I Normaal tarief recreatief zwemmen:

- Enkel bad, recreatief zwemmen, normaal tarief €4,10
- Gezinskaart 4 personen, kind is t/m 16. € 12,40
(1 volwassene + 3 kinderen of 2 volwassenen + 2 kinderen)
- 10 baden kaart recreatief zwemmen € 36,90
- bezoekers tot en met 2 jaar €1,00

II Abonnementen:

- All-in lidmaatschap (1 persoon) €20,00*
- All-in lidmaatschap jeugd (1 persoon t/m 16 jaar) € 15,00*
- All-in lidmaatschap gezin €40,00*
- All-in lidmaatschap 1 persoon+ Gezinsabonnement recreatief € 30,00*
- Gezinsabonnement Recreatief zwemmen (jaarabonnement) € 20,00*

* per maand

- Grote groepen (vanaf 20 personen) € 3,20

III Zwemlessen

- ZwemABC per les maandag t/m vrijdag (incasso)	€ 7,20**
- ZwemABC per les maandag t/m vrijdag	€ 8,00**
- ZwemABC per les zaterdag of zondag (incasso)	€ 8,00**
- ZwemABC per les zaterdag of zondag	€ 9,00**
- Diploma C Alleen als diploma A en B ook in het Twentebad zijn gehaald	Gratis
- Turboles, Priveles, Zwemles de Luxe, Zwemles op maat	Op aanvraag
- Inschrijving en Startpakket ZwemABC	€ 25,00
- ZwemABC examen- en diplomapakket (per diploma €17,-)	€ 33,00
- Sleepnet ZwemABC per les	€ 5,00**
- Sleepnet diploma C als A en B ook in het Twentebad zijn gehaald	Gratis
- ZwemABC in combinatie met minimaal 2x S&CF toelage	Op aanvraag

IV Activiteiten

Een all-in abonnement geeft onbeperkt toegang tot alle activiteiten

- 50+ Aquafit (inclusief consumptie)	€ 4,70**
- Integratie gehandicapten	€ 4,70**
- Kinderfeestjes (inclusief consumptie)	Op aanvraag
- Baby zwemmen (1 ouder + kind onder begeleiding)	€ 4,20**
- Aanstaaende moeders	€ 5,80**
- MediAqua (na intake)	€ 5,80**
- Zonnebank	€ 4,50
- Hotwhirlpool	€ 1,50

** per les

* per maand

V Gebruik plaatselijke sportverenigingen

a. Wedstrijden

- Doelgroepenbad per uur € 70,00

b. Trainingen

- doelgroepenbad vóór 7.00 uur, maandag tot en met vrijdag wekelijks, per uur, per jaar € 70,00
- doelgroepenbad per uur € 59,00
- instructiebad per uur € 59,00
- speelbad per uur € 59,00
- recreatiebad per uur € 59,00
- recreatiebad per uur (recreatie- en speelbad) € 105,00

c. Wedstrijdbad buiten (nieuwe zwemhal)

- t.b.v. training, per uur € 105,00
- t.b.v. wedstrijden, per uur € 105,00
- jaargebruik Op aanvraag

VI Gebruik buiten plaatselijke verenigingen

Prijs op aanvraag

VII Bijzonder gebruik

Prijs op aanvraag

VIII Personeelsbegeleiding bij activiteiten

per persoon, per uur exclusief avond- en weekend toeslagen € 45,00

IX Gebruik door scholen van het Twentebad

Leerlingen van Hengelose scholen, die in schoolverband gebruik maken van het Twentebad betalen per leerling een kortingstarief. € 3,20

Leerlingen van Hengelose scholen die in schoolverbond het bad bezoeken betalen per gereserveerd bad minimaal € 55,00

X Gebruik vergaderruimtes

Prijs op aanvraag

XI Bijzondere gebruiksvoorwaarden en huisregels Twentebad

Alle gebruik door middel van verhuur, abonnementen, zwemles, activiteiten recreatie enz. kan slechts indien akkoord wordt gegaan met de actuele gebruiksvoorwaarden en huisregels zoals die vermeld staan op www.twentebad.nl. Het Protocol Vrolijk&Veilig is tevens van toepassing.

XII Basisaanbod sport Hengelo Sport

Deelnemende basisscholen in Hengelo betalen per kind in de groepen 3-8 voor schooljaar 2015-2016 € 4,50

Activiteitenbegeleiding Hengelo Sport Op aanvraag

Artikel 2.

Het ingebruikgegevene mag zonder schriftelijke toestemming van de ingebruikgever noch geheel noch gedeeltelijk onderverhuurd worden aan derden.

Artikel 3.

Aan het ingebruikgegevene mag geen reclame worden aangebracht dan met schriftelijke toestemming van de ingebruikgever.

Artikel 4.

De gebruiker zal geen recht op schadevergoeding of schadeloosstelling van welke aard dan ook kunnen doen gelden; hij is tevens aansprakelijk voor alle schade aan het ingebruikgegevene toegebracht en vrijwaart de gemeente Hengelo voor alle vorderingen, welke derden eventueel mochten doen gelden tot vergoeding van schade, welke mocht ontstaan als gevolg van of in verband met het gebruik van de accommodatie door gebruiker.

Artikel 5.

De ingebruikgever is te allen tijde bevoegd indien naar zijn oordeel ten gevolge van weersomstandigheden of anderszins door het gebruik schade aan de accommodatie kan ontstaan, de gebruiker het gebruik te ontzeggen. Bij ingebruikgeving per seizoen hebben de gebruikers in de gevallen als bedoeld in de vorige volzin geen recht op vermindering van de uit hoofde van deze verordening verschuldigde vergoeding.

Artikel 6.

Op erkende feestdagen kan de gebruiker het gebruik van sportaccommodaties geheel of gedeeltelijk worden ontzegd, mits de gebruiker hiervan tenminste drie weken van tevoren in kennis is gesteld.

Artikel 7.

De ingebruikgever heeft het recht de ingebruikgeving onmiddellijk te doen eindigen indien de voorwaarden van deze verordening of de door de ingebruikgever te geven aanwijzingen niet mochten worden nagekomen of opgevolgd.

Artikel 8.

Voor het gebruik van de sportaccommodaties bij evenementen en voor commerciële en/of bedrijfsmatige activiteiten dan wel bij een meer dan gebruikelijke dienstverlening van gemeentewege kunnen afzonderlijke vergoedingen worden vastgesteld.

Artikel 9.

Bij annulering van gereserveerd en tevens door de sectormanager Stedelijk Beheer bevestigd gebruik zal op basis van een kosten-batenanalyse een annuleringsvergoeding in rekening worden gebracht.

Artikel 10.

In alle gevallen waarin deze verordening niet of niet geheel voorziet beslist het college van B en W.

Artikel 11.

Tegen de in het voorgaand artikel bedoelde beslissing kan binnen een termijn van 1 maand bij burgemeester en wethouders beroep worden aangetekend.

Artikel 12.

De gebruiksvergoedingen dienen binnen één maand na factuurdatum te worden voldaan. Bij niet-tijdige betaling kan de wettelijke rente worden doorberekend.

Artikel 13.

- Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening Vergoedingen gebruik gemeentelijke sportaccommodaties".
- Zij treedt in werking op 1 januari 2016, welke datum tevens de datum van ingang van de heffing is.

Aldus vastgesteld door de raad der gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van 19 oktober 1993

Laatst gewijzigd bij raadsbesluit van:

----- 2015 (25e wijziging)

Behandelvoorstel

Onderwerp	Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking		
Zaaknummer	1097546	Portefeuillehouder	Sander Schelberg
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	Wijziging regeling Regio Twente: 1. De Regeling Regio Twente in zijn geheel te wijzigen, zoals bijgevoegd bij dit besluit. 2. Met de andere Twentse raden een Twenteraad te vormen om het gesprek te voeren over regionale samenwerking en de betrokkenheid van raden bij deze regionale samenwerking. 3. Samen met de andere Twentse raden voor de Twenteraad een presidium in te stellen, dat tot taak krijgt de bijeenkomsten van de Twenteraad voor te bereiden; 4. Het volgende lid af te vaardigen naar het presidium van de Twenteraad: <i>Over de aangemelde kandidaat/ kandidaten zal worden gestemd, waarbij ook een plv. lid kan worden benoemd.</i> 5. De Regeling Regio Twente aan het einde van elke zittingsperiode van de raad te evalueren en hierbij de eventuele overdracht van raadsbevoegdheden te betrekken. Twentebedrijf: 6. Het college van b en w toestemming te verlenen om de Regeling Twentebedrijf te treffen, zoals bijgevoegd bij dit besluit.		
Historie	De afgelopen twee jaar hebben de Twentse gemeenten zich gebogen over de wijze waarop ze in de toekomst willen blijven samenwerken, met als aanleiding onder meer de afschaffing van de "plus" in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr). Dit heeft geleid tot het rapport 'Samenwerken doen we zelf' (commissie Robben), dat in april van dit jaar aan alle gemeenten is aangeboden. In dit rapport is de samenwerking uitgewerkt op drie niveaus: ☐ Samenwerkende raden; ☐ Samenwerkende portefeuillehouders; ☐ Samenwerkende ambtelijke organisaties. Er is afgesproken dat alle gemeenten voor 1 juli 2015 een standpunt over het rapport zouden innemen en vervolgens voor medio november 2015 een besluit zouden nemen over de nieuwe vorm van samenwerking. Op verzoek van de gemeenten heeft de voorzitter van Regio Twente de rol van procesverantwoordelijke op zich genomen. In de zomerperiode heeft hij op basis van elf beschikbare gemeentelijke standpunten een voorstel gemaakt, waarover de veertien gemeenten kunnen besluiten. Op deze manier kan de vernieuwde samenwerking op 1 januari 2016 starten, het moment waarop het overgangsjaar van afschaffing van de plus in de Wgr-plus afloopt en waarop de huidige regeling Regio Twente is gebaseerd. Ook de gemeente Hengelo heeft rond 1 juli jl. een standpunt ingenomen over het rapport "Samenwerken doen we zelf" en dat in een gezamenlijke brief van gemeenteraad en college aan de voorzitter van Regio Twente vervat.		

Politieke Markt	13 oktober 2015			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Bas van Wakeren	Gerrit-Jan Eeftink	S210	bestuur	45 min.
Doel van de sessie	Oordeelvormend			
Behandeladvies	De fracties worden gevraagd een mening te geven over dit voorstel. N.B.: de recent (op 3 oktober eind van de dag) ontvangen brief , het zgn. <u>Herfstakkoord</u> van/namens zes colleges van B&W met drie suggesties tot aanvullende wijziging van de eerder toegezonden conceptregelingen zijn (nog) niet verwerkt in het raadsadvies. De vraag is ook aan de sessiedeelnemers van de politieke markt, welk standpunt zij het regioraadslid wensen mee te geven rond de 3 punten uit het Herfstakkoord; er is een extra regioraadsvergadering gepland op woensdag 14 oktober. Mede op basis van de uitkomst van deze politieke markt wordt gezien of er aanleiding is voor een aanpassing van het raadsadvies.			
Spreekrecht publiek	ja ☐		duur: Max. 5 minuten	

Raad	4 november 2015	
Doel van de sessie	Besluitvormend	
Behandeladvies	De raad wordt gevraagd te besluiten over de nu voorliggende Regeling regio Twente. Toets aan onze brief van 1 juli geeft aan dat de nu voorliggende Regeling aansluit bij onze opvattingen. Naast deze Regeling wordt van de raad een mening gevraagd over de 3 punten uit het herfstakkoord, <u>die zijn verwoord in de brief van de Voorzitter van de regio Twente van 19 oktober 2015.</u> Om de bespreking van deze 3 punten te faciliteren heeft de voorzitter van de raad een begeleidende brief toegestuurd.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1097546	Boerrigter, Henri	SO	Sander Schelberg
ONDERWERP			
Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

Wijziging regeling Regio Twente:

1. De Regeling Regio Twente in zijn geheel te wijzigen, zoals bijgevoegd bij dit besluit.
2. Met de andere Twentse raden een Twenteraad te vormen om het gesprek te voeren over regionale samenwerking en de betrokkenheid van raden bij deze regionale samenwerking.
3. Samen met de andere Twentse raden voor de Twenteraad een presidium in te stellen, dat tot taak krijgt de bijeenkomsten van de Twenteraad voor te bereiden;
4. Het volgende lid af te vaardigen naar het presidium van de Twenteraad: [naam raadslid: ACTIE GRIFFIE]
5. De Regeling Regio Twente aan het einde van elke zittingsperiode van de raad te evalueren en hierbij de eventuele overdracht van raadsbevoegdheden te betrekken.

Twentebedrijf:

6. Het college van B en W toestemming te verlenen om de Regeling Twentebedrijf te treffen, zoals bijgevoegd bij dit besluit.

Gelezen het aanvullend voorstel van de voorzitter van de gemeenteraad van 29 oktober 2015,

7. In lijn met het rapport van de commissie Robben als raden met elkaar de dialoog aan te gaan over de meest passende wijze om de rol van de gemeenteraden te versterken en aan het o.b.v. beslispunt 3 in te stellen presidium te vragen het initiatief daartoe te nemen.

8. In te stemmen met het voorstel tot het opheffen van de limiet op het aantal commissies/portefeuilleberaden.

9. De bij punt 6 bedoelde toestemming ook te doen gelden voor wijziging van artikel 8 van de Regeling Twentebedrijf in die zin, dat in het bestuur van het Twentebedrijf een lid van elk college kan worden aangewezen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De afgelopen twee jaar hebben de Twentse gemeenten zich gebogen over de wijze waarop ze in de toekomst willen blijven samenwerken, met als aanleiding onder meer de afschaffing van de "plus" in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr). Dit heeft geleid tot het rapport 'Samenwerken doen we zelf' (commissie Robben).

De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van Hengelo hebben op 1 juli jl. een voorlopig standpunt ingenomen over het rapport "Samenwerken doen we zelf".

De nu gewijzigde regeling Regio Twente sluit aan bij dat voorlopige standpunt en zorgt ervoor dat per 1 januari 2016 met de vernieuwde samenwerking in Twente kan worden gestart.

N.b.: Naast deze Regeling wordt van de raad een mening gevraagd over de 3 punten uit het herfstakkoord, die zijn verwoord in de brief van de voorzitter van de regio Twente van 19 oktober 2015. Om de bespreking van deze 3 punten te faciliteren heeft de voorzitter van de raad een begeleidende brief toegestuurd (29 oktober 2015)

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1097546	Boerrigter, Henri	SO	Schelberg
ONDERWERP			
Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking Twente			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

Niet van toepassing

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Proces tot nu toe

De afgelopen twee jaar hebben de Twentse gemeenten zich gebogen over de wijze waarop ze in de toekomst willen blijven samenwerken, met als aanleiding onder meer de afschaffing van de “plus” in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr). Dit heeft geleid tot het rapport ‘Samenwerken doen we zelf’ (commissie Robben), dat in april van dit jaar aan alle gemeenten is aangeboden. In dit rapport is de samenwerking uitgewerkt op drie niveaus:

- Samenwerkende raden;
- Samenwerkende portefeuillehouders;
- Samenwerkende ambtelijke organisaties.

Er is afgesproken dat alle gemeenten voor 1 juli 2015 een standpunt over het rapport zouden innemen en vervolgens voor medio november 2015 een besluit zouden nemen over de nieuwe vorm van samenwerking. Op verzoek van de gemeenten heeft de voorzitter van Regio Twente de rol van procesverantwoordelijke op zich genomen. In de zomerperiode heeft hij op basis van elf beschikbare gemeentelijke standpunten een voorstel gemaakt, waarover de veertien gemeenten kunnen besluiten. Op deze manier kan de vernieuwde samenwerking op 1 januari 2016 starten, het moment waarop het overgangsjaar van afschaffing van de plus in de Wgr-plus afloopt en waarop de huidige regeling Regio Twente is gebaseerd.

Ook de gemeente Hengelo heeft rond 1 juli jl. een standpunt ingenomen over het rapport “Samenwerken doen we zelf” en dat in een gezamenlijke brief van gemeenteraad en college aan de voorzitter van Regio Twente vervat. Deze brief, die als bijlage bij dit raadsadvies is gevoegd, gebruiken wij als referentiepunt bij de beoordeling van wat nu voorligt.

Verdere procedure

Op grond van het overgangsrecht in het kader van de afschaffing van de Wgr-plus moet de regeling Regio Twente per 1 januari 2016 zijn aangepast. Vanwege de samenhang tussen Regio Twente en het Twentebedrijf, is het voorstel om nu ook een besluit te nemen over de oprichting van het Twentebedrijf. Omdat de regeling Regio Twente is getroffen door de raden, colleges van b&w en de burgemeesters is voor een wijziging daarvan een besluit nodig van deze drie bestuursorganen. Er is dus een besluit van uw raad nodig voor de wijziging van de regeling Regio Twente, hoewel de vernieuwde regeling alleen collegebevoegdheden omvat. Voor het Twentebedrijf geldt dat de colleges van b&w alleen kunnen besluiten tot het treffen van een regeling (Twentebedrijf), wanneer zij daarvoor toestemming hebben gekregen van de raad. U ziet het onderscheid tussen de twee regelingen in het dictum van uw besluit terug. De beslispunten 1 t/m 5 gaan specifiek over de wijziging van de regeling Regio Twente, beslispunt 6 gaat over Twentebedrijf.

Het is voor de voortgang en de startdatum van 1 januari 2016 belangrijk dat in alle deelnemende gemeenten dezelfde tekst van de gemeenschappelijke regeling wordt vastgesteld. Als uw raad, of een andere gemeente(raad), een wijziging nodig vindt, dan verzoekt de voorzitter van Regio Twente de tekst toch ongewijzigd vast te stellen en de gewenste wijziging(en) separaat mee te delen. Deze wijzigingen worden vervolgens verzameld en in een overzicht geplaatst. Over deze wijzigingen kunnen gemeenten vervolgens, in tweede aanleg, een besluit nemen.

Deze uitwijkmogelijkheid is wellicht nodig, omdat de standpunten van de diverse gemeenten over het rapport Robben op diverse punten uit elkaar open en het voorliggende stuk van de voorzitter van Regio Twente uiteraard een compromisvoorstel is. Het is ook zeker denkbaar dat, voorafgaand aan de komende besluitvorming, suggesties tot wijziging van de regeling komen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Inleiding

Op basis van de standpunten van de diverse gemeenten is door de voorzitter van Regio Twente een definitief voorstel gemaakt voor een gewijzigde Regeling Regio Twente en een nieuwe zogenaamde bedrijfsvoeringregeling voor het Twentebedrijf. Het voorstel lichten wij hieronder toe. Vervolgens toetsen wij dit compromisvoorstel aan de gezamenlijke brief van uw gemeenteraad en ons college van 1 juli jl. Daarin heeft de gemeente Hengelo het voorlopig standpunt over het rapport "samenwerken doen we zelf" verwoord.

Voorstel algemeen

Beide regelingen in het voorstel, een gewijzigde Regio Twente en een nieuw Twentebedrijf, vormen conform het rapport 'Samenwerken doen we zelf' gezamenlijk de landingsplaats voor diverse vormen van (vrijwillige) samenwerking. De twee regelingen bestaan naast elkaar. De Twentse Kring Gemeentesecretarissen is momenteel druk doende met de verdere uitwerking van het onderdeel 'samenwerkende ambtelijke organisaties' in bedrijfsplannen voor beide organisaties.

Toets aan ons voorlopig standpunt:

In onze gezamenlijke brief gaven wij aan dat wij twijfels hadden over de inrichting en ophanging zoals die naar voren leek te komen in het definitieve rapport en de eerste concept-regeling. Daarin werd het Twentebedrijf beschreven als de nieuwe organisatie van de nieuwe Regio Twente, met bijbehorende governance. Wij gaven toen aan van mening te zijn dat het Twentebedrijf als werkelijk neutrale landingsplaats voor ambtelijke samenwerking het best buiten de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Regio Twente kan worden gehouden. In het nu voorliggende voorstel is tegemoet gekomen aan onze wens. Er is sprake van twee gescheiden regelingen waardoor voor het Twentebedrijf een afzonderlijke, neutrale landingsplaats voor bedrijfsvoeringsamenwerking ontstaat.

Voorstel voor gewijzigde regeling Regio Twente

De gewijzigde regeling Regio Twente wordt een zogenaamde collegeregeling met een algemeen bestuur dat is samengesteld uit veertien collegeleden (uit iedere deelnemende gemeente één) plus de burgemeester van de grootste gemeente als voorzitter. Aan Regio Twente worden alleen collegebevoegdheden overgedragen. Het is niet mogelijk om raadsleden op te nemen in het algemeen bestuur, zolang er geen raadsbevoegdheden worden overgedragen. Onder het kopje 'Governance' wordt nader ingegaan op de positie van de gemeenteraden.

Het algemeen bestuur wordt ondersteund door een klein dagelijks bestuur, dat de praktische coördinatie op dagelijks niveau regelt, plus een aantal formeel wettelijke taken zoals beslissingen over personeel, contracten en bezwaarschriften.

De inhoudelijke voorbereiding van de regionale samenwerking ligt bij de overleggen van portefeuillehouders (portefeuilleberaden, bestuurscommissies en bestuurlijke overleggen). Hierbij wordt de lijn gevolgd die is beschreven in het rapport 'Samenwerken doen we zelf'.

Taken

Regio Twente voert op dit moment een aantal taken uit voor de veertien Twentse gemeenten. Op basis van het voorliggende besluit over de aangepaste regeling wijzigen die taken niet (met uitzondering van bedrijfsvoeringstaken die richting Twentebedrijf gaan).

Het gaat om voorbereiding en uitvoering van beleid van publieke gezondheid (GGD), de organisatie voor zorg en jeugdhulp Twente (OZJT), recreatieve voorzieningen, economie, belangenbehartiging en de 'coalitions of the willing', zoals Kennispunt Twente en Netwerkstad. De bedrijfsvoeringstaak salarisadministratie en de bedrijfsvoeringstaken voor de VRT worden na 1 januari 2016 nog tijdelijk uitgevoerd door Regio Twente tot het moment dat het Twentebedrijf een casco heeft en gevuld wordt. Dan worden deze taken en verdere bedrijfsvoeringonderdelen ingeplugd in het Twentebedrijf.

Toets aan ons voorlopig standpunt:

Wij hebben in de gezamenlijke brief van raad en college aangegeven mét de commissie Robben van mening te zijn dat het bij de huidige samenwerkingsdossiers door de oogharen heen beschouwd vooral gaat over uitvoeringskwesties en dus over collegebevoegdheden. Daaruit, en uit de notie dat de samenwerking weer echt ván de gemeenten moet worden, vloeit voort dat het verband van samenwerkende vakinhoudelijke portefeuillehouders meer aan de bal komt bij de samenwerking in Twente. De voorliggende regeling komt tegemoet aan dit standpunt.

Voorstel voor een aparte regeling voor bedrijfsvoering, het Twentebedrijf

Er wordt voorgesteld de uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken in een nieuwe gemeenschappelijke regeling te plaatsen; het Twentebedrijf. De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt sinds 1 januari 2015 de mogelijkheid om voor de uitvoering van werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering een lichte vorm van gemeenschappelijke regeling aan te gaan. Het betreft de zogenaamde bedrijfsvoeringorganisatie,

die geen geleed bestuur kent met een algemeen en dagelijks bestuur, maar een ongeleed bestuur met alleen een bestuur. In de tot nu toe van elf gemeenten ontvangen reacties hebben zeven gemeenten de suggestie gedaan om voor de bedrijfsvoering deze regeling te treffen. De uitvoering van bedrijfsvoeringstaken is op deze manier duidelijk gescheiden van de beleidsuitvoeringstaken van de Regio Twente. Op die manier ontstaat een neutrale landingsplaats, feitelijk aangestuurd door een netwerkdirectie van gemeentesecretarissen. De bedrijfsvoeringstaken die Regio Twente nu nog uitvoert, worden in de toekomst ondergebracht bij het Twentebedrijf. In het Twentebedrijf komen ook de bedrijfsvoeringstaken terecht, die gemeenten (in de toekomst) op basis van vrijwillige samenwerking gezamenlijk willen uitvoeren of waarvoor de samenwerking gebaseerd is op een wettelijke verplichting (bijvoorbeeld VRT). Er is gekozen voor een zo licht mogelijke gemeenschappelijke regeling, de bedrijfsvoeringorganisatie, met een belangrijke rol voor de secretarissen van de deelnemende organisaties. Samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering is hierdoor feitelijk een verlengstuk van de eigen bedrijfsvoering. Het Twentebedrijf stelt zelf geen beleidsmatige kaders op.

Toets aan ons voorlopig standpunt:

Zoals hierboven al gemeld zijn wij voorstander van het scheiden van de bedrijfsvoeringsamenwerking (en wat ons betreft in de toekomst ook uitvoering) in het Twentebedrijf en de beleidsmatige samenwerking in Regio Twente. Op die manier wordt meer balans gebracht in de focus van politiek en bestuur op de beleidsdossiers en van gemeentesecretarissen op de bedrijfsvoering. Aangezien voor de governance van het Twentebedrijf is gekozen is voor een bedrijfsvoeringorganisatie op grond van de Wgr, is een bestuur met collegeleden nog wel steeds (verplicht) aan de orde. In onze gezamenlijke reactie van 1 juli jl. hebben wij gepleit voor 'een écht neutrale landingsplaats, onder directe aansturing van de gemeentesecretarissen, zodat de klassieke kaderstelling- en verantwoordingslijn naar de lokale colleges en raden in stand blijft'. Hoewel een regionaal bestuur van collegeleden een lichte spanning oplevert met dat uitgangspunt, lijkt het voorliggende voorstel ons een werkbaar compromis.

Governance

Zowel Regio Twente (openbaar lichaam) als Twentebedrijf (bedrijfsvoeringorganisatie) wordt bestuurd door collegeleden van de deelnemende gemeenten. In het rapport 'Samenwerken doen we zelf' staan de rol en positie van de colleges van b&w in de gewijzigde Regeling Regio Twente uitgebreid beschreven. Hieraan is in dit voorstel niets veranderd. In het Twentebedrijf ligt de bestuurlijke verantwoordelijkheid bij de colleges van b&w, maar zorgen de secretarissen feitelijk voor de aansturing.

Nieuw in de regeling Regio Twente is de rol van de secretarissen. Binnen hun gemeente zijn zij ambtelijk verantwoordelijk voor de organisatie en de bedrijfsvoering. Daarom is het logisch dat zij, wanneer het gaat om gezamenlijke taakuitoefening, ook een belangrijke rol spelen via de kring van secretarissen. Zij zien toe op het goed en efficiënt functioneren van het ambtelijk apparaat. Daarmee wordt een verbinding gelegd tussen het ambtelijk apparaat van Regio Twente en dat van de deelnemende gemeenten.

In het Twentebedrijf vormen de secretarissen een netwerkdirectie. Deze netwerkdirectie is, onder verantwoordelijkheid van het bestuur, verantwoordelijk voor de aansturing van de directeur en draagt zorg voor de verbinding tussen het Twentebedrijf en de deelnemers.

Toets aan ons voorlopig standpunt:

De besturing van de nieuwe regeling Regio Twente door 14 collegeleden uit de deelnemende gemeenten is in lijn met ons voorlopig standpunt, aangezien het gaat om collegebevoegdheden/taken die worden uitgevoerd.

De grotere rol van de gemeentesecretarissen bij de bedrijfsvoeringdimensie van samenwerking is eveneens in overeenstemming met onze gezamenlijke reactie, met inachtneming van de kanttekening die bij het vorige punt is gemaakt.

Twenteraad

Over de positie van de raden, de juridische verankering daarvan in de regeling Regio Twente en over de voorgestelde werkwijze van de Twenteraad bestaan nog verschillen van opvatting tussen de gemeenten.

De voorstellen uit 'Samenwerken doen we zelf' om te komen tot een Twenteraad met een bijbehorend presidium worden geoperationaliseerd. Zo ontstaat experimenteerruimte voor de Twentse raadsleden om bijeen te komen om richtinggevende uitspraken te doen over werkprogramma en bestuursopdrachten. Via het presidium, dat bestaat uit een vertegenwoordiger van elke gemeenteraad, worden de bijeenkomsten van de Twenteraad voorbereid met ondersteuning van de griffiers.

Het is vanzelfsprekend en van belang dat de raden een goede positie hebben in de Twentse samenwerking. Daarom wordt voorgesteld dat zij de komende tijd met elkaar in gesprek gaan over de wijze waarop dit vorm te geven. Dit kan leiden tot het overdragen van één of meer raadsbevoegdheden, maar ook tot het instellen van een commissie van advies en/of tot de opiniërende bijeenkomsten via de Twenteraad conform het advies 'Samenwerken doen we zelf'.

Wanneer de 14 Twentse raden raadsbevoegdheden op een bepaald terrein willen overdragen dan wordt de collegeregeling Regio Twente aangepast in een gemengde college/raadsregeling Regio Twente met ook raadsleden in het algemeen bestuur.

Het spreekt voor zich, en is in lijn met het principe van verlengd lokaal bestuur, dat uw raad ons college kan aanspreken op de regionale samenwerking. Verder houdt uw raad invloed, omdat u de gemeentelijke begroting en daarmee de bijdrage aan de begroting van de gemeenschappelijke regelingen vaststelt.

Toets aan ons voorlopig standpunt:

In onze gezamenlijke brief hebben wij aangegeven voorstander te zijn van een (continue) verkenning naar de regionale (bovenlokale) problematiek, ambities en kansen, de bijpassende bovenlokale oplossingen en eventueel daarvoor noodzakelijke bovenlokale doorzettingskracht en bijpassende governance. Uw raad en ons college gaven aan dat, nu het (nog) gaat om collegebevoegdheden, het verstandig is volgens een groeimodel te beginnen. De te voeren dialoog kan mogelijk resulteren in consensus over het inbrengen van raadsbevoegdheden; op dat moment past een zwaardere rol van de raden die ook in juridische zin in de regeling wordt vastgelegd. Het nu voorliggende voorstel is in lijn met dit voorlopige standpunt. Of het voorgestelde construct met een Twenteraad effectief kan gaan werken zal de praktijk moeten leren. Wij gaan er van uit dat ook uw raad erop zal toezien dat de benodigde inzet die daarvoor gepleegd moet gaan worden blijft passen binnen de huidige budgetten voor regionale samenwerking.

Evaluatie

In de in juni 2015 verschenen handreiking Grip op regionale samenwerking; handreiking voor gemeenteraadsleden en griffiers (een initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Griffiers) staan acht gouden lessen om met bestuurlijke samenwerking om te gaan. Eén daarvan is om de samenwerkingsverbanden regelmatig te evalueren. Mede naar aanleiding van de consultatie van de gemeenteraden is daarom in beide regelingen opgenomen dat er aan het eind van elke zittingsperiode van de gemeenteraad een evaluatie wordt gehouden waarbij de raden worden betrokken. De eventuele overdracht van raadsbevoegdheden kan onderdeel zijn van deze evaluatie.

Toets aan ons voorlopig standpunt:

In ons voorlopig standpunt van 1 juli jl. hebben wij het volgende opgetekend over de noodzaak/wenselijkheid van een groeimodel met evaluatie: "Wij zien daarom een groeipad zoals hiervoor genoemd als de meest kansrijke weg. Niet alleen op weg naar consensus tussen de veertien Twentse gemeenten, maar ook naar de samenwerkingsvorm die uiteindelijk de meeste toegevoegde waarde voor Twente als geheel oplevert. Na een jaar (of een ander evaluatietijdpad) kunnen we dan kijken wat we aanvullend of anders in juridische zin willen verankeren."

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Wijziging regeling Regio Twente:

1. De Regeling Regio Twente in zijn geheel te wijzigen, zoals bijgevoegd bij dit besluit.
2. Met de andere Twentse raden een Twenteraad te vormen om het gesprek te voeren over regionale samenwerking en de betrokkenheid van raden bij deze regionale samenwerking.
3. Samen met de andere Twentse raden voor de Twenteraad een presidium in te stellen, dat tot taak krijgt de bijeenkomsten van de Twenteraad voor te bereiden;
4. Het volgende lid af te vaardigen naar het presidium van de Twenteraad: **[uitwerking door de griffie]**
5. De Regeling Regio Twente aan het einde van elke zittingsperiode van de raad te evalueren en hierbij de eventuele overdracht van raadsbevoegdheden te betrekken.

Twentebedrijf:

6. Het college van b en w toestemming te verlenen om de Regeling Twentebedrijf te treffen, zoals bijgevoegd bij dit besluit.

FINANCIËLE ASPECTEN

De financiering van Regio Twente en de gemeentelijke bijdrage van Hengelo daarin, zal puur als gevolg van de wijziging van de regeling niet wezenlijk veranderen. De basisfinanciering voor de verplichte samenwerkingen of de in het verleden afgesproken samenwerking, zoals de GGD (verplicht) of recreatieve voorzieningen (vrijwillig), verandert niet als gevolg van dit voorstel. De kosten van deze samenwerking worden met de deelnemers verrekend op basis van inwonertal, met uitzondering van de bijdrage voor jeugdgezondheidszorg, die is gebaseerd op het aantal kinderen in de leeftijd 0-18 jaar. Voor de samenwerkingen op het gebied van 'coalitions of the willing' wordt gebruikgemaakt van een kostprijsmodel. Dat wil zeggen dat de kosten die gemaakt worden voor de diensten die worden afgenomen verrekend worden met de betreffende deelnemers.

De financiering van het Twentebedrijf gaat uit van een groeimodel. Het concept van 'coalition of the willing' betekent namelijk dat nog niet vaststaat welke taken het Twentebedrijf straks voor welke gemeente of samenwerkingsverband gaat uitvoeren en dat het een dynamisch geheel blijft zodra het Twentebedrijf functioneert. Dat maakt het niet mogelijk nu al een integrale begroting voor het Twentebedrijf neer te leggen. In het groeimodel wordt in elk geval voor de eerste drie jaren (2016-2018) een onderscheid gemaakt tussen de kosten en financiering van instandhouding van de casco-organisatie en de kosten en financiering van de dienstverlening. De kosten van de casco-organisatie worden door de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden gedragen vanuit het solidariteitsbeginsel: zonder casco kan er immers geen dienstverlening plaatsvinden. De kosten voor de casco-organisatie worden geraamd op circa € 0,8 - € 0,9 miljoen per jaar (voornamelijk personeelskosten en ICT).

Wij zijn van mening dat de wijzigingen in de governance van de regionale samenwerking als gevolg van dit voorstel niet mogen leiden tot een verhoging van de kosten van de regionale samenwerking in totaliteit. Dat betekent dat wij van mening zijn dat de Hengelose bijdrage aan het (casco van het) Twentebedrijf budgettair neutraal dient te verlopen. Met andere woorden: Het aandeel dat Hengelo bijdraagt aan het Twentebedrijf, dient vergezeld te gaan van een even grote verlaging van de gemeentelijke bijdrage van Hengelo aan Regio Twente, dan wel een verlaging van de bedrijfsvoeringskosten in onze eigen gemeentelijke begroting.

Eenzelfde randvoorwaarde geldt wat ons betreft voor het functioneren van een Twenteraad. De benodigde inzet daarvoor moet worden opgevangen binnen de huidige budgetten voor regionale samenwerking.

BIJLAGE(N)

1. Aanpassing Regeling Regio Twente
2. Twentebedrijf Bedrijfsvoering GR
3. Bestuurlijke oplegger
4. Model formulering besluit
5. Voorstel n.a.v. standpunten gemeenten
6. Overzicht reacties gemeenten op rapport
7. Voorlopige analyse standpunten raden inzake rapport
8. Regio Twente in transformatie bedrijfsplan
9. Twentebedrijf bedrijfsplan
10. Brief colleges
11. Brief raad
12. Rapport commissie Robben: "Samenwerken doen we zelf"
13. Gezamenlijke brief raad en college met voorlopig standpunt d.d. 1 juli jl.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

REGELING REGIO TWENTE

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:
 - a. regeling: de gemeenschappelijke regeling Regio Twente;
 - b. Regio Twente: het rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam, bedoeld in artikel 2 van de regeling;
 - c. deelnemer: een aan deze regeling deelnemend college;
 - d. college: college van burgemeester en wethouders van een deelnemende gemeente;
 - e. portefeuillehouder: lid van het college aan wie een bepaald beleidsterrein als aandachtgebied is toegewezen;
 - f. raad: gemeenteraad van een deelnemende gemeente;
 - g. deelnemende gemeente: de gemeente van de deelnemer;
 - h. wet: Wet gemeenschappelijke regelingen.
2. Waar in deze regeling artikelen van de Gemeentewet of van enig andere wet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, treden in die artikelen in plaats van de gemeente, de raad, burgemeester en wethouders, de wethouder en de burgemeester, onderscheidenlijk Regio Twente, het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, lid van het dagelijks bestuur en de voorzitter.

HOOFDSTUK 2 RECHTSPERSOONLIJKHEID BEZITTEND OPENBAAR LICHAAM

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, lid 1 van de wet, dat is genaamd Regio Twente.
2. Regio Twente is gevestigd te Enschede.
3. Het rechtsgebied van Regio Twente omvat het grondgebied van de deelnemende gemeenten.

Artikel 3 Deelnemers

De deelnemers aan deze regeling zijn de colleges van Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo (O), Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden.

HOOFDSTUK 3 DOEL, TE BEHARTIGEN BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 Doel en te behartigen belangen

1. Regio Twente heeft tot doel, met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, die belangen te behartigen, welke verband houden met een evenwichtige en harmonische ontwikkeling van zijn rechtsgebied.
2. Ter verwezenlijking van het in het eerste lid genoemde doel behartigt Regio Twente de (Twentse) belangen op de volgende terreinen:
 - basispakket
 - a. Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente;
 - b. Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning;
 - c. Sociaaleconomische structuurversterking;
 - d. Recreatieve voorzieningen;
 - e. Bovengemeentelijke belangenbehartiging;
 - vrijwillige samenwerking
 - f. Faciliteren, coördineren en afstemmen gemeentelijke aangelegenheden;
 - g. bedrijfsvoering.

Artikel 5 Bevoegdheden inzake basispakket

Met betrekking tot de behartiging van de in artikel 4, lid 2, sub a t/m e genoemde belangen heeft Regio Twente de volgende bevoegdheden:

1. Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente:

- a. de instelling en instandhouding van een gezondheidsdienst als bedoeld artikel 14, lid 1 van de Wet publieke gezondheid ter uitvoering van de in deze wet in de artikelen 2, 5, 5a, 6, 15 en 15a aan het college opgedragen taken;
 - b. de in de Wet publieke gezondheid in de artikelen 16, 18, 27, 28 en 29 aan de gemeentelijke gezondheidsdienst toegekende taken en bevoegdheden;
 - c. de benoeming van gemeentelijke lijkschouwers als bedoeld in artikel 4 van de Wet op de lijkbezorging;
 - d. op verzoek van één of meer deelnemers de uitvoering van specifieke werkzaamheden.
2. Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning:
- a. uitvoeren en/of uitbesteden van taken waarvan de Jeugdwet beoogt dat deze regionaal worden uitgevoerd:
 - 1. advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling;
 - 2. jeugdbescherming en jeugdreclassering;
 - 3. jeugdzorgplus;
 - 4. residentiële/specialistische jeugdzorg;
 - 5. crisisdienst.
 - b. overige vrijwillig overeengekomen taken:
 - 1. uitvoeren en/of uitbesteden van werving, matchen en uitvoeren pleegzorg;
 - 2. inrichten en inhoudelijk faciliteren van een regionaal reflectiepunt;
 - 3. inrichten van een advies- en consultatiefunctie;
 - 4. inrichten van een backoffice voor taken die regionaal worden uitgevoerd of ingekocht en uitvoeren van ondersteunende werkzaamheden daarin.
3. Sociaaleconomische structuurversterking:
- a. beheren regionale investerings- en stimuleringsfondsen;
 - b. opzetten en uitvoeren projecten;
 - c. aanvragen van subsidies voor projecten.
 - d. initiëren van, participeren in en faciliteren van samenwerking met maatschappelijke partners;
4. Recreatieve voorzieningen:
- a. bevordering van totstandkoming en instandhouding van publieke recreatieve/toeristische infrastructuur in Twente;
 - b. aanleg, onderhoud en beheer van publieke recreatieve/toeristische voorzieningen die hetzij op zichzelf, hetzij in routeverband, hetzij door opname in arrangementen, een bovenlokaal karakter hebben.
5. Bovengemeentelijke belangenbehartiging:
- a. bevorderen van gemeenschappelijke standpuntbepaling van de deelnemers;
 - b. bepleiten van de gezamenlijke belangen van alle of enkele deelnemende gemeenten bij andere overheden en maatschappelijke organisaties;
6. Overig:
- a. het oprichten van onderscheidenlijk deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, voor zover dit betreft de taken en bevoegdheden als bedoeld in dit artikel onder 1 tot en met 5;
 - b. het treffen en wijzigen van een gemeenschappelijke regeling tussen Regio Twente en andere openbare lichamen alsmede het toetreden tot en het uittreden uit een dergelijke gemeenschappelijke regeling, voor zover dit betreft de uitvoering van werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering ten behoeve van Regio Twente en indien het algemeen bestuur daarmee unaniem instemt.

Artikel 6 Taken inzake faciliteren, coördineren en afstemmen

Met betrekking tot de behartiging van het in artikel 4, lid 2, sub f, genoemde belang heeft Regio Twente de volgende taken:

- a. bevordering van overleg met en tussen de deelnemers over gemeenschappelijke aangelegenheden;
- b. op verzoek van twee of meer deelnemers faciliteren, coördineren en afstemmen van gemeentelijke beleidsvoornemens, beleidsmaatregelen en werkzaamheden, behoudens het in artikel 7 bepaalde, niet zijnde op het gebied van bedrijfsvoering;
- c. het bieden van werkgeverschap en/of andere organisatorische voorzieningen ten behoeve van ambtelijke capaciteit die door twee of meer deelnemers om doelmatigheidsredenen centraal wordt gebundeld.

Artikel 7 Taken inzake bedrijfsvoering

Met betrekking tot de behartiging van het in artikel 4, lid 2, sub g, genoemde belang heeft Regio Twente als taak de uitvoering van werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering voor derden.

HOOFDSTUK 4 WERKPROGRAMMA

Artikel 8 Werkprogramma

1. Regio Twente heeft een werkprogramma dat wordt vastgelegd in een vierjaarlijks programma met bestuursopdrachten per onderwerp.
2. De bestuursopdrachten omvatten een beschrijving van het onderwerp, het doel van de activiteit, de organisatie, de kostenverdeling over de deelnemers en de besluitvorming tijdens de uitvoering van de activiteit met inachtneming van het in de wet en het in deze regeling bepaalde.
3. Het werkprogramma wordt vastgesteld door het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 5 BESTUUR

Artikel 9 Gremia

1. Het bestuur van Regio Twente bestaat uit:
 - a. algemeen bestuur;
 - b. dagelijks bestuur;
 - c. voorzitter;
2. Het algemeen bestuur is bevoegd commissies als bedoeld in artikel 25 van de wet in te stellen.
3. Het algemeen bestuur stelt, op voordracht van portefeuillehouders, portefeuilleberaden in die kunnen fungeren als commissie van advies aan het algemeen bestuur. De taken, bevoegdheden, samenstelling, werkwijze en verantwoording worden in het instellingsbesluit bepaald.

Paragraaf 1 Algemeen bestuur

Artikel 10 Samenstelling

1. Elke deelnemer heeft in het algemeen bestuur een lid van het college. De burgemeester van de grootste gemeente is toegevoegd aan het algemeen bestuur en behoort voor wat betreft deze gemeente niet tot het hiervoor bedoelde lid.
2. Het in het eerste lid bedoelde lid kan bij afwezigheid worden vervangen door een daartoe door de betreffende deelnemer aangewezen plaatsvervangend lid. Op het plaatsvervangende lid zijn de bepalingen van dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11 Aanwijzing

1. Het college beslist uiterlijk drie maanden na aanvang van elke zittingsperiode van de gemeenteraad over de aanwijzing van het lid en het plaatsvervangende lid. Aftredende (plaatsvervangende) leden kunnen opnieuw als (plaatsvervangend) lid worden aangewezen.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 13 van de wet eindigt het (plaatsvervangend) lidmaatschap van het algemeen bestuur op de dag aangegeven in artikel C4, lid 2 van de Kieswet. Aftredende leden blijven hun functie waarnemen tot dat opnieuw in de benoeming is voorzien, tenzij betrokkene geen zitting meer heeft in de deelnemer.
3. De voorziening in een tussentijdse vacature geschiedt binnen acht weken.
4. Het (plaatsvervangend) lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt eveneens op het moment van uittreding uit deze regeling van een deelnemer die het (plaatsvervangend) lid vertegenwoordigt.

Artikel 12 Stemrecht

1. Een lid van het algemeen bestuur beschikt over één stem. Indien het gaat om de vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening alsmede om besluiten over investeringen op basis van een gemeentelijke bijdrage beschikt een lid van het algemeen bestuur, behoudens de voorzitter, over het aantal stemmen dat wordt bepaald door het aantal inwoners van zijn gemeente bij aanvang van het kalenderjaar waarin de stemming plaatsvindt. De voorzitter beschikt in dat geval over één stem.
2. De stemprocedure wordt bepaald in het reglement van orde.

Paragraaf 2 Dagelijks bestuur

Artikel 13 Samenstelling

Het dagelijks bestuur, inclusief de voorzitter, bestaat uit drie leden.

Artikel 14 Aanwijzing

1. Het algemeen bestuur wijst in de eerste vergadering van elke zittingsperiode de leden van het dagelijks bestuur aan.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 13 van de wet eindigt het (plaatsvervangend) lidmaatschap van het dagelijks bestuur op de dag aangegeven in artikel C4, lid 2 van de Kieswet. Aftredende leden blijven hun functie waarnemen tot dat opnieuw in de benoeming is voorzien, tenzij betrokkene geen zitting meer heeft in de deelnemer.
3. Indien tussentijds een plaats in het dagelijks bestuur beschikbaar komt, kiest het algemeen bestuur een nieuw lid.
Gaaf het openvallen van een plaats in het dagelijks bestuur gepaard met het openvallen van een plaats in het algemeen bestuur, dan zal het algemeen bestuur het kiezen van een nieuw lid van het dagelijks bestuur uitstellen totdat de opengevallen plaats in het algemeen bestuur wederom zal zijn bezet. Dit uitstel zal niet meer dan drie maanden mogen belopen.

Artikel 15 Werkwijze

1. Op de vergaderingen van het dagelijks bestuur is het bepaalde in de artikelen 52 tot en met 60 van de Gemeentewet van toepassing.
2. Elk lid van het dagelijks bestuur heeft in de vergadering een stem.
3. In de eerste vergadering na de aanwijzing als bedoeld in artikel 14, lid 1, regelt het dagelijks bestuur onderling de werkzaamheden.

Artikel 16 Bevoegdheden

Het dagelijks bestuur is belast met de dagelijkse leiding van Regio Twente.

Behoudens het bepaalde in artikel 33b van de wet behoort hiertoe:

- a. het beheer van activa en passiva van Regio Twente;
- b. de zorg, voor zover die niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding;
- c. het houden van een gedurig toezicht op al wat Regio Twente aangaat.
- d. het beheren en onderhouden van de gebouwen, werken en inrichtingen welke Regio Twente bezit of op enigerlei wijze onder zich heeft;
- e. het vaststellen van de plannen en voorwaarden van aanbesteding van werken en leveranties ten behoeve van Regio Twente.

Paragraaf 3 Voorzitter

Artikel 17 Aanwijzing

1. Het algemeen bestuur wijst, in elk geval in de eerste vergadering van elke zittingsperiode, uit zijn midden de burgemeester van de grootste gemeente aan als de voorzitter.
2. Het dagelijks bestuur wijst uit zijn midden een of meer plaatsvervangers aan.
3. De stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan worden door de voorzitter ondertekend en door de secretaris medeondertekend.

HOOFDSTUK 6 ONDERSTEUNING BESTUUR

Artikel 18 Ambtelijke organisatie

1. Regio Twente heeft een ambtelijke organisatie met aan het hoofd een algemeen directeur, die tevens secretaris van het algemeen en het dagelijks bestuur is.
2. De organisatie is belast met de voorbereiding en uitvoering van:
 - a. het basispakket als bedoeld in artikel 5;
 - b. een vrijwillige samenwerking als bedoeld in de artikelen 6 en 7, voor zover die door de bevoegde besturen aan de organisatie zijn toevertrouwd.
3. De algemeen directeur wordt benoemd door het dagelijks bestuur op voordracht van het secretarissenberaad. Het dagelijks bestuur regelt, eveneens op voordracht van het secretarissenberaad, ook zijn vervanging.
4. Het dagelijks bestuur stelt, op voordracht van het secretarissenberaad, voor de algemeen directeur een directiestatuut vast waarin diens taken en bevoegdheden zijn opgenomen.

Artikel 19 Secretarissenberaad

1. Er is een secretarissenberaad dat toeziet op het goed en efficiënt functioneren van de ambtelijke organisatie. Het secretarissenberaad legt haar bevindingen voor aan het dagelijks bestuur.

2. Van elke deelnemende gemeente is de secretaris lid van het secretarissenberaad. Het secretarissenberaad kiest uit zijn midden een voorzitter. De algemeen directeur als bedoeld in artikel 18 is adviserend lid van het secretarissenberaad.
3. Het dagelijks bestuur stelt, gehoord het secretarissenberaad voor dit beraad een statuut vast waarin de taken en bevoegdheden zijn opgenomen.

HOOFDSTUK 7 INFORMATIE- EN VERANTWOORDINGSPLICHT

Paragraaf 1 Tussen Regio Twente en deelnemende gemeenten

Artikel 20 Actieve informatieplicht

Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken de raad ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door hem gevoerd en te voeren bestuur nodig is.

Artikel 21 Passieve informatieplicht

1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken aan de raad de door één of meer leden daarvan overeenkomstig het reglement van orde van die raad verlangde inlichtingen, een en ander voor zover zulks niet in strijd is met het openbaar belang.
2. Een verzoek om inlichtingen kan schriftelijk of mondeling worden ingediend bij het betreffende orgaan.
3. Het betreffende orgaan verstrekt de gevraagde inlichtingen binnen een maand na ontvangst van het verzoek.

Paragraaf 2 Tussen lid bestuur en gemeenteraad

Artikel 22 Actieve informatieplicht

1. Een lid van het algemeen bestuur voorziet de raad van zijn gemeente van alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het lid in het algemeen bestuur gevoerde en te voeren bestuur noodzakelijk is.
2. Het college verleent daartoe de nodige medewerking door onder meer tijdig de agenda's van vergaderingen van het algemeen bestuur, ter inzage te leggen voor de raad.
3. Een lid van het algemeen bestuur geeft de raad van zijn gemeente de door één of meer leden daarvan, overeenkomstig het reglement van orde van die raad verlangde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het openbaar belang.

Artikel 23 Verantwoordingsplicht

1. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde bestuur.
2. Een raadslid heeft het recht de raad te verzoeken om het lid van het algemeen bestuur te interpellieren of vragen te stellen tijdens een raadsvergadering.
3. De interpellatie of vragenstelling als bedoeld in lid 2 vindt plaats op de wijze, geregeld in het reglement van orde voor de vergaderingen van de betreffende raad.

Artikel 24 Ontslag

1. Het college kan een door hem aangewezen (plaatsvervangend) lid van het algemeen bestuur ontslag verlenen indien deze het vertrouwen van het college niet meer bezit.
2. Op het ontslag is artikel 50 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing, doch artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

HOOFDSTUK 8 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 25 Begrotingswijziging

Als begrotingswijzigingen, waarop het bepaalde in de laatste zin van artikel 35, lid 5, van de wet van toepassing is, worden aangewezen die, welke niet leiden tot een verhoging van de deelbijdragen van de deelnemende gemeenten.

Artikel 26 Betalingstermijn geraamde bijdrage

1. In de begroting wordt aangegeven de naar raming door elke deelnemende gemeente verschuldigde bijdrage voor het jaar, waarop de begroting betrekking heeft.
2. De deelnemende gemeenten nemen het in de begroting van Regio Twente voor hun gemeente geraamde bedrag op in de gemeentebegroting.

3. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks voor 16 januari, 16 april, 16 juli en 16 oktober, telkens een kwart van de in het vorige lid bedoelde bijdrage.

Artikel 27 Verrekening bijdrage

1. In de jaarrekening wordt het door elk der deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
2. Verrekening van het verschil tussen de op grond van artikel 26, lid 1, verschuldigde bijdrage en het werkelijk verschuldigde vindt plaats terstond na de vaststelling van de jaarrekening.

Artikel 28 Aangaan geldleningen

1. Regio Twente is bevoegd tot het aangaan van geldleningen en van rekening-courantovereenkomsten en het uitlenen van geld.
2. De deelnemende gemeenten staan gezamenlijk garant voor de juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van de op grond van het in het vorige lid bepaalde opgenomen en op te nemen gelden, zulks op basis hun procentuele bijdrage in de begroting van het betreffende jaar.

HOOFDSTUK 9 ARCHIEF

Artikel 29 Archiefbeheer

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor archiefbescheiden en het toezicht op de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van Regio Twente en zijn organen overeenkomstig een, met inachtneming van artikel 30, lid 1 van de Archiefwet 1995, vast te stellen verordening.
2. Voor de bewaring van de op grond van de artikelen 12, lid 1 en 13, lid 1 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden wijst het dagelijks bestuur een archiefbewaarplaats aan.
3. De secretaris is belast met de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden als bedoeld in het eerste lid, overeenkomstig de door het dagelijks bestuur nader vast te stellen regelen.

HOOFDSTUK 10 GESCHILLEN EN KLACHTRECHT

Artikel 30 Geschillen

1. Onverminderd artikel 28 van de wet worden geschillen over deze regeling, in de ruimste zin, onderworpen aan een niet bindend deskundigenadvies.
2. Voordat wordt overgegaan tot het vragen van een deskundigenadvies, bedoeld in het eerste lid, wordt het geschil besproken tussen afgevaardigden van het dagelijks bestuur en de betreffende deelnemer(s).
3. Indien het overleg, bedoeld in het tweede lid, niet tot een oplossing leidt, benoemen het dagelijks bestuur en de betreffende deelnemer(s) elk een onafhankelijke deskundige. Beide deskundigen benoemen gezamenlijk een derde deskundige, die als voorzitter van de adviescommissie optreedt.
4. Het dagelijks bestuur en de betreffende deelnemer(s) treden gezamenlijk op als opdrachtgever van de adviescommissie. Zij zetten in hun opdracht aan deze commissie in ieder geval het probleem uiteen, formuleren de te beantwoorden vragen en bepalen de termijn waarbinnen de adviescommissie haar advies uitbrengt.
5. De adviescommissie regelt de wijze waarop zij haar advies tot stand brengt. Het advies wordt toegezonden aan het dagelijks bestuur en de betreffende deelnemer(s).
6. Na ontvangst van het advies treden de afgevaardigden, als bedoeld in het tweede lid, nogmaals in overleg om te trachten tot een oplossing van het geschil te komen. Indien het overleg niet tot een oplossing leidt, is elk der partijen vrij het geschil, overeenkomstig artikel 28 van de wet, voor te leggen aan gedeputeerde staten van Overijssel.
7. De kosten van de adviescommissie worden door Regio Twente en de betreffende deelnemer(s) voor een gelijk deel gedragen.

Artikel 31 Externe ombudsman

Tot behandeling van verzoekschriften als bedoeld in artikel 9:18 van de Algemene wet bestuursrecht is bevoegd de Stichting De Overijsselse Ombudsman voor zover één van de deelnemende gemeenten eveneens deze stichting als ombudsman heeft aangewezen.

HOOFDSTUK 11 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING, OPHEFFING

Artikel 32 Toetreding

1. Toetreding door een andere gemeente kan plaatsvinden wanneer het algemeen bestuur daarin bewilligt.
2. In een besluit van het algemeen bestuur als bedoeld in het vorige lid, kan de toetreding afhankelijk worden gesteld van de voldoening aan bepaalde voorwaarden door de betrokken gemeente.
3. De toetreding treedt in werking op de datum die in het besluit van het algemeen bestuur is bepaald.
4. Het college van de toegetreden gemeente doet zo spoedig mogelijk de nodige benoemingen overeenkomstig de artikel 10.

Artikel 33 Uittreding

1. Een deelnemer kan uittreden door toezending aan het algemeen bestuur van een daartoe strekkend besluit van deze deelnemer.
2. De uittreding kan, behoudens door het algemeen bestuur toe te stane afwijking, slechts plaatsvinden tegen 1 januari, doch niet eerder dan tegen 1 januari van het tweede jaar volgende op dat waarin het in het eerste lid bedoelde besluit is genomen.
3. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de uittreding.

Artikel 34 Wijziging

1. Deze regeling kan worden gewijzigd bij daartoe strekkende besluiten van het college van alle deelnemers.
2. Indien het algemeen bestuur wijzigingen in de regeling wenselijk acht, doet het een daartoe strekkend voorstel aan deelnemers.
3. Het bepaalde in de voorgaande leden is niet van toepassing op een wijziging van de regeling die uitsluitend betrekking heeft op aanpassingen aan veranderde wettelijke bepalingen. Tot dergelijke wijzigingen kan worden besloten door middel van een besluit van het algemeen bestuur met een meerderheid van twee derde van het aantal uitgebrachte stemmen.

Artikel 35 Opheffing

1. De regeling wordt opgeheven wanneer de colleges van twee derde van de deelnemers daartoe besluiten.
2. Een besluit als bedoeld in het eerste lid, kan niet eerder worden genomen dan nadat het algemeen bestuur daarover zijn mening kenbaar heeft gemaakt.
3. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt het daarvoor de nodige regelen vast. Hierbij kan van de bepalingen van deze regeling worden afgeweken.
4. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur vastgesteld.
5. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemende gemeenten tot het bijdragen in de financiële gevolgen van de beëindiging. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de opheffing heeft voor het personeel.
6. Zo nodig blijven de bestuursorganen van Regio Twente ook na het tijdstip van de opheffing in functie, totdat de liquidatie is beëindigd.

HOOFDSTUK 12 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 36 Citeerwijze en inwerkingtreding

1. De gewijzigde regeling treedt in werking op 1 januari 2016 en wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.
2. De regeling kan worden aangehaald als "Regeling Regio Twente".
3. De regeling wordt uiterlijk een maand voorafgaande aan het eind van elke zittingsperiode van de gemeenteraad geëvalueerd. Deze evaluatie geschiedt door het algemeen bestuur, gehoord de raad.

TOELICHTING

Algemeen

Het rapport 'Samenwerken doen we zelf' van de stuurgroep Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking wordt uitgewerkt in twee gemeenschappelijke regelingen: een aanpassing van de Regeling van Regio Twente voor de (beleids)inhoudelijke onderdelen zoals GGD, OZJT en sociaaleconomische structuurversterking en de oprichting van een nieuwe regeling middels de bedrijfsvoeringsorganisatie Twentebedrijf. Beide regelingen zijn op hun terrein de landingsplaats voor samenwerking in Twente.

Het gaat bij de onderhavige regeling om een transformatie van de gemeenschappelijke regeling van Regio Twente, genaamd 'Regeling Regio Twente'. Om pragmatische en financiële redenen is hiervoor gekozen omdat het opheffen en liquideren van de huidige (in 2015 geldende) regeling (betekent liquideren rechtspersoon) en het oprichten van een nieuwe regeling (betekent oprichting nieuwe rechtspersoon) alle rechten en plichten, onroerend goed (kosten notaris en kadaster), personeel (met instemming vakbonden vaststellen overgangsprotocol) moeten worden overgedragen. Daarnaast moeten allerlei inschrijvingen (zoals handelsregister) worden aangepast, nieuwe domeinnamen worden geregeld, bankrekeningen worden opgeheven en nieuwe worden geopend enz.

Formeel is er sprake van een wijziging van de Regeling Regio Twente. Daarop is artikel 44 van de huidige regeling van toepassing. Omdat de regeling is aangegaan door zowel de raden, colleges van burgemeester en wethouders als burgemeesters moeten deze bestuursorganen ook besluiten tot wijziging van de regeling. Een rechtsgeldige wijziging vereist een besluit van 2/3 van de deelnemende gemeenten, omvattende ten minste 2/3 van het aantal inwoners per 1 januari 2015.

De tekst van de 'Regeling Regio Twente' wordt in zijn geheel opnieuw vastgesteld. Deze tekst is een vertaling van het rapport 'Samenwerken doen we zelf' van de stuurgroep Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking in Twente en de bespreking van het concept en de definitieve versie daarvan in de gemeenten. Het rapport, het overzicht vragen en antwoorden over het rapport en het nadere voorstel van de voorzitter van Regio Twente zijn, voor zover nodig, onderdeel van deze toelichting. Daarbij is rekening gehouden met de per 1 januari 2015 van kracht geworden technische wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en eveneens per deze datum de afschaffing van de Wgr-plus. Voor beide gevallen geldt een overgangsrecht dat bepaalt dat de regeling uiterlijk 1 januari 2016 moet zijn aangepast aan de gewijzigde Wgr. Voorts houden dat sommige onderdelen van het rapport meer een werkwijze in die vastgelegd worden in uitwerkingsregelingen zoals protocollen, reglementen en (directie)statuten.

De Stuurgroep heeft een voorstel gedaan voor het instellen van een Twenteraad, bestaande uit raadsleden van de deelnemende gemeenten, met een kaderstellende en zwaarwegende adviserende functie over van de agenda van de samenwerking in de vorm van een werkprogramma met bestuursopdrachten. Op basis van het nadere voorstel van de voorzitter van Regio Twente wordt de Twenteraad, de goedkeuring van het werkprogramma en de bestuursopdrachten door de individuele raden op dit moment nog niet in de regeling verankerd omdat over de positie van de raden en de voorgestelde werkwijze van de Twenteraad nog te veel verschillen van opvatting tussen de gemeenten bestaan. Daarover dient in de komende tijd het debat nog verder te worden gevoerd. Dit laat onverlet dat de raden, zo nodig per beleidsveld, bijeen kunnen komen en vanuit hun kaderstellende rol kaders kunnen geven voor het werkprogramma en bestuursopdrachten. Via een in te stellen presidium, dat bestaat uit een vertegenwoordiger van elke gemeenteraad, worden de bijeenkomsten van de Twenteraad voorbereid met ondersteuning van de griffiers. De Twenteraad heeft een opiniërende en meningsvormende functie. Het vaststellen van resoluties en stemmingen daarover wordt niet gereguleerd. In de praktijk moet blijken of inzet van dit instrument wenselijk wordt geacht. Desgewenst zou door het Algemeen bestuur een protocol kunnen worden vastgesteld.

In de gewijzigde Wgr worden, in tegenstelling tot voorheen, bijna geen verwijzingen meer gemaakt naar bijvoorbeeld de Gemeentewet, maar nagenoeg alle bepalingen uitgeschreven. Dit is met name het geval voor de taken en bevoegdheden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. De leesbaarheid van de Wgr is daarmee aanzienlijk vergroot. In de onderhavige regeling worden deze bepalingen niet herhaald, maar volstaan met een aanvulling op, invulling van of verwijzing naar de Wgr. Voordeel daarvan is dat de regeling bij een wijziging van de Wgr niet behoeft te worden aangepast.

Artikel 2, lid 2

Een rechtspersoon dient op grond van de Wgr een vestigingsplaats te hebben. Deze wordt ook in het handelsregister opgenomen. In de huidige situatie is Enschede de vestigingsplaats. Deze vestigingsplaats staat los van de kantoor/werklocaties. Zo zijn er in alle gemeenten locaties voor het consultatiebureau van de GGD en hebben de medewerkers voor het platform Werken voor de Twentse Overheid hun kantoor in het gemeentehuis van Hof van Twente. Uitgangspunt is een voor het werk logische en toegankelijke locatie, waarbij het vastgoed van de deelnemers optimaal worden benut.

Artikel 3

Omdat in eerste instantie de over te dragen taken en bevoegdheden alle liggen op het terrein van het college van burgemeester en wethouders wordt uitgegaan van een collegeregeling.

De betrokkenheid van de raden bij een gemeenschappelijke regeling van colleges (en eventueel raden) is geregeld in de Wgr:

- Voor wijzigen van, toetreden tot en uittreden uit een regeling is toestemming raad nodig (artikel 1).
- Informatie- en verantwoordingsplicht naar raad (artikelen 16 t/m 19 Wgr); in de onderhavige regeling uitgewerkt in de artikelen 20 t/m 23).
- Instellen bestuurscommissie mag pas nadat raden van het voornemen op de hoogte zijn gesteld en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het Algemeen Bestuur te brengen (artikel 25 Wgr).
- Oprichten rechtspersoon of daaraan deelnemen mag pas nadat raden een ontwerpbesluit is toegezonden en in gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het Algemeen Bestuur (artikel 31a Wgr).
- Jaarlijks moet voor 15 april voor het daaropvolgende jaar aan de raden worden gestuurd de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening (artikel 34 b Wgr).
- Ontwerpbegroting moet 8 weken voor vaststelling door Algemeen Bestuur aan raden worden gestuurd. Raden kunnen zienswijze naar voren brengen bij Dagelijks Bestuur die dit aan Algemeen Bestuur moet voorleggen. Na de vaststelling van de begroting kunnen de raden zo nodig hun zienswijze bij gedeputeerde staten naar voren brengen (artikel 35 Wgr).

Verder is er de verantwoordingsrelatie tussen college(leden) en raad op grond van artikel 169 van de Gemeentewet.

Artikel 4, lid 2

Op grond van artikel 10, lid 1 Wgr dient de regeling te vermelden het belang of de belangen ter behartiging waarvan zij is getroffen of gewijzigd. Er is een onderscheid gemaakt tussen het basispakket, waaraan elke gemeente meedoet (zie a t/m e) en de vrijwillige samenwerking (ook genaamd coalition of the willing), waarbij dat niet het geval hoeft te zijn. Dit is verder uitgewerkt in de artikelen 5 (basispakket), 6 en 7 (vrijwillige samenwerking).

Artikelen 5, 6 en 7 algemeen

In artikel 10, lid 2 van de Wgr is bepaald dat de regeling waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld, aangeeft welke bevoegdheden de besturen van de deelnemende gemeenten aan het bestuur van het openbaar lichaam bij het aangaan van de regeling overdragen. Overgedragen bevoegdheden zijn in deze regeling de wettelijk verplichte samenwerking, zoals bij Publieke gezondheid (GGD Twente) en Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (OZJT) alsmede de vrijwillige maar niet vrijblijvende samenwerking zoals Recreatieve voorzieningen, Bovengemeentelijke belangenbehartiging en onderdelen van Sociaaleconomische structuurversterking (Agenda van Twente, Innovatiefonds). Deze bevoegdheden hebben betrekking op het basispakket.

Daarnaast kan Regio Twente op vrijwillige basis (een coalition of the willing) samenwerking faciliteren, coördineren en afstemmen. Eén van de uitgangspunten hierbij is dat het initiatief van de samenwerking berust bij de samenwerkende portefeuillehouders via bestuurscommissies of portefeuilleberaden en niet plaatsvinden op initiatief van het Wgr-bestuur (portefeuillehouders in de lead).

Artikel 5

Publieke gezondheid: betreft de verplichte samenwerking van colleges op grond van artikel 14 van de Wet publieke gezondheid. Het betreft de continuering van de huidige taken en bevoegdheden. Daarnaast komt het voor dat individuele gemeenten op vrijwillige basis specifieke werkzaamheden door de GGD laten uitvoeren. Een voorbeeld daarvan is het Loes-project dat de GGD voor 13 van de 14 gemeenten uitvoert.

Verder zijn er wettelijk rechtstreeks aan de directeur publieke gezondheid bevoegdheden toegekend. In artikel 1.61 van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen staat dat het college de directeur publieke gezondheid van de GGD aanwijst als toezichthouder in het kader van deze wet. Dit behoeft formeel niet de directeur in het eigen rechtsgebied te zijn.

Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning: betreft deels de verplichte samenwerking van colleges op basis van o.a. de Jeugdwet. In het kader van de decentralisaties hebben de gemeenten in 2014 besloten de hier vermelde taken en bevoegdheden bij Regio Twente onder te brengen. De bestaande tekst is gehandhaafd.

Sociaaleconomische structuurversterking: in de huidige regeling wordt verwezen naar een bepaling in de Wgr die inmiddels door het afschaffen van de Wgr-plus is vervallen. De nieuwe tekst is gebaseerd op taken en bevoegdheden die nu al op vrijwillige basis worden uitgeoefend.

De onder a bedoelde investerings- en stimuleringsfondsen betreffen het investeringsfonds in het kader van de Agenda van Twente en het innovatiefonds Twente.

De onder b en c vermelde bevoegdheden (opzetten en uitvoeren projecten en aanvragen subsidies voor projecten) geven Regio Twente de mogelijkheid om dit te doen wanneer het betreffende portefeuilleberaad daartoe besluit. Het betreft een voortzetting van bevoegdheden die thans ook worden uitgevoerd.

Met betrekking samenwerking met maatschappelijke partners (onderdeel d) kunnen worden genoemd het Platform Onderwijs Werk en Inkomen (POWI) en de Twente Board.

Recreatieve voorzieningen: het uitvoerende deel uit de huidige regeling is gehandhaafd. De overige bepalingen zijn niet meer relevant of maken onderdeel uit van de sociaaleconomische structuurversterking.

Bovengemeentelijke belangenbehartiging: hierbij gaat het om de lobby richting, provincie, waterschap, rijk, Europese Unie en Euregio. In de huidige regeling staat grensoverschrijdende samenwerking (Euregio) als zelfstandig belang met enkele taken en bevoegdheden, doch deze samenwerking via Regio Twente is aangegaan voor bepaalde tijd, namelijk totdat Euregio beschikt over een eigen grensoverschrijdende gemeenschappelijke regeling op grond van het Verdrag van Anholt. De procedure voor het aangaan van een dergelijke regeling is gaande. De gemeenten worden dan rechtstreeks deelnemer in Euregio en de huidige collectieve deelname via Regio Twente kan daardoor vervallen. In de onderhavige tekst is daarmee rekening gehouden. Eén van de huidige taken met betrekking tot Euregio is de bevordering van de gezamenlijke standpuntbepaling van de Twentse afvaardiging in de Euregio-organen. Dit kan worden voortgezet in het kader van de lobby.

Overig: zonder opname in de regeling kan Regio Twente geen andere rechtspersonen oprichten of daarin deelnemen (sub a). Thans is Regio Twente deelnemer in Twence Holding B.V. (i.v.m. dividend voor Agenda van Twente), Innovatiefonds Twente B.V. (voor 100% aandeelhouder) en PPM Oost N.V. (omdat PPM Oost beheerder is van het Innovatiefonds).

Onder b is de mogelijkheid opgenomen dat Regio Twente deelnemer is in een andere gemeenschappelijke regeling, zoals het onderbrengen van werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering die ten behoeve van Regio Twente worden verricht bij het Twentebedrijf. Zonder opname in de Regeling Regio Twente is dit niet mogelijk. Omdat dit een vergaand besluit is wordt hieraan unanimiteit van de gemeenten in de besluitvorming gekoppeld.

Artikel 6

Faciliteren, coördineren en afstemmen: voorbeelden van het onder a genoemde zijn het faciliteren van overleggen op het gebied van milieu, afval, duurzaamheid, arbeidsmarkt, sport en, na afschaffing van de Wgr-plus, mobiliteit. Hiervoor zijn portefeuilleberaden aanwezig waaraan alle gemeenten deelnemen. Maar er kan ook sprake zijn van vrijwillige samenwerking van enkele gemeenten (een *coalition of the willing*,) bijvoorbeeld overleg van de Netwerkstadgemeenten en de uitvoering van werkzaamheden op het gebied van onderzoek en statistiek door Kennispunt Twente sub b en c).

Artikel 7

Op basis van het nadere voorstel van de voorzitter worden in deze aangepaste regeling van Regio Twente, behoudens het hierna vermelde, geen taken op het gebied van bedrijfsvoering (Twentebedrijf) opgenomen. Hiervoor wordt een aparte (lichte) gemeenschappelijke regeling vastgesteld, i.c. de bedrijfsvoeringsorganisatie als bedoeld in artikel 8, lid 3 Wgr, dat opereert onder de naam Twentebedrijf.

De werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering die Regio Twente thans uitvoert als coalition of the willing voor enkele gemeenten (salarisadministratie en voor de veiligheidsregio) worden wel in de aangepaste regeling van Regio Twente opgenomen totdat het Twentebedrijf is opgericht en aan alle formaliteiten is voldaan voor de overdracht van de betreffende werkzaamheden (o.a. overdracht personeel). Dan zullen ook de werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering voor Regio Twente (domein bedrijfsvoering) overgaan naar het Twentebedrijf.

Zowel qua bestuurlijke als ambtelijke aansturing (secretarissen) van de vernieuwde Regio Twente en het Twentebedrijf wordt zo veel mogelijk uitgegaan van een personele unie.

Artikel 8

Hiermee wordt invulling gegeven aan het advies van de Stuurgroep om een keer per vier jaar een werkprogramma met bestuursopdrachten vast te stellen. De bestuurscommissies en portefeuilleberaden worden bij het opstellen van het werkprogramma betrokken op basis van het principe 'portefeuillehouders in de lead'.

Artikel 9

In lid 1 zijn de op grond van artikel 12, lid 1 van de Wgr vereiste bestuursorganen in lid 1 onder a t/m c vermeld. Regio Twente kent ook bestuurscommissies als bestuursorgaan, dit wordt daarom in lid 2 geregeld. Tot de instelling van een bestuurscommissie kan alleen worden overgegaan wanneer de mogelijkheid daartoe in de regeling is opgenomen. Voor Regio Twente zijn al ingesteld de bestuurscommissie Publieke Gezondheid en de bestuurscommissie OZJT. De taken en bevoegdheden daarvan zijn geregeld in twee aparte verordeningen. Omdat in het rapport van de Stuurgroep de portefeuillehouders in de uitvoering een centrale rol hebben en het algemeen bestuur vooral een coördinerende rol heeft is dit in de lid 3 verankerd. Dat betekent in de praktijk dat het algemeen bestuur alleen op voordracht van de portefeuillehouders een portefeuilleberaad instelt. Om bestuurlijke drukte te voorkomen zouden er maximaal 7 portefeuilleberaden wenselijk zijn. In het instellingsbesluit worden de taken, bevoegdheden samenstelling, werkwijze en verantwoordelijkheid van een portefeuilleberaad geregeld zoals het hebben van een regionaal portefeuillehouder die de dagelijkse gang van zaken binnen de portefeuille regelt.

Artikel 10, lid 1

Het is de bedoeling dat de colleges van burgemeester en wethouders voorafgaande aan de aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur overleg voeren over een verdeling over de gemeenten van de regionale portefeuillehouders. Dit overleg kan worden gefaciliteerd door de voorzitter. Het basisprincipe is dat iedere gemeente één lid in het AB heeft en dat ieder AB-lid trekker is van tenminste één onderwerp. Betrokkene is daarmee regionaal portefeuillehouder voor dat onderwerp en kan ook optreden als voorzitter van het portefeuilleberaad, als voor dat onderwerp een dergelijk beraad functioneert. Uitgaand van maximaal 7 portefeuilleberaden kunnen de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter zitting nemen in het AB.

Artikel 12

Na de transformatie gaat het bij Regio Twente voornamelijk om vrijwillige samenwerking. Het bereiken van consensus tussen de gemeenten is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Hierbij past een besluit dat wordt genomen door een meerderheid van gemeenten. Daarom wordt uitgegaan van 1 stem per lid van het Algemeen bestuur. Als het gaat om de financiële bijdrage van een gemeente dan gebeurt dit op basis van het inwoneraantal, met uitzondering van de bijdrage voor jeugdgezondheidszorg die is gebaseerd op het aantal kinderen in de leeftijd 0-18 jaar. Dan is het ook logisch de stemverhouding voor het vaststellen van de begroting (swijziging) en rekening alsmede besluiten over investeringen op basis van een gemeentelijke bijdrage op het inwoneraantal te baseren. Ook in dit geval heeft de voorzitter slechts 1 stem. Het verschil in stemverhouding tussen 'gewone' en financiële besluiten is al van toepassing bij Veiligheidsregio Twente.

Voor het uitoefenen van het stemrecht in het algemeen bestuur met betrekking tot de vaststelling van de begroting en jaarrekening geldt het volgende:

In de begroting en rekening dienen alle baten en lasten te worden opgenomen, dus ook als die betrekking hebben op diensten die slechts voor een deel van de gemeenten worden verricht. In de huidige situatie betreft dat Netwerkstad, salarisadministratie voor diverse gemeenten en Kennispunt Twente (*coalition of the willing*). De vaststelling van de begroting en rekening geschiedt door het algemeen bestuur als orgaan. Daarin zijn alle gemeenten vertegenwoordigd. Wettelijk kan geen van de vertegenwoordigers worden uitgesloten van deelname aan de besluitvorming in het algemeen bestuur, dus ook niet als het gaat om baten en lasten die betrekking hebben op een *coalition of the willing*. Daarom wordt als uitgangspunt voorgesteld dat een gemeente die niet aan een bepaalde taak deelneemt zich niet mengt in een discussie over de baten en lasten daarvan en dat men zich van stemming onthoudt als daarover gestemd wordt. Dit is ook onder de huidige regeling een goed gebruik, bijvoorbeeld ten aanzien van Netwerkstad Twente.

Artikel 13 t/m 16

Uitgangspunt is een dagelijks bestuur van geringe omvang, dat naaste wettelijke bevoegdheden, zich beperkt tot coördinatie en afstemming tussen de portefeuilleberaden en bestuurscommissies. Uitgangspunt in het advies van de Stuurgroep is immers dat de portefeuillehouders in de lead zijn.

Artikel 17, lid 1

Het is in het belang van Twente en dus de Twentse samenwerking om bestuurlijk een boegbeeld te hebben die de belangen van Twente (inter)nationaal kan behartigen. Als de grootste gemeente in Twente en elfde gemeente van Nederland beschikt de burgemeester van Enschede over een groot bestuurlijk netwerk (EU, rijk, provincie, grote steden) en met (koepels van) maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven die andere burgemeesters in mindere mate hebben. In de afgelopen jaren is gebleken dat de combinatie van voorzitter van Regio Twente en burgemeester van Enschede Twente ten goede komt. De stuurgroep adviseert deze kracht te behouden.

Artikel 18

Voor een efficiënte dagelijkse sturing van de ambtelijke organisatie is een leidinggevende nodig, die berust bij de algemeen directeur. De benoeming door het dagelijks bestuur is gebaseerd op artikel 33b, lid, sub d van de Wgr. Bij de benoemingsprocedure worden de gemeentesecretarissen betrokken.

Artikel 19

Nieuw in deze regeling is de rol van de secretarissen. Binnen de gemeenten zijn zij ambtelijk verantwoordelijk voor de organisatie en de bedrijfsvoering. Daarom is het logisch dat zij, wanneer het gaat om gezamenlijke taakuitoefening, ook een belangrijke rol toebedeeld krijgen via de secretarissen. Zij zullen toezien op het goed en efficiënt functioneren van het ambtelijk apparaat. Daarmee wordt een verbinding gelegd tussen het ambtelijk apparaat van Regio Twente en dat van de deelnemende gemeenten.

Het DB is op grond van de Wgr uiteindelijk het bevoegd gezag van de ambtelijke organisatie. Het DB zal deze rol vervullen als ware het een Raad van Toezicht.

De uitwerking van deze toezichthoudende rol vindt plaats in een door het dagelijks bestuur vast te stellen statuut. Daarmee op een flexibele wijze en werkende weg invulling aan deze taak worden gegeven.

Artikelen 20 t/m 24

Hiermee wordt invulling gegeven aan het bepaalde in de artikelen 16 t/m 19 van de Wgr. De relatie tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur wordt geregeld in het nieuwe artikel 19a van de Wgr. Bij de invulling van de informatie- en verantwoordingsplicht wordt uitgegaan een interactief communicatieplatform.

Hoofdstuk 8

In de Wgr zijn in de artikelen 34, 34a, 34 b en 35 de hoofdprincipes met betrekking tot de financiën opgenomen. Deze betreffen o.a. de begroting. Uitgangspunt bij het opstellen daarvan is het zogenaamde kostprijsmodel. Op basis van dit model draagt een gemeente alleen financieel bij aan het basispakket en, indien dit aan de orde is, een vergoeding voor extra diensten die worden afgenomen. Hoofdstuk 8 (de artikelen 25 t/m 28) van de Regeling Regio Twente is een aanvulling op de Wgr.

Artikel 25

Hiermee wordt geregeld dat op deze (eenvoudige) begrotingswijziging niet de wensen- en bedenkingenprocedure van de gemeenteraad van toepassing is.

Artikel 28

Deze bepaling is opgenomen omdat in het verleden is gebleken dat banken dit als voorwaarde stellen.

Artikel 30

De Wgr bepaalt dat deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling eventuele geschillen ter beslechting aan gedeputeerde staten kunnen voorleggen. Het is in de samenwerkingspraktijk echter gebruikelijk te proberen het geschil eerst via een 'interne' procedure op te lossen.

Artikel 31

Diverse Twentse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen, waaronder Regio Twente, zijn aangesloten bij de Overijsselse Ombudsman die in het leven is geroepen door en functioneert onder de vlag van de afdeling Overijssel van de VNG. Dit maakt een tweedelijns klachtenhandeling ' dicht bij huis' mogelijk. Regio Twente moet zelf een klacht in eerste aanleg behandelen.

Artikel 33, lid 3

Deze bepaling heeft uitsluitend betrekking op het basispakket. Bij een coalition of the willing, zoals bij werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering, worden over de eventuele kosten bij beëindiging met de betrokken gemeenten of samenwerkingsverband specifieke afspraken gemaakt. Deze worden in de bestuursovereenkomst c.q. de dienstverleningsovereenkomst vastgelegd. Wordt hierover vooraf geen consensus bereikt dan wordt er geen overeenkomst gesloten en het Twentebedrijf geen werkzaamheden voor de betreffende gemeente of samenwerkingsverband uitvoeren.

Artikel 36, lid 3

In de in juni 2015 verschenen handreiking ***Grip op regionale samenwerking; handreiking voor gemeenteraadsleden en griffiers*** (een initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Griffiers) staan acht gouden lessen om met bestuurlijke samenwerking om te gaan. Eén daarvan is om de samenwerkingsverbanden regelmatig te evalueren. Mede naar aanleiding van de consultatie van de gemeenteraden is daarom in de regeling opgenomen dat er aan het eind van elke zittingsperiode van de gemeenteraad een evaluatie wordt gehouden waarbij de raden worden betrokken. Onderdeel van deze evaluatie kan zijn de eventuele overdracht van raadsbevoegdheden.

BEDRIJFSVOERINGSORGANISATIE TWENTEBEDRIJF

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:

- a. regeling: de gemeenschappelijke regeling Twentebedrijf;
- b. Twentebedrijf: de rechtspersoonlijkheid bezittende bedrijfsvoeringsorganisatie, bedoeld in artikel 2 van de regeling;
- c. deelnemer: een aan deze regeling deelnemend college of dagelijks bestuur;
- d. college: college van burgemeester en wethouders;
- e. dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling;
- f. deelnemende gemeente: de gemeente van een deelnemend college;
- g. bestuur: het bestuur van Twentebedrijf als bedoeld in artikel 14a van de wet;
- h. raad: gemeenteraad van een deelnemende gemeente;
- i. algemeen bestuur: algemeen bestuur van een deelnemende gemeenschappelijke regeling;
- j. wet: Wet gemeenschappelijke regelingen.

HOOFDSTUK 2 RECHTSPERSOONLIJKHEID BEZITTENDE BEDRIJFSVOERINGSORGANISATIE

Artikel 2 Bedrijfsvoeringsorganisatie

1. Er is een bedrijfsvoeringsorganisatie als bedoeld in artikel 8, lid 3 van de wet, dat is genaamd Twentebedrijf.
2. Twentebedrijf is gevestigd te Enschede.
3. Het rechtsgebied van Twentebedrijf omvat het grondgebied van de deelnemende gemeenten.

Artikel 3 Deelnemers

De deelnemers aan deze regeling zijn de colleges van burgemeester en wethouders van Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo (O), Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden alsmede het dagelijks bestuur van Regio Twente.

HOOFDSTUK 3 DOEL, TE BEHARTIGEN BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 Doel en te behartigen belangen,

1. Het doel van deze regeling is om, met inachtneming van de autonomie van de deelnemers, door middel van samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering en uitvoering, kwaliteits-, schaal- en efficiëntievoordelen te behalen waardoor de deelnemers beter in staat zijn zich te focussen op hun kerntaken.
2. Het te behartigen belang richt zich op de sturing en beheersing van ondersteunende processen (bedrijfsvoering) en uitvoeringstaken van de deelnemers.

Artikel 5 Taken

1. Het bestuur voert, overeenkomstig het bepaalde in de leden twee en drie, voor de deelnemers taken uit op het gebied van sturing en beheersing van ondersteunende taken (bedrijfsvoering) en uitvoering, waartoe in elk geval behoren personeel & organisatie, informatisering & automatisering, financiën, facilitaire zaken waar onder inkoop, communicatie, juridische zaken, geo-basisregistraties, organisatie van expertise- en capaciteitspool en uitvoering projecten, waarvoor op vrijwillige basis door de deelnemers kan worden gekozen.
2. In het door het bestuur vast te stellen dienstverleningshandvest, dat tevens de algemene voorwaarden van Twentebedrijf bevat, wordt nadere uitwerking gegeven aan de dienstverleningsrelatie met de deelnemers. In het dienstverleningshandvest worden in ieder geval geregeld:
 - a. de taken die voor de deelnemers door Twentebedrijf kunnen worden uitgevoerd;
 - b. de voorwaarden voor de taakuitvoering en wijziging van het onder a bedoelde takenpakket;

- c. de wijze waarop en de voorwaarden waaronder een deelnemer het volume aan af te nemen taken kan verminderen;
 - d. de wijze waarop en de voorwaarden waaronder een deelnemer op enig moment kan besluiten de uitvoering van extra taakgebieden als bedoeld onder a op te dragen;
 - e. de aansprakelijkheid, wijze van verzekering en procedure van geschillenbeslechting met betrekking tot de taakuitoefening;
 - f. de financiële verrekening van de dienstverlening;
 - g. een voorziening in geval Twentebedrijf of een of meerdere deelnemers niet aan de hen gestelde voorwaarden voldoen.
3. In een dienstverleningsovereenkomst tussen de deelnemer en het bestuur wordt per taak nadere uitwerking gegeven aan het dienstverleningshandvest, bedoeld in lid 2.

Artikel 6 Bevoegdheden Twentebedrijf

- 1. Een deelnemer kan ter verwezenlijking van het in artikel 5 genoemde taken bevoegdheden mandateren aan bestuur en/of medewerkers van Twentebedrijf.
- 2. De bevoegdheden die krachtens het eerste lid worden gemandateerd, worden in een mandaatregeling opgenomen. De mandaatregeling wordt vastgesteld en gewijzigd door eensluidende besluiten van de deelnemer en het bestuur.
- 3. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing op het verlenen van een volmacht tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen alsmede het verlenen van een machtiging voor het verrichten van feitelijke handelingen.
- 4. Twentebedrijf komt de bevoegdheid toe als genoemd in artikel 31a van de wet.

HOOFDSTUK 4 BESTUUR

Artikel 7 Bestuur

- 1. Twentebedrijf heeft een bestuur als bedoeld in artikel 14a van de wet.
- 2. Het bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter en een of meer plaatsvervangers aan. Op de voorzitter is artikel 33d van de wet van toepassing.
- 3. De voorzitter leidt de vergaderingen van het bestuur.
- 4. In de eerste vergadering van elke zittingsperiode regelt het bestuur onderling de werkzaamheden.
- 5. De stukken die van het bestuur uitgaan worden door de voorzitter ondertekend en door de secretaris medeondertekend.

Artikel 8 Samenstelling

- 1. Het bestuur bestaat uit drie leden:
 - a. de colleges van Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holt en Twenterand en Wierden wijzen gezamenlijk één lid aan;
 - b. de colleges van Borne, Haaksbergen, Hengelo en Hof van Twente alsmede het dagelijks bestuur van Regio Twente wijzen gezamenlijk één lid aan;
 - c. de colleges van Dinkelland, Enschede, Losser, Oldenzaal en Tubbergen wijzen gezamenlijk één lid aan.
- 2. De in het eerste lid bedoelde leden kunnen bij afwezigheid worden vervangen door daartoe aangewezen plaatsvervangende leden. Op het plaatsvervangende lid zijn de bepalingen van dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9 Aanwijzing

- 1. De colleges respectievelijk het dagelijks bestuur beslissen uiterlijk drie maanden na aanvang van elke zittingsperiode van de gemeenteraad over de aanwijzing van de leden en plaatsvervangende leden. Aftredende (plaatsvervangende) leden kunnen opnieuw als (plaatsvervangend) lid worden aangewezen.
- 2. Onverminderd het bepaalde in artikel 13 van de wet eindigt het (plaatsvervangend) lidmaatschap van het bestuur op de dag aangegeven in artikel C4, lid 2 van de Kieswet. Aftredende leden blijven hun functie waarnemen totdat opnieuw in de benoeming is voorzien.
- 3. De voorziening in een tussentijdse vacature geschiedt binnen acht weken.
- 4. Het (plaatsvervangend) lidmaatschap van het bestuur eindigt eveneens op het moment van uittreding uit deze regeling van deelnemer die het (plaatsvervangend) lid vertegenwoordigt.

Artikel 10 Bevoegdheden bestuur

Het bestuur is in ieder geval bevoegd:

- a. ambtenaren te benoemen, te schorsen en te ontslaan;
- b. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie;
- c. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen te besluiten;
- d. te besluiten namens het Twentebedrijf en het bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten.

Artikel 11 Stemrecht

1. Een lid van het bestuur beschikt over een stem.
2. De stemprocedure wordt bepaald in het reglement van orde.

Artikel 12 Werkwijze

1. Het bestuur stelt voor zijn vergaderingen een reglement van orde vast.
2. De artikelen 22 en 23 van de wet zijn van toepassing op het bestuur.

Artikel 13 Commissies

1. Het bestuur kan commissies van advies instellen.
2. Het bestuur stelt een reglement vast waarin de samenstelling, taken en bevoegdheden van de commissie worden opgenomen.

HOOFDSTUK 5 ONDERSTEUNING BESTUUR

Artikel 14 Secretaris

1. Twentebedrijf heeft een ambtelijk secretaris, die op voordracht van de netwerkdirectie, wordt benoemd door het bestuur.
2. De secretaris is bij de vergaderingen van het bestuur aanwezig en staat het bestuur bij in de uitvoering van zijn taken.
3. Het bestuur regelt, eveneens op voordracht van de netwerkdirectie, de vervanging van de secretaris.

Artikel 15 Netwerkdirectie

1. Er is een netwerkdirectie die bestaat uit de secretarissen van de deelnemers.
2. De netwerkdirectie is, onder verantwoordelijkheid van het bestuur, verantwoordelijk voor de aansturing van de directeur bedoeld in artikel 16 en draagt zorg voor de verbinding tussen Twentebedrijf en de deelnemers. Indien de functie van directeur van Twentebedrijf wordt vervuld door een secretaris van een deelnemer, dan maakt die secretaris geen deel uit van de netwerkdirectie.
3. Het bestuur stelt voor de netwerkdirectie, gehoord deze directie, een statuut vast waarin de taken en bevoegdheden zijn opgenomen.

Artikel 16 Organisatie

1. Twentebedrijf heeft een ambtelijke organisatie onder leiding van de netwerkdirectie. De dagelijkse leiding berust bij de directeur Twentebedrijf. De secretaris, bedoeld in artikel 14 is tevens directeur Twentebedrijf.
2. Het bestuur stelt, op voordracht van de netwerkdirectie, voor de directeur een directiestatuut vast waarin diens taken en bevoegdheden alsmede verhouding tot de netwerkdirectie zijn opgenomen.

HOOFDSTUK 6 INFORMATIE- EN VERANTWOORDINGSPLICHT

Paragraaf 1 Tussen Twentebedrijf en deelnemende gemeenten en gemeenschappelijke regelingen

Artikel 17 Actieve informatieplicht

Het bestuur verstrekt de raad respectievelijk het algemeen bestuur ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door hem gevoerd en te voeren bestuur nodig is.

Artikel 18 Passieve informatieplicht

1. Het bestuur verstrekt aan de raad, respectievelijk het algemeen bestuur de door één of meer leden overeenkomstig het reglement van orde van die raad respectievelijk dat algemeen bestuur verlangde inlichtingen, een en ander voor zover zulks niet in strijd is met het openbaar belang.
2. Een verzoek om inlichtingen kan schriftelijk of mondeling worden ingediend bij het bestuur.
3. Het bestuur verstrekt de gevraagde inlichtingen binnen een maand na ontvangst van het verzoek.

Paragraaf 2 Tussen lid bestuur en raad/algemeen bestuur

Artikel 19 Actieve informatieplicht

1. Een lid van het bestuur voorziet de raad, respectievelijk het algemeen bestuur, van alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het lid in het bestuur gevoerde en te voeren bestuur noodzakelijk is.
2. Het college, respectievelijk het dagelijks bestuur, verleent daartoe de nodige medewerking door onder meer tijdig de agenda's van vergaderingen van het bestuur, ter inzage te leggen voor de gemeenteraad, respectievelijk het algemeen bestuur.
3. Een lid van het bestuur geeft de raad, respectievelijk het algemeen bestuur, de door één of meer leden, overeenkomstig het reglement van orde van die raad, respectievelijk dat algemeen bestuur, verlangde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het openbaar belang.

Artikel 20 Verantwoordingsplicht

1. Een lid van het bestuur is aan de raad, respectievelijk het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hem in het bestuur gevoerde bestuur.
2. Een raadslid, respectievelijk lid van het algemeen bestuur, heeft het recht de raad, respectievelijk het algemeen bestuur, te verzoeken om het lid van bestuur te interpelleren of vragen te stellen tijdens een raadsvergadering, respectievelijk vergadering van het algemeen bestuur.
3. De interpellatie of vragenstelling als bedoeld in lid 2 vindt plaats op de wijze, geregeld in het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, respectievelijk het algemeen bestuur.

Artikel 21 Ontslag

1. De colleges, respectievelijk het dagelijks bestuur, kunnen een door hen aangewezen (plaatsvervangend) lid van het bestuur ontslag verlenen indien deze het vertrouwen van de colleges, respectievelijk het dagelijks bestuur, niet meer bezit.
2. Op het ontslag is artikel 50 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing, doch artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

HOOFDSTUK 7 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 22 Begrotingswijziging

Als begrotingswijzigingen, waarop het bepaalde in de laatste zin van artikel 35, lid 5, van de wet van toepassing is, worden aangewezen die, welke niet leiden tot een verhoging van de deelbijdragen van de deelnemers.

Artikel 23 Betalingstermijn geraamde bijdrage

1. In de begroting wordt aangegeven de naar raming door elke deelnemende gemeente en gemeenschappelijke regeling verschuldigde bijdrage voor het jaar, waarop de begroting betrekking heeft.
2. De in lid 1 bedoelde bijdrage bestaat uit een bedrag per inwoner van de deelnemende gemeenten voor de instandhouding van Twentebedrijf en per deelnemer de in de dienstverleningsovereenkomst opgenomen vergoeding voor de dienstverlening.
3. De deelnemende gemeenten en gemeenschappelijke regelingen nemen het in de begroting van Twentebedrijf voor hen geraamde bedrag voor hun gemeente respectievelijk gemeenschappelijke regeling op in hun begroting.
4. De deelnemende gemeenten en gemeenschappelijke regelingen betalen bij wijze van voorschot jaarlijks voor 16 januari, 16 april, 16 juli en 16 oktober, telkens een kwart van de in het vorige lid bedoelde bijdrage.

Artikel 24 Verrekening bijdrage

1. In de jaarrekening wordt het door elk der deelnemende gemeenten en gemeenschappelijke regelingen over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
2. Verrekening van het verschil tussen de op grond van artikel 23, lid 1, verschuldigde bijdrage en het werkelijk verschuldigde vindt plaats terstond na de vaststelling van de jaarrekening.

Artikel 25 Aangaan geldleningen

1. Twentebedrijf is bevoegd tot het aangaan van geldleningen en van rekening-courantovereenkomsten en het uitlenen van geld.
2. De deelnemende gemeenten staan gezamenlijk garant voor de juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van de op grond van het in het vorige lid bepaalde opgenomen en op te nemen gelden, zulks op basis hun procentuele bijdrage in de begroting van het betreffende jaar.

HOOFDSTUK 8 ARCHIEF

Artikel 26 Archiefbeheer

1. Het bestuur is belast met de zorg voor archiefbescheiden en het toezicht op de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van het Twentebedrijf en zijn organen overeenkomstig een, met inachtneming van artikel 30, lid 1 van de Archiefwet 1995, vast te stellen verordening.
2. Voor de bewaring van de op grond van de artikelen 12, lid 1 en 13, lid 1 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden wijst het bestuur een archiefbewaarplaats aan.
3. De secretaris is belast met de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden als bedoeld in het eerste lid, overeenkomstig de door het bestuur nader vast te stellen regelen.

HOOFDSTUK 9 KLACHTRECHT

Artikel 27 Externe ombudsman

Tot behandeling van verzoekschriften als bedoeld in artikel 9:18 van de Algemene wet bestuursrecht is bevoegd de Stichting De Overijsselse Ombudsman voor zover één van de deelnemende gemeenten eveneens deze stichting als ombudsman heeft aangewezen.

HOOFDSTUK 10 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING, OPHEFFING

Artikel 28 Toetreding

1. Toetreding door andere gemeente of gemeenschappelijke regeling kan plaatsvinden wanneer het bestuur daarin bewilligt.
2. In een besluit van het bestuur als bedoeld in het vorige lid, kan de toetreding afhankelijk worden gesteld van de voldoening aan bepaalde voorwaarden door de betrokken gemeente of gemeenschappelijke regeling.
3. De toetreding treedt in werking op de datum die in het besluit van het bestuur is bepaald.
4. Het college van de toetgetreden gemeente, respectievelijk het dagelijks bestuur, doet zo spoedig mogelijk de nodige benoemingen overeenkomstig de artikel 11.

Artikel 29 Uittreding

1. Een deelnemer kan uittreden door toezending aan het bestuur van een daartoe strekkend besluit van deze deelnemer.
2. De uittreding kan, behoudens door het bestuur toe te stane afwijking, slechts plaatsvinden tegen 1 januari, doch niet eerder dan tegen 1 januari van het tweede jaar volgende op dat waarin het in het eerste lid bedoelde besluit is genomen.
3. Het bestuur regelt de gevolgen van de uittreding.

Artikel 30 Wijziging

1. Deze regeling kan worden gewijzigd bij daartoe strekkende besluiten van het college, respectievelijk het dagelijks bestuur, van alle deelnemers.
2. Indien het bestuur wijzigingen in de regeling wenselijk acht, doet het een daartoe strekkend voorstel aan deelnemers.
3. Het bepaalde in de voorgaande leden is niet van toepassing op een wijziging van de regeling die uitsluitend betrekking heeft op aanpassingen aan veranderde wettelijke bepalingen. Tot dergelijke wijzigingen kan worden besloten door middel van een besluit van het bestuur met een meerderheid van twee derde van het aantal uitgebrachte stemmen..

Artikel 31 Opheffing

1. De regeling wordt opgeheven wanneer de colleges, respectievelijk het dagelijks bestuur, van twee derde van de deelnemers daartoe besluiten.
2. Een besluit als bedoeld in het eerste lid, kan niet eerder worden genomen dan nadat het bestuur daarover zijn mening kenbaar heeft gemaakt.
3. In geval van opheffing van de regeling besluit het bestuur tot liquidatie en stelt het daarvoor de nodige regelen vast. Hierbij kan van de bepalingen van deze regeling worden afgeweken.
4. Het liquidatieplan wordt door het bestuur vastgesteld.
5. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemende gemeenten en gemeenschappelijke regelingen tot het bijdragen in de financiële gevolgen van de beëindiging. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de opheffing heeft voor het personeel.
6. Zo nodig blijven het bestuur van Twentebedrijf ook na het tijdstip van de opheffing in functie, totdat de liquidatie is beëindigd.

HOOFDSTUK 11 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN**Artikel 32 Citeerwijze en inwerkingtreding**

1. De regeling treedt in werking op 1 januari 2016 en wordt aangegaan voor onbepaalde tijd. Het bestuursorgaan van Regio Twente neemt deel aan deze regeling zodra het algemeen bestuur van Regio Twente daarmee heeft ingestemd.
2. De regeling kan worden aangehaald als "Bedrijfsvoeringsregeling Twentebedrijf".
3. De regeling wordt uiterlijk een maand voorafgaande aan het eind van elke zittingsperiode van de gemeenteraad geëvalueerd. Deze evaluatie geschiedt door het bestuur, gehoord de raad en het algemeen bestuur.

TOELICHTING

Algemeen

Het rapport 'Samenwerken doen we zelf' van de stuurgroep Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking wordt uitgewerkt in twee gemeenschappelijke regelingen: een aanpassing van de Regeling van Regio Twente voor de (beleids)inhoudelijke onderdelen zoals GGD, OZJT en sociaaleconomische structuurversterking en de oprichting van een nieuwe regeling middels de bedrijfsvoeringsorganisatie Twentebedrijf. Beide regelingen zijn op hun terrein de landingsplaats voor samenwerking in Twente.

Door een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 januari 2015 bestaat er voor gemeenschappelijke regelingen een nieuwe vorm van rechtspersoonlijkheid. Naast het openbaar lichaam, dat een geëeld bestuur kent (algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter), is het mogelijk voor taken op het gebied van bedrijfsvoering en uitvoering, een bedrijfsvoeringsorganisatie op te richten, dat een ongeëeld bestuur heeft (alleen een bestuur). Voor deze, niet beleidsmatige, taken kan volgens de wetgever worden volstaan met een minder zware bestuursstructuur. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan wensen vanuit de bestuurspraktijk.

Het oprichten van een bedrijfsvoeringsorganisatie is een bevoegdheid van de colleges van burgemeester en wethouders. Het bestuur wordt dan ook gevormd door collegeleden. Wel dient de gemeenteraad op grond van artikel 1 van Wgr toestemming te geven om aan een dergelijke regeling deel te nemen. Daarnaast blijft er een inlichtingen- en verantwoordingsplicht jegens de raad en vervult de raad een (bij de wijziging van de Wgr versterkte) rol in het kader van de begroting en jaarrekening.

Voor het Twentebedrijf is een bedrijfsplan opgesteld dat beschrijft hoe het Twentebedrijf gefaseerd ontwikkeld wordt.

Artikel 2

De naam Twentebedrijf is gebaseerd op de 'Eerste contour vernieuwde regionale samenwerking' die het dagelijks bestuur van Regio Twente op 13 december 2013 heeft uitgebracht.

Een rechtspersoon dient een vestigingsplaats te hebben. De vestigingsplaats betekent niet dat hier ook het kantoor is. Dat kan in een andere of meerdere plaatsen zijn. De opzet is dat het Twentebedrijf is gehuisvest in vele bestaande kantoren van de 14 gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Daardoor worden desintegratiekosten zoveel mogelijk voorkomen.

Artikel 3

De Wgr maakt het ook mogelijk dat een gemeenschappelijke regeling deelneemt (bijvoorbeeld Regio Twente) aan een andere gemeenschappelijke regeling. De eigen gemeenschappelijke regeling moet dit wel mogelijk maken. In het kader van de onderhavige regeling wordt er daarom vanuit gegaan dat een gemeenschappelijke regeling aan het Twentebedrijf kan deelnemen. Het is de bedoeling dat de vernieuwde Regio Twente deelnemer wordt en collega-organisatie is van het Twentebedrijf. Beide organisaties kennen eenzelfde organisatiefilosofie en waar mogelijk vindt de aansturing via personele unies plaats.

Artikel 4

Op grond van artikel 10, lid 1 Wgr dient de regeling te vermelden het belang of de belangen ter behartiging waarvan zij is getroffen of gewijzigd. In overeenstemming met de bedoeling van de wetgever is deze regeling alleen gericht op taken van bedrijfsmatige aard en uitvoerende taken zonder een beleidsmatige component ondergebracht. Het vaststellen van beleid en verordeningen blijft bij de deelnemers aan deze regeling.

Artikelen 5 en 6

Om niet telkens de regeling te moeten wijzigen wordt uitgegaan van een zo groot mogelijke flexibiliteit. Wel worden enkele basistaken expliciet vermeld (artikel 5, lid 1). Verder wordt het systeem gehanteerd van dienstverleningshandvest en dienstverleningsovereenkomst, waarin per deelnemer maatwerk wordt opgenomen (artikel 5, leden 2 en 3). Deze systematiek wordt ook gevolgd bij de huidige centrumgemeenteregelingen tussen de gemeenten Enschede en Losser alsmede provincie Overijssel en de gemeenten Zwolle en Kampen.

Met deze flexibele regeling wordt invulling gegeven aan het principe van de coation of the willing

In artikel 6, lid 4 is de mogelijkheid opgenomen dat het Twentebedrijf (mede) andere rechtspersonen kan oprichten of daarin kan deelnemen. Hierbij moet worden geacht aan stichtingen, verenigingen en besloten vennootschappen. Dit kan alleen ingeval de regeling dat expliciet vermeldt. Het bestuur van het Twentebedrijf kan hierover pas een besluit nemen nadat de raden van de gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld hierover hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Artikel 7

Op grond van de Wgr kent de bedrijfsvoeringsorganisatie alleen een bestuur. Het hebben van een voorzitter is niet geregeld, maar ligt wel in de rede. Door in lid 2 te verwijzen naar artikel 33d van de Wgr wordt geregeld dat de voorzitter het Twentebedrijf in en rechte vertegenwoordigt en deze vertegenwoordiging aan anderen kan opdragen.

Voorts is het wenselijk om mogelijk te maken binnen het bestuur tot een taakverdeling te komen (lid 4).

Artikelen 8 en 9

Artikel 14a van de Wgr regelt dat in beginsel elk college een lid in het bestuur heeft. Dit artikel maakt het ook mogelijk artikel 13, tweede t/m vijfde lid toe te passen. Op grond van het vijfde lid kunnen de colleges van twee of meer gemeenten gezamenlijk leden van het bestuur aanwijzen. Voor het Twentebedrijf wordt hiervan gebruik gemaakt. Daarbij is een geografische indeling aangehouden.

Artikel 10

Een rechtspersoon bezit van rechtswege bevoegdheden om aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen zoals het in dienst nemen van personeel, aangaan privaatrechtelijke rechtshandelingen en maken bezwaar en instellen beroep in bestuursrechtelijke procedures. Wel maakt artikel 31 van de Wgr het mogelijk dat de deelnemers aan de regeling hierin beperkingen kunnen aanbrengen.

De Wgr bevat een verdeling van deze bevoegdheden over het algemeen en het dagelijks bestuur. Voor het ongeleed bestuur als die van een bedrijfsvoeringsorganisatie is dit niet nodig. Strikt formeel behoeven de bevoegdheden om aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen daarom niet te worden opgenomen in de regeling voor het Twentebedrijf. Mede gelet op het bepaalde in het hiervoor vermelde artikel 31 van de Wgr is er voor de duidelijkheid voor gekozen de bevoegdheden wel in de regeling op te nemen. Daarbij is aansluiting gezocht bij artikel 33b van de Wgr, dat de bevoegdheden van het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam vermeldt.

Artikel 11

Gelet op het karakter van de regeling en omdat de financiële verhouding tussen het Twentebedrijf en een deelnemer met name wordt geregeld in de per deelnemer te sluiten dienstverleningsovereenkomst kan voor de besluitvorming in het bestuur worden volstaan met 1 stem per lid.

Artikel 12

Door te verwijzen naar de artikelen 22 en 23 van de Wgr wordt o.a. geregeld dat er in beginsel openbare vergaderingen zijn zoals dat voor een algemeen bestuur van het openbaar lichaam vereist is. Het bestuur van een bedrijfsvoeringsorganisatie behoeft op grond van de Wgr niet in het openbaar te vergaderen. Uit een oogpunt van transparantie en democratische controle wordt openbaarheid echter voorgestaan.

Artikelen 14 t/m 16

In deze regeling wordt, op basis van het rapport 'Samenwerken doen we zelf' een rol toegekend aan de secretarissen van de deelnemers. Binnen de gemeenten zijn zij ambtelijk verantwoordelijk voor de organisatie en de bedrijfsvoering. Daarom is het logisch dat zij, wanneer het gaat om gezamenlijke takuitoefening, ook een rol toebedeeld krijgen. Dit gebeurt door middel van een netwerkdirectie waarin de secretarissen van alle deelnemers zitting hebben. Het bestuur van het Twentebedrijf is uiteindelijk het bevoegd gezag van de ambtelijke organisatie. Het bestuur zal deze rol vervullen als ware het een Raad van Toezicht.

Voor de dagelijkse aansturing is het gewenst dat er een directeur wordt aangesteld die tevens de functie van secretaris van het bestuur vervult.

Artikelen 17 t/m 21

Hiermee wordt invulling gegeven aan het bepaalde in de artikelen 17 t/m 19 van de Wgr.

Artikel 22

Hiermee wordt geregeld dat op deze (eenvoudige) begrotingswijziging niet de wensen- en bedenkingenprocedure van de gemeenteraad van toepassing is.

Artikel 23, lid 2

In de opstartfase wordt uitgegaan van een bijdrage van de deelnemers die bestaat uit een instandhoudingsbijdrage van de deelnemende gemeenten en per deelnemer de in de dienstverleningsovereenkomst opgenomen vergoeding voor de dienstverlening. Een bijdrage van gemeenschappelijke regelingen in de instandhoudingskosten is niet voorzien omdat de deelnemers daarvan de deelnemende gemeenten zijn en een eventuele bijdrage door de gemeenschappelijke regeling ook door deze gemeenten moet worden opgebracht.

Bij de evaluatie (zie artikel 32, lid 3) zal worden gezien of de instandhoudingskosten in de vergoeding voor de dienstverlening wordt verdisconteerd.

Artikel 25

Deze bepaling is opgenomen omdat in het verleden is gebleken dat banken dit als voorwaarde stellen. Ook hier wordt, om dezelfde reden als vermeld bij artikel 23, lid 2, alleen uitgegaan van het garant staan door de deelnemende gemeenten.

Artikel 27

Diverse Twentse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zijn aangesloten bij de Overijsselse Ombudsman die in het leven is geroepen door en functioneert onder de vlag van de afdeling Overijssel van de VNG. Dit maakt een tweedelijns klachtenhandeling ' dicht bij huis ' mogelijk. Het Twentebedrijf moet zelf een klacht in eerste aanleg behandelen.

Artikel 32

Regio Twente kan pas formeel deelnemen aan het Twentebedrijf als de aangepaste gemeenschappelijke regeling hiervan in werking is vastgesteld en in werking is getreden (de procedure daarvoor is gaande) en het nieuwe algemeen bestuur unaniem heeft besloten in te stemmen met de deelname (lid 1).

In de in juni 2015 verschenen handreiking ***Grip op regionale samenwerking; handreiking voor gemeenteraadsleden en griffiers*** (een initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Griffiers) staan acht gouden lessen om met bestuurlijke samenwerking om te gaan. Eén daarvan is om de samenwerkingsverbanden regelmatig te evalueren. Mede naar aanleiding van de consultatie van de gemeenteraden is daarom in de regeling opgenomen dat er aan het eind van elke zittingsperiode van de gemeenteraad een evaluatie wordt gehouden waarbij de raden worden betrokken (lid 3).

Uitwerking rapport “Samenwerken doen we zelf”

Bestuurlijke oplegger van de procesverantwoordelijke, de voorzitter van Regio Twente

31 augustus 2015

Aanleiding

De afgelopen twee jaar hebben de Twentse gemeenten zich gebogen over de wijze waarop ze in de toekomst willen blijven samenwerken. Dit heeft geleid tot het rapport ‘Samenwerken doen we zelf’, dat in april van dit jaar aan alle gemeenten is aangeboden. In dit rapport is de samenwerking uitgewerkt op drie niveaus:

- Samenwerkende raden;
- Samenwerkende portefeuillehouders;
- Samenwerkende ambtelijke organisaties.

Er is afgesproken dat alle gemeenten voor 1 juli 2015 een standpunt over het rapport hebben ingenomen en vervolgens voor 1 november 2015 een besluit nemen over de nieuwe vorm van samenwerking. Op verzoek van de gemeenten heeft de voorzitter van Regio Twente, heer G.J. de Graaf, de rol van procesverantwoordelijke op zich genomen. In de zomerperiode heeft hij op basis van elf beschikbare gemeentelijke standpunten een voorstel gemaakt, waarover de veertien gemeenten voor 1 november 2015 moeten besluiten. Drie gemeenten die voor 1 juli 2015 nog geen standpunt hadden ingenomen, kunnen hun overwegingen meenemen bij die besluitvorming. Op deze manier kan de vernieuwde samenwerking op 1 januari 2016 – het moment waarop het overgangsjaar van afschaffing van de plus in de Wet gemeenschappelijk regelingen (Wgr-plus) afloopt en waarop de huidige regeling Regio Twente is gebaseerd - starten.

Eén visie, twee gemeenschappelijke regelingen

Op basis van de standpunten van de gemeenten is een definitief voorstel gemaakt voor een gewijzigde Regeling Regio Twente en een nieuwe zogenaamde bedrijfsvoeringsregeling. Dit voorstel doet zoveel als mogelijk recht aan de standpunten van de gemeenten. Het kan niet tegemoet komen aan alle wensen, omdat deze op een paar punten te ver uit elkaar liggen of door een minderheid van gemeenten worden ingenomen. Ook in het nieuwe voorstel gaat het om collegeregelingen, maar er wordt voor Regio Twente nadrukkelijk gehecht aan een (nieuwe) rol voor de raden. Daarop wordt hierna onder het kopje ‘Governance’ nader ingegaan. Beide regelingen, een gewijzigde Regio Twente en een nieuw Twentebedrijf, vormen conform het rapport ‘Samenwerken doen we zelf’ gezamenlijk de landingsplaats voor alle vormen van (vrijwillige) samenwerking. De twee regelingen bestaan naast elkaar, maar worden vanuit een gelijke visie, organisatiefilosofie en principes aangestuurd.

De Twentse Kring Gemeentesecretarissen heeft het onderdeel ‘samenwerkende ambtelijke organisaties’ verder uitgewerkt door bedrijfsplannen voor beide organisaties op te stellen. Deze plannen zijn nog niet definitief, aan vervolmaking wordt de komende tijd nog gewerkt. Om een beeld te geven van de bedrijfsplannen op dit moment zijn de conceptversies ter kennisname bijgevoegd.

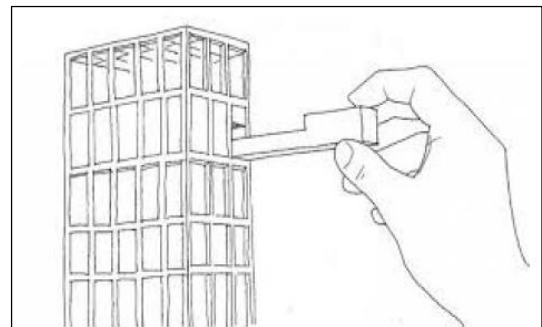
Bedrijfsvoering in een aparte gemeenschappelijke regeling, het Twentebedrijf

Er wordt voorgesteld de uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken in een nieuwe gemeenschappelijke regeling te plaatsen; het Twentebedrijf. De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt sinds 1 januari 2015 de mogelijkheid om voor de uitvoering van werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering een lichte vorm van gemeenschappelijke regeling aan te gaan. Het betreft de zogenaamde bedrijfsvoeringsorganisatie, dat geen geëleed bestuur kent met een algemeen en dagelijks bestuur, maar een ongeëleed bestuur met alleen een bestuur. In de tot nu toe van elf gemeenten ontvangen reacties hebben zeven gemeenten de suggestie gedaan om voor de bedrijfsvoering deze regeling te treffen. De uitvoering van bedrijfsvoeringstaken is op deze manier duidelijk gescheiden van de beleidsuitvoeringstaken van Regio Twente. De bedrijfsvoeringstaken die Regio Twente nu nog uitvoert, worden in de toekomst ondergebracht bij het Twentebedrijf. In het Twentebedrijf komen ook de bedrijfsvoeringstaken terecht, die gemeenten (in de toekomst) op basis van vrijwillige samenwerking gezamenlijk willen uitvoeren of waarvoor de samenwerking gebaseerd is op een wettelijke verplichting (bijvoorbeeld VRT).

Er is gekozen voor een zo licht mogelijke gemeenschappelijke regeling, de bedrijfsvoeringsorganisatie, met een belangrijke rol voor de secretarissen van de deelnemende organisaties. Samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering is hierdoor feitelijk een verlengstuk van de eigen bedrijfsvoering. Het Twentebedrijf stelt zelf geen beleidsmatige kaders op.

Gewijzigde regeling Regio Twente

De gewijzigde regeling Regio Twente wordt een zogenaamde collegeregelings met een algemeen bestuur dat is samengesteld uit veertien collegeleden (uit iedere deelnemende gemeente een) plus de burgemeester van de grootste gemeente als voorzitter. Aan Regio Twente worden alleen collegebevoegdheden overgedragen. Het is niet mogelijk om raadsleden op te nemen in het algemeen bestuur zolang er geen raadsbevoegdheden worden overgedragen.

Onder het kopje 'Governance' wordt nader ingegaan op de positie van de raden. Het algemeen bestuur wordt ondersteund door een klein dagelijks bestuur, dat praktische coördinatie op dagelijks niveau regelt plus een aantal formeel wettelijke taken zoals beslissingen over personeel, contracten en bezwaarschriften. De inhoudelijke voorbereiding van de regionale samenwerking ligt bij de overleggen van portefeuillehouders (portefeuilleberaden, bestuurscommissies) en bij bestuurlijke overleggen in geval van '*coalition of the willing*'. Hierbij wordt de lijn gevolgd die is beschreven in het rapport 'Samenwerken doen we zelf'.

Regio Twente voert een aantal taken uit voor de veertien Twentse gemeenten. Alle taken die Regio Twente nu al uitvoert, blijven bij Regio Twente, met uitzondering van bedrijfsvoeringstaken. Het gaat hierbij om voorbereiding en uitvoering van beleid van publieke gezondheid (GGD), de organisatie voor zorg en jeugdhulp Twente (OZJT), recreatieve voorzieningen, economie, belangenbehartiging en de '*coalitions of the willing*', zoals Kennispunt Twente en Netwerkstad. De bedrijfsvoeringstaak

salarisadministratie en de bedrijfsvoeringstaken voor de VRT worden na 1 januari 2016 nog tijdelijk uitgevoerd door Regio Twente tot het moment dat het Twentebedrijf een casco heeft en gevuld wordt. Dan zullen deze taken en verdere bedrijfsvoeringsonderdelen worden *ingeplugd* in het Twentebedrijf.

Ook bij de gewijzigde Regio Twente hebben de secretarissen een rol (zie Governance).

Twee organisaties, gelijke organisatiefilosofie

De organisaties van beide gemeenschappelijke regelingen worden stapsgewijs opgebouwd via een zogenaamd *casco-concept*. Het casco bestaat uit de ondersteunende processen om de organisatie zelf in stand te houden en efficiënt te laten draaien. In het casco kunnen vervolgens taken worden *ingeplugd*. Bij Regio Twente is het casco voor een deel al ingevuld met de hiervoor genoemde onderwerpen (GGD, OZJT, recreatieve voorzieningen, economie, belangenbehartiging, Kennispunt Twente en Netwerkstad).

Bij het Twentebedrijf zal dit de komende jaren ook gaan gebeuren. Om dit te laten slagen en zo te komen tot een effectieve en efficiënte vorm van samenwerking in Twente, is het commitment van alle gemeenten nodig om samenwerkingen tussen twee of meer gemeenten *in te pluggen* in Regio Twente of het Twentebedrijf.

Governance

Zowel Regio Twente (openbaar lichaam) als Twentebedrijf (bedrijfsvoeringsorganisatie) wordt bestuurd door collegeleden van de deelnemende gemeenten. In het rapport 'Samenwerken doen we zelf' staan de rol en positie van de colleges van b&w in de gewijzigde Regeling Regio Twente uitgebreid beschreven. Hieraan is in dit voorstel niets veranderd. In het Twentebedrijf ligt de bestuurlijke verantwoordelijkheid bij de colleges van b&w, maar zorgen de secretarissen voor de aansturing.

Nieuw in de regeling Regio Twente is de rol van de secretarissen. Binnen de gemeenten zijn zij ambtelijk verantwoordelijk voor de organisatie en de bedrijfsvoering. Daarom is het logisch dat zij, wanneer het gaat om gezamenlijke taakuitoefening, ook een belangrijke rol spelen via de kring van secretarissen. Zij zien toe op het goed en efficiënt functioneren van het ambtelijk apparaat. Daarmee wordt een verbinding gelegd tussen het ambtelijk apparaat van Regio Twente en dat van de deelnemende gemeenten.

In het Twentebedrijf vormen de secretarissen een netwerkdirectie. Deze netwerkdirectie is, onder verantwoordelijkheid van het bestuur, verantwoordelijk voor de aansturing van de directeur en draagt zorg voor de verbinding tussen het Twentebedrijf en de deelnemers.

Twenteraad

Over de positie van de raden en de voorgestelde werkwijze van de Twenteraad bestaan nog verschillen van opvatting tussen de gemeenten. De voorstellen uit 'Samenwerken doen we zelf' om te komen tot een Twenteraad met een bijbehorend presidium worden geoperationaliseerd. Zo ontstaat experimenteerruimte voor de Twentse raadsleden om bijeen te komen om richtinggevende uitspraken te doen over werkprogramma en bestuursopdrachten. Via genoemd presidium, dat bestaat uit een vertegenwoordiger van elke gemeenteraad, worden de bijeenkomsten van de Twenteraad voorbereid met ondersteuning van de griffiers. Op 28 mei 2015 is er een eerste concrete invulling aan de *Twenteraad in oprichting* gegeven. De volgende bijeenkomst, op 19 november 2015, staat in het teken van werkgelegenheid en economie. De voorbereiding hiervan is

eveneens in handen van de Twentse griffiers. Zij komen in overleg met de raden tot een voorstel voor verdere invulling in 2016.

Het is vanzelfsprekend en van belang dat de raden een goede positie hebben in de Twentse samenwerking, daarom wordt voorgesteld dat zij de komende tijd met elkaar in gesprek gaan over de wijze waarop dit vorm te geven. Dit kan leiden tot het overdragen van één of meer raadsbevoegdheden, maar ook tot het instellen van een commissie van advies of de opiniërende bijeenkomsten via de Twenteraad conform het advies 'Samenwerken doen we zelf'.

Wanneer de 14 Twentse raden raadsbevoegdheden op een bepaald terrein willen overdragen dan wordt de collegeregeling Regio Twente aangepast in een college/raadsregeling Regio Twente met ook raadsleden in het algemeen bestuur.

Het spreekt voor zich dat de raden de portefeuillehouders in de eigen gemeente kunnen aanspreken op de regionale samenwerking. Verder houden raden invloed, omdat zij de gemeentelijke begroting en daarmee de bijdrage aan de begroting van de gemeenschappelijke regelingen vaststellen.

Evaluatie

In de in juni 2015 verschenen handreiking *Grip op regionale samenwerking; handreiking voor gemeenteraadsleden en griffiers* (een initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Griffiers) staan acht gouden lessen om met bestuurlijke samenwerking om te gaan. Eén daarvan is om de samenwerkingsverbanden regelmatig te evalueren. Mede naar aanleiding van de consultatie van de gemeenteraden is daarom in beide regelingen opgenomen dat er aan het eind van elke zittingsperiode van de gemeenteraad een evaluatie wordt gehouden waarbij de raden worden betrokken. De eventuele overdracht van raadsbevoegdheden kan onderdeel zijn van deze evaluatie.

Financiën

De financiering van Regio Twente zal na wijziging van de regeling grotendeels hetzelfde zijn als nu het geval is. De basisfinanciering voor de verplichte samenwerkingen of de in het verleden afgesproken samenwerking, zoals de GGD (verplicht) of recreatieve voorzieningen (vrijwillig), blijft hetzelfde. De kosten van deze samenwerking worden met de deelnemers verrekend op basis van inwonertal, met uitzondering van de bijdrage voor jeugdgezondheidszorg, die is gebaseerd op het aantal kinderen in de leeftijd 0-18 jaar. Voor de samenwerkingen op het gebied van '*coalitions of the willing*' wordt gebruikgemaakt van een transparant kostprijsmodel. Dat wil zeggen dat de kosten die gemaakt worden voor de diensten die worden afgenomen verrekend worden met de betreffende deelnemers.

De financiering van het Twentebedrijf gaat uit van een groeimodel. Het concept van '*coalition of the willing*' betekent namelijk dat nog niet vaststaat welke taken het Twentebedrijf straks voor welke gemeente of samenwerkingsverband gaat uitvoeren en dat het een dynamisch geheel blijft zodra het Twentebedrijf functioneert. Dat maakt het niet mogelijk nu al een integrale begroting voor het Twentebedrijf neer te leggen.

In het groeimodel wordt in elk geval voor de eerste drie jaren (2016-2018) een onderscheid gemaakt tussen de kosten en financiering van instandhouding van de casco-organisatie en de kosten en financiering van de dienstverlening. De kosten van de casco-organisatie worden door de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden gedragen vanuit het solidariteitsbeginsel:

zonder casco kan er immers geen dienstverlening plaatsvinden. De kosten voor de casco-organisatie worden geraamd op circa € 0,8 - € 0,9 miljoen per jaar (voornamelijk personeelskosten en ICT). De financiering van de dienstverlening vindt plaats op basis van het profijtbeginnsel. In 2017 wordt dit model geëvalueerd en wordt besloten over het bekostigingsmodel dat met ingang van 2019 wordt gebruikt. Uiteraard is het uiteindelijk de bedoeling dat met deze vorm van samenwerking bespaard wordt en de kosten van het casco terugverdiend worden.

Procedure

De huidige regeling van Regio Twente is vastgesteld op basis van de plus in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr-plus). Op grond van het overgangsrecht in het kader van de afschaffing van de Wgr-plus moet de regeling per 1 januari 2016 zijn aangepast. Als de regeling niet tijdig wordt aangepast, dan houdt Regio Twente van rechtswege op te bestaan. Daarmee is er geen continuïteit meer voor het uitvoeren van de huidige taken en bevoegdheden, zoals bij de GGD, OZJT, economie en recreatieve voorzieningen. Deze situatie moet worden voorkomen.

Vanwege de samenhang tussen Regio Twente en het Twentebedrijf, is het voorstel om ook voor 1 november aanstaande een besluit te nemen over de oprichting van het Twentebedrijf. Omdat de regeling Regio Twente is getroffen door de raden, colleges van b&w en de burgemeesters is voor een wijziging daarvan een besluit nodig van deze drie bestuursorganen. Voor het Twentebedrijf geldt dat de colleges van b&w alleen kunnen besluiten tot het treffen van een regeling (Twentebedrijf), wanneer zij daarvoor toestemming hebben gekregen van de raad.

Het is belangrijk dat in alle deelnemende gemeenten dezelfde tekst van de gemeenschappelijke regeling wordt vastgesteld. In juridische zin is een gelijkkluidende vaststelling nodig. Als een gemeente een wijziging nodig vindt, dan wordt verzocht de tekst toch ongewijzigd vast te stellen en de gewenste wijziging(en) separaat mee te delen. Deze wijzigingen worden vervolgens verzameld en in een overzicht geplaatst. Over deze wijzigingen kunnen gemeenten vervolgens, in tweede aanleg, een besluit nemen.

Heroriëntatie Twentse samenwerking

Model formulering besluit in gemeenten

REGELING REGIO TWENTE

De gemeenteraden, colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo (O), Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden, ieder voor zover zijn (hun) bevoegdheden betreft;

Overwegende, dat:

- de regionaad van Regio Twente op 10 oktober 2012 op grond van diverse (wettelijke) ontwikkelingen heeft besloten tot een fundamentele heroriëntatie van de samenwerking van de Twentse gemeenten en daartoe aan het dagelijks bestuur opdracht heeft gegeven dit uit te werken;
- een breed contact dat het dagelijks bestuur heeft gezocht met raads- en collegeleden op 13 december 2013 heeft geleid tot de notitie *'Eerste contour vernieuwde regionale samenwerking'*;
- de regionaad op 12 februari 2014 heeft besloten deze notitie als resultaat van de heroriëntatie aan te bieden aan de 14 nieuwe gemeenteraden omdat de bevoegdheid om te beslissen over de toekomst van de samenwerking bij deze raden berust;
- de voorzitter van Regio Twente op verzoek van de colleges van burgemeester en wethouders voor de verdere uitwerking van de notitie *'Eerste contour vernieuwde regionale samenwerking'* fungeert als procesverantwoordelijke;
- de voorzitter van Regio Twente, na consultatie van de colleges van burgemeester en wethouders, een stuurgroep heeft ingesteld voor de verdere uitwerking van de notitie *'Eerste contour vernieuwde regionale samenwerking'*;
- de stuurgroep, na de gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders te hebben geconsulteerd over het concept, op 13 april 2015 een definitief rapport over de samenwerking van de Twentse gemeenten heeft uitgebracht onder de naam *'Samenwerken doen we zelf'*;
- de stuurgroep heeft geadviseerd het rapport te vertalen naar een regeling op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen middels een wijziging van de Regeling Regio Twente;
- de voorzitter van Regio Twente, in overleg met de voorzitter van de stuurgroep, vragen van gemeenten over het rapport heeft beantwoord in het document *'Overzicht vragen en antwoorden over het rapport Samenwerken doen we zelf'*;
- de voorzitter van Regio Twente naar aanleiding van de standpuntbepaling over het rapport in de gemeenteraden, na consultatie van de burgemeesters, een nader voorstel heeft opgesteld;
- de raden hun gezamenlijke overleg over regionale samenwerking willen continueren in bijeenkomsten van een Twenteraad en hierin ook bespreken hoe zij betrokken willen worden bij Regio Twente;
- ook een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2015 een wijziging van de Regeling Regio Twente noodzakelijk maakt;
- Regio Twente een gemeenschappelijke regeling is die is ingesteld door zowel de raad, het college van burgemeester en wethouders als de burgemeester en wijziging van deze regeling daarom een besluit vergt van alle drie genoemde organen;

Gezien en rekening houdend met het rapport van de stuurgroep ‘*Samenwerken doen we zelf*’, de beantwoording van de daarover gestelde vragen en het voorstel naar aanleiding van de standpuntbepalingen over dit rapport in de gemeenteraden;

Gelet op het bepaalde in artikel 44 van de Regeling Regio Twente en de Wet gemeenschappelijke regeling zoals die per 1 januari 2015 luidt;

College van b en w

Besluit

1. Kennis te nemen van het rapport “Samenwerken doen we zelf”
2. De Regeling Regio Twente in zijn geheel te wijzigen, zoals bijgevoegd bij dit besluit.
3. De Regeling Regio Twente aan het einde van elke zittingsperiode van de raad te evalueren en hierbij de raad en de eventuele overdracht van raadsbevoegdheden te betrekken.
4. De raad voor te stellen:
 - a. kennis te nemen van het rapport “Samenwerken doen we zelf”;
 - b. de Regeling Regio Twente in zijn geheel te wijzigen, zoals bijgevoegd bij dit besluit;
 - c. met de andere Twentse raden een Twenteraad te vormen om het gesprek te voeren over regionale samenwerking en de betrokkenheid van raden bij deze regionale samenwerking;
 - d. samen met de andere Twentse raden voor de Twenteraad een presidium in te stellen, dat tot taak krijgt de bijeenkomsten van de Twenteraad voor te bereiden;
 - e. een lid af te vaardigen naar het presidium van de Twenteraad;
 - f. de Regeling Regio Twente aan het einde van elke zittingsperiode van de raad te evalueren en hierbij de eventuele overdracht van raadsbevoegdheden te betrekken.

Burgemeester

Besluit

1. Kennis te nemen van het rapport “Samenwerken doen we zelf”
2. De Regeling Regio Twente in zijn geheel te wijzigen, zoals bijgevoegd bij dit besluit.

Raad

Besluit

1. Kennis te nemen van het rapport “Samenwerken doen we zelf”
2. De Regeling Regio Twente in zijn geheel te wijzigen, zoals bijgevoegd bij dit besluit.
3. Met de andere Twentse raden een Twenteraad te vormen om het gesprek te voeren over regionale samenwerking en de betrokkenheid van raden bij deze regionale samenwerking.
4. Samen met de andere Twentse raden voor de Twenteraad een presidium in te stellen, dat tot taak krijgt de bijeenkomsten van de Twenteraad voor te bereiden;

5. Het volgende lid af te vaardigen naar het presidium van de Twenteraad: [*naam raadslid*]
 6. De Regeling Regio Twente aan het einde van elke zittingsperiode van de raad te evalueren en hierbij de eventuele overdracht van raadsbevoegdheden te betrekken.
-

Bedrijfsvoeringsorganisatie Twentebedrijf

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo (O), Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden alsmede het dagelijks bestuur van Regio Twente;

Overwegende, dat:

- Er behoefte bestaat aan effectieve samenwerking in Twente;
- Er voor de Twentse samenwerking op het gebied van o.a. sociaaleconomische structuurversterking, publieke gezondheid, jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning en recreatieve voorzieningen in de vorm van een openbaar lichaam een gewijzigde Regeling Regio Twente per 1 januari 2016 in werking treedt;
- Er voor de ambtelijke samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering en uitvoering een organisatie nodig is waarbij gebruik wordt gemaakt van een lichte vorm van gemeenschappelijke regeling middels een bedrijfsvoeringsorganisatie, genaamd Twentebedrijf;
- Twentebedrijf een faciliterende organisatie is met rechtspersoonlijkheid ter ondersteuning van de Twentse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen bij de uitvoering van de ondersteunende taken en bedrijfsvoeringstaken.
- Twentebedrijf geen organisatie is waar beleid wordt gemaakt, dat doen de deelnemers zelf.

Gezien en rekening houdend met het rapport van de stuurgroep *'Samenwerken doen we zelf'*, de beantwoording van de daarover gestelde vragen en het voorstel naar aanleiding van de standpuntbepalingen over dit rapport in de gemeenteraden;

College van b en w

Besluit

1. De Regeling Twentebedrijf te treffen, zoals bijgevoegd bij dit besluit
 2. De raad om toestemming te vragen om deze regeling te treffen
-

Raad

Besluit

1. Het college van b en w toestemming te verlenen om de Regeling Twentebedrijf te treffen, zoals bijgevoegd bij dit besluit.
-

Achtergrondinformatie

Artikel 44, Regeling Regio Twente (huidige regeling!)

1. Deze regeling kan worden gewijzigd bij daartoe strekkende besluiten van de gemeenteraden van tweederde van de deelnemende gemeente omvattende ten minste tweederde van het aantal inwoners, gebaseerd op de bevolkingscijfers, van de aan de regio deelnemende gemeenten, op 1 januari van dat jaar.
2. In geval van wijzigingen, bedoeld in het eerste lid, dienen – voor zover bij de wijziging wettelijke bevoegdheden van het college van burgemeesters en wethouders respectievelijk de burgemeester zijn betrokken – de besluiten ook door tweederde van het aantal colleges van burgemeester en wethouders respectievelijk burgemeesters van de deelnemende gemeenten omvattende ten minste tweederde van het aantal inwoners, gebaseerd op de bevolkingscijfers, van de aan de regio deelnemende gemeenten, te worden genomen.
3. Indien het algemeen bestuur wijzigingen in de regeling wenselijk acht, doet het een daartoe strekkend voorstel aan de raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
4. Het bepaalde in de leden 1 tot en met 3 is niet van toepassing op een wijziging van de regeling die uitsluitend betrekking heeft op aanpassingen aan veranderde wettelijke bepalingen. Tot dergelijke wijzigingen kan worden besloten door middel van een besluit van het algemeen bestuur.

Artikel 1 Wet gemeenschappelijke regelingen

1. De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of te zamen, ieder voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn, een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten.
2. De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.
3. Onder het treffen van een regeling wordt in dit artikel mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.

Voorstel voorzitter Regio Twente n.a.v. standpunten gemeenten over rapport 'Samenwerken doen we zelf'

1. Per 1 januari 2016 uitgaan van een collegeregeling via een aanpassing van de huidige gemeenschappelijke regeling van Regio Twente. In deze aangepaste regeling worden, behoudens het hierna vermelde, geen taken op het gebied van bedrijfsvoering (Twentebedrijf-bedrijfsvoering) opgenomen. Hiervoor wordt een aparte (lichte) gemeenschappelijke regeling vastgesteld, i.c. de bedrijfsvoeringsorganisatie als bedoeld in artikel 8, lid 3 Wgr. De besluitvorming over de aangepaste regeling van Regio Twente dient uiterlijk 1 november 2015 door de gemeenten te hebben plaatsgevonden. De vaststelling van de regeling van de bedrijfsvoeringsorganisatie is niet gebonden aan deze deadline en is afhankelijk van de verdere uitwerking van het Twentebedrijf. De werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering die Regio Twente thans uitvoert t.b.v. het totaal of coalition of the willing (salarisadministratie en voor de veiligheidsregio) worden via een overgangsregeling wel in de aangepaste regeling van Regio Twente opgenomen totdat het Twentebedrijf-bedrijfsvoering is opgericht en aan alle formaliteiten is voldaan voor de overdracht van de betreffende werkzaamheden (o.a. overdracht personeel). Zowel qua bestuurlijke als ambtelijke aansturing (secretarissen) van de vernieuwde Regio Twente en het Twentebedrijf wordt zo veel mogelijk uitgegaan van een personele unie.
2. In de bestuurlijke oplegger wordt opgenomen dat zodra de raden hebben besloten een nader te bepalen raadsbevoegdheid over te dragen aan de vernieuwde Regio Twente alsdan ook raadsleden in het AB zitting hebben. De betreffende bepalingen treden pas in werking nadat alle 14 raden daartoe hebben besloten. Dit biedt de mogelijkheid om in de komende tijd met de raden de bereidheid tot het overdragen van raadsbevoegdheden nader te verkennen.
3. De Twenteraad, de goedkeuring van het werkprogramma (i.c. de agenda van de samenwerking) en de bestuursopdrachten door de individuele raden worden niet in de regeling opgenomen. In toelichting wordt opgenomen dat dit onverlet laat dat de raden, zo nodig per beleidsveld, bijeen kunnen komen en vanuit hun kaderstellende rol, kaders kunnen geven voor het werkprogramma en bestuursopdrachten. Desgewenst zou hiervoor door het AB separaat een protocol kunnen worden opgesteld.
4. De Twenteraad heeft een opiniërende en meningsvormende functie. Het vaststellen van resoluties en stemmingen daarover wordt niet gereguleerd. In de praktijk moet blijken of inzet van dit instrument wenselijk wordt geacht.
5. De burgemeester van Enschede is q.q. voorzitter van Regio Twente. Er wordt geen reden gezien deze al diverse jaren bestaande constructie te wijzigen. In het rapport van de stuurgroep en de beantwoording van de vragen is dit voldoende beargumenteerd. De voorzitter heeft in het AB 1 stem omdat elk lid wettelijk gezien stemrecht heeft.
6. Stemming over financiële besluiten op basis inwoneraantal. Omdat financiële bijdrage gemeente in beginsel afhankelijk is van het inwoneraantal is het ook gerechtvaardigd dat dit aantal bij financiële besluiten bepalend is voor de stemverhouding. Dit staat los van vrijwillige samenwerking. In de beantwoording van de vragen is aangegeven dat dit betrekking heeft op de vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening en dat investeringen op basis van een gemeentelijke bijdrage loopt via de begroting c.q. een wijziging daarvan.
7. Bij regionaal portefeuillehouder wordt geschrapt 'met mandaat van het AB'. In het portefeuilleberaad worden zo nodig afspraken over de werkwijze en taakverdeling gemaakt.

8. Maximaal 7 portefeuilleberaden aanhouden. Rapport stuurgroep geeft daarvoor basis. Voorzitter en vice-voorzitter hebben zitting in AB. Aanwijzing daarvan vergt vooraf afstemming. Is taak van voorzitter Regio Twente.
9. In de regeling wordt een evaluatiebepaling opgenomen dat de regeling voor het einde van elke raadsperiode wordt geëvalueerd.

Overzicht reacties gemeenten op rapport 'Samenwerken doen we zelf'

Gemeente	Algemeen	Rol raad	Rol college	Twentebedrijf	Overig
Almelo (raad 30 juni)	Kan zich grotendeels vinden in rapport. Ondersteunen urgentie om samen te blijven werken en dit op de 3 niveaus vorm te geven: raden, portefeuillehouders en ambtelijke organisaties.	Uit oogpunt democratische legitimiteit raadsleden in AB door Regio Twente bevoegdheid te geven regionale visies op te stellen over bijvoorbeeld sociaaleconomische structuurversterking of recreatieve voorzieningen. Deze bevoegdheden hoeven geen afbreuk te maken op de rol en bevoegdheden van de afzonderlijke gemeenteraden. Dergelijke visies hoeven immers niet direct te leiden tot financiële consequenties. Die ontstaan (eventueel) pas als na een bestuursopdracht wordt opgesteld waar op basis van coalitions of the willing aan kan worden deelgenomen.	Wordt ondersteund.	Eens om Twentebedrijf landingsplaats te laten zijn voor ambtelijke samenwerking tussen 2 of meer gemeenten of andere organisaties. Bij uitwerking serieus in overweging nemen om samenwerking op gebied bedrijfsvoering vorm te geven via bedrijfsvoeringsGR. Rollen opdrachtgever en opdrachtnemer dan beter te scheiden.	Werkgroep samenstellen van raadsleden en collegeleden om consensus te bereiken over eventuele verschillen in standpunten. Uiterlijk in de eerste helft van september een Twentse radenbijeenkomst te organiseren om de standpunten uit te wisselen en de bevindingen van de werkgroep te bespreken.
Borne (raad 23 juni)	Inhoud staat voorop en vorm is volgend. In rapport staat structuur en niet inhoud voorop. Regionale sociaaleconomische agenda heeft hoogste prioriteit.	Raad is bereid bevoegdheid opstellen visie op sociaaleconomische ontwikkeling van Twente over te dragen. Dit kan ook gelden voor andere onderwerpen die Twente als geheel sterker moeten maken. Als gemeenten bereid zijn enkele raadsbevoegdheden over	Niet duidelijk is wat relatie is tussen eigen raad en eigen wethouder die als regionaal portefeuillehouder optreedt. Zou kunnen betekenen dat deze portefeuillehouder verantwoordelijk is voor uitvoering	Over vorm en aansturing moet goed worden nagedacht. Nu niet efficiënt en effectief ingericht. Samenvoeging bestaande ambtelijke organisaties niet per definitie wenselijk. Uitgangspunt is dat besturen en beslissen in Borne zelf wordt gedaan.	Uit oogpunt democratische legitimiteit minder wenselijk dat Twenteraad kaders moet stellen voor opvolgende raadsperiode. Regio Twente dient ook direct

	Gelet op vele onduidelijkheden en vragen is te vroeg om in najaar definitief besluit te nemen. Daarom naast nieuwe regeling die gebaseerd is op rapport stuurgroep ook technische wijziging van huidige regeling voorbereiden die tegemoet komt aan afschaffing Wgr-plus. Hierdoor ontstaat ruimte voor gemeenten om consensus te bereiken over toekomst regionale samenwerking.	te dragen kan er sprake zijn van gemengde regeling. Omdat er vooralsnog geen raadsbevoegdheden worden overgedragen beperkt kaderstellende rol raad zich tot de eigen raad. Rol en positie Twenteraad is daarmee onduidelijk. Uit oogpunt werkbaarheid geen Twenteraad met alle raadsleden, maar sectoraal, per beleidsveld, inrichten. Uitgaande van vorming Twenteraad wordt noodzaak gezien voor gedegen ondersteuning hiervan, waarbij ook rol raadsgriffiers helder moet zijn.	bestuursopdracht die niet wordt gesteund door eigen raad. Is onwenselijk.	In huidige opzet lijkt sprake van (te) zware aansturing met directeur en daarboven DB, secretarissenberaad en portefeuilleberaad dat DB adviseert. Voor alle taken die worden ondergebracht moet duidelijke meerwaarde zijn aangetoond in termen kostenreductie, verbetering kwaliteit, vermindering kwetsbaarheid en kansen voor medewerkers. Lokale kleur voor Borne moet behouden blijven. Vraag of ook gaat om beleidsuitvoerende taken is nog geen uitgemaakte zaak. Geldt ook voor vraag of wenselijk is om in structuur toekomstige GR in te voegen. Afweging om voor Twentebedrijf afzonderlijke bedrijfsvoeringsGR op te richten wordt in rapport niet gemaakt.	verantwoording af te leggen aan Twentse inwoners door te laten zien wat ze doet. Dit vraagt andere rolopvatting. Blijft onduidelijk hoe goedkeuring of afwijzing bestuursopdracht door raden, na vaststelling door AB, zich verhoudt tot feit dat uitsluitend collegebevoegdheden wordt overgedragen. Is onwenselijk. Er moet voldoende scherpte worden aangebracht tussen begrip resoluties en bestuursopdrachten. Het is niet vanzelfsprekend dat huidige financieel perspectief Regio Twente zonder meer perspectief is van nieuwe samenwerking. Dit moet afgeleide zin van inhoudelijke agenda en binnen samenwerking uit te voeren taken. Waarom bij stemmen over begroting en

					rekening inwoneraantal uitgangspunt. Verhoudt zich niet tot uitgangspunt van gelijkwaardigheid van deelnemers en samenwerking die op consensus is gericht.
Dinkelland (raad september)					
Enschede (raad 2 juli)	Model/structuur: - gaat te veel uit van tegen elkaar afwegen lokale en regionale belang i.p.v. deze met elkaar te verbinden tot sterk Twents belang; -voorziet onvoldoende in doorzettingsmacht; -doet te veel afbreuk aan slagvaardigheid; Voor operationele en tactische samenwerking biedt rapport voldoende aanknopingspunten. Rapport staat te weinig stil bij noodzaak van strategische samenwerking gericht op regionale strategie en planvorming die bijdragen aan versterking (internationale) concurrentiepositie van regio en daarmee economische structuur.	Kaderstelling over Agenda van de Twentse samenwerking beleggen bij AB, waarin per gemeente ook 2 raadsleden plaatsnemen. Raadsleden stemmen naar inwoneraantal, collegeleden hebben 1 stem. Iedere raad draagt bevoegdheid voor Agenda Twentse samenwerking over aan AB van Regio Twente. Twenteraad stemt naar inwoneraantal, al dan niet georganiseerd langs politieke lijnen. Bij indirecte betrokkenheid raad (collegeregelings) bij regionale opgaven en er geen regionaal orgaan vanuit raden is dat democratische controle	Hoewel ander ideaalmodel wordt voorgestaan biedt de voorgestelde structuur colleges meer ruimte om richting te geven aan samenwerking, zelf in the lead te zijn en vanuit gemeenten verschillende raden mee te nemen en actief in positie te brengen. Bij uitwerking rekening houden met risico departementaal denken i.p.v. collegiaal bestuur. Bij 14 trekkers bestuurlijke drukte voorkomen door geen 14 portefeuillehouders- overleggen te hebben.		Om kaderstellende bevoegdheid over te dragen en gemeenteraden aan voorkant te laten meebeslissen in regeling bepaling opnemen dat regionale agenda ruim voor het te nemen besluit aan gemeenten wordt toegezonden (voorhangprocedure). In regeling onderweg verbeteringen door te voeren als dit nodig is. In regeling opnemen dat op minimum aantal domeinen (genoemd in regeling) tot meer verplichtende samenwerkingsagenda moet worden gekomen omdat verwachting is dat Twenteraad en

	Afwegingen niet afhankelijk maken van enkel 'what's in it for me'. Opgaven voor Twente als geheel moet leidend zijn bij inrichting samenwerkingsmodel. Rapport op dit punt nog te sterk in zich om eenmaal in gang gezet proces/keuze door te kunnen zetten in the end. Nieuwe regio moet zich richten op opstellen regionale agenda (kaderstellend). Deze bevoegdheid komt onder regiobestuur beschikbaar. Regionale agenda kan worden gezien als meerjarenprogramma i.c. opvolger Agenda van Twente. Verder in regeling podium bieden aan gemeenten om gezamenlijk beleid te ontwikkelen of op elkaar af te stemmen of tijdelijke thema's op te pakken op regionaal, subregionaal of lokaal niveau. Als alternatief wellicht aanhouden om activiteiten in aparte of bestaande andere	uitoefent blijft gevaar dat regionale ontwikkelingen in gemeenten kunnen worden afgeremd/weggestemd. Te vrijblijvende rol voor Twenteraad (los van effectiviteit) Zou meer politieke arena moeten zijn waarop raadsleden politieke belangen afwegen en nadenken over realiseren van doelen. Dit in uitwerking verankeren. Te gemakkelijk inzetten resoluties kan draagvlak samenwerking snel doen afnemen en leiden tot teveel vrijblijvendheid. Door wijze stemming is kans groot dat resoluties vertekend beeld geven. Dit holt kracht uit. In uitwerking hiernaar kijken. Geen rekening is gehouden met mogelijkheid dat raden voorstel amenderen en wat hiervan de gevolgen zijn.			gemeenten hierin niet slagvaardig genoeg optreden. Verder evaluatiebepaling opnemen in regeling.

	regelingen op te nemen (bijv. GGD, wellicht in combinatie met OZJT dan wel met VRT), aparte bedrijfsvoeringsGR voor Twentebedrijf. Meer beleidsmatige samenwerking organiseren via stuurgroepen en bestuursopdrachten, maar dan wel met sterkte regionale agenda waarop samengewerkt wordt. Samenwerking met provincie is onderbelicht. Twenteboard zou wellicht meer als gezaghebbende instantie gepositioneerd kunnen worden in doorontwikkeling Twente als top technologische regio naar voorbeeld andere regio's.				
Haaksbergen (raad september)					
Hellendoorn (raad 29 juni)	Sociaal economische ontwikkeling en Externe profilering (incl. Lobbyen) worden gezien als kerndomeinen regionale samenwerking. Voorstander meerdere afzonderlijke regelingen. Afzonderlijke	Om lokaal op verantwoord niveau van democratische legitimiteit te blijven is goed samenspel tussen college en raad essentieel. Dat moet elke gemeente uiteraard zelf invullen.		Twentebedrijf prima ontwikkeling, mist aansturing ook op een bedrijfsmatige wijze plaatsvindt. Vraag is of dit onderdeel van Regio Twente wordt. Voorkeur gaat uit naar afzonderlijke lichte bedrijfsmatige samenwerkingsovereenkomst (bedrijfsvoeringsGR).	Artikel 4.2 a t/m g conceptregeling sluit niet aan bij kerndomeinen zoals verwoord in rapport. In definitieve regeling helder aangeven wat taken, verantwoordelijkheden

	geldstromen worden hiermee helder. GGD en OZJT daarom geen onderdeel Regio Twente laten zijn, maar omzetten in afzonderlijke regelingen.				en bevoegdheden zijn van zowel AB als DB. Voorzitterschap burgemeester Enschede is voor Hellendoorn geen automatisme.
Hengelo (raad 1 juli)	Nu slechts regelen wat strikt juridisch en wettelijk noodzakelijk is. Probeer niet volledige rapport in regeling te vatten, maar zie het als een groei- en ontwikkelproces. Dit biedt ruimte voor dialoog over nadrukkelijker positie raden. In komende tijd met 14 raden verkennen op welke niet-wettelijke onderwerpen Twentse samenwerking als meerwaarde wordt gezien. Nodige tijd nemen om discussie zorgvuldig te voeren. Groeipad wordt daarom als meest kansrijke weg gezien. Na een jaar (of ander evaluatiepad) kijken wat we aanvullend of anders in juridische zin willen verankeren. Basisnotie om samenwerking terug te brengen naar gemeenten	Bestuursmodel met bevoegdheden, verantwoordelijkheden en vertegenwoordigingen vanuit Twentse raden nodig. Kaderstellende en controlerende rollen in politiek representatieve vertegenwoordiging op regionaal niveau verankeren. Meerwaarde wordt gezien in verkenning door 14 raden (en colleges) van onderwerpen waarbij Twentse samenwerking als meerwaarde wordt gezien. Dit past in groeimodel waarbij het de kunst is balans in gaten te houden tussen regionale slagvaardigheid en doorzettingsmacht en anderzijds gemeentelijke autonomie. Twenteraad is voor verkenning geschikt podium. Nu het (nog) gaat om collegebevoegdheden	Eens dat bij huidige samenwerkings-dossiers gaat om collegebevoegdheden. Daarom ligt collegeregeling voor de hand. Eens met rol portefeuillehouders en kleinere rol voor DB en AB. Formulering bestuursopdrachten kan bijdragen aan een nog daadkrachtiger opereren van de samenwerkende portefeuillehouders enerzijds en aan het transparanter maken van kaderstelling en verantwoording anderzijds.	Intentie Twentebedrijf wordt ondersteund. Kan gaan om bedrijfsvoering en uitvoering van beleid. Directe aansturing door secretarissen die verantwoording aflegt aan eigen college. Twentebedrijf kan als werkelijk neutrale landingsplaats voor ambtelijke samenwerking beste buiten organisatie nieuwe Regio Twente worden gehouden. Dat laat onverlet dat ook (delen van) de ambtelijke organisatie van Regio Twente daarin kan worden geïncorporeerd als dat door bestuur Regio Twente wenselijk wordt geacht. Voelt er voor om (juridische) inrichting Twentebedrijf over te laten aan secretarissen met directe verantwoordingslijn naar gemeentebestuur.	Betreft voorlopig standpunt. Definitief bij vaststellen regeling.

	wordt onderschreven. Is beste vertrekpunt om via groeimodel tot vorm te komen die Twente vooruit helpt. Liefst aan de hand van inhoudelijke samenwerkingsdossier. Dialoog tussen en met raden en colleges en met overheids- en maatschappelijke partners.	verstandig te beginnen volgens groeimodel. De te voeren dialoog kan mogelijk resulteren in consensus over inbrengen raadsbevoegdheden. Op dat moment past zwaardere rol raden die ook in regeling wordt vastgelegd. Gelet op rol portefeuillehouders ligt het in de lijn dat kaderstelling en verantwoording/controle verloopt via lijnen gemeenteraad, college en portefeuillehouders en vice versa.			
Hof van Twente (raad 30 juni)	Onderstrepen gedachten stuurgroep. In algemene zin kan voorgestelde samenwerking op 3 niveaus een positieve bijdrage leveren aan behoud en doorontwikkeling van Twentse belangenbehartiging. Eens met inhoudelijk takenpakket. Samen moeten we krachten bundelen om regio economisch sterker te	Op dit moment eens met keuze voor collegeregeling. Wel regelmatig evaluatie nodig om te bezien of samenwerking zich breder zou moeten manifesteren, ook op raadsbevoegdhedenniveau. Keuze om autonomie vooral bij gemeenten te laten (via goedkeuringsbevoegdheid raden voor werkprogramma en instellen Twenteraad voor beleidsmatige kaders) houdt risico in dat autonomie van individuele	Zien in voorstel goede en effectieve werkwijze. Wel wordt evenwichtige portefeuilleverdeling lastige keuze.	Dat Regio Twente ook landingsplaats is voor samenwerking op uitvoerend niveau is goede ontwikkeling, zeker wanneer Twentebedrijf zal fungeren als vraag- en aanbodloket. Voor Twentebedrijf worden vooral mogelijkheden gezien op niveau bedrijfsvoering en uitvoering. Expliciet uitleggen waarom voor Twentebedrijf niet is gekozen voor bedrijfsvoeringGR.	In regeling doelen, belangen, taken en bevoegdheden duidelijker verwoorden. Wat zijn de financiële besluiten waar het gaat om de stemverhouding. Controlerende rol college is in rapport onderbelicht. Hoe wordt praktisch omgegaan met een regionale portefeuillehouder met mandaat. Waar

	maken en (nieuwe) wettelijke taken in gezamenlijkheid professioneel uit te voeren.	gemeenten de doorzettingsmacht van Regio Twente in negatieve zin van beïnvloeden. Dit risico kan worden beheerst door te kijken naar de collectieve belangen en vanuit die blik af te stemmen in de gemeenteraad en de Twenteraad/regioraad. Vraagt om een steviger inhoud van Twenteraad waar het gaat om sturing op het proces van samenwerking. Figuur van bindende resolutie voor AB en DB wordt wenselijk geacht. In belang effectieve en democratische samenwerking wordt alternatief scenario voorgelegd dat meer recht doet aan rol raden. Gekomen moet worden tot een ontwikkelingstraject waarbij regioraad bestaande uit een vertegenwoordiging van lokaal gekozen raadsleden doorontwikkelt naar een regioraad die wordt samengesteld uit fracties volgens politieke lijnen in de verschillende raden, waarbij het fracties vrijstaat om voorafgaande aan			mandaten en delegatie aan bestuurscommissies aan de orde komen wordt zicht college vertroebeld. Hiervoor wordt aandacht gevraagd in uitwerking regeling.

		regioraadsvergaderingen met eigen politieke achterban te overleggen om zodoende draagvlak van besluitvorming te vergroten. Regioraad moet jaarlijks hoofdkaders voor beleid aangeven en zich daartoe uitdrukkelijk dienen te beperken en uitvoerende bestuurders leggen halfjaarlijks verantwoording af over uitvoering waarbij door regioraad uitgezette kaders als uitgangspunt dienen. Samenstelling dergelijke regioraad: aantal leden per gemeente wordt bepaald op basis inwoneraantallen en politieke verhoudingen in onderscheiden raden waarbij aanbeveling verdient om kleinere gemeenten in eerste instanties meer zetels toe te kennen dan waartoe zij getalsmatig recht hebben.			
Losser (raad 9 juni)	Met uitkomsten rapport wordt ingestemd.	Tegen overdracht raadsbevoegdheden. Ingestemd wordt met collegeregeling.			Niet vanzelfsprekend dat burgemeester Enschede voorzitter is. Er kunnen zich situaties voordoen waarin voorzitterschap tijdelijk of voor langere periode op andere wijze wordt belegd.

					Als burgemeester Enschede als extra lid aan AB wordt toegevoegd heeft Enschede altijd extra stem. Dat wordt zeer onwenselijk geacht.
Oldenzaal (politiek beraad 18 mei)	Met instemming kennis genomen van rapport en conceptregeling.	Geen opmerkingen.	Geen opmerkingen.	Geen opmerkingen.	Geen opmerkingen.
Rijssen- Holten (raad 2 juli)	Gaat akkoord met hoofdpijnen rapport. Instemming met basispakket.	Keuze voor collegeregeling wordt ondersteund. Op dit moment geen raadsbevoegdheden onderbrengen in een GR. Afzien van resolutiebevoegdheid Twenteraad. Heeft onvoldoende meerwaarde. Twenteraad is heeft primair informerende functie waarbij kennis wordt uitgewisseld en er richtinggevende functie is m.b.t. bestuursopdrachten.		Naast voorgestelde vorm van Twentebedrijf (onderbrengen bij Regio Twente) ook onderbrengen in afzonderlijke juridische entiteit in beeld brengen i.v.m. financiële risico's.	Voorkeur voor roulerend voorzitterschap. Burgemeester Enschede vast lidmaatschap in DB geven. Staat kritisch tegenover lange uittredingstermijn van maximaal 2 jaar als gaat om vrijwillige samenwerking (dus los van basispakket). Finale besluitvorming hangt af van uiteindelijke juridische vormgeving.
Tubbergen (raad september)					
Twenterand (raad 30 juni)	Uitgangspunt moet zijn wat we met 14 gemeenten samen willen doen. Dit kan per	Tegen oprichten Twenteraad in voorgestelde vorm. Suggesties: werk met vakinhoudelijke commissies	Voor veel van de huidige taken zijn huidige portefeuillehouders-	Twentebedrijf betreft domein van de bedrijfsvoering. Moet gaan om groeimodel, waarbij college bepaalt welke taken	

	beleidsterrein verschillen. Dit moet de basishouding/voorwaarde zijn om te komen tot succesvolle regionale samenwerking. Kritische succesfactoren zijn mate waarin wij in Twente met elkaar in staat zijn te denken in termen van oplossingen i.p.v. te denken in constructies/instituties, het kiezen van een insteek per beleidsterrein en de tijd die wij elkaar geven om te zoeken naar de juiste schaalgrootte en invulling.	en zorg voor verbreding door deelname bedrijfsleven en onderzoek.	overleggen de plek om de wat-vraag te beantwoorden. Vanuit politiek-bestuurlijke domein geven portefeuillehouders invulling aan deze taken en bijbehorende bestuursopdrachten. Belangrijke meerwaarde wordt gezien in bundelen en uitwisselen specialistische kennis/expertise..	hieronder gebracht worden en secretaris gaat over wijze waarop taken worden uitgevoerd. Samenwerken gaat ten minste over kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid en over slim en robuust organiseren.	
Wierden (raad 30 juni)	De raad heeft het rapport vastgesteld.	Geen opmerkingen.	Geen opmerkingen.	Geen opmerkingen.	Geen opmerkingen.

Voorlopige analyse standpunten raden inzake rapport 'Samenwerken doen we zelf'

Algemeen

- Noodzaak samenwerking wordt niet bestreden, eerder benadrukt.
- Basispakket met GGD, OZJT, Sociaaleconomische structuurversterking, Recreatieve Voorzieningen en Lobby: geen opmerkingen.
- Coalitions of the willing:
 - ✓ Twentebedrijf: nodige opmerkingen (zie hierna)
 - ✓ Faciliteren coördinatie en afstemming gemeentelijke thema's: geen opmerkingen
- Nu slechts regelen wat strikt juridisch en wettelijk noodzakelijk is. Probeer niet volledige rapport in regeling te vatten, maar zie het als een groei- en ontwikkelproces. Dit biedt ruimte voor dialoog over nadrukkelijker positie raden. In komende tijd met 14 raden verkennen op welke niet-wettelijke onderwerpen Twentse samenwerking als meerwaarde wordt gezien. Nodige tijd nemen om discussie zorgvuldig te voeren. Groeipad wordt daarom als meest kansrijke weg gezien. Na een jaar (of ander evaluatiepad) kijken wat we aanvullend of anders in juridische zin willen verankeren (Hengelo).

Structuur

- Hellendoorn als enige gemeente voorstander afzonderlijke regelingen voor GGD, OZJT en rest Regio Twente (Sociaaleconomische structuurversterking, Lobby en Faciliteren coördinatie en afstemming).
- Enschede noemt aparte regelingen als alternatief met voor meer beleidsmatige samenwerking organisatie via stuurgroepen en bestuursopdrachten.
- Twentebedrijf: (eventueel) aparte bedrijfsvoeringsGR oprichten: Almelo, Borne, Enschede, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Rijssen-Holten.
- Evaluatiebepaling in regeling: Enschede, Hengelo, Hof van Twente

Collegeregeling

- Almelo wil gemengde regeling door bevoegdheid opstellen visies over te dragen (bijv. voor sociaaleconomische structuurversterking en recreatieve voorzieningen).
- Borne en Enschede zijn bereid raadsbevoegdheid over te dragen waarbij ook sociaaleconomische ontwikkeling c.q. regionale agenda wordt genoemd.
- Enschede stelt voor dat iedere raad bevoegdheid voor agenda van de Twentse samenwerking over te dragen aan AB, waarin per gemeente ook 2 raadsleden plaatsnemen. Raadsleden stemmen naar inwoneraantal, collegeleden hebben 1 stem.
- Hengelo gaat nu uit van collegeregeling maar stelt groeimodel voor.
- Hof van Twente op dit moment eens met collegeregeling, maar vindt regelmatig evaluatie nodig om te bezien of samenwerking zich breder breder zou moeten manifesteren, ook op raadsniveau.
- Overige gemeenten volgen rapport en een enkele spreekt expliciet uit geen raadsbevoegdheden te willen overdragen (Losser).

Positie raden/Twenteraad

-
- Meerwaarde wordt gezien in verkenning door 14 raden (en colleges) van onderwerpen waarbij Twentse samenwerking als meerwaarde wordt gezien. Twenteraad is voor verkenning geschikt podium (Hengelo).
- Gekomen moet worden tot een ontwikkelingstraject waarbij regioraad, bestaande uit een vertegenwoordiging van lokaal gekozen raadsleden, doorontwikkelt naar een regioraad die wordt samengesteld uit fracties volgens politieke lijnen in de verschillende raden, waarbij het fracties vrijstaat om voorafgaande aan regioraadsvergaderingen met eigen politieke achterban te overleggen om zodoende draagvlak van besluitvorming te vergroten.
- Instelling roept nodige vragen/reacties op:
 - Tegen oprichting in de voorgestelde vorm (Twenteraad)
 - Niet deelname alle raadsleden, maar sectoraal per beleidsveld (Borne)
 - Te vrijblijvende rol. Zou meer politieke arena voor afweging politieke belangen en nadenken over realiseren doelen moeten zijn (Enschede)
 - Goed samenspel tussen raad en college is essentieel; elke gemeente moet dat zelf invullen (Hellendoorn); kaderstellende rol beperkt zich tot eigen raad (Borne)
 - Verschillende opvattingen over resoluties; leiden tot teveel vrijblijvendheid en kans op vertekend beeld (Enschede), hiervan afzien (Rijssen-Holten), voorstander bindendheid (Hof van Twente), scherpte aanbrengen tussen begrip resolutie en bestuursopdracht (Borne)
 - Twenteraad moet geen kader stellen voor volgende raadsperiode (Borne)
 - Onduidelijkheid over goedkeuring of afwijzing bestuursopdracht (Borne)
 - Stemmen naar inwoneraantal, al dan niet georganiseerd langs politieke partijlijnen (Enschede).
 - Voorhangprocedure naar raad in kader vaststellen regionale agenda (Enschede)

Voorzitterschap

- Niet vanzelfsprekend dat dit burgemeester Enschede is (Losser en Hellendoorn).
- Voorkeur roulerend voorzitterschap. Burgemeester Enschede vast lid DB (Rijssen-Holten).
- Enschede heeft extra stem, hetgeen zeer onwenselijk wordt geacht (Losser)
- Overige gemeenten geen opmerkingen

Stemverhouding

- Wat zijn financiële besluiten in kader stemverhouding (Hof van Twente)
- Waarom inwoneraantal bij stemmen over begroting en rekening. Past niet bij vrijwillige samenwerking op basis consensus (Borne)
- Indien er raadsleden in het AB zijn: raadsleden stemmen naar inwoneraantal, de collegeleden hebben ieder 1 stem (Enschede)

Regionaal portefeuillehouder met mandaat

- Niet wenselijk i.v.m. tegenstrijdige positie t.o.v. eigen raad (Borne)
- Evenwichtige portefeuilleverdeling wordt lastig (Hof van Twente)
- Risico voor departementaal denken (Enschede)
- Bestuurlijke drukte voorkomen door geen 14 portefeuillehoudersoverleggen te hebben (Enschede)

Vervolgprocedure

- Almelo stelt als enige gemeente voor de samenstelling van een werkgroep van raads- en collegeleden. In september opnieuw radenconferentie om standpunten uit te wisselen en bevindingen werkgroep te bespreken.

REGIO TWENTE IN TRANSFORMATIE

Bedrijfsplan

CONCEPT

DEEL I & II

Het voorliggende concept is een weergave van de stand van zaken van het bedrijfsplan d.d. 1 september 2015. De komende maanden worden benut om de bedrijfsplannen Regio Twente in transformatie en Twentebedrijf in oprichting te vervolmaken.

*Namens de Kring van Twentse secretarissen,
Arie van Eck*

Versie 31 augustus 2015

BEDRIJFSPLAN REGIO TWENTE IN TRANSFORMATIE

INHOUD

Inleiding 1 Visie, 2 bedrijven, 2 regelingen

DEEL I | Hèt wat en waarom

(Gezamenlijk deel ten behoeve Regio Twente in transformatie en Twentebedrijf in ontwikkeling; vastgesteld in de Kring van Twentse secretarissen van 1 juli / 26 augustus 2015)

Hoofdstuk 1.	Bedoelingen
Hoofdstuk 2.	Strategische keuzes
Hoofdstuk 3.	Leidende organisatieprincipes

DEEL II | Hèt hoe

(vastgesteld met technische wijzigingen in de Kring van Twentse secretarissen van 26 augustus 2015)

Hoofdstuk 4.	Benaderingswijze / leeswijzer
Hoofdstuk 5.	Organisatie – inrichting: het casco – concept
Hoofdstuk 6.	Het plug – in – proces
Hoofdstuk 7.	Regio Twente in uitvoering
Hoofdstuk 8.	Financiën
Hoofdstuk 9.	Regio Twente, een eerste indicatie
Hoofdstuk 10.	Perspectief
Hoofdstuk 11.	Governance en Regeling Regio Twente

DEEL III | Hèt wanneer

(Nog in voorbereiding)

Hoofdstuk 12.	Implementatie - en transitietrajecten

Inleiding

Vertrekpunt

Begin 2015 heeft de Kring van Twentse secretarissen een eerste uitwerking gegeven aan ambtelijke samenwerking Twente, “het Twentebedrijf”, 28 januari 2015. Voortschrijdend inzicht en de bespreking van het bedrijfsplan deel I in de Kring van Twentse secretarissen van juni en juli 2015 heeft geleid tot de strategie **1 VISIE, 2 BEDRIJVEN, 2 REGELINGEN**.

In de Kring van Twentse secretarissen is op 1 juli jl. / 26 augustus ingestemd met deel I (bedoeling, strategische keuzes, organisatieprincipes) als basis voor de ontwikkeling van 2 bedrijfsplannen, te weten **Regio Twente in transformatie (i.t.)** en **Twentebedrijf in ontwikkeling (i.o.)**. Regio Twente i.t. en Twentebedrijf i.o. zijn samen de landingsplaats voor bestaande en nieuwe vormen van samenwerking. De visie en organisatieprincipes zijn voor beide bedrijven identiek, de scope, besturing en inhoudelijke aansturing zijn anders. Daar waar het Twentebedrijf i.o. gericht is op bedrijfsvoeringstaken en administratieve processen is Regio Twente i.t. gericht op de overige vormen van samenwerking, waarbij beleidsuitvoering van primaire processen centraal staat. Deze splitsing is ook terug te zien in 2 gemeenschappelijke regelingen, die worden voorgesteld. Twentebedrijf i.o. wordt een BedrijfsVoeringsOrganisatie en Regio Twente i.t. een Openbaar Lichaam. Kortom 1 visie, 2 bedrijven en 2 regelingen.

Bedrijfsplannen in voorbereiding

Het streven van de kern- en procesteams o.l.v. Arie van Eck (Twentebedrijf i.o.) respectievelijk Trudy Vos

(Regio Twente i.t.) is te komen tot bedrijfsplannen voor **Regio Twente in transformatie (i.t.)** en **het Twentebedrijf in ontwikkeling (i.o.)** die op gestructureerde en navolgbare wijze tot stand zijn gekomen zodat het gevolgde proces enerzijds recht doet aan de wensen en behoeften van de beoogde deelnemende gemeenten en anderzijds duidelijk maakt waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt op basis waarvan latere besluitvorming plaatsvindt.

Bedrijfsplan in drie delen

Het proces om tot bedrijfsplannen te komen bestaat uit drie delen, de inhoud van deze delen wordt hier nader toegelicht.

Het eerste deel (I) begint bij de gezamenlijke basis en geeft een invulling aan de missie en visie van Regio Twente i.t. en het Twentebedrijf i.o.; hiermee wordt het bestaansrecht helder. Daarnaast worden in dit deel de verschillende strategische keuzes expliciet gemaakt en bijeengebracht. Deze keuzes bepalen in sterke mate het karakter van de bedrijven. Ook komen de leidende organisatieprincipes in dit deel aan de orde op grond waarvan de bedrijven vorm krijgen. Tot slot zal in dit deel op het hoogste aggregatieniveau invulling worden gegeven aan het governance-vraagstuk.

De **twee** tweede delen (II) concentreren zich op de manier waarop Regio Twente i.t. en respectievelijk het Twentebedrijf i.o. worden ingericht en aangestuurd; dit is het management-vraagstuk. Hier wordt verbinding gelegd met het governance-vraagstuk omdat het bestuur en de directie/management van Regio Twente i.t. en het Twentebedrijf i.o. elkaar aanvullen (verdeling van verantwoordelijkheid en rollen). In dit deel komt ook de inrichting van Regio Twente i.t. en het Twentebedrijf i.o. uitvoerig aan de orde. Hiervoor zullen alle aspecten (zoals structuur, systemen, personeel, cultuur, etc.) een invulling krijgen.

Met het gezamenlijke deel I en de twee afzonderlijke delen II heeft de Kring van Twentse secretarissen inmiddels (26 augustus 2015) ingestemd.

Het derde deel is nog in voorbereiding (III). Het derde deel van het proces behandelt het implementatietraject en de transformatie en transitie van bestaand naar nieuw vanaf het moment dat besluitvorming heeft plaatsgevonden over de transformatie van Regio Twente en de oprichting van het Twentebedrijf. Concrete acties met de te behalen resultaten worden in een tijdslijn gezet, waar mogelijk worden ook al verantwoordelijken/actiehouders benoemd.

Dit document betreft het (gezamenlijke-) deel I en deel II van Regio Twente in transformatie.

Deel I. > Het wat en waarom

Hoofdstuk 1. Bedoelingen

Missie en visie (bedoeling)

- Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn faciliterende organisaties met rechtspersoonlijkheid ter ondersteuning van de Twentse gemeenten en de samenwerkingsverbanden bij de uitvoering van beleids- en ondersteunende bedrijfsvoeringstaken.
- Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) leveren vraag- en servicegericht en zonder winstoogmerk expertise, capaciteit, taakuitvoering, diensten en producten in de volgende domeinen:
 - o Beleidsuitvoering,
 - o PIOFJACH,
 - o Uitvoering grote administratieve processen,
 - o Expertise uitwisseling.
- Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) dragen bij aan kennisvergroting onder Twentse gemeenten en samenwerkingsverbanden over samenwerkingsvraagstukken.
- Medewerkers van gemeenten zien Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) als dé organisaties voor ambtelijke samenwerking; organisaties om voor te werken en werken voor de Twentse overheid.

Visie

In een dynamische en uitdagende regio als Twente staan gemeenten voor stevige uitdagingen. Naar goed Twents gebruik bieden wij deze altijd het hoofd: soms alleen, maar even zo vaak samen. Dit met het oog op een goede en betaalbare dienstverlening aan burgers en bedrijven.

De komende jaren zien Twentse gemeenten vele mogelijkheden en kansen die het beste benut kunnen worden door collegiale samenwerking. Dit in de overtuiging dat een krachtige Twentse regio bestaat uit krachtige Twentse gemeenten die hun kracht verder benutten en versterken door deze gezamenlijk in te zetten voor de inwoners en bedrijven van Twente.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) streven ernaar bij te dragen aan het vergroten van de kracht van iedere gemeente door servicegericht leveren van diensten en producten op het gebied van beleidsuitvoering en bedrijfsvoering (ook wel PIOFJACH) waarvan gemeenten zelf hebben aangegeven deze te wensen, dan wel waarvoor de samenwerking gebaseerd is op een wettelijke verplichting of waar sprake is gemeenschappelijk eigendom is. Ditzelfde doen Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) ook voor bestaande en toekomstige samenwerkingsverbanden van de 14 Twentse gemeenten.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) signaleren, initiëren, faciliteren, voeren uit, ontzorgen en ontwikkelen in opdracht van en in samenwerking met de 14 Twentse gemeenten en hun samenwerkingsverbanden. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) doen dit als betrouwbare en dienstbare dienstverlener van en voor gemeenten en haar samenwerkingsverbanden.

Identiteit en karakter

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn nieuwe innovatieve arrangementen, herkenbaar aan moderne management- en organisatiebenaderingen, die uitgaan van de behoeften van de eindgebruikers. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn uitvoeringsorganisaties die de eigenaren en andere stakeholders op een professionele en kwalitatieve goede wijze ondersteunen met als doel de dienstverlening en uitvoeringskracht van de Twentse gemeenten te versterken tegen aanvaardbare kosten. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn de (potentiële) landingsplaatsen voor intergemeentelijke Twentse samenwerkingen op het gebied van de beleidsuitvoering en respectievelijk bedrijfsvoering. Een arrangementen voor uitvoering namens de 14 Twentse gemeenten, maar ook waarin Twentse gemeenten modulair taken kunnen onderbrengen via het principe van *coalition of the willing*. Medewerkers werken voor de Twentse overheid en hebben corporate gevoel. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) bieden medewerkers kansen.

Scope en domeinen

De 14 Twentse gemeenten doen al veel in samenwerking, een kwart van de ambtenaren werkt al in een samenwerkingsverband. Samenwerking is geen doel op zichzelf en heeft alleen zin als het aantoonbare meerwaarde heeft voor de eindgebruikers. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zien kansen om de komende jaren actief te zijn op de volgende domeinen:

Domeinen van beleidsuitvoering (Regio Twente i.t.)

Regio Twente i.t. houdt zich in opdracht van de deelnemende gemeenten bezig met beleidsvoorbereiding, -ontwikkeling en uitvoering. Er zijn bestaande samenwerkingen en kansen in het domein van de beleidsuitvoering, zoals het beheer van recreatieparken en de geprofessionaliseerde uitvoering, zoals bij de publieke gezondheidszorg (GGD) en de decentralisatie AWBZ/WMO en jeugdzorg (OZJT). Het gaat hierbij vooralsnog om de volgende taken en werkzaamheden:

Verplichte samenwerking – aangestuurd door bestuurscommissies:

o Publieke gezondheidszorg (GGD Twente);

o Organisatie zorg en jeugdhulp Twente (OZJT);

Vrijwillige samenwerking – aangestuurd door portefeuillehouders overleggen (14 gemeenten):

- Sociaaleconomische structuurversterking (programmasturing/uitvoering en ondersteuning (Agenda van Twente/Innovatiesprong, vrijetijdseconomie, arbeidsmarktbeleid)
- Recreatieve voorzieningen (beheer/eigendom)
- Belangenbehartiging (o.a. lobby/internationaal)

Coalition of the willing – aangestuurd door bestuurlijk overleg gevormd door de coalition:

o Kennispunt Twente (onderzoek en statistiek)

o Netwerkstad Twente (coördinatie ontwikkelagenda);

o Faciliteren en ondersteunen van (bestuurlijke) overleggen en programma's (w.o. Twentedagen)

En daarnaast worden op termijn naar de idee meerdere werkzaamheden ondergebracht.

Voorbeelden hiervan zouden kunnen zijn:

O Potentiële landingsplaats voor de vergunningverlening omgevingswet (RUD), Havenbedrijf Twente en Groene Metropool.

Domeinen van bedrijfsvoering (Twentebedrijf i.o.)

Het Twentebedrijf biedt belangrijke kansen in het domein van bedrijfsvoering: de zogenaamde instandhoudingsprocessen van iedere ambtelijke organisatie. Personeel & Organisatie, Informatisering & Automatisering, Financiën & Administratie, Juridische Zaken, Facilitaire Zaken (Inkoop, Facilities, DIV), Communicatie, Huisvesting & Services. Het bundelen van de uitvoering van deze taken bij het Twentebedrijf kan zorgen voor kostenbesparing, vermindering van kwetsbaarheid en verbetering van kwaliteit. Deze voordelen zijn overigens niet vanzelfsprekend en treden niet in alle gevallen op. Per onderwerp moet worden bekeken of deze voordelen zich kunnen voordoen én of het ontstaan van die voordelen ook realiseerbaar zijn. In sommige gevallen hebben (kleinere) gemeenten nu al zulke lage uitvoeringskosten dat opschaling misschien wel meer professionaliteit oplevert of de kwetsbaarheid verkleint, maar de kosten stijgen dan eveneens. Iedere gemeente maakt zelf de afweging of de voordelen concreet en groot genoeg zijn om deel te nemen aan een bepaalde samenwerking.

Het Twentebedrijf biedt kansen op het gebied van grote administratieve processen. Deze worden tot het domeinen van bedrijfsvoering gerekend. Het gaat om taken die betrekkelijk “waardevrij” zijn en in min of meer gestandaardiseerde opdrachten worden vastgelegd of taken die in goed afgebakende opdrachten kunnen worden vervat. Voorbeelden hiervan zijn gemeentebelastingen en basisregistraties BAG/WOZ en Topografie.

Domeinen van expertise- & capaciteitsuitwisseling (onderscheidenlijk Regio Twente i.t., Twentebedrijf i.o.)

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) bieden ten slotte ook kansen in het domein van expertise- & capaciteitsuitwisseling. Dit domein betreft beide organisaties. In beide organisatie worden pools van expertises en capaciteit georganiseerd. De scope van de bedrijven bepaald de aard van te organiseren expertisepool. Denk bijvoorbeeld aan de behoefte aan beleidsadviseurs, procesmanagers, gespecialiseerde juridische expertise, de behoefte aan communicatieadvies of het tijdelijk kunnen beschikken over extra projectmedewerkers. Voor individuele gemeenten kan het te kostbaar zijn om permanent dergelijke professionals op de loonlijst te hebben staan; ook kan tijdelijke inhuur tot te hoge kosten leiden. Het bundelen van deze behoefte in Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) stelt gemeenten in staat én de kosten te delen én permanent te beschikken over de benodigde capaciteit. Als ware het de gezamenlijke flexibele schil. Mocht het toch onverhoopt tot tijdelijke inhuur moeten komen dan kunnen Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) het Twentebedrijf met een gebundelde vraag betere voorwaarden bedingen bij detacheringsbureaus. Dit soort samenwerking wordt nu nog vaak onderling en informeel georganiseerd en niet zelden op sub-regionale schaal. Voor sommige vakmatige specialismen is de schaal van Twente echter onmisbaar; in al die gevallen is het onderbrengen daarvan bij het Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.), onderscheidenlijk, een goede optie.

Eerste zaken die vanuit een expertise- en capaciteitspool opgezet zouden kunnen worden:

- Proces-, programma- en projectmanagers en ondersteuners.
- Beleidsadviseurs.

- Webmaster, redactie en online, onderhouden van webpagina's. Webcare, technisch en inhoud. Intranet en extranet.
- Elektronische bekendmaking. CVDR en GVOP.
- Bepaalde juridische aangelegenheden: bijvoorbeeld arbeidsrecht, organisatierecht, Wet tijdelijk huisverbod, privacy, Wob, Wet Markt en Overheid en andere juridische concernbrede specialismen.
- Inkoop, rechtmatigheid op de inkoop en accountancy (Gezamenlijke interne accountantsdienst, klachten cie.).
- Gemeente-mediation en arbeidsmediation.
- Basisregistraties
- Applicatiebeheerders (bv. Squit)
- Security officers
- Advocaat, civiel recht.
- Fiscalisten, incasso, invordering.
- Communicatieadviseurs (o.a. monitoring social mediatool).

Faciliteren van bestaande netwerken (onderscheidenlijk Regio Twente i.t., Twentebedrijf i.o.)

Bij deze drie domeinen zullen Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) ook onderscheidenlijk een bijdrage leveren die ziet op het herbergen / coördineren van bestaande afstemmingsoverleggen. Denk hierbij aan Netwerkstad, de Twentedagen, het regionaal P&O overleg en het Platform Werken voor de Twentse overheid. En aan het JZ overleg binnen SSNT verband, aan het regionale inkopersoverleg etc. Dit zijn succesvolle afstemmingsoverleggen die onder de vlag van het Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) verder en meer integraal kunnen worden doorontwikkeld.

Hoofdstuk 2. Strategische keuzes

Rechtspersoonlijkheid

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) ontplooiën activiteiten die plaatsvinden in het economische en maatschappelijke verkeer. Denk o.a. aan het aangaan van verplichtingen en in dienst hebben van medewerkers. Hiertoe moet vanuit juridisch oogpunt de mogelijkheid bestaan. Om deel te kunnen nemen aan het economisch verkeer is rechtspersoonlijkheid nodig. De keuze voor de een of andere regeling waarin rechtspersoonlijkheid wordt geregeld (op basis van de Wgr), wordt mede beïnvloed door fiscale (BTW, VpB) en juridische aspecten (aanbestedingsrecht, Markt & Overheid).

Twentse gemeenten zijn eigenaar en opdrachtgever van Regio Twente en Twentebedrijf

De 14 Twentse gemeenten zijn eigenaar van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.).

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn van, voor en door gemeente en dit geeft de oprichtende partijen een bijzondere positie ten opzichte van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.). Aan de ene kant is iedere gemeente als oprichtende partij mede-eigenaar van het Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.). Aan de andere kant is eveneens iedere gemeente opdrachtgever en ook afnemer van de geboden dienstverlening.

Deze rollen kunnen prima samengaan mits men oog heeft voor de soms tegengestelde belangen die men dient na te streven en de gevolgen die dat heeft voor Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.). Zo heeft de mede-eigenaar belang bij continuïteit van de organisatie zodat onnodige desintegratiekosten bij faillissement en liquidatie worden vermeden. De opdrachtgever/afnemer heeft echter belang bij de beste dienstverlening, tegen de laagste prijs en van de beste kwaliteit, ook en zelfs als dit betekent dat de leverancier onder de kostprijs moet werken. Van gemeenten vraagt dit een uitgebalanceerde afweging van beide belangen. Het is zaak het eigenaarsbelang, het opdrachtgeversbelang en de gemeentelijke contramal goed te regelen.

Geen overdracht van de inhoudelijke sturing

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn als organisaties een gezamenlijk verlengstuk van de 14 gemeentelijke organisaties, waarvoor de Twentse gemeentesecretarissen, qua aansturing van de bedrijfsvoering van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zelf en haar dienstverlening, zich verantwoordelijk weten. De inhoudelijke aansturing waar het gaat om de beleidsuitvoering is belegd bij bestuurscommissies, portefeuillehouders overleggen of wordt bij bestuursopdracht georganiseerd.

Governance en management

De leiding van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) ligt in handen van een directeur; door hem/haar worden de organisaties geleid. Omdat het Twentebedrijf in opdracht van gemeenten uitvoering geeft aan bepaalde bedrijfsvoeringstaken die anders door de eigen gemeentelijke organisaties zouden zijn uitgevoerd hebben de gemeentesecretarissen (als eindverantwoordelijke binnen de eigen gemeente) een rol en positie waar het de aansturing van de leiding van het Twentebedrijf (i.o.) betreft. Bij Regio Twente i.t. wordt een verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering belegd bij een secretarissenberaad. Deze rollen en posities worden in een directiestatuut / statuut secretarissenberaad nog nader ingevuld.

Coalition of the willing

Coalition of the willing is uitgangspunt. Gemeenten, de eigenaren, gaan zelf over het afnemen van diensten en producten. De meerwaarde (strategische motieven, 4 K's) van samenwerken is bepalend voor het aangaan van dienstverleningsovereenkomsten en geen doel op zich. Dit levert een mozaïek aan samenwerkings-arrangementen op. De dienstverlening wordt per gemeente en samenwerkingsverband zoveel mogelijk via toegespitste DVO's geregeld.

1 visie, 2 bedrijven, 2 regelingen

Bedrijfsvoering bij de gemeenten en samenwerkingsverbanden is een verantwoordelijkheid van secretarissen. Samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering via het Twentebedrijf is feitelijk een verlengstuk van de eigen bedrijfsvoering. De Wgr voorziet in een constructie die passend is bij de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering, de zogenoemde BedrijfsVoeringsOrganisatie (BVO; ongeleed bestuur). De regeling in de Wgr die passend is voor samenwerking op het gebied van beleidsvoorbereiding – en beleidsuitvoering is het Openbaar Lichaam (OL; geleed bestuur). Deze twee regelingen bestaan naast elkaar. Regio Twente (i.t.) -Openbaar Lichaam- en het Twentebedrijf (i.o.) BedrijfsVoeringsOrganisatie- worden wel vanuit een gelijke visie, organisatiefilosofie en principes aangestuurd. Begroting, verantwoording en besluitvorming kennen echter afzonderlijke procedures. Door bedrijfsvoering op te nemen in een aparte, lichte en eenvoudige regeling wordt de bestuurlijke drukte verminderd.

Fasering in groeimodel

Na bestuurlijke besluitvorming dienen Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) operationeel te worden.

Regio Twente i.t.

In het domein beleidstaken wordt al op onderdelen samengewerkt in de huidige Regio Twente. Het ligt voor de hand deze onderdelen, GGD, OZJT, Kennispunt, Netwerkstad, Recreatieve voorziening en Economie in de loop van 2016 in de nieuwe setting te brengen. De landing van nieuwe en andere bestaande samenwerkingen en de ontwikkeling van de expertise- & capaciteitspool worden verkend en gefaseerd in de tijd ontwikkeld.

Twentebedrijf i.o.

Het is irreëel om te veronderstellen dat alles in gereedheid kan worden gebracht per 1 januari 2016 zodat het Twentebedrijf dan “turn-key” opgeleverd wordt waarna per die datum het volledige spectrum aan dienstverlening wordt geleverd. In de praktijk zal een geleidelijke opstart eerder voor de hand liggen waarbij gefaseerd wordt doorgegroeid naar de gewenste omvang van de beoogde dienstverlening(sorganisatie). Vooralsnog worden er twee fasen onderscheiden. Fase 1 betreft het Twentebedrijf-bedrijfsvoering vanaf 2016 en fase 2 het Twentebedrijf-bedrijfsvoering in latere jaren.

Voor de eerste fase wordt verkend of en zo ja, hoe en wanneer bestaande initiatieven en samenwerkingen geïntegreerd kunnen worden in het Twentebedrijf-bedrijfsvoering. De **verkenning** heeft in een eerste benadering de volgende accenten opgeleverd:

- Ondersteunende bedrijfsvoeringstaken (inclusief Platform Twentse Kracht (Werken voor de Twentse Overheid) en salarisadministraties Netwerksteden, GBT en VRT met bijbehorende (60) FTE uit de huidige Regio Twente worden geïntegreerd in het Twentebedrijf.

- (Bestaande) samenwerkingsinitiatieven op het gebied van PIOFJACH taken en ondersteunende processen worden in de eerste fase (per januari 2016) geïntegreerd in het Twentebedrijf.
- Succesvolle onderdelen van SSNT zoals de basisregistraties BGT, BAG / WOZ en de TwenteCloud worden in de eerste fase (per januari 2016) geïntegreerd in het Twentebedrijf.
- Ambtelijke uitleencapaciteit/expertisepool wordt in de eerste fase (per januari 2016) geïntegreerd in het Twentebedrijf; het Twentebedrijf heeft een makelaarsfunctie.
- Uitvraag deelnemers naar inbreng PIOFJACH-taken / opdrachten o.a. (ABEL-gemeenten: onderdelen/aspecten van Juridische Zaken, Financiën, Facilitair, Communicatie, Inkoop, P&O, DIV, ICT en Basisregistraties).

De verkenning betreft in de volgende jaren o.a. gemeentebelastingen.

Hoofdstuk 3. Leidende Organisatieprincipes

In dit hoofdstuk komen de principes aan de orde die leidend zijn bij de opzet van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.), deze principes geven richting aan het organisatie-ontwerpproces en dus de gemaakte keuzes.

Moderne benadering organisatie

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn faciliterende organisaties met rechtspersoonlijkheid, een bron van competenties en capaciteit, ter ondersteuning van de Twentse gemeenten, de Twentse samenwerking en de Twentse samenwerkingen bij de uitvoering van beleids- en bedrijfsvoeringstaken. Het zijn geen organisatie waar beleid wordt gemaakt, dat gebeurt alleen in opdracht of doen de gemeenten zelf.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn robuuste organisaties, die naast een solide kern ook, afhankelijk van de aard van de activiteit, verschillende (net-centrische en gedistribueerde) vormen aannemen. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) worden gefaseerd ontwikkeld, zijn flexibel (groei en krimp) en voeren uit.

Robuuste organisatie

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn robuuste organisaties, die rechtspersoonlijkheid bezitten op basis van de Wgr. Dit is nodig om medewerkers in dienst te kunnen hebben en deel te nemen aan het economisch verkeer. Robuustheid is nodig voor de continuïteit en het organiseren en beheren van basale faciliteiten (o.a. gezamenlijke informatievoorziening) en coördinatie en afstemming.

Naast een solide kern (backbone en infrastructuur) nodig voor de robuustheid hebben de organisaties, afhankelijk van de aard van de activiteit en het aantal deelnemers, ook andere kenmerken van organiseren, zoals programma- en netwerkorganiseren, geconcentreerd en gedistribueerd werken

Ondersteuning van de Twentse gemeenten, de Twentse samenwerking en de Twentse samenwerkingen kan op verschillende manieren en in verschillende vormen. Bijvoorbeeld: wettelijke taakuitvoering publieke gezondheid en jeugdzorg (GGD, OZJT), ondersteuning interne arbeidsmarkt, opleidingen en trainingen via het platform Werken voor de Twentse Overheid, voor SSNT via een programmabureau en voor salarisadministratie via concrete diensten en producten.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn onderscheidend; Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn dé organisaties waar gemeenten goed terecht kunnen met hun vraag om expertise, bundelen of (tijdelijke) capaciteit op het gebied van beleidsvoorbereiding en uitvoering respectievelijk bedrijfsvoering. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zullen deze reputatie niet meteen hebben en zal daaraan moeten werken. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) gaan uit van het principe: goed voorbeeld, doet volgen. Of starten met kansrijke initiatieven en successen delen.

Grote flexibiliteit

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) dienen gezien de scope en deelname (ook coalition of the willing) in een veelheid aan (mogelijke) samenwerkingsbehoeften te kunnen voorzien. Als natuurlijke partner voor één of meer gemeenten moeten Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) passende antwoord hebben op elke vraag. Daar hoort ook een hoge mate van flexibiliteit bij om te kunnen meebewegen en inspelen op de veranderende context of een wijzigende samenwerkingsbehoefte.

Verschillende dienstverleningsconcepten

De ondersteuning kan op verschillende manieren. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) hanteren vanwege verschillende behoeften van eindgebruikers verschillende dienstverleningsconcepten gehanteerd. Elk dienstverleningsconcept heeft eigen specifieke kenmerken (kostprijsystematiek) en juridische grondslagen (WGR, aanbestedingsrecht) of andere verplichtingen (fiscaliteit/BTW). Variërend van:

- beleidsvoorbereiding- en uitvoering primaire taken,
- externe dienstverlening aan samenwerkingen (w.o. Regio Twente i.t., VRT) en gemeenten (salarisadministratie Netwerksteden),
- interne dienstverlening (onderdelen Twentebedrijf),
- gecoördineerd gedistribueerd samenwerken (Platform Werken voor de Twentse Overheid) en uitleen/ detachering vanuit capaciteits- en expertise pool en platforms van deskundigen (zoals beleidsadviseurs, communicatie en juridische zaken),
- beschikbaar stellen van programma- en procesmanagement (bijvoorbeeld Netwerkstad, programmabureau SSNT).

Dienstverlening via beleidsuitvoering primaire taken

Regio Twente (i.t.) voert bijvoorbeeld de wettelijke taken aangaande publieke gezondheidszorg en jeugdzorg in opdracht van de 14 gemeenten uit.

Levering van diensten op basis van een dienstverleningshandvest en Producten/Diensten-Catalogus

Het formele kader van een dienstverleningsconcept bestaat naar de idee uit:

- dienstverleningshandvest
- takenregister
- 'menukaart' voor de producten en diensten voor alle gemeenten (basispakket)
- dienstverleningsovereenkomsten voor extra taken (additioneel of pluspakket) die een gemeente bovenop het basispakket extra wil afnemen.

Daarbij zijn de eerste twee documenten generiek voor alle eigenaren en meerjarig van karakter, is de menukaart eenvoudig aan te passen naar gelang de behoeften van de eigenaren en worden dienstverleningsovereenkomsten per geval en per gemeente gesloten.

Dienstverlening en samenwerking aan/van 14, maar ook 1 tot 13 (coalition of the willing)

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) kunnen werken voor alle 14 Twentse gemeenten, maar ook voor een beperkter aantal van deze overheden. Twentebedrijf (i.o.) levert ook diensten aan Twentebedrijf – beleidsuitvoering en andere samenwerkingsverbanden.

Alleen betalen voor hetgeen wordt afgenomen, tenzij...

In een samenwerking is het voor deelnemers van belang dat het verkregen voordeel opweegt tegen de te maken kosten. Dat het voordeel en de kosten niet alleen in geld hoeven te worden uitgedrukt spreekt voor zich. Desalniettemin is het hanteren van een transparant kosten-verdeelmodel dat toeziet op een rechtvaardige verdeling van de kosten van groot belang voor het draagvlak en de acceptatie van de samenwerking. Het voorkomt zogenaamde *free-riders gedrag* en maakt voor een ieder transparant welke bijdrage men zelf levert in financiële zin aan de samenwerking én wat de andere samenwerkingspartners eveneens inbrengen. Daarnaast stelt een goed kosten-verdeelmodel deelnemers in staat een goede financiële afweging te maken voor het al dan niet deelnemen aan een samenwerking. De Kring van Twentse secretarissen heeft in dit verband aangegeven dat het financieringsmodel geënt moet zijn op het principe dat alleen betaald wordt voor hetgeen ook zelf wordt aangevraagd. Hiermee wordt in twee belangrijke zaken voorzien. Ten eerste blijven gemeenten “zelf aan het stuur”: de dienstverlening van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn vraag gestuurd en behelzen alleen, behoudens wettelijke taken, datgene dat door één of meer afnemende gemeenten is aangevraagd. Ten tweede betalen gemeenten hierbij nooit meer dan ze zelf aan dienstverlening hebben besteld: u vraagt, wij draaien, u betaalt.

De ervaring leert dat er echter ook collectieve belangen zijn die niet of zeer lastig op bovengenoemde principe bekostigd kunnen worden. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de publieke gezondheidszorg, “regulering” van de interne arbeidsmarkt of het faciliteren van de samenwerking (inkoopcoördinatie en programmacoördinatie SSNT). Het is in deze gevallen eenvoudiger én rechtvaardiger de kosten anders te verdelen omdat er een collectief belang aan de orde is en niet het belang van slechts één gemeente. Het verdelen van de kosten is dan gestoeld op het solidariteitsprincipe waarvoor ook weer verschillende mogelijkheden bestaan: pondspondsgewijze verdeling, op basis van inwoneraantal, etc.

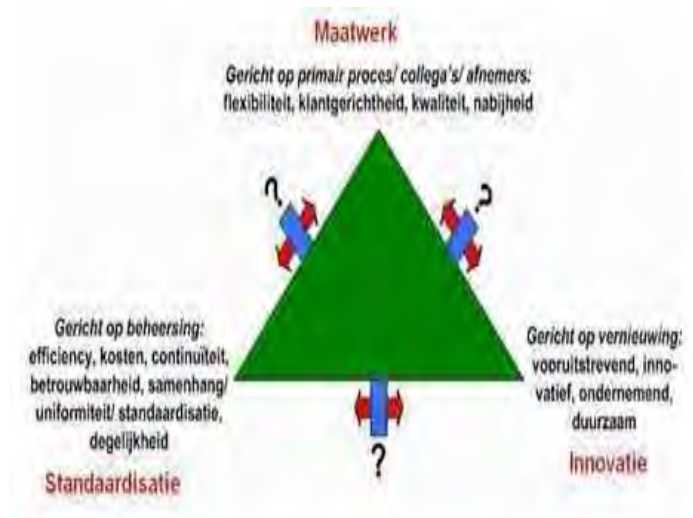
Welk verdeelmodel er ook wordt gekozen, de ervaring leert eveneens dat het maken van goede afspraken “aan de voorkant” helpt om verschillen van inzicht over de rekening “aan de achterkant” te voorkomen. Zowel bij de afnemer als bij de leverancier mag hierover geen onduidelijkheid bestaan.

Operational excellence: dienst in één keer goed, tegen laagste kosten en op tijd

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) moeten zich als dienstverlenende organisaties toelagen op het adequaat faciliteren van klanten, tegen de laagst mogelijke kosten en de best mogelijke kwaliteit. Doorgaans vereist dit een focus van een organisatie op standaardisatie van te leveren producten en diensten (en dus de benodigde werkprocessen). Tegelijkertijd lijkt er ook behoefte te bestaan aan het leveren van specifieke diensten en producten aan een of meerdere gemeenten, in dat geval moeten Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) maatwerk leveren. Dit vereist van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) flexibiliteit om te kunnen omgaan met een veranderende of specifieke klantvraag.

Tot slot mag van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) worden verwacht dat het vernieuwend en innoverend opereert zodat nieuwe producten en diensten worden aangeboden als hiervoor mogelijkheden en wenselijkheden bestaan. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) doen dit steeds in opdracht van de eigenaren en opdrachtgevers.

Hoe meer belang er aan de kosten wordt gehecht, hoe groter de noodzaak wordt om verspilling in bedrijfsprocessen tegen te gaan. Ervaring leert (en overigens ook wetenschappelijk studie) dat standaardisatie organisaties helpt de bedrijfsprocessen zodanig te beheersen dat deze beter gestuurd kunnen worden waardoor verspilling wordt beperkt of zelfs voorkomt.

Overigens doet het voordeel van standaardisatie van processen zich breder gelden: dit draagt ook bij aan het beperken van kwetsbaarheid (voorspelbaarheid van processen), de kwaliteit te verhogen (uniformiteit levert minder kans op fouten en verbeterde interne controle) en verhoogt de efficiëntie (opbouwen van specialismen in gestandaardiseerd proces). Hierin kan *Operational Excellence* (zoals Lean of Six Sigma) een significante bijdrage leveren. Dit wordt bereikt door een continu proces van steeds efficiënter werken, standaardiseren en koesteren van je personeel.

Toegevoegde waarde op basis van 4 K's (kosten verlagen, kwaliteit verhogen, kwetsbaarheid beperken en kansen vergroten). Het gaat om harmonisatie en standaardisatie van processen door Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.). Je kunt dan ook makkelijker personeel uitwisselen. De gemeente levert invloed in en krijgt daarvoor 4 K's terug. Uniformering/standaardisatie van processen is wel een voorwaarde voor succes op 4 K's. Aan de andere kant is er ook ruimte voor variatie gezien de gewenste lokale kleuren.

Netwerk organiseren

In algemene zin kan een netwerkorganisatie in diverse samenwerkingsverbanden participeren en daarin verschillende posities innemen. Hieronder worden er vier geschetst. Deze posities hebben te maken met de netwerkidentiteit zoals die door anderen wordt ervaren. De vier mogelijke netwerkidentiteiten zijn:

Merkhouder: Een merkhouder is gericht op het neerzetten en versterken van een merk. Een merk vindt zijn kracht in de wijze waarop het aan de waarde van afnemers beantwoordt. Het merk wordt sterker naarmate het in het afnemersgedrag een prominente plaats inneemt, als daar rijkere en gewaardeerde associaties aan verbonden zijn.

Ketenregisseur: Partners in ketensamenwerking hebben veelal een ketenregisseur nodig. In het prille begin van de samenwerking gaat het vaak om het stroomlijnen van primaire processen. Bij vergevorderde ketensamenwerking neemt de ketenregisseur controletaken en/of ICT-taken over namens de ketenpartners.

Kennisleverancier: Netwerkorganisaties en hun medewerkers beschikken over veel praktische en bruikbare kennis. Deze kennis wordt aan elkaar beschikbaar gesteld. Netwerkorganisaties kunnen kennispartner zijn, enerzijds door zelf te investeren in nieuwe kennis en anderzijds door bestaande kennis te verspreiden.

Human Capital Pool: Deze netwerkorganisatie levert capaciteit, zorgt voor werving, selectie, professionalisering, outplacement en interim-management. Van tevoren worden met de opdrachtgever afspraken gemaakt over prestaties en kostprijzen. De organisatie functioneert vooral als capaciteitsorganisatie.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) herbergen alle vier bovenstaande netwerkiditeiten. Zo willen Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zich profileren als dé organisaties voor ambtelijk samenwerking in Twente, willen zij (bestaande) samenwerking stroomlijnen, kennis en expertisedeling faciliteren én capaciteit leveren.

Geconcentreerd en gedistribueerd werken

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) kennen zowel vormen van geconcentreerd als gedistribueerd werken. Dit is mede afhankelijk van de aard van het werk. Zo lenen administratieve processen zich meer voor concentratie en bundelen (massa = kassa). Kenniswerk kan ook gemakkelijk gedistribueerd. Steeds meer regulier werk is in feite al een samenwerking. De grenzen van een organisatie als reguleringsmechanisme zijn steeds minder bruikbaar. Van teams van samenwerkende professionals wordt verwacht dat ze zelf hun werk organiseren. Dit soort samenwerking houdt vaak in dat mensen afkomstig uit verschillende organisaties en verspreid over een groot aantal locaties intensief samenwerken aan complexe taken. Gedistribueerde informatietechnologieën worden daarom steeds vaker gebruikt om zulke professionele netwerken te ondersteunen. Delen van middelen (mensen, geld, informatie en materialen), *shared coordinated activities* en *interoperability* liggen aan de basis van het besparingspotentieel door samenwerken.

Gedistribueerde samenwerking vereist het centraal managen van de coördinatie en aangepast leiderschap om de nadelen van een gedistribueerde setting te minimaliseren. Het maakt het nodig een robuust systeem voor coördinatie tot stand te brengen. Welke instrumenten nodig zijn hangt in belangrijke mate samen met de keuze voor *trust of control*. Belangrijke elementen zijn in ieder geval de juridische vorm, de financiële afspraken, verhoudingen, communicatiestructuren en meer informele aspecten (leiderschap, cultuur). Het “managen” van de coördinatie van een netwerkorganisatie gaat over combinaties van beheer mechanismen die gericht zijn op de coördinatie en bewaking van bijdragen van partners, hun taken en de verdeling van de opbrengsten van de gezamenlijke activiteiten.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn ook geen ‘gebouw met een vlag erop’, de bestaande huisvesting van huidige Regio Twente en van de 14 gemeenten wordt zoveel mogelijk gebruikt, overal waar dat doelmatig is en gunstig voor de gezamenlijke huisvestingskosten. Voor een flink deel van de samenwerkingstaken is gedeconcentreerde huisvesting sowieso onmisbaar voor de lokale beschikbaarheid, lokale kennis en lokale aanspreekbaarheid.

Convergentie

Voordelen (schaal, efficiency) van (gedistribueerd en netwerkorganiseren) samenwerken worden mede verkregen door het harmoniseren van processen en systemen. Een gezamenlijke interne arbeidsmarkt, harmonisatie van arbeidsvoorwaarden, het harmoniseren van werkprocessen, harmonisatie van het applicatielandschap en een gezamenlijke informatievoorziening zijn dan ook belangrijke voorwaarden. Convergentie is een opdracht aan Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.).

Werken voor de Twentse overheid

Medewerkers “werken voor de Twentse overheid”. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zal ook medewerkers in dienst hebben. Hierbij achten Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) de principes van goed werkgeverschap van belang. Worden kansen geboden (opleiding, afwisseling en ontwikkeling). De zeggenschap (OR) wordt goed geregeld. Een belangrijke positieve factor daarin kan een Twentse arbeidsvoorwaardenregeling zijn.

Om een cultuur van brede Twentse ambtelijke samenwerking te stimuleren is het gezamenlijk volgen van opleidingen een mooi instrument. Nu al blijkt dat doordat mensen elkaar leren kennen via de Twentse school, er waardevolle intergemeentelijke collegiale uitwisseling plaatsvindt. In de gemeentehuizen worden ruimtes ingericht voor Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.), zodat naast een corporate feeling verbindingen gaan ontstaan.

Informatievoorziening zonder belemmeringen

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) willen voor de Twentse gemeenten werken. Het komt nu nog vaak voor dat gemeenten een van elkaar verschillende ICT infrastructuur hebben. Harmonisatie van ICT en I&A en een gezamenlijke informatievoorziening (pilot TwenteCloud) zijn belangrijke succesfactoren voor de samenwerking. Het hebben van een gezamenlijke glasvezelring is een goede basis. De architectuurprincipes en het informatiebeveiligingsbeleid, zoals vastgesteld in SSNT-verband, vormen hiervoor de verdere basis.

Deel II > Het hoe

Hoofdstuk 4. Benaderingswijze / leeswijzer

Regio Twente (i.t.) wordt samen met het Twentebedrijf (i.o) de landingsplaats voor bestaande en nieuwe vormen van samenwerking. De visie en organisatieprincipes zijn voor beide Twentebedrijven identiek, de scope / besturing en inhoudelijke aansturing zijn anders. Daar waar het Twentebedrijf (i.o.)gericht is op bedrijfsvoeringstaken en administratieve processen is Regio Twente(i.t) gericht op de overige vormen van samenwerking, waarbij beleidsuitvoering van primaire processen centraal staat.

Het hoe van Regio Twente (i.t) is een vertaling van de keuzes en principes uit deel I naar een inrichtingsplan voor de samenwerking op het gebied van de beleidsuitvoering. Regio Twente (i.t.) voorziet, uitgaande van een bepaalde vertreksituatie (nieuwe Regeling Regio Twente per 1.1.2016), in een gefaseerde ontwikkeling. Het samenhangende concept van Twentebedrijf (i.o.) en Regio Twente (i.t.) is in zijn algemeenheid, vanwege de eisen, een bijzonder concept. Een hybride organisatie met klassieke en innovatieve elementen (adaptief vermogen). Op grond van de keuzes en principes, waaronder groeimodel, coalition of the willing, wettelijke voorschriften en service on demand, wordt voor een casco en plug-in benadering gekozen.

Eerst een beeld van het speelveld: Regio Twente i.t.

Het Regio Twente (i.t.) gaat taken uitvoeren als weergegeven in tabel II.1. Het betreft taken en taakonderdelen, zoals deze op dit moment in opdracht en overeenstemming met de 14 Twentse gemeenten of als wettelijke taak door de verschillende organisatieonderdelen van de huidige Regio Twente worden uitgevoerd. Uiteraard is de aard en omvang van het takenpakket aan wijzigingen onderhevig, al naar gelang de wensen, de omstandigheden en de prioriteiten. Zo fungeert Regio Twente (i.t.) ook als landingsplaats voor nieuwe samenwerkingen en initiatieven. Regio Twente (i.t.) houdt zich in opdracht van en in samenwerking met de deelnemende gemeenten bezig met beleidsvoorbereiding, ontwikkeling en - uitvoering.

GGD Twente	Jeugdgezondheidszorg
	Infectieziektebestrijding
	Seksuele gezondheid
	Gezondheidsbevorderingstaken
	Inspectie en Hygiëne
	Milieu en Gezondheid
	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)
	Epidemiologie (onderzoek, monitoring, rapportage, duiding, advisering, gezondheidscijfers)

	Forensische Geneeskunde
	Beleidsontwikkeling en – ondersteuning Publieke Gezondheid
	Bestuur en overig
Recreatieve voorzieningen	Strategie recreatieve voorzieningen
	Routenetwerken
	Hulsbeek
	Rutbeek
	Lageveld
	Arboretum
	Fietspaden
Sociaal Economische structuurversterking	Uitvoeringsorganisatie Agenda van Twente (inclusief Innovatie Platform Twente en Innovatiesprong Twente)
	Logistiek/TEN-T
	Facilitering Twente Board
	Arbeidsmarktaangelegenheden
	Milieu, Duurzaamheid en Afval
	Economische Zaken
	Vrijetijdseconomie
	Lobby en internationaal
Kennispunt	Advisering en begeleiding onderzoek
	Kerncijfers (Tableau)
	Opinieonderzoek (panelonderzoek)
	Beleidsevaluaties
	Benchmarks
	Monitors
	Prognoses, toekomstverkenningen

Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente	Contractbeheer en contractmanagement
	Monitoring en reflectie
	Veilig Thuis Twente
	Taken decentralisaties Wmo en Jeugdzorg
Netwerkstad	Uitvoering Ontwikkelagenda NT (m.n. economie en stedelijke kwaliteit).
	Programmering van woon- en werklocaties
Belangenbehartiging	Brussel en Den Haag
Ondersteuning samenwerkingen	Twenteraad, Twentedagen, Netwerkstad
Expertise- & capaciteitspool	Beleidsadviseurs, procesmanagers
Nieuwe taken	Zoals Havenbedrijf, Groene Metropool

Tabel II.1. Takenregister Regio Twente (i.t.)

(Zie bijlage 1 voor uitgebreide omschrijving taken en taakonderdelen)

Nog een beeld van het speelveld: relaties

Regio Twente (i.t.), uitgaande van de taken in tabel II.1, heeft vele relaties met haar eigenaren en opdrachtgevers. Het karakter van deze relaties en de eisen die zij stellen zijn zeer verschillend. De dienstverlening is ook geheel verschillend van aard: onderstaand zijn per onderdeel een aantal relaties weergegeven. Dit dient slechts ter indicatie en is zeker niet uitputtend en illustreert de veelzijdigheid en veelvormigheid van Regio Twente (i.t.).

GGD Twente

GGD Twente heeft veel relaties die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van haar (wettelijke) taken.

De relaties zijn verschillend van aard en kunnen voortkomen vanuit operationele, tactische en strategische overwegingen. Zo zijn de relaties van GGD Twente te duiden als:

- Met individuen: zoals cliënten JGZ en AGZ. Ongeveer 200.000 klantcontacten op jaarbasis
- Als opdrachtgever: zoals het streeklaboratorium
- Als opdrachtnemer: zoals gemeenten, politie
- Als toezichthouder: o.a. bij kinderdagverblijven, gastouders, peuterspeelzalen, tatooshops, seksbedrijven
- Met netwerkpartners binnen Twente, zoals de Travel Health Clinic, onderwijsinstellingen, UT, zorginstellingen, gemeenten, huisartsen, wijkteams, CJG, Centrum Seksueel Geweld, Politie, welzijnsorganisaties
- Met netwerkpartners buiten Twente, zoals collega GGD 'en, RIVM, CBS, GGD/GHOR Nederland, ministerie van VWS, Nederland Centrum Jeugdgezondheid, Provincie Overijssel.

Recreatieve voorzieningen

Als exploitant van de vier Twentse recreatieparken en als beheerder van fietspaden en route systemen heeft Recreatieve Voorzieningen namens Regio Twente diverse, verschillende rollen en relaties, zoals:

- Gastheer van de bezoekers aan de recreatieparken
- Verpachter van diverse gronden (aan de ondernemers op de parken)
- Verhuurder van gebouwen
- Contractpartner voor evenementenbureaus en alle andere instanties, die evenementen, bijeenkomsten, manifestaties op de parken organiseren
- Diverse instanties waarmee samengewerkt wordt op het gebied van routes en fietspaden, zoals provincies, ANWB, route instanties, toeristische bureaus,
- Andere parkbeheerders in het land

Sociaal economische structuurversterking

Vanuit het diverse werkveld waarin het team economie zich bevindt, wordt een uitgebreid netwerk onderhouden zowel binnen als buiten de regio:

- Binnen alle werkvelden vertegenwoordigt Regio Twente de 14 gemeenten binnen het netwerk van de 4 O's (ondernemers, overheid, onderwijs- en onderzoeksinstanties), zoals binnen het Platform Onderwijs Werk en Inkomen en de Twente Board;
- Vanuit de Agenda van Twente / Innovatiesprong Twente worden relaties onderhouden met de begunstigde partijen, zoals Kennispark Twente, PPM Oost, Twentebranding, Techniekpact Twente, ROC van Twente, Twents Bureau voor Toerisme, WTC Twente, de verschillende open innovatie Centra en individuele bedrijven en instellingen.
- Landelijk worden per werkveld intensieve relaties onderhouden met de relevante bestuurslagen (waterschap Vechtstromen, provincie, ministeries, Brussel).
- Vanwege de grensligging van Twente worden de 14 gemeenten vanuit Regio Twente vertegenwoordigd in de EUREGIONALE overlegstructuren.

Kennispunt Twente

Kennispunt onderhoudt relaties van verschillende aard: opdrachtgevers, samenwerkingspartners en dataleveranciers. De belangrijkste opdrachtgevers van Kennispunt Twente zijn de 14 Twentse gemeenten en Regio Twente (i.t.).

Om de rol van adviseur en de onderzoek- en statistiektaken goed uit te voeren gaat Kennispunt Twente samenwerkingsrelaties aan met:

- Provincie Overijssel
- Universiteit Twente
- Saxion Hogeschool
- Kenniscentrum Kiss
- Vereniging van Statistiek en Onderzoek.

Met deze samenwerkingspartners wordt kennis uitgewisseld, worden onderzoeken gezamenlijk uitgevoerd en deze partners kunnen ook leveranciers van gegevens zijn. Andere leveranciers van gegevens zijn:

- de gemeenten en regio zelf die uit administratieve bronnen putten en
- landelijke kennisinstituten, bijvoorbeeld het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT)

OZJT heeft veel contacten ten behoeve van de zorg- en jeugdhulp. Dit is niet alleen met zorg- en jeugdhulpaanbieders, maar ook met andere partijen die een rol (kunnen) spelen in de zorg- en jeugdhulp en de transformatie. In sommige situaties is dit een formele rol namens Samen14, soms is het een informele rol en gaat het vooral om verbinden. OZJT pakt de relaties zoveel mogelijk met Samen14 op. Voorbeelden van rollen en relaties:

- Opdrachtgever Veilig Thuis Twente (VTT)
- Opdrachtgever Kennispunt Twente monitor jeugdhulp
- Contractmanagement zorg- en jeugdhulpaanbieders met een regionaal contract
- Gesprekspartner zorg- en jeugdhulpaanbieders, woningcorporaties, onderwijs en overige betrokken partijen

Netwerkstad

Netwerkstad Twente onderhoudt nauwe relaties met de vijf deelnemende gemeenten. Daarnaast worden contacten onderhouden met de provincie Overijssel (met name in het kader van de Ontwikkelagenda Netwerkstad). Voorts worden relaties onderhouden met samenwerkingspartners die betrokken zijn bij projecten

Faciliteren van en ondersteuning samenwerkingen

Regio Twente (i.t.) ondersteunt samenwerking bij de Twentedagen en de Twenteraad.

Stapsgewijs naar Regio Twente (i.t.)

De eerste stap voor Regio Twente (i.t.) betreft het oprichten van een casco-organisatie door en voor de 14 gemeenten en samenwerkingsverbanden die mee willen doen en het vastleggen van de belangrijkste besturings- en inrichtingsprincipes over belangen en taken (die ingebracht kunnen worden), de sturing (rol secretarissen), de zeggenschap (stemverhouding), de bekostiging (knip tussen instandhouding en dienstverlening), voorwaarden voor deelname en uittreding, uitgangspunten dienstverlening en de governance (bestuur, eigenaarschap en opdrachtgeverschap). Dit gebeurt met de vaststelling van de nieuwe Regeling Regio Twente (1.1.2016), waarin alle onderdelen van de huidige Regio Twente nog zijn opgenomen. Vanuit deze vertreksituatie wordt het “bouwwerk” (casco), in de loop van de tijd stapsgewijs verder aangepast en ingevuld, naar behoeften van de deelnemers (hoofdstuk 5). De vertreksituatie brengt ook met zich mee dat de bedrijfsvoeringsonderdelen van de huidige Regio Twente moeten worden ontvlochten om ingeplugd te worden in Regio Twente (i.t.) zodra het hier klaar voor is (in de loop van 2016).

De tweede stap betreft, het plug – in proces voor nieuwe onderdelen en taken, een afspraken-set (convenant/protocol), waarin wordt vastgelegd langs welke procedure gemeenten/GR-en taken in Regio Twente (i.t.) kunnen inbrengen, welke condities (vergoeding, risico afdekking en aansprakelijkheden) daarbij gelden, welke zekerheden

geboden moeten worden over de duur van de afname van diensten en welke zakelijke afspraken vastgelegd moeten worden voordat de inbreng van taken, mensen en middelen geëffectueerd wordt. Dit zijn dus de spelregels, waarmee we het huis gaan vullen met taken (hoofdstuk 6).

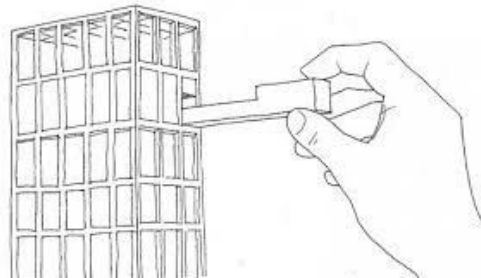
De uitvoering van Regio Twente (i.t.) wordt beschreven in hoofdstuk 7. Ook hierbij gelden spelregels ten aanzien van de opdrachtgeving en de dienstverlening. Financiële aspecten ten aanzien van het casco, het inpluggen en de uitvoering worden beschouwelijk benaderd (zie hoofdstuk 8).

Om het bovenstaande te operationaliseren dient een formele en zakelijke regeling te worden getroffen. Belangrijk daarvoor is dat de 14 gemeenten en geïnteresseerde samenwerkingsverbanden bestuurlijk naar elkaar bevestigen dat zij het concept van Regio Twente (i.t.) onderschrijven, daar aan gaan deelnemen en –in stappen en eigen tempo– bereid zijn taken in te brengen. Bestaande onderdelen RT zijn vanaf 1.1. 2016 al 2016 ingeplugd. Dit wordt vastgelegd in een nieuwe Regeling Regio Twente.

Hoofdstuk 5. Organisatie-inrichting: het casco – concept

Casco-concept

Gezien de bedoelingen, de keuzes en organisatieprincipes (deel I) en de (toekomstige) afwegingen die nog moeten worden gemaakt ten aanzien van afnames wordt de organisatie stapsgewijs opgebouwd via een zogenaamd casco-concept (solide kern).

Figuur II. 1. Casco en plug – in – concept.

Het casco zorgt voor toekomstbestendigheid (robuust, flexibel en adaptief tegelijkertijd) en is eigendom van de 14 gemeenten. De belangrijkste sturings- en inrichtingsprincipes zijn hieronder weergegeven.

Organisatiemodel

Het casco moet zorgen voor de robuustheid, flexibiliteit en adaptief vermogen en die eisen moeten worden gemanaged. Het casco bestaat uit de ondersteunende processen om het Twentebedrijf (i.o.) zelf om haar in stand te houden en efficiënt te laten draaien. Regio Twente (i.t.) koopt ondersteunende processen in belangrijke mate in bij Twentebedrijf (i.o.).

- i Human Resource Management, de ondersteunende activiteit HRM omvat onder andere werving, selectie, opleiding, beloning, behoud en mobiliteit van personeel.
- ii Infrastructuur, de ondersteunende activiteit infrastructuur gaat over de infrastructuur binnen de organisatie, zoals management, financieel beheer, boekhouding en kwaliteitsmanagement.
- iii Informatietechnologie , zoals een gezamenlijke informatievoorziening.

Figuur II.2. Flexibiliteit moet worden gemanaged.

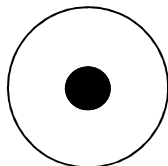
Structuur

De volgende inrichtingsprincipes worden gehanteerd:

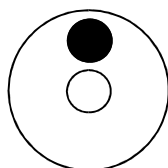
- een platte organisatie en een qua omvang passende top, in termen van directie en staf;
- een functionele indeling van de organisatie in de vorm van werkvelden;
- elke eenheid kent een leidinggevende (werkveldleider), danwel directeur (bv GGD);
- effectieve en efficiënte overlegstructuren
- aanvullingen waar nodig over de functionele grenzen heen (matrixorganisatie, account);
- het casco bestaat tenminste uit management, HRM, infrastructuur en ICT;
- het casco is werkgever van de medewerkers die de taken uitvoeren; de omvang wordt bepaald door de taken die de gemeenten willen inbrengen, waarbij als uitgangspunt voor Regio Twente (i.t.) het bestaande takenpakket geldt, deels bestaande uit wettelijke takenhuisvesting is verspreid, gebruik makend van bestaande gebouwen.

Voor het bedrijfsplan Beleidsuitvoering wordt bij de start de volgende indeling van de werkvelden gehanteerd:

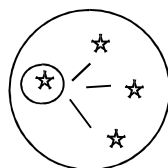
- GGD Twente
- OZJT
- Kennispunt Twente
- Netwerkstad Twente
- Recreatieve Voorzieningen
- Sociaal economische structuurversterking
- Belangenbehartiging Brussel en Den Haag
- Ondersteuning Twentedagen, Netwerkstad en Twenteraad
- Op termijn: andere beleidsuitvoering en expertisepool

Geconcentreerd werken houdt in dat (de kernorganisatie van) het Regio Twente (i.t.) alle activiteiten van een bepaalde taak voor de deelnemers uitvoert vanuit de plaats waar zij gehuisvest is.

Gedeconcentreerd werken houdt in dat één van de deelnemende organisaties alle activiteiten van een bepaalde taak voor de deelnemers uitvoert, maar vanuit de bestaande plaats waar zij gehuisvest is.

Gedistribueerd werken houdt in dat de activiteiten verdeeld worden over de deelnemende organisaties, die deze uitvoeren vanuit de plaats waar een ieder gehuisvest is. Mensen uit verschillende organisaties en verspreid over diverse locaties werken aan een bepaalde taak. De activiteiten worden vanuit het Twentebedrijf gecoördineerd.

Schema II. 1 Verschillende werkwijzen

Vele werkplaatsen en werkvormen

Regio Twente (i.t.) is gehuisvest in vele bestaande werkplaatsen van de 14 gemeenten en de samenwerkingsverbanden. Regio Twente (i.t.) kent diverse werkvormen. Zo werden er in deel I al drie vormen, waarop een bepaalde taak kan worden uitgevoerd, onderscheiden:

Activiteiten vinden geconcentreerd, gedeconcentreerd, gedistribueerd of in een netwerkvorm plaats. Dit is mede afhankelijk van de aard van het werk. Hieronder worden deze vormen kort toegelicht voor de situatie van het Twentebedrijf.

Gedistribueerd werken houdt in dat de activiteiten verdeeld worden over de deelnemende voorsnog zal voor Regio Twente (i.t.) als basis de eerste optie worden gehanteerd. Dit is echter per bedrijfsonderdeel al verschillend. In de toekomst zal Regio Twente (i.t.) groeien naar de meest efficiënte combinatie van werkwijzen. Ruimte voor flexibiliteit en maatwerk zijn daarbij belangrijk.

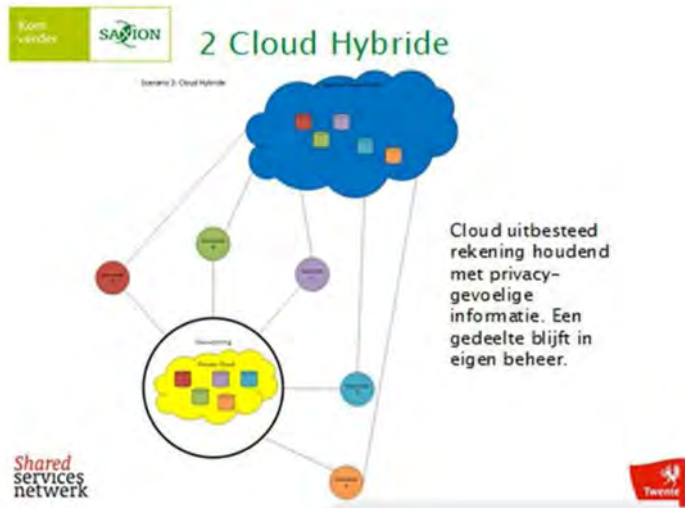
Figuur II.4. Harmonisatie en standaardisatie van veel processen en systemen noodzakelijk.

Rendement uit samenwerken en schaal vergroten

Om rendement te kunnen halen uit samenwerken en schaal vergroten zijn daar waar mogelijk binnen het takenpakket van Regio Twente (i.t.) harmonisatie en standaardisatie nodig. Hierbij moet er ruimte blijven voor maatwerk. De verwachting is, dat het rendement voor Regio Twente (i.t.) vooral behaald kan worden bij de samenwerking.

Informatietechnologie

Om plaats en tijd onafhankelijk maar wel verbonden, effectief en efficiënt, te kunnen werken is een goed functionerende informatietechnologie voor Regio Twente (i.t.) een belangrijke voorwaarde. Een informatiesysteem is in de basis (Regio Twente) al aanwezig. ICT-diensten worden door Regio Twente (i.t.) afgenomen bij Twentebedrijf (i.o.).

Figuur II. 5. Informatietechnologie rand voorwaardelijk.

De ingrediënten voor de verdere ontwikkeling zijn aanwezig in termen van een visie op een gezamenlijke informatievoorziening, een glasvezelring, de architectuurprincipes, een gezamenlijk informatiebeveiligingsbeleid en de ontwikkeling van TwenteCloud. Figuur II.5 laat een mogelijke ontwikkeling van de TwenteCloud zien. In deze situatie is het mogelijk om onafhankelijk van locatie, tijd en apparaat - afhankelijk van de beveiligingsvoorschriften - de gezamenlijke applicaties te gebruiken.

Management

De leiding van Regio Twente (i.t.) ligt in handen van de algemeen directeur van Regio Twente (i.t.).

De leiding van GGD Twente ligt in handen van de directeur Publieke Gezondheid, conform de Wet Publieke Gezondheid.

Medewerkers

Medewerkers “werken voor de Twentse overheid”. Regio Twente (i.t.) zal medewerkers in dienst hebben. Ook kunnen medewerkers worden ingezet via detacheringsconstructies. Hierbij acht Regio Twente (i.t.) de principes van goed werkgeverschap van belang. Worden kansen (w.o. opleidingen) geboden. De zeggenschap (OR) moet goed zijn geregeld. In de werkplaatsen worden flexibele ruimtes op een herkenbare manier ingericht voor Regio Twente (i.t.) zodat een corporate feeling kan gaan ontstaan

Hoofdstuk 6. Het plug - in – proces

Algemeen

Het plug – in – proces (transitieproces) ziet op het telkens inbrengen van taken, medewerkers en middelen door de gemeenten en samenwerkingsverbanden die willen afnemen. Zowel bij de start als het moment dat een of meer gemeenten of samenwerkingsverbanden al bestaande of nieuwe taken in het Twentebedrijf willen brengen. Het karakter van het transitie proces kan het beste worden beschreven als “partnerschap”: Regio Twente (i.t.) en de betreffende gemeente(n) pakken de verschillende onderdelen van het transitieproces in partnerschap op, hebben oog voor elkaars belangen en problemen, en voelen zich verantwoordelijk voor het op een goede wijze doorlopen van het proces.

Dat betekent niet dat partijen ook voor alles gezamenlijk verantwoordelijk zijn.

Zo zijn de verantwoordelijkheden voor ontvlechten en invlechten gescheiden:

- De gemeente die of een samenwerkingsverband dat een taak inbrengt, is verantwoordelijk voor het ontvlechten van taken en middelen uit de eigen organisatie en het klaar zetten voor de overdracht;
- Regio Twente (i.t.) is verantwoordelijk voor het invlechten van de overkomende taken en middelen.

Tussen het moment van klaarzetten door de latende organisatie en het moment van invlechten in Regio Twente (i.t.) zit een procedure “de basis op orde” waarlangs wordt bepaald of er nog werkzaamheden nodig zijn om er voor te zorgen dat de over te dragen taken en middelen voldoen aan de eisen die Regio Twente (i.t.) stelt op het terrein van het uitvoeringsproces. Ook wordt bepaald of er eventueel nog achterstanden zijn en waaruit die achterstanden bestaan. Indien nodig, worden tussen het Twentebedrijf en de/het inbrengende gemeente/samenwerkingsverband afspraken gemaakt hoe de achterstanden –voor rekening van de gemeente- worden ingelopen. Regio Twente (i.t.) biedt daarbij naar vermogen hulp aan.

Afspraken

De volgende afspraken gelden in algemene zin:

- Deelname aan de Regeling Twentebedrijf (i.o.) en Regio Twente (i.t.) is mede om te kunnen investeren een vereiste om taken te kunnen inbrengen;
- De principes onder het dienstverleningsconcept van het Twentebedrijf (i.o.) en Regio Twente (i.t.) en de werkwijzen, processen en systemen worden geaccepteerd; deze principes zijn zoveel mogelijk gebaseerd op reeds bestaande afsprakenkaders (bv. SSNT - architectuurprincipes);
- De betreffende gemeente (of samenwerkingsverband) regelt zelf het opdrachtgeverschap en de contramal;
- Wanneer Regio Twente (i.t.) de taken al uitvoert die ingebracht worden, worden deze ondergebracht bij het betreffende werkveld;
- De frictiekosten die mogelijk ontstaan en de proceskosten worden gedragen door de inbrengende gemeente of samenwerkingsverband;
- De trits taken, medewerkers / formatie en budget zijn in evenwicht;
- Taakstellingen gaan niet mee over;
- De basis is op orde (geen achterstanden, processen op orde) waar het gaat om de in te brengen taken;
- Het Twentebedrijf (i.o.) en Regio Twente (i.t.) zijn verantwoordelijk voor de invlechting;
- Bij overdracht van taken worden meteen afspraken gemaakt over ontvlechting;
- De dienstverlening vanuit het Twentebedrijf (i.o.) en Regio Twente (i.t.) start nadat de onderliggende dienstverleningsovereenkomst tot stand gekomen is.

Personele aspecten

Een personeelsplan maakt onderdeel uit van de transitie. Belangrijk onderdeel hiervan is het regelen van de personele gevolgen, eventuele detacheringen of plaatsingsprocedure. De bedoeling is de kaders van deze personele gevolgen, ook uit oogpunt van rechtsgelijkheid voor medewerkers, bij de start in een keer vast te leggen in een sociaal plan dat door de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden afgesloten wordt met de personeelsvertegenwoordiging. Dit sociaal plan is vervolgens op ieder volgend transitie (plug-in) proces van toepassing.

Hoofdstuk 7. Regio Twente (i.t.) in uitvoering

Dienstverlening

De huidige organisatieonderdelen van Regio Twente zullen integraal ingeplugd worden in het Regio Twente (i.t.). De afnemers van de diensten en producten weten waar ze moeten zijn en via welke kanalen zij toegang hebben tot Regio Twente (i.t.). De dienstverlening verloopt:

- Via rechtstreeks contact met medewerkers,
- Digitaal via de bestaande websites van bijvoorbeeld GGD Twente, recreatieparken, Kennispunt **en** via de website Twentebedrijf-beleidsuitvoering,
- Telefonisch en per e-mail,
- Via accountmanagers voor een optimale dienstverlening waar nodig,
- Via de huidige communicatie en overlegstructuur tussen afnemers/opdrachtgevers en Regio Twente.

Het formele kader van het dienstverleningsconcept van Regio Twente (i.t.) bestaat uit vier documenten:

- Algemene leveringsvoorwaarden, dienstverleningshandvest Regio Twente (i.t.)
- Takenregister voor taakoverdracht van taken aan Regio Twente (i.t.),
- 'Menukaart' voor de producten en diensten,
- Dienstverleningsovereenkomsten.

Daarbij zijn de eerste twee documenten generiek en meerjarig van karakter, is de menukaart eenvoudig aan te passen naar gelang de behoeften van de gemeenten en de samenwerkingsverbanden en worden dienstverleningsovereenkomsten per geval en per gemeente (en samenwerkingsverband) gesloten.

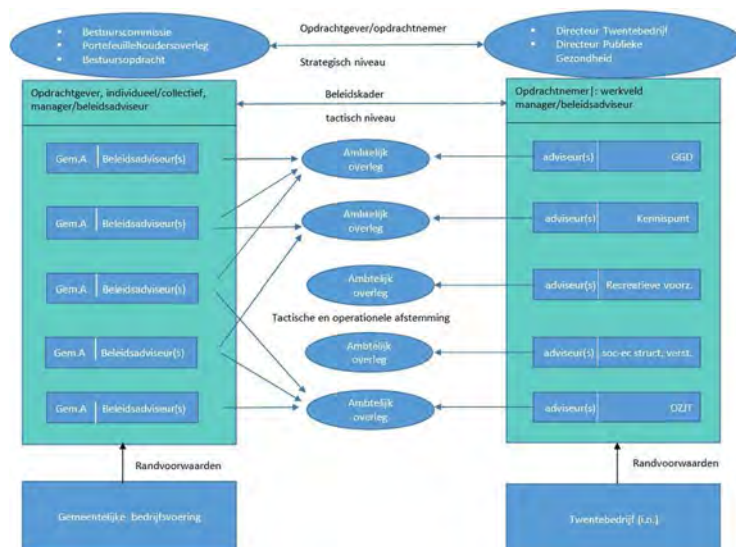
Dienstverleningshandvest als basis, dienstverleningsovereenkomsten als uitvoering

Om niet telkens de regeling te moet wijzigen wordt uitgegaan van een zo groot mogelijke flexibiliteit in de taken, de omvang (welke producten wel of niet) en het kwaliteitsniveau die de deelnemers aan Regio Twente (i.t.) opdragen of afnemen. Hierbij wordt een systeem gehanteerd van een takenregister, mandaten en een dienstverleningsovereenkomst, waarin per deelnemer de gemaakte dienstverleningsafspraken wordt opgenomen. Met deze aanpak wordt eveneens invulling gegeven aan het principe *coalition of the willing*.

Dienstverleningsovereenkomsten moeten passen binnen de kaders van de algemene leveringsvoorwaarden Regio Twente (i.t.) die vastgelegd worden in het dienstverleningshandvest en kunnen eenjarig of meerjarig zijn. De algemene leveringsvoorwaarden regelen de verhoudingen tussen de gemeenten (en samenwerkingsverbanden) onderling, als collectief van opdrachtgevers, en tussen gemeenten (en samenwerkingsverbanden) en Regio Twente (i.t.) en beschrijven de manier waarop diensten verleend worden, de kwaliteitseisen en de bekostiging. De algemene leveringsvoorwaarden worden voor onbepaalde tijd aangegaan en kan alleen worden gewijzigd met instemming van de eigenaren van Regio Twente (i.t.). De kernelementen uit de algemene voorwaarden zijn de volgende:

- 1) Dienstverlening vindt plaats in een politiek bestuurlijke context, op basis van publieke, collegiale verhoudingen, waarbij de gemeenten (en samenwerkingsverbanden) gezamenlijk eigenaar en opdrachtgever zijn en de directeur van Regio Twente (i.t.) opdrachtnemer is.
- 2) Dienstverlening is verbonden aan een bepaalde minimum periode; uitbreiding en vermindering van het volume (kwantiteit en kwaliteit) is tegen condities mogelijk;
- 3) De kosten, risico's en aansprakelijkheden voor de dienstverlening worden gedragen door de deelnemers die er voor hebben gekozen die diensten af te nemen; doorslag naar andere deelnemers is uitgesloten;
- 4) Partijen leggen een nadere uitwerking van de uitvoeringskaders van de algemene voorwaarden per afnemer en per werkveld of taak vast in een menukaart en een dienstverleningsovereenkomst.
- 5) Tussen Regio Twente (i.t.) en gemeenten (en samenwerkingsverbanden) vindt regelmatig overleg plaats om de uitvoering van de dienstverlening op niveau te houden. Daar waar nodig wordt een voorstel gedaan om spelregels aan te passen.
- 6) Regio Twente (i.t.) past haar werkprocessen en ICT-voorzieningen toe op de dienstverlening aan gemeenten (en samenwerkingsverbanden).
- 7) Regio Twente (i.t.) treft, indien zij niet in staat is de dienstverlening met eigen personeel uit te voeren, een zodanige vervangende voorziening, dat de dienstverlening voor afnemers ongestoord verloopt.
- 8) De kwaliteitscriteria en kwaliteitsnormen vastgelegd in de menukaart zijn van toepassing op de dienstverlening aan afnemers. Indien en voor zover bij de afzonderlijke deelnemers gehanteerde kwaliteitscriteria en kwaliteitsnormen hiervan substantieel afwijken, vindt er vooraf met betreffende gemeenten(en samenwerkingsverbanden) en de directeur van Regio Twente (i.t.) overleg plaats over de te hanteren kwaliteitscriteria en kwaliteitsnormen.
- 9) Afwijking van de kwaliteitscriteria en kwaliteitsnormen van Twentebedrijf, bedoeld in punt 8, wordt vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

Bij de start van Regio Twente (i.t.) zal worden gewerkt met de huidige dienstverleningsovereenkomsten en deze zullen worden doorontwikkeld naar de geest van het dienstverleningsconcept als bedoeld in deel I, uiteraard mits de huidige taken en rollen zich hier niet tegen verzetten (wettelijke taken).

Figuur II.6. Afstemming strategisch, tactisch en operationeel.

Productnaam: Infectieziektebestrijding	Doelstelling	Voorkomen van infectieziekten, Voorkomen van verspreiding van infectieziekten, Bestrijden van outbreaks en voorkomen epidemieën

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten	Wanneer
bron en contactonderzoek n.a.v. melding infectieziekte(n) streeklaboratorium, huisarts/specialist	continu
maatregelen ter voorkoming van verspreiding infectieziekten, vaccinatie, preventie activiteiten zoals hygiënische adviezen en voorlichting	regelmatig
telefonische consulten/informatieverstrekking (individuele gerichte preventie)	continu
activiteiten direct samenhangend met meldingen volgens de Wet publieke gezondheid zoals registreren, voorlichting, melden landelijke coördinatie infectieziektebestrijding (LCI)	continu
voorlichten professionals en (risico) groepen b.v. medewerkers Staatsbosbeheer, ruimers van kadavers, medewerkers kinderdagverblijven en voorlichting naar aanleiding van uitbraken.	regelmatig
opstellen en onderhouden van draaiboeken en actueel houden processen infectieziektebestrijding en bijbehorende documenten (Mavim)	continu
oefenen van outbreak	regelmatig
opzetten van structureel regionaal overleg met de nVWA, veterinaire sector en	regelmatig
activiteiten gericht op de aanpak van de toename van zoönosen en resistentie tegen	continu
verbeteren/intensiveren samenwerking curatieve zorg en JGZ	continu
verbeteren leesbaarheid en begrijpelijkheid bestaande folders hertalen naar B1 niveau	continu
onderzoek	incidenteel

Output / outcome

Kritieke prestatie-indicatoren en doelwaarden	Rekening			Raming		
Output	2011	2012	2013	2014	2015	
aantal aangiften meldingsplichtige infectieziekten A/B/C	492	757	350	350		
meldingen artikel 26 instellingen	59	62	55	55		
aantal telefonische consulten/informatieverstrekking, niet gerelateerd aan bron en contact onderzoek	526	537	550	550		
aantal bron en contactonderzoeken	130	399	160	200		
aantal voorlichtingsactiviteiten	25	23	25	25		
oefenen en voorbereiden outbreak team infectieziektebestrijding in KON verband	2	1	1	1		
oefenen outbreak team infectieziektebestrijding	4	2	6	6		
structureel regionaal overleg nVWA, veterinaire sector,	2	2	2	2		
aantal toegepast (wetenschappelijk) onderzoek	2	0	0	0		
Outcome						
meldingstijd aangiften meldingsplichtige infectieziekten binnen gestelde norm IGZ	98%	99.1%	98%	98%		
evaluatie outbreakmanagement	pos	pos	pos	pos		

Figuur II. 7. Fragment product van GGD Twente (bron: productenraming GGD Twente)

Producten- en dienstencatalogus (PDC) en menukaarten

Regio Twente (i.t.) zal werken met een producten- en dienstencatalogus (zie tabel II-1). De PDC geeft informatie over:

- de producten en diensten die Regio Twente (i.t.) aanbiedt per werkveld en de taken die de gemeenten blijven verrichten;
- wat standaardwerk en wat maatwerk is;
- de input van de klant, de output van Regio Twente (i.t.), prestatienormen en -indicatoren en randvoorwaarden (zie figuur II.9);
- kosten (indicatie).

Fiscale en juridische aspecten

Bij de dienstverlening aan gemeenten en samenwerkingsverbanden is BTW en Vpb - regelgeving van toepassing. De BTW is geheel of gedeeltelijk verrekenbaar (o.a. BTW compensatiefonds gemeenten). Het Twentebedrijf gaat werken met marktconforme c.q. kostendekkende tarieven en levert alleen aan gemeenten en samenwerkingsverbanden (overheden) waardoor (op dit punt) wordt voldaan aan de Wet Markt & Overheid en Aanbestedingswet.

Hoofdstuk 8. Financiën

Initieel

De huidige organisatieonderdelen van Regio Twente worden integraal ondergebracht in de cascoorganisatie Regio Twente (i.t.). Voor de transitie (ontvlechting, invlechting) van de bedrijfsvoeringsonderdelen van de huidige Regio Twente, vanuit de nieuwe Regeling Regio Twente (1.1.2016) naar Regio Twente (i.t.) zijn frictiekosten te verwachten. In een voorstel “transitie bedrijfsvoeringsonderdelen Regio Twente” wordt dit nader uitgewerkt. Voor het overige wordt uitgegaan van geen, dan wel een marginale eenmalige uitzetting van kosten. De plug-in van nieuwe taken gebeurt steeds op basis van separate voorstellen. In de op te stellen voorstellen worden kosten en financiering steeds nader gespecificeerd.

Dienstverlening

In de eerste periode (2016-2018) wordt een financieringsmodel gebruikt zoals momenteel bij Regio Twente. Voor bepaalde (wettelijke) taken worden algemene bijdragen bij de deelnemers in rekening gebracht (w.o. GGD). Modellen van verrekenen op basis van prijs x hoeveelheid en dienstverlening a la carte of als plus-pakket (maatwerk) worden verder (door-) ontwikkeld. In elk geval voor de eerste 3 jaren (2016 – 2018) wordt een onderscheid gemaakt tussen bijdragen voor algemene (wettelijke) taken en de kosten van individuele dienstverlening en de financiering ervan op basis van het profijtbeginsel.

In 2017 wordt dit model geëvalueerd en wordt besloten over het bekostigingsmodel dat met ingang van 2019 wordt gebruikt. Daarbij kan desgewenst toegewerkt worden naar een model dat, waar mogelijk en zinvol, meer gebaseerd is op het profijtbeginsel, waarbij de kosten per deelnemer versleuteld worden in de kosten van de dienstverlening aan deze deelnemer. Kortom toewerken naar steeds meer maatwerkafspraken vast te leggen in dienstverleningsovereenkomsten.

Hoofdstuk 9. Regio Twente (i.t.), een eerste indicatie

Met als basis tabel II.1. *Takenregister* Regio Twente (i.t.) is een overzicht gemaakt van de te leveren producten en diensten op taakonderdeelniveau (schema II.2). Het betreft hier producten en diensten met een wettelijke basis, dan wel hebben de Twentse gemeenten besloten deze taken gezamenlijk uit te voeren. Bij taakonderdelen Kennispunt en Netwerkstad is sprake van coalition of the willing.

Dit zijn de onderdelen die per 1.1.2016 (planning) zijn opgenomen in de nieuwe (concept) Regeling Regio Twente. Het betreft de taakonderdelen van de huidige Regio Twente. Zodra Regio Twente (i.t.) is opgericht en taken en taakonderdelen kan ontvangen (planning in de loop van 2016) worden de bestaande taakonderdelen bedrijfsvoering, salarisadministratie Netwerkstad, platform Twentse Kracht en programmabureau SSNT ontvlochten en ingeplugd Regio Twente (i.t.). Hiervoor wordt de procedure plug-in gevolgd (H.6). En vraagt afzonderlijke besluitvorming.

Deelnemers				A	B	E	Ha	He	Hel	HvT	L	NoabDT	O	R-H	Tw	W	RT		
Taakonderdelen																			Formatie (fte)
GGD				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			242
Recreatieve voorzieningen				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			12 (+ 10 WSW)
Sociaal Economische structuur versterking																			12
Kennispunt				x	x	x		x					x				x		12
Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			6
Netwerkstad				x	x	x		x					x				x		Variabel
Belangenbehartiging				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			1
Expertisepool																			In ontwikkeling

Schema II.2. Regio Twente (i.t.) in 2016.

In de vertreksituatie per 1.1.2016 is het casco Twentebedrijf – beleidsuitvoering dus al gedeeltelijk gevuld. Verkenning vindt plaats naar de landing andere taken / taakonderdelen, zoals het havenbedrijf en de Groene Metropool. Een expertisepool wordt ontwikkeld. In een volgende fase worden ook andere landingen verkend.

Hoofdstuk 10. Perspectief

Regio Twente (i.t.) is bedoeld om de dienstverlening aan burgers en bedrijven vanuit de gemeentelijke Twentse overheid goed en betaalbaar te houden. Dit gebeurt door een effectieve en efficiënte uitvoering van haar taken. In combinatie met het Twentebedrijf (i.o.) biedt Regio Twente (i.t.) kansen voor werkgevers en werknemers. Veelal uitgedrukt in 4 K's: Behoud van **K**waliteit, beperking van de **K**wetsbaarheid, **K**ansen voor medewerkers en **K**ostenbesparing. Werkgevers hoeven bijvoorbeeld minder snel externen in te huren en werknemers wordt de loopbaan afwisselender en uitdagender. De voordelen treden niet spontaan en direct op. Deze moeten worden gemanaged.

Hoofdstuk 11. Governance en Regeling Twentebedrijf

Zowel voor het Twentebedrijf Bedrijfsvoering (i.o.) als Regio Twente (i.t.) zal een regeling moeten worden opgezet. Onderstaand een aantal belangrijke aspecten;

In het voorgaande is “het hoe” materieel weergegeven. Om het bovenstaande te operationaliseren dient een formele en zakelijke regeling te worden getroffen. Hierin bevestigen de 14 gemeenten en samenwerkingsverbanden (Regio Twente) bestuurlijk naar elkaar dat zij het concept van het Twentebedrijf (i.o.) en Regio Twente (i.t.) onderschrijven en daar aan gaan deelnemen. Enkele ingrediënten voor de nieuwe regeling met betrekking tot de besturing hier van:

Rechtspersoonlijkheid

Regio Twente (i.t.) zal activiteiten ontplooiën die plaatsvinden in het economische en maatschappelijke verkeer. O.a. door het aangaan van verplichtingen en in dienst hebben van medewerkers. Hiertoe moet vanuit juridisch oogpunt de mogelijkheid bestaan. Om deel te kunnen nemen aan het economisch verkeer is rechtspersoonlijkheid nodig. De keuze voor de een of andere regeling waarin rechtspersoonlijkheid wordt geregeld, wordt mede beïnvloed door fiscale (BTW, Vpb) en juridische aspecten (aanbestedingsrecht, Markt & Overheid). Vooralsnog wordt uit gegaan van een regeling op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Gezien de inhoud van Regio Twente (i.t.) ligt de vorming van een Openbaar Lichaam voor de hand.

Alle Twentse gemeenten eigenaar

Alle Twentse gemeenten zijn nu gezamenlijk eigenaar van Regio Twente en worden na de kanteling eigenaar van Regio Twente (i.t.). Coalition of the willing komt tot uitdrukking in de variëteit in de afnames van diensten en producten, via dienstverleningsovereenkomsten. Daar waar een gezamenlijk belang is, speelt uiteraard ook de solidariteitsgedachte.

Bestuur

Een regeling op grond van de Wgr maakt het vanwege het principe van verlengd lokaal bestuur noodzakelijk dat collegeleden – of bestuursleden van de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden samen een bestuur vormen. Regio Twente (i.t.) krijgt, zoals het er nu naar uitziet, de vorm van een gemeenschappelijke regeling met bestuursorganen: algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter. De bevoegdheden van deze organen zijn basaal geregeld in de Wgr en worden verder uitgewerkt in de tekst van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente (i.t.). Regio Twente (i.t.) heeft een directeur (secretaris).

Bij Regio Twente (i.t.) vindt de inhoudelijke sturing en afstemming op de taakvelden op meerdere manieren plaats, afhankelijk van het betreffende taakveld. Dit kan via een Bestuurscommissie (GGD, OZJT) of via portefeuillehoudersoverleggen.

Kring van Twentse gemeentesecretarissen als netwerkdirectie Twentebedrijf

De secretarissen zijn verantwoordelijk voor de aansturing van de leiding van de organisatie (soort van netwerkdirectie), voor zover het betreft de bedrijfsvoering en het functioneren van het Regio Twente (i.t.). Zij doet dat in opdracht en mandaat van het bestuurlijk niveau.

De Kring van Twentse gemeentesecretarissen, aangevuld met de secretarissen van de deelnemende samenwerkingsverbanden richt zich in haar taakuitvoering op de bedrijfsvoering van het Twentebedrijf-beleidsuitvoering (het eigenarenbelang in termen van continuïteit en financiering) en op de dienstverlening aan de deelnemers (het opdrachtgevend belang in termen van prestaties). Zij toetst of het Regio Twente (i.t.) binnen de afgesproken (financiële) kaders en afspraken rondom de convergentiestrategie (Communiqué van Zenderen) werkt, ziet er op toe dat gewerkt wordt conform het verleende mandaat en de dienstverleningsafspraken die gemaakt zijn (kwaliteit en tijdigheid) en bewaakt dat Regio Twente (i.t.) tijdig en adequaat rapporteert aan de deelnemers over de uitvoering van de opgedragen taak. Daarnaast bewaakt de secretarissenkring dat de deelnemers hun contramalel adequaat georganiseerd hebben, omdat deze van belang is voor een professioneel opdrachtgeverschap en een goed functioneren van Regio Twente (i.t.). Zij zijn als het ware “systeemverantwoordelijk”.

In de Regeling Regio Twente (i.t.) is een secretarissenberaad opgenomen. De taken en het mandaat worden nader uitgewerkt in een statuut.

BIJLAGE 1. Scope en organisatieonderdelen Regio Twente (i.t.)

De 14 Twentse gemeenten doen al veel in samenwerking, een kwart van de ambtenaren in een samenwerkingsverband. Regio Twente (i.t.) fungeert bij de start als landingsplaats voor de volgende bestaande samenwerkingsonderdelen – nu nog ondergebracht bij Regio Twente - en zal zich flexibel richten op de door gemeenten gewenste vormen van samenwerking. Dat betekent dat onderdelen toegevoegd kunnen worden, onderdelen kunnen vervallen, onderdelen anders vormgegeven kunnen worden etc. al naar gelang de opdracht van de bij de samenwerking betrokken deelnemers. Voor wat betreft de transformatie naar Regio Twente (i.t.) van onderstaande onderdelen geldt dat de bestuurlijke aansturing en ambtelijke voorbereiding vooralsnog hetzelfde blijft conform het uitgangspunt van 'portefeuillehouders in de lead'. Dat wil zeggen dat de bestuurscommissies OZJT en GGD, de portefeuillehoudersoverleggen conform het advies van de commissie Robben en bestuurlijk overleg Kennispunt Twente in stand blijven. Alleen bij Netwerkstad geldt dat de huidige bestuurscommissie omgevormd wordt tot een bestuurlijk overleg (in feitelijk nu al de situatie). De onderdelen zijn zoveel als mogelijk al klaar gestoomd voor de transformatie en er is waar mogelijk geanticipeerd op het advies van de commissie Robben.

Daarnaast wordt de samenwerking in zijn algemeenheid gefaciliteerd. D.w.z. het AB, het systeemverantwoordelijke DB, de netwerkdirectie (secretarissen), de Twentedagen waarop zoveel mogelijk de bestuurlijke overleggen plaatsvinden etc.

GGD

Op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) hebben de 14 Twentse gemeenten een gemeenschappelijke regeling getroffen voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst.

In de wet is bepaald welke taken verplicht door deze dienst, verder te noemen GGD Twente, worden uitgevoerd en voor welke taken, dan wel onderdelen van taken, de uitvoering aan een ander kan worden overgelaten.

Voor de GGD geldt dat het een verplichte vorm van samenwerking is, met bevoegdhedenoverdracht van collegeverantwoordelijkheden. Dit wordt georganiseerd in een gemeenschappelijke regeling via het instellen van een openbaar lichaam.

GGD Twente is via deze wettelijke bepalingen een verlengde ambtelijke organisatie voor de 14 Twentse gemeenten. Daarbij vormen bevoegdhedenoverdracht van collegeverantwoordelijkheden en de wettelijke positie van de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) uitgangspunten. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor GGD Twente is in handen van de Bestuurscommissie Publieke Gezondheid. GGD Twente staat, conform artikel 14, lid van de Wpg onder leiding van een directeur publieke gezondheid, die wordt benoemd door het algemeen bestuur van de gemeentelijke gezondheidsdienst in overeenstemming met het algemeen bestuur van de veiligheidsregio.

Bij GGD Twente werken 376 mensen (243 fte) en de omzet bedraagt ca. € 24 mln. (begroting 2015).

GGD Twente is, kijkend naar de producten, in veel geval een hoogwaardige leverancier van diensten, in totaal zijn er op jaarbasis zo'n 200.000 klantcontacten. Het grootste deel van de (financiële) inzet vindt plaats in zgn. 'going concern' taken. Enige voorbeelden van deze taken/contacten zijn: o 5.000 onderzoeken kinderen 0 tot 4; o 21.000 onderzoeken

kinderen/adolescenten 4 tot 18; o 20.000 onderzoeken op indicatie; o 4000 consulten Soa/Sense; o 2500 inspecties kinderopvang; o 300 lijkschouwen en 200 overleggen in verband met afsluiting proces euthanasie.

In de contacten is GGD Twente zichtbaar aanwezig. Bij andere taken geldt dit pas als er sprake is van een calamiteit. Bij incidenten, rampen en /of crises, met gevolgen voor gezondheid en voor de samenleving, treedt GGD Twente op, zelfstandig, dan wel als onderdeel van de GHOR (Geneeskundige Hulpverlenings Organisatie in de regio). De directeur publieke gezondheid geeft vanwege de verbinding met laatstgenoemde organisatie zowel leiding aan de GGD, als aan de GHOR.

De wijze van uitvoering van taken is gebaseerd op de Bestuursagenda 2016 – 2019. Het stimuleren van een goede gezondheid, zowel aan de start, als later in het leven, vormt de belangrijkste drijfveer voor het handelen door GGD en door haar medewerkers. Preventie gericht op gezonde levensjaren staat centraal. Hierbij is het van belang om de eigen gezondheidsvaardigheden van mensen te vergroten. Versterken vermogen eigen kracht en eigen verantwoordelijkheden van burgers zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.

In de uitvoering van haar taken zoekt GGD Twente steeds meer de samenwerking met allerlei relevante partijen, en stimuleert samenwerking tussen partijen. Het smeden van vitale coalities is core business en gezondheid wordt daarbij veeleer als middel gezien, dan als ultiem doel.

Verdere verdieping, dan wel uitwerking, is terug te vinden in beleidstukken, zoals het Koersdocument JGZ en de programmabegroting. Concretisering op het niveau van de ongeveer 75 producten krijgt vorm door middel van de jaarlijkse productenramingen.

GGD Twente heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld in de richting van een vraag, ook wel genoemd, dialoog gestuurde organisatie. Dit proces, waarbij de gemeenten, ketenpartners en ouders centraal staan is nog gaande en behoeft continue bijsturing door allerlei landelijke en regionale bewegingen. Voorbeelden daarvan zijn de decentralisatie in het sociaal domein, de demografische verandering binnen Twente met o.m. effecten voor de arbeidsmarkt, een sterke toename van de 65+ in Twente (stijging van 46% in de komende 25 jaar), de komst van de participatiesamenleving, maar ook nog steeds hardnekkige achterstand in gezonde levensjaren in Twente, welke in belangrijke mate wordt veroorzaakt door sociaal economische gezondheidsverschillen.

GGD Twente wil bijdragen aan het bevorderen, beschermen en bewaken van de gezondheid van de Twentse burger. De 2 prioriteiten daarbinnen zijn een gezonde start en het verkleinen van de sociaal economische gezondheidsverschillen. (Meer) gezonde levensjaren moet het beoogde maatschappelijk effect zijn op langere termijn van de inspanningen, daarvoor is samenwerking bittere noodzaak. Gemeentesecretarissen kunnen vooral ook daar van grote toegevoegde waarde zijn.

OZJT

De veertien Twentse gemeenten werken samen in het kader van de decentralisaties Wmo en Jeugdzorg. Om aan deze opgave handen en voeten te geven wordt gewerkt in een vrijwillig samenwerkingsverband: Samen14. Voor het verplichte deel van die samenwerking is de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) vorm gegeven.

Doel OZJT

- *De oprichting van OZJT voldoet het beste aan de criteria doelmatigheid, bestuurbaarheid en legitimiteit¹.*

Door de jeugdhulptaken bij een OZJT onder te brengen, wordt bereikt dat deze complexe, nieuwe taak een eigen gezicht en ontwikkelagenda krijgt en daarmee de aandacht krijgt die het nodig heeft.

- *Doelmatigheid: een OZJT benut het 'apparaat' van de regio.*

Gebruik van het Twentebedrijf voor uitvoering van regionale jeugdhulptaken draagt bij aan kosteneffectiviteit en de regionale samenwerking aan de versterking van de lokale uitvoering, omdat gebruik kan worden gemaakt van het reeds beschikbare ambtelijke apparaat en de expertise die daarbinnen beschikbaar is. Ten opzichte van de overige bestuurlijke opties is een OZJT extra positief door de eigen herkenbare agenda voor complexe jeugdhulpthema's.

Uitgangspunten

- Lokaal wat lokaal kan, regionaal wat moet en wat slim is.
- OZJT is een samenwerkingsverband dat regionale samenwerking uitlokt en faciliteert. OZJT heeft zo min mogelijk eigen personeel in dienst en probeert in eerste instantie taken uit te voeren met lokale medewerkers.
- Het OZJT is de plek waar de 14 gemeenten samenwerken. Dat kan zijn omdat dat wettelijk moet, dat kan zijn omdat 14 gemeenten dat wenselijk vinden. Dit betekent dat samenwerking binnen Twente in het sociale domein tussen minder dan de 14 gemeenten vooralsnog niet plaatsvindt binnen OZJT.

OZJT volgt de koers die door de 14 gemeenten wordt uitgezet. De Bestuurscommissie OZJT vertaalt dit naar opdrachten voor OZJT. Dit bestuurlijk overleg zorgt tevens voor de doorgeleiding naar lokale besluitvorming waar nodig.

Netwerkstad Twente

Netwerkstad Twente is een *coalition of the willing* samenwerking van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo en Oldenzaal en bedoeld om het stedelijk gebied van Twente optimaal ten behoeve van een vitaal en innovatief Twente te laten functioneren en door te ontwikkelen. Daartoe is samen met de provincie Overijssel de Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente overeengekomen (bestuursovereenkomst). De Ontwikkelagenda bestaat uit een Ontwikkelperspectief 2040 en een Werkprogramma met investeringsprojecten en samenwerkingsafspraken. Besluitvorming vindt plaats in het Bestuurlijk Overleg Ontwikkelagenda. Hierin zijn vertegenwoordigd de gemeentelijke en provinciale portefeuillehouders en de voorzitter van Netwerkstad Twente.

Netwerkstad Twente maakt integraal deel uit van het Twentse Daily Urban System. Het stedelijk gebied en het (meer) landelijke gebied vervullen elk hun onderscheidende en aanvullende rol. Samenwerking in de Netwerkstad Twente geschiedt dan ook altijd met oog en oor voor de omgeving. Soms functioneert de Netwerkstad als kraamkamer voor regionale samenwerking. Voorbeelden hiervan zijn de EZ-samenwerking en de Internationale Lobby.

Onder de huidige Gemeenschappelijke Regeling (GR) is Netwerkstad Twente een Bestuurscommissie. onder de nieuwe GR zal de samenwerking verder gaan als *coalition of the willing*.

¹ Governancevraagstuk HHM

Kennispunt Twente

Kennispunt Twente is gefundeerd in Netwerkstad Twente. De komende jaren wil het doorgroeien tot een onderzoeksbureau voor alle Twentse gemeenten. Kennispunt richt zich op alle domeinen die voor gemeenten en de regio Twente van belang zijn. Het onderscheid met marktpartijen wordt gemaakt door een werkprogramma waarin inspanningen voor het algemeen belang van de deelnemende gemeenten (een *coalition of the willing*) en Twente zijn opgenomen. Kennispunt Twente wordt aangestuurd door een bestuurlijk programmeringsoverleg en een ambtelijke regiegroep. Kennispunt heeft een onafhankelijke positie om kritisch en onafhankelijk onderzoek en advies te kunnen garanderen.

Missie Kennispunt Twente: Kennispunt Twente stelt zich ten doel de kennispositie van de Twentse gemeenten te versterken. Dit doel bereikt Kennispunt door hoogwaardige sturingsinformatie te leveren, die aansluit bij actuele besluitvorming voorzien is van duiding en handelingsperspectief biedt. Kennispunt Twente is het eerste aanspreekpunt en een betrouwbare partner voor onderzoek en advies in alle stadia van beleidsontwikkeling en – uitvoering. Kennispunt Twente onderhoudt nauwe contacten met Twentse gemeentelijke en daaraan gelieerde organisaties op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau en participeert in vaste samenwerkingsverbanden en gelegenheidscoalities.

De gemeenten oriënteren zich in hun bestuurlijke opgaven steeds meer regionaal. Er zijn veel overlappende vragen en thema's voor de Twentse overheid. Dit biedt voor Kennispunt kansen in het gericht opschalen en regionaliseren van vraagstukken en problemen. Kennispunt Twente wil komen tot een regionaal integrerend aanbod: samenhang waar mogelijk, specialisatie waar nodig. Bij Kennispunt Twente werken onderzoekers en dataspecialisten. Zij genereren kennis door eigen onderzoek en dataverzameling en door hun kennis te verbinden aan die van strategische partners als UT, Saxion en provincie. Het maakt gebruik van innovatieve en beproefde onderzoeksmethoden en zoekt synergie tussen kwantitatief en kwalitatief onderzoek, tussen data en duiding. De kern van de activiteiten bestaat uit statistische beschrijvingen en prognoses, monitoronderzoek en toegepast beleidsonderzoek. De burgerpanels van de gemeenten Almelo, Hengelo en Enschede die door Kennispunt Twente worden beheerd, zijn een belangrijke pijler onder het werk. Daarnaast biedt de Twentse Databank een stevige basis om de implicaties van lokaal en regionaal beleid te kunnen onderzoeken.

Recreatieve Voorzieningen

Regio Twente exploiteert de recreatieparken Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld en het arboretum Poortbulten. Daarnaast onderhoudt Regio Twente de recreatieve Twentse fietspaden, alsmede de diverse routesystemen voor fietsen, wandelen, mountainbiken en paardrijden. Deze voorzieningen zijn gericht op zowel de inwoner van Twente als op de toerist. Zowel de fraaie parken als het netwerk van de fietspaden en de kwalitatief hoog aangeschreven routesystemen in Twente vormen voor de toerist een belangrijk criterium om Twente te kiezen voor een (korte) vakantiebestemming.

O Routes

Speerpunt voor de komende jaren is de uitvoering van het project Kwaliteitsimpuls fiets- en wandelroutes met als doelstelling een verbetering van de huidige fiets- en wandelroutes, zodat provincie Overijssel (en Twente) nummer één wandel en fietsprovincie wordt. De verbetering (met 75 % provinciale subsidie) zal worden gerealiseerd door uitvoering van een groot aantal projecten.

Bij het beheer van de fietspaden en de routes wordt de samenwerking met gemeenten waar handig/mogelijk/wenselijk geïntensiveerd. Kansen op het vlak van inzet van personen 'met afstand tot de arbeidsmarkt' uit de diverse gemeenten worden zoveel als mogelijk benut.

O Recreatieparken

Bij de recreatieparken ligt het streven naar meer bezoek (maatschappelijk rendement) en een verdere verlaging van de uitgaven en een toename van de inkomsten (verbetering financieel rendement).

De verhoging van de inkomsten geschiedt door meer evenementen op alle parken te (laten) organiseren en door vestiging van nieuwe bedrijven. In het oog springende projecten zijn het bungalowterrein en de horeca/sauna op het Rutbeek, afstoting Arboretum aan een natuur behorende instantie, uitbreiding Lageveld, invoering geautomatiseerd parkeren.

Sociaaleconomische structuurversterking

Om met impact en samen met de maatschappelijk partners uit het onderwijs en het bedrijfsleven tot resultaten te komen, wordt op Twentse schaal door de 14 gemeenten nauw samengewerkt. Kern hierbij is de versterking van de sociaal economische structuur van Twente door in te zetten op innovatie met als focus High Tech Systems en Materials, arbeidsmarkt, duurzaamheid, logistiek en vrijetijdseconomie.

O Agenda van Twente

De Agenda van Twente is een investeringsprogramma dat samen met provincie Overijssel is opgezet met als doel de economische structuur van Twente te versterken. Het programma heeft een looptijd t/m 2017 en wordt in 2015 geëvalueerd.

Als onderdeel van de Agenda van Twente heeft in 2013 de Innovatiesprong gestalte gekregen. De Innovatiesprong is een investeringsprogramma dat beoogt Twente te versterken/faciliteren in het zijn van innovatieve topregio met als speerpunt High Tech Systemen en Materialen. Naast investeringen via het Innovatiefonds Twente, wordt ook geïnvesteerd via het fonds Innovatie in gemeenten (MKB innovatievouchers- en kredieten).

O Duurzaamheid, milieu en afval

De duurzaamheidsagenda Twente levert een bijdrage aan de Europese, nationale en gemeentelijke klimaatdoelstellingen. Kern is focus aanbrengen in de kansrijke en verbindende initiatieven in de regio en het gezamenlijk optrekken om van deze initiatieven een succes te maken. Binnen het programma wordt ingezet op verduurzaming in de bestaande bouw, duurzame mobiliteit, aanboren nieuwe en besparen op bestaande energiebronnen, dit alles komt samen bij de ontwikkeling van Smart Grids (slimme energienetwerken).

O Logistiek/TEN-T

Logistiek is een van de economisch kansrijke sectoren in Twente. Via de vereniging Port of Twente, een logistiek platform met leden vanuit de 4 O's (ondernemers, overheid, onderwijs en onderzoeksinstellingen), is in 2015 verder uitvoering gegeven aan de versterking van de Twentse logistieke sector. Binnen het thema 'Logistiek' is de ontwikkeling van een Trans-Europees Netwerk voor Transport (TEN-T) een belangrijk gegeven.

o Arbeidsmarktaangelegenheden

Twente is één van de vijfendertig landelijke arbeidsmarktregio's. Vanuit het Rijk wordt de samenwerking op gebied van arbeidsmarkt verplicht gesteld. Naast het faciliteren en verbinden van partijen is Regio Twente belast met de uitvoering van regionale arbeidsmarkt projecten. Alle projecten worden extern gefinancierd en komen niet ten laste van de gemeentelijke bijdrage. Regio Twente coördineert het middelenbeheer. Regio Twente faciliteert arbeidsmarktinformatie, ondersteunt de arbeidsmarktagenda 'Twents arbeidsmarktperspectief 2020' en coördineert onderdelen van het uitvoeringsplan (Jeugdwerkloosheidsoffensief, leren en werken, onderdelen in de prestatieovereenkomst met ROC, sectorplannen).

o Vrijtijds economie

De Twentse vrijetijdseconomie biedt economische kansen in combinatie met ruimtelijke kwaliteit, het woon- en verblijfsgevoel en het versterken van cultuurwaarden zoals cultuurhistorie, kunst en evenementen. De vrijetijdseconomie is daarbij ook een drager van het vestigingsklimaat van Twente als top technologische regio in het groen. In 2016 wordt verder gewerkt aan de uitlijning van een efficiënte toeristische keten in Overijssel en de Twentse promotie en marketing daarvan. Ook wordt aandacht besteed aan kansrijke cross-overs, zoals die tussen vrijetijdseconomie en innovatie.

o Belangenbehartiging Brussel en Den Haag

De Twentse gemeenten opereren voor de belangenbehartiging gezamenlijk met ondernemers, onderzoeks- en onderwijsinstellingen en provincie Overijssel. Richting de Rijksoverheid in Den Haag, grensoverschrijdend met Duitsland (o.a. via EUREGIO en MONT) en op Europees niveau in Brussel. Bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek worden door de Twentse overheden gesteund in hun (inter)nationale activiteiten. Ingezet wordt op de internationalisering van instellingen en bedrijven in Twente en het internationaal positioneren en profileren van Twente als hoogwaardige High-Tech regio. Het EU Office Brussel en de lobby in Den Haag vervullen hierin een belangrijke rol voor de partners van Regio Twente. Beiden onderdelen worden gefaciliteerd vanuit provincie Overijssel.

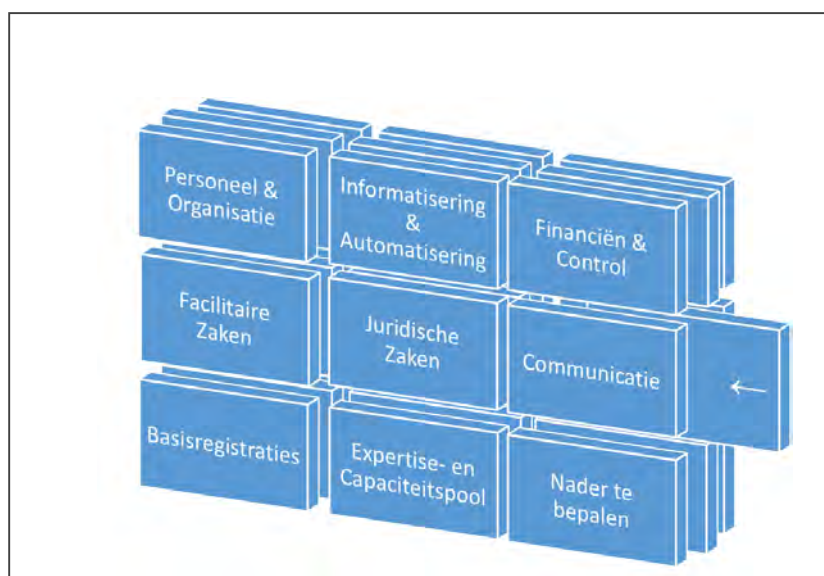
Beleidsuitvoering en expertisepool

Bij beleidsuitvoering gaat het om beleidstaken die in min of meer gestandaardiseerde opdrachten worden vastgelegd, zoals het beheer van recreatieparken of belastingen. Het kan ook gaan om geprofessionaliseerde uitvoering, zoals bij de GGD en de RUD. Van belang is dat de gemeenten steeds hun eigen beleidsruimte houden. Voor expertise-uitwisseling geldt dat voor sommige specialismen de schaal van Twente inmiddels (bijna) onmisbaar is. Denk bijvoorbeeld aan onderzoek en statistiek, gespecialiseerde juridische expertise of plan economische expertise. Daarnaast is het soms wenselijk om informele expertise-netwerken professioneel te ondersteunen. Dat kan vanuit het TwentebedrijfBeleidsuitvoering gebeuren.

Faciliteren van bestaande netwerken en vertegenwoordigen gemeenten

Op deze terreinen levert het Twentebedrijf-Beleidsuitvoering ook een bijdrage die ziet op het herbergen en coördineren van bestaande afstemmingsoverleggen. Denk hierbij aan het vertegenwoordigen van de Twentse gemeenten in de zogenaamde 4O-overleggen (ondernemers, overheid, onderwijs- en onderzoeksinstellingen). En aan het vertegenwoordigen van de belangen van Twentse gemeenten in Den Haag of Brussel.

Sinds 2015 worden vanuit de samenwerking periodiek Twentedagen georganiseerd. Hierdoor worden de Twentse gemeenten gefaciliteerd in de afstemming en eventuele besluitvorming in de door hen aangepane samenwerkingsverbanden.

**SAMENWERKING
BEDRIJFSVOERING**

BEDRIJFSPLAN | Deel I & II

concept

Versie 31 augustus 2015

Het voorliggende concept is een weergave van de stand van zaken van het bedrijfsplan d.d. 1 september 2015. De komende maanden worden benut om de bedrijfsplannen Regio Twente in transformatie en Twentebedrijf in oprichting te vervolmaken.

*Namens de Kring van Twentse secretarissen,
Arie van Eck*

INLEIDING

Inleiding. 1 Visie, 2 bedrijven, 2 regelingen

DEEL I | Hèt wat en waarom

(Gezamenlijk deel ten behoeve Regio Twente in transformatie en Twentebedrijf in ontwikkeling; vastgesteld in de Kring van Twentse secretarissen van 1 juli / 26 augustus 2015)

Hoofdstuk 1.	Bedoelingen
Hoofdstuk 2.	Strategische keuzes
Hoofdstuk 3.	Leidende organisatieprincipes

DEEL II | Hèt hoe

(vastgesteld met technische wijzigingen in de Kring van Twentse secretarissen van 26 augustus 2015)

Hoofdstuk 4.	Benaderingswijze / leeswijzer
Hoofdstuk 5.	Organisatie – inrichting: het casco – concept
Hoofdstuk 6.	Het plug – in – proces
Hoofdstuk 7.	Twentebedrijf in uitvoering
Hoofdstuk 8.	Financiën
Hoofdstuk 9.	Twentebedrijf, een eerste indicatie
Hoofdstuk 10.	Perspectief
Hoofdstuk 11.	Governance en Regeling Twentebedrijf

DEEL III | Hèt wanneer

(In voorbereiding)

Hoofdstuk 12.	Implementatie - en transitietrajecten

Inleiding

1 VISIE, 2 BEDRIJVEN, 2 REGELINGEN.

Vertrekpunt

Begin 2015 heeft de Kring van Twentse secretarissen een eerste uitwerking gegeven aan ambtelijke samenwerking Twente, “het Twentebedrijf”, 28 januari 2015). Voortschrijdend inzicht en de bespreking van het bedrijfsplan deel I in de Kring van Twentse secretarissen van juni en juli 2015 heeft geleid tot de strategie **1 VISIE, 2 BEDRIJVEN, 2 REGELINGEN.**

In de Kring van Twentse secretarissen is op 1 juli jl. / 26 augustus ingestemd met deel I (bedoeling, strategische keuzes, organisatieprincipes) als basis voor de ontwikkeling van 2 bedrijfsplannen, te weten **Regio Twente in transformatie (i.t.)** en **Twentebedrijf in ontwikkeling (i.o.)**. Regio Twente i.t. en Twentebedrijf i.o. zijn samen de landingsplaats voor bestaande en nieuwe vormen van samenwerking. De visie en organisatieprincipes zijn voor beide bedrijven identiek, de scope, besturing en inhoudelijke aansturing zijn anders. Daar waar het Twentebedrijf i.o. gericht is op bedrijfsvoeringstaken en administratieve processen is Regio Twente i.t. gericht op de overige vormen van samenwerking, waarbij beleidsuitvoering van primaire processen centraal staat. Deze splitsing is ook terug te zien in 2 gemeenschappelijke regelingen, die worden voorgesteld. Twentebedrijf i.o. wordt een BedrijfsVoeringsOrganisatie en Regio Twente i.t. een Openbaar Lichaam. Kortom 1 visie, 2 bedrijven en 2 regelingen.

Bedrijfsplannen in voorbereiding

Het streven van de kern- en procesteams o.l.v. Arie van Eck (Twentebedrijf i.o.) respectievelijk Trudy Vos (Regio Twente i.t.) is te komen tot bedrijfsplannen voor **Regio Twente in transformatie (i.t.)** en **het Twentebedrijf in ontwikkeling (i.o.)** die op gestructureerde en navolgbare wijze tot stand zijn gekomen zodat het gevolgde proces enerzijds recht doet aan de wensen en behoeften van de beoogde deelnemende gemeenten en anderzijds duidelijk maakt waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt op basis waarvan latere besluitvorming plaatsvindt.

Bedrijfsplan in drie delen

Het proces om tot bedrijfsplannen te komen bestaat uit drie delen, de inhoud van deze delen wordt hier nader toegelicht.

Het eerste deel (I) begint bij de gezamenlijke basis en geeft een invulling aan de missie en visie van Regio Twente i.t. en het Twentebedrijf i.o.; hiermee wordt het bestaansrecht helder. Daarnaast worden in dit deel de verschillende strategische keuzes expliciet gemaakt en bijeengebracht. Deze keuzes bepalen in sterke mate het karakter van de bedrijven. Ook komen de leidende organisatieprincipes in dit deel aan de orde op grond waarvan de bedrijven vorm krijgen. Tot slot zal in dit deel op het hoogste aggregatieniveau invulling worden gegeven aan het governance-vraagstuk.

De **twee** tweede delen (II) concentreren zich op de manier waarop Regio Twente i.t. en respectievelijk het Twentebedrijf i.o. worden ingericht en aangestuurd; dit is het management-vraagstuk. Hier wordt verbinding gelegd met het governance-vraagstuk omdat het bestuur en de directie/management van Regio Twente i.t. en het Twentebedrijf i.o. elkaar aanvullen (verdeling van verantwoordelijkheid en rollen). In dit deel komt ook de inrichting van Regio Twente i.t. en het Twentebedrijf i.o. uitvoerig aan de orde. Hiervoor zullen alle aspecten (zoals structuur, systemen, personeel, cultuur, etc.) een invulling krijgen.

Met het gezamenlijke deel I en de twee afzonderlijke delen II heeft de Kring van Twentse secretarissen inmiddels (26 augustus 2015) ingestemd.

Het derde deel is nog in voorbereiding (III). Het derde deel van het proces behandelt het implementatietraject en de transformatie en transitie van bestaand naar nieuw vanaf het moment dat besluitvorming heeft plaatsgevonden over de transformatie van Regio Twente en de oprichting van het Twentebedrijf. Concrete acties met de te behalen resultaten worden in een tijdslijn gezet, waar mogelijk worden ook al verantwoordelijken/actiehouders benoemd.

Dit document betreft Twentebedrijf in ontwikkeling; het gezamenlijke deel I en het deel II.

Deel I > Hèt wat en waarom

Hoofdstuk 1. Bedoelingen

Missie en visie (bedoeling)

Missie

- Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn faciliterende organisaties met rechtspersoonlijkheid ter ondersteuning van de Twentse gemeenten en de samenwerkingsverbanden bij de uitvoering van beleids- en ondersteunende bedrijfsvoeringstaken.
- Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) leveren vraag- en servicegericht en zonder winstoogmerk expertise, capaciteit, taakuitvoering, diensten en producten in de volgende domeinen:
 - o Beleidsuitvoering,
 - o PIOFJACH,
 - o Uitvoering grote administratieve processen,
 - o Expertise-uitwisseling.
- Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) dragen bij aan kennisvergroting onder Twentse gemeenten en samenwerkingsverbanden over samenwerkingsvraagstukken.
- Medewerkers van gemeenten zien Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) als dé organisaties voor ambtelijke samenwerking; organisaties om voor te werken en werken voor de Twentse overheid.

Visie

In een dynamische en uitdagende regio als Twente staan gemeenten voor stevige uitdagingen. Naar goed Twents gebruik bieden wij deze altijd het hoofd: soms alleen, maar even zo vaak samen. Dit met het oog op een goede en betaalbare dienstverlening aan burgers en bedrijven.

De komende jaren zien Twentse gemeenten vele mogelijkheden en kansen die het beste benut kunnen worden door collegiale samenwerking. Dit in de overtuiging dat een krachtige Twentse regio bestaat uit krachtige Twentse gemeenten die hun kracht verder benutten en versterken door deze gezamenlijk in te zetten voor de inwoners en bedrijven van Twente.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) streven ernaar bij te dragen aan het vergroten van de kracht van iedere gemeente door servicegericht leveren van diensten en producten op het gebied

van beleidsuitvoering en bedrijfsvoering (ook wel PIOFJACH) waarvan gemeenten zelf hebben aangegeven deze te wensen, dan wel waarvoor de samenwerking gebaseerd is op een wettelijke verplichting of waar sprake is gemeenschappelijk eigendom is. Ditzelfde doen Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) ook voor bestaande en toekomstige samenwerkingsverbanden van de 14 Twentse gemeenten.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) signaleren, initiëren, faciliteren, voeren uit, ontzorgen en ontwikkelen in opdracht van en in samenwerking met de 14 Twentse gemeenten en hun samenwerkingsverbanden. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) doen dit als betrouwbare en dienstbare dienstverlener van en voor gemeenten en haar samenwerkingsverbanden.

Identiteit en karakter

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn nieuwe innovatieve arrangementen, herkenbaar aan moderne management- en organisatiebenaderingen, die uitgaan van de behoeften van de eindgebruikers. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn uitvoeringsorganisaties die de eigenaren en andere stakeholders op een professionele en kwalitatieve goede wijze ondersteunen met als doel de dienstverlening en uitvoeringskracht van de Twentse gemeenten te versterken tegen aanvaardbare kosten. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn de (potentiële) landingsplaatsen voor intergemeentelijke Twentse samenwerkingen op het gebied van de beleidsuitvoering en respectievelijk bedrijfsvoering. Een arrangementen voor uitvoering namens de 14 Twentse gemeenten, maar ook waarin Twentse gemeenten modulair taken kunnen onderbrengen via het principe van *coalition of the willing*. Medewerkers werken voor de Twentse overheid en hebben corporate gevoel. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) bieden medewerkers kansen.

Scope en domeinen

De 14 Twentse gemeenten doen al veel in samenwerking, een kwart van de ambtenaren werkt al in een samenwerkingsverband. Samenwerking is geen doel op zichzelf en heeft alleen zin als het aantoonbare meerwaarde heeft voor de eindgebruikers. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zien kansen om de komende jaren actief te zijn op de volgende domeinen:

Domeinen beleidsuitvoering (Regio Twente i.t.)

Regio Twente i.t. houdt zich in opdracht van de deelnemende gemeenten bezig met beleidsvoorbereiding, -ontwikkeling en uitvoering. Er zijn bestaande samenwerkingen en kansen in het domein van de beleidsuitvoering, zoals het beheer van recreatieparken en de geprofessionaliseerde uitvoering, zoals bij de publieke gezondheidszorg (GGD) en de decentralisatie AWBZ/WMO en jeugdzorg (OZJT). Het gaat hierbij vooralsnog om de volgende taken en werkzaamheden:

Verplichte samenwerking – aangestuurd door bestuurscommissies:

- o Publieke gezondheidszorg (GGD Twente);
- o Organisatie zorg en jeugdhulp Twente (OZJT);

Vrijwillige samenwerking – aangestuurd door portefeuillehoudersoverleggen (14 gemeenten):

- Sociaal-economische structuurversterking (programmasturing/uitvoering en ondersteuning (Agenda van Twente/Innovatiesprong, vrijetijdseconomie, arbeidsmarktbeleid)
- Recreatieve voorzieningen (beheer/eigendom)
- Belangenbehartiging (o.a. lobby/internationaal)

Coalition of the willing – aangestuurd door bestuurlijk overleg gevormd door de coalition:

- o Kennispunt Twente (onderzoek en statistiek)
- o Netwerkstad Twente (coördinatie ontwikkelagenda);
- o Faciliteren en ondersteunen van (bestuurlijke) overleggen en programma's (w.o. Twentedagen)

En daarnaast worden op termijn naar de idee meerdere werkzaamheden ondergebracht. Voorbeelden hiervan zouden kunnen zijn:

- o Potentiële landingsplaats voor de vergunningverlening omgevingswet (RUD), Havenbedrijf Twente en Groene Metropool.

Domeinen bedrijfsvoering (Twentebedrijf i.o.)

Het Twentebedrijf biedt belangrijke kansen in het domein van bedrijfsvoering: de zogenaamde instandhoudingsprocessen van iedere ambtelijke organisatie. Personeel & Organisatie, Informatisering & Automatisering, Financiën &

Administratie, Juridische Zaken, Facilitaire Zaken (Inkoop, Facilities, DIV), Communicatie, Huisvesting & Services. Het bundelen van de uitvoering van deze taken bij het Twentebedrijf kan zorgen voor kostenbesparing, vermindering van kwetsbaarheid en verbetering van kwaliteit. Deze voordelen zijn overigens niet vanzelfsprekend en treden niet in alle gevallen op. Per onderwerp moet worden bekeken of deze voordelen zich kunnen voordoen én of het ontstaan van die voordelen ook realiseerbaar zijn. In sommige gevallen hebben (kleinere) gemeenten nu al zulke lage uitvoeringskosten dat opschaling misschien wel meer professionaliteit oplevert of de kwetsbaarheid verkleint, maar de kosten stijgen dan eveneens. Iedere gemeente maakt zelf de afweging of de voordelen concreet en groot genoeg zijn om deel te nemen aan een bepaalde samenwerking.

Het Twentebedrijf biedt kansen op het gebied van grote administratieve processen. Deze worden tot het domeinen van bedrijfsvoering gerekend. Het gaat om taken die betrekkelijk “waardevrij” zijn en in min of meer gestandaardiseerde opdrachten worden vastgelegd of taken die in goed afgebakende opdrachten kunnen worden vervat. Voorbeelden hiervan zijn gemeentebelastingen en basisregistraties BAG/WOZ en Topografie.

Domeinen expertise- & capaciteitsuitwisseling (onderscheidenlijk Regio Twente i.t., Twentebedrijf i.o.)

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) bieden ten slotte ook kansen in het domein van expertise- & capaciteitsuitwisseling. Dit domein betreft beide organisaties. In beide organisatie worden pools van expertises en capaciteit georganiseerd. De scope van de bedrijven bepaald de inhoud van de te organiseren expertisepool. Denk bijvoorbeeld aan de behoefte aan beleidsadviseurs (voorbeeld pool Regio Twente i.t.), procesmanagers, gespecialiseerde juridische expertise (voorbeeld pool Twentebedrijf i.o.), de behoefte aan communicatieadvies of het tijdelijk kunnen beschikken over extra projectmedewerkers. Voor individuele gemeenten kan het te kostbaar zijn om permanent dergelijke professionals op de loonlijst te hebben staan; ook kan tijdelijke inhuur tot te hoge kosten leiden. Het bundelen van deze behoefte in Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) stelt gemeenten in staat én de kosten te delen én permanent te beschikken over de benodigde capaciteit. Als ware het de gezamenlijke flexibele schil. Mocht het toch onverhoopt tot tijdelijke inhuur moeten komen dan kunnen Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) het Twentebedrijf met een gebundelde vraag betere voorwaarden

bedingen bij detacheringsbureaus. Dit soort samenwerking wordt nu nog vaak onderling en informeel georganiseerd en niet zelden op sub-regionale schaal. Voor sommige vakmatige specialismen is de schaal van Twente echter onmisbaar; in al die gevallen is het onderbrengen daarvan bij het Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.), onderscheidenlijk, een goede optie.

Eerste zaken die vanuit een expertise- en capaciteitspool opgezet zouden kunnen worden:

- Proces-, programma- en projectmanagers en ondersteuners.
- Beleidsadviseurs.
- Webmaster, redactie en online, onderhouden van webpagina's. Webcare, technisch en inhoud. Intranet en extranet.
- Elektronische bekendmaking. CVDR en GVOP.
- Bepaalde juridische aangelegenheden: bijvoorbeeld arbeidsrecht, organisatierecht, Wet tijdelijk huisverbod, privacy, Wob, Wet Markt en Overheid en andere juridische concern-brede specialismen.
- Inkoop, rechtmatigheid op de inkoop en accountancy (Gezamenlijke interne accountantsdienst, klachtencie).
- Gemeente-mediation en arbeidsmediation.
- Basisregistraties
- Applicatiebeheerders (bv. Squit)
- Security officers
- Advocaat, civiel recht.
- Fiscalisten, incasso, invordering.
- Communicatieadviseurs (o.a. monitoring social mediatoel).

Faciliteren van bestaande netwerken (onderscheidenlijk Regio Twente i.t., Twentebedrijf i.o.)

Bij deze drie domeinen zullen Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) ook onderscheidenlijk een bijdrage leveren die ziet op het herbergen / coördineren van bestaande afstemmingsoverleggen. Denk hierbij aan Netwerkstad, de Twentedagen, het regionaal P&O overleg en het Platform Werken voor de Twentse overheid. En aan het JZ overleg binnen SSNT verband, aan het regionale inkopersoverleg etc. Dit zijn succesvolle afstemmingsoverleggen die onder de vlag van het Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) verder en meer integraal kunnen worden doorontwikkeld.

Hoofdstuk 2. Strategische keuzes

Rechtspersoonlijkheid

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) ontplooiën activiteiten die plaatsvinden in het economische en maatschappelijke verkeer. Denk o.a. aan het aangaan van verplichtingen en in dienst hebben van medewerkers. Hiertoe moet vanuit juridisch oogpunt de mogelijkheid bestaan. Om deel te kunnen nemen aan het economisch verkeer is rechtspersoonlijkheid nodig. De keuze voor de een of andere regeling waarin rechtspersoonlijkheid wordt geregeld (op basis van de Wgr), wordt mede beïnvloed door fiscale (BTW, VpB) en juridische aspecten (aanbestedingsrecht, Markt & Overheid).

Twentse gemeenten zijn eigenaar en opdrachtgever van Twentebedrijf en Regio Twente

De 14 Twentse gemeenten zijn eigenaar van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.). Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn van, voor en door gemeente en dit geeft de oprichtende partijen een bijzondere positie ten opzichte van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.). Aan de ene kant is iedere gemeente als oprichtende partij mede-eigenaar van het Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.). Aan de andere kant is eveneens iedere gemeente opdrachtgever en ook afnemer van de geboden dienstverlening.

Deze rollen kunnen prima samengaan mits men oog heeft voor de soms tegengestelde belangen die men dient na te streven en de gevolgen die dat heeft voor Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.). Zo heeft de mede-eigenaar belang bij continuïteit van de organisatie zodat onnodige desintegratiekosten bij faillissement en liquidatie worden vermeden. De opdrachtgever/afnemer heeft echter belang bij de beste dienstverlening, tegen de laagste prijs en van de beste kwaliteit, ook en zelfs als dit betekent dat de leverancier onder de kostprijs moet werken. Van gemeenten vraagt dit een uitgebalanceerde afweging van beide belangen. Het is zaak het eigenaarsbelang, het opdrachtgeversbelang en de gemeentelijke contramal goed te regelen.

Geen overdracht van de inhoudelijke sturing

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn als organisaties een gezamenlijk verlengstuk van de 14 gemeentelijke organisaties, waarvoor de Twentse gemeentesecretarissen, qua aansturing van de bedrijfsvoering van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zelf en haar dienstverlening, zich verantwoordelijk weten. De inhoudelijke aansturing waar het gaat om de beleidsuitvoering is belegd bij bestuurscommissies, portefeuillehoudersoverleggen of wordt bij bestuursopdracht georganiseerd.

Governance en management

De leiding van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) ligt in handen van een directeur; door hem/haar worden de organisaties geleid. Omdat het Twentebedrijf in opdracht van gemeenten uitvoering geeft aan bepaalde bedrijfsvoeringstaken die anders door de eigen gemeentelijke organisaties zouden zijn uitgevoerd hebben de gemeentesecretarissen (als eindverantwoordelijke binnen de eigen gemeente) een rol en positie waar het de aansturing van de leiding van het Twentebedrijf i.o. betreft. Bij Regio Twente i.t. wordt een verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering belegd bij een secretarissenberaad. Deze rollen en posities worden in een directiestatuut / statuut secretarissenberaad nog nader ingevuld.

Coalition of the willing

Coalition of the willing is uitgangspunt. Gemeenten, de eigenaren, gaan zelf over het afnemen van diensten en producten. De meerwaarde (strategische motieven, 4 K's) van samenwerken is bepalend voor het aangaan van dienstverleningsovereenkomsten en geen doel op zich. Dit levert een mozaïek aan samenwerkingsarrangementen op. De dienstverlening wordt per gemeente en samenwerkingsverband zoveel mogelijk via toegespitste DVO's geregeld.

1 visie, 2 bedrijven, 2 regelingen

Bedrijfsvoering bij de gemeenten en samenwerkingsverbanden is een verantwoordelijkheid van secretarissen. Samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering via het Twentebedrijf is feitelijk een verlengstuk van de eigen bedrijfsvoering. De Wgr voorziet in een constructie die passend is bij de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering, de zogenoemde BedrijfsVoeringsOrganisatie (BVO; ongeleed bestuur). De regeling in de Wgr die passend is voor samenwerking op het gebied van

beleidsvoorbereiding – en beleidsuitvoering is het Openbaar Lichaam (OL; geleed bestuur). Deze twee regelingen bestaan naast elkaar. Regio Twente (i.t.) -Openbaar Lichaam- en het Twentebedrijf (i.o.) -BedrijfsvoeringsOrganisatie- worden wel vanuit een gelijke visie, organisatiefilosofie en principes aangestuurd. Begroting, verantwoording en besluitvorming kennen echter afzonderlijke procedures. Door bedrijfsvoering op te nemen in een aparte, lichte en eenvoudige regeling wordt de bestuurlijke drukte verminderd.

Fasering in groeimodel

Na bestuurlijke besluitvorming dienen Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) operationeel te worden.

Regio Twente i.t.

In het domein beleidstaken wordt al op onderdelen samengewerkt in de huidige Regio Twente. Het ligt voor de hand deze onderdelen, GGD, OZJT, Kennispunt, Netwerkstad, Recreatieve voorziening en Economie in de loop van 2016 in de nieuwe setting te brengen. De landing van nieuwe en andere bestaande samenwerkingen en de ontwikkeling van de expertise- & capaciteitspool worden verkend en gefaseerd in de tijd ontwikkeld.

Twentebedrijf i.o.

Het is irreëel om te veronderstellen dat alles in gereedheid kan worden gebracht per 1 januari 2016 zodat het Twentebedrijf dan "turn-key" opgeleverd wordt waarna per die datum het volledige spectrum aan dienstverlening wordt geleverd. In de praktijk zal een geleidelijke opstart eerder voor de hand liggen waarbij gefaseerd wordt doorgegroeid naar de gewenste omvang van de beoogde dienstverlening(sorganisatie). Vooralsnog worden er twee fasen onderscheiden. Fase 1 betreft het Twentebedrijf-bedrijfsvoering vanaf 2016 en fase 2 het Twentebedrijf-bedrijfsvoering in latere jaren.

Voor de eerste fase wordt verkend of en zo ja, hoe en wanneer bestaande initiatieven en samenwerkingen geïntegreerd kunnen worden in het Twentebedrijf-bedrijfsvoering. De **verkenning** heeft in een eerste benadering de volgende accenten opgeleverd:

- Ondersteunende bedrijfsvoeringstaken (inclusief Platform Twentse Kracht (Werken voor de Twentse Overheid) en salarisadministraties Netwerksteden, GBT en VRT met bijbehorende (60) FTE uit de huidige Regio Twente worden geïntegreerd in het Twentebedrijf.

- (Bestaande) samenwerkingsinitiatieven op het gebied van PIOFJACH taken en ondersteunende processen worden in de eerste fase (per januari 2016) geïntegreerd in het Twentebedrijf.
- Succesvolle onderdelen van SSNT zoals de basisregistraties BGT, BAG / WOZ en de TwenteCloud worden in de eerste fase (per januari 2016) geïntegreerd in het Twentebedrijf.
- Ambtelijke uitleencapaciteit/expertisepool wordt in de eerste fase (per januari 2016) geïntegreerd in het Twentebedrijf; het Twentebedrijf heeft een makelaarsfunctie.
- Uitvraag deelnemers naar inbreng PIOFJACH-taken / opdrachten o.a. (ABEL-gemeenten: onderdelen/aspecten van Juridische Zaken, Financiën, Facilitair, Communicatie, Inkoop, P&O, DIV, ICT en Basisregistraties).

De verkenning betreft in de volgende jaren o.a. gemeentebelastingen.

Hoofdstuk 3. Leidende Organisatieprincipes

In dit hoofdstuk komen de principes aan de orde die leidend zijn bij de opzet van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.), deze principes geven richting aan het organisatie-ontwerpproces en dus de gemaakte keuzes.

Moderne benadering organisatie

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn faciliterende organisaties met rechtspersoonlijkheid, een bron van competenties en capaciteit, ter ondersteuning van de Twentse gemeenten, de Twentse samenwerking en de Twentse samenwerkingen bij de uitvoering van beleids- en bedrijfsvoeringstaken. Het zijn geen organisatie waar beleid wordt gemaakt, dat gebeurt alleen in opdracht of doen de gemeenten zelf.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn robuuste organisaties, die naast een solide kern ook, afhankelijk van de aard van de activiteit, verschillende (net-centrische en gedistribueerde) vormen aannemen. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) worden gefaseerd ontwikkeld, zijn flexibel (groei en krimp) en voeren uit.

Robuuste organisatie

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn robuuste organisaties, die rechtspersoonlijkheid bezitten op basis van de Wgr. Dit is nodig om

medewerkers in dienst te kunnen hebben en deel te nemen aan het economisch verkeer. Robuustheid is nodig voor de continuïteit en het organiseren en beheren van basale faciliteiten (o.a. gezamenlijke informatievoorziening) en coördinatie en afstemming.

Naast een solide kern (backbone en infrastructuur) nodig voor de robuustheid hebben de organisaties, afhankelijk van de aard van de activiteit en het aantal deelnemers, ook andere kenmerken van organiseren, zoals programma- en netwerk-organiseren, geconcentreerd en gedistribueerd werken.

Ondersteuning van de Twentse gemeenten, de Twentse samenwerking en de Twentse samenwerkingen kan op verschillende manieren en in verschillende vormen. Bijvoorbeeld: wettelijke taakuitvoering publieke gezondheid en jeugdzorg (GGD, OZJT), ondersteuning interne arbeidsmarkt, opleidingen en trainingen via het platform Werken voor de Twentse Overheid, voor SSNT via een programmabureau en voor salarisadministratie via concrete diensten en producten.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn onderscheidend; Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn dé organisaties waar gemeenten goed terecht kunnen met hun vraag om expertise, bundelen of (tijdelijke) capaciteit op het gebied van beleidsvoorbereiding en uitvoering respectievelijk bedrijfsvoering. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zullen deze reputatie niet meteen hebben en zal daaraan moeten werken. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) gaan uit van het principe: goed voorbeeld, doet volgen. Of starten met kansrijke initiatieven en successen delen.

Grote flexibiliteit

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) dienen gezien de scope en deelname (ook coalition of the willing) in een veelheid aan (mogelijke) samenwerkingsbehoeften te kunnen voorzien. Als natuurlijke partner voor één of meer gemeenten moeten Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) passende antwoord hebben op elke vraag. Daar hoort ook een hoge mate van flexibiliteit bij om te kunnen meebewegen en inspelen op de veranderende context of een wijzigende samenwerkingsbehoefte.

Verskillende dienstverleningsconcepten

De ondersteuning kan op verschillende manieren. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.)

hanteren vanwege verschillende behoeften van eindgebruikers verschillende dienstverleningsconcepten gehanteerd. Elk dienstverleningsconcept heeft eigen specifieke kenmerken (kostprijsystematiek) en juridische grondslagen (WGR, aanbestedingsrecht) of andere verplichtingen (fiscaliteit/BTW). Variërend van:

- beleidsvoorbereiding- en uitvoering primaire taken,
- externe dienstverlening aan samenwerkingen (w.o. Regio Twente i.t., VRT) en gemeenten (salarisadministratie Netwerksteden),
- interne dienstverlening (onderdelen Twentebedrijf),
- gecoördineerd gedistribueerd samenwerken (Platform Werken voor de Twentse Overheid) en uitleen/ detachering vanuit capaciteits- en expertise pool en platforms van deskundigen (zoals beleidsadviseurs, communicatie en juridische zaken),
- beschikbaar stellen van programma- en procesmanagement (bijvoorbeeld Netwerkstad, programmabureau SSNT).

Dienstverlening via beleidsuitvoering primaire taken

Regio Twente (i.t.) voert bijvoorbeeld de wettelijke taken aangaande publieke gezondheidszorg en jeugdzorg in opdracht van de 14 gemeenten uit.

Levering van diensten op basis van een dienstverleningshandvest en Producten/Diensten-Catalogus

Het formele kader van een dienstverleningsconcept bestaat naar de idee uit:

- dienstverleningshandvest
- takenregister
- 'menukaart' voor de producten en diensten voor alle gemeenten (basispakket)
- dienstverleningsovereenkomsten voor extra taken (additioneel of pluspakket) die een gemeente bovenop het basispakket extra wil afnemen.

Daarbij zijn de eerste twee documenten generiek voor alle eigenaren en meerjarig van karakter, is de menukaart eenvoudig aan te passen naar gelang de behoeften van de eigenaren en worden dienstverleningsovereenkomsten per geval en per gemeente gesloten.

Dienstverlening en samenwerking aan/van 14, maar ook 1 tot 13 (coalition of the willing)

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) kunnen werken voor alle 14 Twentse gemeenten, maar ook voor een beperkter aantal van deze overheden. Twentebedrijf (i.o.) levert ook diensten aan Twentebedrijf – beleidsuitvoering en andere samenwerkingsverbanden.

Alleen betalen voor hetgeen wordt afgenomen, tenzij...

In een samenwerking is het voor deelnemers van belang dat het verkregen voordeel opweegt tegen de te maken kosten. Dat het voordeel en de kosten niet alleen in geld hoeven te worden uitgedrukt spreekt voor zich. Desalniettemin is het hanteren van een transparant kosten-verdeelmodel dat toeziet op een rechtvaardige verdeling van de kosten van groot belang voor het draagvlak en de acceptatie van de samenwerking. Het voorkomt zogenaamde *free-riders gedrag* en maakt voor een ieder transparant welke bijdrage men zelf levert in financiële zin aan de samenwerking én wat de andere samenwerkingspartners eveneens inbrengen. Daarnaast stelt een goed kosten-verdeelmodel deelnemers in staat een goede financiële afweging te maken voor het al dan niet deelnemen aan een samenwerking. De Kring van Twentse secretarissen heeft in dit verband aangegeven dat het financieringsmodel geënt moet zijn op het principe dat alleen betaald wordt voor hetgeen ook zelf wordt aangevraagd. Hiermee wordt in twee belangrijke zaken voorzien. Ten eerste blijven gemeenten "zelf aan het stuur": de dienstverlening van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn vraaggestuurd en behelzen alleen, behoudens wettelijke taken, datgene dat door één of meer afnemende gemeenten is aangevraagd. Ten tweede betalen gemeenten hierbij nooit meer dan ze zelf aan dienstverlening hebben besteld: u vraagt, wij draaien, u betaalt.

De ervaring leert dat er echter ook collectieve belangen zijn die niet of zeer lastig op bovengenoemde principe bekostigd kunnen worden. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de publieke gezondheidszorg, "regulering" van de interne arbeidsmarkt of het faciliteren van de samenwerking (inkoopcoördinatie en programmacoördinatie SSNT). Het is in deze gevallen eenvoudiger én rechtvaardiger de kosten anders te verdelen omdat er een collectief belang aan de orde is en niet het belang van slechts één gemeente. Het verdelen van de kosten is dan gestoeld op het solidariteitsprincipe waarvoor ook weer verschillende mogelijkheden bestaan: pondspondsgewijze verdeling, op basis van inwoneraantal, etc.

Welk verdeelmodel er ook wordt gekozen, de ervaring leert eveneens dat het maken van goede afspraken “aan de voorkant” helpt om verschillen van inzicht over de rekening “aan de achterkant” te voorkomen. Zowel bij de afnemer als bij de leverancier mag hierover geen onduidelijkheid bestaan.

Operational excellence: dienst in één keer goed, tegen laagste kosten en op tijd

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) moeten zich als dienstverlenende organisaties toeleggen op het adequaat faciliteren van klanten, tegen de laagst mogelijke kosten en de best mogelijke kwaliteit. Doorgaans vereist dit een focus van een organisatie op standaardisatie van te leveren producten en diensten (en dus de benodigde werkprocessen). Tegelijkertijd lijkt er ook behoefte te bestaan aan het leveren van specifieke diensten en producten aan een of meerdere gemeenten, in dat geval moeten Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) maatwerk leveren. Dit vereist van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) flexibiliteit om te kunnen omgaan met een veranderende of specifieke klantvraag.

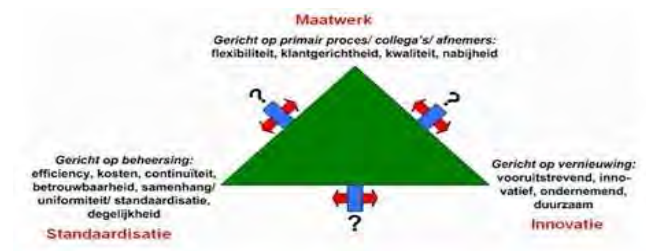
Tot slot mag van Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) worden verwacht dat het vernieuwend en innoverend opereert zodat nieuwe producten en diensten worden aangeboden als hiervoor mogelijkheden en wenselijkheden bestaan. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) doen dit steeds in opdracht van de eigenaren en opdrachtgevers.

Hoe meer belang er aan de kosten wordt gehecht, hoe groter de noodzaak wordt om verspilling in bedrijfsprocessen tegen te gaan. Ervaring leert (en overigens ook wetenschappelijk studie) dat standaardisatie organisaties helpt de bedrijfsprocessen zodanig te beheersen dat deze beter gestuurd kunnen worden waardoor verspilling wordt beperkt of zelfs voorkomt.

Overigens doet het voordeel van standaardisatie van processen zich breder gelden: dit draagt ook bij aan het beperken van kwetsbaarheid (voorspelbaarheid van processen), de kwaliteit te verhogen (uniformiteit levert minder kans op fouten en verbeterde interne controle) en verhoogt de efficiëntie (opbouwen van specialismen in gestandaardiseerd proces).

Hierin kan *Operational Excellence* (zoals Lean of Six Sigma) een significante bijdrage leveren. Dit wordt bereikt door een continu proces van steeds

efficiënter werken, standaardiseren en koesteren van je personeel.

Toegevoegde waarde op basis van 4 K's (kosten verlagen, kwaliteit verhogen, kwetsbaarheid beperken en kansen vergroten). Het gaat om harmonisatie en standaardisatie van processen door Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.). Je kunt dan ook makkelijker personeel uitwisselen. De gemeente levert invloed in en krijgt daarvoor 4 K's terug. Uniformering/standaardisatie van processen is wel een voorwaarde voor succes op 4 K's. Aan de andere kant is er ook ruimte voor variatie gezien de gewenste lokale kleuren.

Netwerkorganiseren

In algemene zin kan een netwerkorganisatie in diverse samenwerkingsverbanden participeren en daarin verschillende posities innemen. Hieronder worden er vier geschetst. Deze posities hebben te maken met de netwerkidentiteit zoals die door anderen wordt ervaren. De vier mogelijke netwerkidentiteiten zijn:

Merkhouder: Een merkhouder is gericht op het neerzetten en versterken van een merk. Een merk vindt zijn kracht in de wijze waarop het aan de waarde van afnemers beantwoordt. Het merk wordt sterker naarmate het in het afnemersgedrag een prominente plaats inneemt, als daar rijkere en gewaardeerde associaties aan verbonden zijn.

Ketenregisseur: Partners in ketensamenwerking hebben veelal een ketenregisseur nodig. In het prille begin van de samenwerking gaat het vaak om het stroomlijnen van primaire processen. Bij vergevorderde ketensamenwerking neemt de ketenregisseur controletaken en/of ICT-taken over namens de ketenpartners.

Kennisleverancier: Netwerkorganisaties en hun medewerkers beschikken over veel praktische en bruikbare kennis. Deze kennis wordt aan elkaar beschikbaar gesteld. Netwerkorganisaties kunnen kennispartner zijn, enerzijds door zelf te investeren in nieuwe kennis en anderzijds door bestaande kennis te verspreiden.

Human Capital Pool: Deze netwerkorganisatie levert capaciteit, zorgt voor werving, selectie, professionalisering, outplacement en interim-management. Van tevoren worden met de opdrachtgever afspraken gemaakt over prestaties en kostprijzen. De organisatie functioneert vooral als capaciteitsorganisatie.

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) herbergen alle vier bovenstaande netwerkiditeiten. Zo willen Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zich profileren als dé organisaties voor ambtelijk samenwerking in Twente, willen zij (bestaande) samenwerking stroomlijnen, kennis en expertisedeling faciliteren én capaciteit leveren.

Geconcentreerd en gedistribueerd werken

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) kennen zowel vormen van geconcentreerd als gedistribueerd werken. Dit is mede afhankelijk van de aard van het werk. Zo lenen administratieve processen zich meer voor concentratie en bundelen (massa = kassa). Kenniswerk kan ook gemakkelijk gedistribueerd. Steeds meer regulier werk is in feite al een samenwerking. De grenzen van een organisatie als reguleringsmechanisme zijn steeds minder bruikbaar. Van teams van samenwerkende professionals wordt verwacht dat ze zelf hun werk organiseren. Dit soort samenwerking houdt vaak in dat mensen afkomstig uit verschillende organisaties en verspreid over een groot aantal locaties intensief samenwerken aan complexe taken. Gedistribueerde informatietechnologieën worden daarom steeds vaker gebruikt om zulke professionele netwerken te ondersteunen. Delen van middelen (mensen, geld, informatie en materialen), *shared coordinated activities* en *interoperability* liggen aan de basis van het besparingspotentieel door samenwerken.

Gedistribueerde samenwerking vereist het centraal managen van de coördinatie en aangepast leiderschap om de nadelen van een gedistribueerde setting te minimaliseren. Belangrijke elementen zijn in ieder geval de juridische vorm, de financiële afspraken, verhoudingen, communicatiestructuren en meer informele aspecten (leiderschap, cultuur). Het “managen” van de coördinatie van een netwerkorganisatie gaat over combinaties van beheersmechanismen die gericht zijn op de coördinatie en bewaking van bijdragen van partners, hun taken en de verdeling van de opbrengsten van de gezamenlijke activiteiten. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zijn ook geen ‘gebouw met een vlag erop’, de bestaande huisvesting van huidige Regio Twente en van de 14

gemeenten wordt zoveel mogelijk gebruikt, overal waar dat doelmatig is en gunstig voor de gezamenlijke huisvestingskosten. Voor een flink deel van de samenwerkingstaken is gedeconcentreerde huisvesting sowieso onmisbaar voor de lokale beschikbaarheid, lokale kennis en lokale aanspreekbaarheid.

Convergentie

Voordelen (schaal, efficiency) van (gedistribueerd en netwerkorganiseren) samenwerken worden mede verkregen door het harmoniseren van processen en systemen. Een gezamenlijke interne arbeidsmarkt, harmonisatie van arbeidsvoorwaarden, het harmoniseren van werkprocessen, harmonisatie van het applicatielandschap en een gezamenlijke informatievoorziening zijn dan ook belangrijke voorwaarden. Convergentie is een opdracht aan Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.).

Werken voor de Twentse overheid

Medewerkers “werken voor de Twentse overheid”. Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) zal ook medewerkers in dienst hebben. Hierbij achten Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) de principes van goed werkgeverschap van belang. Worden kansen geboden (opleiding, afwisseling en ontwikkeling). De zeggenschap (OR) wordt goed geregeld. Een belangrijke positieve factor daarin kan een Twentse arbeidsvoorwaardenregeling zijn.

Om een cultuur van brede Twentse ambtelijke samenwerking te stimuleren is het gezamenlijk volgen van opleidingen een mooi instrument. Nu al blijkt dat doordat mensen elkaar leren kennen via de Twentse school, er waardevolle intergemeentelijke collegiale uitwisseling plaatsvindt. In de gemeentehuizen worden ruimtes ingericht voor Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.), zodat naast een corporate feeling verbindingen gaan ontstaan.

Informatievoorziening zonder belemmeringen

Regio Twente (i.t.) en het Twentebedrijf (i.o.) willen voor de Twentse gemeenten werken. Het komt nu nog vaak voor dat gemeenten een van elkaar verschillende ICT infrastructuur hebben. Harmonisatie van ICT en I&A en een gezamenlijke informatievoorziening (pilot TwenteCloud) zijn belangrijke succesfactoren voor de samenwerking. Het hebben van een gezamenlijke glasvezelring is een goede basis. De architectuurprincipes en het informatiebeveiligingsbeleid, zoals vastgesteld in SSNT-verband, vormen hiervoor de verdere basis.

Deel II > Hèt hoe

Hoofdstuk 4. Benaderingswijze / leeswijzer

Het inrichtingsplan (het hoe) is een vertaling van de ambities, de keuzes en de principes in deel I naar een organisatieconcept voor het Twentebedrijf. Een concept voor de beoogde samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering. Het Twentebedrijf voorziet in een groeimodel. Het inrichtingsplan is dan ook geen blauwdruk voor over 5 – 10 jaar. Er moet een voldoende basis worden gelegd om te starten. Het Twentebedrijf is, vanwege de eisen, een bijzonder concept. Een hybride organisatie met klassieke en innovatieve elementen. Op grond van de keuzes en principes, waaronder groeimodel, coalition of the willing en service on demand, en omdat voor de “vulling” van het Twentebedrijf nog slechts indicaties zijn afgegeven wordt een **casco** en **plug – in** benadering gekozen.

Eerst een beeld van het speelveld: bedrijfsvoering

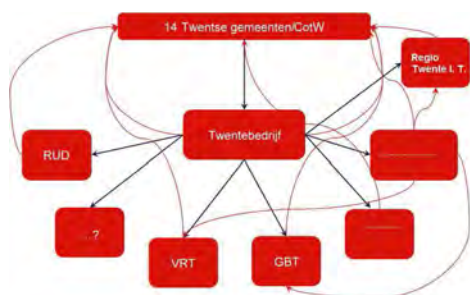
Het Twentebedrijf kan in de basis taken uitvoeren op het vlak van de bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering kent vele definities. In deze context worden in een eerste benadering de werkvelden en taken bedoeld als weergegeven in tabel II.1.

Deze taken kunnen worden uitgevoerd voor de 14 gemeenten en haar samenwerkingsverbanden. Keuzes worden hierbij gemaakt op taakniveau. Het takenregister is dus geen vast gegeven maar wordt gebruikt als hulp bij de verdere schematisering.

Nog een beeld van het speelveld: relaties

Het Twentebedrijf, uitgaande van de taken in tabel II.1, heeft dan vele relaties met haar eigenaren en opdrachtgevers. Het karakter van deze relaties en de eisen die zij stellen zijn zeer verschillend. De dienstverlening is dan ook verschillend van aard: interne klanten (werkvelden Twentebedrijf), externe klanten (bijvoorbeeld VRT, RUD), taakuitvoering (interne arbeidsmarkt)

Figuur II.1. Relatiediagram Twentebedrijf

Tabel II.1. Takenregister Twentebedrijf

Werkveld	Taak
Personeel & Organisatie	• advisering van personeelsbeleid en organisatieontwikkeling • ondersteuning werving en selectieprocedures
	• advisering en uitvoering rechtspositieregelingen ambtenaren en bestuurders • uitvoering salarisadministratie
	• personeelsconsulenten: ondersteuning management en bestuur • werkgeversrol • arbeidsmediation
Informatisering & Automatisering	• advisering m.b.t. ICT beleid • beheer ICT infrastructuur • gebruikersondersteuning
Financiën & control	• verzorgen boekhouding algemeen en exploitatiebegroting gemeente • inkomend en uitgaand betalingsverkeer gemeente • innen van vorderingen • ondersteunen bij opstellen begroting, rapportages en jaarverslag • houden van interne audits • adviseren en ondersteunen op specifiek financieel terrein van het management en het college
Facilitaire Zaken	• beheer centraal archief en overige documentaire informatievoorziening (statisch, dynamisch, papier, digitaal) • inkoop • registratie van post, voortgangscontrole en afdoeningbeheer voor alle sectoren • bode en huishoudelijke diensten en beheer kantoorartikelen en meubilair • verzorging drukwerk en reprografische apparatuur • huisvesting en services
Juridische Zaken	• algemene juridische advisering • juridische kwaliteitszorg • mediation en advocaat
Communicatie	• in- en externe communicatie
Basisregistraties	• topografie • adressen & gebouwen • waarde onroerende zaken
Belastingen	• gemeentelijke belastingen
Expertise- & capaciteitspool	• inhoudelijke deskundigheid PIOFA • project, proces- & programmamanagement

Stapsgewijs naar Twentebedrijf

De eerste stap betreft het oprichten van een casco-organisatie door en voor de 14 gemeenten en samenwerkingsverbanden die mee willen doen en het vastleggen van de belangrijkste besturings- en inrichtingsprincipes over belangen en taken (die ingebracht kunnen worden), de sturing (rol secretarissen), de zeggenschap (stemverhouding), de bekostiging (knip tussen instandhouding en dienstverlening), voorwaarden voor deelname en uittreding, uitgangspunten dienstverlening en de governance (bestuur, eigenaarschap en opdrachtgeverschap). Er staat bij de start een leeg “bouwwerk” (casco), dat stapsgewijs wordt ingevuld, naar behoeften van de deelnemers (hoofdstuk 5).

De tweede stap betreft, het plug – in proces, een afspraken-set (convenant/protocol), waarin wordt vastgelegd langs welke procedure gemeenten en samenwerkingsverbanden zowel bij de start als elke volgende keer taken in het Twentebedrijf kunnen inbrengen, welke condities (vergoeding, risico afdekking en aansprakelijkheden) daarbij gelden, welke zekerheden geboden moeten worden over de duur van de afname van diensten en welke zakelijke afspraken in de dienstverleningsovereenkomst vastgelegd moeten worden voordat de inbreng van taken, mensen en middelen geëffectueerd wordt. Dit zijn dus de spelregels, waarmee we het huis gaan vullen met taken (hoofdstuk 6).

Vervolgens kan het Twentebedrijf in zijn casco vorm ingericht worden (deel III) en in uitvoering komen (hoofdstuk 7). Voor de uitvoering gelden algemene voorwaarden ten aanzien van de opdrachtgeving en de dienstverlening, die vastgelegd worden in een dienstverleningshandvest.

De financiële aspecten ten aanzien van het casco en de uitvoering worden, omdat er nog geen concrete “vulling” is van het casco, beschouwend benaderd (hoofdstuk 8).

De volgende stap betreft de uitvraag aan de deelnemers welke taken zij willen inbrengen. Dat kan in verschillende tempi, waarbij wordt gewerkt (en geaccepteerd) met een aantal principes. Op basis van een verkenning van beschikbare indicaties wordt een eerste beeld van een mogelijke vulling van het casco op het punt van de taken die het Twentebedrijf gaat uitvoeren gegeven (hoofdstuk 9).

Een perspectief wordt geschetst (hoofdstuk 10) aan de hand van ervaringen met samenwerkingen op het gebied van shared services.

Om bovenstaande te operationaliseren dient een formele en zakelijke regeling te worden getroffen (hoofdstuk 11). Belangrijk daarvoor is dat de 14 gemeenten en geïnteresseerde samenwerkingsverbanden bestuurlijk naar elkaar bevestigen dat zij het concept van het Twentebedrijf onderschrijven, daar aan gaan deelnemen en –in stappen en eigen tempo- bereid zijn taken op het terrein van de bedrijfsvoering (en uitvoering) in te brengen.

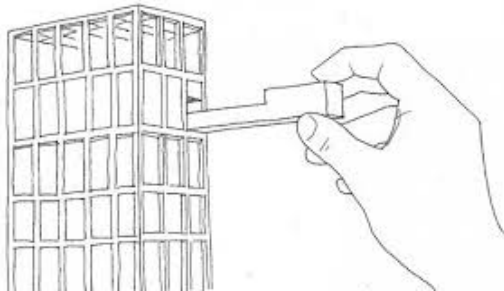
Figuur II.2. Bedrijfsvoering verbonden met dienstverlening

Hoofdstuk 5. Organisatie-inrichting: het casco - concept

Casco-concept

De relevante omgeving is in toenemende mate complex, dynamisch en onvoorspelbaar. Omgeving en organisatie zijn sterk verweven. Grenzen van organisaties vervagen mede door ontwikkelingen in de communicatietechnologie. Managen is steeds meer managen van de vele afhankelijkheden en de onzekerheden. Het organisatiemodel moet toekomstbestendig zijn. Zowel voldoende robuust, flexibel en adaptief.

Gezien de bedoelingen, de keuzes en organisatieprincipes (deel I) en de (toekomstige) afwegingen die nog moeten worden gemaakt ten aanzien van afnames wordt de organisatie stapsgewijs opgebouwd via een zogenoemd casco-concept.

Figuur II. 3. Casco en plug – in – concept.
(Bron plaatje: Buildings for the future, Healthcare 2025).

“Gezien de bedoelingen, de keuzes en organisatieprincipes (deel I) en de (toekomstige) afwegingen die nog moeten worden gemaakt ten aanzien van deelnames / afnames wordt de organisatie stapsgewijs opgebouwd via een zogenoemd casco en plug – in concept.”

Het casco zorgt voor toekomstbestendigheid (robuust, flexibel en adaptief tegelijkertijd) en faciliteert de beweging waarbij gemeenten in een door hen zelf gekozen omvang en tempo bedrijfsvoeringstaken in het Twentebedrijf inbrengen en deze daar vervolgens afnemen. Daarbij wordt de ervaring van elke vorige transitie ingezet om de volgende transitie steeds beter te laten verlopen. Het concept van de casco – organisatie heeft in die zin dus ook een broedplaats voor ideeën over dit type processen en een leerfunctie. Het casco is eigendom van de 14 gemeenten (en samenwerkingsverbanden). De belangrijkste sturings- en inrichtingsprincipes zijn hieronder weergegeven. Het casco is eigendom van de 14 gemeenten en de samenwerkingsverbanden die deelnemen. De belangrijke sturings- en inrichtingsprincipes zijn hieronder weergegeven.

Organisatiemodel

Het casco moet zorgen voor de robuustheid, flexibiliteit en adaptief vermogen en die eisen moeten worden gemanaged. Het casco bestaat uit de ondersteunende processen om het Twentebedrijf zelf in stand te houden en efficiënt te laten draaien. De belangrijkste ingrediënten hiertoe zijn:

- I. Human Resource Management, de ondersteunende activiteit HRM omvat onder andere werving, selectie, opleiding, beloning, behoud en mobiliteit van personeel.
- II. Infrastructuur, de ondersteunende activiteit infrastructuur gaat over de infrastructuur binnen de organisatie, zoals management, control, financieel beheer, boekhouding, kwaliteitsmanagement en relatiemanagement.
- III. Informatietechnologie, zoals een gezamenlijke informatievoorziening.

Figuur II.4 Flexibiliteit moet worden gemanaged.

Structuur

De volgende inrichtingsprincipes worden gehanteerd:

- een platte organisatie en een qua omvang passende top, in termen van directie en staf;
- een functionele indeling van de organisatie in de vorm van werkvelden;
- elke eenheid kent een (formatie afhankelijk van omvang) werkveldleider;
- aanvullingen waar nodig over de functionele grenzen heen (matrixorganisatie, account);
- het casco bestaat tenminste uit management, controlling, HRM, infrastructuur en ICT;
- het casco heeft in zich de medewerkers die de bedrijfsvoeringstaken uitvoeren; de omvang wordt bepaald door de taken die de gemeenten willen inbrengen;
- huisvesting is verspreid, gebruik makend van bestaande gebouwen.

De volgende indeling van de werkvelden wordt gehanteerd:

- Personeel & Organisatie
- Informatisering & Automatisering
- Financiën & Control
- Facilitaire Zaken
- Juridische Zaken
- Communicatie
- Basisregistraties (bijhouden gegevens, registreren, muteren, ontsluiten, distribueren)
- Expertise – en capaciteitspool (PIOFJACH; “inclusief flexibele schil deelnemers”)
- Nader te bepalen (bijvoorbeeld belastingen)

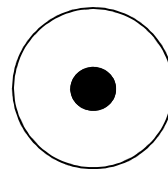

Figuur II. 5. Werkvelden, compartimenten van het casco

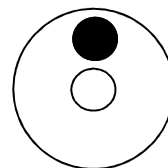
Taken worden modulair “in geplugd”. Dus geen twee eenheden salarisadministratie voor verschillende groepen afnemers. Taken worden geïntegreerd vanuit deze werkvelden uitgevoerd.

Vele werkplaatsen en werkvormen

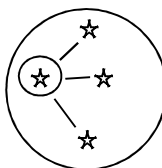
Het Twentebedrijf is gehuisvest in vele bestaande werkplaatsen van de 14 gemeenten en de samenwerkingsverbanden. Door gebruik te maken van bestaande huisvesting worden de desintegratiekosten zoveel mogelijk voorkomen. Het Twentebedrijf kent ook diverse werkvormen. Zo werden er in deel I al vormen, waarop een bepaalde taak kan worden uitgevoerd, onderscheiden: activiteiten vinden geconcentreerd, gedeconcentreerd en gedistribueerd plaats. Dit is mede afhankelijk van de aard van het werk. Hieronder worden deze vormen kort toegelicht voor de situatie van het Twentebedrijf.

Geconcentreerd werken houdt in dat (de kernorganisatie van) het Twentebedrijf alle activiteiten van een bepaalde taak voor de deelnemers uitvoert vanuit de plaats waar zij gehuisvest is.

Gedeconcentreerd werken houdt in dat één van de deelnemende organisaties alle activiteiten van een bepaalde taak voor de deelnemers uitvoert, maar vanuit de bestaande plaats waar zij gehuisvest is. Dit gebeurt wel in de hoedanigheid van het Twentebedrijf.

Gedistribueerd werken houdt in dat de activiteiten verdeeld worden over de deelnemende organisaties, die deze uitvoeren vanuit de plaats waar een ieder gehuisvest is. Mensen uit verschillende organisaties en verspreid over diverse locaties werken aan een bepaalde taak. De activiteiten worden vanuit het Twentebedrijf gecoördineerd.

Schema II. 1 Verschillende werkwijzen

Rendement uit samenwerken en schaal vergroten

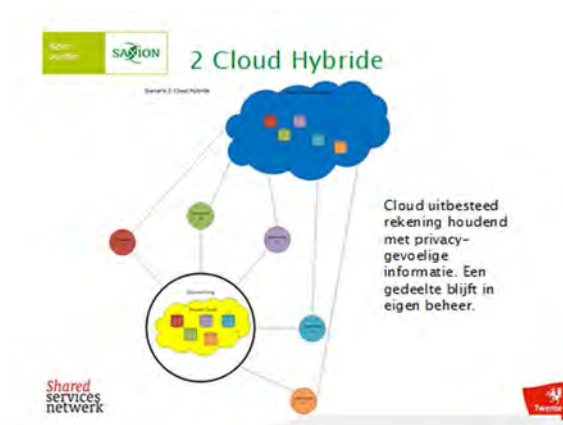
In het Twentebedrijf komen taakuitvoeringen van de verschillende gemeenten en samenwerkingsverbanden bij elkaar. Om rendement te kunnen halen uit samenwerken en schaal vergroten zijn harmonisatie en standaardisatie nodig (figuur II.7). Hierbij moet er ruimte blijven voor maatwerk.

Figuur II.6. Harmonisatie en standaardisatie van veel processen en systemen noodzakelijk.

Informatietechnologie

Om plaats en tijd onafhankelijk maar wel met elkaar verbonden, effectief en efficiënt, te kunnen werken is adequate informatievoorziening voor het Twentebedrijf randvoorwaardelijk.

Figuur II. 7. Informatietechnologie randvoorwaardelijk.

De ingrediënten zijn aanwezig in termen van een visie op een gezamenlijke informatievoorziening, een glasvezelring, de architectuurprincipes, een gezamenlijk informatiebeveiligingbeleid en de ontwikkeling van TwenteCloud. Figuur II.7 laat een mogelijke ontwikkeling van de TwenteCloud zien. In deze situatie is het mogelijk om onafhankelijk van

locatie, tijd en apparaat - afhankelijk van de beveiligingsvoorschriften -de gezamenlijke applicaties te gebruiken.

Management

De leiding van het Twentebedrijf ligt in handen van de directeur van het Twentebedrijf. Hiernaast zijn werkveldleiders aangesteld om de inrichting en de dienstverlening te coördineren. Ook zijn zij verantwoordelijk voor de HR – zorg naar medewerkers.

Medewerkers

Het Twentebedrijf heeft primair medewerkers in dienst afkomstig van de deelnemers. In voorkomende gevallen vindt ook externe werving plaats. Ook kunnen medewerkers worden ingezet via detacheringsconstructies, mits fiscale regels zich daartegen niet verzetten en niet tot kostenverhoging leiden. Medewerkers van het Twentebedrijf “werken voor de Twentse overheid”. Hierbij acht het Twentebedrijf de principes van goed werkgeverschap van belang; daarom worden kansen geboden. De medezeggenschap (OR) moet goed zijn geregeld. In de werkplaatsen worden flexibele ruimtes op een herkenbare manier ingericht voor het Twentebedrijf, zodat een corporate feeling kan gaan ontstaan. Bijzondere aandacht heeft, vanwege ook het gedistribueerde werken, de interne communicatie.

Hoofdstuk 6. Het plug - in – proces

Algemeen

Het plug – in – proces (transitieproces) ziet op het telkens inbrengen van taken, medewerkers en middelen door de gemeenten en samenwerkingsverbanden die willen afnemen. Zowel bij de start als het moment dat een of meer gemeenten of samenwerkingsverbanden al bestaande of nieuwe taken in het Twentebedrijf willen brengen. Het karakter van het transitie proces kan het beste worden beschreven als “partnerschap”: Twentebedrijf en de betreffende gemeente(n) pakken de verschillende onderdelen van het transitieproces in partnerschap op, hebben oog voor elkaars belangen en problemen, en voelen zich verantwoordelijk voor het op een goede wijze doorlopen van het proces.

Dat betekent niet dat partijen ook voor alles gezamenlijk verantwoordelijk zijn. Zo zijn de verantwoordelijkheden voor ontvlechten en invlechten gescheiden:

- De gemeente die of een samenwerkingsverband dat een taak inbrengt, is verantwoordelijk voor het ontvlechten van taken en middelen uit de eigen organisatie en het klaar zetten voor de overdracht;
- Twentebedrijf is verantwoordelijk voor het invlechten van de overkomende taken en middelen.

Tussen het moment van klaarzetten door de latende organisatie en het moment van invlechten in het Twentebedrijf zit een procedure “de basis op orde” waarlangs wordt bepaald of er nog werkzaamheden nodig zijn om er voor te zorgen dat de over te dragen taken en middelen voldoen aan de eisen die het Twentebedrijf stelt op het terrein van het uitvoeringsproces. Ook wordt bepaald of er eventueel nog achterstanden zijn en waaruit die achterstanden bestaan. Indien nodig, worden tussen het Twentebedrijf en de/het inbrengende gemeente/samenwerkingsverband afspraken gemaakt hoe de achterstanden –voor rekening van de gemeente- worden ingelopen. Het Twentebedrijf biedt daarbij naar vermogen hulp aan.

Afspraken

De volgende afspraken gelden in algemene zin:

- Deelname aan de Regeling Twentebedrijf is mede om te kunnen investeren een vereiste om taken te kunnen inbrengen;
- De principes onder het dienstverleningsconcept van het

Twentebedrijf en de werkwijzen, processen en systemen worden geaccepteerd; deze principes zijn zoveel mogelijk gebaseerd op reeds bestaande afsprakenkaders (bv. SSNT - architectuurprincipes);

- De betreffende gemeente (of samenwerkingsverband) regelt zelf het opdrachtgeverschap en de contramal;
- Wanneer het Twentebedrijf de taken al uitvoert die ingebracht worden, worden deze ondergebracht bij het betreffende werkveld;
- De frictiekosten die mogelijk ontstaan en de proceskosten worden gedragen door de inbrengende gemeente of samenwerkingsverband;
- De trits taken, medewerkers / formatie en budget zijn in evenwicht;
- Taakstellingen gaan niet mee over;
- De basis is op orde (geen achterstanden, processen op orde) waar het gaat om de in te brengen taken;
- Het Twentebedrijf is verantwoordelijk voor de invlechting;
- Bij overdracht van taken worden meteen afspraken gemaakt over ontvlechting;
- De dienstverlening vanuit het Twentebedrijf start nadat de onderliggende dienstverleningsovereenkomst tot stand gekomen is.

Personele aspecten

Een personeelsplan maakt onderdeel uit van de transitie. Belangrijk onderdeel hiervan is het regelen van de personele gevolgen, eventuele detacheringen of plaatsingsprocedure. De bedoeling is de kaders van deze personele gevolgen, ook uit oogpunt van rechtsgelijkheid voor medewerkers, bij de start in een keer vast te leggen in een sociaal plan dat door de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden afgesloten wordt met de personeelsvertegenwoordiging. Dit sociaal plan is vervolgens op ieder volgend transitie (plug-in) proces van toepassing.

Hoofdstuk 7. Twentebedrijf in uitvoering

Dienstverlening

Zodra op de eerste onderdelen gevuld gaat het Twentebedrijf diensten en producten leveren aan haar deelnemers en afnemers. De afnemers weten waar ze moeten zijn en via welke kanalen zij toegang hebben tot het Twentebedrijf. De dienstverlening verloopt:

- Via rechtstreeks contact met medewerkers,
- Digitaal via website Twentebedrijf,
- Telefonisch,
- Via accountmanagers; voor een optimale dienstverlening waar nodig.

Het formele kader van het dienstverleningsconcept bestaat uit vier documenten:

- Algemene leveringsvoorwaarden Twentebedrijf, dienstverleningshandvest,
- Takenregister voor taakoverdracht van taken aan Twentebedrijf,
- 'Menukaart' voor de producten en diensten,
- Dienstverleningsovereenkomsten.

Daarbij zijn de eerste twee documenten generiek en meerjarig van karakter, is de menukaart eenvoudig aan te passen naar gelang de behoeften van de gemeenten en de samenwerkingsverbanden en worden dienstverleningsovereenkomsten per geval en per gemeente (en samenwerkingsverband) gesloten.

Dienstverleningshandvest als basis, dienstverleningsovereenkomsten als uitvoering

Om niet telkens de regeling te moet wijzigen wordt uitgegaan van een zo groot mogelijke flexibiliteit in de taken, de omvang (welke producten wel of niet) en het kwaliteitsniveau die de deelnemers aan het Twentebedrijf opdragen of afnemen. Hierbij wordt een systeem gehanteerd van een taken- register, mandaten en een dienstverleningsovereenkomst, waarin per deelnemer de gemaakte dienstverleningsafspraken wordt opgenomen. Met deze aanpak wordt eveneens invulling gegeven aan het principe *coalition of the willing*.

Dienstverleningsovereenkomsten moeten passen binnen de kaders van de algemene leveringsvoorwaarden Twentebedrijf die vastgelegd worden in het dienstverleningshandvest en kunnen eenjarig of meerjarig zijn. De algemene leveringsvoorwaarden regelen de verhoudingen tussen de gemeenten (en

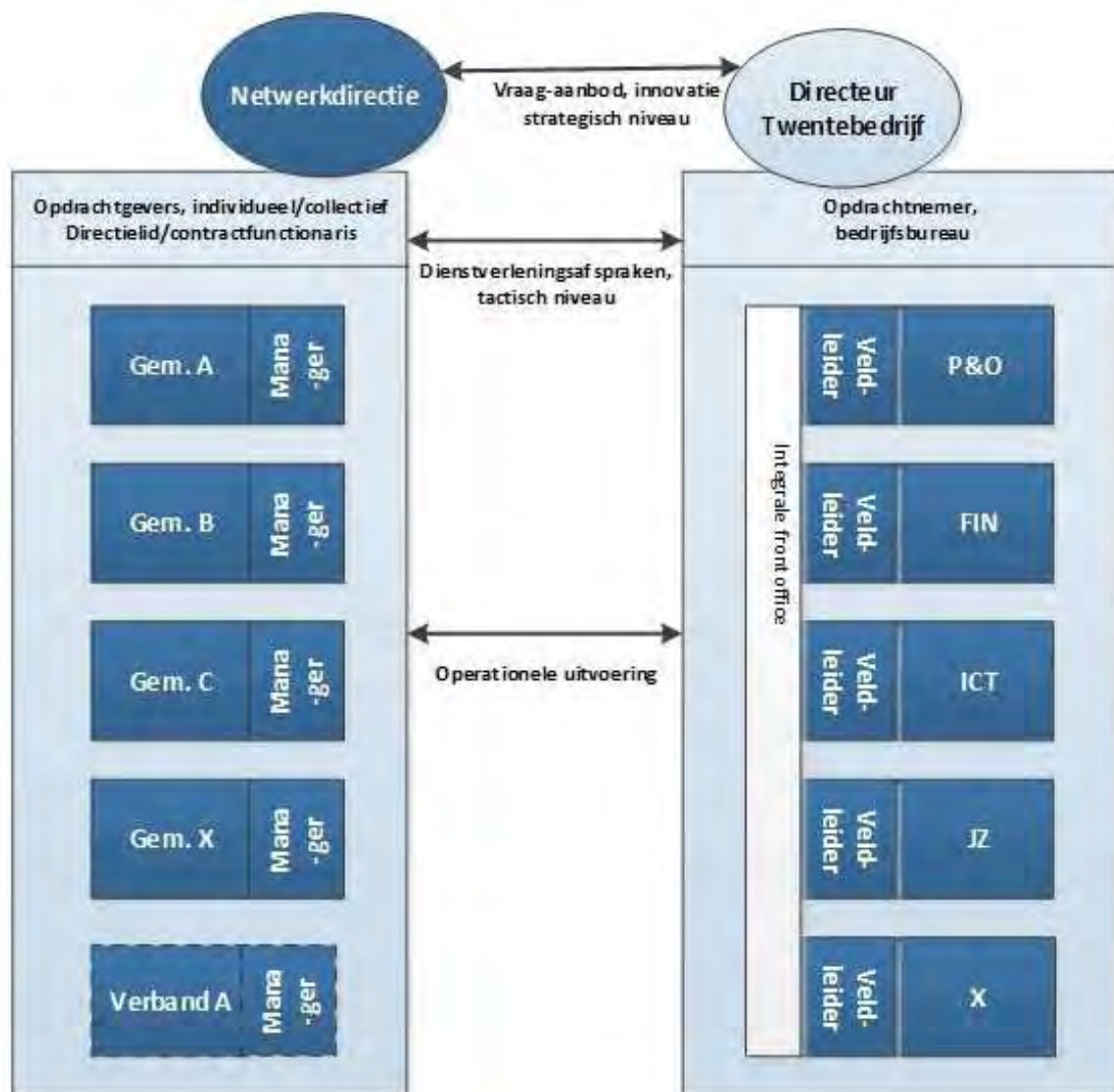
samenwerkingsverbanden) onderling, als collectief van opdrachtgevers, en tussen gemeenten (en samenwerkingsverbanden) en het Twentebedrijf en beschrijven de manier waarop diensten verleend worden, de kwaliteitseisen en de bekostiging. De algemene leveringsvoorwaarden worden voor onbepaalde tijd aangegaan en kan alleen worden gewijzigd met instemming van de eigenaren van het Twentebedrijf. De kernelementen uit de algemene voorwaarden zijn de volgende:

- 1) Dienstverlening vindt plaats in een politiek bestuurlijke context, op basis van publieke, collegiale verhoudingen, waarbij de gemeenten (en samenwerkingsverbanden) gezamenlijk eigenaar en opdrachtgever zijn en de directeur van het Twentebedrijf opdrachtnemer is.
- 2) Dienstverlening is verbonden aan een bepaalde minimum periode; uitbreiding en vermindering van het volume (kwantiteit en kwaliteit) is tegen condities mogelijk;
- 3) De kosten, risico's en aansprakelijkheden voor de dienstverlening worden gedragen door de deelnemers die er voor hebben gekozen die diensten af te nemen; doorslag naar andere deelnemers is uitgesloten;
- 4) Partijen leggen een nadere uitwerking van de uitvoeringskaders van de algemene voorwaarden per afnemer en per werkveld of taak vast in een menukaart en een dienstverleningsovereenkomst.
- 5) Tussen Twentebedrijf en gemeenten (en samenwerkingsverbanden) vindt regelmatig overleg plaats om de uitvoering van de dienstverlening op niveau te houden. Daar waar nodig wordt een voorstel gedaan om spelregels aan te passen.
- 6) Twentebedrijf past haar werkprocessen en ICT-voorzieningen toe op de dienstverlening aan gemeenten (en samenwerkingsverbanden).
- 7) Twentebedrijf treft, indien zij niet in staat is de dienstverlening met eigen personeel uit te voeren, een zodanige vervangende voorziening, dat de dienstverlening voor afnemers ongestoord verloopt.

- 8) De kwaliteitscriteria en kwaliteitsnormen vastgelegd in de menukaart zijn van toepassing op de dienstverlening aan afnemers. Indien en voor zover bij de afzonderlijke deelnemers gehanteerde kwaliteitscriteria en kwaliteitsnormen hiervan substantieel afwijken, vindt er vooraf met betreffende gemeenten(en samenwerkingsverbanden) en de directeur van Twentebedrijf overleg plaats over de te hanteren kwaliteitscriteria en kwaliteitsnormen.
- 9) Afwijking van de kwaliteitscriteria en kwaliteitsnormen van Twentebedrijf, bedoeld in punt 8, wordt vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

Afstemming opdrachtgevers en contramal

Belangrijk voor een efficiënt functioneren van het Twentebedrijf is de inrichting van een adequate contramal bij de individuele opdrachtgevers. Ook de afstemming strategisch, tactisch en operationeel dient te worden ingeregeld.

Figuur II.8. Afstemming opdrachtgever – opdrachtnemer..

Producten- en dienstencatalogus en menukaarten

Het Twentebedrijf werkt met een producten- en dienstencatalogus (PDC), die is opgebouwd uit menukaarten per werkveld. De PDC geeft informatie over:

- de producten en diensten die het Twentebedrijf aanbiedt en de taken die de gemeenten blijven verrichten (de 'knip');
- wat standaardwerk en wat maatwerk is;

- de input van de klant, de output van het Twentebedrijf, prestatienormen en -indicatoren en randvoorwaarden (zie schema II.2);
- de kosten (indicatie).

Kwaliteitsniveau			
Aanduiding kwaliteitsniveau (uitstroom)			
	Kwaliteitscriterium	Toelichting	Prestatienorm
A	Tijdigheid	<i>Patches, Updates, Upgrades:</i> < 1 mnd na verschijning <i>Managed Accounts, Managed Desktop;</i> ▪ < 30 dgn voor indienstreding nieuwe medewerker ▪ < 5 werkdagen voor incidenten ▪ Conform baseline voor wijzigingen <i>Randapparatuur:</i> afhankelijk van apparaat en leverancier	90%
B	Juistheid	Conform baselines (basis configuratie)	90%
C	Volledigheid	<i>Elektronische beveiliging:</i> conform technische inrichting voor handhaving van beleid <i>Verhuizing/verplaatsing hardware:</i> conform vlekkenplan/inkoopcontract	90%
D	Klanttevredenheid	▪ Tijdigheid ▪ Volledigheid ▪ Betrouwbaarheid ▪ Uitvoerbaarheid	Gemiddeld > 3,5 (schaal 1 - 5)

Basiscondities opdracht (instroom)			
	Kwaliteitscriterium	Toelichting	Prestatienorm
E	Vastgesteld beveiligingsbeleid	Zoals password policies, two-factor authentication, dataopslag en encryptie	90%
F	Tijdigheid	<i>Managed Accounts, Managed Desktop:</i> >30 dagen aanmelden nieuwe medewerker <i>Updates, Upgrades:</i> 10 dgn van tevoren	90%
G	Professionaliteit	Professioneel opdrachtgeverschap	Eén koppige opdrachtgever

Schema II.2. Menukaart; voorbeeld ICT (bron: ABEL-gemeenten)

Fiscale en juridische aspecten

Bij de dienstverlening aan gemeenten en samenwerkingsverbanden is BTW en Vpb - regelgeving van toepassing. De BTW is geheel of gedeeltelijk verrekenbaar (o.a. BTW compensatiefonds gemeenten). Het Twentebedrijf gaat werken met marktconforme c.q. kostendeckende tarieven en levert alleen aan gemeenten en samenwerkingsverbanden (overheden) waardoor (op dit punt) wordt voldaan aan de Wet Markt & Overheid en Aanbestedingswet.

Hoofdstuk 8. Financiën

Groeimodel nodig

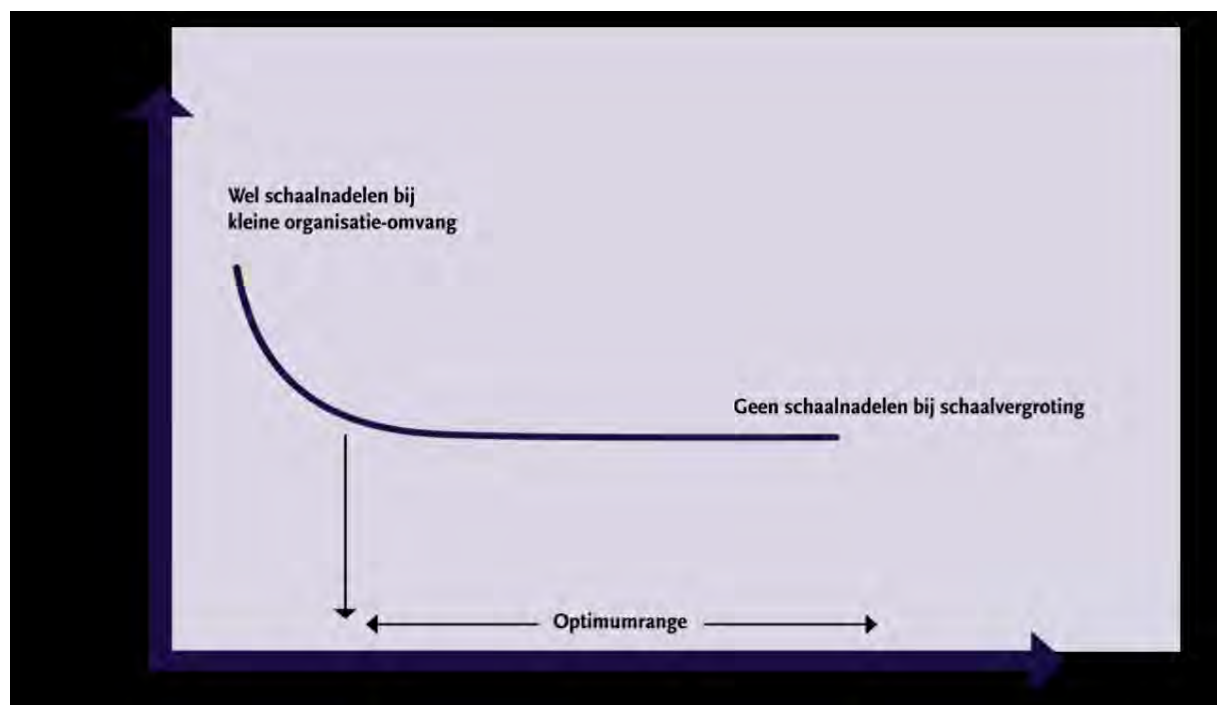
Het concept van 'coalition of the willing' leidt ertoe dat niet nu al vast staat welke taken het Twente bedrijf straks voor welke gemeente of samenwerkingsverband gaat uitvoeren en dat het ook een dynamisch geheel blijft zodra het Twentebedrijf functioneert. Dat maakt het niet mogelijk nu al een integrale begroting voor het Twentebedrijf neer te leggen. De kosten voor de casco-organisatie kunnen wel worden geraamd. Deze startsituatie maakt het ook niet mogelijk de kosten van de casco-organisatie te versleutelen in de tarieven. Niet bekend is immers wat het volume aan dienstverlening wordt.

Het is ten tweede zeer de vraag of de gemeenten nu beschikken over informatie over de kostprijzen van de producten in het PIOFJACH domein. Wanneer die ontbreken kan geen financieringsmodel gebruikt worden dat gebaseerd is op het principe van prijs x hoeveelheid. Dat maakt het nodig de systematiek van de bekostiging zo te kiezen dat recht wordt gedaan aan 'coalition of the willing' en de dynamiek die daarmee gepaard gaat en aan het principe dat deelnemers die taken inbrengen verantwoordelijk zijn voor de bekostiging, aansprakelijkheid en risico's daarvan (geen doorslag naar andere deelnemers).

De situatie die bestaat bij de start maakt het nodig te kiezen voor een groeimodel.

Dat ziet er als volgt uit. In elk geval voor de eerste 3 jaren (2016 – 2018) wordt een onderscheid gemaakt tussen de kosten van instandhouding van de casco-organisatie en de financiering ervan op basis van het solidariteitsbeginsel en de kosten van dienstverlening en de financiering ervan op basis van het profijtbeginsel. De kosten van de casco-organisatie worden door de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden gedragen vanuit het solidariteitsbeginsel: zonder casco is er geen dienstverlening. Dit zorgt in de aanvangsjaren voor een stabiele en solide basis voor het opbrengen van deze kosten.

In 2017 wordt dit model geëvalueerd en wordt besloten over het bekostigingsmodel dat met ingang van 2019 wordt gebruikt. Daarbij kan desgewenst toegewerkt worden naar een model dat volledig gebaseerd is op het profijtbeginsel, waarbij de kosten van instandhouding versleuteld worden in de kosten van dienstverlening.

Figuur II. 9. Groeimodel nodig voor een solide basis.

Kosten casco-organisatie

De personele kosten van de casco-organisatie bestaan uit de directeur en het bedrijfsbureau (secretariaat, controller, FA, HRM, ICT, relatiemanagers / contractbeheerders). Ruw geraamd (met als basis schema II.2) in 2016 oplopend naar 6 - 8 fte., ruwweg € 0,5 tot € 0,6 mln. op jaarbasis. In het bedrijfsbureau worden de ondersteunende processen om het Twentebedrijf zelf zoals beschreven in hoofdstuk 5 georganiseerd en / of ondergebracht. De materiele kosten worden geraamd op € 90.000 (ca. 15% van het salarisbudget voor huisvesting en services). Hiernaast zijn er de kapitaallasten uit de benodigde investeringen (o.a. IT), heel ruw geraamd op € 200.000 (investering ruwweg € 1 miljoen). Deze kosten worden in de hierop volgende periode inverdiend is het plan. Naar verwachting kan bij deze transitie blijken dat de formatieve kosten van het casco (deels) gedekt kunnen worden binnen de bestaande formatieve en budgettaire kaders. Separate voorstellen worden steeds vooruitlopend op de transitie opgesteld.

Bekostiging dienstverlening

De gemeenten die een taak inbrengen in het Twentebedrijf dragen het budget dat volgens de laatst vastgestelde begroting in hun eigen organisatie besteed wordt aan de uitvoering van deze taak over aan het Twentebedrijf. Dit budget is ook bepalend voor het aantal medewerkers dat met de taak mee over gaat naar het Twentebedrijf. Dit biedt de gemeenten zekerheid over het kostenniveau dat zij de eerste 3 jaren kwijt zijn aan de dienstverlening door het Twentebedrijf en geeft het Twentebedrijf de zekerheid dat het budget voldoende is om de betreffende taak uit te voeren. Deze 'zachte landing' brengt rust in het proces en creëert ruimte om gaandeweg te komen tot een opbouw van een kostprijs per product of dienst.

Jaarlijkse verrekening van werkelijke kosten

Kosten voor de verschillende werkvelden worden tegen van tevoren vastgestelde bedragen (zie hierboven, op termijn berekend via tarieven x hoeveelheid) in rekening gebracht bij de deelnemende gemeente of samenwerkingsverband. Bij de jaarrekening worden vervolgens de werkelijke kosten voor de taak verrekend met de deelnemende gemeente. Hierdoor ontstaat aan het eind van elk jaar een '0-situatie'. Voordelen hierbij zijn dat gemeenten makkelijk kunnen aansluiten in het nieuwe jaar, de balans bestaat niet uit reserves die zijn opgebouwd door verschillende gemeenten in verschillende jaren en dat deelnemers het weerstandsvermogen zelf kunnen aanhouden voor het Twentebedrijf.

Hoofdstuk 9. Twentebedrijf, een eerste indicatie

Het gaat om coalition of the willing. Gemeenten die dat wensen kunnen werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering (PIOFIJACH) onderbrengen bij het Twentebedrijf. Soortgelijke werkzaamheden kunnen ook voor andere samenwerkingsverbanden worden uitgevoerd, bijvoorbeeld de Veiligheidsregio Twente.

Het Twentebedrijf heeft dus een open karakter; gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden kiezen zelf of en wanneer zij hun taken op deelterreinen van de bedrijfsvoering inbrengen. Om een betekenisvolle start te maken met het gedachtegoed, is het wenselijk dat de 14 gemeenten en de samenwerkingsverbanden aan de voorkant besluiten een eerste invulling te geven aan het casco Twentebedrijf.

Op grond van eerdere indicaties is het volgende schema II.3 gemaakt van diensten / producten en afnemers. Ook is de herkomst van de taken met een ruwe indicatie van de omvang van deze taken. Dit schema reflecteert, bij wijze van beeldvorming en indicatie, een Twentebedrijf in de startsituatie. Aan de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden wordt in het kader van de besluitvorming over de oprichting van en deelname aan het Twentebedrijf gevraagd deze eerdere indicaties – al dan niet gewijzigd – te bevestigen.

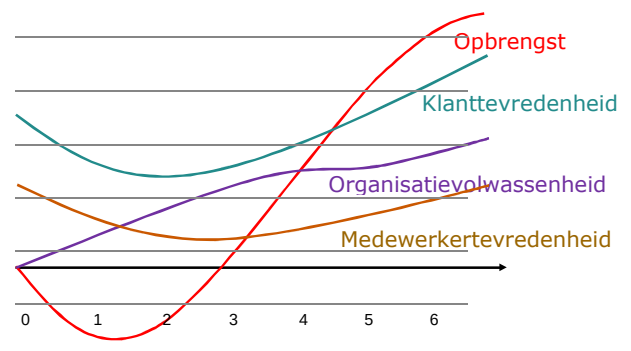
Deelnemers/afnemers > Producten, diensten, taken	A	B	E	Ha	He	Hell	HvT	L	Noaber T-O	R-H	Tw	W	"RT"	VRT	WV	RUD	GBT	Herkomst		Omvang	indicatief
P&O																				Regio Twente PIOFA..... 60 fte	
Personeelsbeheer													x	x				Regio Twente			
Personeeladvies													x	x				Regio Twente			
Salarisadministratie	x	x	x	(x)	x			x		x			x	x			x	Regio Twente			
Overig advies													x	x				Regio Twente			
Interne arbeidsmarkt	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	platform Twentse Kracht		2 fte Twentse Kracht coord	
Twentse school	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	platform Twentse Kracht			
Arbeidsmediation	on demand																	platform Twentse Kracht			
Loopbaanadvies																		platform Twentse Kracht			
I&A																					
ICT beheer													x					Regio Twente			
beheer glasvezeling	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	Regio Twente			
beheer infrastructuur	x	x	x															ABEL			
TwenteCloud	x	x	x		x			x	x		x		x				x	SSNT		coord / beheer pilot	
Security office	x	x	x	x	x			x	x				x					SSNT		onderzoek	
beheer ICT	x	x	x					x					x					ABEL			
Basisregistraties																					
Beheer topografie	x	x	x	x	x			x	x									SSNT buca		20 fte	
BAG																					
WOZ																		relatie GBT			
F&V																					
FA/PB													x	x				Regio Twente			
Gred / deb adm	x	x	x	x	x			x	x				x					SSNT buca		5 fte	
Verzekeringen													x	x	x			Regio Twente			
Treasury	x	x	x						x									ABEL			
Fin func	x	x	x						x									ABEL			
Fac.Z																					
Inkoop	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				SSNT ond./ABEL / NT		.. fte coordinatie	
Post / archief													x	x				Regio Twente			
DIV samen	x	x	x															ABEL			
Klachten inkoop	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x									
IJ																					
Kennispool	x	x	x	x	x				x				x					SSNT		0,1 fte coord	
Advies																		Regio Twente			
Civiel rechtelijk bureau	x	x	x					x										ABEL			
Comm																					
Kennispool	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					SSNT		0,1 fte coord	
Advies																		Regio Twente			
Webteam	x	x	x															ABEL			
Monitoring soc mediatool	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				SSNT/VRT			
Capaciteitspool																					
Programmacoördinatie SSNT	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	SSNT		1,5 fte coord	

Schema II.3. Product – afnemer-relaties Twentebedrijf in een indicatieve startsituatie.

Hoofdstuk 10. Perspectief

Twentebedrijf is bedoeld de dienstverlening aan burgers en bedrijven goed en betaalbaar te houden. Dit gebeurt door een effectieve en efficiënte ondersteuning van gemeenten en haar samenwerkingsverbanden bij de primaire en ondersteunende processen. Twentebedrijf biedt kansen voor werkgevers en werknemers. Veelal uitgedrukt in 4 K's: Behoud van **K**waliteit, beperking van de **K**wetsbaarheid, **K**ansen voor medewerkers en **K**ostenbesparing. Werkgevers hoeven bijvoorbeeld minder snel externen in te huren en werknemers wordt de loopbaan afwisselender en uitdagender.

De voordelen treden niet spontaan en direct op. Deze moeten worden gemanaged. De eerste jaren zullen investeringen nodig zijn. In mensen, processen en systemen. Waar het gaat om financiële schaalvoordelen is een inspanning nodig in het standaardiseren en digitaliseren van processen, voordat massa kassa is. Businesscases uitgevoerd in SSNT-verband (Basisregistratie Topografie, crediteuren/debiteuren administratie) laten potentiële voordelen zien.

Figuur II.10. Levenscyclus Shared Services samenwerking (Bron: Drechtsteden)

In het algemeen kan op basis van ervaringen een levensloop worden verwacht als weergegeven in figuur II.10. Gezien deze ervaring worden in het gekozen financieersmodel huidige budgetten ingebracht en niet op voorhand al besparingen ingeboekt; eerst moet het Twentebedrijf op gang komen.

Hoofdstuk 11. Governance en Regeling Twentebedrijf

De regeling Twentebedrijf vormt het sluitstuk.

In het voorgaande is “het hoe” materieel weergegeven. Om het bovenstaande te operationaliseren dient een formele en zakelijke regeling te worden getroffen. Hierin bevestigen de 14 gemeenten en samenwerkingsverbanden bestuurlijk naar elkaar dat zij het concept van het Twentebedrijf onderschrijven, daar aan gaan deelnemen en –in stappen en eigen tempo- taken op het terrein van de bedrijfsvoering inbrengen. Enkele ingrediënten voor de nieuwe regeling met betrekking tot de besturing van het Twentebedrijf:

Rechtspersoonlijkheid

Het Twentebedrijf zal activiteiten ontplooiën die plaatsvinden in het economische en maatschappelijke verkeer. O.a. door het aangaan van verplichtingen en in dienst hebben van medewerkers. Hiertoe moet vanuit juridisch oogpunt de mogelijkheid bestaan. Om deel te kunnen nemen aan het economisch verkeer is rechtspersoonlijkheid nodig. De keuze voor de een of andere regeling waarin rechtspersoonlijkheid wordt geregeld, wordt mede beïnvloed door besturingsprincipes, fiscale (BTW, Vpb) en juridische aspecten (aanbestedingsrecht, Markt & Overheid). Vooralsnog wordt uit gegaan van een regeling op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr): de BedrijfsVoeringsOrganisatie (BVO).

Alle Twentse gemeenten eigenaar

Het Twentebedrijf wordt opgericht door de 14 Twentse gemeenten (en eventueel een of meer van haar samenwerkingsverbanden). Coalition of the willing komt tot uitdrukking in de variëteit in de afnames van diensten en producten, via dienstverleningsovereenkomsten.

Bestuur

Een regeling op grond van de Wgr maakt het vanwege het principe van verlengd lokaal bestuur noodzakelijk dat collegeleden – of bestuursleden van de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden samen een bestuur vormen. Het Twentebedrijf krijgt, zoals het er nu naar uitziet, de vorm van een gemeenschappelijke regeling met bestuursorganen: (ongeleed) bestuur en voorzitter. De bevoegdheden van deze organen zijn basaal geregeld in de Wgr en worden

verder uitgewerkt in de tekst van de gemeenschappelijke regeling Twentebedrijf. Het Twentebedrijf heeft een directeur.

Kring van Twentse secretarissen als netwerkdirectie Twentebedrijf

Omdat de bedrijfsvoering een verantwoordelijkheid is van de ambtelijke toppen van de gemeenten en om de verbinding tussen de deelnemende gemeenten en de organisatie te waarborgen en te verstevigen, is de Kring van gemeentesecretarissen verantwoordelijkheid voor de aansturing van de leiding van de organisatie (soort van netwerkdirectie). Zij doet dat in opdracht en mandaat van het bestuurlijk niveau en legt daaraan ook verantwoording af. De netwerkdirectie is hiermee “systeemverantwoordelijk”. Het bestuur komt zo in een rol van “Raad van Toezicht”. Het mandaat van de netwerkdirectie / secretarissenkring wordt uitgewerkt en vastgelegd in een statuut.

De Kring van Twentse gemeentesecretarissen, aangevuld met de secretarissen van de deelnemende samenwerkingsverbanden richt zich in haar taakuitvoering op de bedrijfsvoering van het Twentebedrijf (het eigenarenbelang in termen van continuïteit en financiering) en op de dienstverlening aan de deelnemers (het opdrachtgevend belang in termen van prestaties). Zij toetst of het Twentebedrijf binnen de afgesproken (financiële) kaders en afspraken rondom de convergentiestrategie (Communiqué van Zenderen) werkt, ziet er op toe dat gewerkt wordt conform het verleende mandaat en de dienstverleningsafspraken die gemaakt zijn (kwaliteit en tijdigheid) en bewaakt dat het Twentebedrijf tijdig en adequaat rapporteert aan de deelnemers over de uitvoering van de opgedragen taak. Daarnaast bewaakt de secretarissenkring dat de deelnemers hun contramale adequaat georganiseerd hebben, omdat deze van belang is voor een professioneel opdrachtgeverschap en een goed functioneren van het Twentebedrijf.

Colleges van burgemeester en
wethouders van de Twentse gemeenten

Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

Postbus 1400
7500 BK Enschede

053 487 65 43

08195873

LW KENMERK
BEHANDELD DOOR H.M. Bolhaar

ONS KENMERK Dir/BO-15006618
E-MAIL h.bolhaar@regiotwente.nl

DATUM 31 augustus 2015
DOORKIESNR 053 4876630

ONDERWERP Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking

Geacht college,

In mijn brief van 23 april jl. heb ik u op de hoogte gesteld van de aangepaste besluitvorming over het rapport 'Samenwerken doen we zelf'. Inmiddels hebben elf van de veertien gemeenten hun standpunt over dit rapport aan mij meegedeeld. Hoewel het rapport nog in drie gemeenteraden moet worden besproken is het noodzakelijk, in verband met de implementatie van een aangepaste regeling van Regio Twente per 1 januari 2016, om op 1 september 2015 het besluitvormingsproces in gang te zetten. De drie gemeenten die nog hun standpunt over het rapport moeten bepalen kunnen dit betrekken bij de besluitvorming over de voorstellen die thans voorliggen.

Zoals ook in mijn brief van 23 april jl. aangegeven, worden de standpunten van de gemeenten betrokken bij het maken van de definitieve tekst van de regeling. Omdat de standpunten over (onderdelen van) het rapport verschillend zijn, is het van belang om tot consensus te komen. Al eerder heb ik aangegeven dat samenwerking in zich heeft dat er sprake is van 'geven en nemen'. Het bereiken van consensus door het sluiten van compromissen is daarom essentieel. Als procesverantwoordelijke heb ik op basis van de ontvangen reacties, in overleg met de leden van de voormalige commissie Robben, een voorstel gemaakt om zoveel mogelijk tot consensus te komen. Over dit voorstel heb ik de burgemeesters geconsulteerd. In bijgevoegde bestuurlijke oplegger staat een toelichting op dit voorstel.

Een en ander heeft er toe geleid dat nu wordt voorgesteld te komen tot twee regelingen: de aangepaste regeling voor Regio Twente (per 1 januari 2016) en een nieuwe regeling Twentebedrijf voor werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering. De teksten van beide regelingen zijn ambtelijk met de gemeenten afgestemd.

Het proces van de heroriëntatie van de samenwerking krijgt zijn formele afronding via besluitvorming over de beide regelingen. Ik verzoek u voor 1 november 2015 hiertoe over te gaan. Daarna start de implementatie. Voor uw medewerking dank ik u bij voorbaat. Een verzoek van gelijke strekking heb ik aan de raad en de burgemeesters gedaan.

Twente verdient tenslotte een overheid die zich maximaal inspant om de opgaven die op haar bord liggen goed uit te voeren en de kansen die Twente heeft te benutten. In mijn overtuiging zetten we, door positief te besluiten over het voorliggende voorstel, een belangrijke stap in het organiseren van een slimme en bij Twente passende samenwerking die daarvoor van groot belang is. Graag wens ik u veel succes met de verdere uitwerking.

Hoogachtend,

Mr. G.J. de Graaf
Voorzitter Regio Twente

Bijlage(n)

1. Aangepaste regeling Regio Twente (inclusief toelichting)
2. Regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Twentebedrijf (inclusief toelichting)
3. Bestuurlijke oplegger
4. Model formulering besluit.
5. Voorstel voorzitter Regio Twente
6. Overzicht reacties gemeenten
7. Voorlopige analyse n.a.v. standpunten gemeenten
8. Bedrijfsplan Regio Twente versie 1
9. Bedrijfsplan Twentebedrijf versie 1

Raden van de Twentse gemeenten

Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

Postbus 1400
7500 BK Enschede

053 487 65 43

08195873

UW KENMERK

BEHANDELD DOOR H.M. Bolhaar

ONS KENMERK

Dir/BO- 15006617

E-MAIL h.bolhaar@regiotwente.nl

DATUM 31 augustus 2015

DOORKIESNR. 053 4876630

ONDERWERP Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking

Geacht raad,

In mijn brief van 23 april jl. heb ik u op de hoogte gesteld van de aangepaste besluitvorming over het rapport 'Samenwerken doen we zelf'. Inmiddels hebben elf van de veertien gemeenten hun standpunt over dit rapport aan mij meegedeeld. Hoewel het rapport nog in drie gemeenteraden moet worden besproken is het noodzakelijk, in verband met de implementatie van een aangepaste regeling van Regio Twente per 1 januari 2016, om op 1 september 2015 het besluitvormingsproces in gang te zetten. De drie gemeenten die nog hun standpunt over het rapport moeten bepalen kunnen dit betrekken bij de besluitvorming over de voorstellen die thans voorliggen.

Zoals ook in mijn brief van 23 april jl. aangegeven, worden de standpunten van de gemeenten betrokken bij het maken van de definitieve tekst van de regeling. Omdat de standpunten over (onderdelen van) het rapport verschillend zijn, is het van belang om tot consensus te komen. Al eerder heb ik aangegeven dat samenwerking in zich heeft dat er sprake is van 'geven en nemen'. Het bereiken van consensus door het sluiten van compromissen is daarom essentieel. Als procesverantwoordelijke heb ik op basis van de ontvangen reacties, in overleg met de leden van de voormalige commissie Robben, een voorstel gemaakt om zoveel mogelijk tot consensus te komen. Over dit voorstel heb ik de burgemeesters geconsulteerd. In bijgevoegde bestuurlijke oplegger staat een toelichting op dit voorstel.

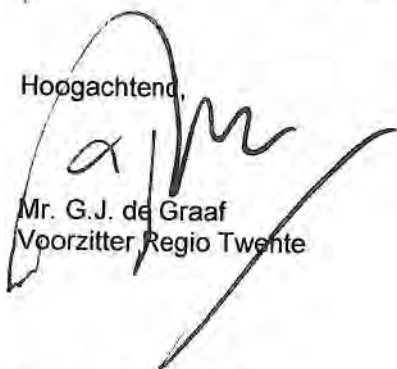
Een en ander heeft er toe geleid dat nu wordt voorgesteld te komen tot twee regelingen: de aangepaste regeling voor Regio Twente (per 1 januari 2016) en een nieuwe regeling Twentebedrijf voor werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering. De teksten van beide regelingen zijn ambtelijk met de gemeenten afgestemd.

Het proces van de heroriëntatie van de samenwerking krijgt zijn formele afronding via besluitvorming over de beide regelingen. Ik verzoek u voor 1 november 2015 hiertoe over te gaan. Daarna start de implementatie.

Voor uw medewerking dank ik u bij voorbaat. Een verzoek van gelijke strekking heb ik aan het college van burgemeester en wethouders en aan de burgemeesters gedaan.

Twente verdient tenslotte een overheid die zich maximaal inspant om de opgaven die op haar bord liggen goed uit te voeren en de kansen die Twente heeft te benutten. In mijn overtuiging zetten we, door positief te besluiten over het voorliggende voorstel, een belangrijke stap in het organiseren van een slimme en bij Twente passende samenwerking die daarvoor van groot belang is. Graag wens ik u veel succes met de verdere uitwerking.

Hoogachtend,

Mr. G.J. de Graaf
Voorzitter Regio Twente

Bijlage(n)

1. Aangepaste regeling Regio Twente (inclusief toelichting)
2. Regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Twentebedrijf (inclusief toelichting)
3. Bestuurlijke oplegger
4. Model formulering besluit
5. Voorstel voorzitter Regio Twente
6. Overzicht reacties gemeenten
7. Voorlopige analyse n.a.v. standpunten gemeenten
8. Bedrijfsplan Regio Twente versie 1
9. Bedrijfsplan Twentebedrijf versie 1

**Stuurgroep
Heroriëntatie Twentse samenwerking**

Samenwerken doen we zelf

13 april 2015

Samenstelling Stuurgroep Heroriëntatie Twentse Samenwerking

Henk Robben, burgemeester van Wierden (voorzitter)
Hans Gerritsen, burgemeester van Haaksbergen
Jon Hermans-Vloedveld, burgemeester van Almelo (tot oktober 2014)
Sander Schelberg, burgemeester van Hengelo (vanaf november 2014)
Theo Schouten, burgemeester van Oldenzaal
Hans Brokers, namens griffierskring
Arie van Eck, namens secretarissenkring

Ondersteuning:

Trudy Vos, secretaris-directeur Regio Twente
Henk Bolhaar, directiesecretaris Regio Twente
Jan Herman de Baas, extern adviseur

INHOUDSOPGAVE

1. Bestuurlijke samenvatting	4
2. Inleiding	10
3. Ambitie voor de Twentse overheid	13
4. Samenwerkende gemeenteraden	16
5. Samenwerkende portefeuillehouders	21
6. Samenwerkende ambtelijke organisaties	26

1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING

Samenwerken doen we zelf. Dat hoeft ons niet te worden opgelegd. Alle 14 gemeenten voelen zich nadrukkelijk verbonden met Twente. We zien hoe ieder van ons daaraan een steentje bijdraagt. Onze gezamenlijke ambitie is om de regio sociaaleconomisch verder te brengen. We voelen hier een grote urgentie. Tegelijkertijd willen we de kwaliteiten van Twente bewaren als ons gezamenlijk erfgoed.

De ontwikkeling van Twente wordt in de eerste plaats gemaakt door de inwoners, de bedrijven en de maatschappelijke organisaties zelf. Als overheden dragen wij bij door onze kerntaken uit te voeren voor de leefbaarheid, de bereikbaarheid en het investeringsklimaat in Twente.

De belangrijkste bijdragen leveren we als individuele gemeenten. Diversiteit is een kernkwaliteit van Twente. Individuele successen dragen altijd bij aan dit geheel. Als het nodig is slaan we de handen ineen en kiezen we voor onderlinge samenwerking. We doen dit als we onze doelen daarmee beter kunnen bereiken en als we concrete voordelen realiseren in kostenbesparing, kwaliteit en de vermindering van kwetsbaarheid.

Als stuurgroep is ons gevraagd om voor de vernieuwde samenwerking in de post-Wgr-plus fase een uitwerking te maken die kan rekenen op draagvlak bij de 14 gemeenteraden. Het vertrekpunt daarvoor was de notitie '*Eerste contour vernieuwde regionale samenwerking*', die in februari 2014 door het Dagelijks Bestuur van Regio Twente is aangeboden aan de regioraad en doorgezonden aan de gemeenteraden. De centrale gedachte daarin is om de samenwerking weer echt iets van de gemeenten zelf te maken en de sturing weer terug te geven aan de gemeenteraden en de colleges van B&W. In die zin bouwt de notitie voort op het rapport van de Commissie Kerckhaert, die in 2010 de formule introduceerde van '*coalitions of the willing*' en het Communiqué van Zenderen, waarbij de 14 colleges zich begin 2013 hebben uitgesproken voor '*bestuurlijk noaberschap*' in de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Conform onze opdracht hebben we dit uitgewerkt op drie niveaus van samenwerking.

- Samenwerkende gemeenteraden

Met het vervallen van de Wgr-plus is overdracht van raadsbevoegdheden niet meer aan de orde. De samenwerking betreft straks alleen nog uitvoerende collegebevoegdheden. Wettelijk is de samenwerking dan een zogenaamde 'collegeregeling' met in het DB en AB alleen collegeleden.

Desondanks vinden wij dat beslissingen over de agenda van de samenwerking en de richting van gezamenlijke activiteiten thuishoren in de individuele gemeenteraden van de 14 Twentse gemeenten. We stellen daarom voor dat de agenda van de samenwerking halverwege iedere bestuursperiode aan de 14 gemeenteraden wordt voorgelegd in de vorm van een werkprogramma met bestuursopdrachten. Het werkprogramma wordt voordien besproken in bijeenkomsten van de gemeenteraden onderling: de 'Twenteraad'. De Twenteraad heeft primair een informerende en adviserende functie maar er kunnen ook uitspraken worden gedaan bij meerderheid van stemmen ('resoluties').

- Samenwerkende portefeuillehouders

De samenwerking betreft uitvoering van taken op het niveau van de colleges van B&W. Het is samenwerking onderling, op initiatief en onder regie van de portefeuillehouders op de betreffende terreinen. We stellen voor dat die portefeuillehouders hierin samen het voortouw nemen en onderling voortrekkers aanwijzen die het mandaat krijgen om een bepaalde bestuursopdracht uit te voeren.

De portefeuillehouders leggen daarover zelf rechtstreeks verantwoording af in hun eigen gemeenteraden.

Er blijft een Wgr-bestuur met rechtspersoonlijkheid nodig. Maar wij stellen voor dat dit bestuur gevormd wordt door het bijeenbrengen van de trekkende portefeuillehouders, één uit iedere gemeente. Zo'n bestuur is formeel het AB van de nieuwe regeling met de bevoegdheden die daarbij horen, maar het ziet zichzelf niet als spil van de samenwerking. Het bestuur heeft vooral een coördinerende taak tussen de verschillende beleidsvelden waarop de gemeenten via hun portefeuillehouders onderling samenwerken.

- Samenwerkende ambtelijke organisaties

Er bestaat in Twente al jaren een levendige ambtelijke samenwerking. Op tal van terreinen vindt ambtelijke uitwisseling plaats in het organisatie-netwerk van de Twentse gemeenten. Soms is informeel '*poolen*' de beste vorm. Soms worden taken ondergebracht bij buurgemeenten: '*hosten*'. In een aantal gevallen wordt ambtelijke capaciteit gebundeld in gezamenlijke organisatievormen: '*bundelen*'. Dit betreft nu al vele honderden fte en er zijn nog nieuwe initiatieven onderweg.

Het '*bundelen*' van capaciteit gebeurde tot nu toe door overdracht aan Regio Twente, waarmee niet alleen de ambtelijke capaciteit overging maar ook de taken en bevoegdheden. Dat laatste is in veel gevallen niet nodig en ook niet gewenst. Daarom is er behoefte aan een nieuw type organisatie.

De nieuwe werkorganisatie van de nieuwe Regio Twente krijgt daarom een ander karakter dan de organisatie van de oude Regio Twente. De nieuwe organisatie werkt namelijk niet alleen voor het nieuwe Regiobestuur, maar kan ook werken voor andere Twentse besturen, bestuurscommissies of groepen gemeenten. In dit concept is het 'Twentebedrijf' een faciliterende organisatie, die geen taken en bevoegdheden overneemt, maar die capaciteit levert aan verschillende besturen en samenwerkingsvormen. Om het onderscheid met de oude organisatie te benadrukken hebben we hier als werktitel een nieuwe naam aan verbonden: 'Twentebedrijf'.

De gemeentesecretarissen houden toezicht op het Twentebedrijf als onderdeel van hun normale taak in de bedrijfsvoering en zij leggen daarover verantwoording af aan hun eigen college.

Met de voorstellen op deze drie niveaus zetten we een logische vervolgstap in de Twentse samenwerking: minder bestuurlijke drukte. Het gaat niet om besturen vanaf regionaal niveau, maar om het regelen van samenwerking. Lokaal initiatief en lokale besluitvorming staan voorop, met rechtstreekse intergemeentelijke afstemming op alle niveaus: gemeenteraden, dagelijks bestuurders en ambtelijk management.

SAMENVATTING VAN DE JURIDISCHE REGELING

Bij dit eindrapport is een voorstel gevoegd voor een **nieuwe tekst van de gemeenschappelijke regeling**. Het gaat om een aanpassing van de bestaande gemeenschappelijke regeling Regio Twente. Het aanpassen van de bestaande regeling heeft om juridische en financiële redenen de voorkeur boven het oprichten van een geheel nieuwe regeling.

Door het vervallen van de Wgr-plus en een aantal technische wetsaanpassingen is een nieuwe regeling uiterlijk nodig per 1 januari 2016. In ons voorstel zijn de aanpassingen meegenomen die voortvloeien uit ons rapport. Deze zijn hieronder samengevat.

De 'post-Wgr-plus'-samenwerking omvat alleen nog collegebevoegdheden. De samenstelling van het **Algemeen Bestuur** moet daarop worden aangepast. Een AB met raads- en collegeleden (zoals de huidige regionaad) is alleen toegestaan indien er ook raadsbevoegdheden worden overgedragen. Met het vervallen van de Wgr-plus is dat niet meer aan de orde.

Daarom zal in de nieuwe opzet **het AB bestaan uit collegeleden**. Het voorstel is 14 collegeleden, uit iedere deelnemende gemeente 1, plus de burgemeester van de grootste gemeente als voorzitter.

Het initiatief voor samenwerking en de sturing op de samenwerking moet ons inziens niet vanuit het Wgr-bestuur komen, maar vanuit de gemeenten zelf. Daarom leggen wij in ons voorstel het primaat in collegesamenwerking niet bij het DB, maar bij de overleggen van portefeuillehouders: de **portefeuilleberaden**. Het gaat immers om het bundelen van krachten in de dagelijkse uitvoeringspraktijk. Dat kan het beste rechtstreeks en onderling door de betrokken portefeuillehouders worden geregeld. Waar nodig geven zij hiervoor één van hen mandaat om als **regionaal portefeuillehouder** de dagelijkse gang van zaken te leiden.

Als er formele besluiten van het Wgr-bestuur nodig zijn, dan kunnen die worden voorbereid in de portefeuilleberaden en vastgesteld door het AB. In het AB geldt één stem per gemeente, behoudens voor het vaststellen van de financiële bijdragen, waarvoor het inwoneraantal wordt aangehouden.

Na de transformatie gaat het bij Regio Twente voornamelijk om vrijwillige samenwerking. Het bereiken van consensus tussen de gemeenten is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Voor sommige activiteiten kan het wenselijk zijn om ten behoeve van de slagvaardigheid **meerderheidsbesluitvorming** af te spreken. Als het gaat om de financiële bijdrage van een gemeente dan gebeurt dit in de meeste gevallen op basis van het inwoneraantal. Daarom ligt het voor de hand de stemverhouding voor het vaststellen van de begroting en rekening daarop te baseren. Het verschil in stemverhouding tussen 'gewone' en financiële besluiten is op eenzelfde manier al van toepassing bij Veiligheidsregio Twente en functioneert daar naar tevredenheid.

Omdat de voorbereiding en uitvoering van voorstellen door de portefeuillehouders wordt gestuurd is de rol van het **Dagelijks Bestuur** in ons voorstel beperkt. Het voorstel is een DB van minimale omvang (3 personen) dat praktische coördinatie op dagelijks niveau regelt plus een aantal formeel wettelijke taken zoals beslissingen over personeel, contracten en bezwaarschriften.

Voor het gezamenlijk opereren op beleidsinhoudelijke speerpunten wordt het **werken in programma's** voorgesteld. Centraal in de programmatische aanpak staan **bestuursopdrachten**, die worden gebundeld in een **werkprogramma**. **Dit programma wordt, na bespreking in de Twenteraad, vastgesteld door het Algemeen Bestuur en daarna** ter goedkeuring voorgelegd aan de 14 gemeenteraden.

In vergelijking tot de huidige situatie worden de gemeenteraden dus veel directer betrokken bij het bepalen van de inhoud van de samenwerking. De uitvoering van het werkprogramma is vervolgens aan de samenwerkende colleges, die daarover verantwoording afleggen aan hun raad.

Bij veel onderwerpen is het gebruikelijk om te streven naar **consensus van de deelnemende gemeenten**. Het gaat immers om vrijwillige samenwerking tussen autonome gemeenten. Zoals gezegd kan het voor sommige activiteiten wenselijk zijn om ten behoeve van de slagvaardigheid **meerderheidsbesluitvorming** af te spreken. Dat blijft uiteraard gewoon mogelijk door middel van de normale meerderheidsbesluitvorming in het **Algemeen Bestuur**.

Desgewenst kan er voor bepaalde onderwerpen ook worden gekozen voor besluitvorming in een **portefeuilleberaad**. Zo'n portefeuilleberaad functioneert dan formeel als 'bestuurscommissie' als bedoeld in artikel 25 Wgr. Ook dit is een bestaande

werkvorm, die we nu al kennen bij de GGD en OZJT. De voorgestelde tekst van de regeling laat deze mogelijkheid open.

Deze wijze van besluitvorming kan ook worden vastgelegd in de betreffende bestuursopdracht. Daarbij kunnen desgewenst afspraken worden gemaakt om voor bepaalde beslissingen te stemmen met andere stemgewichten dan hiervoor is vermeld.

De **programmatische aanpak** is erop gericht om de aanpak van dossiers niet te institutionaliseren in vaste bestuursorganen. Slagvaardigheid is niet gediend met formele gremia, maar met concrete werkafspraken. Het werken met bestuursopdrachten is mede bedoeld om **samenwerking met maatschappelijke partners** te vergemakkelijken. Afhankelijk van het onderwerp kan gekozen worden voor coproductie met de provincie, het waterschap of andere medeoverheden, met maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven, onderwijs, etc.

Op **raadsniveau** werd er in het concept-rapport geen formeel besluitvormend orgaan voorgesteld omdat er **geen raadsbevoegdheden** overgedragen zijn. Wij verwachten ook niet dat dit op korte termijn aan de orde zal komen.

In de oude setting was er nog een gemengde regioraad, met collegeleden en raadsleden. Binnen de Wgr-plus waren namelijk verplicht raadsbevoegdheden overgedragen zoals het vaststellen van een huisvestingsverordening en een regionaal verkeers- en vervoersplan. De regioraad was een gemengd AB omdat de Wgr nog een monistische structuur heeft, vanwege de gedachte dat het geen zelfstandig regionaal bestuur betreft.

Een regioraad in de oude vorm is dus niet meer aan de orde. Wij hebben gezocht naar andere mogelijkheden om raden te betrekken en een **invloedrijke positie** te geven. Ons eerste aanhakingspunt is daarbij de relatie tussen de individuele raden en hun colleges. Die relatie is de levensader voor de democratische legitimatie, de kaderstelling en controle op het dagelijks bestuur. Daarom stellen wij voor om de **sturing op agenda, werkprogramma en bestuursopdrachten direct in de raden zelf** te brengen. We regelen dit door goedkeuring van een vierjaarlijks werkprogramma, met jaarlijkse actualisering.

Er zal hierbij behoefte zijn aan **afstemming tussen de raden onderling en gezamenlijke koersbepaling**. Daarom hebben wij nu voorgesteld om een **Twenteraad** in te richten, als platform voor ontmoeting, uitwisseling en afstemming tussen raden. De Twenteraad heeft een belangrijke **consulerende** functie. Ook al zijn er geen raadsbevoegdheden in het geding, de gedachtewisseling in het Twenteberaad wordt meegenomen door de betreffende portefeuillehouders en werkt zo door in de bestuursopdrachten die later worden voorgelegd aan de gemeenteraden. Dit type van kwalitatieve doorwerking is heel gebruikelijk tussen raden en colleges. Doorgaans werkt dit naar tevredenheid. In sommige gevallen zal er behoefte zijn aan expliciete politieke uitspraken. Wij hebben daarom de mogelijkheid opgenomen om in de Twenteraad een **resolutie** in te dienen die bij meerderheid van stemmen kan worden aangenomen. Een aangenomen resolutie is niet formeel bindend omdat het geen raadsbevoegdheden betreft. Een aangenomen resolutie geldt wel als zwaarwegend advies aan het bestuur van de regeling (AB, DB en portefeuillehouders).

De Twenteraad is ons inziens **principeel toegankelijk voor alle raadsleden**. We zijn ons ervan bewust dat dit met bijna 350 raadsleden bijzondere aandacht vraagt voor de praktische organisatie. Maar dit mag wat ons betreft geen reden zijn om van dat principe af te wijken. Wij gaan graag het experiment aan om vruchtbare debatten te organiseren, ook bij opkomsten van meer dan 100 raadsleden. Wij denken dat er veel mogelijk is met

thematische parallelsessies en moderne technische hulpmiddelen. Desgewenst kan gewerkt worden met afvaardigingen vanuit de raden.

Dit wordt georganiseerd door een presidium, waarin elke raad met een lid vertegenwoordigd is, en dat wordt ondersteund door de griffierskring. Het presidium wijst uit hun midden een voorzitter aan.

De **ambtelijke samenwerking** wordt voortgezet. Ook hier is het voorstel om initiatief en sturing meer in handen van de gemeenten zelf te leggen. Dat kan door niet langer uit te gaan van een organisatie die alleen het regiobestuur ondersteunt en alleen door het regiobestuur wordt aangestuurd. Het **Twentebedrijf** is de ambtelijke organisatie die de taken uitvoert van de Regio Twente en taken van andere samenwerkingsverbanden. Het Twentebedrijf is een 'landingsplaats' waar ondersteunende ambtelijke capaciteit gebundeld kan worden als de deelnemende gemeenten dat doelmatig vinden. Om uit te drukken dat de nieuwe organisatie van de nieuwe Regio Twente een ander karakter heeft dan de oude organisatie gebruiken we hiervoor de nieuwe naam Twentebedrijf als werktitel.

Het **Twentebedrijf is geen bestuursorgaan maar slechts een ondersteunende dienst**. Het Twentebedrijf is beschikbaar voor het ambtelijk ondersteunen van alle vormen van samenwerking, hetzij bedrijfsvoering, hetzij uitvoeringstaken of expertise-uitwisseling waaronder capaciteit voor beleidsvoorbereidend werk. Het Twentebedrijf organiseert dit praktisch, op een manier die efficiënter en transparanter is dan de huidige situatie waarin meerdere gescheiden organisaties voor ambtelijke samenwerking bestaan.

Het toekomstige Twentebedrijf omvat de taken die overblijven uit de huidige regio-organisatie plus de ambtelijke capaciteit van andere samenwerkingen die nu nog apart zijn georganiseerd. Te denken valt aan salarisadministratie, GBT, ICS-RUD, VRT, etc. Het samenbrengen van de verschillende organisaties zal gefaseerd worden ingezet en steeds expliciet voor besluitvorming worden voorgelegd.

Wij zien het Twentebedrijf als een verlengstuk van de ambtelijke organisatie van de deelnemers. Daarom werkt de **directeur van het Twentebedrijf** onder toezicht van de **gemeentesecretarissen**. In formele zin is de directeur in dienst van de gemeenschappelijke regeling, de hiërarchische bevoegdheden liggen dan ook bij DB. De directeur wordt benoemd door het DB, op voordracht van de secretarissenkring, gehoord het portefeuillebeeraad Middelven. Het is echter de bedoeling dat het Wgr-bestuur op afstand opereert en het toezicht primair overlaat aan de secretarissenkring. De secretarissenkring bespreekt het functioneren van het Twentebedrijf tenminste tweemaal per jaar met de 14 eerstverantwoordelijke portefeuillehouders Middelven, die vervolgens het DB adviseren. Op die manier is en blijft het Twentebedrijf daadwerkelijk een gezamenlijke organisatie van en voor de 14 gemeenten zelf.

Geschiedenis Twentse samenwerking

Twente kent een lange samenwerkingstraditie. In de zeventiger jaren van de vorige eeuw werd een bestuurlijk 'Gewest Twente' gevormd. In de jaren tachtig werd daarbinnen overleg georganiseerd in vier gemeentekringen. In de jaren negentig woedde er landelijk een discussie over stadsprovincies. De toenmalige regioraad Twente sprak zich zelfs uit voor een provincie Twente. Uiteindelijk kwamen de stadsprovincies er niet. In plaats daarvan werden zeven stedelijke regio's in 1994 aangewezen als 'Kaderwetgebied': niet provincievrij, maar wel met bestuurlijke bevoegdheden op regionaal niveau. In 2006 werd de Kaderwet opgevolgd door de Wgr-plus. Hiermee ontstond een regionaal bestuur met een aantal van de gemeenten en het Rijk ge(de)centraliseerde bevoegdheden (verkeer en vervoer) en een aantal terreinen met van bovenaf verplichte intergemeentelijke samenwerking (o.a. ruimtelijke structuurvisie, programmering woningbouw en bedrijventerreinen en grondbeleid).

Daarnaast is in aparte wetten verplichte samenwerking opgelegd op de terreinen publieke gezondheid (GGD) en veiligheid (VRT).

In 2015 wordt de Wgr-plus weer ingetrokken. Daarmee gaan de mobiliteitstaken en budgetten naar de provincie. Voor de plustaken vervalt ook de verplichting van intergemeentelijke samenwerking.

Gemeenten kunnen weer zelf bepalen of en hoe ze samenwerken.

De 14 gemeenten werken samen op het gebied van veiligheid, publieke gezondheid, RUD, de decentralisaties sociaal domein, economische zaken ('Innovatiesprong'), milieu/ afval/ duurzaamheid, toerisme/ recreatie, mobiliteit, arbeidsmarkt, belangenbehartiging en in de bedrijfsvoering (Shared Services Netwerk Twente). Daarnaast vindt samenwerking enerzijds plaats tussen buurgemeenten en op sub regionale schaal (Netwerkstad, WT4, Noaberkracht) en op bovenregionale schaal (Euregio, Stadsbank, Overijssel, Oost Nederland). Minstens zo wezenlijk is de samenwerking met ondernemend en onderwijsend/onderzoekend Twente, maatschappelijke instellingen en collega-overheden zoals provincie, waterschap en rijk.

Met het vervallen van de 'plus' uit de Wgr zal de intergemeentelijke samenwerking dus niet stoppen. Maar er is wel ruimte voor een bezinning op de manier van samenwerken. Die kans wordt opgepakt in het kader van deze Heroriëntatie Twentse samenwerking. Doel is om meer overzicht en efficiency te krijgen in de besturing van de samenwerking en vooral om de samenwerking weer iets van en tussen de gemeenten zelf te laten zijn.

2. INLEIDING

Opdracht tot heroriëntatie

Op 10 oktober 2012 heeft de regiораad opdracht gegeven om na te denken over de toekomst van de samenwerking in Twente. Eén van de aanleidingen daarvoor was het vervallen van de Wgr-plus status, naar verwachting vanaf 1-1-2015. (De Wgr-plus was een nationale wet die vanaf 2006 in zeven stedelijke regio's samenwerking verplicht stelde voor met name verkeer en vervoer, ruimtelijk-economische planning en grondbeleid.)

Een andere aanleiding was dat er over de reguliere taakvervulling van de huidige organisatie Regio Twente behoorlijke tevredenheid bestaat, maar dat er anderzijds terughoudendheid is om nieuwe taken op te pakken in het verband van de Wgr-plus regio. We zien samenwerking op een toenemend aantal onderwerpen. Tegelijkertijd is er de neiging om daarvoor aparte organisatievormen te kiezen, denk aan de RUD of Samen 14.

Dat is natuurlijk niet zonder reden. Kennelijk wordt de bestaande Wgr dan niet als aantrekkelijke of passende bestuursvorm gezien. Het is zaak om hier lering uit te trekken en de samenwerking verder te ontwikkelen op een wijze die beter bij ons past.

Een belangrijke basis hiervoor is de gedachtevorming van de Commissie Kerckhaert, die in 2010 de formule van '*coalitions of the willing*' formuleerde. Het uitgangspunt is niet van bovenaf verplichte samenwerking, maar vrijwillige samenwerking door de partners zelf. Dit uitgangspunt is verder uitgewerkt in het Communiqué van Zenderen uit 2013, waarin gesproken wordt over '*bestuurlijk noaberschap*' en de bestuursovereenkomst SSNT (shared service netwerk Twente). Wij zien de huidige opdracht in het verlengde van deze gedachteontwikkeling.

Casus: coalition of the willing

Een coalition of the willing besluit tot een samenwerking om kostenvoordeel te behalen. Voorbeeld: GBT.

Verloop:

Na een inventarisatie onder de Twentse gemeenten over de bereidheid om samen te werken op het gebied van de belastingen is in 2009 het GBT gestart als samenwerkingsverband op het gebied van gemeentelijke belastingen tussen de gemeenten Borne, Enschede en Hengelo. Het gaat hier om een openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Door samen te werken wordt de kwetsbaarheid verminderd, worden kosten bespaard en wordt kennis gebundeld.

In de loop der jaren zijn ook de gemeenten Almelo, Haaksbergen, Losser en Oldenzaal aangesloten.

DB-Notitie: Eerste contour

De opdracht werd gegeven aan het dagelijks bestuur (DB) van Regio Twente. Het DB heeft daarvoor breed contact gezocht met collegeleden en raadsleden, onder meer via de zogenaamde 'Twente Plaza'-bijeenkomsten. Uiteindelijk heeft de opdracht geleid tot de notitie '*Eerste contour vernieuwde regionale samenwerking*'. Deze notitie is in de regiораad besproken op 15 januari 2014 (informele vergadering) en 12 februari 2014 (reguliere vergadering).

De regiораad heeft deze notitie vervolgens als resultaat van de heroriëntatie aangeboden aan de 14 nieuwe gemeenteraden. Dit omdat de bevoegdheid om te beslissen over de toekomst van de samenwerking niet ligt bij de regiораad, maar bij de gemeenteraden.

In de notitie 'Eerste contour' is een aantal suggesties gedaan voor een doorontwikkeling op drie niveaus.

- *Samenwerking en verantwoording op raadsniveau*: door raadsleden beter te informeren en vroegtijdig de gelegenheid te geven om in periodieke bijeenkomsten onderling ideeën uit te wisselen en eventueel kaders voor te ontwikkelen voorstellen mee te geven aan de portefeuillehouders. Daarbij blijven het politieke primaat en de democratische legitimatie uiteraard bij de 14 individuele gemeenteraden.

- *Samenwerking op collegeniveau*: door portefeuillehouders van de 14 gemeenten 'in-the-lead' te brengen en het DB primair te zien als een orgaan dat coördineert tussen de portefeuillehouders-overleggen. Daardoor ontleent het DB zijn mandaat aan de instemming van de portefeuillehouders-overleggen, in plaats van andersom.

- *Ambtelijke samenwerking*: door rechtstreekse onderlinge uitwisseling te organiseren en voor het bundelen van gezamenlijke capaciteit één neutraal faciliterend Twentebedrijf te vormen. Vanuit het Twentse organisatienetwerk kunnen diverse samenwerkingsinitiatieven op een efficiënte wijze worden bediend. Overdracht van bevoegdheden is niet aan de orde (behalve waar dit wettelijk is voorgeschreven, zoals bij de GGD en VRT). De inhoudelijke sturing blijft onaangetast.

Verdere uitwerking: stuurgroep Heroriëntatie

Het DB van Regio Twente zag zichzelf niet als het aangewezen orgaan om op dit onderwerp een concreet voorstel voor de gemeenteraden te ontwikkelen. Daarom heeft de Regiovoorzitter, toen nog de heer Den Oudsten, het initiatief genomen om vanuit de 14 gemeentebesturen een stuurgroep in te stellen voor de verdere uitwerking van de notitie.

In deze stuurgroep zijn vier burgemeesters gevraagd vanuit de verschillende Twentse sub regio's: dhr. Robben (voorzitter), mw. Hermans (later vervangen door dhr. Schelberg), dhr. Gerritsen en dhr. Schouten. De stuurgroep is aangevuld met een vertegenwoordiger van de griffierskring, dhr. Brokers, en een vertegenwoordiger van de secretarissenkring, dhr. Van Eck. De stuurgroep wordt ambtelijk ondersteund door mw. Vos (Regio Twente), dhr. Bolhaar (Regio Twente) en dhr. De Baas (extern adviseur).

Als stuurgroep hebben wij onze opdracht als volgt opgevat:

Het uitwerken van de notitie 'Eerste contour' tot concrete voorstellen voor de doorontwikkeling van de Twentse samenwerking, die kunnen rekenen op draagvlak bij de 14 gemeenteraden.

Wij gaan er vanuit dat wat goed is in de Twentse samenwerking, behouden blijft. Wij willen echter ook leren van de recente ervaringen met samenwerking buiten de formele kaders. We hebben gezien dat samenwerking meer draagvlak heeft naarmate het meer 'eigen' voelt. De kunst is om daarvan te leren. Het gaat er om die eigenheid centraal te stellen.

Tegelijkertijd moet het totaal van samenwerkingsvormen overzichtelijk blijven en de overhead van besturing en ondersteuning zo laag mogelijk. We zoeken dus een optimaal evenwicht tussen eigenheid, governance en efficiency.

Uit de besprekingen in diverse verbanden hebben wij opgemaakt dat denkrichtingen uit de DB-notitie steun ontmoeten, maar dat er met name twijfels leven over het voorstel voor een 'Twenteraad'. Bij sommigen was de indruk ontstaan dat er aan gedacht werd om op regionaal niveau een eigenstandig politiek orgaan te vormen. Dat is nooit zo bedoeld. Dit zou immers haaks staan op de centrale denklijn om de regionale sturing consequent vorm te geven vanuit de 14 gemeenten zelf en dus juist minder top-down te maken.

Als stuurgroep hebben wij daarom bij de verdere uitwerking van de voorstellen juist op dit punt een andere insteek gekozen. Ons uitgangspunt is dat de samenwerking primair een praktische samenwerking is tussen de dagelijks besturen en de ambtelijke organisaties. De politieke aansturing en verantwoording blijft gekoppeld aan de individuele gemeenteraden van de 14 autonome gemeenten. Die verantwoordingsrelatie is de levensader van onze democratische legitimatie.

Als rode draad in de heroriëntatie van de Twentse samenwerking zien wij het afstappen van het idee van regionaal bestuur, zoals dat ten grondslag lag aan de Wgr-plus. In plaats daarvan komt de rechtstreekse onderlinge samenwerking tussen 14 autonome gemeenten zelf. In onderling overleg, maar onder lokale regie.

Vervolg

Zoals aangekondigd in onze brief aan de gemeenteraden en colleges (d.d. 4 juli 2014) hebben wij afgelopen maanden een consultatieronde gehouden langs de 14 colleges en raden. Een samenvatting van de resultaten is bijgevoegd. Voor ons zijn de reacties aanleiding geweest om het concept aan te passen op het punt van de betrokkenheid en invloed van raden.

Bij dit eindrapport is een ontwerp gevoegd voor een geheel aangepaste regeling. Aan de hand daarvan kunnen de 14 gemeenteraden een besluit nemen over de hoofdlijnen van de toekomstige ontwikkeling van de Twentse samenwerking. Conform onze opdracht bieden wij ons eindrapport en het ontwerp-raadsvoorstel aan bij de voorzitter van Regio Twente.

De voorstellen raken primair de bevoegdheden van de colleges, aangezien de samenwerking vooral op uitvoerend en ambtelijk niveau plaatsvindt. Wij vinden evenwel dat de koers van de regionale samenwerking een strategisch vraagstuk is, waarover besluitvorming op raadsniveau onontbeerlijk is.

De voorgestelde ontwerp-regeling is een collegeregeling omdat het alleen collegebevoegdheden betreft. Formeel is er sprake van een wijziging van de Regeling Regio Twente. Daarop is artikel 44 van de huidige regeling van toepassing. Omdat de regeling is aangegaan door zowel de raden, colleges van burgemeester en wethouders als burgemeesters moeten al deze bestuursorganen ook besluiten tot wijziging van de regeling.

3. AMBITIE VOOR DE TWENTSE OVERHEID

‘Er ligt tussen Dinkel en Regge een land, ons schone en nijvere Twente...’

Twente wordt gekenmerkt door zijn aards karakter, een moderne geest en een ondernemende pioniersmentaliteit. Een authentieke regio met de mentaliteit om dingen van de grond te krijgen. Twente is bijzonder, een regio om trots op te zijn.

Wat Twente uitdagend maakt, is de kans om te experimenteren, zegt de student.

Wat Twente heerlijk maakt, is de ruimte om je heen, zegt het jonge gezin.

Wat Twente interessant maakt, is de daadkracht, zegt de ondernemer.

Wat Twente ideaal maakt, is de ligging, zegt de transporteur.

Wat Twente mooi maakt, is het landschap, zegt de recreant.

Wat Twente bijzonder maakt, is de balans tussen een krachtig stedelijke kern in een prachtig landelijk gebied, zegt de inwoner.

Wat Twente boeiend maakt, is de efficiency, zegt de Brusselse subsidiegever.

Wat Twente prettig maakt, is het hoog opgeleide talent, zegt de multinational.

Wat Twente aantrekkelijk maakt, is het hightech klimaat, zegt de investeerder.

Wat Twente sterk maakt, is de innovatiekracht, zegt het kabinet in Den Haag.

Wat Twente nuttig maakt, is de maakindustrie, zeggen de werknemers.

Twente is Twente! Een regio waar ruimte is voor kennisontwikkeling en innovatief ondernemerschap, maar ook rust en ruimte om gezond te leven, te werken en te recreëren.

Kansen die niet vanzelf verzilverd worden. Twente vraagt de volle inzet van ons allen!

Twente is Twente

Twente is een stedelijke regio in een groene omgeving met 625.000 inwoners. Twente wordt nationaal en internationaal gezien als een sterk merk. Twente heeft een eigen identiteit, een cultuur die zich kenmerkt door **noaberschap** en een DNA dat van oudsher bepaald is door de maakindustrie en verbindingskracht als voedingsbodem. Twente heeft een aantrekkelijk woonklimaat. Woningmarkt en economie; stedelijke en landelijke functies: ze zijn met elkaar verweven en vullen elkaar aan. Die diversiteit is een pluspunt voor heel Twente. De inwoners wonen, werken en recreëren bij voorkeur in de eigen regio, waarbij de voorzieningen en het werk vooral zijn geconcentreerd in het stedelijk gebied.

Gemeenten voor Twente

Als 14 Twentse gemeenten werken we in de eerste plaats aan het versterken van de kwaliteit van ons eigen gebied. Ieder voor zich dragen we daarmee bij aan de gezamenlijke kwaliteit van Twente. Die kwaliteiten zijn als het ware ons ‘familiekapitaal’. Ieder individueel succes is goed voor Twente en dus voor ons allemaal.

Waar het nodig of handig is, trekken de 14 gemeenten gezamenlijk op. We zoeken krachtenbundeling waar dat efficiencyvoordelen heeft. We zetten samen de schouders onder het versterken van de sociaaleconomische structuur in Twente.

Hierin trekken wij samen op met ondernemend, onderwijzend en onderzoekend Twente, met maatschappelijke partners en met collega-overheden, zoals provincie, waterschap en het rijk. Ons doel is daarbij om Twente op lokaal en regionaal niveau te vitaliseren en onze inwoners een gezonde, veilige en een sociaaleconomisch aantrekkelijke leefomgeving te bieden.

De voornaamste bijdrage van overheden is om de eigen kerntaken zo goed mogelijk uit te voeren in het belang van de leefomgeving, de bereikbaarheid en het investeringsklimaat in het gebied. Daarnaast kan de overheid een faciliterende rol spelen in het verbinden van marktpartijen onderling en met bovenregionale overheden.

Wat hiervoor nodig is, bepalen we iedere periode opnieuw. Zo doen gemeenteraden dat aan het begin van een raadsperiode ook voor hun eigen gemeente. Wat de gemeenten zelf kunnen, dat doen ze zelf. Waar gezamenlijke inzet nodig is, wordt dat gezamenlijk opgepakt.

Wij stellen voor dat de nieuwe gemeenteraden telkens halverwege hun bestuursperiode onderling afstemmen over de juiste agenda voor de regionale samenwerking. De stuurgroep heeft het initiatief genomen om een dergelijk debat voor de eerste keer te faciliteren op 28 mei 2015.

Toekomst voor onze inwoners

Een vitaal en aantrekkelijk Twente met een bestendige werkgelegenheid vraagt dat we als 14 gemeenten - samen met onze maatschappelijke partners - een aantal ambities realiseren:

Versterken sociaal economische structuur van Twente

Twente is één arbeidsmarktgebied, waarbij de grenzen tussen gemeenten steeds meer vervagen. Stedelijke en landelijke gemeenten vormen een samenhangend gebied, waarbinnen zich het leeuwendeel afspeelt van onze dagelijkse bewegingen voor wonen, werken en recreëren (*'daily urban system'*).

De werkgelegenheid en het Bruto Regionaal Product blijven nog achter bij het landelijke gemiddelde. Er liggen wel goede kansen op de middellange termijn in Twente, gezien het karakter van de bedrijvigheid (innovatieve maakindustrie) in combinatie met de uitstekende kennisinfrastructuur.

Voor de korte termijn - en voor de lager opgeleiden – biedt dat echter te weinig perspectief. De gemeenten staan samen met de provincie aan de lat om een optimaal vestigings- en ondernemingsklimaat te realiseren en nieuwe initiatieven mogelijk te maken. Ook trekken zij samen op in het behartigen van de Twentse belangen.

Als overheden kunnen we dit niet alleen: Ondernemend Twente versterkt de werkgelegenheid. Onderwijzend en onderzoekend Twente leveren talent en toepassing van kennis ('valorisatie'). Overheden faciliteren. We zoeken hierbij samenwerking met de provincie en het Kabinet.

Bestaand en toekomstig takenpakket zo goed en efficiënt mogelijk uitvoeren

Op een aantal onderwerpen is Twente verplicht samen te werken: veiligheid, publieke gezondheid, regionale uitvoeringsdienst vergunningverlening en handhaving en de decentralisaties. Daarnaast zijn er onderwerpen waarop we vrijwillig samenwerken om daarmee een schaalvoordeel te behalen of expertise delen. De Twentse gemeenten hebben de ambitie dit in te richten met oog voor kwaliteit, kostenbesparing en vermindering van kwetsbaarheid.

Zorg voor het karakter van het gebied Twente.

We dragen ook gezamenlijk zorg voor het Twents erfgoed. De eigen cultuur van *noaberschap* en *aanpakken*. Maar ook het fraaie Twentse coulisselandschap, met schitterend gekleurde bossen, historische boerderijen en weilanden omringd door houtwallen. Langs allerlei routes kunnen toeristen en recreanten genieten van het Twentse landschap en de steden en dorpen. In onze steden vinden zij (hoogwaardige) voorzieningen op het gebied van sport, cultuur, uitgaan en winkelen. Ook deze kracht wil Twente in stand houden en waar mogelijk uitbouwen voor haar inwoners en bezoekers.

Drijfveer voor onderlinge samenwerking

Deze ambities zijn de drijfveer in de bijdragen die we als individuele gemeenten leveren aan de ontwikkeling van Twente. Deze ambitie is ook de leidraad voor het inrichten van onze samenwerking, qua inhoud, qua structuur en qua werkwijze.

Dit betekent dat wij de volgende onderwerpen zien als het kerndomein voor de intergemeentelijke samenwerking:

- *Sociaaleconomische ontwikkeling (inclusief recreatie en toerisme)*
- *Externe profilering*
- *Mobiliteit*
- *Regionale veiligheid*
- *Publieke gezondheid*
- *Sociaal domein (decentralisaties jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning)*
- *Vergunningverlening/ handhaving*

Samenwerking in de ***backoffice bedrijfsvoering*** is aan de orde als de individuele gemeenten daarmee voordelen kunnen realiseren in termen van kosten, kwaliteit of vermindering van kwetsbaarheid.

We gaan uit van 'subsidiariteit': het lokale domein staat voorop, het regionale domein komt aan de orde als de lokale invulling niet voldoet. Als domein voor lokale invulling beschouwen wij in ieder geval: de lokale politieke gemeenschap; de leefbaarheid en leefomgeving; dienstverlening en beheer en organisatie.

Voor de samenwerking inzake regionale veiligheid en publieke gezondheid blijft ook na het vervallen van de Wgr-plus een wettelijke verplichting bestaan. Op grond van respectievelijk de Wet op de Veiligheidsregio's en de Wet op de Publieke Gezondheid kennen beide een eigen bestuurlijke regeling. Die blijft dan ook ongewijzigd. De bijbehorende ambtelijke organisaties kunnen (op termijn) worden geïntegreerd, zoals de afgelopen periode ook al bij de GGD het geval was als onderdeel van de organisatie van de Regio Twente.

Samen doen we wat nodig is voor deze ambities. Samenwerken en verbinden voor een vitaal Twente! We delegeren dat niet aan een regionaal bestuur, maar we doen het zelf, individueel en in onderlinge samenwerking.

4. SAMENWERKENDE GEMEENTERADEN

In de huidige Regio Twente is de besluitvorming voorbehouden aan het Algemeen bestuur (AB). Hierin is per deelnemende gemeente één raadslid en één collegelid afgevaardigd. De terugkoppeling tussen het AB en de gemeenteraden verloopt wisselend. In sommige gemeenten wordt het contact goed onderhouden, maar voor de meeste raadsleden staat het AB op grote afstand. De besluiten van het AB zijn desondanks bindend voor de lokale raden. Als het AB financiële besluiten neemt, dan moeten die als 'verplichte uitgaven' worden opgenomen in de lokale begrotingen. Als je redeneert vanuit vrijwillige onderlinge samenwerking tussen de 14 gemeenten zelf is dit niet de gewenste situatie. Daarom willen we de besluitvorming over de hoofdlijnen van de samenwerking terugbrengen naar de 14 gemeenteraden zelf.

Praktisch betekent dit, dat de 14 gemeenteraden voorstellen krijgen over de onderwerpen waarop we samenwerken en de bestuursopdrachten waarmee die onderwerpen worden uitgewerkt. Door dit in een voortschrijdend werkprogramma vast te leggen bepalen de gemeenteraden op hoofdlijnen de kaders van de samenwerking. In de voorbereiding van die voorstellen zoeken we naar informele onderlinge afstemming tussen gemeenteraadsleden. We stellen voor hiervoor een 'Twenteraad' op te richten.

Het programma met bestuursopdrachten wordt formeel vastgesteld door het AB, maar treedt pas in werking na goedkeuring door de individuele gemeenteraden. Het werkprogramma wordt vervolgens uitgevoerd door de verschillende portefeuilleberaden. De portefeuillehouders doen dit in onderlinge samenwerking (zie paragraaf '*Samenwerkende portefeuillehouders*') en krijgen daarbij ambtelijke ondersteuning (zie paragraaf '*Samenwerkende ambtelijke organisaties*').

In de structuur van huidige Regio Twente zijn op basis van de Wgr-plus raadsleden en collegeleden vertegenwoordigd in de regioraad, zijnde het Algemeen Bestuur van de Wgr-regeling. Dit vloeit voort uit het feit dat er een aantal raadsbevoegdheden was overgedragen zoals het vaststellen van een huisvestingsverordening en een regionaal verkeers- en vervoersplan. Als we kijken naar de onderwerpen die na afschaffing van de Wgr-plus in het Algemeen Bestuur aan de orde komen, dan is betrokkenheid van raadsleden bij die agendapunten niet vanzelfsprekend. Zeker niet tegen de achtergrond van de gedualiseerde verhoudingen op de gemeentehuizen zelf.

Na afschaffing van de Wgr-plus vervalt de verplichte overdracht van raadsbevoegdheden. Op dit moment ziet het er niet naar uit dat er op vrijwillige basis raadsbevoegdheden worden overgedragen aan een nieuw Wgr-bestuur. Tijdens de consultatieronde zijn hiervoor vanuit de raden ook geen voorstellen gedaan. Dit betekent dat het alleen collegebevoegdheden gaat betreffen en dus een zogenaamde 'collegeregeling'. De wet bepaalt dat er in een collegeregeling geen raadsleden in het Wgr-bestuur zitten, maar alleen collegeleden. We nemen dus afscheid van de huidige regioraad.

De nieuwe Wgr-structuur is vooral een praktische werkvorm. We vinden dat de energie en beweging in de samenwerking niet uit het DB of AB moet komen, maar uit de gemeenten zelf. Een AB/DB is vooral nodig voor coördinatie in de samenwerking, externe vertegenwoordiging en het beleggen van de verantwoordelijkheid voor organisatie en geldstromen (wettelijke bestuursstaak). De inhoud komt vanuit de gemeenten en wordt primair afgestemd tussen de portefeuillehouders.

Sturen op de kaders voor samenwerking

Hoewel de praktische samenwerking zo op collegeniveau kan worden geregeld, zien wij daarnaast wel behoefte aan een informatie-uitwisseling en gedachtewisseling op het niveau van de gemeenteraden. Het gaat dan om het bepalen van de politiek-bestuurlijke hoofdlijnen van de samenwerking in Twents verband voor het realiseren van de Twentse ambities (agenda Twentse samenwerking):

- Op welke onderwerpen willen we samenwerken?
- Hoe regelen we het bestuur en de organisatie daarvan? *(in feite de discussie die we nu voeren)*
- Welke kaders willen de gezamenlijke gemeenteraden op voorhand meegeven aan de voorbereiding van bepaalde dossiers en/of de uitvoering op collegeniveau?

Het antwoord op deze vragen moet worden gegeven door de gemeenteraden. Dit vraagt besluitvorming in de raden van alle gemeenten die in een bepaald samenwerkingsdossier participeren. Iedere individuele gemeenteraad is daarin autonoom. Het is wel zinvol om als gemeenteraden onderling informatie uit te wisselen over ieders lokale omstandigheden, belangen en standpunten.

Het is in ieders belang dat er op grote dossiers vroegtijdig in het besluitvormingsproces bepaalde richtingen, aandachtspunten of randvoorwaarden worden meegegeven. Al is het maar om te voorkomen dat gemeenteraden achteraf worden geconfronteerd met ver uitgewerkte voorstellen, die in die fase nog moeilijk zijn bij te sturen. Vroegtijdige signalering heeft, ook als die informeel is, grote waarde voor de portefeuillehouders die de voorstellen voor de gemeenteraden moeten ontwikkelen.

Daarom stellen wij voor dat de raadsleden van de 14 gemeenten bijeenkomen om te spreken over de agenda van de Twentse samenwerking voor de betreffende raadsperiode. Een goed moment daarvoor is halverwege iedere nieuwe raadsperiode. De raadsleden zijn dan ingewerkt en kunnen een vierjarige samenwerkingsagenda vastleggen. Die agenda wordt dan jaarlijks uitgewerkt in een werkprogramma met een voor dat jaar geactualiseerde set bestuursopdrachten die na vaststelling door het Algemeen Bestuur wordt goedgekeurd door de gemeenteraden.

Twenteraad

Om een start te maken met overleg op raadsniveau worden de gemeenteraden uitgenodigd voor twee bijeenkomsten waarin alle raadsleden mee kunnen discussiëren over de agenda van de Twentse samenwerking. Het gaat om een *eerste opiniërende conferentie* op 28 mei 2015, die primair gewijd is aan de regionale economische ontwikkeling. Daarop volgend organiseren wij een *tweede adviserende conferentie*, waarin een concrete bestuursopdracht voorligt. Die is dan voorbereid door het portefeuillehoudersoverleg Economische Zaken, rekening houdend met de bijdragen van raadsleden tijdens de eerste opiniërende conferentie.

Dit type oriënterende bespreking met doorwerking via de portefeuillehouders is politiek en juridisch niet bindend. Maar het werkt naar onze ervaring in de praktijk vaak goed, krachtig en efficiënt. Het is een vorm die eigenlijk in ieder gemeentebestuur voortdurend wordt gebruikt in het verkeer tussen raad en college.

Voor sommige onderwerpen kan er echter ook behoefte zijn om richtinggevende uitspraken te doen bij meerderheid van stemmen. Op die manier kunnen in discussies uiteenlopende meningen of belangen politiek worden gewogen. Daarom stellen wij voor dat er *richtinggevende resoluties* kunnen worden ingediend. Resoluties die bij meerderheid van stemmen van de aanwezigen worden aangenomen en die gelden als

zwaarwegend advies aan het bestuur van de samenwerking (AB, DB, portefeuillehouders).

De uitspraken die zo worden gedaan kunnen ook gelden als *preadviezen* ten behoeve van de behandeling van de bestuursopdrachten in de individuele raden.

Door deze conferenties kunnen we ervaring opdoen met een nieuwe vorm van sterkere en directere raadsbetrokkenheid. We doen zo alvast ervaring op met een werkvorm die wat ons betreft een permanent vervolg krijgt als 'Twenteraad'. We voelen ons gesterkt om dit voorstel te doen door de reacties die wij hebben gekregen tijdens de consultatieronde naar aanleiding van ons concept-rapport.

De Twenteraad moet ons inziens principieel toegankelijk zijn voor alle raadsleden. Dat dit met bijna 350 raadsleden bijzondere aandacht vraagt voor de praktische organisatie is zeker waar. Maar dit mag ons inziens geen reden zijn om van dat principe af te wijken. Wij gaan graag het experiment aan om ook bij opkomsten van meer dan 100 raadsleden vruchtbare debatten te organiseren. Wij denken dat er veel mogelijk is met thematische parallelsessies en moderne technische hulpmiddelen. Ervaringen elders wijzen ook in die richting. Desgewenst kan gewerkt worden met deelterreinen en/of afvaardigingen vanuit de raden.

We stellen voor dat iedere gemeenteraad een raadslid afvaardigt voor een presidium dat de agendering bepaalt en werkvormen tijdens de bijeenkomsten regelt, ondersteund door de kring van griffiers. Het presidium kiest uit zijn midden een voorzitter.

De Twenteraad heeft primair een *informerende functie*. Raadsleden kunnen zelf onderwerpen agenderen. Er kan kennis worden uitgewisseld over onderwerpen die alle gemeenteraden raken. Er kan ook informatie worden gegeven over de voortgang in de bestuursopdrachten.

Naast de informatieve functie heeft de Twenteraad ook een *richtinggevende functie*. Het werkprogramma met bestuursopdrachten wordt behandeld in de Twenteraad voordat het aan de raden wordt gestuurd. Daarnaast brengen portefeuillehouders (de voortgang in) hun bestuursopdrachten in en houden bij hun verdere werkzaamheden rekening met de gevoelens die door raadsleden zijn geuit in de Twenteraad.

In de Twenteraad kunnen ook resoluties worden aangenomen bij meerderheid van stemmen. Dit biedt raadsleden de gelegenheid om bepaalde richtingen kracht bij te zetten, vergelijkbaar met een motie in een gemeenteraad.

De mogelijkheid om bij meerderheid van stemmen over zo'n resolutie te stemmen biedt ook uitkomst als er verschillende niet verenigbare voorkeuren bestaan. Als voorbeeld denken wij aan een uitspraak over het al dan niet privatiseren van de recreatieparken. Als die discussie komende jaren aan de orde zou komen, dan zou dat een kwestie zijn van 'we doen het wel' of 'we doen het niet'. In zulke gevallen is het genuanceerd meenemen van gevoelens uit de Twenteraad geen oplossing. Een richtinggevende uitspraak bij meerderheid van stemmen kan dan uitsluitel bieden.

Een resolutie kan worden geagendeerd op initiatief van raadsleden of op initiatief van portefeuillehouders c.q. leden van het AB of DB. Een aangenomen resolutie geeft richting aan de werkzaamheden van het Wgr-bestuur en de portefeuillehouders die belast zijn met de uitwerking van bestuursopdrachten.

Een aangenomen resolutie kan ook doorwerken naar de 14 raden, als die moeten besluiten over het werkprogramma met bestuursopdrachten. Als er onder raadsleden verschillende opvattingen leven, dan kan een meerderheidsresolutie een middel zijn om een compromis te bereiken of althans een meerderheidsbeslissing die om die reden voor alle deelnemende raden aanvaardbaar is.

Gelet op dit karakter gaat het in ons voorstel om een ongewogen stemming van alle aanwezige raadsleden. Gewogen stemming past ons inziens alleen bij formele besluitvorming over bepaalde financieel bepalende besluiten (zie hieronder).

Een resolutie kan een gemeenteraad uiteraard niet dwingen om op een bepaalde manier te beslissen. In ons grondwettelijk systeem blijft iedere gemeente altijd autonoom. Als een bepaalde gemeente niet wil deelnemen aan een bepaalde bestuursopdracht dan staat het die gemeente vrij om daar niet voor te stemmen. De Twenteraad is een goede gelegenheid om daarover vooraf als raadsleden onderling over te debatteren. Het niet-deelnemen van bepaalde gemeenten kan immers consequenties voor wel deelnemende gemeenten.

Wij stellen overigens voor dat deelname aan een basispakket van samenwerkingstaken voorwaarde is om deelnemer van Regio Twente te blijven.

Wij kunnen ons ook voorstellen dat er bepaalde onderwerpen zijn waarbij er behoefte is aan meerderheidsbesluitvorming tussen de gemeenteraden onderling. Wat ons betreft zou dit georganiseerd kunnen worden door middel van cumulatieve stemming in de 14 gemeenteraden ('raadsreferendum'). Dit betekent dat de stemmen worden uitgebracht in de individuele raadsvergadering en vervolgens regionaal worden opgeteld.

We zien deze methode als een optie. Als daar behoefte aan is, kan het houden van zo'n raadsreferendum vooraf worden opgenomen in de betreffende bestuursopdracht.

Een raadsreferendum (cumulatieve stemming) zien wij als een interessante methode om de directe democratische zeggenschap van raadsleden tot uitdrukking te brengen.

Normaal gesproken gaat het om vrijwillige samenwerking tussen autonome gemeenten. Daarbij past besluitvorming met consensus van de deelnemende partijen. Dat is nu ook de gebruikelijke werkwijze in portefeuilleberaden en het dagelijks bestuur. Maar een raadsreferendum is een aanvullende methode voor bijzondere onderwerpen als die daar geschikt voor zijn.

Als er meerderheidsbesluitvorming nodig is, dan gebeurt dat normaal gesproken in het AB van de regeling. Dat was zo en dat blijft zo.

De wet gaat daarbij uit van gelijk stemgewicht voor ieder lid van het AB. De wet biedt wel de mogelijkheid om (bij bepaalde onderwerpen) stemgewichten toe te kennen. Ons voorstel is om stemgewichten toe te kennen bij financiële besluiten, zoals de begroting en rekening. Op die manier kan het verschil in de omvang van financiële participatie tot uitdrukking komen.

Bovenstaande voorstellen zijn door ons aangescherpt naar aanleiding van de reacties die wij tijdens de consultatieronde uit de verschillende raden hebben gekregen. Door veel raden is daarbij aangedrongen op het inrichten van besluitvormingsmethoden die kunnen voorkomen dat er blokkades ontstaan.

We menen dat het risico op blokkades met bovenstaande voorstellen wordt afgewend, terwijl het karakter van vrijwillige onderlinge samenwerking toch overeind blijft.

Onderlinge uitwisseling is het eerste uitgangspunt en dus waar mogelijk besluitvorming in consensus. Waar nodig is daarnaast meerderheidsbesluitvorming mogelijk. Formeel vindt dat (net als voorheen) plaats in het AB van de regeling.

Tenslotte kan er gebruik gemaakt worden van meerderheidsbesluitvorming in de vorm van richtinggevende uitspraken van de Twenteraad en –in gevallen waarin dat tevoren in een bestuursopdracht is overeengekomen- van een cumulatieve stemming in de gemeenteraden: raadsreferendum.

Samenwerking in andere regio's - Eindhoven

De Metropoolregio Eindhoven omvat 21 gemeenten in Zuid-oost Brabant. De Metropoolregio richt zich vooral op de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de regio, inclusief regionale investerings- en stimuleringsfondsen, mobiliteit(sfondsen) en regionaal ruimtelijk beleid. Iedere vier jaar wordt een Regionale Agenda opgesteld, met enkele tientallen projecten. Dit programma wordt jaarlijks bijgesteld.

In de besturing van de samenwerking staat het *Regionaal Platform* centraal. Alle leden van alle 21 colleges van B&W zijn lid van het Regionaal Platform.

Regionaal Platform kan afhankelijk van een opgave en type vraag *bestuurlijke werkplaatsen* en *bestuurlijke gesprekstafels* instellen. Hierin vindt afstemming en uitwerking van concrete beleidsthema's plaats. Het *Regionaal Platform* kiest een bestuurlijk trekker en stelt de opdracht vast. De bestuurlijk trekker is verantwoordelijk voor het functioneren van de *werkplaats* of *gesprekstafel* en informeert het *Regionale Platform* over de voortgang.

In de *bestuurlijke werkplaats* gaat het om het doen, het ontwikkelen door kleine groep bestuurders eventueel samen met bedrijfsleven en kennisinstellingen. De *werkplaats* levert vanuit hun specialisme een bijdrage aan de oplossing van actuele beleidsopgaven.

Een *bestuurlijke gesprekstafel* richt zich op kennisdeling en het afstemmen van voornamelijk lokale en sub regionale vragen.

De werkplaatsen en gesprekstafels adviseren het regiobestuur. Het Dagelijks Bestuur is procesverantwoordelijk en bestaat uit vier leden. Daaronder is de burgemeester van Eindhoven die als voorzitter het externe boegbeeld is. Het Regionaal Platform vervult ook de formele rol van Algemeen Bestuur van de Wgr. Als Algemeen Bestuur stellen zij de Regionale Agenda vast, maar pas na consultatie van de 21 gemeenteraden (wensen en bedenkingen - procedure).

Rol raden

De Metropoolregio organiseert twee maal per jaar een bijeenkomst voor raadsleden, waarin de ontwikkeling van de regio centraal staat. Aan de orde komen de regionale opgaven voor de komende periode en de resultaten van de afgelopen periode. Hierdoor worden de raden in een vroegtijdig stadium betrokken bij de Regionale Agenda. Daarnaast worden kaderstellende documenten en andere majeure dossiers voor een reactie aan de raden voorgelegd.

Vergelijking

Parallellen: De projectgerichte regionale agenda. Het inzetten van trekkende portefeuillehouders. Het voorop stellen van onderling overleg, met achteraf formele besluitvorming.

Verschillen: De Metropool-regeling omvat geen concrete intergemeentelijke samenwerking (taken zoals GGD zijn deels opgenomen in een aparte Wgr-regelingen). De gemeenteraden hebben geen besluitvormende rol. Het regiobestuur wordt gevormd door alle leden van de 21 colleges van B&W.

5. SAMENWERKENDE PORTEFEUILLEHOUDERS

Op het niveau van de colleges betekent de kerngedachte van onderlinge samenwerking dat het overleg tussen portefeuillehouders de grondslag vormt. Portefeuilleberaden zijn niet meer een afgeleide van het Wgr-bestuur, dat 'zo goed is om ruggenspraak te houden'. De portefeuillehouders vormen juist, in overleg met hun lokale raden, het startpunt van de samenwerking. Zij bepalen of en hoe ze het Wgr-bestuur willen inzetten.

Deze omkering in de verhoudingen leidt tot onderstaande overwegingen voor de inrichting en werkwijze van de portefeuillehouders overleggen.

Functies van portefeuillehouder overleggen

Een portefeuillehouders overleg kan verschillende functies hebben:

- Collegiale uitwisseling

Het is de autonomie van portefeuillehouders zelf om naar behoefte bijeen te komen voor collegiale uitwisseling, raadpleging en het bespreken van nieuwe ontwikkelingen. Deze behoefte speelt een belangrijke rol in een aantal bestaande portefeuillehouders overleggen, zoals bijvoorbeeld Economie; Milieu-Afval-Duurzaamheid; Sociaal Domein. Deze uitwisselingsfunctie is in principe vrij in te richten. Er is geen beperking in de te bespreken onderwerpen. Er is geen formele regeling nodig voor instelling en werkwijze. Er is ook geen formeel bindende kracht of formele adviestaak. Er hoeft ook geen formele verbinding te zijn naar het bestuur van de Wgr-regio.

Uiteraard heeft de gedachtewisseling zijn doorwerking wanneer portefeuillehouders inspiratie uit dit overleg meenemen in hun eigen werkzaamheden en de bespreking in hun eigen college. In voorkomende gevallen kunnen hierover onderling ook afspraken worden gemaakt.

Casus: Afspraken over onderwerp x

Portefeuillehouders x geven te kennen graag onderling af te stemmen en te onderzoeken of gezamenlijk optrekken meerwaarde heeft.

Verloop:

1. Een portefeuillehouder neemt initiatief en verzoekt Twentebedrijf een bijeenkomst van de portefeuillehouders tijdens een Twentedag te beleggen.
2. Portefeuillehouders komen bijeen en beslissen dat het (mogelijk) interessant is elkaar regelmatig te informeren en op onderdelen samen op te trekken:
 - Het elkaar informeren wordt ingepland op de Twentedag – afspraken worden gefaciliteerd door Twentebedrijf vastgelegd.
 - Het samen optrekken om bepaald resultaat te boeken wordt opgenomen in een bestuursopdracht (vast format) die in alle gemeenten wordt besproken (besluitvormend, raad of college afhankelijk van het onderwerp).
In de bestuursopdracht staat wie wat gaat doen en welke randvoorwaarden er zijn: doel/budget/planning/monitoring/terugkoppeling/ kartrekker/welke organisatie ondersteunt (een gemeente of het Twentebedrijf).
Voor zover het een collegetaak betreft hoeft dit geen Twenteberaad-conferentie. Wel kan de voortgang daar informierend aan de orde komen.
3. Voortrekker voert bestuursopdracht uit als regionaal portefeuillehouder met mandaat namens het portefeuillehouders overleg. Hij/ zij zorgt actief voor consultatie en betrokkenheid bij alle relevante partijen en bestuurlijke niveaus.
4. Het eindresultaat/ voorstel wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de lokale gemeentebesturen (raad of college afhankelijk van het onderwerp).
5. Indien besloten wordt tot structurele gezamenlijke taakuitvoering, dan wordt dat georganiseerd onder regie van de secretarissenkring, met inzet van het Twentebedrijf als er ambtelijke capaciteit gebundeld wordt.

- Adviesfunctie/ bestuurscommissie

Er zijn ook portefeuillehouders overleggen die een formele adviesrol hebben bij taken die in Wgr-verband worden behartigd. Voorstellen op die terreinen worden vooraf besproken in die portefeuillehouders overleggen. De opvattingen in die portefeuillehouders overleggen zijn bepalend voor de inhoudelijke kleuring van voorstellen, ook als die later formeel worden afgedaan door het bestuur van de Wgr-regio.

In sommige gevallen zijn er zelfs bestuursbevoegdheden gedelegeerd aan portefeuillehouders-overleggen, die we dan **bestuurscommissies** noemen. Voorbeelden zijn publieke gezondheid (GGD), de decentralisaties sociaal (OZJT) en het arbeidsmarktbeleid.

Casus: Decentralisatie

De gemeenten hebben intensief samengewerkt en zijn tot een goed model gekomen om de decentralisatie tijdig te realiseren. Daarbij zijn raden via de eigen portefeuillehouder geïnformeerd en hebben zij besluiten genomen over de wijze waarop de regionaal in te richten taken geregeld moeten worden. De samenwerking is gestart vanuit veertien portefeuillehouders (Samen 14).

Hoe zou deze decentralisatie verlopen zijn in het nieuwe door ons voorgestelde samenwerkingsmodel:

- 1** Tijdens een Twenteraad wordt de aankomende ontwikkeling besproken. (In geval van de decentralisaties had dat al in 2013 kunnen gebeuren). Daarbij kan op initiatief van portefeuillehouders of leden van de Twenteraad voorkeur worden uitgesproken samen op te trekken waar het gaat om de decentralisaties. Daarbij kunnen eventueel al op voorhand bepaalde richtingen worden meegegeven in een concept-bestuursopdracht en/of een resolutie daarover.
- 2** Portefeuillehouders werken gezamenlijk aan de uitwerking en concrete voorstellen in de vorm van bestuursopdrachten en een bijbehorend raadsvoorstel.
- 3** De Twenteberaad wordt benut om een en ander toe te lichten en kennis te nemen van de landelijke ontwikkelingen. De portefeuillehouders nemen ingebrachte signalen mee in de verdere uitwerking. Via resoluties kunnen eventueel nadere kaders worden meegegeven.
- 4** De portefeuillehouders vervolmaken het raadsvoorstel. De bestuursopdrachten worden in alle raden vastgesteld en de portefeuillehouders kunnen aan de slag. Zij kunnen besluiten nemen over de verdere uitvoering van de bestuursopdracht, waar nodig formeel gefiatteerd door het AB. Zwaarwegende of principiële besluiten kunnen desgewenst eerst worden besproken in een Twenteraad.
- 5** Als voor de uitvoering van een taak gekozen wordt voor een regionale bundeling van ambtelijke capaciteit (zoals oprichting OZJT) dan wordt die capaciteit onder regie van de gemeentesecretarissen ondergebracht bij het Twentebedrijf. Er is geen discussie nodig over waar de taak onder te brengen en er hoeft geen nieuwe organisatie te worden opgezet.
- 6** Binnen de regeling is het AB eindverantwoordelijk. Politieke verantwoording naar de gemeenteraden vindt plaats via terugkoppeling in de eigen raad. Voor de raad is de eigen portefeuillehouder eerst aanspreekbaar op de uitwerking in het regionale portefeuillebeeraad waar hij/zij immers lid van is. Op algemene punten kan de raad ook het collegelid aanspreken dat namens de gemeente in het AB zit. Anders dan nu is er dus altijd een rechtstreekse relatie tussen de raad en direct betrokken portefeuillehouders. Doorwerking van gevoelens van de raad kan verlopen via deze eigen portefeuillehouders en/of door inbreng van raadsleden in de Twenteraad. Bij dit laatste kan zo nodig een resolutie worden ingediend.
- 7** Rol DB/AB: DB/AB zijn systeemverantwoordelijk. Zij vormen het bestuur van de regeling waar eventueel taken worden ondergebracht. Zij laten de inhoud zoveel mogelijk bij de portefeuillehouders. Het AB coördineert zo nodig tussen de portefeuilles/ beleidsvelden en zorgt er voor dat afspraken effectief en efficiënt uitgevoerd worden.

In de voorgestelde opzet zijn de formele bevoegdheden van de Wgr niet langer het uitgangspunt voor de indeling van portefeuille overleggen. Het bespreken van voorstellen en andere aangelegenheden vanuit de Wgr is immers slechts één van de functies van het bijeenkomen van portefeuillehouders.

We stellen voor om de portefeuilleberaden efficiënt te groeperen rond hoofdthema's in het werkprogramma. Het is immers ondoelmatig om voor ieder beleidsterrein aparte overleggen te organiseren.

Er is juist behoefte aan vermindering van de 'bestuurlijke drukte', dat wil zeggen: overleg dat niet op een efficiënte manier tot werkelijke resultaten leidt. Juist daarom leggen we het accent bij het directe overleg tussen de portefeuillehouders, die immers rechtstreeks het mandaat van hun gemeenten vertegenwoordigen.

In de nieuwe filosofie past het beter om enkele brede portefeuillehouders overleggen te organiseren als algemene ontmoetingsplek waarbij advisering in Wgr-verband op de agenda staat, eventueel besluitvorming (zoals voor de GGD) en daarnaast ook andere onderwerpen van intercollegiale uitwisseling. Hierbij dient steeds helder te worden gemarkeerd welke status de bespreking van een bepaald agendapunt heeft.

In deze opzet zetten DB en AB een flinke stap terug, zowel in taak als in vergaderfrequentie.

We zijn ons bewust dat besturen interactie is met de samenleving. De meeste beleidsdoelen kunnen alleen worden gerealiseerd door een gezamenlijke inspanning in vitale coalities van overheden, ondernemingen, onderwijs en onderzoek. Dit betekent dat ook onze overlegstructuren open moeten staan voor andere overheden zoals de provincie, departementen en waterschappen en tevens voor maatschappelijke partners. Dit betekent niet dat zij lid zijn van onze overlegorganen. Een vitale coalitie met maatschappelijke partners ontstaat niet door hen in te voegen in onze formele structuren. Overleg met partners vraagt een vorm en timing op de maat die ook de partners past.

Keuze en indeling van portefeuillehouders overleggen

Het is belangrijk om focus te organiseren in het bestuurlijk overleg, ook om onnodige bestuurlijke drukte te vermijden. Daarom zou het goed zijn om de bestaande portefeuillehouders overleggen nog eens tegen het licht te houden. De inhoud van de gezamenlijke agenda is hierbij bepalend. Deze wordt iedere raadsperiode opnieuw bepaald.

Uitgaande van de huidige kernthema's in de regionale samenwerking is er behoefte aan een portefeuillehouders overleg op de volgende terreinen:

- Economie

(inclusief de huidige pho's Economie, Arbeidsmarkt en Vrije Tijd, Recreatie en Toerisme en aandeelhouderschap Twence)

- Sociaal domein

(inclusief het huidige pho Samen 14/ OZJT)

- Fysieke ontwikkeling

(inclusief het huidige pho Mobiliteit en Milieu, Afval, Duurzaamheid en RUD, waarbij voor RUD uiteraard afstemming met de provincie nodig is)

- Publieke Gezondheid

- Lobby/ Profilering, Bestuur en Veiligheid

(gekoppeld aan de VRT, waarin immers de burgemeesters zitten)

- Bedrijfsvoering/ Middelen

(inclusief het huidige pho Financiën en de portefeuillehouders P&O/ Bedrijfsvoering)

Trekkerschap

Overleggen met 14 portefeuillehouders zijn onmisbaar in Twente en nuttig voor het uitwisselen van een rijkdom aan ideeën. Als we gezamenlijk bepaalde acties willen oppakken dan is het wel nodig om taken en verantwoordelijkheden onderling te verdelen. Ieder van de genoemde portefeuillehouders overleggen kan voor haar taken en projecten zelf een trekker benoemen.

Zo'n trekker treedt dan op als bestuurlijk opdrachtgever voor de betreffende klussen. De bestuursopdrachten uit het jaarprogramma geven daarvoor het mandaat.

Dit betekent dat het formuleren van bestuursopdrachten in de nieuwe opzet meer aandacht vraagt dan tot nu toe. Een goede bestuursopdracht bevat de bestuurlijke vraagstelling, het gewenste resultaat, een tijdsplanning, een toedeling van middelen en capaciteit en een rolverdeling met taken en mandaten. Alleen zo ontstaat helderheid over de ruimte waarmee portefeuillehouders op pad kunnen. Er hoeft dan niet voortdurend te worden bijgestuurd door een DB van de regio.

Als stuurgroep zijn we er voorstander van dat iedere Twentse gemeente een aandeel neemt in het trekkerschap op bepaalde domeinen. Per domein kunnen er, naar behoefte, meer trekkers zijn, bijvoorbeeld aparte trekkers voor Milieu, Afval en Duurzaamheid. Dit is cruciaal voor het verdelen van de werklust, maar zeker ook voor het realiseren van betrokkenheid bij de intergemeentelijke samenwerking. De 14 regionale trekkers kunnen in hun eigen gemeente ook een cruciale rol spelen in de verantwoording naar de individuele gemeenteraden.

Voor een goede verdeling van de voortrekkersrollen kan er vierjaarlijks een voordracht opgesteld worden. Het mandaat om in een bepaald dossier het dagelijkse voortouw te nemen blijft echter afkomstig uit het betreffende portefeuillehouders overleg. Het gaat in principe om een rol als bestuurlijk opdrachtgever in de dagelijkse besturing van het betreffende taakveld.

Coördinerend Wgr-bestuur

In de vernieuwde samenwerking is de samenstelling van een Wgr-bestuur het uitvloeisel van de taakverdeling op portefeuillehouders niveau, in plaats van andersom. Dit kan vorm krijgen door de voortrekkers uit de portefeuillehouders overleggen bijeen te brengen in een coördinerend Wgr-bestuur nieuwe stijl.

In de nieuwe opzet is het wezenlijk dat alle 14 gemeenten hierin een vertegenwoordiger hebben. In de portefeuillehoudersberaden zal hier rekening mee gehouden moeten worden bij het aanwijzen van de voortrekkers.

Wij gaan er daarbij van uit dat het in ieders belang is dat de burgemeester van de grootste gemeente, vanwege het netwerk dat hij/zij vanuit zijn/haar functie heeft, als extra lid in de rol van voorzitter van het Wgr-bestuur blijft optreden als boegbeeld van de regio en de intergemeentelijke samenwerking.

De taak van zo'n bestuur is primair om te zorgen voor afstemming tussen de verschillende portefeuillehouders overleggen. Het is dus vooral een coördinerend bestuur. Dankzij de voorgestelde personele unies kan het bestuur onderling uitwisselen welke ontwikkelingen op portefeuillehouders niveau gaande zijn. Waar daar aanleiding toe is kunnen afspraken worden gemaakt over coördinatie van activiteiten.

Dit bestuur zorgt ook voor agendering voor een 'Twenteraad' en voor vertegenwoordigende taken, zoals in de lobby namens de gehele regio.

Ook in de nieuwe fase zal er juridisch gezien behoefte zijn aan een Wgr-structuur. Er zullen immers taken, bevoegdheden en budgetten blijven die een correcte juridische besturing vereisen in een Wgr-regeling. Denk alleen al aan de GGD.

Dit betekent dat volgens de letter van de Wgr het Wgr-bestuur bestaat uit een Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur .

Daar is ook niets op tegen, zolang dit *coördinerend bestuur* niet zelf de 'lead' gaat overnemen, maar zich richt op de afstemming tussen de portefeuillehouders overleggen. De in de Wgr opgenomen taken als Wgr-bestuur kunnen erbij worden gedaan. De coördinerende lijn is de hoofdzaak, de formele lijn is bijkomend. Zo'n verhouding past uitstekend in de filosofie dat het primair gaat om intergemeentelijke samenwerking. Dat is waar we onze structuur en werkwijze op baseren. De Wgr-structuur is daarin slechts één van de bruikbare werkvormen in het bredere geheel van die samenwerking, die ook andere vormen kent.

Als nadere uitwerking stellen wij voor dat 14 voortrekkers uit de portefeuillehouders overleggen het AB vormen, met daarnaast een uit hun midden aangewezen klein DB van drie personen. Het accent tussen AB en DB zou daarmee omgewisseld worden. De primaire functie van coördinerend bestuur wordt vervuld door de 14 trekkers/ AB-leden. Dit zou kunnen in een frequentie van bijvoorbeeld één vergadering per acht weken. Het kleine DB vervult alleen praktische coördinatie op dagelijks niveau.

6. SAMENWERKENDE AMBTELIJKE ORGANISATIES

Organisatienetwerk Twente

Wij zijn ons bewust van de omvang van de ambtelijke samenwerking zoals die nu al in Twente bestaat. Het betreft omvangrijke uitvoerende activiteiten, van de GGD en de Veiligheidsregio tot het Gemeentelijk Belastingkantoor, recreatieparken en de RUD. Daarnaast is er beleidsmatige afstemming op diverse terreinen en uitwisseling van expertise. Hiervoor is een basis gelegd in het Communiqué van Zenderen, dat begin 2013 door de 14 colleges van B&W is uitgevaardigd. Hieruit is het Shared Service Netwerk Twente ontstaan (SSNT).

Ook op sub-regionale schaal wordt er veel samengewerkt. Dit gaat van pooling in de Netwerkstad en WT4, bundeling in de Noaberkracht-gemeenten tot onderlinge hosting zoals door Losser bij Enschede en bijvoorbeeld Tubbergen, dat de sociale diensttaken bij Almelo heeft ondergebracht.

In totaal werken bijna 1000 van onze medewerkers direct of indirect in samenwerkingsconstructies. We zien bovendien een aantal onderwerpen die op dit moment nog zoekt naar een goede inbedding. Zo is recent een afspraak gemaakt over het OZJT (decentralisaties sociaal domein). Een aantal gemeenten spreekt nu over samenvoeging van delen van hun ondersteunende bedrijfsfuncties (zoals het IBO/ABEL-initiatief van Almelo, Borne, Enschede en Losser). Daarnaast lopen er initiatieven voor toekomstige beleidsmatige samenwerking in de post-Wgr-plus fase, zie bijvoorbeeld het recente initiatief van de portefeuillehouders Economie/ Arbeidsmarkt als het gaat om arbeidsmarktbeleid. De SSNT-samenwerking (*'Werken voor Twentse overheid'* en *'Informatiehuishouding zonder belemmeringen'*) is ook in een volgende fase gekomen.

Twentebedrijf, van en vóór gemeenten

De ambtelijke samenwerking is op dit moment versnipperd georganiseerd. We kennen niet alleen de organisatie van Regio Twente, maar daarnaast nog losse organisatie-eenheden zoals salarisadministratie, GBT, ICS-RUD, SSNT en de VRT. Die versnippering dreigt nog toe te nemen met de mogelijke komst van onder meer gezamenlijke bedrijfsvoeringsonderdelen waarin meerdere gemeenten participeren. Wij zijn er van overtuigd dat variatieruimte onmisbaar is voor succes in ambtelijke samenwerking. Tegelijkertijd moeten we er alert op zijn dat in bedrijfsmatig opzicht geen overdreven drukte ontstaat. Daardoor worden de efficiencyvoordelen weer teniet gedaan. Bovendien ontbreekt op dit moment een heldere besturing op het geheel van verschillende ambtelijke organisaties. Omdat delen van de samenwerking binnen de huidige Regio Twente vallen en andere delen niet is de regie en afstemming van het geheel op dit moment nergens belegd.

Op deze punten is verbetering nodig. Het huidige model van de Wgr-plus Regio Twente blijkt niet de juiste formule om besturing en efficiency ook in de komende periode goed te beleggen. Die formule gaat er namelijk van uit dat als je ambtelijke capaciteit wilt bundelen, dit automatisch betekent: overdracht van taken en bevoegdheden aan een regionaal bestuur met eigen regionale bestuursorganen.

Dat laatste is meermaals reden gebleken om bepaalde samenwerking juist niet bij Regio Twente onder te brengen. Gemeenten zoeken namelijk wel schaalvoordelen en extra expertise, maar *zonder* overdracht van de sturing. De formule van een Twentebedrijf kan in dit dilemma een passende oplossing zijn.

Het 'Twentebedrijf' is een werktitel voor de nieuwe ambtelijke organisatie van de nieuwe Regio Twente. Het Twentebedrijf omvat net als nu alle capaciteit voor de taken van het

bestuur van de Regio Twente (waaronder de GGD). Daarnaast -en dat is nieuw- staat deze organisatie ook open voor het onderbrengen van de ambtelijke organisaties van kleinere Twentse samenwerkingsverbanden, zoals salarisadministratie, GBT, ICS-RUD, SSNT. Ook de ambtelijke organisatie van de VRT zou hier op termijn kunnen worden ondergebracht.

Het concept van een Twentebedrijf is uitgewerkt door de secretarissenkring. Zij gaan uit van een moderne managementbenadering, waarbij het leveren van organisatorische capaciteit los staat van de beleidsinhoudelijke aansturing. Terwijl de ondersteunende ambtelijke capaciteit wordt gebundeld, blijft de bestuurlijke aansturing intact. De beleidsinhoudelijke verantwoordelijkheden, de lokale bevoegdheden en de budgetten blijven waar ze zijn.

Dankzij dit nieuwe concept wordt het mogelijk de ambtelijke ondersteuning te leveren vanuit één gezamenlijk gedeeld, efficiënt, kwalitatief en flexibel Twentebedrijf *zonder* overdracht van bevoegdheden. De werktitel 'Twentebedrijf' drukt uit aan dat de nieuwe organisatie van de nieuwe Regio Twente op dit punt een ander karakter heeft dan de oude organisatie van de oude Regio Twente.

Wij zien de ontwikkeling van een Twentebedrijf als een passende vervolgstap in de heroriëntatie van onze samenwerking: verder in de samenwerking, maar de aansturing zoveel mogelijk terugbrengen naar het lokale niveau.

Twentebedrijf, als onderdeel van het organisatienetwerk

Ook in de ambtelijke samenwerking is een gedifferentieerde aanpak op maat nodig. Op dit moment kennen we in Twente al vormen van *hosten* (de taak wordt uitgevoerd door een buurgemeente), *poolen* (kennis en capaciteit uitwisselen op informele of projectmatige basis) en *bundelen* (de formatie voor een bepaalde taak overhevelen naar een nieuw te vormen gezamenlijke organisatie, zoals op dit moment de Wgr-organisatie Regio Twente).

Verschillende onderwerpen stellen ieder hun eigen eisen aan de vorm van samenwerking, dat is ook afhankelijk van de redenen om samen te werken:

- Als de nabijheid van een taak voorop staat ('beste lokaal passende oplossing') dan ligt het voor de hand om een taak zelf te blijven uitoefenen. Als je daarvoor de schaal mist, kun je er voor kiezen om informeel expertise uit te wisselen: het zogenaamde *poolen*.
- Als de inhoudelijke kwaliteit van een taak de hoogste prioriteit heeft ('beste product'), dan ligt het voor de hand om de taak onder te brengen bij een buur die op een grotere schaal kan organiseren, zodat het expertiseniveau geoptimaliseerd wordt. Dat kan via het zogenaamde *hosten*.
- Als voor een bepaalde taak de kosten het belangrijkste criterium zijn ('beste kostenplaatje'), dan ligt het voor de hand om die taak te verzelfstandigen in een gespecialiseerde doelorganisatie, die strakke efficiency nastreeft op zekere afstand van de eigenaren (die immers altijd om kostbaar maatwerk vragen). Het overhevelen van een taak naar een gezamenlijke (daarvoor opgerichte) organisatie wordt aangeduid met de term *bundelen*.

Professionals zijn vaak geneigd om de kwaliteit van de taakuitoefening prioriteit te geven. Vanuit management optiek staat kostenbesparing vaak voorop. Vanuit bestuurlijke optiek is nabijheid vaak belangrijk, vooral als er beleidsvrijheid is en de taak bijdraagt aan het lokale politieke profiel. Waar dat niet aan de orde is, geven ook politici vaak de hoogste prioriteit aan kostenbesparing.

Het spreekt ons aan om deze verschillende vormen door te ontwikkelen en bewuster te sturen op de keuze van een bepaalde vorm bij een bepaald onderwerp, afhankelijk van

wat met de samenwerking wordt beoogd: primair kostenreductie, primair kwaliteitswinst of primair behoud van nabijheid.

Als het **bundelen** van ambtelijke capaciteit doelmatig is, dan organiseren we dat in het Twentebedrijf (de werknaam voor de nieuwe ambtelijke organisatie van de nieuwe Regio Twente). Maar het bundelen van ambtelijke capaciteit is slechts één van de drie werkvormen die we hanteren. Daarnaast blijft uitwisselen van expertise bestaan, zoals via het Shared Services Netwerk Twente SSNT (**poolen**) en ook het uitbesteden van taken bij buurgemeenten (**hosten**). Die vormen behouden hun eigen plek als onderdeel van het bredere organisatienetwerk Twente.

Bestuurlijke kaders

Inmiddels zijn de voorstellen van de secretarissenkring uitgewerkt in hun notitie '**Uitwerking ambtelijke samenwerking Twente: Het Twentebedrijf**' van 28 januari 2015. De secretarissen hebben deze notitie inmiddels aangeboden aan de gemeentebesturen en het DB van de bestaande regio. Vanuit onze rol als stuurgroep hadden wij op voorhand een aantal bestuurlijke uitgangspunten meegegeven, waaraan met hun notitie ook is voldaan:

- Sluit in prioritering aan bij de inhoudelijke missie, zoals in de inleidende paragraaf hierboven aangeduid en zoals te zijner tijd door de gemeenteraden in bestuursopdrachten wordt uitgewerkt. Zorg voor concrete bestuursopdrachten waarin de bestuurlijke sturing goed verankerd is.
- Bouw voort op bestaande samenwerkingen en bewezen goede praktijken. Streef naar een organische aanpak, waarin nieuwe onderwerpen naar behoefte een goede plek kunnen vinden in het grotere kader.
- Zorg voor een transparante kostentoedeling, waarin de kosten van deelnemende partners herkenbaar door die partners worden gedragen. Zorg ook voor een soepele regeling voor toetreden en uittreden, zodat deelname aan samenwerking niet wordt ontmoedigd door torenhoge uittredingsvergoedingen.
- Let op de 'transactiekosten': samenwerking is geen doel op zich, het moet renderen. Dat vraagt een slanke en slagvaardige aansturing, waarbij partners vanuit een gezamenlijk commitment mandaat geven voor de uitvoering van bepaalde dossiers.
- Zet het Twentebedrijf steeds in als er in een samenwerking van de 14 ambtelijke capaciteit gebundeld wordt. Voorkom zo dat er meerdere faciliterende organisaties naast elkaar ontstaan met de onoverzichtelijkheid en dubbele overhead van dien.
- Biedt ook ruimte voor ondersteuning van samenwerking door minder dan 14 gemeenten, zoals het Gemeentelijke Belastingkantoor of de uitwisseling in verband van WT4 en NWS. Of in de toekomst mogelijk de intergemeentelijke bedrijfsvoeringsonderdelen.
- Het faciliteren van dit soort verbanden vanuit een Twentebedrijf is natuurlijk niet verplicht, maar het kan goed zijn wanneer een Twentebedrijf goede facilitering tegen een concurrerend tarief kan aanbieden.
Facilitering vanuit een Twentebedrijf vraagt wederzijds goedvinden: van de gemeenten die bepaalde capaciteit willen onderbrengen én natuurlijk ook van de 14 gemeenten die gezamenlijk het Twentebedrijf hebben opgericht.
- Zorg voor een helder toezicht op het management, zodat de directie van het Twentebedrijf beslissingen in de bedrijfsvoering slagvaardig kan nemen.
- Geef de secretarissenkring een leidende rol vanuit het mandaat dat iedere secretaris heeft voor het regelen van de (onderlinge) bedrijfsvoering. Zorg voor een heldere opdrachtverlening en scherp toezicht vanuit de secretarissenkring op het functioneren van het Twentebedrijf.

- Zorg daarbij voor een heldere toezichtsstructuur waarin de directeur Twentebedrijf via de secretarissenkring rekenschap afleggen aan de verantwoordelijke portefeuillehouders.

Wij zien de verdere uitwerking met vertrouwen tegemoet. Wij steunen ook de gefaseerde uitwerking, waarbij integratie van andere organisaties in de nieuwe organisatie van de nieuwe Regio Twente geleidelijk aan zal plaatsvinden steeds aan de hand van expliciete besluitvorming. In de aan dit rapport gehechte concept-regeling is de basis daarvoor geregeld in overeenstemming met ons rapport en de genoemde notitie van de secretarissenkring.

Samenwerking in andere regio's – Drechtsteden

De regio Drechtsteden is een intensieve samenwerking van 6 gemeenten tussen de Biesbosch en Rotterdam. Het gaat om Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht, Sliedrecht, Hendrik-Ido Ambacht en Alblasserdam, in totaal 260.000 inwoners. De zes gemeenten hebben allemaal een stedelijk karakter, bepaald door de ligging aan de grote rivieren, de binnenvaart en de maritieme industrie.

De regio is indertijd niet aangewezen als WGR-plus regio, maar had wel de ambitie om op een vergelijkbare manier te werken. Er zijn op vrijwillige basis beleidsbevoegdheden overdragen, die zelfs verder gaan dan in de WGR-pluswet. Er zijn inmiddels zo'n 20 regionale beleidsnota's op vrijwel alle beleidsterreinen. In het algemeen hebben die wel een richtinggevend coördinerend karakter. Er wordt ook concreet samengewerkt in de beleidsuitvoering. Zo is er een gezamenlijk belastingkantoor en een gezamenlijke sociale dienst. Voor dit laatste zijn ook alle bevoegdheden gedelegeerd aan de regio, inclusief het sociaal beleid. De beleidswensen van de 6 gemeenteraden bleken namelijk vrijwel identiek.

De regio kent een WGR-vorm met sinds 2006 een Drechtstedenbestuur met 10 collegeleden. Die zijn voorzitter van portefeuille overleggen op de domeinen Sociaal, Fysiek en Economie. Ze treden op als regionaal portefeuillehouder op mandaat van het Drechtstedenbestuur.

Er is een Drechtstraad met ruim 40 leden. Alle fracties uit alle gemeenteraden zijn hierin met één lid vertegenwoordigd. Als er gestemd moet worden, dan gebeurt dat met gewichten gebaseerd op zeteltal en inwonertal. De Drechtstraad komt in principe tien keer per jaar bijeen aan het slot van de Drechtstedendinsdag, waar dan eerder op de avond ook informele afstemming tussen raadsleden plaatsvindt.

Er wordt intensief ambtelijk samengewerkt. Ongeveer 1/3 van de ambtelijke organisaties is samengevoegd in de Wgr-organisatie. Zo zijn sinds 2006 alle bedrijfsvoeringstaken van de 6 gemeenten ondergebracht in een gezamenlijk shared servicecentrum Drechtsteden (SCD). Er is maar één gedeeld ICT-netwerk, één telefooncentrale en alle post komt op dezelfde plek binnen. Er is één personeelsafdeling, één financiële afdeling en één afdeling communicatie. De SCD verzorgt zo de backoffice voor de dienstverlening in de lokale gemeentehuizen. De burgers merken daar niets van, zodat de SCD ook na 8 jaar voor de burgers nog steeds onbekend is.

De laatste jaren is er een verdere taakuitbreiding, met onder meer een gemeenschappelijk Klantcontactcentrum en een gezamenlijk Acquisitiekantoor.

Vergelijking

Parallellen: Naast de sociaaleconomische agenda ook concrete ambtelijke samenwerking (maar omvang ambtelijke samenwerking is in de Drechtsteden aanzienlijk groter).

Regelmatig informeren en richtinggevend overleg tussen raadsleden ('Drechtstedendinsdag'). Bindende besluitvorming op raadsniveau, maar in de Drechtstraad en niet de gemeenteraden.

Verschillen: Aanmerkelijke overdracht van beleidsbevoegdheden aan de Drechtstraad. Drechtstraad komt frequent bijeen in formele setting. Iedere fractie heeft één lid.

Dagelijks bestuur (DSB) heeft voortouw in uitvoering. Portefeuillehouder overleggen adviseren aan DSB. De gezamenlijke ambtelijke organisatie wordt aangestuurd door DSB. Rol gemeentesecretarissen groter dan in huidig Twente, maar minder groot dan in stuurgroep voorstel.

Gebied is qua schaal en karakter meer vergelijkbaar met Netwerkstad dan met hele regio Twente.

Aan de voorzitter van Regio Twente
De heer G.J. de Graaf
Postbus 1400
7500 BK Enschede

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
(Voorlopig) standpunt rapport 'Samenwerken doen we zelf'	1083823		1 juli 2015

Geachte heer de Graaf,

U hebt, als procesverantwoordelijke, de gemeenten in Twente gevraagd om nog voor deze zomer te reageren op het rapport "Samenwerken doen we zelf" van de stuurgroep heroriëntatie Twentse gemeentelijke samenwerking (de commissie Robben). De gemeenteraad en het college van Hengelo voldoen met deze gezamenlijke brief graag aan uw verzoek.

Proces

U kunt de reactie in deze brief beschouwen als het voorlopige standpunt van de gemeente Hengelo over het rapport van de commissie Robben. Definitieve standpuntbepaling volgt immers in het najaar, zodra de gewijzigde juridische regeling ter besluitvorming aan de gemeenteraden, colleges en burgemeesters wordt aangeboden. Ten aanzien van die regeling willen wij u de suggestie meegeven om daarin nu slechts te regelen wat strikt juridisch en wettelijk noodzakelijk is. Met andere woorden: probeer niet nu de volledige Twentse samenwerkingsfilosofie en dus het hele rapport Robben in een nieuwe gemeenschappelijke regeling te vatten, maar zie dit vooral als een groei- en ontwikkelproces. Een dergelijk proces biedt tegelijkertijd ruimte voor de dialoog over een nadrukkelijker positie van de gemeenteraden, waartoe in de moties van verschillende gemeenteraden, waaronder de raad van Hengelo, ook is opgeroepen.

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 11 februari jl. bij motie uitgesproken dat voor de Regio Twente ook in de toekomst een bestuursmodel met bevoegdheden, verantwoordelijkheden en vertegenwoordigingen vanuit de Twentse gemeenteraden noodzakelijk is om regionale opgaven samen slagvaardig aan te pakken en op te lossen. Dat de kaderstellende en controlerende rollen in een politiek representatieve vertegenwoordiging op regionaal niveau verankerd moeten zijn. En dat in de komende periode met de veertien Twentse raden verkend moet worden op welke niet-wettelijke onderwerpen Twentse samenwerking als meerwaarde wordt gezien.

Dat er verschillen van opvatting zijn binnen de veertien gemeenten over de wenselijkheid van overdracht van raadsbevoegdheden en daaraan gekoppeld een belangrijkere positie van de gemeenteraden hebben wij geproefd op 28 mei jl. bij de Twentse radenbijeenkomst in Hengelo, waar het definitieve advies van de commissie Robben is besproken. In hoeverre het voor Twente en de regionale opgaven in de toekomst nodig en wenselijk is om meer doorzettingskracht te organiseren op bovenlokale schaal is wat Hengelo betreft dan ook onderwerp van dialoog tussen de veertien gemeenten in de komende tijd.

Dit meewegend menen wij dat de gemeentebesturen de nodige tijd moeten nemen om deze discussie zorgvuldig te voeren. Wij zien daarom een groeipad zoals hiervoor genoemd als de meest kansrijke weg. Niet alleen op weg naar consensus tussen de veertien Twentse gemeenten, maar ook naar de samenwerkingsvorm die uiteindelijk de meeste toegevoegde waarde voor Twente als geheel oplevert. Na een jaar (of een ander evaluatietijdpad) kunnen we dan kijken wat we aanvullend of anders in juridische zin willen verankeren.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester Jansenplein 1
Bezoekadres stadskantoor
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Algemene inhoudelijke noties

De basisnotie in het rapport om de samenwerking 'terug te brengen' naar de gemeenten onderschrijven wij. Dit is naar onze overtuiging het beste vertrekpunt om, via het groeimodel, te komen tot de vorm die Twente het meest vooruit helpt. Het liefst aan de hand van, en vertrekkend vanuit, inhoudelijke samenwerkingsdossiers. Dialoog tussen en met gemeenteraden en colleges, met de relevante bestaande (intergemeentelijke) samenwerkingsverbanden, maar ook zeker met ondernemers, onderzoeks- en onderwijsinstellingen, én met de provincie Overijssel als partner.

De gemeente Hengelo is voorstander van een dergelijke (continue) verkenning naar de regionale (bovenlokale) problematiek, ambities en kansen, de bijpassende bovenlokale oplossingen en eventueel daarvoor noodzakelijke bovenlokale doorzettingskracht en bijpassende governance. Laten wij daar mee aan de slag gaan. Het rapport van de commissie Robben biedt daarvoor de podia (Twenteraad, portefeuilleberaden, Twentedagen, Twentebedrijf), de instrumenten (bestuursopdrachten, resoluties) en bovenal lijkt "Samenwerken doen we zelf" het draagvlak te creëren om met z'n veertien op pad te gaan.

Aanvullend op deze algemene noties gaan wij hieronder kort in op de drie pijlers van het rapport en de nieuwe samenwerking: de gemeenteraden werken samen in de Twenteraad, samenwerkende portefeuillehouders en de ambtelijke samenwerking in het Twentebedrijf.

Samenwerkende gemeenteraden: Twenteraad

Zoals wij hierboven al stelden, en zoals het ook in een motie van de Hengelose gemeenteraad van 11 februari jl. is verwoord, zien wij meerwaarde in een verkenning door de veertien gemeenteraden (en uiteraard ook colleges) van onderwerpen waarbij Twentse samenwerking, met een bijpassende governance, als meerwaarde wordt gezien. Wat ons betreft past dit in het groeimodel dat wij voor ogen hebben, waarbij de kunst is de balans in de gaten te houden tussen regionale slagvaardigheid en doorzettingsmacht en aan de andere kant de gemeentelijke autonomie.

De Twenteraad zoals die in het rapport Robben wordt beschreven is voor een dergelijke verkenning in onze ogen een geschikt platform. In die zin onderschrijven wij de potentie die het podium Twenteraad kan hebben. Het informeel bijeenkomen van Twentse raadsleden, voor informatie-uitwisseling, netwerken en het voeren van debat is uitermate waardevol voor het Twentse (zelf)vertrouwen. Overigens hebben wij waardering voor de poging om recht te doen aan de geventileerde wens voor een krachtiger rol van de gemeenteraden. Nu het (nog) gaat om collegebevoegdheden is het verstandig volgens het groeimodel te beginnen. De te voeren dialoog kan mogelijk resulteren in consensus over inbrengen raadsbevoegdheden; op dat moment past een zwaardere rol van de raden die ook in juridische zin in de regeling wordt vastgelegd.

Samenwerkende portefeuillehouders

Wij zijn mét de commissie Robben van mening dat het bij de huidige samenwerkingsdossiers door de oogharen heen beschouwd vooral gaat over uitvoeringskwesties en dus over collegebevoegdheden. Dat betekent dat het voor de hand ligt om van de nieuwe regeling Regio Twente een collegeregeling te maken. Daaruit, en uit de notie dat de samenwerking weer echt van de gemeenten moet worden, vloeit voort dat het verband van samenwerkende vakinhoudelijke portefeuillehouders meer aan de bal komt bij de samenwerking in Twente. Dat betekent een kleinere rol voor het (dagelijks en algemeen) bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente zoals die nu vorm krijgt. Wij onderschrijven deze beweging.

In dezelfde lijn ligt de notie dat kaderstelling en verantwoording/controle verlopen via de klassieke lijnen van gemeenteraad, college en portefeuillehouders en vice versa. Wij onderkennen de bijbehorende verantwoordelijkheid van alle partijen, om deze lijnen optimaal te laten functioneren. De formulering van bestuursopdrachten, zoals geopperd in het rapport, kan bijdragen aan het nog daadkrachtiger opereren van de samenwerkende portefeuillehouders enerzijds, en aan het transparanter maken van de kaderstelling en verantwoording anderzijds.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Samenwerkende ambtelijke organisaties: Twentebedrijf

De intentie van de gemeentesecretarissen van de Twentse gemeenten om een neutrale landingsplaats te creëren waar allerlei samenwerkingsinitiatieven een plek kunnen krijgen ondersteunen wij van harte. Het kan gaan om samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering (PIOFACH), maar wat Hengelo betreft ook zeker om uitvoering van beleid. Een dergelijke ambtelijke samenwerking zou de Twentse overheid in onze ogen verder kunnen versterken. Dit vraagt wel om een écht neutrale landingsplaats, onder directe aansturing van de gemeentesecretarissen, zodat de klassieke kaderstelling- en verantwoordingslijn, zoals hierboven beschreven, in stand blijft. De gemeentesecretaris legt voor het functioneren van de ambtelijke organisatie verantwoording af aan zijn/haar eigen college. In dat licht hebben wij twijfels over de inrichting en ophanging zoals die naar voren lijkt te komen in het definitieve rapport en de bijgevoegde eerste concept-regeling. Daarin wordt het Twentebedrijf beschreven als de nieuwe organisatie van de nieuwe Regio Twente, met bijbehorende governance. Wij zijn van mening dat het Twentebedrijf als werkelijk neutrale landingsplaats voor ambtelijke samenwerking het best buiten de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Regio Twente kan worden gehouden. Dat laat onverlet dat ook (delen van) de ambtelijke organisatie van Regio Twente kan worden 'geïncorporeerd' in het Twentebedrijf, als dit door het bestuur van de GR wenselijk wordt geacht. Wij voelen ervoor de (juridische) inrichting en aansturing van het Twentebedrijf over te laten aan de gemeentesecretarissen met een directe verantwoordingslijn naar het gemeentebestuur.

Tot zover onze voorlopige standpuntbepaling ten aanzien van het rapport "Samenwerken doen we zelf" van de commissie Robben. Gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie van Hengelo zijn graag bereid om u, als procesverantwoordelijke, te ondersteunen in het verdere proces tot vernieuwing van de gemeentelijke samenwerking in Twente.

Met vriendelijke groet,

De gemeenteraad van Hengelo,
De griffier,

de voorzitter,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Aanvulling met betrekking tot raadsadvies Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking

Agendapunt C05 raadsvergadering 4 november 2015

Onderwerp:

Heroriëntatie gemeentelijke samenwerking (zaaknummer 1097546)

29 oktober 2015

Aan de gemeenteraad

Aanleiding

Na het verschijnen van het rapport 'Samenwerken doen we zelf' van de commissie Robben heeft de voorzitter van Regio Twente, als procesverantwoordelijke, op 31 augustus 2015 aan de raden, colleges van burgemeester en wethouders en burgemeesters toegezonden de besluitvormingsdocumenten voor de aanpassing van de Regeling Regio Twente en de oprichting van het Twentebedrijf. Daarbij heeft hij het verzoek gedaan deze regelingen uiterlijk 1 november 2015 vast te stellen (later gewijzigd in 13 november 2015).

Bij brief van 2 oktober 2015 aan de colleges en raden van de Twentse gemeenten hebben de colleges van Almelo, Borne, Enschede, Hof van Twente, Oldenzaal en Twenterand drie aanvullende voorstellen gedaan, te weten:

1. instellen adviescommissie voor raadsleden (artikel 24 Wgr maakt instellen adviescommissies mogelijk);
2. opheffen limiet op het aantal commissies portefeuilleberaden (in de Bestuurlijke oplegger en in toelichting Regeling Regio Twente staat maximaal 7) zonder vooraf een link te leggen met het aantal voorzitters/vicevoorzitters;
3. meer gelijk trekken bestuursstructuur Regio Twente (in de regeling is bepaald dat elk college 1 lid in Algemeen Bestuur heeft met daarnaast burgemeester Enschede als voorzitter) en Twentebedrijf (in de regeling is bepaald dat het bestuur uit drie leden bestaat op basis van aanwijzing door 3 groepen van gemeenten).

Hierover is gesproken in de Regioraad van 30 september 2015 en nogmaals in de extra vergadering op 15 oktober 2015. De Regioraadsvergadering is benut om meningen over de aanvullende voorstellen uit te wisselen en om de procesverantwoordelijke van input te voorzien om het proces tot een goed einde te brengen. Aan het slot van het debat heeft de voorzitter van de Regio Twente toegezegd dat hij aan de raden en colleges een brief zal sturen waarin hij zal verzoeken om:

1. het gaande proces te continueren;
2. de brief van de zes colleges te betrekken bij de besluitvorming en daarbij een mening te geven over:
 - a. de instelling van een adviescommissie voor raadsleden;
 - b. het opheffen van de limiet op het aantal commissies/portefeuilleberaden;en:
3. er in toe te stemmen dat bij het treffen van de Regeling Twentebedrijf door het college wordt bepaald dat in het bestuur van het Twentebedrijf een lid van elk college zitting krijgt i.p.v. drie leden die door clusters van gemeenten worden aangewezen.

Deze brief is op 19 oktober jl. aan de Twentse gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders gestuurd en is voor u bij de vergaderstukken gevoegd.

Behandelveorstel

Ik stel u voor de genoemde punten bij de beraadslagingen te betrekken. Mijn ordevoorstel is de beraadslagingen in drie delen te splitsen:

1. wijziging Regeling Regio Twente en toestemming voor aangaan Regeling Twentebedrijf (beslispunten 1,5 en 6 van het raadsadvies);
2. standpuntbepaling en besluitvorming over de Twenteraad (beslispunten 2, 3 en 4);
3. meningsvorming en standpuntbepaling over de punten genoemd in de brief van de voorzitter van de Regio Twente van 19 oktober.

Daartoe leg ik de volgende drie aanvullende beslispunten 7, 8 en 9 aan u voor:

7. In lijn met het rapport van de commissie Robben als raden met elkaar de dialoog aan te gaan over de meest passende wijze om de rol van de gemeenteraden te versterken en aan het o.b.v. beslipunt 3 in te stellen presidium te vragen het initiatief daartoe te nemen.
8. In te stemmen met het voorstel tot het opheffen van de limiet op het aantal commissies/portefeuilleberaden.
9. De bij punt 6 bedoelde toestemming ook te doen gelden voor wijziging van artikel 8 van de Regeling Twentebedrijf in die zin, dat in het bestuur van het Twentebedrijf een lid van elk college kan worden aangewezen.

Hengelo,

29 oktober 2015

De voorzitter van de raad,

W.J.G. Schelberg

Behandelvoorstel

Onderwerp	Beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)'		
Zaaknummer	1077006	Portefeuillehouder	Marcel Elferink
Belangrijkste beslissing / -besprekingspunten	Het beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)' vast te stellen. Het beleid KGO heeft betrekking op <u>grootschalige ontwikkelingen</u> in het buitengebied van Hengelo. Onder een grootschalige ontwikkeling in het buitengebied wordt verstaan een ontwikkeling die niet past in het geldende bestemmingsplan, omdat er strijdigheid ontstaat met de geldende bestemmingen. Als er zo'n aanvraag binnenkomt zal de gemeente eerst afwegen of de gevraagde ontwikkeling niet beter op een andere plaats kan worden ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld op de bedrijventerrein of een andere leegstaande locatie. Indien na die afweging wordt geconcludeerd dat het gevraagde toch met de goede motivering in het buitengebied kan plaatsvinden, is vervolgens en aanvullend het beleid KGO van toepassing. Met dit beleid kan de gemeenten in het buitengebied medewerking verlenen aan nieuwe ontwikkelingen en investeringen, mits tegelijkertijd door de initiatiefnemer wordt geïnvesteerd in de ruimtelijke kwaliteit (bijvoorbeeld door aanplant van groen). Het provinciaal kader 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving' biedt onvoldoende mogelijkheden voor een open en transparante uitvoering van deze afweging en voor de initiatiefnemer is het nu nog onduidelijk welke bijdrage precies wordt gevraagd bij een bepaalde investering. Daarom is dit provinciaal kader nu uitgewerkt tot een gemeentelijk beleidskader waarmee verzoeken in voorkomende gevallen op een transparante, eenduidige wijze kunnen afwegen en in behandeling nemen. Er is een rekenmethode ontwikkeld waarmee de investering in de ruimtelijke kwaliteit die derden dienen te doen objectief wordt gewaardeerd en waardoor er voor iedere aanvraag een gelijkelijk afwegingskader is: 'gelijke monniken, gelijke kappen'. Die investering wordt vervolgens vastgelegd in een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de gemeente. Dit proces van afweging is schematisch weergegeven in H 3.1 Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad heeft het concept beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)' van 27 mei 2015 tot en met 7 juli 2015 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn geen zienswijzen ingediend.		
Historie	Voor het buitengebied beschikt de gemeente Hengelo al over diverse beleidsnotities die bijdragen aan het toetsingskader van de KGO, te weten: · Beleid 'Rood voor Rood (met gesloten beurs)'; · Beleid 'Vrijkomende en vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen (VAB)'; · Beleid 'Nieuwe Landgoederen'; Deze 3 notities zijn vastgesteld bij het vaststellen van het bestemmingsplan Buitengebied in sept 2010. Verder hebben we de · Visie 'Ontwikkelen met kwaliteit, een visie op het buitengebied van Hengelo'; · 'Karakteristieke erven en panden, een inventarisatie van panden en erven in het buitengebied van de gemeente Hengelo'. Samen met de provinciale omgevingsvisie en het werkboek van de provincie hebben deze nota's geleid tot de nu voorliggende beleidsnotitie KGO. Na publicatie in het Hengelo's Weekblad heeft het concept beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)' van 27 mei 2015 tot en met 7 juli 2015 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn geen zienswijzen ingediend.		

Raad	4 november 2015	
Doel van de sessie	Vaststellen	
Behandeladvies	Het beleid KGO is een logisch vervolg op de beleidslijnen die de gemeente en de provincie hebben ontwikkeld rond grootschalige initiatieven in het buitengebied. Met name gemeenten met een groot buitengebied hebben dit beleid al in deze vorm vastgesteld, omdat dergelijke ontwikkelingen daar vaker voorkomen. Weinig tot geen beslispunten waarover de raad een discussie kan aangaan of tot een afwijkend standpunt kan komen. Rechstreeks als bespreekstuk voor de raadsvergadering van 4 november, als 'voorstel zonder tussenkomst van de politieke markt'.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1077006	Scholten, Bertien	RU-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)'			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De raad besluit:

- het beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)' vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving houdt in dat in het buitengebied nieuwe ontwikkelingen en investeringen mogelijk zijn, mits tegelijkertijd door de initiatiefnemer wordt geïnvesteerd in de ruimtelijke kwaliteit (bijvoorbeeld door aanplant van groen). Het provinciaal kader 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving' biedt onvoldoende mogelijkheden voor een open en transparante uitvoering. Onduidelijk is welke bijdrage wordt gevraagd bij een bepaalde investering. Daarom is dit provinciaal kader nu uitgewerkt tot een gemeentelijk beleidskader waarmee verzoeken in voorkomende gevallen op een transparante, eenduidige wijze worden afgehandeld. Er is een rekenmethode ontwikkeld waarmee de investering in de ruimtelijke kwaliteit wordt gewaardeerd. Die investering wordt vervolgens vastgelegd in een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de gemeent.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1077006	Brummelhuis, Marije Scholten, Bertien	RU-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)'			

PROGRAMMA / FACET-AGENDA

05 - Toekomstbestendige stad met focus op Zuid

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op 1 september 2009 is de Provinciale Omgevingsvisie in werking getreden. De provincie hanteert in deze visie het principe dat kwaliteitseisen (en niet kwantiteitseisen) maatgevend zijn als het gaat om ontwikkelingen in de groene ruimte. Een ontwikkeling in de groene omgeving moet voldoen aan het generieke beleid waaronder het principe 'Zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik', maar moet ook voorzien in de gewenste ruimtelijke kwaliteit. Voor grootschalige ontwikkelingen moet naast ruimtelijke kwaliteit van de locatie ook voldaan worden aan een kwaliteitsinvestering in de omgeving. Hiervoor is het instrument 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving' bedacht. In dit beleid is dit instrument uitgewerkt tot het gemeentelijk beleidskader 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)'.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Geconstateerd is dat de provinciale omgevingsvisie en het opgestelde werkboek 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving' onvoldoende handvatten bieden om individuele verzoeken, waar de kwaliteitsimpuls groene omgeving op van toepassing is, op een voldoende eenduidige wijze af te handelen. In het gemeentelijk beleidskader 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)' wordt beschreven aan welke ontwikkelingen van derden (welke qua aard en omvang passend zijn in het landelijke gebied) medewerking kan worden verleend. Hierbij geldt de voorwaarde dat door de belanghebbende voldoende geïnvesteerd wordt in de ruimtelijke kwaliteit van de groene omgeving. Op basis van dit KGO beleid kan worden bepaald wanneer welke bijdrage door die derde gedaan moet worden.

In het beleid wordt aangegeven welke ontwikkelingen als grootschalige ontwikkelingen en welke als kleinschalige ontwikkelingen aangemerkt dienen te worden. In geval sprake is van een grootschalige ontwikkeling dient naast een basisinspanning ook een kwaliteitsimpuls van de groene omgeving te worden gerealiseerd. In geval sprake is van een kleinschalige ontwikkeling kan volstaan worden met een basisinspanning. Het onderscheid tussen grootschalig en kleinschalig wordt (kort gezegd) bepaald door het feit of ten behoeve van het initiatief al dan niet een herziening of wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk is. Onder basisinspanning wordt verstaan; een goede ruimtelijke inpassing van de locatie waar de ontwikkeling plaatsvindt.

Met het nieuw opgestelde beleid wordt zo goed/objectief mogelijk invulling gegeven aan de door de provincie opgestelde kaders ten aanzien van KGO. Er is gestreefd naar een zo handzaam mogelijk beleid waarmee in zo veel mogelijk gevallen het KGO vraagstuk kan worden toegepast.

Zienswijzen

Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad heeft het concept beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)' van 27 mei 2015 tot en met 7 juli 2015 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn geen zienswijzen ingediend.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Aan de raad wordt voorgesteld:

- het beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)' vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De investeringen waarvoor een rekenmethode is gemaakt hebben betrekking op investeringen door derden. Er zijn met dit voorstel geen gemeentelijke middelen gemoeid.

BIJLAGE(N)

- Raadsbesluit;
- Beleid 'Investerings Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)'.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Beleid

**Investerings Kwaliteitsimpuls
Groene Omgeving
(KGO)**

Inhoud

Begripsbepalingen

1.	Inleiding	4
2.	Kwaliteitsdoelen en toetsingskaders	4
2.1	Provinciaal beleid	4
2.2	Gemeentelijk beleid	5
3.	Reikwijdte en werkwijze beleidslijn	6
3.1	Reikwijdte	6
3.2	Werkwijze	7
4.	Bijdrage Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving	8
4.1	Rekenmethode	8
4.2	Kwaliteit omgeving	11
4.3	Juridische borging	11

Begripsbepalingen

Aanvullende kwaliteitsprestatie:

De berekende meerwaarde van de ontwikkeling die conform de rekenmethode uit deze beleidslijn is bepaald.

Basisinspanning:

Een goede ruimtelijke inpassing van de locatie volgens de gebiedskenmerken die op elke ontwikkeling van toepassing is.

Gebiedseigen:

Aan de groene omgeving gebonden.

Gebiedskenmerken:

De verschillende typen landschappen en hun kenmerkende eigenschappen (zoals beschreven in de Catalogus gebiedskenmerken van de Omgevingsvisie Overijssel).

Gebiedsvreemd:

Niet functioneel aan de groene omgeving gebonden.

Gecorrigeerde vervangingswaarde:

De vervangingswaarde van een te slopen gebouw, rekening houdend met de aard en bestemming van de zaak. Tevens wordt rekening gehouden met de sinds de stichting van de zaak opgetreden technische en functionele veroudering, waarbij de invloed van latere wijzigingen in aanmerking wordt genomen.

Groene omgeving:

Landelijk gebied, buitengebied.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving:

Kwaliteitsinstrument waarmee ontwikkelingen in de groene omgeving tegelijkertijd leiden tot versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Maatschappelijk belang:

Belang of behoefte die het individuele niveau overstijgt.

Ruimtelijke kwaliteit:

Het resultaat van menselijk handelen en natuurlijke processen dat de ruimte geschikt maakt en houdt voor wat voor mens, plant en dier belangrijk is. Ook wel het samenstel van functionele waarde, toekomstwaarde en belevingswaarde.

Waarde nieuwe bebouwing:

De waarde van de, volgens het nieuwe c.q. nieuw op te stellen bestemmingsplan, toegestane bebouwing, vastgesteld door een beëdigd taxateur.

Waarde oude bebouwing:

De waarde van de, volgens het huidige bestemmingsplan, toegestane bebouwing, vastgesteld door een beëdigd taxateur.

Waarde nieuwe bestemming:

De waarde van de betreffende gronden na herziening van het bestemmingsplan, waarbij de waarde gerelateerd wordt aan gronden met eenzelfde bestemming elders in de omgeving. Daarbij wordt voor gronden met een bedrijfsbestemming bijvoorbeeld gekeken naar de waarde van gronden op een bedrijventerrein in de buurt.

Waarde oude bestemming:

De laatst door de gemeente vastgestelde WOZ-waarde van de betrokken gronden (dus zonder bebouwing), tenzij de initiatiefnemer aannemelijk kan maken dat de economische waarde lager is.

1. Inleiding

De Omgevingsvisie Overijssel biedt aan gemeenten beleidsruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen. Beleidsruimte die ook ontwikkelingen in de groene ruimte (onder voorwaarden) mogelijk maakt. De Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (hierna: KGO) is hét kwaliteitsinstrument voor het landelijk gebied en biedt de gemeente veel ruimte voor maatwerk.

Kort gezegd houdt KGO in dat in het buitengebied grootschalige uitbreidingen en nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn, mits die gelijk opgaan met verbeteringen van de ruimtelijke kwaliteit. Ontwikkelingsruimte en kwaliteitsprestaties moeten in evenwicht zijn.

Om de investering in ruimtelijke kwaliteit meetbaar te maken en om rechtsongelijkheid, althans de schijn daarvan, te voorkomen, is een rekenmethode opgesteld die als beleidslijn dient voor dergelijke initiatieven in het buitengebied. Met deze rekenmethode kan worden bepaald wat de investering in ruimtelijke kwaliteit moet zijn om het gevraagde evenwicht te krijgen, waardoor de gewenste ontwikkeling voldoet aan een goede ruimtelijke ordening. Deze beleidsnota is hiervan het resultaat.

2. Kwaliteitsdoelen en toetsingskaders

2.1 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie en -verordening

De Omgevingsvisie en -verordening Overijssel zijn op 1 juli 2009 door Provinciale Staten van Overijssel vastgesteld en op 1 september 2009 in werking getreden. In de Omgevingsvisie wordt de visie op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de provincie Overijssel uiteengezet. De Omgevingsvisie is opgesteld met een doorkijk tot 2030 en is een samenvoeging van het streekplan, het Verkeers- en Vervoersplan, het Waterhuishoudingsplan en het Milieubeleidsplan.

Het streekplan Overijssel 2000+ en de bijbehorende handreiking kende de beperking dat alleen bestaande en bestemde niet-agrarische bedrijven in het buitengebied (zeer) beperkt mochten uitbreiden. In de Omgevingsvisie en -verordening is een dergelijke beperking niet opgenomen. Hierin zijn nu juist wel mogelijkheden voor grootschalige uitbreiding en nieuwvestiging opgenomen. Deze zijn echter uiteraard niet zonder meer mogelijk. De criteria voor grootschalige uitbreiding en nieuwvestiging zijn overigens gelijk.

De provincie heeft twee thema's die leidend zijn voor alle beleidskeuzes: duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Deze beide onderwerpen worden ook wel dé rode draden van het provinciale omgevingsbeleid genoemd. In de Omgevingsverordening, waarin instructies zijn opgenomen ten aanzien van de inhoud van de juridisch-planologische documenten, vertaalt zich dit in de volgende criteria in geval van grootschalige ontwikkelingen in het buitengebied (nieuw of uitbreiding van bestaande situatie):

1. De principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik zijn toegepast;
2. De ruimtelijke kwaliteit wordt versterkt conform de 'Catalogus Gebiedskenmerken';
3. Er zijn sociaaleconomische en/of maatschappelijke redenen voor de uitbreiding;
4. Aangehouden is dat verlies aan ecologische en/of landschappelijke waarden wordt gecompenseerd door investeringen in de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Actualisatie Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie en -verordening zijn inmiddels geactualiseerd. Een relevant thema voor het toepassen van de KGO dat bij de actualisatie is meegenomen is de 'Zone Ondernemen met natuur en water' als ontwikkelingsperspectief. Dit is een samenhangend netwerk van gebieden met natuurkwaliteit, water en landschappelijke kwaliteit. Deze zone bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (EHS), de gebieden waar water de bepalende functie is en (landbouw)gebieden waar ruimte is voor ontwikkeling van economische dragers, mits die hand in hand gaan met beheer en versterking van de kwaliteit van natuur, water en landschap. De ontwikkelingsmogelijkheden in deze zone zijn een verbijzondering van de toepassing van de KGO doordat de investering in ruimtelijke kwaliteit in de omgeving, gericht moet zijn op water, natuur en landschap.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving: een ontwikkelingsgerichte aanpak

De provincie wil ontwikkelingen in de groene omgeving samen laten gaan met een impuls in kwaliteit. Daarom is de 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving' ontwikkeld. Om principes van ontwikkelingsplanologie toepasbaar te maken voor sociaaleconomische ontwikkelingen in de groene omgeving is een eenvoudige werkwijze ontwikkeld. De basis ligt daarbij in de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, de ontwikkelingsperspectieven en de 'Catalogus Gebiedskenmerken'. Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (de natuurlijke laag, de laag van het agrarisch cultuurlandschap, de stedelijke laag en de lust- en leisure laag) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Ontwikkelingen in de groene omgeving worden als volgt benaderd: er wordt ruimte voor sociaaleconomische ontwikkeling geboden wanneer deze ontwikkeling vanuit het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik verantwoord is en in het ontwikkelingsperspectief ter plekke past én tevens volgens de 'Catalogus Gebiedskenmerken' wordt uitgevoerd. Aan de geboden ontwikkelruimte worden dus voorwaarden verbonden om ruimtelijke kwaliteit te handhaven dan wel in voorkomende gevallen de gewenste ruimtelijke kwaliteit te kunnen realiseren. Het gaat hierbij in alle gevallen om een goede ruimtelijke inpassing (basisinspanning) van de ontwikkeling. Op deze manier wordt aantasting van de omgevingskwaliteit en een verlies aan ecologisch en landschappelijk kapitaal als gevolg van de nieuwe ontwikkeling voorkomen, dan wel in voldoende mate gecompenseerd. Een en ander moet nader worden onderbouwd in een bij het ruimtelijk plan behorende toelichting.

2.2 Gemeentelijk beleid

De gemeente Hengelo heeft een structuurvisie (Hengelo 2030) welke geldt voor het gehele grondgebied. Hierin staan de gewenste ontwikkelingsrichtingen voor de gemeente beschreven. Met betrekking tot het buitengebied beschikt de gemeente Hengelo over beleidsnotities die al nader zijn uitgewerkt en binnen de reikwijdte van de KGO van de provincie vallen, te weten:

- Beleid 'Rood voor Rood (met gesloten beurs)';
- Beleid 'Vrijkomende en vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen (VAB)';
- Beleid 'Nieuwe Landgoederen';
- 'Karakteristieke erven en panden, een inventarisatie van panden en erven in het buitengebied van de gemeente Hengelo';
- Visie 'Ontwikkelen met kwaliteit, een visie op het buitengebied van Hengelo'.

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 12 december 2006 de eerste drie hierboven genoemde beleidsnotities vastgesteld (beleid 'Rood voor Rood', beleid 'Vrijkomende en vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen' en het beleid 'Nieuwe Landgoederen'). Deze drie beleidsnotities maken eveneens deel uit van het op 21 september 2010 vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied.

De inventarisatie van karakteristieke erven en panden in het buitengebied is reeds afgerond. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het document 'Karakteristieke erven en panden, een inventarisatie van panden en erven in het buitengebied van de gemeente Hengelo'. Dit maakt deel uit van het 'Veegplan Buitengebied' dat naar verwachting eind 2015 zal worden vastgesteld.

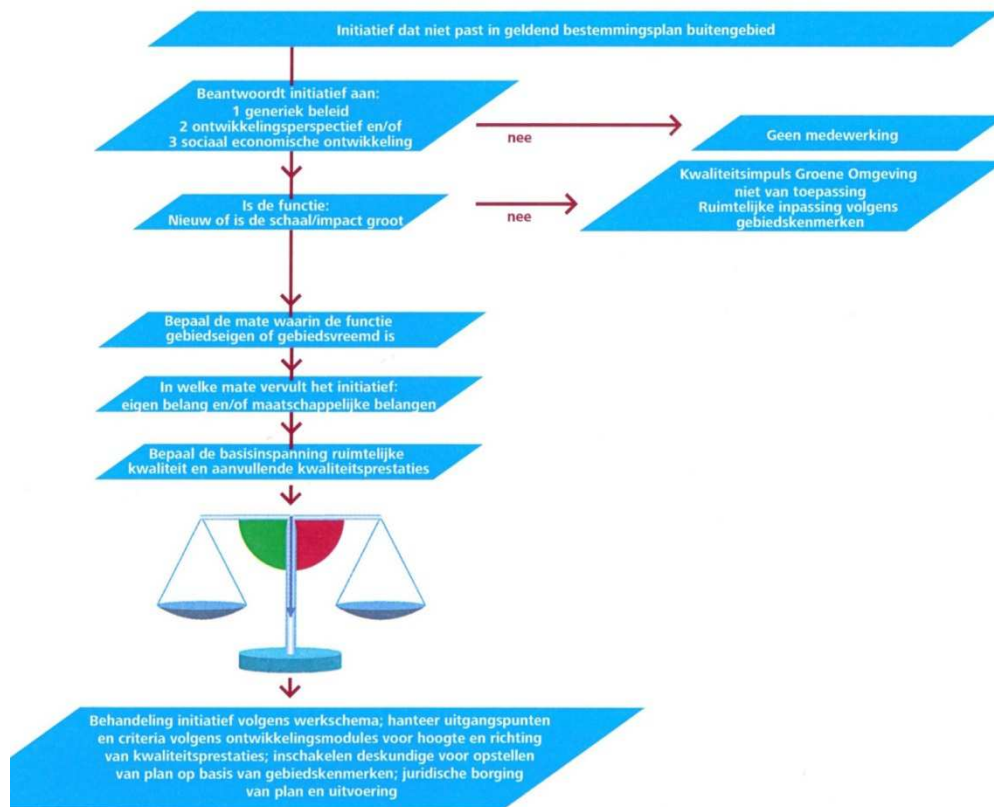
Met de visie 'Ontwikkelen met kwaliteit, een visie op het buitengebied van Hengelo' wil de gemeente initiatiefnemers in het buitengebied inzicht geven in de kwaliteit van hun eigen omgeving. Op basis van dit inzicht en deze waardering geeft de gemeente haar ambitie met de ontwikkeling van het buitengebied aan. Deze ambitie geeft richting aan de vraag wat in de verschillende deelgebieden aan ontwikkelingen kan plaatsvinden. De verscheidenheid van het buitengebied leidt daarbij namelijk tot verschillende ontwikkelingsrichtingen per deelgebied welke zijn uitgewerkt in toekomstbeelden. Een bepaalde ontwikkeling kan namelijk op de ene plek leiden tot een grote verbetering, maar op een andere plek juist leiden tot aantasting van de identiteit. Deze visie zal naar verwachting in het voorjaar van 2016 gereed zijn.

In combinatie met het bepaalde in de Omgevingsvisie en -verordening Overijssel geeft dit alles samen voldoende handvatten om te kunnen beoordelen of een gevraagde ontwikkeling in het buitengebied wenselijk en mogelijk is.

3. Reikwijdte en werkwijze beleidslijn

3.1 Reikwijdte

Onderstaand stroomschema geeft kort aan wanneer en in welke vorm de KGO zal worden toegepast:

Stroomschema provincie m.b.t. toepassing KGO

Dit beleid heeft dus betrekking op nieuwe functies en grootschalige uitbreidingen in het buitengebied. Het gaat daarbij om zowel agrarische als niet-agrarische bedrijven en bebouwing. Belangrijk voor het gemeentelijk beleidskader is om te bepalen wanneer sprake is van een grootschalige ontwikkeling.

Kleinschalige ontwikkelingen: ontwikkelingen met een kleinschalige impact

In de gevallen waarbij medewerking kan worden verleend aan een ontwikkeling welke in het bestemmingsplan is geregeld, hetzij met toepassing van een binnenplanse afwijking, dan geldt deze ontwikkeling in principe als een ontwikkeling met een kleinschalige impact en hoeft er geen kwaliteitsimpuls in de groene omgeving geleverd te worden en kan worden volstaan met de basisinspanning (plan zal worden beoordeeld door de stadsbouwmeester (welstand)).

Grootschalige ontwikkelingen: ontwikkelingen met een grootschalige impact

Is er wél een bestemmingsplanprocedure nodig (bv. ten behoeve van een verruiming van een bestemmingsvlak) dan is er veelal sprake van een ontwikkeling met een grootschalige impact. Echter, een partiële herziening in de vorm van een verandering van de bestemming of een aanduiding kan echter dusdanig beperkt zijn qua impact dat het reëel is deze niet onder de reikwijdte van de kwaliteitsimpuls te laten vallen. In ieder geval is in de toelichting van de Omgevingsverordening aangegeven dat van grootschalige uitbreiding van een agrarisch bedrijf sprake is wanneer door die uitbreiding, een agrarisch perceel van meer dan 1,5 hectare ontstaat. Voor het overige laat het provinciebestuur de gemeenten zelf bepalen wat nu precies onder grootschalig kan worden verstaan, of dient te worden verstaan.

3.2 Werkwijze

Een initiatief voor een ontwikkeling in het buitengebied wordt, na binnenkomst, eerst getoetst aan het bestemmingsplan. Past dit niet, dan wordt het initiatief in het 'Buitengebied overleg' (een intern overleg waarbij diverse (vak)disciplines vertegenwoordigd zijn) besproken. Tevens wordt gekeken naar het geldende beleid en de van toepassing zijnde visies van de gemeente. Wanneer hierin aanknopingspunten worden gevonden, wil dat echter nog niet zeggen dat een plan door kan gaan. Het initiatief moet namelijk ook nog getoetst worden aan de Omgevingsvisie en -verordening van de provincie. Dat betekent het volgende:

Wanneer er plannen zijn voor nieuwvestiging of uitbreiding in het buitengebied, zal eerst moeten worden gekeken of deze functie voldoet aan het generieke beleid. Bijvoorbeeld of de ontwikkeling niet beter op een andere plaats kan worden ontwikkeld, zoals op een bedrijventerrein of leegstaande locatie (het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik).

Er zijn echter situaties denkbaar waarin na deze afweging wordt geconcludeerd dat grootschalige uitbreiding of nieuwvestiging toch in het buitengebied dient plaats te vinden. In dergelijke gevallen dient dan aangegeven te worden welke sociaaleconomische en maatschappelijke belangen hieraan ten grondslag liggen.

Naast een investering in de ontwikkeling zelf wordt dan tegelijkertijd gevraagd om een investering in de omgevingskwaliteit op of rondom de eigen locatie. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de 'Catalogus Gebiedskenmerken' uit de Omgevingsvisie Overijssel.

Ontwikkelingsruimte en kwaliteitsprestaties moeten in evenwicht zijn. In deze gevallen is sprake van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. Voorheen werd hiervoor regelmatig de ervenconsulente van het Oversticht ingeschakeld, maar mede door onderhavig beleid en het bepaalde in de overige visies (zie paragraaf 2.2) zal een initiatief hieraan worden getoetst en eveneens beoordeeld worden door de gemeentelijke stedenbouwkundige.

Zoals ook in paragraaf 2.1 is beschreven dient aan het volgende te worden voldaan:

1. De principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik zijn toegepast;
2. De ruimtelijke kwaliteit wordt versterkt conform de 'Catalogus Gebiedskenmerken';
3. Er zijn sociaaleconomische en/of maatschappelijke redenen voor de uitbreiding;
4. Aangetoond is dat verlies aan ecologische en/of landschappelijke waarden wordt gecompenseerd door investeringen in de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Kortom:

Er dient eerst een beleidsmatige afweging plaats te vinden over de wenselijkheid van de ontwikkeling. Indien de ontwikkeling als wenselijk is beoordeeld én aan de punten 1 tot en met 4 (zie hierboven) is voldaan, kan worden gekeken naar de aanvullende kwaliteitsprestatie die voortvloeit uit de KGO. Dit brengt ons bij het punt waarvoor dit beleid is opgesteld, namelijk; de mate van compensatie door investering in ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Echter, het lastige hieraan is te bepalen hoe groot de investering in ruimtelijke kwaliteit moet zijn. Wanneer is er voldoende gecompenseerd?

Voor het vaststellen van de hoogte van de investering om evenwicht te krijgen tussen de nieuwe ontwikkeling c.q. uitbreiding en (de verbetering of het herstel van) de ruimtelijke kwaliteit, is een rekenmethode opgesteld. Deze methode zal hierna worden toegelicht.

4. Bijdrage Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

4.1 Rekenmethode

De Omgevingsvisie stelt dat bij een nieuwe ontwikkeling altijd zorggedragen moet worden voor een adequate landschappelijke inpassing. In de Omgevingsvisie wordt dit de basisinspanning genoemd. Te denken valt aan (het uitvoeren van) een landschapsplan/erfbeplantingsplan. Een dergelijke inspanning moet een initiatiefnemer altijd leveren. Echter, om evenwicht tussen de ontwikkeling in het buitengebied en de (verbetering of herstel van de) kwaliteit van de omgeving te krijgen, is meer nodig; een aanvullende kwaliteitsprestatie.

Deze aanvullende kwaliteitsprestatie wordt bepaald aan de hand van de meerwaarde. Het bedrag van de meerwaarde kan naar boven of beneden worden bijgesteld door een aantal wegingsfactoren.

Berekening meerwaarde

Eenvoudig gezegd komt het er op neer dat er als gevolg van het initiatief, een meerwaarde van de betrokken gronden ontstaat. Het bedrag dat gebruikt wordt voor de berekening, is de uitkomst van de opbrengsten minus de kosten (à la Rood-voor-Rood). De landschappelijke inpassing geldt daarbij overigens als een basisinspanning en kan dus niet worden opgevoerd als kostenpost bij de meerwaardebepaling.

De berekening van de meerwaarde is weergegeven in onderstaande tabel.

Opbrengsten

	Eenheid	Prijs p.e.	Aantal (m ²)	Bedrag
Waarde nieuwe bestemming – bv. wonen				
Waarde nieuwe bestemming –				
Totaal opbrengsten				

Kosten

	Eenheid	Prijs p.e.	Aantal (m ²)	Bedrag
Waarde oude bestemming				
Sloopkosten				
Kosten bouwrijp maken				
Advies-, onderzoeks-, leges en bestemmingsplankosten				
Totaal kosten				

Dus:

Het bedrag dat gebruikt wordt voor de berekening, is de uitkomst van de opbrengsten minus de kosten, oftewel:

Meerwaarde = Totaal opbrengsten – Totaal kosten

Overigens, aan de hoogte van de advies-, onderzoeks-, leges en bestemmingsplankosten is een maximum gesteld van € 25.000,-.

Wegingsfactoren

De meerwaarde alleen geeft echter geen afdoende beeld van de benodigde compensatie. De Omgevingsvisie noemt een aantal (wegings)factoren die van invloed zijn op de hoogte van de aanvullende kwaliteitsprestaties. Door toepassing van deze wegingsfactoren kan het bedrag van de meerwaardeberekening naar boven of beneden worden bijgesteld.

De wegingsfactoren zijn meegenomen in een puntenberekening (zie onderstaande tabel).

Puntenberekening		%
Is de functie gebiedseigen of gebiedsvreemd?	Gebiedseigen	20
	Beetje gebiedsvreemd	30
	Gebiedsvreemd	40
Wat is de impact/schaal in relatie tot de omgeving	Klein	20
	Middel	30
	Groot	40
In welke mate vervult het initiatief eigen belang of ook maatschappelijke belangen	Groot maatschappelijk belang	20
	Beetje maatschappelijk belang	30
	Eigen belang	40
Conclusie	Maak een optelsom van de waardering ...	

De getallen achter de wegingsfactoren die op het initiatief van toepassing zijn, worden bij elkaar opgeteld en vormen op deze wijze het percentage waarmee het bedrag van de meerwaarde wordt aangepast. Het bedrag van de meerwaarde dat is aangepast met de wegingsfactoren is de aanvullende kwaliteitsprestatie. Aanpassing van de meerwaarde met de wegingsfactoren kan leiden tot een aanvullende kwaliteitsprestatie van minimaal 60 tot maximaal 120 procent van de meerwaarde. Dit bedrag wordt in overleg met de initiatiefnemer geïnvesteerd in de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving. Hierbij dient opgemerkt te worden dat investeringen ten behoeve van ontwikkelingen binnen de 'Zone Ondernemen met natuur en water' gericht moeten zijn op natuur, water en landschap.

Samen met de gemeente (en eventueel samen met een ervenconsulent) wordt bekeken hoe de landschappelijke inpassing (basisinspanning) plaats moet vinden. Naast de gemeentelijke visies en beleidsnota's dienen de gebiedskenmerken en de daarbij omschreven ambities in de Omgevingsvisie als inspiratiebron.

Daar waar bestaande bebouwing wordt gesloopt ten dienste van het initiatief en deze niet wordt teruggebouwd, wordt het bedrag van de aanvullende kwaliteitsprestatie verlaagd. In die gevallen kan van de totaalinvestering 30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde van de te slopen bebouwing worden afgehaald.

Voor een initiatief waarop de KGO van toepassing is, betaalt de initiatiefnemer dus de landschappelijke inpassing (basisinspanning) plus de aanvullende kwaliteitsprestatie die wordt berekend door de meerwaarde van de ontwikkeling te verrekenen met de wegingsfactoren.

Voorbeeld puntenberekening:

Een agrariër wil zijn agrarisch bouwvlak met één hectare uitbreiden in een landbouwontwikkelingsgebied (LOG). Uit de taxatie komt de volgende berekening naar voren:

Opbrengsten

	Aantal (m ²)	Bedrag
Waarde nieuwe bestemming – <i>Agrarisch bedrijf</i>	10.000	€ 150.000,-
Totaal opbrengsten		€ 150.000,-

Kosten

	Aantal (m ²)	Bedrag
Waarde oude bestemming	10.000	€ 70.000,-
Sloopkosten	n.v.t.	
30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde	n.v.t.	
Kosten bouwrijp maken		
Advies-, onderzoeks- en bestemmingsplankosten		€ 25.000,-
Totaal kosten		€ 95.000,-

Meerwaarde (€ 55.000,-) = Totaal opbrengsten (€ 150.000,-) – Totaal kosten (€ 95.000,-)

Zoals hierboven berekend bedraagt de totale meerwaarde € 55.000,- (in dit bedrag zijn overigens de kosten voor het bouwrijp maken nog niet verrekend). Om echter evenwicht tussen de ontwikkeling in het buitengebied en (de verbetering of het herstel van) de kwaliteit van de omgeving te krijgen, is in sommige gevallen meer nodig; een aanvullende kwaliteitsprestatie in de omgeving. Dit gaat vooral om ontwikkelingen die niet thuis horen in het buitengebied, maar bijvoorbeeld in een industriegebied of op een bedrijventerrein (o.a. ontwikkelingen die niet gebiedseigen zijn en een grote impact hebben op de omgeving). Naast de basisinspanning moet bij dergelijke ontwikkelingen dan ook gekeken worden naar de aanvullende kwaliteitsprestatie die vereist is om het geheel in te passen in de omgeving.

In dit geval dient de aanvullende kwaliteitsprestatie dan ook bepaald te worden door toepassing van de wegingsfactoren:

- gebiedseigenheid: de uitbreiding is gebiedseigen aangezien het reconstructieplan het LOG-gebied specifiek heeft aangewezen voor de bedrijfsontwikkeling van agrarische bedrijven.
- impact: de impact op de omgeving is groot, een hectare onbebouwd agrarisch land wordt omgezet in een bouwvlak voor een agrarisch bedrijf met bijbehorende bebouwing en impact op het milieu.
- eigen belang: het betreft hier een eigen initiatief.

Dit geeft de volgende puntenberekening:

- gebiedseigen	20(%)
- impact is groot	40(%)
- <u>eigen belang</u>	<u>40(%)</u>
totaal	100(%)

In dit voorbeeld geldt dus dat 100% van de meerwaarde, dus totaal € 55.000,-, geïnvesteerd moet worden als aanvullende kwaliteitsprestatie.

4.2 Kwaliteit omgeving

De aanvullende kwaliteitsprestatie dient te worden geïnvesteerd in de omgeving. Echter, kwaliteitsprestaties kunnen ook bestaan uit prestaties die niet direct in geld zijn uit te drukken, zoals belevingswaarde, herstel van (cultuur-)historische waarde(n), prestaties in de omgeving (landschap, natuur, water etc.) en/of de mate waarin een maatschappelijk belang wordt vervuld. Wanneer een initiatief bijvoorbeeld bijdraagt aan een maatschappelijk doel dan kan dat geheel of gedeeltelijk als kwaliteitsprestatie deel uitmaken van de KGO (voorbeelden hiervan zijn het in stand houden van een landgoed, een zorgfunctie in een vrijkomend agrarisch bedrijf etc.). Bij het bepalen van aanvullende kwaliteitsprestaties dient hier dan ook rekening mee te worden gehouden. Zo kan voorkomen worden dat dergelijke (maatschappelijk) gewenste ontwikkelingen bemoeilijkt worden door kosten voor extra kwaliteitsinvesteringen.

Overigens dienen niet alleen de gebiedskenmerken en de daarbij omschreven ambities in de Omgevingsvisie als inspiratiebron voor investeringen in de omgeving. Ook de eigen gemeentelijke visies (zie paragraaf 2.2) geven mogelijkheden.

4.3 Juridische borging

De investering in de ruimtelijke kwaliteit wordt vastgelegd in een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de gemeente. Omdat de inhoud van de overeenkomst ruimtelijk relevant is, wordt in de regels van het herziene bestemmingsplan verwezen naar de inhoud van de overeenkomst. Via een voorwaardelijke verplichting wordt de gewenste ontwikkeling afhankelijk gemaakt van de investeringen in de KGO, zodat er, indien nodig, bestuursrechtelijk gehandhaafd kan worden. De overeenkomst kan als bijlage in beginsel ook onderdeel uitmaken van het bestemmingsplan en als zodanig ook de procedure van het bestemmingsplan volgen.